

**VIIPURIN LÄÄNIN
HISTORIALLINEN
BIBLIOGRAFIA
1812-1944**

**Temaattinen kirjallisuusluettelo
Suomen autonomian ja itsenäisyyden ajan
Viipurin lääniä käsittelevistä teoksista.**

**Toimittanut
FM Olli-Matti Sopenen**

**Joensuun yliopisto
Historian laitos
2004**

ESIPUHE

Tämän tutkimustyön tavoitteena on ollut koota yhteen Viipurin lääniä käsitteleviä historiallisia teoksia Suomen autonomian ja itsenäisyyden ajalta eli Haminan rauhasta (1809) Pariisin rauhaan (1947). Vaihtoehtoisesti ja yhtä perustelusti rajavuosina voidaan pitää Vanhan Suomen liittämistä Suomen suurruhtinaskuntaan (1812) ja jatkosodan päättymistä Neuvostoliiton kanssa solmittuun Moskovan välirauhaan (1944). Tällöin on aluksi huomioitava monet laaja-alaiset yleisteokset, joissa käsitellään 1800- ja 1900-luvun Karjalan Kannasta ja Laatokan Karjalaa tai ns. Raja-Karjalaa. Alueellisesti tarkastelun ulkopuolelle jäävät siis ne julkaisut, joissa käsitellään pääasiallisesti Vienan ja Aunuksen Karjalaa Venäjän puolelta sekä Pohjois-Karjalaa ja Kymenlaaksoa Suomen puolelta. Idässä Viipurin läänin raja vastasi tunnetusti Tarton rauhan (1920) mukaista valtakunnan rajaa ja läntisimmät mukaanotetut karjalaispitäjät ovat seuraavat: Vironlahti, Miehikkälä, Ylämaa, Säkkijärvi, Vahviala, Nuijamaa, Jääski, Kirvu, Rautjärvi, Simpele, Parikkala, Saari, Uukuniemi, Ruskeala, Pälkjärvi, Värtsilä, Soanlahti, Korpiselkä, Suojärvi sekä Suomenlahden neljä ulkosaarta, Suursaari, Tytärsaari, Lavansaari ja Seiskari.

Tässä kirjallisuusluettelossa on pyritty kyseisen aihepiiriin mahdollisimman kattavaan ja monipuoliseen tarkasteluun selkeiden temaattisten päälukujen avulla. Päälukujen alussa on esitetty lyhyet määritelmät niiden keskeisestä sisällöstä ja keskinäisestä suhteesta toisiinsa mm. kansanperinteen, kielen, kirjallisuuden ja taiteen historian osalta. Perinteisesti paljon tutkitut alat kuten sota-, talous- ja sosiaalihistoria on vielä jaettu selkeyttäviin alalukuihin ja mm. koulutuksen, urheilun ja tiedonvälityksen historialle on varattu omat päälukunsa. Kaikki luovutetun Karjalan kunnat ovat lisäksi saaneet omat paikallishistorialliset lukunsa, joihin on sijoitettu mm. viralliset pitäjänhistoriat ja erilaiset kotiseutukuvaukset. Henkilökohtaisempi aineisto noilta alueita on sijoitettu henkilö- ja sukuhistorioiden piiriin. Karjalan siirtoväen vaiheita toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen on käsitelty pääasiassa väestö- ja asutushistorian yhteydessä. Siirtokarjalaisten järjestöjen vaikutus on sittemmin ilmennyt kiinnostuksena mm. paikallishistoriallisen tutkimukseen ja kansanperinteen säilyttämiseen.

Teosten saatavuustiedot on koottu yliopistokirjastojen yhteistietokannasta **LINDA**:sta ja maakuntakirjastojen yhteistietokannasta **MANDA**:sta. Teosten bibliografisissa tiedoissa on mainittu mm. mahdollisten eri painosten julkaisuvuosista ja uusista näköispainoksista, ruotsinkielisistä rinnakkaisteoksista, yliopistollisista opinnäytteistä ja kartta-aineistosta. Suomen kansallisbibliografia **FENNICA**:n osalta on huomiotu ns. pienpaineaineistoa v. 1812 -1944, jolloin Viipurin lääni kuului luonnollisena osana ensin autonomiseen Suomen suurruhtinaskuntaan ja sitten itsenäiseen Suomen tasavaltaan. Artikkeliaineisto on pääsääntöisesti jätetty tämän tutkimuksen ulkopuolelle muutamia valikoituja julkaisuja lukuunottamatta (sis. mm. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteet). Kootut tiedot perustuvat vuoden 2004 alkuvuoden tilanteeseen.

FM Olli-Matti Sopanen.

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISESITYKSET VIIPURIN LÄÄNISTÄ.....	1
2. SOTAHISTORIA JA PUOLUSTUSLAITOS.....	19
<u>2.1. PUOLUSTUSLAITOS</u>	19
<u>2.2. TALVI- JA JATKOSODAN VAIHEET</u>	28
<u>2.3. VAPAAUS- JA KANSALAISSOTA KARJALASSA</u>	45
3. HALLINTO- JA OIKEUSHISTORIA.....	51
4. TALOUSHISTORIA.....	64
<u>4.1. TALOUDELLINEN KEHITYS JA TOIMEENTULO</u>	64
<u>4.2. KAUPPA, TEOLLISUUS JA YRITYSTOIMINTA</u>	76
<u>4.3. PANKKI- JA VAKUUTUSTOIMINTA</u>	91
<u>4.4. LIIKENNE JA KULJETUS</u>	94
5. SOSIAALIHISTORIA.....	103
<u>5.1. YHTEISKUNTARAKENNE JA SOSIAALISET KYSYMYKSET</u>	103
<u>5.2. JÄRJESTÖTOIMINTA</u>	115
6. URHEILUHISTORIA.....	130
7. VÄESTÖ- JA ASUTUSHISTORIA	135
8. KANSANPERINNE	149
9. KIRKKOHISTORIA JA USKONTOTIEDE	162
10. LUONNONTUTKIMUKSEN HISTORIA	188
11. KOULUTUKSEN HISTORIA.....	199
12. KIELEN JA KIRJALLISUUDEN HISTORIA.....	224
13. TAITEEN HISTORIA	239
14. TIEDONVÄLITYKSEN HISTORIA	256

15. HENKILÖ- JA SUKUHISTORIA.....	262
<u>15.1. HENKILÖHISTORIA.....</u>	262
<u>15.2. SUKUHISTORIA.....</u>	278
16. PAIKALLISHISTORIAT	288
<u>16.1. VIIPURI.....</u>	288
<u>16.2. VIIPURIN MLK.....</u>	296
<u>16.3. SORTAVALA JA SORTAVALAN MLK.....</u>	299
<u>16.4. KÄKISALMI JA KÄKISALMEN MLK.....</u>	301
<u>16.5. ANTREA.....</u>	303
<u>16.6. HARLU</u>	304
<u>16.7. HEINJOKI.....</u>	305
<u>16.8. HIITOLA</u>	306
<u>16.9. IMPILAHTI.....</u>	307
<u>16.10. JAAKKIMA JA LAHDENPOHJA</u>	307
<u>16.11. JOHANNES</u>	308
<u>16.12. JÄÄSKI.....</u>	310
<u>16.13. KANNELJÄRVI.....</u>	311
<u>16.14. KAUKOLA</u>	312
<u>16.15. KIRVU.....</u>	313
<u>16.16. KIVENNAPA</u>	314
<u>16.17. KOIVISTO JA KOIVISTON MLK.....</u>	316
<u>16.18. KORPISLÄ.....</u>	318
<u>16.19. KUOLEMAJÄRVI.....</u>	318
<u>16.20. KURKIJOKI</u>	319
<u>16.21. LAVANSAARI.....</u>	320
<u>16.22. LUMIVAARA.....</u>	321
<u>16.23. METSÄPIRTTI</u>	322
<u>16.24. MIEHIKKÄLÄ.....</u>	323
<u>16.25. MUOLAA</u>	324

<u>16.26. NUIJAMAA</u>	325
<u>16.27. PARIKKALA</u>	326
<u>16.28. PYHÄJÄRVI VPL</u>	327
<u>16.29. PÄLKJÄRVI</u>	328
<u>16.30. RAUTJÄRVI JA SIMPELE</u>	329
<u>16.31. RAUTU</u>	329
<u>16.32. RUSKEALA</u>	330
<u>16.33. RÄISÄLÄ</u>	331
<u>16.34. SAARI</u>	333
<u>16.35. SAKKOLA</u>	333
<u>16.36. SALMI</u>	334
<u>16.37. SEISKARI</u>	335
<u>16.38. SOANLAHTI</u>	335
<u>16.39. SUISTAMO</u>	336
<u>16.40. SUOJÄRVI</u>	337
<u>16.41. SUURSAARI JA TYTÄRSAARI</u>	338
<u>16.42. SÄKKIJÄRVI</u>	338
<u>16.43. TERIJOKI</u>	340
<u>16.44. UUKUNIEMI</u>	341
<u>16.45. UUSIKIRKKO</u>	342
<u>16.46. VAHVIALA</u>	343
<u>16.47. VALAMO</u>	344
<u>16.48. VALKJÄRVI</u>	348
<u>16.49. VIROLAHTI</u>	349
<u>16.50. VUOKSELA</u>	350
<u>16.51. VUOKSEN RANTA</u>	351
<u>16.52. VÄRTSILÄ</u>	351
<u>16.53. YLÄMAA</u>	352
<u>16.54. ÄYRÄPÄÄ</u>	353
<u>16.55. VIIPURIN LÄÄNIN KUNTIEN NIMISTÖSTÄ</u>	354

1. YLEISESITYKSET VIIPURIN LÄÄNISTÄ

*Lukuun sisältyy Viipurin läänin historian yleisesityksiä Suomen autonomian ja itsenäisyyden ajalta eli Haminan rauhasta (1809) Pariisin rauhaan (1947). Vaihtoehtoisesti ja yhtä perustelusti rajavuosina voisi pitää Vanhan Suomen liittämistä Suomen suuruhtinaskuntaan (1812) ja jatkosodan päättymistä Neuvostoliiton kanssa solmittuun Moskovan välirauhaan (1944). Näin ollen mukaan luetaan monet laaja-alaiset kokoomajulkaisut ja yleisteokset, joissa käsitellään pääasiallisesti 1800- ja 1900-luvun Karjalan Kannasta ja Laatokan Karjalaa, vaikka tarkka alueellinen ja temaattinen raja onkin joskus ongelmallista. Toisin sanoen osa valituista teoksia käsittelee hyvinkin yleisesti karjalaisuuteen, luovutettuun Karjalaan ja rajaseutuihin liittyviä kysymyksiä eri vuosikymmenten näkökulmasta. Tähän kuten muihinkin päälukuihin sisältyvien teosten saatavuustiedot on koottu yliopistokirjastojen yhteistietokannasta **LINDA**:sta (<http://linda.linneanet.fi/>) ja maakuntakirjastojen yhteistietokannasta **MANDA**:sta (<http://manda.linneanet.fi/>).*

- **Aminoff**, Torsten G.: Kampen om Nordens östgräns genom seklerna. Turku, 1941.
- **Aminoff**, Torsten G. : Karjala lännen etuvartiona : 700-vuotinen taistelu Karjalasta. Suom. Antero Manninen. Ruots. "Mellan svärdet och kroksabeln : 700 års kamp om karelarnas land". Helsinki: Otava, 1943.
- **Avdeev**, S. S. & Klimova, A.V. & Makurov, V.G.: Neizvestnaâ Kareliâ : dokumenty specorganov o zizni respubliki 1941-1956 gg. Karjalan historian asiakirjoja. Redaktor: V. G. Makurov. Petrozavodsk : SDV-Optima, 1999.
- **Bergh**, Johan Herman Edvard: Finland under det första årtiondet af kejsar Alexander IIIs regering. Helsinki : Edlund, 1894.
- **Carelia** rediviva : juhlakirja professori Heikki Kirkiselle 22.9.1987. Joensuun yliopisto, Joensuun yliopiston tukisäätiö, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö. Toim. Kyösti Pulliainen & Hannes Sihvo. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1987.
- **Churchill**, Stacy: Itä-Karjalan kohtalo 1917-1922 : Itä-Karjalan itsehallintokysymys Suomen ja Neuvosto-Venäjän välisissä suhteissa 1917-1922. Suomentanut Katariina Churchill. Alkuteos "The East Karelian autonomy question in Finnish-Soviet relations, 1917-1922". Porvoo : WSOY, 1970.
- **Cto** takoe Kareliâ. Izdatel': Soûz Karelii = Karjalan Liitto. Helsinki : Soûz Karelii, 1997.
- **Danielson**, Joh. Rich. : Viipurin läänin palauttaminen muun Suomen yhteyteen. Ruots. "Viborgs läns Återförening med det öfriga Finland". Helsinki : Weilin & Göös, 1894.

- **Danielson-Kalmari**, J. R.: Tien varrelta kansalliseen ja valtiolliseen itsenäisyyteen : kirjoituksia ja puheita 4: Idän ja lännen taistelua Karjalassa. Porvoo: WSOY, 1930.
- **Danielson-Kalmari**, J. R.: Viipurin läänin palauttaminen muun Suomen yhteyteen. Uusien lähteiden nojalla tark. ja täyd. painos. Porvoo : WSOY, 1911.
- **The Dividing Line : Borders and National Peripheries**. Editors: Lars-Folke Landgrén & Maunu Häyrynen. Articles based on a seminar held at the University of Helsinki, 22-23 November 1996. Helsinki : Renvall Institute, University of Helsinki, 1997.
- **Etelä-Karjala** tänään. Toimittajat Heikki Punnonen ja Heikki Seppänen. Kaukomieli 10. Helsinki : Viipurilainen osakunta, 1968.
- **Etelä-Karjalan** historian kuvia. Etelä-Karjalan maakuntaliiton kotiseutusarja 3. Kuvat ja taitto: Pekka Kettunen. Karttapiirroksset: Etelä-Karjalan seutukaavaliitto. Imatra : Etelä-Karjan maakuntaliitto, 1985.
- **Forsström**, Oskar Adolf.: Kuwia Raja-Karjalasta. Ruots. "Bilder ur lifwet i karelska gränsmarken" (1895). Kansanwalistus-seuran toimituksia 91:1. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1894. Myös yhteennidottuna Ortodoksisen kirkon vaiheet Itä-Suomessa (1903) ; Itä-Karjalan vaiheet / Uno Karttunen (1912) ; Suomalaisen kansanvalistustyön tukemisesta Raja-Karjalassa (1912) ; Itä-Karjalan waiheita / Niilo Suihko (1921). Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1894-1921.
- **Gorysina**, G. A.: Ladoga. Moskova : Planeta, 1989.
- **Grellmann**, Hans: Grenz-Karelien. Sonderdruck aus Nordische Rundschau, 9. Jahrgang, Heft 3. Greifswald : Universität Greifswald, 1938.
- **Gyldén**, C. W.: C. W. Gyldénin kaupunkikartat 1:3200-1:10000 vuosilta 1837-1843 näköispainoksina [Kartta-aineisto] = C. W. Gyldéns stadskartor 1:3200-1:10000 från åren 1837-1843 i faksimiltryck = Plans for the towns in Finland to scales 1:3200-1:10000 published by C. W. Gyldén during 1837-1843, facsimile editions. Karttalehdillä tietoa C. W. Gyldénistä ja historiallisista kartoista suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä alkuperäistekstiä Gyldénin vuonna 1844 julkaisemasta Suomen kaupunkien asemakaavakarttoihin liittyvästä selityskirjasta "Historiska och statistiska anteckningar om städerna i Finland". Mm. Viipuri, Sortavaala ja Käkisalmi. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1984.
- **Haataja**, Lauri & Lintunen, Martti: Karjala-nostalgia. Kuvateos. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1990.
- **Hakkola**, Antti Matti: Itä-Karjalan itsenäisyysliikkeen toiminta Suomessa Tarton rauhasta Karjalan kansannousun päättymiseen. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1971.

- **Hannikainen**, P. & Forsman, A. V. & Europaeus, Taavetti Emanuel Taneli: Kuvaelmia Suomen maakunnista. Osa 3 : Karjala. Turku : Lillja, 1864.
- **Haravainen** : kuvia Karjalasta Koivistolta Kiestinkiin. Engl. "Haravainen : images of Carelia". Teksti: Jaana Juvonen. Kansi: Arto Liimatta. Taitto: Hannu Koutola. Joensuu : Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, 1999.
- **Havumäki**, Hanna: Palautus, yhteistyö, hinta? : suomalaisen Karjala-keskustelun näkökulmia ja argumentteja Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Opinnäyte. Turun yliopisto, poliittinen historia. Turku, 2003.
- **Heikkinen**, Kaija: Etnisten käsitteiden problematiikasta : käsiteanalyysi suomalaisten Karjalaa koskevista matkakuvauksista autonomian ajalla. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 58. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1984.
- **Heikkinen**, Kaija-Helena: Katsaus karjalaisen kulttuurin tutkimukseen Neuvostoliitossa. Joensuun korkeakoulu. Historian, maantieteen ja muiden aluetieteiden osaston julkaisuja 3. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1978.
- **Henttonen**, Antti: Muistojen kultainen Karjala. Historiaa, luontoa ja kulttuurielämää. Jyväskylä : Gummerus, 1985.
- **Hilden**, Tauno Uljas: Venäjän vallan viimeiset sortotoimenpiteet vuosina 1898-1917. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1937.
- **Horte**, Markku: Suomen hallitus ja Itä-Karjalan kapina talvella 1921-1922. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1971.
- **Härkönen**, livo: Kirjoitukset Karjalan kirjan uudistetussa laitoksessa. Eripainos "Karjalan kirjasta" (1932). Porvoo : WSOY, 1933.
- **Härkönen**, livo: Runojen ja metsäin Karjala : kylästä kylään käypä esitys nykyhetkeen Raja-Karjalasta. Sis. Impilahti, Korpiselkä, Loimola, Pitkäranta, Salmi, Suistamo, Suojärvi & Tolvajärvi. Helsinki : Kansanvalistusseura, 1914.
- **Härkönen**, livo: Suomen Karjala : lyhyt esitys Karjalan maantieteestä, historiallisista vaiheista ja kansanluonteesta. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1926.
- **Hämynen**, Tapio: Karjala-koulu : Itä-Suomea, Karjalaa ja sen lähialueita ja Itä-Eurooppaa koskeva tutkimus ja opetus Joensuun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa - saavutukset ja tulevaisuuden näköalat. Historian tutkimuksia n:o 10. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Hämäläinen**, Arto: Etelä-Karjala : iloinen idän portti. Kuvat: Arto Hämäläinen & Reino Turunen. Teksti: Arto Hämäläinen. Lappeenranta : Vaulasvirta, 2001.
- **Inha**, I. K.: Suomen maisemia. Näkemänsä mukaan kuvailut I. K. Inha. 3. painos 1988, 2. painos 1925.1. painos Porvoo : WSOY, 1909.

- **Istoriâ**, arheologiâ, ètnografiâ Karelii bibliograficeskij ukazatel' literatury za 1966-1995 gg. Bibliografia Karjalan historiasta, arkeologiasta ja kansatieteestä. Sostaviteli: O. P. Koskina... et al. Petrozavodsk : Nac. b-ka Respubliki Kareliâ, 2002.
- **Istoriâ** Karelii v dokumentah i materialah (s drevnejsih vremen do nacalo XX veka) : ucebnoe posobie dlâ srednej skoly. Sostaviteli: T. A. Baruhina ... i dr. Naucnyj redaktor: A. I. Afanas'eva. Izd. 3-e, pererabotannoe, dopolnennoe. Petrozavodsk : Izdatel'stvo Petrozavodskogo Gosudarstvennogo Universiteta, 2000.
- **Itä-Karjala** : esitys Itä-Karjalan maasta ja kansasta, sen vapausliikkeen tähänastisista vaiheista, nykyisistä taloudellisista, sivistyksellisistä ja valtiollisista oloista sekä Karjalan kysymyksestä. Toimittanut Akateeminen Karjala-Seura. Helsinki, 1934.
- **Itämerensuomalaiset** : heimokansojen historiaa ja kohtaloita. Toimittanut Mauno Jokipii. Ven. "Pribaltijsko-finskie narody : istoriâ i sud'by rodstvennyh narodov" Kirjoittajat: Heinike Heinsoo ... et al. Jyväskylä : Atena, 1995.
- **Jaatinen**, Martti I., Karjalan kartat. Karjalan liitto ry. Helsinki : Tammi, 1997.
- **Jalkamatkaopas 2** : Reiteille: Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-Haapamäki-Viipuri-Äyräpääjärvi-Terijoki ; Oulu-Kuusamo KK.-Kiutaköngäs-Paanajärvi-Nuorunen. Helsinki : Koulumatkailutoimisto , 1934.
- **Julku**, Kyösti: Suomen itärajan synty. Studia historica septentrionalia 10. Rovaniemi : Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys 1987.
- **Jussila**, Osmo: Venäläinen Suomi. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1983.
- **Jääskeläinen**, Mauno: Itä-Karjalan kysymys : kansallisen laajennusohjelman synty ja sen toteuttamisyrietykset Suomen ulkopoliitikassa vuosina 1918-1920. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : WSOY, 1961.
- **Kaakon** kulmalta : Karjalan Kannaksen Liiton julkaisu 1. Toim. Antti Komonen & A. V. Komulainen. Käkisalmi : Karjalan Kannaksen Liitto, 1926.
- **Kahden** Karjalan välillä : kahden Riikin riitamaalla. Toimituskunta: Antero Heikkinen, Tapio Hämynen & Hannes Sihvo. Toimittaja: Tapio Hämynen. Omistettu professori Veijo Saloheimolle hänen täyttäessään 70 vuotta. Sisältö: Rajaton raja / Ilkka ja Muusa Savijärvi -- Mikä Karjala? / Tapio Hämynen -- Rautakautinen Karjala - Karjalan synty / Aleksander Saksa -- Karjala: historia, aate, identiteetti / Hannes Sihvo -- Kauppaa kahden Karjalan välillä suurvalta-ajan lopulla / Kimmo Katajala -- Raja railoutuu: Vienan laukkukaupan kriisi 1830-luvulla / Antero Heikkinen -- Itä-Suomesta Venäjälle: eräitä piirteitä väestön liikkuvuudesta 1856-1858 / Pekka Kauppinen -- Kansainväliset karjalaiset kauppamiehet vuosisatamme vaihteessa / Marjatta Hietala -- Autonomian ajan tullipolitiikka ja Venäjän ja Saksan kilpailu Suomen viljamarkkinoista / Seppo

Rytkönen -- Matkailua itärajan tuntumassa ennen Suomen itsenäistymistä / Erkki Markkanen -- Laukkukaupasta lähialueyhteistyöhön - Pielisjärven ja Repolan vilkkaat kauppayhteydet / Asko Saarelainen -- Inkerinmaan levottomuudet ja Suomen rajarauha 1919-1920 / Pekka Nevalainen -- Karjalan pakolaiset Pielisjärvellä 1920-luvulla / Matti Kosonen -- Loikkareiden kohtalo Neuvosto-Karjalassa asiakirjojen kuvaamana / Irina Takalo -- Talvisota Neuvosto-Karjalan puoluejohtajien silmin / Ilja Solomesc -- Itä-Karjalan Vapautusliike ja suomalaisten miehitys 1941-1944 / Antti Laine -- Karjalais-suomalainen Sosialistinen Neuvostotasavalta / Juri Kilin -- Rajavartiointi vaaran vuosina 1944-1948 / Juha Pohjonen -- Valamon luostarin synty yhä tuntematon / Heikki Kirkinen -- Vanhauskoiset karjalassa 1600-luvulla / Irina Tsernjakova -- Ilomantsin vanhauskoiset / Ismo Björn -- Nämil bednoil rajazil: venäläis-aunuksenkarjalaisista kontakteista / Raija Pyöli -- Raja-karjalan rajalla - Ilomantsin ortodoksikylien karjalaisista kulttuuripiirteistä 1980-luvun lopulla / Pekka Hakamies -- "Pasportas on kirjutettu mie olen karjalan'e" / Anneli Sarhimaa ja Lea Siilin -- Mahtuvatko vepsäläiset kansalaisyhteiskuntaan / Kaija Heikkinen. *Studia Carelica humanistica* 5. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.

- **Kahden** kruunun alla : Kymijoki rajana 1743-1811. Toimitus: Eeva-Liisa Oksanen. Kouvola: Kymen läänin Suomi 75 vuotta -työryhmä : Kymenlaakson maakuntaliitto : Kymenlaakson kesäyliopisto, 1992.
- **Kajander**, Kalle: *Vala* : kuvaus Raja-Karjalasta. Kyläläisten kirjasia 58. Porvoo : WSOY, 1905.
- **Kallio**, O. A.: Viipurin läänin järjestämisestä muun Suomen yhteyteen. Väitöskirja. Helsinki : Weilin & Göös, 1901.
- **Karelen** : landet som var : minnespublikation utg. av Karjalan Liitto. Redigerad av Olavi Paavolainen med bistånd av Nils-Gustav Hahl. "Karjala - muistojen maa : Karjalan liiton muistojulkaisu 1." (1940) ruotsiksi. Porvoo : WSOY, 1941.
- **Kareliâ** i Finlândiâ na poroge novogo tysâcyletiâ : tezisny dokladov mezhdunarodnogo simpoziuma istorikov (21-23 maâ 1999 g.) = Karjala ja Suomi uuden vuosituhannen kynnyksellä : esitelmien teesit. Historioitsijoiden kansainvälinen symposiumi (21-23 toukokuuta 1999). Redkollegiâ: I. M. Solome[^]s,... et al. Petrozavodsk : Izdatel'stvo Petrozavodskogo universiteta, 1999.
- The **Karelian** issue. Translated by Carita Ahlberg. = Die Karelienfrage. Übersetzung: Klaas Ruppel. = Karel'skij vopros. Julkaistu 3 kielellä. Helsinki : Karelian Association / Karelischer Verband / Soûz Karelii, 1996.
- **Karelski** pereseek [[Kartta-aineisto]] : avtodoroznaja karta = Karjalan Kannas : autoilijan tiekartta : historialliset suomalaiset paikannimet. Myös Karty Vyborga i Priozerska = Viipurin ja Käkisalmen kartta. Sankt-Peterburg : Diskus Media, 2002.
- **Karjala** : Karjalaisen osakunnan julkaisu. Alkulause: Werner Söderhjelm. Sis. mm. Pietari Hannikaisen "Silmänkääntäjä" / A. Sieberg ; Sortavalan kaupungin Historiallis-Kansatieteellinen Museo / M. Varonen ; Sortavalan kaupungin kirjasto

/ U. Karttunen ; Laatokan Karjalan "harvinaisista" kasveista / Herman Hällström ; Laatokan pinnan korkeusvaihteluista / V. Pelkonen ; Valamon saarten maantieteellisistä suhteista / V. Jääskeläinen ; Piirteitä Karjalaisen Osakunnan kansanvalistustoiminnasta / V. Tanskanen. Helsinki : Otava, 1910.

- **Karjala 2** : Kalevalan 100-vuotis- ja osakunnan 30-vuotispäiväksi 28.2.1935. Sis. mm. Karjalaisen heimon merkitys kansanrunoudellemme / Aimo Turunen ; Arvi Jännes, Karjalan runoilija / Pentti Härkönen ; Karjalaisen Osakunnan sananparsienkeruukilpailu / Jouko K. Tolvanen ; Taianomaisia rajakarjalaisia hää- ja naimatapoja / Pekka Kyytinen ; Karjalaisista leikeistä ja kansantänhuista / Inkeri Kuusisto ; Piirteitä Karjalan synnystä / Sampo Kilpi ; Laatokan ulkosaariston kasvillisuudesta / Antero Pankakoski ; Eräistä Karjalan hyönteismaailman tarjoamista tutkimustehtävistä. Helsinki : Karjalainen Osakunta, 1935.
- **Karjala 3**: Karjalaisen osakunnan kotiseutujulkaisu. Helsinki: Karjalainen Osakunta, 1949.
- **Karjala 4** : Karjalaisen osakunnan 60-vuotispäiväksi 28.2.1965. Toim. Heikki Koukkunen. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1965 .
- **Karjala 1**: Portti itään ja länteen. Toimitusneuvosto: Markku Haapio... et al. Sisältö: Runon ja laulun maa. Karjalainen kansanperinne. Uskontojen Karjala. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Karjala 2**: Karjalan maisema ja luonto. Toimitusneuvosto: Markku Haapio... et al. Sisältö: Sanan maisema. Karjalan maa. Ulkosaarilta vaaramaisemaan. Karjalan kulttuurimaisema. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Karjala 3** : Karjalan yhteiskunta ja talous. Toimitusneuvosto: Markku Haapio... et al. Sisältö: Karjalan yhteiskunta. Maatalous muuttuvassa yhteiskunnassa. Teollisuus. Kauppa ja liikenne. Karjalan kunnat. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Karjala 4**: Karjalan vaiheet. Toimitusneuvosto: Markku Haapio... et al. Sisältö: Karjala idän ja lännen välissä. Vanhan Suomen vaiheesta itsenäisyyden aikaan. Karjala maailmansotien välillä. Sotien jälkeinen aika. Nyky-Karjala. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Karjala** [Elektroninen aineisto]. Maanmittauslaitos ja Topografikunta. Osa 1 : Viipuri ympäristöineen. Ennen vuotta 1939 laaditut kartat digitoituna. Yleiskartat 1:2 milj. & 1:400000, taloudellinen kartta 1:100000, topografiset kartat 1:100000 & 1:20000, pitäjänkartta 1:20000. Helsinki: Maanmittauslaitos, cop. 2001.
- **Karjala** : historia, kansa, kulttuuri. Toimittaneet Pekka Nevalainen, Hannes Sihvo. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 705. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1998.
- **Karjala** : idän ja lännen silta. Toim. Hannes Sihvo. Kalevalaseuran vuosikirja 53. Porvoo : WSOY, 1973.

- **Karjala** : (Länsi-Karjala lukuunottamatta Viipurin ja Haminan välistä seutua). Näköispainos Helsinki: Suomen Matkailuliitto, 1997. 1. painos Matkailijayhdistyksen matkakäsikirja. Helsinki: Matkailijayhdistys, 1925.
- **Karjala** : matkaajan aakkoset. Toimittanut Hilikka Kempainen. Helsinki : Kustannus Oy Orient Express, 1992.
- **Karjala** - muistojen maa : Karjalan Liiton muistojulkaisu 1. Toimittanut Olavi Paavolainen, avustajana Maija Suova. 4. painos 1965 (näköispainos 2001), 3. painos 1949 (näköispainos 1991), 2. painos 1941. 1. painos Porvoo : WSOY, 1940.
- **Karjala** nyt 1. Sis. Landsat-satelliittikartan. - Kartta sis.: Viipuri, Viipurin mlk, Johannes, Koivisto, Kuolemajärvi, Uusikirkko, Heinjoki, Muolaa, Kanneljärvi, Kivennapa, Terijoki, Äyräpää, Vuoksela, Sakkola, Rautu, Metsäpirtti, Saimaan kanava, Lempaala, Nenämäki, Kronstadtin turvapato, Leningrad. Tampere: Sun press, 1987.
- **Karjala** nyt 2 . Sis. Landsat-satelliittikartan. - Kartta sis.: Taipaleenjoki, Sakkola, Vuoksela, Kiimajärvi, Pyhäjärvi, Konevitsa, Räisälä, Antrea, Kirvu, Käkisalmi, Kaukola, Jääski, Hiitola, Simpele, Kurkijoki, Lahdenpohja, Jaakkima, Valamo, Parikkala, Uukuniemi, Sortavala, Pitkäranta, Salmi, Impilahti, Harlu, Soanlahti, Suistamo, Tulemajärvi, Hirsylä, Wärtsilä, Tohmajärvi, Ruskeala, Kitee. Tampere : Sun press, 1987.
- **Karjala** nyt 3. Sis. Landsat-satelliittikartan. - Kartta sis. mm.: Kiviniemi, Sakkola, Purpua, Haparainen, Kelja, Terenttilä, Taipaleenjoki, Hiitola, Taunaa, Ruskeala, Wärtsilä, Puikkola, Suistamo, Suojärvi, Viipuri, Sortavala, ym. Tampere, Sun press, 1987.
- **Karjala-aiheista** kirjallisuutta. Julkaisija Joensuun yliopiston kirjasto. Toimittaja Tapani Toivanen. Joensuu : Joensuun yliopiston kirjasto, 1992.
- **Karjalaa**, Karjalan Kannasta ja Pietarin aluetta koskevat tutkimushankkeet ja -intressit Joensuun yliopistossa vuonna 1992. Laatinut Eira Varis, venäjänkielinen käänös Soile Pokela. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1992.
- **Karjalaa** ja lähialueita koskevia Joensuun yliopistossa tehtyjä tutkimuksia. Joensuu : Joensuun yliopiston kirjasto, 1994.
- **Karjalainen**, Pirjo & Niemelä, Katja: Paikkatietokannan luomisprosessi MapInfo 4,0 -ohjelmalla - esimerkkinä luovutetun Karjalan ja Petsamon ortodoksinen kulttuurialue. Opinnäyte. Oulun yliopisto, Maantieteen laitos. Oulu, 1998.
- **Karjalainen** perinnekuvasto. Toim.: Hannu Sinisalo. Kirj.: Esa Hassinen...et al. Kuopio : Kimy-kustannus, 1983.
- **Karjalaisuus** tänään (1986). Kyselyn laatijat: Pirkko Sallinen-Gimpl, Marjukka Patrakka & Aira Kuronen. Kyselyn toimittanut Aira Kuronen. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 5. Karjalaisen perinteen työryhmä, 1986.

- **Karjala-lipas.** Toim. Benjam Myllyselkä. Piirroskuvat: Ulla Valtonen. Imatra : Imatran seudun karjalaiset, 1987.
- **Karjalan** ajan-tiedot. Toim. A.I. Europaeus. Kuopio : P. Aschan ja kumpp., 1859.
- **Karjalan** historiaa. Esittäneet A. M. Tallgren... et al. Historian aitta : tutkielmia - kuvauksia - muistelmia 8. Toimittanut Historian ystävien liitto. Sis. mm. Rosén R.: Vanha Suomi, s.117-158. Jyväskylä : Gummerus, 1938.
- **Karjalan** kannaksen kysymys. Karjalan kannaksen komitea. Komiteanmietintö. Viipuri 1919.
- **Karjalan kannas** 1938 [Kartta-aineisto] = Karelska näset 1938. Näköispainos Suomen tiekartan lehdistä 3 ja 6 v:lta 1939. Karttaan on lisätty nykyinen valtakunnanraja. Helsinki : Karttakeskus, 1990.
- **Karjalan** kannas : historia ja nykyaika 1938-1993. [Kartta-aineisto]. Toimittanut Jurij Artemjev. Suomalaiset vuoden 1938 ja nykyiset venäläiset paikannimet rinnakkain. Kartta perustuu Geodesia-seuran ja Karjala-seuran aineistoihin. Karta, 1994.
- **Karjalan** kannas : historia ja nykyaika 1938-2001. [Kartta-aineisto]. Paikannimihakemisto. Pietari: Karta, 2001.
- **Karjalan** kannas : historian ja kulttuurin muistomerkkejä = Karelski peresejek : shema istoritseskih i kulturnyh pamjatnikov. Julkaisija Russian-Finnish mixed company Laktio Star. Moskova : Komitet geodezii i kartografii SSSR, 1991.
- **Karjalan** kirja. Paavo Ahavan, J. R. Aspelinin, Hj. Basilierin, Yrjö Blomstedt-Ojoisen y. m. avulla toimittanut livo Härkönen. Yhtenä niteenä 2 osaa (283 s. ja 547 s). Sisältää osat: I Karjalan maantiede ja luonnonkauneus, II Karjalan historia, III Karjalan kansa, IV Karjalan edistyselämän alalta, V Karjalaisia ja Karjalan ystäviä, VI Karjala kunnittain esitettynä, VII Kirjotuksia eri aloilta. Porvoo : WSOY, 1909-1910.
- **Karjalan** kirja. Toimittanut livo Härkönen. Avustava toimituskunta U. Karttunen, Joh. Kujola & I. Manninen. 2. kokonaan uudistettu painos. Porvoo : WSOY, 1932.
- **Karjalan** kuulumisia : kuvauksia Karjalan sekä nykyisistä että entisistä oloista ja tapahtumista. Toimittaneet Ville Hirsso & Y. Kirilä. Oulu : Nuorisoliitto Karjalan pojat, 1935.
- **Karjalan** monet kasvat. Kirjoittajat: Aarne Ahonen ... et al. ; toimittaja: Rainer Palmunen. Helsinki : Valitut palat, 2000.
- **Karjalan** reformi = Reforma Karelii = Return of Karelia. Toimittanut Veikko Saksi. Helsinki : ProKarelia, 2001.
- **Karjalan** Säätio. Kirj. Juho Hietanen...et al. Helsinki : Karjalan Liitto, 1941.

- **Karjalan** tutkimus tänään : kollokvion esitelmät joulukuussa 1993. Toimittanut Pertti Saarelainen. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Karjalani**. Toimittajat: Hannes Sihvo & Kari Sallinen. Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiön 40-vuotisjuhlajulkaisu. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö, 1990.
- **Karjala-työryhmän** raportti, 31.1.1995. Helsinki : Karjalan Liitto, 1995.
- **Karttunen**, Toivo J. & Hinkkanen, A.: Keski-Karjala : kotiseutulukemisto. Helsinki : Otava, 1958.
- **Karttunen**, Uuno: Itä-Karjalan vaiheet. Nuorisolle kertonut Uuno Karttunen. Porvoo : WSOY, 1912 .
- **Kauppinen**, Pekka: Runkopuita hakemassa : pohdintaa Etelä-Karjalan maakuntahistoriasta. Historian tutkimuksia 17. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Kaunis**, kallis, kadotettu Karjala : hymyilevä, kutsuva muistojen maa kesällä 1939 : muistokuvasto Karjalasta. A.J. Rintala. Helsinki, 1940.
- **Kempinen**, È. P.: Karel'skie èpiceskie pesni : katalog rukopisnogo fonda naucnogo arhiva Karel'skogo naucnogo centra RAN. Bibliografia. Petrozavodsk : Karel'skij naucnyj centr RAN, 1999.
- **Kilin**, Juri: Suurvallan rajamaa : Neuvosto-Karjala Neuvostovaltion politiikassa 1920-1941. Venäjänkielinen laitos 1999. Suomentaneet Robert Kolomainen & Ari Hepoaho. Toimittaja Kyösti Julku. Studia historica septentrionalia 39. Rovaniemi : Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys, 2001.
- **Kilpiö**, Jaakko: Karjala aikojen kuvastimessa. Jyväskylä : J. Kilpiö, 1996.
- **Kirkinen**, Heikki & Nevalainen, Pekka & Sihvo, Hannes: Karjalan kansan historia. Ven. "Istoriâ karel'skogo naroda" (1998). Alkuteos Porvoo : WSOY, 1994
- **Kivelä**, Marjut: Matka Karjalaan. Helsinki : Karjalainen nuorisoliitto, 1983
- **Klimova**, A. V.: Neizvestnaâ Kareliâ : dokumenty specorganov o zizni respubliki 1921-1940 gg. Karjalan historian asiakirjoja. Sbornik podgotovili: A. V. Klimova, V. G. Makurov & A. T. Filatova. Naucnyj redaktor: V. G. Makurov. Petrozavodsk : Rossijskaâ akademiâ nauk, Karel'skij naucnyj centr, Institut âzyka, literatury i istorii : Gosudarstvennyj arhiv ob^sestvenno-politiceskih dvizenij i formirovanij respubliki Kareliâ, 1997.
- **Kohonen**, Yrjö: Kirottu tie : kertomus nykypäivien Karjalasta. Sortavala : Tekijä, 1934.

- **Koltat**, karjalaiset ja setukaiset : pienet kansat maailmojen rajoilla. Toim. Tuija Saarinen ja Seppo Suhonen. Sisältää mm. Neuvostoliiton kansallisia vähemmistöjä koskeva politiikka / Seppo Lallukka -- Suomensukuiset ortodoksit idän ja lännen rajalla / Teuvo Laitila -- Kolmen Karjalan ongelma / Heikki Kirkinen -- Karjalaisten uskonnon nykytila / Elias Huurinainen -- Karjalan kielen opetus ja käyttö nykypäivänä / Pekka Zaikov -- Karjalainen kansanperinne ja itkuvirret / Aleksandra Stepanova -- Karjalaiset, vepsäläiset, inkeriläiset, suomalaiset ja Karjalan tasavalta / Jukka Akimov Snellman-instituutin A-sarja 19. Kuopio : Snellman-instituutti, 1995.
- **Komonen**, Antti: Karjalan kannas : piirteitä sen vaiheista. Käkisalmi : Karjalan kannaksen liitto, 1939.
- **Koponen**, Paavo: Laatokka, Karjalan meri. Helsinki : Otava, 1986.
- **Korablev**, N. A.: Social'no-ekonomiceskaâ istoriâ Karel'skogo Pomor'â vo vtoroj polovine XIX veka. Karjalan talous- ja sosiaalhistoriaa 1800-luvulla. Petrozavodsk : Kareliä, 1980.
- **Korhonen**, Arvi: Suomen itärajan syntyhistoriaa. Porvoo : WSOY, 1938.
- **Koskinen**, Johanna: Karjalan palautushankkeet 1944 -1972. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1998.
- **Kotiseutututkimuksia**. Viipurilainen osakunta. Kaukomieli 4. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1910.
- **Knorring**, Frans Peter von: Vanha Suomi. Suomentanut ja toimittanut Aune Hikipää. Ruots. "Gamla Finland eller det fornda Wiborgska gouvernementet" (1833). Lappeenranta : Lappeenrannan kilta, 1985.
- **Kratki** spravotsnik po fondam leningradskogo oblastnogo gosudarstvennogo arhiva v Vyborge. Arhivnoje upravlenije Sankt-Peterburga i Leningradskoi oblasti. Opas Viipurin maakunta-arkistoon Venäjällä. Sankt-Peterburg : Liki Rossii, 1997.
- **Kuljukka**, Antti: Keskustelut Karjalan palauttamisesta presidentti Juho Kusti Paasiven Moskovan-matkan yhteydessä 1955. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1994.
- **Kurppa**, Antti: Muistelmia Kannaksen ajoilta, vuoteen 1939 saakka. Masku : A. Kurppa, 1998.
- **Kuujo**, Erkki: Jo Karjalan kunnailla lehtii puu... : Moskovan rauhassa luovutettujen alueiden varhaisempia vaiheita. Karjala takaisin - suhteet Venäjään terveiksi / Pentti Virrankoski. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1994.
- **Kuure**, Kimmo: Kaunis Karjalan maa : maisemia Kannakselta. Venäjänkielinen käännös: Raija Väisänen. Luonnon- ja maisemavalokuvaus. Kerava: K. Kuure, 1993.

- **Kuussaari**, Eero: Suomen suvun tiet : kuvaus Suomen sukukansojen kehityksestä sekä tuhatvuotisista vaelluksista ja valtataisteluista. Helsinki : Suomen Heimოსoturien liitto, 1935
- **Kuvia Raja-Karjalasta**. Julk. Laatokan toimitus, 1940.
- **Kyytinen**, Pekka & Marttila, Viljo: Muistojen Karjalaa. Helsinki: Otava, 1940.
- **Kärkkäinen** , Lauri: Suomen valtakunnan vanhat rajat ja itärajan käynti 1934. Maanmittaushallituksen julkaisu nro 59. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1987.
- **Laatokan** Karjala 1938, Pohjois-Karjala ja Savo [Kartta-aineisto] = Ladoga Karelen, Nordkarelen och Savolax. Näköispainos. Mm. Sortavalan ja Lahdenpohjan asemakaavat. Helsinki : Karttakeskus, 1991.
- **Laatokan** Karjala : kadotettua kauneutta. Koonnut Risto Anttila. Kuvateos. Humpmila : KR-kirjat, 1994.
- **Laatokan-Karjalan** erikoisnumero. Rajaseutu, vuosik. 5 (1928), no. 2. Helsinki : Suomen rajaseutuyhdistys, 1928.
- **Laatokan** mainingit : Laatokan ja sen rannikon elämää sanoin ja kuvin : Laatokan aseveljet r.y:n julkaisu. Toim. Valde Näsi & Eemil Ovaska. Helsinki , 1942.
- **Lahikainen**, Kaisu: Karjalan opas. Sis. mm. Valamon & Konevitsan luostarit. Helsinki: Otava, 1993.
- **Lampén**, Ernst : Pikakuvia Raja-Karjalasta. Ruots. Ögonblicksbilder från Gränskarelen. Helsinki : Otava, 1922.
- **Lappalainen**, Pekka: Karjalan maa. Toimitus ja taitto Jussi Jäppinen. Jyväskylä : Gummerus, 1979.
- **Larionov**, Vladimir : Zdravstvuj, Kareliâ! : fotoal'bom. Tekst Konstantin Gnetnev. "Terve, Karjala! : kuvakirja". Petrozavodsk : Karpovan sizarekset, 1993.
- **Lehtipuu**, Markus: Karjala : luovutettu Karjala, Itä-Karjala, Vienan Karjala. Kartat: Timo-Pekka Lehtipuu. 2. korjattu painos 2001 nimellä "Karjala : matkaopas". 1. painos Helsinki : Suomalainen matkaopas, 2000.
- **Lehtipuu**, Markus: Karjala : matkaopas. Sisältö: Maa ja kansa ; Ennen matkaa ; Karjalaan ja takaisin ; Perillä ; Viipuri ; Karjalan kannas : Laatokan Karjala ; Itä-Karjala ; Äänisen ympäri ; Keski-Karjala ; Vienan Karjala ; Solovetski ; Karjala Suomessa ; Luovutetun Karjalan tilastot ; Kannaksen kyläluettelo ; Postinumeroluettelo ; Tarton rauhasta päiväskäskyyn ; Miten Karjala-opas tehtiin ; Ajoreittiopas ; Hakemisto ; Tekijän julkaisuja ; Liite: Tulli-ilmoituslomake 3. uudistettu painos 2002. 4. korjattu painos. Helsinki : Suomalainen matkaopas, 2002.

- **Lehtipuu**, Markus: Karjalan tragedia : kuinka Suomen kauneimmasta maakunnasta tuli koko Euroopan häpeäpilkku. Helsinki : Suomalainen matkaopas, 2004.
- **Leskinen**, Ilpo: Etelä-Karjalan maakunnan muodostuminen. Opinnäyte. Maantiede. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Letonmäki**, L.: Piirteitä Suomen ja Karjalan historiasta. Valtion oppineitten neuvoston tieteellis-pedagogisen jaoston oppikirjaksi hyväksymä. Moskova : Central'one izdatel'stvo narodov S.S.S.R., 1925.
- **Levkoev**, Aleksej Al'bertovic: Nacional'no-âzykovaâ politika finskogo rukovodstva Sovetskoj Karelii (1920-1935). Petrozavodsk : Karel'skij naucnyj centr Akademii Nauk SSSR, Institut âzyka literatury i istorii, 1992.
- **Lindström**, Juhani: Karjala tänään. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1979.
- **Maan** piiri ja elonkehä : professori Heikki Kirkisen juhlakirja. Toimittaja: Mikko Vento. Kirjoittajat: Heikki Kirkinen ... et al. Historian tutkimuksia 14. Joensuu : Joensuun yliopiston humanistinen tiedekunta, 1997.
- **Merikoski, K.:** Lyhyzii tiedoloi Suomen muas. Heimovellih näh kirjutti K. Merikoski. Lyhyitä tietoja Suomesta : heimoveljille esitetty. Sortavala : Sortavalan kirjapainon osakeyhtiö, 1920.
- **Merikoski, K.:** Muistelmia entisestä Laatokan Karjalasta. Ylipainos Nuoresta Karjalasta. Julkaistu 1950.
- **Mietteitä** 100-vuotisen muistojuhlan johdosta Viipurin läänin yhdistämisestä muuhun Suomeen 11 päivänä joulukuuta v. 1811. Viipuri : Tilapäistöiden kp., 1911.
- **Mikkola, J. J.:** Lännen ja idän rajoilta : historiallisia kirjoitelmia. Mm. paikannimien etymologiaa. Porvoo : WSOY, 1942.
- **Miten** ratkaista Karjalan kysymys : seminaarin 20.1.1996 aineisto ja Karjalan liiton Karjala-ohjelma. Miten ratkaista Karjalan kysymys -seminaari (1996). Helsinki : Karjalan liitto, 1997.
- **Moni-ilmeinen** Etelä-Karjala. Tekstit: Erkki Mennola. Lappeenranta : Etelä-Karjalan maakuntaliitto, 1976.
- **Muistojen** Karjala : Karjalasta kertovaa tieto- ja kaunokirjallisuutta. Kuopio : Kuopion kaupunginkirjasto, 1983.
- **Mäkinen**, Yrjö-Pekka: Laatokan Karjalan nousun vuosikymmenet : Laatokan Karjalan henkisen ja taloudellisen kehityksen vaiheita 1880-1940. Pieksämäki: Laatokan Karjalan kulttuurityön toimikunta, 1956.

- **Nedelko**, V. I.: Priladoz'e = Laatokanseutu. Fotografii = valokuvat: O. N. Polestsk. Tekst = teksti: V. I. Nedelko. Petrozavodsk : Karelija, 1986.
- **Nieminen**, Miikka: Selvitys Etelä-Karjalan maakuntaa koskevasta tutkimuksesta ja tutkimusluettelo vuosilta 1960-1970. Itä-Suomen yliopistoseura ry:n Etelä-Karjalan tutkimustoimikunnan julkaisuja 1. Lappeenranta : Itä-Suomen yliopistoseura, 1971.
- **Nissilä**, Pekka: Itä-Karjalan kysymys Tarton rauhanneuvotteluista vuonna 1920 Kansainliiton käsittelyyn vuonna 1923. Opinnäyte, Oulun yliopisto, Historian laitos. Oulu : P. Nissilä, 1993.
- **Nolde**, B. E. : Suomi Venäjän valtakunnassa. B. E. Nolden kuvaus vuodelta 1911. Osmo Jussilan käännös ja referointi teoksesta "Ocerki ruskago gosudarstvennago prava". Helsinki : Gaudeamus, 1981.
- **Nordiska** östrelationer förr och nu : materialsamling, baserad på ett nordiskt seminarium på Olofsborg i Nyslott, Finland den 16-18 juni 1989. Helsinki : Pohjola-Norden, 1989.
- **Novoe** v izucenii istorii Karelii. Naucnye redactory: N. A. Korablev... et al. Karjalan historiaa 1400-luvulta 1900-luvulle. Petrozavodsk : Rossijskaâ Akademiâ nauk. Karel'skij naucnyj centr, 1994.
- **Nurmiluoto**, Timo & Vallas Hannu: Karjala kuvina : Laatokan Karjala. Helsinki : Constator, 1995.
- **Nurmiluoto**, Timo & Vallas, Hannu: Karjala kuvina : Viipurin Karjala. Helsinki : Constator, 1997.
- **Nygård**, Toivo: Suur-Suomi vai lähiheimolaisten auttaminen : aatteellinen heimotyö itsenäisessä Suomessa. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto. Helsinki : Otava, 1978.
- **Nykypäivän** karjalatietoutta. Helsinki : Kalevalaseura / Opintotoiminnan keskusliitto, 1973.
- **Näsi**, Valde: Laatokan laulumailta. Matkailijan opas. Porvoo : WSOY, 1935
- **Ob^sestvenno-politiceskaâ** istoriâ Karelii XX veka : ocerki i stat'i. Naucnye redactory: L. I. Vavulinskaâ, N. A. Korablev & V. G. Makurov. Karjalan poliittinen historia 20. vuosisadalla. Petrozavodsk : Rossijskaâ Akademiâ nauk, Karel'skij naucnyj centr, Institut âzyka, literatury i istorii, 1995.
- **Ocerki** istorii Karelii 1-2. Karel'skij filial Akademii Nauk SSSR institut âzyka, literatury i istorii. Petrozavodsk, 1957 & 1964.
- **Oinas**, Felix J.: The Karelians. Subcontractor's monograph, HRAF-12, Indiana-46. New Haven, CT : Human Relations Area Files, 1955.

- **On** the border of the European Union : from The Gulf of Finland to the Arctic Ocean. Edit. Heikki Kirkinen & Leena Westman. Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja 13. Joensuu : Joensuu University Press, 1996.
- **Paavolainen**, Erkki : Karjalan kannaksen kysymyksiä. Helsinki : Otava, 1921.
- **Paavolainen**, Erkki: Sellainen oli Karjala : luovutetun alueen vaihteita. 2. painos 1960. 1. painos Helsinki: Otava, 1958.
- **Paloposki**, Antti: Rajalla on rauhallista. Helsinki : Otava, 1936.
- **Paskov**, A. M. : Gerby i flagi Karelii = Karjalan vaakunat ja liput. Hudozniki: V. A. Bazegskij & N. V. Truhin. Foto: O. A. Semenenko. Perevod na finskij: A. S. Ūntunen. Petrozavodsk : Karèko, 1994.
- **Peltoniemi**, U.: Itärajan kuvia. Porvoo : WSOY, 1938.
- **Perspektiv** på Östra Finlands historia : föredrag vid Historicus seminarium 27.-31.5.1971. Red. Max Engman. Helsinki : Historicus, 1971.
- **Pessi**, Yrjö & Auvinen, Reino J: Karjala-kysymys : taloudellisia näkökohtia Lappeenranta : Karjala-lehti, 1998.
- **Pessi**, Yrjö: Karjalamme rajan takana. Espoo : Scritti, 1998.
- **Pimenov**, V. & Epstei, E.: Karelija glazami putesestvennikov i issledovatelei 18. i 19. vekov. Matkakertomuksia Karjalasta 18. ja 19. vuosisadalta. Petrozavodsk : Izdatelstvvo Karelija, 1969.
- **Poutvaara**, Matti: Etelä-Karjala = Södra Karelen. Tämän teoksen suunnittelussa, kuvien valikoimisessa ja tekstin tarkistuksessa ovat avustaneet Selim Rantala, Reino Ahjopalo & Sulo Kinnunen. 2. painos 1969. 1. painos Porvoo : WSOY, 1961.
- **Raja-Karjalan** Säätiön muistojen kirja. Toim. Eliel Vartiainen. Raja-Karjalan Säätiön julkaisuja 1. Sortavala : Raja-Karjalan Säätiö, 1934.
- **Raja-Karjalan** Säätiön muistojen kirja 2. Helsinki : Raja-Karjalan Säätiö, 1946.
- **Rajaseutujen** matkailuopas. Helsinki : Suomen Rajaseutuyhdistys, 1927.
- **Rakas** entinen Karjala : Karjalan liiton muistojulkaisu 2. Toimittanut Olavi Paavolainen, avustajana Ilmari Pimiä. 3. painos 1955 (näköispainokset 1991 & 1992), 2. painos 1947. 1. painos Porvoo: WSOY, 1942.
- **Rauhala**, K. N. : Ulko- ja sisäpoliittisia kuvia. Tämän kirjoituksen pääpiirteet esitettiin tasavaltalaisten neuvottelukokouksessa Sortavalassa lokakuun 29 p:nä 1918. Viipuri : Karjalan kirjallisuuden ystävät, 1918.

- **Relander, O.** : Karjalan kuvia. Helsinki : Weilin & Göös, 1893.
- **Relander, Oskar:** Pohjois- ja Itä-Karjala. Suomen maakunnat 2. Kirj. Karl Adolf Oskar Relander. Helsinki : Kansanvalistus-seura, 1904.
- **Reuter, O. M.:** Suomea samoilemassa : maamme luonto, kansa ja kehitys. Ruots. "Finland i ord och bild : dess natur, folk och kultur" (1901). Helsinki : Helios, 1904.
- **Ruuth, Y. O.:** Karjalan kysymys vuosina 1917-1920 eli katsaus Karjalan-kysymyksen poliittiseen luonteeseen. Jyväskylä : Gummerus, 1921.
- **Räikkönen, Erkki:** Heimokirja. Suomalais-ugrialaisten kansojen historia ja kulttuuri. Helsinki : Otava, 1924.
- **Räsänen, Katariina:** "Karjalan käki kukkui..." : kertomuksia matkoista menetetyille kotiseudulle. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, psykologian laitos, 1997.
- **Räty-Hämäläinen, Aino:** Raja-Karjalan kunnailta. Sis.Impilahti, Korpiselkä, Salmi, Soanlahti, Sortavala, Suojärvi & Suistamo. Helsinki : WSOY, 2002.
- **Saimaa-kirja.** Toimittanut Toimi Jaatinen. Helsinki : Tammi, 1991.
- **Salenius, J. M.:** Itä-Suomen oloista ja tapauksista muinaiseen aikaan. Tietoja mm. Karjalan luostareista, Vanhan Suomen teollisuudesta ja Käkisalimesta. Viipuri: Karjalan kirjapaino, 1915.
- **Salenius, Johan Magnus:** Niitä näitä Itä-Suomesta 1. Käsikirjoitus. Tietoja mm. Säkijärvestä, Kivennavasta, Laatokasta ja Vanhan Suomen kirjapainoista. Helsinki: Hufwudstadsblad, 1893.
- **Salenius, J.M.:** Niitä näitä Itä-Suomesta 2. Tietoja mm. Viipurin kaupasta, Etelä-Karjalan nimistötutkimuksesta ja lahjoitusmaista. 1876.
- **Salenius, Johan Magnus:** Niitä näitä Itä-Suomesta 3. Käsikirjoitus. Tietoja mm. Valkjärvestä, Käkisalimesta, Viipurista, Pyhärististä ja seurakuntien rajoista. Helsinki: Hufwudstadsblad, 1877.
- **Salmenkallio, Kauko:** Matkakuvia Laatokan-Karjalasta : tulkua muutkii katsomua : matkakuvia Kiziltä, Sortavalasta, Jaakkimasta, Lahdenpohjasta ja Valamosta kesällä 1988. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissäatiö, 1989.
- **Sellainen on Viipuri** : Viipuri ja Karjalankannas venäläisin silmin. Tekijät: Löha Krykoff ... et al. Viipuri : Polyplan Publishers, 1993.
- **Seppinen, Jukka:** Kannas tässä ja nyt. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1995.
- **Seppinen, Jukka:** Kohti Karjalaa : pakkoluovutettu Karjala tänään ja huomenna. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1998.

- **Sihvo**, Hannes : Karjalan kuva : karelianismin taustaa ja vaiheita autonomian aikana. 2. tarkastettu ja täydennetty painos, Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003. Alunperin Joensuun korkeakoulun julkaisuja, A 4. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Joensuun korkeakoulu, 1973.
- **Siilahti**, Pertti & Borg, Pekka: Karjalan kannas ja Laatokan pohjoissaaristo luonto- ja kulttuurimatkailun kohteina. Savonlinna : Matkailun osaamiskeskus, 1997.
- **Suomen** ja Venäjän yhteistä historiaa. Sisältö: Suomi Pietarin suojana ja uhkana venäläisten sotasuunnitelmissa 1854-1914 / Pertti Luntinen. Erik Gabriel Melartinin toiminta ja motiivit Viipurin läänin koululaitoksen palveluksessa vuosina 1805-1812 / Marjatta Hietala. Suomalaisen osallistuminen venäläiseen lääkärikoulutukseen 1700-luvulla ja 1800-luvun alussa / Maija Rajainen. Societas historica Finlandiae = Suomen historiallinen seura = Finska historiska samfundet. Historiallinen arkisto 79. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1983.
- **Suomen** suvun kirja. Toim. Helvi Katajavuori, Kerttu Mustonen & Niko Oksanen. Porvoo : WSOY, 1943.
- **Suomenmaa** : maantieteellis-taloudellinen ja historiallinen tietokirja 5. osa : Viipurin lääni. Toimittanut J.E. Rosberg... et al. Sis. Viipurin läänin paikannimihakemiston. Helsinki : Tietosanakirja-Osakeyhtiö, 1923.
- **Suomi** 19:nnellä vuosisadalla : suomalaisten kirjailijain ja taiteilijain esittämä sanoin ja kuvin. Toimittajakunta tekstiä varten: C. G. Estlander ... et al. ; toimittajakunta kuvia varten: G. Berndtson, A. Edelfelt, E. Järnefelt. Toinen tarkistettu painos. Helsinki: G. W. Edlund, 1898.
- **Suomi**, Kaukokarjala ja Kuolan niemimaa [Kartta-aineisto]. Tehty Maanmittaushallituksessa. Mittakaava: 1:2000000. Helsinki : Kirja, 1918.
- **Suomi & Pietari**. Toimittanut Maija Lapola. Koostuu pääosin Historian ystävien liiton ja Lahden kansanopiston kesällä 1993 järjestämän seminaarin esitelmistä. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1995.
- **Suomi**, suuriruhtinaanmaa. Kirjoittajat: Marja Niiniluoto ... et al. Suomalaisen ja venäläisten kulttuurikosketukset autonomian aikana. Helsinki : Tammi, 1991.
- **Susiluoto**, Ilmari: Pieni Karjalakirja. Helsinki : Ajatus, 1999.
- **Suuren** Suomen kirja : isänmaallinen lukukirja Itä-Karjalan sekä Kanta-Suomen kouluille ja kodeille. Toimittanut K. Merikoski. Helsinki : Otava / Valistus, 1942.
- **Takala**, Hannu : Kun Karjala palautuu. Lahti : Vuoksen vartio, 2000.
- **Takala**, I. R.: Finny v Karelii i v Rossii : istoriâ vozniknoveniâ i gibeli diaspory. .Suomalaiset Karjalan ja Venäjän historiassa. Sankt-Peterburg : Neva, 2002.

- **Taskinen**, Juha: Laatokan seitsemän merta. Luonnonvalokuvauksen perustava kuvateos. Bajonnoi, 1998.
- **Tietoja** eräistä Raja-Karjalan kunnista vuosilta 1920-1922. Sortavala : Karjalan ääni, 1925.
- **Tiittanen**, Yrjö: Kannas kutsuu : opas matkailijoille ja lomanviettäjäille. Viipuri : Mainos- ja matkatoimisto Opas, 1935.
- **Tikka**, Boris & Balasov, Jevgeni & Stepakov, Viktor: Karjalan kannas sotien jälkeen : v. 1940-1941, 1944-1950. Pietari : KultInformPress, 2002 .
- **Tilli**, Kalevi: Kahden maailman välissä. Lappeenranta : Karjalan kirjap., 1989.
- **Topelius**, Zacharias: Maakuntien Suomi 2. Toimittanut Kai Linnilä. Topeliuksen tekstit pohjautuvat teokseen Finland framstäldt i teckningar. Suomentanut Meri Utrio. Helsinki : Tammi, 1998.
- **Uotinen**, Mikko: Matkakirjeitä. Terijoki : Tekijä, 1908.
- **Ur** Finlands historia 1 : publikationer ur de Alopæiska pappren. Redigerade af Ad. Neovius. Sis. osat 1-5: 1 : handlingar m. m. från åren 1808-1813 ; 2 : dagboksanteckningar från åren 1808 och 1809 ; 3 : korrespondens ; 4 : krigshändelser 1702-1809 ; 5 : församlingshistoriker (jatkuu niteessä 2). Helsinki : Söderström, 1891-1892.
- **Ur** Finlands historia 2 : publikationer ur de Alopæiska pappren. Redigerade af Ad. Neovius. Sis. osat 5-9: 5 : Församlingshistoriker (jatkoa niteeseen 1) ; 6 : Poesi ; 7 : Biskop Gezelii d. y:s konceptbok 1712-1717 ; 8 : Orationer ; 9 : Suomenkielisiä aineksia ; Ur bref från och biografier öfver medlemmar af släkten Alopæus ; Opublicerad material. Helsinki : Söderström, 1891-1892.
- **Wahlbeck**, Kaj: Karelen : en flyktig dröm. Vaasa : K. Wahlbeck, 1999.
- **Wahlbeck**, Kaj: Karelen med kärlek : en blick mot det förgångna. Vaasa : K. Wahlbeck, 1994.
- **Vahtola**, Jouko: Östkarelen i finländsk politik 1917-1945. Oulun yliopisto, Historian laitos. Eripainosarja 233. Oulu : Oulun yliopisto, 1990
- **Vakaa**, Gustaf Adolf: Sangen hyvä aika Suomessa : Heidän Majesteettinsa Venäjän Keisarein ja Suomen Suuriruhtinasten 88:san vuotinen hallitusaika. Viipuri : Tekijä, 1897.
- **Wallén**, Pekka: Nykypäivän Etelä-Karjala. Etelä-Karjalan maakuntaliiton kotiseutusarja 1. Lappeenranta : Etelä-Karjalan maakuntaliitto, 1985.
- **Wallin**, Väinö: Suomen maakunnat : Varsinais-Suomi ja Ahvenanmaa. Kirj. Väinö Wallin (1901). Yhteensidottuna: Uusimaa. Kirj. Kaarle Soikkeli (1901) ; Suomen

maakunnat : Savo. Kirj. O. A. Kallio (1905) ; Suomen maakunnat : Pohjois- ja Itä-Karjala. Kirj. Oskar Relander (1903). Helsinki : Kansanvalistusseura, 1901-1905.

- **Varis**, Eira: Neuvosto-Karjalan alueellinen rakenne. Opinnäyte. Aluesuunnittelu. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
 - **Venäläiset** Suomessa 1809-1917. Toimittanut Pauli Kurkinen. Historiallinen arkisto 83. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1984.
 - **Viipurin** läänin historia I : Karjalan synty. Päätoimittajat: Hannes Sihvo & Yrjö Kaukiainen; toimittanut Matti Saarnisto. Lappeenranta: Karjalan kirjapaino, 2003.
 - **Wiipurin** läänin kalenteri 1893. Toimittanut Otto Imm. Helander. Julkaistu näköispainoksena Hämeenlinna: Karisto, 1992. Jälkisanat Hannes Sihvo. 1. painos Wiipuri : G.A. Ekholm, 1893.
 - **Viipurin** läänin kartta nimihakemistoineen. Helsinki : Tietosanakirja, 1923.
 - **Vo imâ ob^sego dela** : internacional'nye svâzi Karelii 1917-1977 gg. : dokumenty i materialy. Naucnyj redaktor A. L. Vituhnovskij. Neuvosto-Karjalan kansainväliset suhteet 1917-1977. Petrozavodsk : Kareliâ, 1980.
 - **Voionmaa**, Väinö: Suomen karjalaisen heimon historia. 2. muuttamaton painos. Porvoo : WSOY, 1969. 1. painos Helsinki : Kansanvalistuseura, 1915.
 - **Voionmaa**, Väinö: Suomen uusi asema : maantieteellisiä ja historiallisia peruspiirteitä. Porvoo : WSOY, 1919.
 - **Voss**, E.: Karjalan kannas. Helsinki : 1930.
 - **Östra** Finland - det andra Finland. Redaktion: Richard Palmgren, Kristina Ranki, Henrika Tandefelt. Helsingfors : Historicus, 1994.
-

2. SOTAHISTORIA JA PUOLUSTUSLAITOS

Lukuun sisältyy Viipurin läänin sotahistoriaa ja puolustuslaitosta käsitteleviä teoksia, jotka painottuvat talvi- ja jatkosodan vaiheisiin 1939-1944, vapaus- ja kansalaissodan tapahtumiin Karjalassa 1918 sekä itsenäisyyden ja Venäjän vallan aikaiseen puolustuslaitokseen ja silloisiin sotilaspoliittisiin kysymyksiin. Teosten valinnoissa on haluttu korostaa sekä paikallista näkökulmaa (mm. taistelupaikat, alueen omat joukko-osastot, suojeluskunnat ja lotat) että Viipurin läänin yleistä asemaa Suomen kaakkoisena rajalääninä (mm. Pietarin/ Leningradin strateginen läheisyys, kiinnostus Itä-Karjalaan ja rajavartiolaitoksen toiminta). Samalla mukaan on otettu tiettyjä sotahistoriallisia standarditeoksia, sillä Karjalan kannas ja Laatokan Karjala muodostuivat tunnetusti Suomen keskeisiksi taistelurintamiksi toisessa maailmansodassa.

2.1. PUOLUSTUSLAITOS

- **Akateemisen** Karjala-seuran maanpuolustus-propaganda v. 1938. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1938.
- **Arimo**, Reino: Suomen linnoittamisen historia 1918-1944. Suomen sotatieteellisen seuran julkaisuja 12. Helsinki : Otava, 1981.
- **Arimo**, Reino: Suomen puolustussuunnitelmat 1918-1939. 1. osa : Ensimmäiset vuodet 1918-1919. 2. osa : Enckellin kausi 1919-1924. 3. osa : Jääkärien aika 1925-1939. Sotatieteen laitoksen julkaisuja. Helsinki : Sotatieteen laitos, 1986-1987.
- **Asevelvollisuus-laki** Suomen suuriruhtinaanmaassa : annettu Helsingissä, 27 p:nä Joulukuuta v. 1878. Viipuri : Clouberg, 1879.
- **Balasov**, E. A. & Stepakov, V.N.: Liniâ Mannergejma i sistema finskoj dolgovremennoj fortifikacii na Karel'skom peresejke. Karjalan kannaksen linnoittaminen 1920- ja 1930-luvuilla. Sankt-Peterburg : Nordmed-izdat, 2000.
- **Castrén**, Klaus: Karjalan ratsujääkäriyrykmentti Viipurissa 1918-1920 : upseeristo ja siviilivirkamiehistö. Helsinki : Sotahistoriallinen seura / Sotamuseo, 1996.
- **Castrén**, Klaus: Suomen rakuunarykmentti 1889-1901 : upseeristo ja siviilivirkamiehistö. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1984.
- **Ehdotus** polkupyöräjoukkojen ohjesäännöksi : painettu 2. Divisionan toimesta Divisionassa toistaiseksi noudatettavaksi. Viipuri, 1922.

- **Etäisyys-** ja koordinaattitaulukko tykistön mittausosastoja varten. Tykistön tarkastajan toimiston julkaisuja. Viipuri, 1926.
- **Finlands** ständers underdåniga svar i anledning af Hans Kejserliga Majestäts nådiga propositioner med förslag till värnepliktslag för Storfurstendömet Finland samt angående grunderna för de finska truppernas organisation och förvaltning. Helsinki : G. W. Edlund, 1899.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga kungörelse, angående tillämpningen af pardons-manifest dateradt den 30 augusti 1814 i afseende å de i Wiborgs län infödde soldater : gifwen i Åbo, den 29 juni 1816. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga kungörelse och förordning, angående inrättandet af en tullbewaknings-kedja emellan Wiborg och Kexholm samt finska producters införande till de öfrige gouvernementerne af Ryska riket : gifwen i S:t Petersburg, den 5 (17) november 1811. Turku : Joh. Chr. Frenckell, 1811.
- **Harjotus** ohjeita : laatinut Jääkäri pataljona. Sortavala : Karjalan armeijakunnan pääesikunta, 1918.
- **Hartikainen**, Pertti: Hugo Viktor Österman : sotaväen päällikkö - rakentaja ja puolustaja. Väitöskirja. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2001.
- **Heimovaara**, T. : Rauhaton raja : kuvauksia rajaelämästä ja valkobandiittien tuhotöistä Karjalassa vuosina 1920-22. Petroskoi : Valtion kustannusliike Kirja, 1933.
- **Helkavaara**, Irma: Suomen naisen "asevelvollisuus". Helsinki : Naisylioppilaiden Karjala-seura, 1937.
- **Hertzen**, Gunnar von: Karjalan retkikunta. Ruots. "Den karelska expedition" (1920). 2. painos 1930. 1. painos Jyväskylä : Gummerus, 1921.
- **Hovi**, Olavi & Joutsamo, Timo: Suomalaiset heimosoturit Viron vapaussodassa ja Itä-Karjalan heimosodissa vuosina 1918-1922. Turun yliopiston Suomen historian laitos. Eripainos Turun historiallinen arkisto, 24. Turku, 1971.
- **Huoltopataljoona** 1927-1937. Viipuri : Huoltopataljoona, 1937.
- **Huoltopataljoonan** aliupseerikoulun I:n, II:n ja III:n joukkueen kronikka. Viipuri : Huoltopataljoona, 1937.
- **Huoltopataljoonan** lääkintäaliupseerikoulun II:n joukkueen kronikka 6.9-30.11.37. Tekijä: Tauno Sederholm. Viipuri : Huoltopataljoona, 1937.
- **Hynninen**, Armas & Kinnunen, Oskari: Antrean suojeluskunnan historia. Viipuri, 1919.
- **Immonen**, Teemu: Rajavartiointia neuvostouhan varjossa Karjalan Kannaksella vuosina 1918-1921. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1999.

- **Jahnukainen**, Heikki: Totuus maanpuolustuskysestämme. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1937.
- **Jalkaväen** kouluutusohjesääntö. Ohjesääntö suljettua ja avointa järjestystä varten. Viipuri : 2. Divisiona, 1921.
- **Joulutervehdys** Suomen rannikkopuolustukselle. Viipuri : Rannikkosotilaitten huoltoyhdistys, 1925.
- **Joutsamo**, Timo: Suomalaiset itärajan takaisissa heimosodissa vuosina 1919-1922. Heimosoturien taustan ja lähtömotiivien tarkastelua. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1971.
- **Järjestyssääntö** Suomen sotaväelle heinäkuun 16 p:ltä 1886 ja otteita rikoslaista Suomen sotaväkeä varten heinäkuun 16 p:ltä 1886. Sortavala, 1918.
- **Kaijanen**, D.: Viipurin linnoitustyöt 1850-70-luvuilla. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Karjala** : Karjalan vapaussodan 10-vuotismuistojulkaisu 1922-1932. Toim. Roope Takala & Iivari Ivala. Huopalahti : Karjalaisten kansallisliitto, 1932.
- **Karjalan** armeijan tiedonannot : 15-vuotisjuhlan numero 1933. Viipuri, 1933.
- **Karjalan** armeijan tiedonannot 1938 : 20-vuotisjuhlan numero. Sortavala, 1938.
- **Karjalan** kaartilainen. Pää- ja vastaava toimittaja L. Leander. Rykmentin sanomalehden "Karjalan Kaartilaisen" juhlajulkaisu Karjalan Kaartin Rykmentin 20-vuotisjuhlapäivänä 5.4.1938. - Päälyksellä: Karjalan Kaartin Rykmentti 1918-1938. Viipuri, 1938.
- **Karjalan** vapausliikkeiden 15-vuotismuistojulkaisu 1919-1934. Joensuu : Aunukselaisten ja Aunus-ystävien avustamana M. Liete, 1934.
- **Karppinen**, Helena: Toiviais-miehet Suomen vanhassa sotaväessä 1881-1901. Vantaa : AV-taitto, 2001.
- **Keisarillisen** majesteetin armollinen julistus Viipurin lääniin lisätystä tullivartiosta, ynnä muista toimista, jotka ovat matkaan saatetut nyt noudatettavina olewain sääntöin kautta kauppasuhteista Wenäjän ja Suomenmaan välillä : annettu Helsingissä, 9 päiw. huhtikuuta 1859. Helsinki : J. Simeliuksen perilliset, 1859.
- **KKR** aliupseerioppilaan joulu : kymmenvuotis-julkaisu. Karjalan Kaartin Rykmentti. Viipuri : KKR, 1932..
- **Kevyt** ja raskas konekivääri : harjoitusohjesääntö jalkaväkeä varten : kevyt k.k. 08/15 ja raskas k.k. 08. Viipuri , 1919.

- **Kilkki**, Pertti: Karjalan kaartin rykmentti, 1918-1939. Kouvola : Karjalan kaartin-prikaatin kiltta, 1985.
- **Kilkki**, Pertti Puolustusvoimain joukko-osastolehdistö ja ulkopoliittikka vuosina 1925-1939. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto 1971.
- **Kivinen**, Lauri: Karjalan puolesta : muistelmia Vienan Karjalan toisen retkikunnan vaiheista. Helsinki : Otava, 1919.
- **Knuutti**, Pekka: Rajan vartiointi Karjalan kannaksella vuosina 1918-1921. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1982.
- **Knuuttila**, Jukka: Asevarikko 8 : Viipurista Haapajärvelle 1918-1988. Historiatoimikunta: Jaakko Vuori...et al. Haapajärvi : Asevarikko 8, 1988.
- **Korven-Korpinen**, Paavo: Hyvä suojeluskuntaväki : puhe maanpuolustusviikon sk. tilaisuuksia varten Viipurin sk. piirissä marraskuulla 1937. Viipuri, 1937.
- **Koskelo**, Kimmo: Kutsumattomia bolsevikkivieraita : UM:n toimet Kannaksen rajaloukkausten yhteydessä 1920-luvulla. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1998.
- **Koskimies**, Tapio: Neuvostoliiton lentokoneiden aiheuttamista rajaselkkauksista Kannaksella vuosina 1937-1939. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Koskimies**, Tapio: Rajarauha Karjalan kannaksen maa- ja merirajoilla 1930-luvulla. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1984.
- **Kosonen**, Matti & Pohjonen, Juha: Isänmaan portinvartijat : Suomen rajojen vartiointi 1918-1994. Rajavartiolaitoksen julkaisu. Helsinki : Otava, 1994,
- **Kosonen**, Matti: Raja railona aukeaa : tiedustelua Neuvosto-Karjalassa vuosina 1920-1939. Joensuu : Ilias, 2001.
- **Kronikka** Autokomppanian v:n 1938 marraskuun alokassaapumiserän I joukkueesta. Sepittäneet alokkaat J. Korhonen ... et al. Viipuri, 1939.
- **Kronlund**, Jarl: Suomen puolustuslaitos 1918-1939 : puolustusvoimien rauhan ajan historia. Sotatieteen laitoksen julkaisu 24. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1988.
- **Kuussaari**, Eero: Vapaustaistelujen teillä : sotahistoriallinen katsaus Suomen rajantakaisilla heimoalueilla 1900-luvun alkupuoliskolla käytyihin sotateimiin. Loviisa : Loviisan uusi kirjapaino, 1957.
- **Kysymys** jokaiselle suomalaiselle : voidaanko palvelusaika lyhentää 9 kuukauteen? Loviisa : Akateeminen Karjala-seura, 1929.

- **Käkisalmen** läänin rykmentin upseerikunnan muistojulkaisu. Kirj. Heinrich...et al. Helsinki : Otava, 1921.
- **Käskeysimerkkejä**. Käkisalmi : Käkisalmen suojeluskunnan aliupseerikerho, 1938.
- **Könni**, Ukko: Puoli vuosisataa kalterijääkärien jäljillä : Simpeleen reserviupseerikerho 1941-1991. Simpele : Simpeleen reserviupseerikerho, 1991.
- **Laakso**, Markus: Aunuksen retken valmistelut 1918-1919 : virallinen interventio vai yksityistä seikkailupolitiikkaa? Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1997.
- **Lapiojääkärit** : Kannaksen vapaaehtoiset linnoittajat 1939. Toimituskunta Sture Merikallio...et al. Helsinki : Painatuskeskus, 1993.
- **Lauluja** Suomen sotilaille. Toim. Onni Pakarinen. Sortavala : Toimittaja, 1918.
- **Laurila**, Kaarle Sanfrid: Maanpuolustus meidän kaikkien asia. Sortavala : Lotta-Svärd yhdistyksen keskusjohtokunta, 1926.
- **Lax**, Hj.: Sotilaiden lauluja. Viipuri : Tekijä, 1919.
- **Lehti**, Aarni: Baltian kuvernementtien ja Suomen merkitys Venäjän keisarilliselle laivastolle v. 1856-1914. Väitöskirja. Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen julkaisusarja. Helsinki : Maanpuolustuskorkeakoulu, 2003.
- **Lindman**, W. : Sotilaan päiväkirja, eli, Kertomuksia sodasta Venäjän ja Turkin välillä vv. 1877-78 : kirjoitellut Suomen kaartin matkustuslinjalta H. K-nen. Viipuri, 1879.
- **Luukkonen**, Fanni: Onko Lotta-Svärd yhdistävä liike? Esiitetty Viipurin Lottapäivillä 28.11.1925. Sortavala : Lotta-Svärd, 1926.
- **Långhjelm**, Eric: Jääkäreille : 25.2.1927 = Jägare : 25. II. 1927. Suom. Eero Eerola. Viipuri : Jääkäri-invaliidirahasto, 1927.
- **L[ääkintä] A[liupseeri] K[oulu]n** syyskurssi 1938 : kurssijulkaisu. Toimituskunta: V. Hartikka ... et al. Viipuri : LAK, 1938.
- **Maanpuolustus** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 42 koteloa. Sisältö: Venäjän sotalaiset: ruotalonpojat, sotilaskarkurilistat, asevelvollisuuslaki ja asevelvollisuuskysymys, sääntöjä rintamapalveluksesta, sotatilamääräyksiä ja ohjeita parannusjoukoille. - Suomen puolustusvoimat: maa-, meri- ja ilmavoimat. Armeijan ja sotilashallinnon ohje- ja opaskirjasia. Puolustusministeriö. Sotapropaganda. Joukko-osastot. Päiväkäskeyjä, lomakepohjia, tiedonantoja, elintarvikekuponkeja, tupakkakortteja, lupia, muistikirjoja, lentokirjasia ja arkistokortteja esim. Suomen Punaista Kaartia ja Itä-Karjalan sotilashallintoa varten. Sotilaspasseja, jäsen- ja huoltokassakirjoja, kuljetusmääräyksiä, ampumatuloskirjoja. Hautausapurenkaat. Lääke- ja tarvikeluetteloita kenttäsairaaloille. Sotilassairaalat. Sotilaseläinlääkintä, hevossairaskirjat.

Työpalvelu, talkoot ja raaka-aineiden keräily. Maanpuolustusjuhlat, aseveli-illat ja -viikot, rintamajoukkojen valistus- ja viihdytystoiminta. Sotaorvot ja -lesket. Kunniamerkit, muistojumalanpalvelukset, sankarivainajat ja -hautajaiset. - Punainen tähti. Maan Turva. Pelastakaa Suomen lapset. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Maavoimat.** Rannikkotykistörykmentti 3, 1918-1928. Sortavala , 1928.
- **Manninen,** Kirsti Marjatta: Akateemisen Karjala-seuran maanpuolustuspropaganda vuosina 1936-1939. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1977.
- **Meurman,** Kalle: Kapina Viipurin pataljoonassa 1887. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Meurman,** Otto-I.: Viipurin linnanherra jääkärikenraaliluutnantti Harald Öhquist. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 7. Helsinki, 1985.
- **Mäkelä,** Anneli: Viipurin läänin väenotot. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1971.
- **Mäkinen,** Wäinö: Linnakkeet rajalle ja suomalaisten sydämiin vapauden ja sivistyksen turvaksi : kesäkuussa 1939. Sortavala, 1939.
- **Niemelä,** Pekka & Miettinen, Jouni: Pohjan sotilassoittokunnan historiikki. Oulu : P. Niemelä, 1995.
- **Nieminen,** Saul & Nieminen, Miikka: Kaikki isänmaan puolesta. 1. osa: Mikkelin kaupungin, Mikkelin pitäjän, Ristiinan, Hirvensalmen, Lappeen, Kaukaa-Lauritsalan, Joutsenon ja Nuijamaan suojeluskunnat 1917-1944. Mikkelin ja Lappeenrannan seutujen sotaorpojen säätiö, 1988.
- **Norkela,** J. J. & Hirmaly, K.V. & Ahola. V.: Kronikka Viestirykmentin 2. komppanian toisen joukkueen upseereista sekä miehistöstä 21.7.1938. Viipuri, 1938.
- **Ohjeet** upseeriston käyttäytymisestä palveluksessa ja sen ulkopuolella. Painettu 2. divisioonan toimesta. Viipuri, 1925.
- **Ohjeita** väestönsuojelusta. Toim. Sortavalan sotilaspiirin esikunta. Sortavala : Sortavalan väestönsuojelutoimikunta, 1937.
- **Ora,** Yrjö: Viipurin suojeluskunta vuosina 1917-1927. Viipuri, 1928.
- **Paavolainen,** Erkki: Karjalan kannas - Suomen lukko. Itsenäisyyden liiton julkaisuja, Päivän kysymyksiä 2. Helsinki : Itsenäisyyden liitto, 1928.
- **Pakarinen,** Juha : Vakkosalmesta Kasinhäntään : Sortavalan merilento-osaston historia vuosina 1918-1924. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1995.

- **Paulaharju**, Jyri: Tykistöemme kehto, Perkjärvi : Kaukjärven ampumaleiri 1918-1939. Toimikunta: Alasjärvi, Jouko... et al. Helsinki : Suomen kenttätykistön säätiö, 2001.
- **Pernaa**, Veli: Karjalan lennoston historia 1918-1980. Ilmavoimien historia -sarja 3. Toivala : Karjalan lennoston kiltä, 1997.
- **Pikakivääri** L-S : 26. Toim. Väinö K. Aulanko. Sortavala : Sortavalan suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1934.
- **Pohjanpää**, Heikki: Breitenfeldistä Lappeenrantaan. Ratsuväkimuseo. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1993.
- **Rajavartioloaitos** 1919-1969. Kirj.: Uno Peltoniemi, Kai Säteri & Ilmari Kirjavainen. Helsinki : Rajamme Vartijat, 1969.
- **Rannikotykistörykmentti** 2. : 8/5 1918 - 8/5 1938. Päätoimittaja: Erkki Hilke. Julkaisija: RT 2:n 20-v. juhlatoimikunta. Viipuri, 1938.
- **Reglemente** för stabstjänstgöring vid skyddskårsorganisationen (distriktsstab, kretschef och skyddskår) (Sk. STR) Bilagor. Skyddskårernas huvudstabs publikation. Viipuri, 1939.
- **Riipinen**, Hilja: Naisasialiike ja lottatyö. Sortavala : Lotta-Svärd, 1927.
- **Roselius**, Aapo: Heimoaateen nuoret uhrin : suomalaisten sotilasretkikuntien henkilötappiot Itä-Karjalassa ja Petsamossa 1918-22. Helsingin yliopiston historian laitoksen julkaisuja 17. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2002.
- **Räikkönen**, Erkki: Metsäsissien parissa : kuvauksia Karjalan sodasta 1922. Jyväskylä : Gummerus, 1922.
- **Röppänen**, Santeri: Vuoden 1901 asevelvollisuuslaki passiivisen vastarinnan kohteena Viipurin läänissä vuosina 1901-1902. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1983.
- **Sainio**, Maire & Toivo: Neljännesvuosisata lottatyötä Koivistolla. Porvoo : Koivikko-säätiö, 1985.
- **Savolainen**, Niilo: Suomen sotilassääpalvelun vaiheet vuosina 1921-1944. Mm. Viipurin Sotilasmeteorologinen Keskusasema (per. 1924). Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1974. Myös Jyväskylän maalaiskunta : Säämieskilta, 1974.
- **Screen**, J. E. O.: Suomalaiset tarkk'ampujat : Suomen "vanha sotaväki" 1881-1901. : Sotilasperinteen seuran julkaisusarja 4. Helsinki : Suomen Historiallinen Seura, 2000.
- **Seitsonen**, Toivo: Suojeluskuntaliikkeen kehitys ja merkitys. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiiri, 1920.

- **Sihvo**, Aarne: Pistintaistelu : muutamia hajanaisia muistiinpanoja : vain virkapalveluksessa käytettäväksi. Sortavala : Suomen armeija, 1918.
- **Siirto-**, nimitys- ja koulutusperusteet sekä koulutusvaatimukset jalkaväelle. Viipuri, 1932.
- **Siirto-**, nimitys- ja koulutusperusteet sekä koulutusvaatimukset ratsuväelle. Viipuri, 1932.
- **Siirto-**, nimitys- ja koulutusperusteet sekä koulutusvaatimukset tykistölle. Viipuri, 1932.
- **Simola**, Keijo & Koivisto, Keijo: Maanpuolustusopisto 75 vuotta : Vöyrin sotakoulusta Maanpuolustusopistoksi 1918-1993. Lappeenranta : Maanpuolustusopisto, 1993.
- **Snellmanin** ja Mannerheimin välissä : kirjoituksia sodasta, rauhasta ja isänmaan historiasta. Toim. Jussi Kuusanmäki & Kauko Rumpunen. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 2000.
- **Sodan** ja rauhan rajalla : muistelmia ylimääräisten kertausharjoitusten ajalta syksyltä 1939. Toimituskunta: Sture Merikallio, Antero Heikkinen & Osmo Lampinen. Toimittaja: Väinö Jääskeläinen. Joensuu : Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, 1996.
- **Sorko**, Kimmo: Linjoja ja linnoituksia. Osa 1 : Talvisodan Taipaleen puolustuslohkon kanta- ja kenttälinnoittaminen itsenäisyyden alusta ylimääräisten harjoitusten alkuun sekä linnoitussuunnitelmia 1919-1939. Jyväskylä : Kopijyvä, 2003.
- **Sotaharjoitusohjeet**. Viipuri : Kauppakirjapaino, 1937.
- **Sotilaslauluja**. Sortavala : Sortavalan sotilaspiiri, 1939.
- **Suojeluskuntien** paikallisesikuntien ohjesääntö ja työjärjestys. Sortavala, 1918.
- **Suomen** sotaväen albumi : sanoja ja kuvia Suomen asevelvollisen armeijan muistoksi. Mikkeli : Kirjapainoyhtiö Valo, 1902.
- **Sävy**, Erkki & Valjakka, Unto & Vahvaselkä, Antti: Karjalan tykistöä Viipurista Lappeenrantaan. 3. lisätty painos 1984 & 2. painos 1972. 1. painos Lappeenranta : Karjalan tykistörykmentin kiltä, 1970.
- **Taistelukoulu** 1927-1992. Toimituskunta: Sakari Rusama ... et al. Tuusula : Taistelukoulun perinneyhdistys, 1994.
- **Taistelukoulu** : kurssijulkaisu XXI : 1934. Toim.: T. Vuori, V. Tossavainen, J. Niemiö ja P. Rissanen. Viipuri, 1934.

- **Talvitie**, Sakari: Maanpuolustushenkeä Karjalassa. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1983.
- **Tertti**, Aarno: Asevelvollisena Viipurissa 1919-1920. AarnoTertti selaili isänsä Martti Tertin (k. 1940) päiväkirjoja. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Tiili**, Kauko & Konno, Alf: Kenttätykistörykmentti 2:sta Karjalan tykistörykmenttiin : 1918-1958. Lappeenranta : Karjalan tykistörykmentti, 1961.
- **Toivanen**, Pekka: Kaakkoisraja ja sen linnoitukset. Salpa-asema / Heikki Aallonpää. Etelä-Karjalan museo 7. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1980.
- **Tolppa-apina** : lentorykmentti 2:n reserviläisten iki oma lehti ja leirikronikka 3.6. - 22.6. 1938. Sommitelleet: res. vänrikki Mäkinen ja nimimerkki CRA. Viipuri, 1938.
- **Tuokko**, Kaino: Rajalla rauhatonta. Rajavartioston ja tullilaitoksen historiaa Karjalan kannaksella 1910-luvulta 1930-luvulle. Turku : K. Tuokko, 2000.
- **Tuominen**, Anssi: Laitonta rajaliikennettä Karjalan kannaksella vuosina 1918-1921. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1995.
- **Turunen**, Matti & Partanen, Jukka: Viipurin rykmentti - Karjalan puolustaja, 1626-1940. Kontiolahti : Pohjois-Karjalan prikaati, 2000.
- **Törmä**, Kati, Läpi vesiperäisten niittyjen. Sotilaallinen maastotiedustelu Karjalan kannaksella 1918 - 1939. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2000.
- **Uotinen**, Mikko: Satu suuri on tarina Suomenmaan : Sortavalan suojeluskuntapiirin syysjuhille 6 ja 7 päivänä syyskuuta 1919. Sortavala, 1919.
- **Vahtola**, Jouko: Nuorukaisten sota : Suomen sotaretki Aunukseen 1919. Helsinki : Otava, 1997.
- **Vahtola**, Jouko: "Suomi suureksi - Viena vapaaksi" : valkoisen Suomen pyrkimykset Itä-Karjalan valtaamiseksi vuonna 1918. Studia historica septentrionalia 17. Rovaniemi : Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys, 1988.
- **Viipurin** aliupseeriyhdistys r.y. 27.2.1925 - 27.2.1935 : 10-vuotiskertomus. Toim. M. Haikonen. Viipuri : Viipurin aliupseeriyhdistys r.y., 1935.
- **Viipurin** sotilassairaala 19 22/6 32. Toim. Johannes Heinonen. Sisältää mm.: Ihmisen ikuinen taistelu sairautta ja kuolemaa vastaan / V. F. Lindén. Viipuri : Viipurin sotilassairaala, 1932.
- **Viipurin** sotilassairaala 1930-luvulla. Koonnut Heikki Palmgren. Helsinki : Puolustusvoimien koulutuksen kehittämiskeskus, 1998.
- **Viipurin** suojeluskuntapiiri. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1925.

- **Viipurin** upseerikokelaskurssi 1918-1919 : 20-vuotismuistojulkaisu. Puolustusministeriön avustuksella toimittanut Oras Selinheimo. 2. painos Mikkeli, 1964. 1. painos Helsinki : Otava, 1939.
- **Voimistelu** ja urheiluleikit : 2:sen divisionan aliupseerikoulu : 1920. Viipuri, 1920.
- **Vuori**, Pertti: Saimaan salpa : Ruokolahden - Rautjärven - Simpeleen - Ilmeen suojeluskuntien ja lottien historiaa. Imatra : Vapaussodan Imatran seudun perinneyhdistys, 2001.
- **Väänänen**, Kalle: Aseellisten järjestöjen synty v. 1917 erikoisesti Viipurin suojeluskuntapiirin alueella. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1938.
- **Väänänen**, Kalle: Routavuosien taistelujärjestöt Etelä-Karjalassa. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1938.
- **Väänänen**, Kalle: Tarvitaanko suojeluskuntia? : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunnan lentolehtikilpailuun. Viipuri , 1919.
- **Väänänen**, Kalle: Vainotien vartijat : Etelä-Karjalan maanpuolustushistoriaa. Viipurin suojeluskunta- ja Lotta Svärd-piirin perinnekilta ry. 1. painos Viipuri, 1939. Näköispainos Lappeenranta : Karjala-lehti, 1999.
- **Väänänen**, Marko: Laiton rajaliikenne Karjalan kannaksella 1928-1933. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 2000.

2.2. TALVI- JA JATKOSODAN VAIHEET

- **105** taistelun päivää : Suomen ja Neuvostoliiton sota talvella 1939-40. Toim. Örnulf Tigerstedt ... et al. Helsinki : Itsenäisyyden liitto, 1940.
- **Aallokas** : Laatokan puolustajain asevelilehti 1942, 1 -1944, 5. Sortavala, 1942-1944.
- **Aarnio**, Matti A.: Talvisodan ihme : itärintaman venäläiskeskitykset ja suomalaisten torjuntavoitot. 3. painos 1979. 1-2. painos Jyväskylä : Gummerus, 1966.
- **Ahto**, Sampo: Talvisodan henki : mielialoja Suomessa talvella 1939-1940. Suomen sotatieteellisen seuran julkaisuja 17. 2. painos 1990. 1. painos Porvoo Hki Juva : WSOY, 1989.
- **Ala-Koskela**, Kalervo: Kannaksen rytinät 1944. Seinäjoki : KKK-kustannus, 1992.

- **Alava**, Teuvo & Frolov, Dmitri & Nikkilä, Reijo: Rukiver! : suomalaiset sotavangit Neuvostoliitossa. Sotavankimatrikkeli. 3. painos 2003. 1. & 2. painos Helsinki : Edita, 2002
- **Backström**, Börje: Er P 18 och dess strider i Aunus och Ladoga-Karelen år 1944. Helsinki : Schildt, 1985.
- **Barysnikov**, Nikolai & Vladimir: Terijoen hallitus : uusien asiakirjojen kertomaa. Venäjänkielisestä käsikirjoituksesta käänntänyt Esa Adrian. Helsinki, Pietari : Johan Beckman Institute, 2001.
- **Brantberg**, Robert: Sotakenraalit. Kartat: Jukka-Pekka Ruuskanen. 21 suomalaisen sotakenraalin elämäntarina: Airo, A. F.; Autti, Pietari; Blick, Aarne; Heinrichs, Erik; Heiskanen, Kaarlo; Laatikainen, Taavetti; Lagus, Ruben; Lundqvist, Jarl; Martola, Armas-Eino; Nenonen, Vilho; Oesch, Lennart; Pajari, Aaro; Raappana, Erkki; Sihvo, Aarne; Siilasvuo, Hjalmar; Svensson, Antero; Talvela, Paavo; Walden, Rudolf; Wallenius, Martti; Valve, Väinö & Österman, Hugo. 2. painos 1999. 1. painos Tampere : Revontuli, 1998.
- **Chew**, Allen F.: The White Death : The Epic of the Soviet-Finnish Winter War. East Lansing : Michigan State University Press, 1971.
- **Eela**, Osvald: Pioneereina talvisodassa : Säkylän ja Köyliön miesten kokemuksia Summassa, Viipurissa ja Tolvajärvellä. Köyliö : Köyliön maataloustuottajain yhdistys/ Säkylä : Säkylän jakokunnat, 1980.
- **Erho**, Kaarlo : Summa : sotamiehen kynällä piirrettynä : muistelmia Raumalais-komppanian vaiheista Summan ja Länsikannaksen sekä Viipurin puolustuksessa. Porvoo: WSOY, 1940.
- **Erkkilä**, Erkki: JR 1:n vaiheet 1941-44. Lappeenranta : JR 1, 1983.
- **Etelä-Karjalan** sotaveteraanit 20 v. : juhlaulkaisu. Lappeenranta : Etelä-Karjalan sotaveteraanipiiri, 1986.
- **Eteläpohjalaisia** jatkosodassa : jatkosodan hyökkäysvaihe Kiteeltä Sortavalaan 16.6.-1.9.1941. Jussi Aholainen...et al. Alavus : Alavuden sotaveteraanien perinnehuonetoimikunta, 2001.
- **Gardberg**, Eric: Adertonde avdelta bataljonen : en minneskrift över Er. P. 18 1939-1940. Helsinki : Nordiska förlagsaktiebolaget, 1942.
- **Gönhagen**, Yrjö von: Karelien : Finnlands Bollwerk gegen den Osten. Dresden : Franz Müller Verlag, 1942.
- **Hahti**, Irmi: Tanne Ost saksalaisten Suursaarta koskevat suunnitelmat ja niiden toteuttaminen vuonna 1944. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1970.
- **Haasio**, Ari & Hujanen, Erkki: Tasavallan panttivangit : evakuoimatta jääneiden suojärveläisten vaiheet talvisodan aikana. Jyväskylä : Suo-säätiö, 1990.

- **Hahtela**, Martti & Juutilainen, Antti & Salmela, Väinö: Taisteleva JR 9 : jalkaväkirykmentti 9 1941-1944. 2. korjattu painos. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1992.
- **Halsti**, Wolf H.: Suomen sota 1939-1945. Osa 1 : Talvisota 1939-1940. Osa 2 : Kesäsota 1941. Osa 3 : Ratkaisu 1944. Helsinki : Otava, 1955-1957.
- **Halsti**, Wolf H.: Talvisodan päiväkirja. 7. painos 1989. 6. painos 1979. 1.-2. painos Helsinki : Otava, 1971.
- **Hatjalahdelta** Viipurinlahdelle: muistelmateos Jalkaväkirykmentti 11:n vaiheista Suomen itsenäisyystaistelussa talvena 1939-1940, sitä edeltäneen YH-kauden aikana sekä solmitun rauhankin päivinä. Toimituskunta: Martti Aittovaara...et al. Helsinki: Ässä-rykmentti, 1940.
- **Heiskanen**, Jorma: Kenttäpappina Kollaalla. Porvoo: WSOY, 1941.
- **Hietanen**, Petteri: Suojeluskuntalaisen talvisota : suomalainen kansalaisuskonto ja sen jumalakuva Erkki Palolammen "Kollaa kestää"-kirjassa. Opinnäyte. Uskontotiede. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1996.
- **Home**, Lyyli: Suojärveläisiä sotavankeudessa vv. 1939-1940. Joensuu : L. Home, 1981.
- **Huhtala**, Krista: Viimeinen pari Viipurinlahdelta ulos : 2. Tykkivenelaivueen toiminta 1943-1944. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1998.
- **Huovila**, Marja: Työ on miehen kunnia : siirtopoikien työpalvelu 1940-1942. Vieremä: Marja Huovila, 2003.
- **Häkkinen**, Edvin Ilmari: Kannaksen kahlaajat : JR 6 jatkosodassa. Turku : JR 6:n historiatoimikunta, 1986.
- **Hästö**, Stig H.: Syreenit kukkivat vielä : muistoja ja tunnelmia Viipurissa kesällä 1944. Porvoo : WSOY, 1989.
- **Immonen**, Lauri: Kaksi tykkiä : Mantsinsaari talvisodassa. Porvoo Helsinki : WSOY, 1966.
- **Impilahden** sankarivainajat. Toim. Riku Kuikka. Impilahti : Julkaisutoimikunta, 1948.
- **Isänmaan** puolesta : talvisodassa 1939-40 kaatuneiden upseerien elämäkerrasto. Porvoo : WSOY, 1949
- **Itärajan** kahta puolta 1939-1944 [Kartta-aineisto]. Mittakaava: 1:1000000. Sisältää talvi- ja jatkosodan tärkeimmät taistelualueet ja -paikat sekä valtakunnan rajan ennen talvisotaa ja nykyisen rajan. - Kartta liittyy julkaisuun Lapträsk veteranbok . Helsinki : Karttakeskus, 1999.

- **Jaakkola**, Jalmari: Suomen idänkysymys. Ruots. "Finlands östproblem". 1. painos 1941, 2. ja 3. painos 1942.
- **Jatkosodan historia 1** : Talvisodasta jatkosotaan : sota alkaa. Toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 1. Helsinki : WSOY, 1988.
- **Jatkosodan historia 2** : Hyökkäys Itä-Karjalaan ja Karjalan kannakselle. Toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 2. Helsinki : WSOY, 1989.
- **Jatkosodan historia 3** : Hyökkäys jatkuu Itä-Karjalaan. Toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 3. Helsinki : WSOY, 1991.
- **Jatkosodan historia 4** : Saksalaisarmeijan hyökkäys Pohjois-Suomesta, Asemasota, Vetäytyminen Karjalan Kannakselta. Toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 4. Helsinki : WSOY, 1993.
- **Jatkosodan historia 5** : Vetäytyminen Itä-Karjalasta, torjuntataistelut, sota Lapissa. Toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 5. Helsinki : WSOY, 1992.
- **Jatkosodan historia 6** : Meri- ja ilmapuolustus, hallinto ja sotatalous, huolto ja aselajit, kotijoukot. Toimittanut Maanpuolustuskorkeakoulun historian laitos. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 25, 6. Helsinki : WSOY, 1994.
- **Jatkosodan taistelut**. Toimittanut Mikko Karjalainen. Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen julkaisuja. Sisältö: Suomalainen puolustustaktiikka jatkosodassa / Vesa Tynkkynen -- Suomalainen hyökkäystaktiikka jatkosodassa / Antti Juutilainen -- Panssaritorjunta / Pekka Uutaniemi -- Hyökkäys Laatokan Karjalaan vuonna 1941 / Timo Liene -- Kannaksen operatio elokuussa 1941 / Eero Elfvingen -- Petroskoin valtausoperaatio / Petteri Jouko -- Neuvostojoukkojen vastahyökkäykset 1941-1942 - Gora ja Kiestinki / Pekka Uutaniemi -- Helsingin suurpommitukset / Ohto Manninen -- Valkeasaari murtuu / Jukka Kulomaa -- Talin-ihantalan suurtaistelu / Matti Koskimaa -- Vuosalmen torjuntataistelut / Ari Rautio (toim.) -- Ilomantsi - Suomen armeija ottaa viimeisen sanan / Antti Juutilainen. Helsinki : Maanpuolustuskorkeakoulu, 2002.
- **Jermo**, Aake: Teräsmyrskyssä loppuun asti : Äyräpään-Vuosalmen suurtaistelu kesällä 1944. Helsinki : Otava, 1980.
- **JR 2** Kannaksella ja Syvärillä. Kirjoittajat: Erkki Aalto ...et al. Toimikunta: Veikko Käyhty ... et al. Lappeenranta : JR 2 -kirjatoimikunta, 1996.
- **JR 12** : kirjeitä rintamalta 1939-1940. Toim. Aimo Löfberg. Sotilaspaperin muistelmat. Riihimäki : A. Löfberg, 1998.

- **Juga**, Pekka: Karjalan kannaksen läpimurtotaistelut disaster-tutkimuksen valossa. Opinnäyte. Sosiaalipsykologia. Tampere : Tampereen yliopisto, 1970.
- **Jussila**, Osmo: Terijoen hallitus 1939-40. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1985.
- **Juutilainen**, Antti & Hakala, Heikki: Rajantakaiset kenttä- ja sankarihautausmaat. Helsinki : Sotavainajien Muiston Vaalimisyhdistys, 1999.
- **Jäntti**, Lauri: Kannaksen suurtaisteluissa kesällä 1944 : "kesäsodan" taustaa, tapahtumia ja lähikuvia Panssaridivisioonan patterinpäällikön näkökulmasta. 4. painos Porvoo : WSOY, 1966.
- **Jäntti**, Lauri: Viipurin viimeinen päivä kesällä 1944. Porvoo: WSOY, 1964.
- **Jäntti**, Lauri: Sota Kannaksella 1944 ja Viipurin viimeinen päivä : Valkeasaaren teräsmyrskystä Vuosalmen tappajaisiin. Porvoo : WSOY, 1985.
- **Kaarto**, Hannu: Suomalaisten puolustusjärjestelyt Karjalan Kannaksella kesän 1944 suurtaisteluiden päättymisestä aselepoon 1944. Opinnäyte. Oulu: Oulun yliopisto, 1978.
- **Kallioniemi**, Jouni: Kotirintama 1939-1945. Ruots. "Hemmafronten 1939-1945" (2003). Turku: Vähäheikkilän kustannus, 1998.
- **Kallioniemi**, Jouni : Viipuri suursodassa 1939-1944. Turku : Kirjaveteraanit, 1990.
- **Kallioniemi**, Timo: Prikaati K. : heimosoturit jatkosodassa. Oulu : Pohjoinen, 1992.
- **Kansakunta** sodassa 1: Sodasta sotaan. Julkaisija: Opetusministeriö. Päätoimittaja: Silvo Hietanen. Sis. mm. välirauhan ajan. Helsinki : Valtion painatuskeskus, 1989.
- **Kansakunta** sodassa 2 : Vyö kireällä. Julkaisija: Opetusministeriö. Päätoimittaja: Silvo Hietanen. Sis. mm. siviiliväestön elinolot jatkosodan aikaan. Helsinki : Valtion painatuskeskus, 1990.
- **Kansakunta** sodassa 3 : Kuilun yli. Julkaisija: Opetusministeriö. Päätoimittaja: Silvo Hietanen. Sis. mm. jatkosodan loppuvaiheet. Helsinki : Valtion painatuskeskus, 1992.
- **Kantonen**, Arvo: Näin talvisodan Viipurin. Jyväskylä : Pohjola ja kumpp., 1953.
- **Kareliä**, Zapolâr'e i Finlândiâ v gody Vtoroj Mirovoj Vojny : tezisy dokladov mezdunarodnoj naucnoj konferencii (6-10 iûnâ 1994 g.) = Karelia, Zapoljarie and Finland during the Second World War : abstracts of the papers of the International Scientific Conference, June 7-10 1994. Redakcionnaâ kollegiâ = editors: : S. G. Verigin ... et al. Petrozavodsk : Izdatel'stvo Petrozavodskogo gosudarstvennogo universiteta, 1994.

- **Karhunen**, Veikko: Syväriltä U-asemaan : 15. Prikaatin I Pataljoona (ent. Sissipataljoona 3) Aunuksen ja Laatokan Karjalan taisteluissa 1943-1944. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1982.
- **Karjalainen**, Vesa Tapio: Kevyt Osasto 3 jatkosodassa. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1983.
- **Karjalaisen** Osakunnan sankarivainajat 1939-1940. Toim. Jouko Tolvanen. Helsinki : Karjalainen Osakunta, 1941.
- **Karjalaisen** osakunnan sankarivainajat 1941-1944. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1946.
- **Karjalaisten** aseveljien joulutervehdys kotimaakuntaansa takaisin palanneelle Karjalan kansalle jouluna 1942. Julkaisheet: Päämajan sotilashallinto-osasto ja Karjalaisten aseveljien liitto. Lappeenranta : Päämajan sotilashallinto-osasto, 1942.
- **Karjalaisten** edustajakokous 25-26.5.1941 : kokouksen hyväksymä päätöslauselma ja kokouksessa esitetyt alustukset. Helsinki : Karjalan liitto, 1941.
- **Karjalan** aseveljien ja talkooväen toimintaohjeet. Julkaisija: Sotilashallinto-osaston henkisen huollon toimisto. Imatra : Karjalaisten aseveljien liitto, 1942.
- **Karjalan** asiain neuvottelukunta. Komiteanmietintö 1942:1. Helsinki: Karjalan asiain neuvottelukunnan mietintö, 1942 .
- **Karjalan** Pitkäperjantai. Toim. Paavo Kiuru. Valkeala : Toimittaja, 1941.
- **Karjalan** vartio. Karjalaisten aseveljien liiton (kuukausi)julkaisu. Sortavala : Karjalaisten aseveljien liitto, 1940-1944.
- **Kasvaminen** kansakunnaksi : 50 vuotta talvisodasta. Poliittisten vaikuttajien ajatuksia Suomen turvallisuudesta ennen talvisotaa. Turku : Turvallisuustieteellinen tutkimuskeskus, 1990.
- **Keinonen**, Yrjö: 1944 taistellen takaisin. Helsinki, Tammi, 1971.
- **Keltainen** rykmentti Kannaksella 1941-1944 : muistojen kirja. Toimittanut Juho Tenhiälä. Helsinki : Kirjayhtymä, 1988.
- **Kemppinen**, Keijo: Sotainvalidien veljesliiton Rautjärven osasto ry. : historiikkia v.v. 1940-1990. Rautjärvi : Sotainvalidien veljesliiton Rautjärven osasto, 1990.
- **Kilin**, Juri: Puna-armeijan sotatoimet Laatokan Karjalassa talvisodassa = Boevye dejstviâ Krasnoj Armii v Ladozskoj Karelii v hode zimnej vojny. Snellman-instituutin B-sarja 49. Kuopio : Snellman-instituutti, 2002.

- **Kilkki**, Pertti: Hangosta Petsamoon : rajajääkärijoukot sodassa 1941-1944. Helsinki : Otava, 1999.
- **Kilkki**, Pertti: "Muistakaa, heille kallis on maa..." : Piikkirykmentti Kannaksella 1944. Jalkaväkirykmentti 25. Helsinki : Otava, 1998
- **Kiviranta**, Eero: Sotapolulla Sortavalaan. 2. lisäpainos 1942. Hämeenlinna : Karisto, 1941.
- **Kohonen**, Yrjö: Rannikkopuolustuksemme Salmi-Impilahti-Sortavala talvisotapäiväkirjan valossa. Eripainos teoksesta Sortavalan sankarivainajat. Pieksämäki : Sisälähetysseuran Raamattutalon kirjapaino, 1953.
- **Koivisto** ja Viipurinlahti 1939-1944. Kirjoittaneet A.E.Lyytinen...et al. Porvoo: WSOY, 1958.
- **Kokko**, Arvo: Mantsi, Järisevä, Koivisto : Karjalan kuulut linnakkeet. Porvoo : WSOY, 1950.
- **Kolehmainen**, Osmo: Ryti-Ribbentrop sopimuksen merkitys rintamatilanteen vakiintumiseen Karjalan Kannaksella. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1974.
- **Koponen**, Emil & Viitanen, Eero: Viipurin viimeiset päivät : asiakirjojen ja omien kokemusten perusteella kuvattuna. Ruots." Viborgs sista dagar : skildrade på grundvalen av dokument och egna erfarenheter " (1940). Porvoo : WSOY, 1940.
- **Korjus**, Jaakko: Jäähyväiset Syvärille : hämäläisdivisioonana ja Ilves-divisioonana tunnetun 5. divisioonan viimeiset taistelut. Hämeenlinna : Karisto, 1996.
- **Korven** viesti : 6300:n kenttälehti 1942, 1-1944, 1. Sortavala, 1942-1944.
- **Koskimaa**, Matti: Murtajan tykistö : 2. divisioonan tykistön taistelut 1941-1944. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1994.
- **Koskimaa**, Matti: Torjuntavoitto Viipurinlahdella kesällä 1944. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1996.
- **Koskimaa**, Matti: Tyrjän rykmentti : JR 7:n ja Er.P 12:n taistelut jatkosodassa. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1996.
- **Koskimaa**, Matti: Veitsen terällä : vetäytyminen Länsi-Kannakselta ja Talinlhantalán suurtaistelu kesällä 1944. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1993.
- **Krohn**, Aarni: 30.11.1939 : talvisodan ensimmäiset tunnít. Helsinki : Tammi, 1979.
- **Kuusi**, Matti: Tyrjän rykmentin rintamalehden asia- ja henkilöhakemisto (1941-1945). Helsinki: M. Kuusi, 1993.

- **Kähönen**, Urho: Voittamattomat pataljoonat : Taipaleen talvisota. Jalkaväkirykmentti 28. 2. painos 1982. 3. painos Vantaa : Av-taitto, 1997.
- **Käkelä**, Erkki: Laguksen miehet - marskin nyrkki : suomalainen panssariyhtymä 1941-1944. Parolannummi : Panssarikilta, 1992.
- **Laaksonen**, Lasse: "Hyökkäysvaunut tulevat yli jään!" : Viipurinlahden taistelut talvisodan loppuvaiheessa maaliskuussa 1940. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1996.
- **Laaksonen**, Lasse: "Kuilun partaalla?" : Länsi-Kannaksen taistelut ja suomalaisten joukkojen tila talvisodan loppuhetkillä 1940. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1997
- **Laaksonen**, Lasse: Todellisuus ja harhat : Kannaksen taistelut ja suomalaisten joukkojen tila talvisodan lopussa 1940. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki : Yliopistopaino, 1999.
- **Lampi**, Heimo: Kenttäpostia Kannakselta. Helsinki : Kirjapaja, 1994.
- **Lappalainen**, Niilo: Ihantala kesti. Porvoo: WSOY, 1994.
- **Lappalainen**, Niilo: Kuuterselkäkin murtui. Porvoo: WSOY, 1993.
- **Lappalainen**, Niilo: Sotiemme suurmotit. Porvoo: WSOY, 1990.
- **Lappalainen**, Niilo: Suursaari toisessa maailmansodassa. Porvoo: WSOY, 1987.
- **Lappalainen**, Niilo: Valkeasaari murtuu. Porvoo: WSOY, 1987.
- **Lappalainen**, Niilo: Veren kostuttamat saaret : Teikarin ja Melansaaren taistelut kesällä 1944. Helsinki: Kustannuspiste, 1983.
- **Lappalainen**, Niilo: Viipurinlahti kesällä 1944. Porvoo: WSOY, 1988.
- **Lappalainen**, Niilo: Viipuri toisessa maailmansodassa. Porvoo : WSOY, 1991.
- **Leikkonen**, Lauri: Suistamon sankarivainajat 1939-1944. Helsinki: Suistamon pitäjäseura, 1956.
- **Leikkonen**, Lauri: Tolvajärveltä Kollaarjoelle. Näköispainos Järvenpää: Suistamon perinneseura, 1989. 1. painos Porvoo : WSOY, 1942.
- **Leikkonen**, Lauri: Virolahden sankarivainajat 1939-1944. Helsinki : Virolahden kunta, 1948.
- **Lindholm**, Ralf V.: Raskas patteristo 23 Karjalan kannaksella 1941. Helsinki : R. V. Lindholm, 1999.

- **Lipponen**, Toivo V. : Kersanttina Kannaksen kamppailussa. 2. painos. Hämeenlinna : Karisto, 1940.
- **Lopmeri**, Olavi: Punamustarykmentti : jatkosodan jalkaväkirykmentti 4. Osa 1 : Perustaminen sekä sotatoimet Virolahdella ja Karjalan kannaksella 1941 (1987). Osa 2 : Toiminta Seesjärven - Maaselän kannaksen suunnassa 1941-1942 (1989). Osa 3 : Toiminta Aunuksen Kannaksella ja Laatokan Karjalassa : välirauha ja kotiuttaminen (1991). Helsinki : Punamustarykmentin veljesvastuu, 1987-1991.
- **Mainilan** laukaukset : Muistelmia ja muistiinpanoja tapahtumista Karjalan kannaksella syksyllä 1939. Toim. Raimo Seppälä. 2. painos. Tampere : Aamulehti, 1969.
- **Mannerheim-ristin** ritarit : 191 suomalaista sotasankaria. Toimittanut Seppo Porvali. Tampere : Revontuli, 2003.
- **Martikainen**, Viljo: Sota oli julmaa - ratsuväki raakaa : muisteluja sotatieni taipaleelta. Joensuu : V. Martikainen, 1999.
- **Marttila**, Erkki: Rannikkotykistörykmentti 3:n maisemissa : Suvannon-Taipaleen-Konevitsan-Käkisalmen näkymiä vuonna 2002. Turku : Saaristomeren Meripuolustusalue, 2003.
- **Marttila**, Erkki: Rannikkotykistörykmentti 3 toimi täällä : pohjoisen Laatokan maisemia vuonna 2001. Turku : Saaristomeren meripuolustusalue, 2001.
- **Merikallio**, Väinö: Jääkäriprikaati hyökkää : JPr:n taisteluvaiheet Moskovan rauhan rajalta Tuulosjoelle. Esipuheen kirj. Yrjö Vasama. Helsinki : Otava, 1954.
- **Moisala**, U. E. & Alanen, Pertti: Kun hyökkääjän tie suljettiin : Neuvostoliiton suurhyökkäys kesällä 1944 Karjalan kannaksella veteraanitutkimuksen ja neuvostolähteiden valossa. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 26. Helsinki, 1988.
- **Muilu**, Martti: Kollaa-Suojärvi-Hyrsylä : talvisodan päiviä. Seinäjoki : Silta ja lakeus, 1995.
- **Muistoja** 68. sotasairaala]n aseveli-illoista. Sortavala : 68 sotasairaala, 1942.
- **Muolaan-Kyyrölän** miehet talvisodassa 1939-40 Er.P 4:n riveissä. Toim. Eugen Usano. Forssa : Er.P. historiikkitoimikunta, 1986.
- **Mäkelä**, Jukka L. : Teräsvyöry Kannaksella. Ruots."1944". Helsinki : Schildt, 2000.
- **Naisten** aseet : suomalaisena naisena talvi- ja jatkosodassa. Toimittaneet Riikka Raitis & Elina Haavio-Mannila. Suomalaisen naisen asema ja työpanos toisen maailmansodan aikana –hanke. Porvoo : WSOY, 1993.

- **Naukkarinen**, Jaakko: Sotainvalidien veljesliiton Parikkalan sotainvalidit ry 50 vuotta. Parikkala : Parikkalan sotainvalidit, 1990.
- **Nihtilä**, Valo & Karumo, Veikko & Alho, Asmo: Ankarat vuodet : kuvateos talvi- ja jatkosodastamme. Helsinki : Otava, 1955.
- **Nummela**, Ilkka: Inter arma silent revisores rationum : toisen maailmansodan aiheuttama taloudellinen raskaus Suomessa vuosina 1939-1952. Maanpuolustus, luovutetut alueet ja sotakorvaukset. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1993.
- **Näppi**, Pentti: Miehikkälän puolustajat . Kotka : Kotkan kirjapaino, 2003.
- **Oesch**, K. L.: Suomen kohtalon ratkaisu Kannaksella v. 1944. 2. painos. Helsinki : Otava, 1957.
- **Ojala**, Arvo & Heikkilä, Eino: Summan valtateilla ja Viipurin valleilla. Tampere : Pirkanmaan sotaveteraanipiiri, 1983.
- **Ojala**, Veikko: Pataljoona X : Hämäläispataljoonan vaiheita Sallassa ja Viipurinlahdella 1939-1940. Tampere, 1963.
- **Oli** vaaralle alttiina syntymämaa : vapaaehtoispatteerin taistelut Laatokan Karjalassa ja Karjalan kannaksella 1941. Työryhmä: Armo Kaijanen...et al. Toimituskunta: Mikko Ihamuotila...et al.Turku : M. Ihamuotila...et al., 1986.
- **"Olinhan** siellä minäkin..." : Pamaus-veteraanit muistelevat. Toimittanut Kari Uusitalo. Helsinki : Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus, 2003.
- **Onni** Vuosalmen ratkaisutaistelussa heinäkuulla 1944 : tähtihetkiä. Kenttätykistörykmentti 15. V patteristo. O. Peltola, 1999.
- **Paasio**, Ilmari: Sotapäiväkirja : merkintöjä 9/JR 11:n elämästä ja vaiheista sodan päivinä 30.XI.39 -13.III.40 Länsi-Kannaksella ja Viipurinlahden saaristossa. Helsinki : Ässä-rykmentin perinnetoimikunta, 1999.
- **Palolampi**, Erkki: Kollaa kestää : Kuvaus Kollaanjoen taisteluista. Myös nimellä "Kollaa kestää : kertomuksia Kollaanjoen rintamalta". Liitteenä sotahistoriallinen katsaus Kollaan rintama - talvisodan pienoiskuva. Kirj. K.J.Mikkola. Ruots. "Kollaafronten håller" (1941). Saks. "Der Winterfeldzug : Krieg in Finnlands Wäldern 1939/1940" (1941). Viroksi "Kollaa peab vastu" (1956). 1. - 6. painos 1940. 7. painos 1941. 8. uusittu painos 1955. 9. painos 1962. 10. painos 1980. 11. painos 1989. 12. painos 1990. 13. painos Porvoo : WSOY, 1997.
- **Peitsara**, T.: Suomen ja Venäjän talvisota 1939-40 : yleistajuinen katsaus. Helsinki : Otava, 1941.
- **Pekola**, Antti: Kannaksella loppuun asti : JR 57 taistelee. Espoo : Fenix-kustannus, 2001.

- **Po** obe storony karel'skogo fronta : 1941-1944 : dokumenty i materialy. Sostaviteli A. V. Klimova & V. G. Makurov. Petrozavodsk : Karelia, 1995.
- **Pohjamo**, Eino: Er.P7 talvisodassa : Seivästöltä - Nisalahdelle : Historiikki. Helsinki : Entisen Karjalan kannaksen rahasto, 1969.
- **Pohjamo**, Eino: Ihantalan murskattu teräs : lähikuva lähitorjuntamiehistä. 2. korjattu painos. Hämeenlinna : Karisto, 1994.
- **Puhakka**, Jouko: Sodan satuttamat : kahdeksan karjalaista invalidikohtaloa. Porvoo : WSOY, 1967.
- **Pösö**, Vilho: Patterinpäällikkönä talvisodassa : Äyräpään ja Heinjoen reserviläisistä muodostetun suojajoukkopatteriston, Erillinen patteristo 4:n 1. patterin ja sen päällikön vaiheet talvisodassa. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Rajalta** rajalle - ja takaisin : II/KRT 19 jatkosodassa 1941-1944. Toim. Olli Savola. Toimituskunta: Timo Kahila ... et al. Helsinki] : II/KRT 19:n perinnetoimikunta, 1985.
- **Rautala**, Ari: Sotiemme taistelupaikoilla : talvi- ja jatkosodan taistelukentät 1939-1944. Sis. Tolvajärvi, Suomussalmi – Raate, Suistamo – Kollaa, Impilahti – Lemetti & Nietjärvi, Suursaari, Äyräpää – Vuosalmi, Metsäpirtti – Terenttilä, Kivennapa – Siiranmäki, Kanneljärvi – Kuuterselkä, Kuolemajärvi – Lähde, Valkeasaari, Kiestinki & Tuulos. Helsinki : Gummerus, 2001.
- **Rautkallio**, Hannu: Kansakunnan syyllisyys talvisotaan 1939-1940. Helsinki : WSOY, 2002.
- **Repo**, Onni: Talvisodan Sortavalasta - jatkosodan Loimolaan. Osa kirjoituksista julkaistu "Kansa taisteli - miehet kertovat" -lehdessä Helsinki : O. Repo, 1986.
- **Reponen**, Kalervo: Etulinjoilla Summassa, Yläsommeessa ja Viipurinlahdella. - 3. painos Hämeenlinna : Karisto, 1940.
- **RjP 3** sotapolulla ja rauhantiellä : historiikki ja muistelmia vuosilta 1940-1944 sekä asevelitoiminnasta rauhanaikana. Toimittaneet Asevelitoimikunta. Historiikki perustuu kapt. Heikki Laulajaisen laatimaan selostukseen RjP 3:n toiminnasta vuosina 1940-1944. Helsinki : Asevelitoimikunta, 1990.
- **Räisänen**, Tauno: Kenraalimotti : Laatokan koillispuolen talvisotaa 1939-40. Jyväskylä : Gummerus, 1959.
- **Sakkolan** sankarivainajat : tervehdys Sakkolan seurakunnalle. Toijala: Heino Toikka, 1940.
- **Salaisen** sodan sivut : tiedustelua, vakoilua ja salatoimintaa jatkosodassa. Ohto Manninen 60v. Toimittaja: Mikko Karjalainen. Helsinki : Maanpuolustuskorkeakoulu, sotahistorian laitos, 2003.

- **Salmelin**, Pentti: Suursaaren sota : kun Suomi Saksan voitti. Helsinki: Otava, 1989.
- **Salmi**, Viljo: Tulilinjojen ihme : todellisuuskuvaukset Summan-Viipurin rintamalta : mukanaolleen rintamasotamiehen omakohtaisia kokemuksia. Porvoo : WSOY, 1940.
- **Salonen**, Kirsi: Tienpito Suomen armeijan sotatoimialueella jatkosodan aikana. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1996.
- **Sarvanto**, Jorma : Hävittäjälentäjänä Karjalan taivaalla. 1.-2. painos 1941 WSOY:n kustantamana. 3. painos Vammala : Vammalan kirjapaino, 1989.
- **Sassi**, Kalevi: Lehmänkalliolta Härkävuorelle : viivyttyä Viipurista taistelut Viipurin itäisissä kaupunginosissa 19.-25.6.1944 : kertomus ev.luutn. Teppo Sorrin III/20. pr:n ja ev.luutn. Kalle-Sulo Laakson II/3. pr:n pataljoonien taisteluista. Espoo: K. Sassi, 1993.
- **Savolainen**, Kalervo: Tunnettu sotilas : sotamuistoja kahden ritarin osastossa. Kuopio : K. Savolainen, 2000.
- **Seppälä**, Helge: Vuosisatainen taistelu Karjalasta. Helsinki : Taifuuni, 1994.
- **Seiskarin** sotavangit 1939-1940. Koonnut Olavi A. Simola. Sisältö: Muistoja 50 vuoden takaa Seiskarista / Yrjö Rytkölä. Anton Rytkölään päiväkirja vankeusajalta Seiskarissa. Suomenlahden ulkosaarten taloudellinen tila / A. Rautavaara. - Julkaistu Rannikkotyökistön vuosikirjassa 1937. Suomenlahden ulkosaaria koskevat neutralisointimääräykset / J. Rautapää. Rantasalmi: O. Simola, 1996.
- **Sorko**, Kimmo: Kempin rykmentti : jalkaväkirykmentti 30 (21) 1939-1940. Jyväskylä : K. Sorko, 1999.
- **Sorko**, Kimmo: Keski-suomalaisen Taipale 1939-1940 : Jalkaväkirykmentti 19 (28), Kevyt Osasto 7 (10), Niemen Patteristo, keskisuomalaiset kaatuneet. Jyväskylä : K. Sorko, 1998.
- **Sortavalan** sankarivainajat : in memoriam : sodissa 1939-1944 kaatuneiden Sortavalan kaupunkilaisten ja maalaiskuntalaisten muistojulkaisu. Toim. Ilmo Paananen. Jyväskylä : Sorvala-säätiö, 1953
- **Sotasairaalan** joulukuun 68 : SotaS:n Joulukuun 1943. Sortavala, 1943.
- **Stalinin** istunnot : Suomen ja Baltian kohtalo Neuvostoliiton asiakirjoissa 1939-40. Toimittanut Antero Kautto. Helsinki : Kustannuspiste, 1982.
- **Suhonen**, Olavi: Viipurin koulupojat talvisodassa - Viipurin suojeluskunta ja sen poikaosasto talvisodassa 1939-1940. Hämeenlinna : Karisto, 1992.

- **Suomen** puolesta : Mannerheim-ristin ritarit 1941-1945. Toimittaneet Ilmari Hurmerinta & Jukka Viitanen. 4. laajennettu painos. Helsinki : Gummerus : Ajatus, 2004.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 1. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Sotateos, 1965.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 2 : Laatokan Karjalan valtaus ja eteneminen Aunuksen kannakselle. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1952.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 3 : Karjalan kannaksen valtaus kesällä 1941. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1951.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 4 : Karjalan armeijan eteneminen Maaselän kannakselle v. 1941. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1954.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 5 : Sotatoimet Seesjärven ja Jäämeren välillä v. 1941. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1954.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 6 : Asemasotavaihe maarintamalla. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1956.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 7: Venäläisten suurhyökkäys Karjalan kannaksella kesällä 1944. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1957.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 8: Sotatoimet Laatokan ja Jäämeren välillä 1944-1945. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1958.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 9: Merivoimat, ilmavoimat, kotijoukot ja naisjärjestöt. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Kivi, 1960.
- **Suomen** sota 1941-1945. Osa 10. Toimittanut Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen sotahistoriallinen toimisto. Helsinki : Sotateos, 1961.
- **Suomi** taistelee kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta 1939-1940 : sota syttyy : sotatapahtumat : rauha. Osa 1 : Sotatapahtumat joulukuussa 1939 ja tammikuussa 1940. Osa 2 : Sotatapahtumat tammi-, helmi- ja maaliskuussa 1940 : rauha. Toim. J. O. Hannula, Birger Fagerström & Börje Sandberg. Ruots."Finlands kamp : för hem, tro och fosterland 1939-1940 : kriget bryter ut, krigshändelserna, fredsslutet " (1940). Engl. "Finland fights for home, faith and country 1939-1940 : the war breaks out, course of the war, peace treaty" (1940). Helsinki : Suomen kirja , 1940.

- **Susitaival**, Paavo: Karjalainen pataljoona (Er.P 6) talvisodassa. Porvoo : WSOY, 1963.
- **Syrjä**, Pentti: Isänmaattomat : heimosoturit jatkosodassa 1941-44. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1991.
- **Taistelimme** Kollaalla talvisodassa 1939-1940 : eri lähteistä laadittu kooste Kollaan taisteluista lähinnä I/JR 35:n taistelutoimien osalta / Paavo Nieminen. Leppävirta : Leppävirran rintamamiehet, 1993.
- **Taistelu** vai rauha? : sananen jokaiselle suomalaiselle maaliskuussa 1944. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1944.
- **Taistelut** Suomen rintamalla 1941-1944. Toim. S. P. Platonov . Suom. Helge Seppälä. Alkuteos "Bitva za Leningrad 1941-1944". Käännöslyhennelmä S. P. Platonovin toimittamasta teoksesta, jonka kirjoittajina ovat toimineet I. P. Barbasin...et al. Ilm. ensi kerran suomeksi 1976. Helsinki : Uusi kirjakerho, 1979.
- **Talvisodan** historia 1 : Suomi joutuu talvisotaan. Toim. Sotatieteen laitoksen Sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 16:1. 2. painos 1991. 1. painos Porvoo : WSOY, 1977.
- **Talvisodan** historia 2: Sotatoimet Karjalan Kannaksella. Toim. Sotatieteen laitoksen Sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 16:2. 2. painos 1991. 1. painos Helsinki : WSOY, 1978.
- **Talvisodan** historia 3 : Sotatoimet Laatokan ja Jäämeren välillä. Toim. Sotatieteen laitoksen Sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 16:3. 1. painos Helsinki : WSOY, 1978.
- **Talvisodan** historia 4 : Sodasta rauhaan, puolustushaarat ja eräät erityisalut. Toim. Sotatieteen laitoksen Sotahistorian toimisto. Sotatieteen laitoksen julkaisuja 16:4. 1. painos Helsinki : WSOY, 1979.
- **Talvisodan** pikkujättiläinen. Toimittaneet Jari Leskinen ja Antti Juutilainen. Kirjoittajat: Sampo Ahto ... et al. Viroksi "Talvesõda : 1939/1940 : 105 päeva Soome rahva kangelaslikku võitlust " (2002) soome keelest tõlkinud Endel Mallene. 3. painos 2003. 2. painos 2002. 1. painos Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1999.
- **Taponen**, Helli: Kivennavan sankarivainajat 1939-1945. Helsinki : Kivennapa säätiö, 1998.
- **Tarkki**, Uuno: Miksi menetimme Viipurin? : mitä todella tapahtui Viipurissa 20.6.1944?. Helsinki : Kirjayhtymä, 1990.
- **Tarkki**, Uuno: Taistelu Viipurista 20.6.1944 : Viipurin menetys ja oikeudenkäynti! Jyväskylä / Helsinki : Gummerus, 1996.

- **Tervasmäki**, Vilho: Aaverykmentti kolmella kannaksella : JR5:n tie jatkosodassa 1941-1944. Porvoo : WSOY, 1983.
- **Terä**, Martti V.: Kesäkuun kriisi 1944. Helsinki : Otava, 1967.
- **Tiede** ja ase : Suomen Sotatieteellisen seuran vuosijulkaisu 27. Toimituskunta : S. Simelius...et al. Helsinki : Suomen Sotatieteellinen seura, 1969.
- **Tiihonen**, Tapio: Karjalan kannaksen suurtaistelut kesällä 1944. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Espoo : Fenix, 2000.
- **Tiihonen**, Tapio: Ratkaisu Kannaksella 1944 : Neuvostoliiton Suomen valloitusyrityksen hyökkäyssuunta Karjalan Kannakselta Helsinkiin. Espoo : Fenix, 2000.
- **Tiihonen**, Tapio: Yllätys Kannaksella 1944 : Suomen valloituksen epäonnistumisen äänet. Espoo : Fenix, 2002.
- **Tikkanen**, Ville: Itärajan kahta puolta : Petsamosta Rajajoelle 1939-1944. Suomussalmi : Myllylahti, 2001.
- **Tilli**, Kalevi: Takaisin Viipuriin : kohtalonvuodet 1941-44 . Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1987.
- **Timonen**, Hilikka : Tohmajärven-Värtsilän sotainvalidit ry. 50 vuotta. Tohmajärvi : Tohmajärven-Värtsilän sotainvalidit, 1993.
- **Toiviainen**, Lauri: Jääkenttien taisteluita : Suursaari-Tytärsaari v. 1942 . Helsinki : Otava, 1962
- **Toivonen**, O.: Sammutusjoukkojen sitkeät taistelut tulta ja tuhoa vastaan Viipurissa vuosina 1939-40. Hattula : O. Toivonen, 1979.
- **Torjuntavoitto** 1944. Päätoimittaja: Matti Antikainen. Tampere : Ilmavoimien viestikilta, 1994.
- **Trotter**, William R.: A Frozen Hell : the Russo-Finnish Winter War of 1939-1940. "Jäinen helvetti : Suomen talvisota amerikkalaisen silmin" (1992) suomentanut Hannes Virrankoski ; sotilasterminologiassa ja sotahistorian tietojen tarkistamisessa avustanut Anssi Vuorenmaa. Chapel Hill, NC : Algonquin Books of Chapel Hill, 1991.
- **Tsudakov**, Aleksandr: Talvisodan kahdet kasvot : Karjalan hankien kuolinmessu. Alkuteos " Rekviem karel'skih bolot ". Helsinki : Kirjayhtymä, 1989.
- **Tuokko**, Kaino: Vaiennettu kenraali : Paavo Johannes Paalu. Saarijärvi : JR 35:n kilta, 2003.
- **Tuunainen**, Pasi: Riihimäen-Kouvolaan-Viipurin rataosan sotilaskuljetukset ja niiden hoito talvisodassa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1993.

- **Tyrjän** rykmentin tykkikomppanian vaiheita 1941-1944 : jatkosodan 14/JR 7:n veteraanit muistelevat . Toimittanut Pentti Lyly. Helsinki : P. Lyly, 1991.
- **Uitto**, Antero: Talvisota puna-armeijan silmin. Hämeenlinna : Karisto, 1999.
- **Upton**, Anthony F.: Finland 1939-1940. The Politics and Strategy of the Second World War. Newark : University of Delaware Press, 1979.
- **Upton**, Anthony F. : Finland in Crisis 1940-1941 : A Study in Small-power Politics. Suom. "Välirauha" (1965). London : Faber and Faber, 1964.
- **Vahe**, Juha: Suomen Salpa 1940-1944 : Salpa-aseman tausta, rakentaminen ja vaikutukset Miehikkälässä. Kuvatekstit: Armi Oinonen. Miehikkälä : Miehikkälän Salpalinja-museo, 2001.
- **Vapalahti**, Topi: Uudenkirkon sankarivainajat. Julkaissut Uudenkirkon aseveljet r.y . Näköispainos. Alkuteokset Helsinki : Uudenkirkon aseveljet, 1943 & Nousiainen : Uudenkirkon kirkkoherranvirasto, 1945. Osa 1: Talvisota 1939-1940. - Osa 2: Vuosien 1941-1944 sota. Salo : Uusikirkkoseura, 1984.
- **Vasama**, Yrjö: Kollaani suurtaisteluissa. Helsinki : Otava, 1941.
- **Vasama**, Yrjö: Lapualta Laatokalle : I/JR 16 jatkosodan alkuvaiheissa v. 1941. 2. painos 1989. 1. painos Lapua : Lapua-seura, 1956.
- **Westerlund**, Göran: Tienhaara : Finlands lås. Helsinki : Söderström, 1995.
- **Viborgs** återerövring : reportage i ord och bild från Karelska näsets befrielse. Översättning . av J. O. Tallqvist. Stockholm : Fahlcrantz & Gumælius, 1942.
- **Vihdin** ja Pusulan miehet Karjalaa palauttamassa : majuri Gunnar Visapuun pataljoona III/JR 46 164 päivää Kannaksen taisteluissa. Toimittanut Aimo Löfberg. Huhmari : Karprint, 2000.
- **Viipuria** kohti : Tk-miesten kuvauksia, piirroksia ja valokuvia Kannaksen vapautussodasta. Ruots."Viborgs återerövring : reportage i ord och bild från Karelska näsets befrielse" (1942). Porvoo : WSOY, 1941.
- **Viipurilaisen** Osakunnan sankarivainajat 1939-1940. Helsinki, 1941.
- **Viipurin** talvisodan ajan sammutusjoukot 40 v. : muistotilaisuus 30.11.1979. Järjestelytoimikunta: Olli Lyly...et al. Helsinki : Järjestelytoimikunta, 1979.
- **Viipurin** tuomiokirkkoseurakunnan sankarivainajat 1939-1940, 1941-1945. Koonnut Pentti Widing. Hämeenlinna : P. Widing, 1980.
- **Villanen**, Pauli: Pojat Enson jatkosodassa 1941-1944. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.

- **Virkajärvi**, Timo: Sillan patteristo talvi- ja jatkosodassa. Toimittanut Kimmo Sorko Jyväskylä : Sillan patteriston kiltä, 1998.
- **Virkkunen**, Veli: Leningradin portilla : Aarne Blickin, Adolf Ehrnroothin ja Maksim Litvinovin aikaan. Helsinki Porvoo Juva : WSOY, 1991.
- **Virkkunen**, Veli: Vuoksen voittajat. Porvoo Hki Juva : WSOY, 1985.
- **Vuento**, Pentti: Kannaksen tulenjohtaja. Tykistön tulenjohtajan päiväkirjat kesän 1944 torjuntataisteluissa. Hämeenlinna : Karisto, 2004.
- **Vuorenmaa**, Anssi: Kansakunnan kahdestoista hetki : Tolvajärvi 12.12.1939 - menestyksen alku. Helsinki : Tammi, 1994.
- **Vuorinen**, Viivi: Naiset ja lapset jatkosodan TK-kirjoituksissa. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1997.
- **Väestönsuojelu** [Pienpaineaineisto] : 1810-1999. Yht. 11 koteloa. - (1810-1944): 2 koteloa. - (1945-1972): 2 koteloa. - (1973-1999): 7 koteloa. Sisältö: Väestön suojelua koskevia lakeja, asetuksia, erikoisohjeita ja Väestönsuojeluesikunnan yleisiä tiedotuksia. Ilmasuojelun organisointi kortteli- ja taloyhtiöissä. Kuulovartioiden ja pommisuojausten hälytyssireenit. Valaistusrajoitukset. Ullakkojen tyhjennys. Kotijoukot ja suojeluvalvojat. Evakuointiohjeita ja -neuvoja. Kaasunaamarien käyttö. Suojasumu. Valtionrautateiden toimintaohjeet matkustavaisille. - Väestönsuojeluohjesäännöt ja johtosäännöt. Väestönsuojeluyhdistykset. Säteilysuojelu. Kunnalliset suojelu-, valmius-, poikkeustila-, pelastus- ja evakuointisuunnitelmat. Poikkeusolojen sosiaalihuollon valmiussuunnitelmat. Kansanhuoltosuunnitelmat. Kotivara. Väestönsuojelukoulutus, -näyttelyt ja -viikot. Pelastajan kurssit. Varusteiden tuotekuvastot ja -hinnastot. - Ilmasuojelun valtakuntaliitto. Suomen kaasusuojelujärjestö. Valtion väestönsuojelukoulu. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Väinölä**, Martti: Takaisin vallattua Karjalaa. Osuustoimintamiehen matkakuvia. Eripainos Pellervon vihoista. Helsinki : Pellervo-seura, 1942.
- **Väliahde**, Sakari: "Pirun- ja ikäväntorjuntaa" takaisinvaltatulla alueella : päämajan sotilashallinto-osaston siviiliväestöön kohdistunut henkinen huolto takaisinvaltatulla alueella vuosina 1941-1944. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1996.
- **Väliaho**, Olavi: Laatokan laineet. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1991.
- **Väliaho**, Olavi: Laatokan linnakkeet Taipaleen taisteluissa. Sis. tietoja talvisodan meripuolustuksesta ja rannikkotykistöstä. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1989.
- **Väliaho**, Olavi: Laatokan puolustajat Karjalaan. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.

- **Väliaho**, Olavi: Laatokan puolustajat Karjalassa. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.

2.3. VAPAAUS- JA KANSALAISSOTA KARJALASSA

- **Antikainen**, Toivo: Punaisen Karjalan vapauden puolesta kaatuneiden muistolle. 1922.
- **Anttila**, Risto: Suursaari vapaussodassa. Humppila : KR-kirjat, 1999.
- **Arosalo**, Sirkka: Poliittisen väkivallan yhteiskunnallisista edellytyksistä : punainen ja valkoinen väkivalta Suomessa vuonna 1918. Väitöskirja, Tampereen yliopisto. Tampere : Tampereen yliopisto, 1994.
- **Boström**, H. J.: Sankarien muisto : Suomen itsenäisyyden ja vapauden puolesta henkensä antaneiden kansalaisten elämäkertoja. Helsinki : Kirja, 1927.
- **Brotherus**, Harry: Peitsi menneen puolesta. Kuvaa mm. vuosien 1917-1918 tapahtumia Karjalassa. Porvoo Helsinki : WSOY, 1965.
- **Ei yhtään laukausta...** : Karjalan rintamaosan sotajoukoille : rajaseudun sekä punaisille suomalaisille että valkoisille suomalaisille sotureille 9/8 1919. S. K. P:n sotilasjärjestön lentolehtinen, 1919.
- **Eronen**, Simo: Raudun taistelu. Helsinki: Otava, 1920.
- **Eronen**, Simo: Venäjänsaarelaiset. Muistomerkin paljastusjuhlaan juhannuspäivänä 1923 kirjoittanut Simo Eronen. Viipuri : Karjalan kirjapaino, 1923.
- **Eräs**, Antti: Sotanäyttämön kulissimiehenä : huomioita ja muistelmia Karjalasta vuodelta 1918. Antti Eräs = Leo Pesonen. Porvoo : WSOY, 1933.
- **Grandell**, Leonard: Viborgs erövring. Julkaistu 1919.
- **Hannula**, J. O.: Kampen om Finland 1918. Under redaktion av A. E. Heinrichs och J. V. Hägglund. Helsinki : Nordiska förlagsaktiebolaget, 1938.
- **Hannula**, J. O.: Itäarmeijan operaatioiden suunnittelu ja johto v. 1918 : lisävalaistusta. Suomen sotatieteellisen seuran julkaisuja 7. Helsinki : Otava, 1932.
- **Hannula**, J. O.: Mannerheim, vapaussodan ylipäällikkö. Ruots."Mannerheim : överbefälhavaren i Finlands frihetskrig" (1937). Helsinki : Sanatar, 1937.
- **Hannula**, J. O.: Suomen vapaussodan historia. Ruots."Frihetskriget i Finland år 1918" (1936). Ransk."La guerre d'indépendance de Finlande 1918" (1938). Engl.

"Finland's war of independence" (1939). 5. painos 1956. 4. painos 1938. 3. painos 1934. 2. painos 1933. 1. painos Porvoo : WSOY, 1930.

- **Heinilä**, Harri & Vuori, Pentti: Sotaa Etelä-Karjalassa 1918. Suomi 80. - Näyttely Etelä-Karjalan museossa. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki , 1997.
- **Hilden**, Tauno Uljas: Viipuri-Pietari rautatien valtaaminen. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1937.
- **Holodkovski**, Viktor: Suomi ja Neuvosto-Venäjä 1918-1920. Suomentanut Marja-Leena Jaakkola. Alkuteos "Finljandija i Sovetskaja Rossija 1918-1920". Helsinki : Tammi, 1975.
- **Huitu**, Olga : Aseettomien taistelua : muistelmia punakapinan ajoilta. Viipurin lääni. Helsinki : Otava, 1938.
- **Hyvönen**, Kaarlo: Viipurin valloitus ja valkoisten vankina. Helsinki : Kehitys, 1919.
- **Härkönen**, Jyrki: Viipurin valtaus ja sen merkitys kevään 1918 taisteluissa. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1966.
- **Inkerin** ja Karjalan talonpojille ja työläisille : 20/8 -1919. Suom. kommunistisen puolueen keskuskomitea, 1919.
- **Jaakkimalaisten** osanotto Suomen vapaustaisteluun 1918. Toimittanut Jaakkiman suojeluskunta. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan Kirjapaino Osakeyhtiö, 1922.
- **Julistus** Karjalan työläisille! Eripainos S. Työmiehestä. Tampere, 1920.
- **Julistus** työtätekeville Karjalan talonpojille! Karjalan vallankumouskomitea, 1920.
- **Kalpojen** kalskeesta : vapaustaistelun muistoja Karjalan rintamalta. Julk. Viljo Viljola. Helsinki: Otava, 1919.
- **Kansanaho**, Toivo: Peite silmillä : juhlasaarna Koiviston kirkossa Koiviston vapautumisen 20-vuotisena muistopäivänä 24.4.1938. Koivisto, 1938.
- **Kapina-ajan** tiedonantolehtiä Viipurissa : Viipurissa talvella 1918 salaa levitetyn tiedotuslehden numeroita 28.1.-7.4.1918 rouva Aino Keloharjun arkistosta. Kopioinut Veijo Saloheimo. Tiedonantolehti. Joensuu 1996.
- **Karjala** vapaussodassa 1. Julkaissut Karjalan sotahistorian toimikunta, kirjoittaneet Simo Eronen ja Antti Komonen. Helsinki: Otava, 1930.
- **Karjala** vapaussodassa 2. Julkaissut Karjalan sotahistorian toimikunta, kirjoittanut Antti Komonen. Helsinki: Otava, 1934.

- **Karjalan** armeijakunnan pääesikunnan tiedonannot 5.2.-14.3.1918. / Karjalan armeijan tiedonannot 15.3.-1.5.1918. Sortavala : Karjalan armeijakunnan pääesikunnan alainen tietotoimisto, 1918.
- **Karjalan** kaartin rykmentille : Karjalan kaartille syyskuulla 1919. S. K. P:n sotilasjärjestön lentolehtinen, 1919.
- **Karjalan** ratsujääkärirykmentin ratsusotureille : 18.9.19. S. K. P:n sotilasjärjestön lentolehtinen, 1919.
- **Karimo**, Aarno: Karjalan nousu 1918. Porvoo : WSOY, 1937.
- **Karimo**, Aarno: Tykkimiehen muistelmia Karjalan rintamalta. Viipuri : Suomalainen kirjakauppa, 1919.
- **Karimo**, Aarno: Valkoinen armeija. Porvoo : WSOY, 1928.
- **Korven-Korpinen**, Paavo: Kannaksen miesten nousu vapaustaisteluun. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1937.
- **Korven-Korpinen**, Paavo: Raudun taistelut. Viipuri : Viipurin suojeluskuntapiirin piiriesikunta, 1937.
- **Lappalainen**, And.: Puhe vapaustaistelussa kaatuneille muistopatsasta paljastettaissa Jääskén vanhalla hautausmaalla 28/9 1919. Sortavala, 1919.
- **Lappalainen**, Jussi T.: Punakaartin sota 1-2. Julk. Opetusministeriö. Punakaartin historiakomitea. Punaisen Suomen historia 1918. Helsinki : Valtion painatuskeskus, 1981.
- **Lepola**, Kalle: Maatalouskysymys Suomen vallankumouksessa. Punainen Karjala 24 ja 26. Julkaistu 1928.
- **Malm**, Hanna: Työläisnaisten valmistautuminen aseellisen taistelun varalta v. 1918. Punainen Karjala 25. Julkaistu 1928.
- **Mistä** on kysymys? Kirjoittanut Valkoisen Suomen kansalainen. Viipuri : Kansallinen kokoomuspuolue, 1919.
- **Mäki**, Jaakko: Suomen proletaarinen vallankumous. Punainen Karjala 13 - 17. Julkaistu 1928.
- **Mälkönen**, Johannes: Viimeisellä rajalla. 1. p. 1982 Vapaussoturien huoltosäätiön kustantamana. Helsinki : Alea-kirja, 1989.
- **Nurmio**, Heikki & Grandell, Leonard: Viipurin valloitus : (kenraalimajuri Wilkmanin armeijaryhmän toiminta). Virallisiin raportteihin y.m. asiakirjoihin nojautuen kuvanneet. Helsinki : Ahjo, 1919.
- **Olkinuora**, Jussi: Raudusta Valamoon 1918. Hämeenlinna: Karisto, 1966.

- **Olsoni**, Emerik & Terä, Taimi: Suomen itsenäisyystaistelun bibliografia = Den finska sjävständighetskampens bibliografi = Bibliographie des finnischen Freiheitskampfes. Helsinki : Valtion itsenäisyshistorialautakunta, 1942.
- **Paavolainen**, Erkki: Sosialistiemme isänmaanpetos ja kansainvälinen sosialidemokratia. Viipuri : Karjalan kansalaisliitto, 1918.
- **Paavolainen**, Jaakko: Poliittiset väkivaltaisuuudet Suomessa 1918. Osa 1 : Punainen terrori. Väitöskirja. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1966.
- **Paavolainen**, Jaakko: Poliittiset väkivaltaisuuudet Suomessa 1918. Osa 2 : Valkoinen terrori. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1967.
- **Parikka**, Jalmari: Viimeinen taisto : punaisen rintamapäällikön muistelmia v:lta 1918. Porvoo, Helsinki : WSOY, 1938.
- **Parmanen**, Eino: Vapaussodan tapahtumat Karjalan Armeijakunnan kolmannen rykmentin toiminta-alueella. Näköispainos 1990. 1. painos Porvoo : WSOY, 1924.
- **Penninkilampi**, Laura: Viipurin punakaartilaisnaisten sota. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2003.
- **Pentzin**, Leino: Vapaussodan muistoja. Yhteensidottuna: Tykkimiehen muistelmia Karjalan rintamilta / Aarno Karimo ; Vapaussotamme / Viljo Hytönen. Oulu : Pohjolan Kustannusosakeyhtiö, 1918.
- **Poutanen**, Juho: Raudun rintamalla : kuvaus Suomen vapaussodasta. Helsinki : Minerva, 1918.
- **Rantakari**, Kaarle Nestori: Vihollisen leirissä punaisen kapinan aikana. Julkaistu 1918.
- **Rautkallio**, Hannu: Kaupantekoa Suomen itsenäisyydellä : Saksan sodanpäämäärät Suomessa 1917-1918. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki : WSOY, 1977.
- **Rohkeesti**, hehkuvien rinnoin... : Suomen luokkasodan veteraanit muistelevat. Koonnut Matti Mazajev. Toim. Terttu Vikström & Milja Hytti. Petroskoi : Karjala, 1978.
- **Räikkönen**, Erkki: Valkoinen upseeripartio Karjalan sodassa. Helsinki : Sanatar, 1935.
- **Saarni**, Tapio: Suomen Vapaussota 1918 : merkit ja tunnukset. Tampere : Vapaussoturien Huoltosäätiö, 1986.
- **Sihvo**, Aarne: Valkoinen armeija Antrean rintamalla : lyhyt esitys kuvien ja karttapiirustuksien. Viipuri : Niskala, 1919.

- **Sihvo**, Jussi: Jääkärivärveys Etelä-Karjalassa. Porvoo : WSOY, 1937.
- **Sihvo**, Sam: Palava kaupunki. Alkulauseella varustanut Yrjö Juhana Kaskenmaa. Helsinki : Airut, 1931.
- **Sotakuvia** Savon ja Karjalan rintamilta. Valokuvat: Ivar Ekström. Varkaus : Varkauden suojeluskunta, 1919.
- **Suokas**, Heikki : Kannaksen miehiä aseistamassa ja punaisten vankina 3 kuukautta : muistelmia aseiden hankinnasta Kannaksen suojeluskunnille ja eräistä vapaussodan tapahtumista. Käkisalmi, 1927.
- **Suomen** vallankumoustopaukset v. 1918 aikajärjestyksessä. Punainen Karjala 13-17. Julkaistu 1928.
- **Suomen** vapaussota. Toim. Kai Donner, Th. Svedlin & Heikki Nurmio. 8 osaa. Jyväskylä : Gummerus, 1921-1927.
- **Suomen** vapaussota 1918 : kartasto ja tutkimusopas. Toimittaneet Juhana Aunesluoma ja Martti Häikiö. Vapaussodan invalidien muistosäätiön julkaisu. Porvoo : WSOY, 1995.
- **Suomen** vapaussota 1918 : kuvauksia taistelurintamilta. Toimittanut Erkki Kivijärvi. Osa 1: Tapahtumat Helsingissä. - Osa 2: Kansannousu Pohjanmaalla. - Osa 3: Karjalan ja Savon rintamilta. - 4. osa Punainen Suomi. Helsinki : Ahjo, 1918-19.
- **Suomen** vapaussota vuonna 1918 ; Julkaissut Vapaussodan historian komitea: Hannes Ignatius ... et al. 6 osaa. Helsinki : Otava, 1920-1925.
- **Tanskanen**, Aatos: Rautu 1918 : sotatapahtumat ja niiden poliittinen merkitys. Tampere, 1969.
- **Terijoen** piiritys. Punainen Karjala 19. Julkaistu 1928.
- **Unsere** wegreisenden deutschen Freunde = Poislähtevät saksalaiset ystävämme = Våra bortresande tyska vänner. Viipuri , 1918.
- **Uotinen**, Mikko: Kolme valkean kansani valkeaa virttä : Terijoen valloituksen muistojuhlaan 23-4-19. Viipuri, 1919.
- **Uotinen**, Mikko: On alkava uusien sankarten tie : Käkisalmen Raudun valloituksen muistojuhlaan 13. 4. 1919. Käkisalmi , 1919.
- **Uotinen**, Mikko: Punaisen päivän päättyminen Terijoella. Sortavala : Tekijä, 1918.
- **Uotinen**, Mikko: Sankarit : omistettu I:lle rykmentille. Viipuri, 1918.
- **Uotinen**, Mikko: Vapaa Karjala! Helsinki : Tekijä, 1918.

- **Uotinen**, Mikko: Valkoinen Suomi : Käkisalmen vapausjuhlille 9. 6. 18. Käkisalmi, 1918.
 - **Upton**, Anthony F.: Vallankumous Suomessa 1917-1918 : 1 & 2. Engl. alkuteos "The Finnish Revolution, 1917-1918" (1980). Helsinki : Kirjayhtymä, 1980-1981.
 - **Valkoisille** sotilaille Karjalan kannaksella, Salmin ja Suojärven rajoilla ja Muurmannin rintamalla. S. K. P:n lentolehtinen suomalaisille valkoisille sotilaille 11. 8. 1919. SKP, 1919.
 - **Vapaa** Suomi I. Karjalan kansalaisliiton Itä-Karjalan komitean aloitteesta toimittaneet Eino Leino & Herman Stenberg. Helsinki : Karjalan kansalaisliitto, 1920.
 - **Vapaussodan** kertomuksia : muistelmia ja kokemuksia 1-3. Toimitus: Erkki Räikkönen. Avustajakunta: E. A. Fabritius ... et al. Ruots. "Finlands frihetskrig : minnen och upplevelser". Helsinki : Kustannusyhtiö Sanatar, 1934, 1935 & 1938.
 - **Wegelius**, K. A.: Ylös Karjala, sinä entisaikainkin Suomen uljas etuvartija. 2. painos. Joensuu : J. K. V. T., 1918.
 - **Viipurin** suomalaisen lyseon ja sen edeltäjäkoulujen uhri Suomen vapaustaistelussa. Ossian Nordenswan...et al. Viipuri : Karjalan kirjapaino, 1922.
 - **Viipurin** valloitus 1918. Helsinki : Mercator kp, 1919.
 - **Viljoja**, Vijo: Kalpojen kalskeesta : vapaustaistelun muistoja Karjalan rintamalta. Helsinki : Otava, 1919.
 - **Virtanen**, Kirsi-Maria: Vanhat tavat ja uudet aatteet : työväestön osallistuminen maaseurakunnan toimituksiin punaisessa Viipurissa 1918. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2001
-

3. HALLINTO- JA OIKEUSHISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin ja sen kuntien hallinnollista ja oikeudellista historiaa käsitteleviä teoksia, joiden aihepiiriin kuuluvat mm. julkishallinnon virkamiesten toiminta, kunnalliskertomukset, kunnanvaltuustot, tuomioistuimet, poliisilaitos, rikollisuus sekä erilaiset säädökset, määräykset ja oikeudelliset kiistat (mm. lahjoitusmaakysymykset). Oikeuslaitoksen alalla korkeimpana alueellisena viranomaisena toimi Viipurin hovioikeus (1839-1939) Viipurissa, josta se talvisodan seurauksena siirrettiin Heinolan kautta Kuopioon v. 1940 ja sen nimi muutettiin v. 1945 annetulla asetuksella nykyiseksi Itä-Suomen hovioikeudeksi.

Valtion hallinnon osalta Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan kunnat jaettiin Viipurin, Kymin, Rannan, Äyräpään, Jääsken, Käkisalmen, Kurkijoen, Sortavalan ja Salmin kihlakuntiin. Noiden eri kihlakuntien yleisluonteiset historiat on sijoitettu nimensä mukaisesti paikallishistorioiden joukkoon, sillä vasta 1860-luvulla toteutetun uudistuksen myötä luotiin itsenäinen kunnallishallinto erotukseksi seurakunnista.

- **Aakkosellinen** asialuettelo Viipurin kaupunginvaltuuston esittelylistaan 1929-1935. Viipuri : Viipurin kaupunginvaltuusto, 1930-1936.
- **Aaltolaine**, Hilikka: Talonpoikaissäädyn valtiopäiväedustajain vaalit Viipurin hovioikeuspiirissä 1860-, 1870- ja 1880-luvulla. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1958.
- **Akiander**, Matthias: Om donationerna i Wiborgs län : historisk utredning om deras uppkomst och natur samt öfriga förhållanden under ryska tiden. Helsinki : Simelius, 1864.
- **Anteckningar** rörande Wiborgs hofrätts instiftelse och verksamhet : jemte förteckning öfver hofrättens presidenter, ledamöter och tjenstemän samt öfrige i dess matrikel inskrifne medlemmar, 1839-1889. Viipuri, 1889.
- **Antrean** kunnan kunnalliskertomus. Viipuri : Antrean kunta, 1925-1928.
- **Armollinen** asetus Keisarillisten hovioikeuksien kokoonpanosta ja toiminnasta : Keisarillisen Suomen Senaatin päätös, koskeva hovioikeuksien työjärjestystä. Viipuri, 1910.
- **Arokallio**, Gust.: Lahjoitusmaatalonpoikien yhteismetsäasia. Helsinki, 1928.
- **Arvoisa** kuntalainen, jos suomalaisena harrastat suomalaisuuden etuja ja Viipurin kaupunkilaisena kunnan yhteistä parasta, niin täytä velvollisuutesi ensi perjantaina toimitettavissa valtuusmiesvaaleissa suomalaisen ehdokaslistan hyväksi. Viipuri : Suomalainen kunnallisvaliokunta, 1916.

- **Boström**, H. J.: Suomen kaupunkien pormestarit 1800-luvulla. Osa: 1 : Turku, Porvoo, Viipuri, Naantali, Rauma, Käkisalmi, Tammisaari, Helsinki, Pori, Oulu. Helsinki : Suomen sukututkimusseura, 1922.
- **Castren**, E.J.: Suojärven lahjoitusmaa. Helsinki : Valtioneuvosto, 1927.
- **Castrén**, Jonas: Sosialistien viljelyspakko-laki ehdotus. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1908.
- **Danielson-Kalmari**, Johan Richard: Suomen laki ja Venäjän kruunu Viipurin läänissä : Timofei Golovatshevin juttu. Turku : Turun Historiallinen Yhdistys, 1924.
- **Danielson-Kalmari**, J. R.: Tien varrelta kansalliseen ja valtiolliseen itsenäisyyteen : kirjoituksia ja puheita 2. Sis. tietoja Viipurin hovioikeudesta. Porvoo: WSOY, 1929.
- **Ehdotus** Jääsken, Lappeen y.m. tuomiokuntain järjestämisestä, Viipurin hovioikeudelta. Helsinki, 1891.
- **Ellilä**, Tauno: Viipurin hovioikeuden arkiston evakuoiminen Viipurista 11-13.3.1940. Eripainos Lakimies (1950). Vammala, 1950.
- **Elo**, Niilo: Syntyykö historiallinen Kymenkartanon lääni uudelleen? 1940.
- **"Esikaupunkien** taajaväkisiksi yhdyskunnisjärjestämis"-valiokunnan kokousten pöytäkirjat. Viipuri : Viipurin kaupunki, 1916.
- **Etelä-Karjalan** maakuntakokous 31.I.-1.II.1931. Viipuri, 1931.
- **Guvernörens** i Wiborgs län utslag i anledning af Stadsfulmäktiges i Wiborgs stad härstädes gjorda framställning om fastställelse å ett af fullmäktige godkändt förslag till reglemente för fattigvården i sagda stad jemte aflön ngsstat. Wiborg , 1896.
- **Haapasaaren** ja Haminan luotsien hallussa olleita kruunun välittömään hallintaan peruutettuja Kymin, Vehkalahden ja Virolahden pitäjissä olevia saaria ja niitä ympäröiviä vesialueita koskevat määräykset. Helsinki , 1914.
- **Hallinto** rahan, julkisuuden ja Venäjän paineessa. Hallintohistoriakomitea. Hallintohistoriallisia tutkimuksia 9. Helsinki : Painatuskeskus, 1993.
- **Hallintohistoriallisia** tutkimuksia Suomessa = Förvaltningshistoriska studier i Finland = Studies on administrative history in Finland. Toimittanut = redigerad av = edited by Jorma Selovuori. Hallintohistoriallisia tutkimuksia 24. Helsinki : Hallintohistoriakomitea / Edita, 1996.
- **Hardén**, U.: Vuoksenlaakson tarkastusyhdistyksen 30-vuotiskertomus. Viipuri : Vuoksenlaakson tarkastusyhdistys, 1936.

- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga förordning, angående naturen af de i Wiborgs och Kymmenegårds län donerade egendomar : gifwen i St. Petersburg den 25 november 1826. Helsinki : J. Simelii enka, 1826.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga förordning, angående rättegångs ärendernes behandling wid domstolarne i Wiborgs län, m. m. : gifwen Åbo den 9 october 1816. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga förordning, om det som i afseende å Wiborgs läns förening med stor-furstendömet Finland iakttagas bör : gifwen St. Petersburg den 31 december 1811. Turku : Joh. Chr. Frenckell, 1811.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga instruction, för en tillförordnad committée i St. Petersburg, som har att i ordning bringa och öfwersätta de mål och acter, hwilka, såsom Wiborgs län tillhörige, till Regerings-conseillens och hof-rätternes åtgärd i Finland, komma att öfwerlemnas : gifwen St. Petersburg den 19 (31) januarii 1812 Turku: Joh. Chr. Frenckell, 1812.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga kungörelse, angående den städerne Ruotsensalmi, Fredrikshamn och Wiborg, förundte tullfrihet för å finske fartyg infördt salt : gifwen St. Petersburg den 24 julii/5 augusti 1812. Turku: Joh. Chr. Frenckell, 1812 .
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga kungörelse, angående upphörande af all dykeri och bergnings rätt wid kusterna inom Wiborgs län för det i St. Petersburg år 1750 inrättade privilegerade Dykeri Compagnie : gifwen i Helsingfors den 10 martii 1825. Helsinki : J. Simelius, 1825.
- **Hans** kejsarliga maj:ts nådiga kungörelse och förordning, angående skattlägnings- och storskifts-werket uti Wiborgs län : gifwen i Åbo den 12:te julii 1816. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hans** kejsarliga majestäts nådiga kungörelse, angående kostnaderne för intressent skiftens verkställande å sådane krono- och skatte-lägenheter i Wiborgs Län, som af allmogen innehafwas och redan undergått storskifte : gifwen, i Helsingfors, den 7 februari 1848. Helsinki : J. Simelii arfwingar, 1848.
- **Hans** kejsarliga majestäts nådiga stadga och kungörelse, angående en police inrättning i Wiborgs stad : gifwen i Helsingfors, den 7 junii 1836. Helsinki : J. Simelii enka, 1836.
- **Heinjoen** kunnan kunnalliskertomus, 1934-1937. Viipuri, 1934-1938.
- **Henttonen**, Harri: Etsivän keskuspoliisin Sortavalan alaostaston kontrollitoiminta vuosina 1919-1933. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1999.
- **Honkasalo**, A. : Viipurin läänin keskinäinen paloapuyhdistys 1908-1933. Viipuri, 1934.
- **Häkkinen**, Aira: Viipurin läänin punainen kunnallishallinto ja kunnalliset oikeusistuimet. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1971.

- **Impilahden** kunnan kunnalliskertomus vuosilta 1928-35, 1937-38. Sortavala : Kustannus oy. Karjalan äänen kirjapaino, 1929-1939.
- **Inberg**, I. J.: Suomen Suuriruhtinaanmaan kartta [Kartta-aineisto] = Karta öfver Storfurstendömet Finland. Kartassa esitetty Suomen läänit, maakunnat ja kihlakunnat sekä kaupunkien välimatkataulukko. Helsinki : K. E. Holm, 1900.
- **Interpellatsioni** polisasiasta Suomen eduskunnassa syysk. 13:na 1907 : sivilipäällikön, senaattori F.H. Liliuksen ja Viipurin läänin läntisen vaalipiirin nuorsuomalaisten yleisen edustajan, lakitiedetten kandidaatti Jonas Castrénin eduskunnassa asiasta antamat lausunnot. Viipuri , 1907.
- **Jaakkiman** kunnan kunnalliskertomus 1938. Lahdenpohja , 1939.
- **Jeskanen**, Marjatta: Tilojen ja lampuotioikeuksien siirrot Salmin pitäjässä lahjoitusmaan lunastamisen jälkeen 1890-1907. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1977.
- **Jussila**, Osmo: Suomen perustuslait venäläisten ja suomalaisten tulkintojen mukaan 1808-1863. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1969.
- **Juuret** syvemmällä : laillisuustaistelun aikaisemmilta ajoilta. Kokoillut Jorma. Nimimerkin takana M. Puhakka. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1907.
- **Järjestyspoliisin** harjoitus- ja palveluskäsikirja. Viipuri : Sisäasiainministeriö, 1930.
- **Jääsken** kunnan kunnalliskertomus. Imatra : Jääsken kunta, 1920-1948.
- **Kanneljärven** kunnan kunnalliskertomus. Helsinki : Kanneljärven kunta, 1928-1934.
- **Kanneljärven** kunnan vuosien 1925, 1926 ja 1927 kunnalliskertomukset n:ot 1, 2 ja 3 sekä katsaus kunnan perustamisvaiheisiin. Viipuri : Kanneljärven kunta, 1928.
- **Karjalan** kannaksen kuntien edustajisto : V. 1928. Viipuri, 1929.
- **Karta** öfver donationsgodsen i Finland [Kartta-aineisto]. Upprättad å Landmäteri Öfverstyrelsen. Viipurin läänin lahjoitusmaat 1888. Helsinki : Landmäteri Öfverstyrelsen, 1888.
- **Kartta** entisistä Venäjän valtion omistamista kiinteistöistä Wiipurin kaupungissa ja esikaupunkien alueilla [Kartta-aineisto] : selvitettävänä olevien alueiden nykyiset omistusoikeudet. Viipuri : Selvityskomitea, 1920.
- **Kaupunkikuntien** hallinnon uudistamisen käsittely kaupunkipäivillä Viipurissa syyskuun 13 ja 14 päivinä 1923 : ote Kaupunkipäivien pöytäkirjasta =

Behandlingen å stadsmötet i Viborg den 13 och 14 september 1923 av omorganisationen av stadskommunens förvaltning : utdrag ur stadsmötets protokoll. Tampere, 1923.

- **Kekkonen**, Jukka: Laillisuuden haaksirikko : rikosoikeudenkäyttö Suomessa vuonna 1918. Helsinki : Lakimiesliiton kustannus, 1991
- **Kertomus** Karjalan kannaksen kuntien edustajiston toiminnasta v. 1923 ja ehdotus rajaseutupolitiikan yleisistä suuntaviivoista Karjalan kannaksella. Viipuri, 1924.
- **Kertomus** jonka rahatoimikamari Viipurissa ynnä useat toimikunnat sanotussa kaupungissa ovat antaneet. Viipurin kaupungin rahatoimikamarin kertomus 1879-1906. Ruots. "Berättelse afgifven af drätselkammaren i Wiborgs stad för åren 1882-1905." Viipuri : Viipurin kaupunki, 1885-1907.
- **Kertomus** Viipurin kaupungin hallinnosta 1908-1944. Edeltäjä: Kertomus jonka rahatoimikamari Viipurissa ynnä useat toimikunnan sanotussa kaupungissa ovat antaneet. Viipuri : Viipurin kaupunki, 1915-1944.
- **Kirvun** kunnan kunnalliskertomus 1926. Viipuri, 1927.
- **Kivimäki**, Pekka: Tuomarit syytettyjen penkillä : alioikeuksiin kohdistuneet virkasyytteet Viipurin hovioikeuspiirissä 1880-1917. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991.
- **Koiviston** kauppalan sääntökokoelma. Viipuri : Koiviston kauppala, 1929-1932.
- **Koiviston** kunnan kunnalliskertomus. Viipuri : Koiviston kunta, 1929-1935.
- **Komitealta**, joka on asetettu harkitsemaan Viipurin kaupungin anomien, Viipurissa ja sen lähistöllä olevien valtion sotasaalisalueiden luovuttamista Viipurin kaupungille. Komiteanmietintö 1925:10. Helsinki, 1925.
- **Komitealta**, joka on asetettu yhdessä Viipurin kaupunginvaltuuston valtuutettujen kanssa valmistamaan ehdotusta venäläisen sotaväen hallussa Viipurin kaupungissa olleiden ja nyt Suomen valtiolle siirtyneiden rakennusten ja maa-alueiden järjestelyksi. Komiteanmietintö 1920:18. Helsinki, 1920.
- **Komulainen**, A. V. : Käkisalmen kaupunginvaltuuston toiminnan piirteitä vuosilta 1877-1926 : esitelmä valtuuston 50-vuotisjuhlassa 15.1.1927. Käkisalmi , 1927.
- **Korkki**, Jyrki: Venäläisen spriin salakuljetus Karjalan kannaksen rajaseudulla 1900-1914. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1995.
- **Kunnallishallinto** [Pienpaineaineisto] : 1810-1999. Yht. 4433 koteloa. - (1810-1944):108 koteloa. - (1945-1972): 411 koteloa. - (1973-1999): 3914 koteloa. Sisältö: Kunnalliskertomukset, tilinpäätökset, talousarviot, kunnan palvelu- ja yrityshakemistot, taloussuunnitelmat, säädöskokoelmat, kehittämisprojektit, kuntaesitteet, kunnan henkilöstöhallinto. Elinkeino- ja teollistamislautakunnat.

Teknologiakeskukset ja teollisuuskylät. Kunnalliset työlaitokset. Torikauppa, elintarvikehygienia, teurastussäännökset ja elintarvikesäännöstely. Kunnalliset taksat ja maksut. Kunnallisten virkamiesten ohjesäännöt, palkkaustaulukot, työajat, lomat ja yhdistykset. Kuntien alueellinen yhteistoiminta, kuntainliitot, ystävyys- ja kummikunnat ja -kaupungit. Kunnallispäivät, kurssit, konferenssit. Kaupunkipäivät. Pohjoismainen yhteistyö. Kaupunkiopisto. - Suomen kunnallistekninen yhdistys. Kunnallistalouden neuvottelukunta. Suomen kaupunkien tilivirkamiehet. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Kunnalliskertomus** Vahvialan kunnan toiminnasta. Viipuri : Vahvialan kunta, 1931-1938.
- **Kunnallisvaalit** 1918-1960: Kuopion, Mikkelin, Oulun ja Viipurin lääni. Helsinki : Tilastokeskus, 1990.
- **Kuntahakemisto** : luettelo maalaiskunnista, maalaiskuntien toimihenkilöistä ja kunnallisista laitoksista, kauppaloista, kihlakuntain virkamiehistä y.m. Maalaiskuntien liiton toimiston julkaisema. Porvoo : WSOY, 1931-1937.
- **Kuolemajärven** kunnan kunnalliskertomus. Viipuri : Kuolemajärven kunta, 1916-1939.
- **Kurkijoen** kunnan kunnallislautakunnan vuosikertomus. Käkisalmi 1915.
- **Kurkijoen** kunnan kunnalliskertomus (Kurkijoen kunnan toiminta- ja tilikertomus). Viipuri 1931-1939.
- **Kuujo**, Erkki: Saksa virkakielenä Vanhassa Suomessa. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Käki**, Toivo: Hanna Karjalaisen murha, joka tapahtui Viipurissa tammikuussa v. 1938, jonka murhaaja oli Laina Maria Kärpänen. Viipuri : Tekijä, 1938.
- **Käki**, Toivo: Kurkijoen kaksoismurhan valitukset, joka tapahtui Kurkijoen Otsanlahdessa joulukuun 30 päivänä 1938. Mikkelin, 1939.
- **Käkisalmen** kaupungin kunnalliskertomuksia. Käkisalmi : Käkisalmen kaupunki, 1932-1939.
- **Käkisalmen** kaupunginvaltuusto 1877-1927 : Käkisalmen kaupunginvaltuuston juhlakokous Raatihuoneella lauantaina 15:nä tammikuuta 1927, kello 4.30 i.p. Käkisalmi , 1927.
- **Käkisalmen** kaupunginvaltuuston esittelylistat ja painetut asiakirjat 1917-1930. Käkisalmi, 1917-1931.
- **Könönen**, Heikki Tapani: Suojärven lahjoitusmaakysymys 1918-1927. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1981.

- **Laatokan-Karjalan** maakuntaliiton vuosikirja I. Sisältö: Oksala, Arvi: Laatokan-Karjala 125 vuotta muun Suomen yhteydessä. / Kanervo, Erkki: Sortavalan seudun asutusmaantieteestä. / Laitinen, A. A. A.: Muutamia tietoja Kitelän kreikkalaiskatolisen seurakunnan kuolleitten luettelosta 1800-luvun alkupuolella. / Korhonen, A. E.: "Raja-Karjala" maatalousseutuna / Vartiainen Eliel: Vanhaa polvea. Eräitä henkilökuvia. / Näsi, Valde: Ristlahden taistelun muistomerkkihankkeesta. / Laatokan-Karjalan maakuntaliiton alkuvaiheita. / Selostus Laatokan-Karjalan maakuntaliiton ensimmäisen vuoden toiminnasta. / Näsi, Valde: Maakunnallista yhteistoimintaa Laatokan-Karjalassa (Radioesitelmä 18.1.36) . / Perustavan kokouksen pöytäkirja 15.9.35. / Oksala, Arvi, ministeri: Puhe vuosikokouksessa 14.6.36. / Laatokan-Karjalan maakuntaliiton jäsenet. / Laatokan-Karjalan maakuntaliiton säännöt. / Laatokan-Karjalan maakuntaliiton hallitus ja neuvottelukunta 1935-36. / Sortavala, 1937.
- **Laatokan-Karjalan** maakuntaliiton vuosikirja II-III. Toim. Valde Näsi. Sortavala, 1939.
- **Lahjoitusmaiden** kruununpuistoasia vuoden 1929 valtiopäivillä : kaksi Kokoomuspuolueen taholta annettua lausuntoa. Viipuri : Kansallisen kokoomuspuolueen Viip. läänin itäisen vaalipiirin piiritoimisto, 1929.
- **Laine**, Eevert: Eräs vaihe Salmin --Suojärven lahjoitusmaiden vapauttamisessa Eripainos Historiallisesta arkistosta 40. Helsinki, 1933.
- **Laine**, Eevert : Raivolan venäläisen kylähallinnon syntyminen : kappale maamme oikeustaistelua. Helsinki, 1939.
- **Laine**, Leena: Sosiaalidemokraattisen puolueen linja autonomian puolustustaistelussa toisen sortokauden aikana erityiskysymyksenä Uudenkirjon ja Kivennavan pitäjien erottamiskysymys v. 1911. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1978.
- **Lainvalmistelukunta**: Ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle tilusrauhoidusyhdistysten muodostamisesta eräissä Viipurin, Kuopion, Oulun ja Lapin lääneihin kuuluvissa kunnissa. Helsinki, 1940
- **Lausunto** Sortavalan kaupungin ja Sortavalan maalaiskunnan valtuustolle [koskeva eräiden Sortavalan maalaiskunnan alueiden liittämistä Sortavalan kaupunkiin]. Sortavala , 1929.
- **Lehmus**, Kyösti: Muistiinpanoja naisen raakalaistyöstä Viipurissa tammik. 7-8 p:nä 1938, jolloin nuori, 21-vuotias nainen, nimeltään Laina Kärpänen, murhasi huonetoverinsa, 40-v. Hanna Karjalaisen : paloitetuaan ruumiin aikoi hän polttamalla peittää kaikki jäljet, mikä ei kuitenkaan onnistunut : murha on maaliskuussa saatu selvitettyksi, kun murhaaja saatiin pidätetyksi. Pori : Tekijä , 1938.
- **Lehmus**, Kyösti: Surusäkeitä hirvittävästä murhateosta Viipurissa, missä mies myrkytti vaimonsa ja poltti ruumiin keskuslämmitysuunissa joulukuun 1 p. 1935. Pori : Kyösti Lehmus, 1936.

- **Lehtokari**, O. & Himanen, Antti: Onko kaupungin asioita hoidettu huolimattomasti - vain onko kaupungintilientarkkaaja sanonut liikaa? Viipuri, 1936.
- **Lehtonen**, Juha: Kymen läänin perustaminen ja Kotkan, Kouvolan ja Lappeenrannan kilpailu läänikeskuksesta 1940-1948. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1992.
- **Luettelo** vesistöjä, kalastusta ja vesilaitoksia koskevista asiakirjoista 3 : Viipurin hovioikeuden vetojutut 1839-1925. Toim. Raimo Viikki. Mikkeli, 1977.
- **Lumivaaran** yhteismetsä : Wiipurin läänin lahjoitusmaatalonpoikien maista muodostettujen kruununpuistojen luovuttamista heidän alkuperäisille omistajilleen yhteismetsänä viljeltäväksi koskevan kysymyksen erään vaiheen selostus Käkisalmi, 1925.
- **Lääninhallinto** 350 vuotta = Länsförvaltningen 350 år. Sisäasiainministeriö = Inrikesministeriet. Toimituskunta: Mauno Kangasniemi, Marjatta Kaján ja Helinä Tuominen; toimitustyö: Helinä Tuominen. Sisältö: S. 157-189: Maaherrat 1634-1985 ja lääninsihteerit, lääninkamreerit sekä kanslia- ja osastopäälliköt 1809-1985. S. 191-202: Valikoitu lääninhallinnon historian kirjallisuusbibliografia/ Seppo Tiihonen. Helsinki : Sisäasiainministeriö, 1986.
- **Lääninhallinto** [Pienpaineaineisto] : 1810-1999. Yht. 47 koteloa. - (1810-1944): 1 kotelo. - (1945-1972): 10 koteloa. - (1973-1999): 36 koteloa. Sisältö: Keisarin ja kenraalikuvernöörin tiedotuksia ja määräyksiä läänien kuvernööreille / maaherroille. Lääninjakokysymykset ja -ehdotukset. Lääninhallinto ja lääninvirastot. Kiertokirjeitä, julkaisuluetteloita ja -sarjoja, kehityshankkeita, palveluhakemistoja, puhelinluetteloita, oppaita yrittäjille ja läänin asukkaille. Yhteiskuntasuunnittelu: liikenne, taajamat, maisemansuunnittelu, palvelutasoselvityksiä. Seutukaavaliitot: yleisohjeita, toimintasuunnitelmia, selvityksiä. TE-keskukset. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Maakuntain** liikkeen ohjelma ja sen perustelut. Viipuri, 1931.
- **Miettinen**, J. W.: Hajapiirtoja Viipurin poliisilaitoksen vaiheista vuosilta 1836-1936. Viipuri, 1936.
- **Mikkonen**, L.: Surulaulu Kivennavan raa'asta murhatyöstä jossa 14 vuotias talollisen tytär Ester Rantanen joutui väkivallan uhriksi ollessaan karjaa paimentamassa : löydettiin kuolleena suohon upotettuna syyskuun 15 päivänä 1932. Tampere : Kirjanmyynti, 1932.
- **Muolaan** kunnan kunnalliskertomus 1926, 1928, 1929, 1930, 1931, 1934. Viipuri Helsinki, 1927-1935.
- **Noponen**, V. K. : Asiantuntijalausunto Hiekan, Sorvalin, Saunalahden ja Likolammin alueisiin Viipurin kaupungissa kuuluvien asuintonttien vuokraajien vuokra- ja lunastusoikeuksista. Viipuri, 1935.

- **Nordgren**, John & Neovius, N. Hj.: Lausunto Suojärven lahjoitusmaakomitean mietinnöstä ja laatimasta ehdotuksesta asetukseksi Suojärven lahjoitusmaan käyttämisestä. Viipuri : Pitkäranta Bruk, 1920.
- **Ohjeita** järjestyspoliisin toiminnassa. Koonnut Viipurin kaup.pol.lait. päällystön myötävaikutuksella Otto Mäkeläinen. Viipuri : Tekijä, 1928.
- **Oikeuslaitos** [Pienpainateaineisto] : 1810-1999. Yht. 36 koteloa. - (1810-1944): 7 koteloa. - (1945-1972): 6 koteloa. - (1973-1999): 23 koteloa. Sisältö: Korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus, hovioikeudet, raastuvanoikeudet, kihlakunnanoikeus, käräjäoikeudet, maistraatit; työjärjestyksiä, järjestys- ja ohjesääntöjä. Lakimies- ja asianajajayhdistykset: sääntöjä, kiertokirjeitä, jäsenluetteloita, palkkiotaksoja, kokouksia ja koulutusta. Asianajaja-, notariaatti- ja perimistoimistojen luetteloita, esitteitä ja tiedotteita. Lomakepohjia: esim. passitus, haaste, protesti, konkurssi, velkakirja, ulosmittaus, valitus tuomiosta, kuulutukset avioliittoon ja valtakirjoja. Oikeustapauksia. Oikeusapulautakunnat ja kunnalliset oikeusavustajat. Sovittelulautakunnat. Tekijänoikeuskysymykset. - Suomen ulosottoapulaisten yhdistys. Suomen haastemiehet. Suomen demokraattiset lakimiehet. Suomen liikelakimiehet. Suomen AIPPI-ryhmä. The European law students association (ELSA). Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Paavolainen**, Erkki: Kannaksen pakkorauha : entisten lahjoitusmaiden yhteismetsäkysymyksen loppuvaihe. Viipuri : Lahjoitusmaatalonpoikien toimikunta, 1935.
- **Palmén**, E. G.: Lisiä lahjoitusmaakysymyksen historiaan. Esitelmä, jonka 9 päiv. marraskuuta 1893 piti E. G. Palmén. Ylipainos Historiallisen Arkiston XIV:sta osasta. Helsinki, 1895.
- **Palmen**, E. G.: Silmäys Itä-Suomen lahjoitusmaitten historiaan. Helsinki : Ottawa, 1899.
- **Pennanen**, M.: Lahjotusmailta 2: Karjalan talonpoikain oikeustaistelu : Suojärven talonpoikain oikeus. Kouvola : Kouvolan kirja- ja kivipaino, 1926.
- **Petäys**, S. O. : Suojärven lahjoitusmaalampuotien oikeus perintökirjain saantiin. Viipuri , 1919.
- **Pitkänen**, Hilikka: Rannan kihlakunnassa vuosina 1817-1871 suoritettut kruununtilojen perinnöksiöt. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1972.
- **Poliisitoimi** [Pienpainateaineisto] : 1810-1999. Yht. 47 koteloa (1810-1944): 10 koteloa. - (1945-1972): 10 koteloa. - (1973-1999): 27 koteloa. Sisältö: Poliisilaitosten johtosääntöjä, kaupunkien poliisijärjestyksiä ja maaseudun järjestyssääntöjä. Kauppatorien, karjanmyynti- ja toripäivien sekä tanssien pidon ohjesääntöjä. Valtiollinen poliisi ja Rikostutkimuskeskus. Poliisien yhdistyksiä, sääntöjä, jäsenkirjoja. Lomakepohjia. - Liikkuva poliisi, Suojelupoliisi ja Keskusrikospoliisi. Ohjeita poliisitoimen eri osa-alueilta. Sisäasiainministeriön

poliisiosaston tiedotteita. "Poliisi tiedottaa" yleisölle: ilki- ja väkivalta, huumeet, pyöräily, turvavyöt, ajonopeudet, asunto- ja automurrot, lukitukset. Autojen etsintärekisterin kirjauksia ja muiden rekistereiden esittelyjä. Poliisikoulutus, työsopimus- ja palkkauskysymykset. Poliisien virkapuvut, suoja-asut ja aseistus. Poliisien viikot ja poliisipäivät. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Polviainen**, Jehki J.: Korpiselän Äglä-järven lampuotien metsäkaupat ja hallitus. Porvoo, 1909.
- **Puhakka**, Y. W.: Suomalais-venäläisen valtioyhdistyksen viimeiset vaiheet ja purkautuminen. Väitöskirja. Sortavala : Helsingin yliopisto, 1919.
- **Puupponen**, Jaakko: Sentraalihallituksen reformit Venäjällä Aleksander I aikana. Viipuri : Tekijä, 1906.
- **Pyykkö**, Toimi: Viipurin läänin silpomissuunnitelmat vuosina 1822-1830. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1954.
- **Päivärinta**, Kimmo: 47 perintökirjaa : SDP:n suhtautuminen Pitkäranta Brukin ja valtion väliseen kiistaan maanomistuksesta Suojärvellä 1918-1930. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1995
- **Raevuori**: Asetuksen "kunnallishallituksesta maalla" 6 p:ltä helmik. v. 1865 synty, ja sen ensimmäiset sovellutusyritykset Wiipurin läänissä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1900.
- **Rajala**, Juha: Väkivalta Kivennavalla 1885-1917. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1989.
- **Ruutu**, Martti: Viipurin hovioikeuden perustaminen. Historiallinen arkisto 43. Helsinki : Historiallinen seura, 1937.
- **Selostus**, joka koskee esikaupunkiliitoksia ja niiden vaikutuksia kaupungin talouteen Viipurissa, Lahdessa ja Tampereella sekä sen ohella omakotirakennustoimintaa mainituissa kaupungeissa. Pori, 1939.
- **Sinimäki**, Ulla: Viipurin lääninhallituksen kuntiin kohdistama yleinen valtionvalvonta 1917-1937. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1985.
- **Sortavalan** kaupungin kunnalliskertomus. Vuodelta 1915,1932,1934. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1916-1935.
- **Sortavalan** kaupungin kunnalliskertomus vuodelta 1937. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1938.
- **Sortavalan** kaupungin kunnallisasetuskokoelma 1-3. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1922-1925.
- **Sortavalan** kaupungin poliisijärjestys. Sortavala, 1937.

- **Sortavalan** kaupungin rahatoimikamarin henkilökunnan ja rakennusmestarin ohjesääntö. Sortavala, 1917.
- **Sortavalan** kaupunginvaltuusto. Esityslista 1930-1932. Sortavala : Sortavalan kaupunginvaltuusto : 1930-1932.
- **Sortavalan** kaupunginvaltuusto. Esityslista ja päätökset 1933-1940. Sortavala : Sortavalan kaupunginvaltuusto, 1933-1940.
- **Sortavalan** maalaiskunnan kunnalliskertomus vuosilta 1939-1940. Laatinut Jaakko K. Turunen. Helsinki : Sortavalan maalaiskunta, 1941.
- **Suistamon** kunnan kunnallisvirastojen ohjesääntöjä : otteita maalaiskuntien liiton "Kunnallishallinnon keskittämisohtjesäännöistä" . Sortavala, 1927.
- **Suojärven** lahjoitusmaakomitea: Suojärven lahjoitusmaakomitean mietintö. Helsinki : Valtioneuvoston kirjapaino, 1920.
- **Suomen** kaupunkipäivät (1923). Suomen neljännet kaupunkipäivät Viipurissa syyskuun 13 ja 14 p:nä 1923 : pöytäkirja = Fjärde finska stadsmötet i Viborg den 13 och 14 september 1923. Tampere : Suomen kunnallinen keskustoimisto, 1924.
- **Suomen** keskushallinnon historia 1809-1996. Julkaisija: Hallintohistoriakomitea. Sis. mm. artikkelit : Lääninhallinto 1808-1917 / Lars Westerlund. -- Lääninhallinto 1917-1996 / Lars Westerlund & Jorma Selovuori. Helsinki : Edita, 1996.
- **Suomen** kunnalliskalenterit 4 : Viipurin lääni 1911. Toim. G. Järnefelt. Helsinki : Sana, 1910.
- **Suomen** lakimiehet : elämäkerrallisia tietoja. Ruots. "Finlands jurister : Biografiska uppgifter". Koonnut K. G. Holmberg. Helsinki : Schildt, 1926.
- **Säkkijärven** kunnan kunnalliskertomus: 1922-1935. Viipuri : Säkkijärven kunta, 1923-1936.
- **Säännöt** / Entisten Venäjällä palvelleiden Suomen valtionvirkailijain yhdistys. Viipuri , 1929.
- **Talvi**, Veikko: Rajalääni : kaakkoisen Suomen vaiheita. Kymen lääninhallituksen julkaisuja 27. Kouvola : Kymen lääninhallitus, 1987.
- **Terijoen** kunnan kunnalliskertomus. Terijoki : Terijoen kunta, 1933-1939.
- **Terijoen** kunnallislautakunnan vuosikertomus vuodelta 1925. Viipuri : Terijoen kunnallislautakunta, 1926.
- **Tervonen**, Leena: Karjalan lahjoitusmaatalonpoikien taistelu yhteismetsien puolesta. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1987.

- **Tynkkynen, P. J.:** Murhelaulu inhottavasta hirmumurhasta kun emännöitsijä Hanna Karjalainen Viipurissa raaimmalla tavalla 16 päivänä tammikuuta 1938 murhattiin ja leikeltiin neljään osaan ja laadittiin pahvipaketteihin : pää ja jalat poissa : murhatyöhön osallistunut myös nainen nimeltä Laina Kärpänen. Pori : Otto Andersin, 1938.
- **Uusikirkko,** Viipurin lääni: Uudenkirjon Vpl. kunnan kunnalliskertomus. Uusikirkko, 1936-1937.
- **Vaalitilasto** Viipurin läänin itäisessä vaalipiirissä. Viipuri : Karjalan maakunta oy:n kirjap. , 1939.
- **Valkjärven** kunnan kunnalliskertomus. Viipuri : Valkjärven kunta, 1938.
- **Westerlund, Lars:** Länsförvaltningen : landshövdingarna, regeringsmakten och politiken i Finland åren 1809-1992. Hallintohistoriallisia tutkimuksia 8. Helsinki : Tryckericentralen, 1993.
- **Wi,** Carl Adam Adlerstjerna, president uti kejserlige Vasa Hof-rätt. Viipurin läänin lahjoitusmaiden säädöksiä. Wasa : Wasa Hof-rätt, 1836.
- **Viipurin** hovioikeus 1839-1939 : tietoja hovi-oikeuden historiasta, toiminnesta ja virka-kunnasta. Satavuotismuistojulkaisu. Toim. Wäinö Kannel. Viipuri, 1939.
- **Wiipurin** Itä-Suomen hovioikeus 1839-1989. Julkaisija Itä-Suomen hovioikeus. Toimittanut Pauli Ikonen ... et al. Kuopio : Kustannuskiila, 1992.
- **Wiipurin** kaupungin kunnalliskalenteri 1922. Wiipuri : Viipurin kaupunki, 1922.
- **Viipurin** kaupungin kunnalliskalenteri 1926, 1928, 1930, 1934 & 1937. Viipuri : Viipurin kaupunki, 1926-1937.
- **Viipurin** kaupungin maatilain vastaisesta käytöstä ja hoidosta. Viipuri, 1914.
- **Viipurin** lääni. Alamainen kertomus Viipurin läänin tilasta v. 1882-1885. Helsinki, 1884-1888.
- **Viipurin** lääni. Alamainen kertomus Viipurin läänin tilasta v. 1884. Helsinki, 1887.
- **Viipurin** läänin kunnalliskalenteri 1902. Viipuri : Karjalan kp., 1902.
- **Viipurin** läänin maalaiskuntain ensimmäiset kunnallispäivät Viipurissa lokak. 27-28 p:nä v. 1911 : pöytäkirja. Toim. Kaapro Moilanen. Viipuri, 1912.
- **Viipurin** läänin maatalouskomisioni 1 : Salmin kihlakunta. Komiteanmietintö 1908:25. Helsinki, 1908.
- **Viipurin** läänin poliisipäällystöpäivät (1935) : Pöytäkirja Viipurin läänin neljänsillä poliisipäällystöpäivillä, jotka pidettiin 22 ja 23 päivinä toukokuuta 1935 Viipurissa. Viipuri , 1936.

- **Viipurin** maalaiskunnan kunnalliskertomus 1918/1919-1943. Lappeenranta : Viipurin maalaiskunta, 1919-1944.
 - **Virolahden** kunnan kunnalliskertomus. Hamina : Virolahden kunta, 1936-1951.
 - **Virolahden** kunnan vuosikertomus. Hamina : Virolahden kunta, 1931-1932.
 - **Vuorikoski**, Anneli: Viipurin viimeinen poliisipäällikkö. Hämeenlinna : Karisto, 1996.
 - **Värtsilän** kunnan kunnalliskertomus 1928-1947. Helsinki : Värtsilän kunta, 1929-1948.
 - **Väänänen**, Olli: Maakunta-arkiston vaiheet Viipurista Mikkeliin. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1992 .
 - **Äyräpään** kunnan kunnalliskertomus 1926 . Viipuri, 1927.
-

4. TALOUSHISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin taloushistoriaa käsitteleviä teoksia, joiden teemoina ovat mm. talouspolitiikka, julkinen talous, pankki- ja vakuutustoiminta, maatalous, metsätalous ja muu alkutuotanto, teollisuus ja rakennustoiminta, kauppa, liikenne ja kuljetus, palvelut, yrityshistoriikit sekä osuustoiminta eri muodoissaan. Toisin sanoen kyse on historiallis-taloustieteellisistä julkaisuista, joissa käsitellään Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan 1800- ja 1900-luvun talouteen kuuluvia kysymyksiä kuten kunnallisia tulo- ja menoarvioita sekä elinkeinoelämän yleistä kehitystä mm. kaupan, teollisuuden ja liikenneyhteyksien osalta.

4.1. TALOUDELLINEN KEHITYS JA TOIMEENTULO

- **10** vuotta maataloustuottajain toimintaa Itä-Karjalassa. Sisältää m.m.: Muistelmia kuluneilta vuosilta / Kaapro Huittinen. Liitteenä v. 1935 ja 1936 vuosikertomukset. Sortavala : Itä-Karjalan maataloustuottajain liitto, 1937.
- **Aalberg**, Eino & A.F.: Ankeriaan pyynti ja savustus. Viipuri : Viipurin läänin merikalastajain liitto, 1936.
- **Alam.** ehdotus Johtosäännöksi Vakauslaitokselle Suomen Suuriruhtinaanmaassa. Komiteanmietintö 1884:10. Sortavala, 1884.
- **Alam.** ehdotus ohjesäännöksi mittain, painojen ja punnitsimien vakausta ja leimausta varten sekä niiden muodosta, rakennuksesta ja merkitsemisestä. Komiteanmietintö 1884:11. Sortavala, 1884.
- **Bergroth**, Frans Gideon: Kunnallismetsistä. Sortavala : Alopæus, 1887.
- **Berättelse** om Wiborgs stads räkenskaper och bokslut 1905-1906. Wiborg : Wiborgs stad, 1906-1907.
- **Björn**, Ismo: Kaikki irti metsästä : metsän käyttö ja muutos taigan reunalla itäisimmässä Suomessa erätaloudesta vuoteen 2000. Väitöskirja, Joensuun yliopisto. Bibliotheca historica 49. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 2000.
- **Brander**, U: Metsänhoidosta ja maanviljelyksestä Raja-Karjalassa. Helsinki : Helsingin Uusi Kirjapaino-Osakeyhtiö, 1929.
- **Buuri**, Heli & Ratschinsky, Larissa: Suomen ja Venäjän väliset kulttuurierot ja niiden vaikutus liike-elämään. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B, Oppimateriaaleja 3. 2. uudistettu painos 2000. 1. painos Imatra Lappeenranta : Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, 1999.

- **Cajander**, A. K. : Metsätalous ja puunjalostusteollisuus : puhe, pidetty Enso-Gutzeit Osakeyhtiön valtioneuvoston ja eduskunnan jäsenille Ylä-Vuoksenlaakson suurteollisuuslaitoksiin tutustumista varten järjestämän retkeilyn päättäjäispäivällisillä 16.11.1935 Imatran valtionhotellissa. Viipuri : Enso-Gutzeit, 1935.
- **Cajander**, K. A. : Tuotannollisen toiminnan kehittäminen erityisesti Viipurin läänissä Lappeenranta : Kansallinen edistyspuolue, 1936.
- **Carlstedt**, A. V.: Muutamia sanoja Suomen maanviljelyksen kehkeytymisen ehdoista. Viipuri : Viipurin uusi kirjapaino, 1901.
- **Danielson-Kalmari**, J. R.: Asiakirjoja maalaisolojen valaisemiseksi vuosisatamme alulla erittäinkin Savossa ja Karjalassa. Historiallinen arkisto 13.
- Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1893.
- **Erä-Esko**, Aarni: Tietoja seiskarilaisten hylkeenpyynnistä. Artikkelit. Kaukomieli 9. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1949.
- **Erälä**, Väinö: Piirteitä Keski-Karjalan hevosystäväinseuran toiminnasta vv. 1873-1923. Porvoo : WSOY, 1923.
- **Etelä-Karjalan** maataloustuottajain piiriliitto 1925-1931. Viipuri : Etelä-Karjalan maataloustuottajain piiriliitto, 1931-1932.
- **Etelä-Karjalan** meijeriliiton r.y. toiminta 1928-1937. Kirj. S.A. Seppälä. Viipuri : Etelä-Karjalan meijeriliitto, 1938.
- **Etelä-Karjalan** metsänhoitolautakunnan toimintakertomus 10-vuotiskaudelta 1929-1938. Viipuri, 1939.
- **Etelä-Karjalan** metsänhoitolautakunta 1929-1959. Kotka : Etelä-Karjalan metsänhoitolautakunta, 1959.
- **Etelä-Karjalan** metsänhoitoyhdistysten liitto 1940-1960. Lappeenranta : Etelä-Karjalan metsänhoitoyhdistys, 1961.
- **Etelä-Karjalan** metsänhoitoyhdistysten liitto 1940-1965. Lappeenranta : Etelä-Karjalan metsänhoitoyhdistys, 1966.
- **Etelä-Karjalan** metsänhoitoyhdistysten liitto 1940-1990. Lappeenranta : Etelä-Karjalan metsänhoitoyhdistysten liitto, 1991.
- **Etelä-Karjalan** sähköyhtymien liitto: Kertomus Etelä-Karjalan sähköistyksestä ja liiton 20-vuotistoiminnasta v. 1928-1948. Lappeenranta : Etelä-Karjalan sähköyhtymien liitto r.y., 1948.
- **Fröjdlund**, Johan: Tilastollinen taulu osoittava missä suhteessa valtakuntien ja maanosien avaruus ja asukasluku ovat toisiinsa verrattuina = Statistisk tabell,

utvisande i hurudant förhållande världelarnas och rikens areal samt folkmängd stå till warandra. Viipuri : Aalto, 1891.

- **Halme**, Risto: Butka-fisket vid Huovari 1900-1972. Opinnäyte. Virolahti. Turku: Åbo Akademi, 1974.
- **Handlingar** rörande Wiborgs stads räkenskaper och bokslut 1901. Viborg, 1902.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående den öfwer skogarnes wård i Wiborgs län wordne forstmästeri-inrättningsesns upphörande, skogarnes förvaltning och såg-werkens återförsättande i gång : gifwen i Åbo den 19 julii 1816. Turku: Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående kronans räkenskapers ställande i silfwer-rubel inom Wiborgs län, samt gästgifweri skjutslegans, böters och andre tillfällige contante krono-inkomsters och utgifters erläggande derstädes, i likhet med hwad för det öfriga Finland förut stadgadt blifwit : gifwen i Åbo, den 7 julii 1812. Turku : Joh. Chr. Frenckell, 1812.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående utskyldernes erläggande af jordbrukare i Wiborgs län, så till kronan, som enskildte fastighets-ägare, intill dess den derstädes anbefallda nya skattläggning, blifwer werkstald : gifwen St. Petersburg den 28 martii (9 april) 1812. Turku : Joh. Chr. Frenckell, 1812.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående utwidgad swedjerätt för de hemmans brukare i Wiborgs län, hwilka, för deras bärgning och uppehälle, deraf äro i behof : gifwen i Helsingfors, den 23 martii 1825. Helsinki: J. Simelius, 1825.
- **Hardén**, U.: Kertomus Kaplahalan sonniyhtymän toiminnasta 1906-1931. Viipuri : Kaplahalan sonniyhtymä, 1931.
- **Heinonen**, M.: Lumivaaran lankakunnan yhteismetsän 25-vuotiskertomus, 1913-1937. Sortavala , 1939.
- **Helander**, Anders Benjamin: Maanomistaja metsäntuotteitensa jalostajana : esitelmä Viipurissa 27. 2 1927 pidetyillä metsäpäivillä. Viipuri, 1927.
- **Hiitolan** kunnan tilikertomus. Viipuri : Hiitolan kunta, 1927-1933.
- **Huitu**, Pellervo : 100 vuotta maanviljelysseuratyötä Etelä-Karjalassa : Viipurin läänin maanviljelysseuran 100-vuotiskertomus (1847-1947). Lappeenranta : Viipurin läänin maanviljelyseura, 1947.
- **Hyvärinen**, M. F.: Taloudellisia toiminta-aloja Venäjällä. Viipuri : Tekijä, 1917.
- **Hämynen**, Tapio: Liikkeellä leivän tähden : Raja-Karjalan väestö ja sen toimeentulo 1880-1940. Historiallisia tutkimuksia 170. Helsinki : Suomen Historiallinen Seura, 1993.

- **Hämynen**, Tapio & Katajala, Kimmo & Kauppinen, Pekka: Itä-Suomi ja Pietari : kirjoituksia toimeentulosta suurkaupungin vaikutuspiirissä. Studia Carelica humanistica 9. Joensuu : Joensuun yliopiston humanistinen tiedekunta, 1997.
- **Hämäläinen**, Erkki: Maatalous Viipurin läänin maanviljelysseuran alueella 1920-1939. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1988.
- **Hämäläinen**, Risto: Kansallista kehitysaluepolitiikkaa : maataloudellinen rajaseututoiminta Raja-Karjalassa vuosina 1922-1939. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Ikonen**, Leander: Silmäys Viipurin kaupungin raha-asiain kolmekymmenvuotiseen kehitykseen 1880-1910 ja arveluja tulevaisuudesta. Viipuri : Viipurin Uusi Kirjapaino- ja Sanomalehti-Osakeyhtiö, 1911.
- **Ikonen**, Leander : Viipurin kaupungin raha-asiat vuosina 1879-1915 : tilastollinen tutkimus. Julkaissut Suomen tilastollinen päätoimisto. Helsinki: Keisarillisen senaatin kirjapaino, 1916.
- **Isänmaan** rakentajat : rakennusmestarit kertovat. Koonnut Väinö Solkinen; toimittanut Juha Nirrko. Kansanelämän kuvauksia 38. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1994.
- **Itsenäisen** Suomen taloushistoriaa 1919-1950. Toimituskunta: Eino Jutikkala, Matti J. Castrén, Hugo E. Pipping & Markku Järvinen. Porvoo Helsinki : WSOY, 1967.
- **Itä-Karjalan** maanviljelysseuran maatalousnäyttely Sortavalassa syyskuun 6-7 p:nä 1924. Sortavala : Itä-Karjalan maanviljelysseura, 1924.
- **Jalkanen**, Osmo: Karjalan hevosjalostuksen viimeinen toimintavuosi 1939. Utti : Tekijä, 1941.
- **Jokamiehen** opas : I. S. K.-karjasta 2 : Suomen 13 yleisessä maatalousnäyttelyssä Viipurissa kesäk. 23 - heinäk. 2 p:nä 1932. Toimittanut Tatu Nissinen. Kuopio : Itä-Suomen karjanjalostusyhdistys, 1932.
- **Jutila**, K. T.: Varsinaisen maatalouden ja puunjalostukseen perustuvan vientiteollisuuden välisestä suhteesta. Viipuri, 1929.
- **Jälleenrakennuslainojen** käytön valvonta ja tarkastukset. Laatokan Karjalan maanviljelysseura, Jälleenrakennustoimikunta 1. Sortavala , 1943.
- **Jääskeläinen**, Viljo & Näppi, Pentti: Miehikkälän metsänhoitoyhdistys 1933-1983. Miehikkälä : Miehikkälän metsänhoitoyhdistys, 1983.
- **Jääsken** kihlakunnan maatalousnäyttelyssä Ensossa 5-7.9.1936 pidettyjä puheita ja esitelmää. Helsinki : Jääsken kihlakunta, 1936.
- **Jääsken** kunnan talousarvio. Imatra : Jääsken kunta, 1943.

- **Jääsken** kunnan talousarvioehdotus. Jääsken kunta, 1939.
- **Kaasalainen**, Väinö: Pyhäjärven nuottakalastuksesta. Artikkel. Kaukomieli : Viipurilaisen osakunnan julkaisu 8. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1937.
- **Kalatalouskalenteri** 1939. Sortavala : Kalamiehet, 1938.
- **Kalkkinen**, Ilmari: Lääninmetsälautakuntien toiminnasta metsänhoidon edistämiseksi : esitelmä Viipurissa 27. 2. 1927 pidetyillä metsäpäivillä. Viipuri, 1927.
- **Kanerva**, Reino U.: Viipurin rannikon hailikannoista ja -kalastuksesta sekä muutamista hailisaalin runsausvaihteluista aiheuttavista tekijöistä. Julkaistu 1935.
- **Karjalan** maatalouskerhopiiriliiton toimintakertomus 1930-1938. Viipuri : Karjalan maatalouskerhopiiriliitto, 1931-1939.
- **Kertomus** Etelä-Karjalan hevosjalostusliiton toiminnasta 1920-1951. Lappeenranta : Etelä-Karjalan hevosjalostusliitto, 1921-1951.
- **Kertomus** Etelä-Karjalan kuntain sähkötoimikunnan toiminnasta. Viipuri, 1928.
- **Kertomus** Hiekan sauna-osuuskunnan r.l. 25-vuotisesta toiminnasta 1906-1931 Viipuri : Hiekan sauna-osuuskunta, 1931.
- **Kertomus** Itä-Karjalan hevosjalostusliiton toiminnasta 1938-1948. Savonlinna : Itä-Karjalan hevosjalostusliitto, 1939-1948.
- **Kertomus** maatalouskerhotoiminnasta Itä- ja Pohjois-Karjalan maatalouskerhovaliokunnan alueella v. 1931. Sortavala : Itä- ja Pohjois-Karjalan maatalouskerhovaliokunta, 1932.
- **Kertomus** Viipurin läänin maanviljelysseuran toiminnasta. Viipuri : Viipurin läänin maanviljelysseura, 1894-1915.
- **Kertomus** Viipurin teollisuusyhdistyksen toimeenpanemasta koko maan käsittävästä oppilasten ja nuorten työntekijäin teosten sekä sen yhteyteen järjestetystä teollisuusnäyttelystä Viipurissa 26 p:stä heinäk. - 9 p:vään elokuuta 1914. Viipuri : Viipurin uusi kirjapaino- ja sanomalehti-osakeyhtiö, 1914.
- **Klami**, Abel: Piirteitä kalastuksen harjoittamisesta ja kalastusneuvojen valmistamisesta Wirolahden pitäjäässä ja sen ympäristöllä. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1893.
- **Koponen**, Emil: Havaintoja kunnallisverotuksesta yleensä ja erikoisesti Viipurin kaupungissa : parin kuntalaisen silmillä katsottuna. Viipuri : T. Siltanen, 1931.
- **Korhonen**, A. E.: 30 vuotta maataloudellista rajaseututyötä. Helsinki : Maataloudellinen rajaseututoiminta, 1956.

- **Korhonen**, A. E.: Maataloudellinen rajaseututoiminta vuosina 1923-37. Helsinki : Valtioneuvosto, 1939.
- **Korpisaari**, Paavo: Suomen suhdanteet nykyaikaisen suhdanneteorian valossa : esitelmä S.T.L:n Viipurin osastossa ja Tampereen kauppaseurassa 1938. Helsinki, 1938.
- **Kuurne**, Arvi: Mietteitä karjatalouden kannattavuudesta. Sortavala : Alfa-Laval oy, 1929.
- **Kyynäräinen**, Kaarlo: Kotimaisen tupakan viljelemisen ja jalostamisen opas. Viipuri : Tekijä, 1936.
- **Käkisalmen** kaupungin talousarvio. Käkisalmi : Käkisalmen kaupunki, 1918-1939.
- **Käkisalmen** meno- ja tuloarvio. Käkisalmi : Käkisalmen kaupunki, 1907-1914.
- **Könönen**, Arvo K. K.: Kertomus Etelä-Karjalan sähköistyksestä ja liiton 10-vuotistoiminnasta v. 1928-1938 : vuosikertomus 1938. Viipuri, 1939.
- **Laatokan** kalastajaliiton säännöt. Viipuri : Laatokan kalastajaliitto, 1938.
- **Laatokan** kalastajaseurojen liitto r.y. Toimintavuodet 1936-1938. Käkisalmi : Laatokan kalastajaseurojen liitto, 1936-1938.
- **Lainvalmistelukunta**: Ehdotus hallituksen esitykseksi Eduskunnalle tilusrauhoyhdistysten muodostamisesta eräissä Viipurin, Kuopion, Oulun ja Lapin lääneihin kuuluvissa kunnissa. Lainvalmistelukunnan julkaisuja 1940:6. Helsinki, 1940.
- **Lamberg**, Juha-Antti: Taloudelliset eturyhmät neuvotteluprosesseissa : Suomen kauppasopimuspolitiikka 1920-1930-luvulla. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto. Helsinki : Suomen tiedeseura, 1999.
- **Lehvonen**, A.: Kertomus Leppäsyryn osuusmeijerin 10-vuotisesta toiminnasta. Sortavala, 1935.
- **Leminen**, Väinö: Uukuniemen läntinen maamiesseura 30 vuotta (1919-1949). Lappeenranta, 1949.
- **Leppälä**, Juhani: Talonpojasta - hänen tulevaisuudestaan ja metsästään. Sortavala : Tekijä, 1939.
- **Loune**, Kaarle : Vanhoista rajaseudun kaski- ja peltoviljelytavoista Suojärvellä ja Korpiselän Ägläjärvellä 1920-luvun alkupuolella. Saarijärvi : K. Loune, 1958.

- **Luettelo** Etelä-Karjalan hevosjalostusyhdistysten liiton kantakirjaan otetuista tammoista vuosina 1907-1910. Viipuri : Etelä-Karjalan hevosjalostusyhdistys, 1910.
- **Luettelo** Etelä-Karjalan hevosjalostusliiton kantakirjaan 1916-1922 hyväksytyistä tammoista. Viipuri : Etelä-Karjalan hevosjalostusliitto, 1916-1922.
- **Luettelo** Itä-Karjalan hevosjalostusliiton kantakirjaan 1910-1922 hyväksytyistä tammoista. Käkisalmi : Itä-Karjalan hevosjalostusliitto, 1910-1922.
- **Luettelo** läntisen Viipurin läänin hevosjalostusyhdistysten liiton kantakirjaan otetuista tammoista 1908-1914. Viipuri : Viipurin läänin hevosjalostusyhdistysten liitto, 1909-1915.
- **Lumivaaran** yhteismetsän ja sen metsärahasen hoito 1915-1934. Helsinki / Viipuri, 1916-1935.
- **Lumivaaran** yhteismetsän ja sen metsärahasen hoito 1936-1944. Viipuri, 1937-1938. Lahdenpohja, 1939. Kemi, 1940-1941. Sortavala, 1943. Helsinki, 1945.
- **Lumivaaran** yhteismetsän ja sen metsärahasen hoito vv. 1945-1951. Pieksämäki : Lumivaaran yhteismetsä, 1952.
- **Luvunlaskemisen** taulu : kaikesta Suomenmaasta laivattavasta lankku- ja lautatavarasta. Kuopio : A. Manninen & Fr. Ahlqvist Viipuri : Rosenius ja Sesemann, 1864.
- **Lyhyt** tilikertomus Uudenkirkon kunnan vastattavista tileistä vuonna 1915. Viipuri, 1915.
- **Löytynoja**, Tanja: Itäinen kulttuuriperinne matkailussa : matkailutekstien välittämä kuva Karjalasta perinnematkailun alueena. Opinnäyte. Oulu: Oulun yliopisto, 2001.
- **Maatalous** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 53 koteloa. Sisältö: Maanviljelyshallitus ja Maataloushallitus: kiertokirjeitä ja toimikuntia. Asutushallitus: asutuslautakunnat, maanvuokralait, torpparikysymys, Karjalan siirtolaisten ja rintamamiesten asuttaminen. Valtion viljavarasto ja lainajyvästöt. Viljelys-, suo- ja uutisviljelyrahastot, asutuskassat ja tilattoman väestön lainakassat. Siemenviljan vastakirjoja, kontrahtilomakkeita. Koeviljelytoiminta: kasvinjalostus, suoviljelyasemat ja keinolannoitus. Traktorikoetukset. Apulantaesitteitä. Opetus: maamiesopistot ja -koulut, maatalousoppilaitokset. Nälkä- ja katovuodet, hätäapu. Maanviljelijäin ja maataloustyöntekijöiden yhdistyksiä, maatalousseuroja ja -kerhoja. Luetteloita myytävänä olevista maataloista. - Asutuslainsäädäntötoimikunta. Pellonraivaus oy. Pika-asutustoimikunta. Pienviljelijäin ammattiliitto. Pienviljelijäin keskusliitto. Finlands svenska jordägarförbund. Maatalousteknikkojen yhdistys. Maatalouskerholiitto. Suomen siemenyhdistys. Suomen viljateknikkojen seura. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Maatalousministeriön** määräykset pienviljelijäin sonninpitoyhdistyksille ja -osuuskunnille sekä karjantarkastusyhdistyksille vuoden 1930 aikana annettavien valtionavustusten perusteista. Viipuri, 1930.
- **Maijanen**, Marja: Maatalouskerhotoiminta Viipurin läänin maanviljelysseuran alueella 1926-1928. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1986.
- **Malm**, E. A.: Suomen suoviljelysyhdistyksen koetoiminnan kehityksestä ja sen tähänastisista saavutuksista : esitelmä Suomen suoviljelysyhdistyksen vuosikokouksessa Viipurissa 27/6 1932. Eripainos Pellervon vihko 25-26 v. 1932. Helsinki : Suomen suoviljelysyhdistys, 1932.
- **Manninen**, Ilmari: Karjalan vanhat elinkeinot. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1932.
- **Metsänhoito** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 6 koteloa. Sisältö: Valtion metsähallinto, metsänhoitopiirit, metsänhoitolautakunnat. Metsänhoito-, metsäntarkastus-, metsänparannus- ja hakkuuohjeita; metsänleimaus ja -kauppa; uitto ja sahapuiden myynti. Soiden metsittäminen. Yksityismetsät ja yhteismetsät. Taksoja ja esim. tukkien hinnoitteluja. Metsäkoulut ja -kurssit. Yhdistyksiä ja ammattiliittoja. Kokouksia, myös pohjoismaisia, retkiä, päiviä ja juhlia. - Suomen metsänhoitoyhdistys. Suomen metsänhoidon ystävien seura. Yksityismetsänhoitajayhdistys. Maanomistajain metsäkeskus. Metsänomistajain metsäkeskus. Tapion taimitarha ja karistamo. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Mononen**, Pentti: Elämää koskien varsilla, uitoilla ja metsäkämpillä 1920-1930-luvuilla. Sis. mm. metsätyön historiaa Suojärvellä. P. Mononen, 1995
- **Murole**, Eino R.: Itä-Karjalan maatalous ja Maanviljelysseura 1894-1944. Tampere: Laatokan Karjalan Maanviljelysseura, 1962.
- **Muurinen**, N.: Kuolemajärven maidonmyyntiosuuskunta r.l. : toimintakertomus v. 1928-1937. Viipuri : Kuolemajärven maidonmyyntiosuuskunta, 1938.
- **Mäkinen**, Lauri: Kaupunkien ja maaseudun osuudesta tuotantoelämässä. Eripainos "Maakansasta". Viipuri, 1916.
- **Naiset** ja talous. Kotka : Viipurin I. länt. vaalipiirin sos.-dem. naispiiritoimikunta, 1939.
- **Naskali**, Kirsti: SOK Viipurin myllyn toiminta sodan aikana 1939-1944. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990.
- **Neuvoja** ja ohjeita sähkövirran käyttäjille. Sortavala : Sortavalan kaupungin sähkölaitos, 1921.
- **Niinivaara**, H.: Lyhyt selostus Läntisen Viipurin läänin maanviljelysseuran toiminnasta vv. 1895-1919. Hamina, 1920.

- **Nordberg**, Päivi: Antrealaisen kylän aineellinen kulttuuri 1930-luvun lopulla. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1989.
- **Pekkarinen**, Lauri Arvid: Savo-Karjalan osuusteurastamo r.l:n vaiheet 1903-1952. Kuopio : Savo-Karjalan osuusteurastamo, 1953.
- **Pessi**, Väinö: Savo-Karjalan meijeriliitto ry. 1916-1965. Lappeenranta / Mikkeli : Savo-Karjalan meijeriliitto, 1966.
- **Piponius**, E. A.: Maakaupoista Viipurin läänissä. Helsinki, 1907.
- **Pitkänen**, Väinö: Voinvienti-osuusliike Valio r.l. : Viipurin konttori 1914-1934. Viipuri , 1934.
- **Puhakka**, Väinö: Viipurin läänin maanviljelysseura. Toimintavuodet 1847-1868. Viipuri : Viipurin uusi kirjapaino- ja sanomalehti-o.-y., 1910.
- **Pullinen**, Erkki & Neuvonen, Hannes: Suomalainen maanviljelyskauppaosakeyhtiö 30-vuotias. Viipuri : Suomalainen maanviljelyskauppaosakeyhtiö, 1929.
- **Raijas**, Anna: Maankuivatusta ja vesiensuojelua Itä-Suomessa - Itä-Suomen vesi- ja ympäristöpiirit sata vuotta. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991. Myös Helsinki : Vesi- ja ympäristöhallitus, 1991.
- **Rainio**, Yrjö E.: Piirteitä Viipurin läänin metsäoloista 1811-1911. Artikkel. Kaukomieli 5. Porvoo : WSOY, 1912.
- **Raja-Karjalan** taloudellinen elämä. Julkaissut Laatokan toimitus. Sortavala : Sanomalehti Laatokka, 1926.
- **Rautakorpi**, Ali: Historiikki Viipurin sähkölaitoskysymyksen tähänastisista vaiheista ja kertomus ... v. 1936. Viipuri, 1937.
- **Relander**, Lauri K. : Maanviljelyksen kehityksestä Viipurin läänissä 1811-1911. Artikkel. Kaukomieli 5. Porvoo : WSOY, 1912.
- **Rinne**, Raf.: Karjala ja sen taloudellinen merkitys maallemme. Eripainos "Talouselämän" n:oista 17-18, 1944. Helsinki, 1944.
- **Rämeen** Paavo ja Antti Heimosen taloudenvaiheita : kaksi kertomusta maatalouden alalta. Kirj. Juuso. Sortavala : Lehtinen, 1889.
- **Räsänen**, Yrjö: Kertomus maatalouskerhotoiminnasta Itä- ja Pohjois-Karjalan maatalouskerhovaliokunnan alueella v. 1935. Sortavala : Itä- ja Pohjois-Karjalan maatalouskerhovaliokunta, 1936.
- **Sakari** Sakarinpoika: Lyhykäisiä osoituksia Suomen maan viljelyksessä. Kerrattuna taikka annettuna Sakari Sakarinpojalta. 1 osa : Maan viljelemisestä. Viipuri : Holmström, 1853.

- **Sallinen**, Terttu : Vie männessäs - tuo tullessas : palvelusväkeä 1920- ja 1930-luvun Viipurissa. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1996.
- **Salo**, Kaarina: Työttömyys ja sen lieventäminen Viipurissa 1930-luvun pulavuosina. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1987.
- **Saloheimo**, Lauri: Kerholaisen perunanviljelysopas. Raja-Karjalan toimikunnan lentovihkosia 3. 2. painos 1928. Joensuu : Raja-Karjalan toimikunta, 1927.
- **Seppovaara**, Ossi: Vuoksi : luonto ja ihminen vesistön muovaajina. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1984.
- **Sipilä**, Mirjam: Seiskarin kalastusoloista. Artikkelit. Kaukomieli 9. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1949.
- **Sortavalan** kaupungin rakennussäännön eräitten määräysten muuttamisesta rakennustoimintaa edistävään suuntaan. Sortavala : Asuntovaliokunta, 1919.
- **Sortavalan** kaupungin sähkölaitos. Julkaisu N:o 1. Sortavala : Sortavalan kaupungin sähkölaitos, 1921
- **Sortavalan** kaupungin talousarvio 1923/1927-1940. Sortavala : Sortavalan kaupunki : 1921-1939.
- **Sortavalan** kaupungin tilit ja tilinpäätösarvio 1941-1942. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1943.
- **Sortavalan** kaupungin tulo- ja menoarvio 1912/1916-1918/1920. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1912-1920.
- **Sunila**, J. E.: Kalkin merkityksestä ja käytännöstä maanviljelyksessä. Viipuri, 1905.
- **Suomalainen** suurnäyttely : selostus ja kuvia Suomen XIII yleisestä maatalousnäyttelystä Viipurissa 1932. Toimittanut J. Jyske. Porvoo : WSOY, 1933.
- **Suomen** 13 yleisen maatalousnäyttelyn esikuvatalo : esittelyvihkonen. Viipuri, 1932.
- **Suomen** eläinlääkärien nimikirja vuosilta 1843-1942. Ruots. "Matrikel över Finlands veterinärer åren 1843-1942". Toimittanut O. von Hellens. Helsinki, 1942.
- **Suomen** maatilat : tietokirja maamme keskikokoisista ja suurista maatiloista 4: Kuopion, Mikkelin ja Viipurin läänit. Toimitusneuvottelukunta: U. Brander, Osk. Groundtroem, S. Mattsson. Toim. Felix Jonasson, Akseli Kivialho, K. Kivialho Porvoo : WSOY, 1932.

- **Suomen** yleinen maatalousnäyttely (1930) : Suomen XIII yleinen maatalousnäyttely Viipurissa kesäkuun 18-27 päivinä vuonna 1930 : ohjelma. Kerava , 1930.
- **Talka**, Anu: Maanviljelysseurasta maaseutukeskukseksi : neuvontatyötä Kaakkois-Suomessa vuosina 1847-1997. Lappeenranta : Etelä-Karjalan maaseutukeskus, 1997.
- **Taloudellisia** päivänkysymyksiä : esitelmät pidetyt Keskuskauppakamarin, Viipurin Kauppakamarin ja Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliiton järjestämällä taloudellisilla valistuspäivillä Viipurissa, 23-24. II. 1929. Viipuri, 1929.
- **Tammelin**, Edv.: Taulu osoittava Venäjän painojen vastaavaisuuden metrisiin ja päinvastoin ynnä niiden vastaavaisuuden hinnoissa = Tabell utvisande ryska vigters motsvarigher i de metriskä och tvärtom jämte deras motsvarande i priser. Viipuri : Tekijä, 1892.
- **Terijoen** pitäjän maatalous : Terijoen maamiesseuran 20-vuotisjulkaisu 1913-1933. Kirj. J. Mannermaa ... et. al. Terijoki : Terijoen maamiesseura, 1933.
- **Toivonen**, Kimmo: Kaukolämpöjärjestelmän kehittäminen Viipurin kaupungissa. Opinnäyte. Lappeenranta : Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu, 1997.
- **Tolonen**, Saara: Viipurin rahatoimikamari 1879-1929. Viipuri, 1929.
- **Uotinen**, Mikko: Kannaksen kohtalo : suomalainen pääoma liikkeelle. Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Vallius**, Y. I. : Maatalouden kannattavuudesta Itä-Karjalan kirjanpitotiloilla tilivuonna 1/7 1931 - 30/6 1932. ; 1/7 1932 – 30/6 1933 ; 1/7 1933 – 30/6 1934. Sortavala : Itä-Karjalan maanviljelysseuran kirjanpitotoimisto, 1933-1935.
- **Walta**, F.: Maanviljelijän kalenteri ja käsikirja vuodelle 1912. Suomentanut A. S. Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Warjus**, Wiljo: Etelä-Karjalan metsänhoitolautakunnan toimintakertomus 10-vuotiskaudelta 1929-1939. Viipuri : Etelä-Karjalan metsänhoitolautakunta, 1939.
- **Warjus**, Wiljo & Korhonen, Onni: Etelä-Karjalan metsänhoitolautakunnan toimintakertomus 20-vuotiskaudelta 1929-48. Kotka : Etelä-Karjalan metsänhoitolautakunta, 1949.
- **Verotuskysymyksemme**. Sortavala : Sortavalan kp., 1927
- **Wiborgs** läns landtbruks-sällskaps handlingar för år 1855. Viipuri : C. W. Holmströms boktryckeri, 1855.
- **Viinikainen**, E.: Kertomus Viipurin kaupungin työnvälitystoimiston kaksikymmenvuotiselta toiminta-ajalta, vuosilta 1904-1924. Viipuri, 1926.

- **Viipurin** kaupungin kunnallisverotuskalenteri 1931. Viipuri : Viipurin kaupunki, 1931.
- **Viipurin** läänin maanviljelysseuran vuosikirja v.1944-1945. Lappeenranta, 1945-1946.
- **Viipurin** läänin merikalastajain liitto r.y.:n kertomus 1934-1943. Kertomus ja vuosikirja. Viipurin läänin merikalastajain liitto r.y. Viipuri: Viipurin läänin merikalastajain liitto, 1934-1943.
- **Virolainen**, Johannes: Karjalan kannaksen metsätaloudesta ja sen merkityksestä alueen pienviljelijöiden ansiotaloudessa. Silva Fennica 60. Helsinki : Suomen metsätieteellinen seura, 1943.
- **Virolainen**, Johannes: Karjalan taloudelliset arvot. Eripainos Karjalan liiton ohjelmavihko. Helsinki : Karjalan liitto, 1941.
- **Virolainen**, Johannes: Taloudellinen tutkimus eräissä Karjalan kannaksen kylissä Helsinki : Karjalan kannaksen kuntien edustajisto, 1938.
- **Vornanen**, Reino, Itsenäisyyden ajan kunnallistekniikka Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Vuoksen** lasku : Etelä-Karjalan maataloustuottajain piiriliiton hankkima selvitys asian viipymisen syistä. Viipuri, 1928.
- **Värtsilän** kunnan tili- ja vuosikertomus vuodelta 1936. Laatinut L. Antila. Sortavala : Värtsilän kunta, 1938.
- **Väänänen**, Kalle: Viipurin läänin maanviljelysseura 1869-1898. Viipuri, 1923.
- **Yleinen** maanviljelyskokous (1887). Kertomus Suomen yhdeksännestä yleisestä maanviljelyskokouksesta Viipurissa 1887. Toimittanut Emil af Hällström. Viipuri : Zilliacus, 1889.
- **Zilliacus**, Lars: Finska hushållningssällskapets arkiv och skrifter som källa för forskningen 28 : Det förlorade Karelen i sällskapets hävder. Maatalousneuvonnan historia 1800-luvun Karjalassa. Turku: Åbo Akademi, 1995.
- **Ögård**, Wilh.: Kultraori : Etelä-Karjalan hevosjalostusliitolle Viipurin hevospäiville 1927 Viipuri, 1927.
- **Östergaard**, C. J.: Sikoriisi, sen syyt, tuntomerkit ja taloudellinen merkitys sekä sen vastustaminen ja parantaminen. Suomensi Kaarlo Gummerus. Käkisalme : Käkisalmen työväen sanomalehti-o.y., 1910.

4.2. KAUPPA, TEOLLISUUS JA YRITYSTOIMINTA

- **Ahokas**, Simo: Kuolemajärven osuuskaupan r.l. toimintakertomus v. 1908 – 1933. Viipuri : Kuolemanjärven osuuskauppa, 1933.
- **Ahokas**, T. V.: Jääsken osuuskaupan r.l. toimintakertomus v. 1908-1933. Viipuri, 1933.
- **Ahokas**, Toivo V.: Jääsken osuuskauppa r.l. 40 vuotta, 1908-1948. Imatra, 1948.
- **Ahokas**, Toivo V. : Kannaksen osuusliikkeen r.l. toimintakertomus v. 1908-1931. Viipuri, 1931.
- **Ahokas**, T. V.: Katsaus Viipurin osuuskauppapiirin 25-vuotiseen toimintaan vv. 1908-1933. Helsinki : Yleinen osuuskauppojen liitto, 1934.
- **Ahvenainen**, Jorma: Enso-Gutzeit oy 1872-1992. Osa 1: 1872-1923. Osa 2 : 1924-1992. Imatra : Enso-Gutzeit, 1992.
- **Aura**, Jalo: Parikkalan osuuskauppa r.l. : katsaus kymmenvuotiseen toimintaan 1905-1915. Viipuri : Parikkalan osuuskauppa, 1915.
- **Berättelse** öfver Wiborgs handel och sjöfart 1908-1914. Wiborg : Handels- och fabriksföreningen i Wiborg, 1909-1915.
- **Björnström**, Aini: John Lindgren : Viipuri : lyhyttavaroiden tukkuliike : alusvaate-, kravatti-, olkain- ja lakkitehtaat : villa- ja puuvillakutomot : värjäämö : 1899-1924. Viipuri, 1924.
- **Bonsdorff**, Seppo: Suomen panimot : matrikkeli portteri-, olut- ja sahtipanimoista 1756-1996. The breweries of Finland : register for beer, porter and sahti breweries. Sis. mm. Viipurin ja muun luovutetun Karjalan panimoteollisuuden. Helsinki : Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto, 1997.
- **Diesen** Wood Company aktiebolag. Viipuri : Diesen Wood Company, 1925.
- **Elfström**, Erik: Elfströmin kelloseppäsuku ja kelloliike v. 1771-1943 Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Enbom**, Sten & Sandelin, C.F. :Viipurilainen kauppahuone : Hackman & Co. 1880-1925. Alkuteos Ett handelshus i Viborg. Helsinki : Hackman, 1991.
- **Enso-Gutzeit** : henkilökäytännön juhlanumero yhtiön 75-vuotisjuhlaan 16.XI.1947. Sis. yrityshistoriikin 1872-1947 ja sodissa kaatuneitten matrikkelin. Julkaistu 1947.
- **Enson** osuuskauppa r.l. : 10-vuotiskäytännön 1909-1919. Viipuri, 1919.
- **Erävuori**, Jukka: Rautapuodista kauppahuoneeksi : Starckjohann-Telko oy 120 vuotta Lahti : Starckjohann-Telko, 1988.

- **Finlands** affärsfirmor 4 : Viborg = Viipuri. Julkaistu 1905.
- **Finlands** handel, sjöfart och industri i ord och bild = Suomen kauppa, meriliike ja teollisuus sanoin ja kuvin. Päätoim. Julius Hirn. Osa: Viborg, Viborgs län, Kuopio stad och län. Helsinki : Finlands handel, sjöfart och industri i ord och bild - Suomen kauppa, meriliike ja teollisuus sanoin ja kuvin, 1906-1916.
- **Floman**, Gunnar: Handelsgillet i Wiborg 1887-1977 : 90 år. Festtal vid jubileumssammankomsten i Helsingfors 17.11.1977, eller om man så vill gilletts historik n:o 5, minnes-, festskrift el. krönika. Helsinki, 1977.
- **Gripenberg**, Lennart: Wärtsilä bruk : dess tillkomst och utveckling intill närvarande tid. Helsinki, 1922.
- **Gutzeitin** Karjalat : Enso-Gutzeit Oy itäisen Suomen mahtitekijänä. Toimittanut Juha Pohjonen. Sis. mm. : Kohti koillista - Enso-Gutzeit ja Karjalan puu / Ismo Björn -- Metsä vaurauden ja vaarojen tuojana 1920-luvulla / Matti Kosonen -- Enso-Gutzeit Raja-Karjalan metsävarojen hyödyntäjänä / Tapio Hämynen -- Sodanjälkeinen asutustoiminta, Enso-Gutzeit Oy ja maanomistus Pohjois-Karjalassa / Asko Saarelainen -- Elämää korprien keskellä - metsäkämpät työympäristönä / Nina Hirvonen -- Leningradin oblastinarkistossa Viipurissa säilytettävät Enso-Gutzeit Oy:n asiakirjat / Jukka Partanen. Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen vuosikirja 4. Joensuu : Pohjois-Karjalan historiallinen yhdistys, 1996.
- **Haakana**, Heikki: Jaakkiman osuuskauppa r.l. 20-vuotiskertomus vuosilta 1917-1937. Sortavala : Jaakkiman osuuskauppa, 1937.
- **Haavikko**, Paavo: Wärtsilä 1834-1984 : Wärtsilä-yhtiön ja siihen liitettyjen yritysten kehitysvaiheita kansainvälistyväksi monialayritykseksi. Helsinki : Wärtsilä, 1984.
- **Halila**, Aimo: Kauppiaan koulutusta vanhassa Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 4. Helsinki, 1980.
- **Halonen**, Jalmari: Sakkolan osuuskauppa r.l. 20-vuotias, 13/4 08-13/4 28. Käkisalmi : Sakkolan osuuskauppa, 1928.
- **Halonen**, Jalmari: Sakkolan osuuskauppa r.l. 30-vuotias, 19-13/4-08 - 19-13/4 - 38. Käkisalmi : Sakkolan osuuskauppa, 1938.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående städerne Wiborgs och Fredricshamns förklarande för stapelstäder, samt att städerne Nyslott, Sordawala, Willmanstrand och Kexholm åtnjuta uppstads-rätt : gifwen Åbo den 4 october 1816. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hans** kejsrerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående upphörandet af den före detta i Wiborgs län påbudne sex procents afgiften wid köp om fast-egendom : gifwen Åbo den 4 maji 1816. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.

- **Havin** osakeyhtiö, Viipuri 1829-1929. Viipuri : Havi Oy, 1929.
- **Havin** osakeyhtiö, Viipuri 1829-1938. Helsinki, 1938.
- **Heikkinen**, F. P.: Metsäpirtin osuuskaupan r. l. 10-vuotiskertomus 1909-1919. Helsinki, 1919.
- **Heinivaara**, Eino: Osuusliike Sisä-Karjala r.l. 50-vuotias. Helsinki : Osuusliike Sisä-Karjala, 1953.
- **Heldt**, Bernhard: Wiipurin liikehakemisto 1920. Viipuri : Toimittaja, 1920.
- **Hilksa**, Juho: Koiviston Saarenpään osuuskauppa r.l. 30 vuotta. Koivisto : Koiviston Saarenpään osuuskauppa, 1936.
- **Hirn**, Sven: Viipurin kapakat 1850-luvulla. Eripainos. Julkaistu 1969.
- **Honkanen**, Veikko : Virolahden osuusliike 70 v. 1903-1973. Virolahti : Virolahden osuusliike, 1973.
- **Hoving**, Victor: Enso-Gutzeit Osakeyhtiö, 1872-1958. 2 osaa. Helsinki, 1961.
- **Hoviniemi**, Helena: Vienan ja Aunuksen karjalaisten Suomessa harjoittama laukkukauppa maakaupan vapautumisesta ensimmäiseen maailmasotaan asti. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1970.
- **Huotari**, Juho & Laakkonen, Matti: Kauppa-osuuskunta Pälli r.l. : 5-vuotiskertomus v. 1917-1922. Viipuri : Kauppa-osuuskunta Pälli, 1922.
- **Huittinen**, Kaapro & Littunen, Matti: Kertomus Kurkijoen osuuskauppa r.l. 25-vuotistoiminnasta. Sortavala 1931.
- **Huttunen**, Aug.: Inon osuuskauppa r. l. kymmenvuotias : 9/8 1910-9/8 1920. Viipuri, 1920.
- **Hympölä**n osuuskassan toimintakertomus vuosilta 1910-1931. Sortavala : Hympölä'n osuuskassa, 1932.
- **Hyttinen**, Esko: Rauta ja teräs. Osa 1 : Raudan ja teräksen valmistuksen historiaa Suomessa. Osa 2 : Ruukkien historiikkeja noin vuosina 1600...1920. Oulu : Oulun yliopisto, 1997.
- **Hyvärinen**, Kalle: Karjalan luovutetun alueen osuuskauppaliikkeen historia. Helsinki : Kulutusosuuskuntien keskusliitto, 1948.
- **Hyvärinen**, K. & Vuoristo, J.: Viipurin osuusliike r.l. 1908 - 1933. Viipuri : Viipurin osuusliike, 1933.

- **Hyvönen**, Heikki: Suotniemi : Suomen ensimmäinen fajanssitehdas = Finlands första fajansfabrik : 1842-1893. Heinolan kaupunginmuseon julkaisuja 2. Heinola : Heinolan kaupunginmuseo, 1993.
- **Hämäläinen**, Onni: Rautjärven osuuskauppa : kertomus osuuskaupan 40-vuotisesta toiminnasta 1907-1946. Imatra : Rautjärven osuuskauppa, 1946.
- **Hämäläinen**, Onni: Rautjärven osuuskauppa : kertomus osuuskaupan 50-vuotisesta toiminnasta 1907-1957. Imatra : Rautjärven osuuskauppa, 1957.
- **Härkälänkylän** osuuskauppa r.l. : toimintakertomus v. 1908-1933. Viipuri : Härkälänkylän osuuskauppa, 1933.
- **Ikonen**, Veli: Osuuskassaliike luovutetussa Karjalassa. Helsinki : Osuuskassojen keskus, 1963.
- **Illustrerad** Finland = Suomi kuvissa : 1905-1907. Utgivare = toimittanut F. Bertini. Viipurin kauppa ja talouselämä. Helsinki : F. Bertini, 1905
- **Ilmeen** osuuskauppa: 25-vuotiskertomus. Rautjärvi. Viipuri, 1933.
- **Inkinen**, Aapo: Kuolemajärven osuuskaupan r.l. toimintakertomus v. 1908-1938 : XXX . Viipuri : Kuolemajärven osuuskauppa, 1938.
- **Ilo** palvella : kertomus Virolahden Osuuskaupan toiminnasta 1903-1983. Virolahti : Virolahden Osuuskauppa, 1984.
- **Itä-Karjalan** kotiteollisuusyhdistys 20-vuotias. Sortavala : Itä-Karjalan kotiteollisuusyhdistys, 1927
- **Itä-Suomen** kauppamatkustaja- ja liikemiesyhdistyksen toiminta vuosina 1912-1932. Toim. A. D. Ahonen. Viipuri : Itä-Suomen kauppamatkustaja- ja liikemiesyhdistys, 1932.
- **Jaakkiman** osuuskaupan r.l. 10-vuotiskertomus. Viipuri : Jaakkiman osuuskauppa, 1927.
- **Jaakkiman** Osuuskauppa r.l. Riihimäki : Jaakkiman osuuskauppa, 1955.
- **Jansson**, H.: Havin osakeyhtiö, Viipuri : 1829-1936. Viipuri, 1936.
- **Jonkka**, Juha: Viipurin puu- ja paperiteollisuustuotteiden vienti vuosina 1913-1919. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1994.
- **Joustela**, Kauko E.: Suomen Venäjän-kauppa autonomian ajan alkupuoliskolla vv. 1809-65. Historiallisia tutkimuksia 62. Helsinki : Suomen Historiallinen Seura, 1963.
- **Jääsken** osuuskauppa r.l. : kertomus vv. 1908-1928. Viipuri, 1928.

- **Kahdenkymmenenvuoden** taipaleelta : Käkisalmen osuuskauppa r.l. 19 3/3 07-19 3/3 27 . Käkisalmi : Käkisalmen osuuskauppa, 1927.
- **Kallio**, Jari-Ville: Yritysidenteetti ja sen muuttuminen : esimerkkitapauksena Starckjohann-konserni. Opinnäyte. Tampereen yliopisto, yrityksen taloustieteen ja yksityisoikeuden laitos. Tampere, 1999.
- **Karjalainen**, Vilho: Viipurin kauppa osakeyhtiö 1911-1936. Viipuri : Viipurin kauppa, 1936.
- **Karjalan** mainostaja. Viipuri : Viipurin kaupungin osoitekalenteri- ja liikehakemisto, julkaisija, 1932.
- **Karjalan** osuustoimintaa. Eripainos Suomen osuustoimintalehden 12 vihosta 1941. Helsinki : Pellervo-seura, 1942.
- **Karjalan** Tina. Tuoteluettelo tinatöistä. Viipuri : Karjalan Tina, 1933.
- **Katsaus** verkkoteollisuuteen Suomessa, sekä Karjalaan perustetusta verkkotehtaasta. Sortavala, 1943.
- **Kauppalikkeet** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 124 koteloa. Sisältö: Kauppalikkeet: osuustoimintaliike, tukku- ja vähittäiskaupat. Vähäväkisten ja työväen osuuskauppoja. Hautaustoimistoja. Yhtiöjärjestyksiä, sääntöjä, ohjesääntöjä, kiertokirjeitä, kuluttajatiedotteita, vaalijärjestyksiä, historiikkeja, lomakkeita, osake- ja jäsenkirjoja, mainoksia ja hinnastoja. Luetteloita jäsenosuuskaupoista. Liike- ja ammattihakemistoja, ilmoituskalentereita, jäsentiedotteita, kauppojen vastakirjoja. Asiakkaiden ja työntekijöiden kerhoja, juhlia ja kokouksia. - Fenno-Timber. Rautatieläisten osuusliike. Singer Sewing Machine Company. Suojeluskuntain kauppa. Suojeluskuntain keskusosuuskunta. Arkistoinen. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Kauppiaskokous** (1884) : Pöytäkirja, tehty toisessa Suomen yleisessä kauppiaskokouksessa Viipurissa. Viipuri , 1884.
- **Kauppiaskokous** (1919) : Viidestoista yleinen kauppiaskokous Viipurissa v. 1919. Sisältö: Keskustelukysymykset, keskustelupöytäkirja ja liitteet. Helsinki, 1919-1920.
- **Kause**, Timo: Kerrankos kirves kiveen käy. Suojärven sahateollisuudesta. Luvia : T. Kause, 1993.
- **Kemppinen**, Martti: Ilmeen osuuskauppa r.l. 40 vuotta : 1908-1948. Rautjärvi : Ilmeen osuuskauppa, 1981.
- **Kemppinen**, Martti: Jääskén osuuskauppa 50 vuotta : 1908-1958. Imatra : Jääskén osuuskauppa, 1958.
- **Keski-Karjalan** osuusliike r.l. : katsaus 20-vuotistoimintaan ja kertomus toimintavuodelta 1927.XX. Viipuri : Keski-Karjalan osuusliike, 1928.

- **Kertomus** Osuusliike Itä-Karjalan r.l. toiminnasta vv. 1939-1942. Sortavala : Osuusliike Itä-Karjala, 1943.
- **Kertomus** Osuusliike Torkkelin r.l. kymmenvuotisesta toiminnasta 1919-1929. Viipuri : Osuusliike Torkkeli, 1929.
- **Kertomus** Sortavalan osuusliikkeen r.l. kymmenvuotisesta toiminnasta 1920-1930. Sortavala : Sortavalan osuusliike, 1930.
- **Kertomus** Sortavalan käsityö- ja tehdasyhdistyksen toimeenpanemasta oppilaiden ja nuorten työntekijäin teosten näyttelystä Sortavalassa 26/XII 1911 - 7/I 1912. Sortavala , 1912 .
- **Kertomus** Viipurin kaupasta ja merenkulusta vuonna 1908. Viipuri : Viipurin kauppa- ja tehdasyhdistys, 1909.
- **Kertomus** Viipurin kauppiasyhdistys Sammon 25-vuotisesta toiminnasta. Viipuri : Viipurin kauppiasyhdistys, 1930.
- **Kertomus** Viipurin teollisuusyhdistyksen toiminnasta 1930. Viipuri : Viipurin teollisuusyhdistys, 1931.
- **Keynäs**, Maiju: Vienan- ja aunuksenkarjalaisten Suomessa harjoittama laukkukauppa maakaupan vapauttamisesta laittoman kulkukauppa-asetuksen antamiseen saakka (1859-1900). Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1981.
- **Kirvun** osuuskauppa : toimintakertomus vuosilta 1939-1941. Imatra : Kirvun osuuskauppa, 1942.
- **Kirvun** osuuskauppa r.l. : kertomus 15-vuotiselta taipaleelta 1915-1930. Viipuri: Kirvun osuuskauppa, 1930.
- **Kiuru**, Emil: Taavetin osuuskauppa r.l. toimintakertomus 1906-1936. Viipuri : Taavetin osuuskauppa, 1936.
- **Kivi-Koskinen**, Timo: Viipurin kauppakamarin vaiheita 1918-1945. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 4. Helsinki, 1980.
- **Koiviston** Saarenpään osuuskauppa r.l. 1906-1926. Viipuri : Koiviston Saarenpään osuuskauppa, 1926.
- **Koiviston** Saarenpään osuuskauppa r.l. 25-vuotiskertomus 1906-1930. Viipuri : Koiviston Saarenpään osuuskauppa, 1931.
- **Kovasin**, Kauko: Pamaus ry 70-vuotias : tietoja Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus ry:n toiminnasta ja vaiheista vv. 1891-1960. Helsinki : Pamaus, 1961.

- **Kovasin**, Kauko: Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus r.y. 90-vuotias : Pamaus-seuran toiminnasta ja vaiheista vv. 1891-1980. Helsinki : Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus, 1981.
- **Kuolemajärven** osuuskauppa r.l. : kertomus v. 1908-1928. Viipuri : Kuolemanjärven osuuskauppa, 1928.
- **Kylmälä**, Eemeli: Kertaus Miehikkälän osuusliikkeen toiminnasta vuosilta 1906-1956. Lappeenranta, 1956.
- **Kytömaa**, Kaarlo: Oy. Savo-Karjalan tukkuliike 1915-1945. Helsinki : Savo-Karjalan tukkuliike, 1946.
- **Käpy**, Artturi: Suomessa valmistetut sahakoneet. Viipuri : Tekijä, 1927.
- **Kärki**, I.: Keski-Karjalan osuusliike 1907-1957. Simpele : Keski-Karjalan osuusliike, 1958.
- **Kääpä** 150 : 1840-1990. Koonti ja käsikirjoitus: Laura Valve. Terijokelainen kauppahuone. Lahti : Kääpä, 1990.
- **Kölhi**, Jarmo: Vapaista taloudellisista alueista - Viipurin kaupasta ja Viipurin erityistalousoalueesta. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Könni**, Ukko & Nordberg, Toivo: Simpeleen tehtaiden kahdeksan vuosikymmentä 1906-1986. Simpele: Yhtyneet paperitehtaat, 1986.
- **Laatokan-Karjalan** osuuskassojen liitto: Kertomus Laatokan-Karjalan osuuskassojen liiton r.y. toiminnasta 1943. Sortavala , 1944.
- **Laatokan-Karjalan** osuuskassojen liitto vv. 1934-1944. Koonnut A. Majamäki. Jyväskylä : Laatokan-Karjalan osuuskassojen liitto, 1945.
- **Lahti**, Jouko: Viipurin verstaalta rengasalan markkinajohtajaksi : Isko 1930-2000. Lappeenranta: Isko, 2000.
- **Lait** kauppa-, konttori- ja varastoliikkeiden työoloista ja niiden aukioloajoista : työsopimuslaki : (I, II ja III luku). Viipuri : Savo-Karjalan tukkuliike, 1936.
- **Lakiasioita** joista jokaisen vähittäiskauppiaan pitäisi olla selvillä. Viipuri : Savo-Karjalan tukkuliike, 1936.
- **Lankinen**, Juha: Kaupan ja teollisuuden Viipuri : Pamaus 110 vuotta : juhla-julkaisu. Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus ry. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.
- **Liike-elämä** ja teollisuus Kalevalan laulumailla. Laatokan Toimitus, 1935.

- **Liikehakemisto** 1930-31 : Kuopion-Mikkelin läänit sekä Kajaani ja Raja-Karjala. Kuopio : Kuopion sanomalehtitoimisto, 1930.
- **Lindström**, Gunnar: Suomen kaupasta Aleksanteri I:sen aikana. Osa I : Järjestymisvuodet 1808-1812 . Väitöskirja. Helsinki : G. Lindström, 1905.
- **Littunen**, Matti & Huittinen, Kaapro: Kertomus Kurkijoen osuuskauppa r.l. 30-vuotistoiminnasta. Käkisalmi 1936.
- **Louhela**, V.: Virolahden osuusliike r.l. : toimintakertomus vuosilta 1903 - 1933 Hamina : Virolahden osuusliike, 1933.
- **Lummelahti**, Jukka, Metsästä tehtaalle : Enso-Gutzeit Oy:n metsäosasto vuosina 1920 - 1938. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1991.
- **Makslahden** osuuskauppa. Toimintakertomus v. 1908-1933. Viipuri, 1933.
- **Malin**, J. R.: Poimintoja osuusliike Onnin i.l. 20-vuotistaipaleelta. Viipuri : Osuusliike Onni, 1924.
- **Matikka**, Elin: Rautjärven osuuskauppa r.l. 1907-1937. Viipuri : Rautjärven osuuskauppa, 1937.
- **Matti Pietinen** : puunjalostustehdas, huonekalukauppa 1886-1911. Viipuri, 1911.
- **Meripirtti**, Kaapo: Osuustoimintaa Seivästöllä v:na 1912-1927 : Seivästön osuuskaupan 10-vuotis toimintakertomus ja Kuolemajärven Seivästön osuuskassan 15-vuotis toimintakertomus. Viipuri : Seivästön osuuskauppa, 1927.
- **Meurman**, Otto-I. : Tekniikka ja Viipuri. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Mikkonen**, Aleks: Metsäpirtin osuuskauppa r.l. toimintakertomus 1909-1939 . Viipuri : Metsäpirtin osuuskauppa, 1939.
- **Mustelin**, Olof: Nils Ludvig Arppe : Karjalan teollisuuden perustaja. Suom. Maini Palosuo. Porvoo : WSOY, 1973
- **Mäkinen**, Eikka: Osuusliike Sisä-Karjala 60 vuotta : yhdessä ostajan puolesta. Helsinki : Osuusliike Sisä-Karjala, 1963.
- **Mäkinen**, Lauri: Kotiteollisuusolot Viipurin läänissä vv. 1811-1911. Artikkelit. Kaukomieli 5. Porvoo : WSOY, 1912.
- **Mäkisen** Tehdasliike Osakeyhtiön hinnasto. Sortavala, 1912.
- **Mälkölän** osuuskauppa r.l. : toimintakertomus vv. 1918-1937. Tekijä: Väinö Pakkanen. Viipuri, 1938.
- **Nakari**, Irja: Virojoen sähköosakeyhtiö 1918-1968 : 50 vuotta. Virolahti, 1968.

- **Neljännesvuosisadan** taitteessa : katsaus Saimaankanavan osuusliikkeen r.l. vaiheisiin 25 vuoden aikana. Viipuri : Saimaankanavan osuusliike, 1932.
- **Niemelä**, Väinö: Kuvia ja eräitä tietoja Virolahden osuusliikkeen rl. toiminnasta vuosilta 1903-1953. Lappeenranta : Virolahden osuusliike, 1953.
- **Niemelä**, Väinö: Virolahden osuusliikkeen 40-vuotis-toimintakertomus vuosilta 1903-1942. Kotka : Virolahden osuusliike, 1944.
- **Nurkkala**, Marja: Suomen sahateollisuus vv. 1820-1855 ja Viipurin talousalueen sahateollisuus vv. 1835-1855. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1966.
- **Nurmela**, Ilmo: Bericht über die Verhältnisse im Kleinhandel in Finnland. Viipuri : Savo-Karjalan tukkuliike, 1936.
- **Nurminen**, A.: Riekkalansaaren osuuskassan toimintakertomus vuosilta 1905-1935. Sortavala : Riekkalansaaren osuuskassa, 1936.
- **Oksala**, Hugo: Suojärven osuusliike r.l. 1928-1938. Sortavala : Suojärven osuusliike, 1938.
- **Onttonen**, Markku, Raudun Pietarin-kauppa.Turun yliopiston kansatieteen laitos. Monisteita 4. Turku : Turun yliopisto, 1970.
- **Opettavainen** keskustelu insinööri Kylmäsen ja hänen hyvän ystävänsä Kalle Aaltosen välillä, joka niinkuin monet muutkin on ajatellut hankkia itselleen jäähdytyskaapin kesäksi. Viipuri : Elektrolux, 1938.
- **Ora**, Yrjö: Viipurin teollisuusyhdistys 1868-1928. Viipuri : Viipurin teollisuusyhdistys, 1928.
- **OSMA** 1958-59 : Suomen museoliiton vuosikirja. Toimittaja Riitta Heinonen. Sis. tietoja Uudenkirkon lasiteollisuudesta. Suomen museoliitto, 1959.
- **Osuuskauppa** Kaakonmaa: Kaupallisen osuustoiminnan vaiheita Parikkalassa vuosina 1904-1979. Vuosikertomus 1978. Parikkala : Osuuskauppa Kaakonmaa, 1979.
- **Osuuskauppamiehiä**. Julk. Kulutusosuuskuntien keskusliitto. Matrikkeli. Helsinki : Kulutusosuuskuntien keskusliitto, 1935.
- **Osuusliike** Itä-Karjala r.l. 1908-1933. Sortavala : Osuus-liike Itä-Karjala, 1933.
- **Osuusliike** Itä-Karjala r.l. 20 vuotta : katsaus Sortavalan ja ympäristön edistysmielisen osuustoiminnallisen liikelaitoksen vaiheisiin. Toimittanut Jussi Raitio ...et al. Sortavala : Osuusliike Itä-Karjala, 1928.
- **Osuusliike** Torkkeli: Kertomus kymmenvuotisesta toiminnasta, 1919-1929. Viipuri, 1929.

- **Osuusliike** Yhteishyvä: Osuusliike Yhteishyvä 1917-1977. Värtsilä : Osuusliike Yhteishyvä, 1977.
- **Osuuskunta** Saimaa: Toimintakertomus 1907-1927. Viipuri, 1929.
- **O.y.** Pitkäranta bruk a.b. Viipuri, 1925.
- **Oy.** Savo-Karjalan tukkuliike 1915 -1925 .Viipuri : Savo-Karjalan tukkuliike, 1926
- **O/y** Savo-Karjalan tukkuliike, Viipuri. Vuodet 1915 - 1934. - Sisältää vuosikertomuksia, tilintarkastuskertomuksia yms. Viipuri, 1935.
- **Oy** Waldhof Ab : Käkisalmi : Toimintakertomus ja tilitys toimintavuodelta 1. p:stä tammikuuta 31. p:ään joulukuuta 1936. Käkisalmi : Oy Waldhof Ab, 1937.
- **Oy** Waldhof Ab : Käkisalmi : Toimintakertomus ja tilitys toimintavuodelta 1. p:stä tammikuuta 31. p:ään joulukuuta 1938. Käkisalmi : Oy Waldhof Ab, 1939.
- **Paajanen**, Paavo : Parikkalan osuuskauppa r.l. vuosina 1905-1935. Viipuri, 1935.
- **Paavilainen**, Kalevi: Rautjärven Osuuspankki 1907-1982. Rautjärvi: Rautjärven Osuuspankki, 1982.
- **Paavilainen**, Vilho: Hiitolan maidonmyynti-osuuskunta r.l. : toiminta vv. 1923-1933. Käkisalmi , 1933.
- **Parikkalan** osuuskauppa r. l. 25-vuotiskertomus. Viipuri : Parikkalan osuuskauppa, 1930.
- **Pelkonen**, Harri: Laatokan-Karjalan sahateollisuuden historiaa. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Pelkonen**, Harri: Viipurilaisten sahateollisuus vesisahojen aikana. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Pelkonen**, Harri: Yli neljäkymmentä vuotta saha- ja puutaloteollisuutta : Annalan Pelkoset yrittäjinä. Jaakkimalainen yritys. Annalan Kartano oy, 1997.
- **Peussa**, Niilo: Makslahden osuuskauppa r.l. : toimintakertomus v. 1908 - 1933 Viipuri : Makslahden osuuskauppa, 1933.
- **Pihkala**, Erkki: Suomen Venäjän-kauppa vuosina 1860-1917. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk 113. Helsinki : Finska vetenskaps-societeten, 1970.
- **Pimiä**, J. A.: Piirteitä Kivennavan osuuskaupan vaiheista vuosina 1.5.1905-1.5.1916. Viipuri , 1916.

- **Putkinen**, Veijo: Pohjois-Karjalan rautateollisuus vv. 1885-1914. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1960.
- **Puputti**, S.: Kahdenkymmenenviiden vuoden taipaleelta : Kauppa-osuuskunta Sortanlahti r.l. 1908-1933. Käkisalmi, 1933.
- **Raja-Karjalan** osuusliike r. l. 1907-1932 : XXV : kertomus vuoden 1931 toiminnasta. Sortavala : Raja-Karjalan osuusliike, 1932.
- **Raja-Karjalan** osuusliike r.l. : lyhyt katsaus kaksikymmenvuotiseen toimintaan : 7.4.1907-7.4.1927. Sortavala, 1927.
- **Rakkolanjoen** kaakelitehdas : hintaluettelo maljakko y. m. teoksista. 1. painos: Viipuri : Zilliazus, 1921. Ko. tehdas toimi Vahvialassa 1877-1932. Näköispainos. Fiskars : Antiikki- ja taidekirjat, 1993.
- **Rantala**, T.: Uuraansaaren osuuskaupan r.l. 10-vuotiskertomus 1906-1916. Viipuri : Uuraansaaren osuuskauppa, 1916.
- **Rantamäki**, Lauri: Kahdenkymmenenviiden vuoden taipaleelta : Käkisalmen osuuskauppa r.l. 19 3/3 07-19 3/3 32 . Käkisalmi : Käkisalmen osuuskauppa, 1932.
- **Rastas**, Aug.: Kertomus Räisälän osuuskaupan r.l. 25-vuotisesta toiminnasta v. 1907-1932 . Viipuri : Räisälän osuuskauppa, 1932.
- **Raudun** osuuskauppa r.l. 20-vuotias 30.6.1927. Käkisalmi : Raudun osuuskauppa, 1927.
- **Rinne**, Toivo T. : Varsinais-Suomen osuuskassaliikkeen historia : Loimaan, Lounais-Hämeen, Salon, Turun ja Vakka-Suomen talousalueiden sekä Karjalasta siirtyneiden osuuskassojen kehitysvaiheiden yleiskuvaus ja osuuskassakohtaiset historiikit. Turku, 1967.
- **Räty**, Paavo: Kuolemajärven osuuskaupan r.l. kymmenvuotis-toimintakertomus 1908-1917 . Viipuri : Kuolemajärven osuuskauppa, 1918.
- **Saario**, Herman: Kertomus Karppilan osuusliike r.l. toiminnasta v. 19??-1919. Viipuri : Karppilan osuusliike, 1919.
- **Saavalainen**, A.: Työväen osuuskauppa Tippa i. l. : katsaus kymmenvuotiseen toimintaan 1902-1912. Viipuri : Työväen osuuskauppa Tippa, 1912.
- **Salokorpi**, Asko: Suomen rautaruukit. Sis. mm. Värtsilän ja Möhkön rautaruukit. Helsinki : Otava, 1999.
- **Sammallahti**, Antti: Keski-Vuoksen osuusliike r.l. 1908-1938. Viipuri : Keski-Vuoksen osuusliike, 1938.

- **Saresma**, Yrjö: Miehikkälän osuusliike 1906-1966. Hamina : Miehikkälän osuusliike, 1966
- **Savo-Karjalan** tukkuliike, osakeyhtiö: Johtokunnan ja hallintoneuvoston kertomus kymmenenneltä toimintavuodelta 1924. Viidenneltätoista toimintavuodelta 1929 Seitsemänneltätoista toimintavuodelta 1931. Kahdeksanneltatoista toimintavuodelta 1932. Viipuri : Savo-Karjalan tukkuliike, 1925, 1930, 1932 & 1933.
- **Simpeleen** osuuskauppa 1921-1961. Simpele: Simpeleen osuuskauppa, 1961.
- **Simpeleen** osuuskauppa r.l. 1921-1945. Imatra, 1946.
- **Simonen**, Seppo: Osuuskauppa Vuoksenmaa 75 vuotta, 1904-1979. Imatra : Osuuskauppa Vuoksenmaa, 1979.
- **Sjölund**, Thorvald: Viipurin kaasulaitos 75 vuotta, 1860-15/XI-1935 = Viborgs gasverk 75 år, 1860-15/XI-1935. Viipuri : Viipurin kaasu ja sähkö, 1935.
- **Sourander**, Ingwald: Simpele pappersbruk 1896-1920 / Kangaskoski pappersbruk 1901-1925. Koostuu puhtaaksikirjoitetuista käsikirjoituksista vuodelta 1951. Helsinki: Finska papperingeniörsföreningen, 1985.
- **Starckjohann**, yhtiö: O. Y. Starckjohann & C:o. A. B. : 1868-1943, Viipuri. Viipurilainen rautatarvikeliike ja kauppaketju. Helsinki : Starckjohann, 1943.
- **Steinbock**, N. : Kotimaan lakkitehtaan kaksikymmenvuotisen toiminnan kertomus ja uusimmat mallit. Viipuri, 1923.
- **Summa**, Juho: Härkälänkylän osuuskauppa r.l. : toimintakertomus 1908-1938 Viipuri : Härkälänkylän osuuskauppa, 1938.
- **Suomen** liikemiehiä. Ruots. "Affärsmän i Finland". Osa 1: A-L ; Osa 2: M-Ö ; Osa 3: Täydennysosa. Helsinki : Suomen Kauppa ja Teollisuus, 1930-1936.
- **Suomen** liiketoiminimet = Finlands affärsfirmor = Finnish business firms. Osa 4 : Viipuri. Helsinki : Toimittaja, 1901-1905.
- **Suomen** maakauppiaitten kokous (1913). Pöytäkirja Suomen maakauppiaitten yleisestä kokouksesta Viipurissa 26-27.7.1913. Helsinki , 1914.
- **Suomen** teollisuudenharjoittajain kokous (1884) : Pöytäkirja, tehty neljännessä yleisessä Suomen teollisuusharjoittajain kokouksessa Viipurissa, elokuun 14, 15 ja 16 p. 1884. Viipuri, 1884.
- **Suomen** teollisuudenharjoittajain kokous (1914) : Heinäkuun 27, 28 ja 29 päivinä 1914 Viipurissa pidetyn 15:n kokouksen pöytäkirja. Viipuri , 1914.
- **Säkkijärven** osuuskauppa : Toimintakertomus 1906-1935. Viipuri, 1936.

- **Särkkä**, Ilmari: Kaupallista katrillia : Suomen vähittäiskauppiasliiton Savo-Karjalan piirin historiikki 1918-1990. Helsinki : Kauppiaitten kustannus, 1991.
- **Taavetin** osuuskauppa: Toimintakertomus 1906-1936. Viipuri, 1936.
- **Teollisuuden-** ja liikkeenharjoittajain seura Pamaus 100-vuotias. Toimittanut Pekka Timonen. Helsinki : Pamaus, 1992.
- **Teollisuusnäyttelyt** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 5 koteloa. Sisältö: Kaupan ja teollisuuden messutoiminta. Messuhalli-hanke, Suomen suurmessut, teollisuusnäyttelyt ja maailmannäyttelytoiminta. Huonekalu-, veneenrakennus-, ravinto- ja nautintoaine-, sähkö- ja kutomateollisuusmessuja. Tekniikan viikkoja. Tuote- ja näyteikkunakilpailuita. Käsityö- ja taideteollisuusnäyttelyitä. Suomalaisen ja kotimaisen työn viikkojen ohjelmia. Messuja ja viikkoja Suomessa ja ulkomailla, esim.: Suomen viikko Tukholmassa, Helsingin, Hämeenlinna, Jyväskylän, Vaasan ja Viipurin messut, Porin teollisuusnäyttely, Tampereen pienteollisuusnäyttely. Näyttelyesitteitä ja -ohjelmia, näytteillepanijain julkaisuja, näyttelytilojen pohjapiirroksia. Maailmannäyttelyiden Suomen osastojen esitteitä. Ulkomaisten tuotteiden näyttelyitä Suomessa, esim.: British week in Finland, Deutsche Ausstellung. - Suomen kotiteollisuusvaltuuskunta. Suomen kotiteollisuusjärjestöjen keskusliitto. Kotimaisen viikon keskustoimikunta. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Teollisuustilaston** yleislomake 1916-1921: Kuopion, Mikkelin, Oulun ja Viipurin lääni. Helsinki : Tilastokeskus, 1990.
- **Teollisuusyhdistykset** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 13 koteloa. Sisältö: Teollisuuden ja kotiteollisuuden työnantajien, yritysten ja työntekijöiden seuroja, yhdistyksiä ja liittoja. Ohjesääntöjä, jäsenkirjoja ja -luetteloita, historiikeja, kokousjulkaisuja ja toimintasuunnitelmia. Pohjoismaisia työnantajien kokouksia, . - Hedelmä-, kasvis ja makeisteollisuus. Kalja- ja virvoitusjuomateollisuusyhdistys. Kattohuopayhdistys. Kenkätehtaitten yhdistys. Kenkäteollisuusliitto. Pohjolan kotiteollisuusliitto. Suomalaisten teknikkojen seura. Suomen kotiteollisuusjärjestöjen keskusliitto. Suomen käsityö- ja Teollisuusliitto. Suomen lasiteollisuudenharjoittajain liitto. Suomen leipurin- ja konditorin-ammatin harjoittajain liitto. Suomen leipuriliitto. Suomen standardisoimislautakunta. Suomen teollisuusvirkailijain liitto. Suomen tuontiteollisuusliitto. Suomen työn liitto. Suomenkielisten teknikkojen seura. Tampereen teknillinen seura. Teknokemiallisten tehtaiden yhdistys. Teollisuuden sotavahinkoyhtymä. Turun työnantajain yhdistys. Viipurin teollisuusyhdistys. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Tervo**, Penna: Saimaankanavan osuusliike r. I. : kertomus 30-vuotisesta toiminnasta. Viipuri : Saimaankanavan osuusliike, 1937.
- **Teräs**, Jalmari: Säkkijärven osuuskauppa : toimintakertomus 1906-1935. Viipuri : Säkkijärven osuuskauppa, 1936.

- **Tigerstedt**, Örnulf: Kauppahuone Hackman : erään vanhan Viipurin kauppiassuvun vaiheet 1790-1879. Toinen osa. Suom. Emerik Olsoni. Vignetit piirtänyt Gregori Tigerstedt. Helsinki : Otava, 1952.
- **Tikka**, Anton: Johanneksen Ylämaan osuuskauppa r.l. 30 vuotias. Viipuri : Johanneksen Ylämaan osuuskauppa, 1938.
- **Toiviainen**, S: Katsaus Elisenvaaran osuuskaupan r.l. 10-vuotiseen toimintaan 1906-1916. Käkisalmi 1916.
- **Tunnettuja** henkilöitä ja Havin tuotteet. Viipuri : Havin Osakeyhtiö, 1933.
- **Turunen**, Mauno: Salmi : sahojen ja laivojen pogosta : amparikaupasta Salmin johtavaksi liikeyritykseksi : kertomus kolmen lahjoitusmaatalonpojan Wasili, Mihail ja livan Hosainoffin elämäntaipaleesta. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Tuuri**, Antti: UPM-Kymmene : metsän jättiläisen synty. Sis. Simpeleen tehtaat. Helsinki : Otava, 1999.
- **Uosukainen**, Emil: Samolan osuuskauppa r.l. : kertomus vv. 1917-1937. Viipuri : Samolan osuuskauppa, 1938.
- **Uosukainen**, Juho: Hiitolan osuusliike r.l. 1917-1937. Käkisalmi : Hiitolan osuusliike, 1937.
- **Varkauden** seudun kotiteollisuusyhdistys: Itä-Karjalan kotiteollisuusyhdistys ry. 1906-1948, Varkauden kotiteollisuusyhdistys ry. 1948-1975, Varkauden seudun kotiteollisuusyhdistys ry. 1976- . Varkaus : Varkauden seudun kotiteollisuusyhdistys, 1986.
- **Veledjeff**, Alex & Vesterinen, H.: Vuosikertomus Uusi-Jukola osakeyhtiön toiminnasta 1926-1931. Sortavala : Uusi-Jukola osakeyhtiö, 1932.
- **Velkakaupan** vaarat sekä joitakuita keinoja velkakaupan välttämiseksi. Eripainos "Auta itseäsi" lehdestä. Viipuri : "Oma Avu", 1906.
- **Wickström**, Roy J.: Mainos-kirjanpito liitteineen : 500 kehystä : kokoelma valmiita ilmoituksia. Viipuri : Akateeminen kirjakauppa, 1935.
- **Viidestoista** yleinen kauppiaskokous Viipurissa 1919 : keskustelupöytäkirja. Helsinki, 1920.
- **Wiipurin** kauppakamarin asiakirjoja N:o 1-n:o 4. Viipuri : Wiipurin kauppakamari, 1920-1921.
- **Wiipurin** kauppakamarin tiedonantoja 1. vsk. (1922) - 2. vsk. (1923). Viipuri : Wiipurin kauppakamari, 1922-1923.
- **Wiipurin** kauppakamarin vuosikertomus ja jäsenluettelo 1918/1919-1938/1942. Viipuri : Wiipurin kauppakamari, 1919-1943.

- **Viipurin** kauppiasyhdistys Sampo 20 v.: kertomus aikana 19.5.1905 - 19.5.1925. Viipuri , 1925.
- **Viipurin** kaupungin nykyiset miljoonayritykset. Kirjoittanut Pikku Maksaja. Viipuri : Tekijä, 1914.
- **Viipurin** läänin kotiteollisuusyhdistys: Viipurin läänin kotiteollisuusyhdistys 30-vuotistoimintaselostus, 1908-1938. Viipuri, 1939.
- **Wiipurin** Messut : I : Karjalan 18.6.-28.6. 38 viikko. Viipuri, 1938.
- **Viipurin** supi-suomalainen liikkeenharjoittaja 1938-1939 : suomalaisten omat liikkeet. Toim. Sven Laaksonen. Viipuri : Toimittaja, 1938.
- **Viitamies**, Pauliina, Luovutetun Karjalan alueen ravintolatoiminta vuosina 1941 - 1944. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2000.
- **Viteli**, Eemeli: Johanneksen osuusliike r.l. 31/7 1907 - 31/7 1927. Viipuri : Johanneksen osuusliike, 1927.
- **Vitikainen**, Eemeli: Johanneksen Kaijalan osuuskauppa r.l. 1908 – 1933. Viipuri : Johanneksen Kaijalan osuuskauppa, 1933.
- **Vitikainen**, Eemeli: Johanneksen Kaijalan osuuskauppa r.l. 1908 - 1938. Viipuri : Johanneksen Kaijalan osuuskauppa, 1938.
- **Vuosikertomus** Viipurin kaupungin kaupasta ja merenkulusta 1899-1905. Viipuri : Viipurin kaupunki, 1899-1905.
- **Vuosisata** paperiteollisuutta 1 : Valkeakosken, Simpeleen, Myllykosken ja Jämsänkosken paperiteollisuuden vaiheet Yhtyneet paperitehtaat osakeyhtiön perustamiseen saakka. Kirjoittanut Matti Autio. Valkeakoski : Yhtyneet paperitehtaat, 1972.
- **Vuosisata** paperiteollisuutta 2 : Yhtyneet paperitehtaat osakeyhtiö 1920-1951. Kirjoittanut Toivo Nordberg. Valkeakoski : Yhtyneet paperitehtaat, 1980.
- **Vuosisata** rautakauppaa. Lahti : Starckjohann & Co, 1968.
- **Väinölä**, Martti: Parikkalan osuuskauppa 1905-1954. Lappeenranta : Parikkalan osuuskauppa, 1955.
- **Väinölä**, Martti: Pellervolaiset osuuskaupat menetetyssä Karjalassa. Helsinki : Pellervo-Seura, 1951.
- **Väinölä**, Martti: Säkkijärven osuuskaupan vaiheita 1906-1955. Lappeenranta : Säkkijärven osuuskauppa, 1956.

- **Värri**, Matti: Kannaksen osuusliike : aikakautensa edelläkävijä. 1. osa: Kannaksen Osuusliike r.l. 1906-1948, 2. osa: Kannaksen Osuusliike-Säätiö 1949-1999. Helsinki : Kannaksen osuusliike, 2000.
- **Yksityisyrittäjien** 2 yleinen kesäkokous Viipurissa 28-29. 6. 1937. Helsinki : Yksityisyrittäjien liitto, 1938.
- **Yrjölä**, Niilo: Viipurin kauppiasyhdistys Sampo vuosina 1905-1955 : kappale Karjalan ja vähän koko maankin vähittäiskaupan historiaa. Helsinki , 1956.
- **Ämmälä**, Voldemar: Heinjoen osuuskauppa r.l. : toimintakertomus 1917-1936. Viipuri : Heinjoen osuuskauppa, 1937.

4.3. PANKKI- JA VAKUUTUSTOIMINTA

- **Ahonen**, Terho: Miehikkälän osuuspankki 1922-1997 : 75 vuotta. Miehikkälä : Miehikkälän osuuspankki, 1997.
- **Antrean** kunnan säästöpankin 25-vuotis toimintakertomus. Kirj. H. Olkinuora. Viipuri : Antrean kunnan säästöpankki, 1928.
- **Heinonen**, Matti: Jaakkiman y.m. palovakuutusyhdistyksen 40-vuotiskertomus 1896-1935. Käkisalmi : Jaakkiman palovakuutusyhdistys, 1936.
- **Hermunen**, Anton: Säkkijärven säästöpankki 1899 - 1934. Viipuri : Säkkijärven säästöpankki, 1934.
- **Häkkinen**, A.: Viipurin työväen säästöpankki vv. 1910 - 1934. Viipuri : Viipurin työväen säästöpankki, 1935.
- **Jaakkiman** y.m. palovakuutusyhdistyksen 40-vuotiskertomus 1896-1935. Koonnut ja toimittanut Matti Heinonen. Käkisalmi : palovakuutusyhdistys, 1936.
- **Juhlajulkaisu** Suokkalan osuuskassan 10-vuotisen toiminnan johdosta 1905-1915. Käkisalmi, 1915.
- **Kaakkois-Kymen** säästöpankki : 75 vuotta säästöpankkitoimintaa Miehikkälässä : 1908-1983. Miehikkälä : Kaakkois-Kymen säästöpankki, 1983.
- **Klami**, J.: Viipurin läänin keskinäinen palovakuutusyhdistys 1908-1937. Viipuri : Viipurin läänin keskinäinen palovakuutusyhdistys, 1938.
- **Kohonen**, Yrjö: Impilahden Säästöpankki 1912-1937 : yleinen katsaus - perustaminen - toiminta 1912-1937 - hallinto ja virkailijat – tilastotietoja. Sortavala : Impilahden Säästöpankki, 1937.

- **Komi, Antti:** Kertomus Jääsken osuuskassan 30-vuotisesta toiminnasta : 4.4.1924 -1954. Imatra: Jääsken osuuskassa, 1954.
- **Komulainen, Antti Vihtori:** Säästöpankista. Julkaistu ja levitetään Käkisalmen Säästöpankin toimesta. Käkisalmi : Käkisalmen säästöpankki, 1907.
- **Kähkönen, P.:** Parikkalan säästöpankki : vv. 1899-1934. Käkisalmi : Parikkalan säästöpankki, 1935.
- **Lankinen, Heikki:** Hiitolan säästöpankki : toimintakertomus v. 1901-1940 : tili- ja vuosikertomus v. 1939-1940. Helsinki : Hiitolan säästöpankki, 1940.
- **Lonkainen, Jussi:** Viipurin työväen säästöpankki vv. 1910 - 1925. Viipuri : Viipurin työväen säästöpankki, 1925.
- **Miehikkälän osuuskassan 30-vuotiskertomus :** 1922-1952. Kirjoittanut Erkki Vahlsten. Hamina : Miehikkälän osuuskassa, 1952.
- **Mäkirinne, M. :** Kertomus Muolaan säästöpankin toiminnasta 25-vuotiskautena 1905-1930. Viipuri : Muolaan säästöpankki, 1930.
- **Nakari, Irja:** Virolahden säästöpankin toiminta vuosina 1926-1935. Hamina : Virolahden säästöpankki, 1936.
- **Nakari, Irja:** Virolahden säästöpankki 1876-1951. Hamina : Virolahden säästöpankki, 1951.
- **Ohjelehtinen** luovutettuja alueita koskevien sotavahinkojen korvausten hankkimiseksi. Julkaissut Viipurin läänin keskinäinen palovakuutusyhdistys. Kotka : Viipurin läänin keskinäinen palovakuutusyhdistys, 1940.
- **Paavilainen, Kalevi:** Yksissä tuumin : Ylämaan osuuspankki 60 vuotta. Ylämaa : Ylämaan osuuspankki, 1986.
- **Parikkalan osuuspankki :** paikkakunnan parhaaksi jo 75 vuotta. Parikkala : Parikkalan osuuspankki, 1980.
- **Parikkalan säästöpankki** vv. 1899-1949. Lappeenranta: Parikkalan säästöpankki, 1949.
- **Pohjoismaiden osakepankki** kauppaa ja teollisuutta varten : kertomus 1882-1919. Viipuri, 1920.
- **Pyhäjärven (Vpl.) säästöpankki** 1902-1926. Käkisalmi, 1926.
- **Rahalaitokset** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 4 koteloa. Rahanarvonvertailu-, koronlaskenta- ja valuuttataulukkoja. Luetteloita suomalaisista pankkilaitoksista, tilastotietoja Suomen valtionalouden tilasta ja rahajärjestelmästä. Uusien rahojen esitteitä. Luetteloita kelpaamattomista ja käytöstä poistetuista valuutoista. Valtion obligaatioita: Olympiapalkintolaina, Työn ja taistelun laina, Isänmaan laina,

Jälleenrakennuslaina, maanpuolustusobligatioita. Pörssi- ja arvopaperilaitoksia, tavarapörssijä: sääntöjä, järjestyssääntöjä, tiedotteita. Osake-, valtionlaina-, vekseli- ja obligaatiolomakkeita. - Helsingin pörssi. Helsingin yksityinen tavarapörssi. Porin vilja- ja tavarapörssi. Suomalaisia arvopapereita oy. Turun pörssi. Valtion tiedotuslaitos, valtionlainatoimikunta. Viipurin arvopaperipörssi Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Räikkönen**, T. N.: Kertomus Jääsken säästöpankin 25-vuotisesta toiminnasta 1900-1924. Viipuri : Jääsken säästöpankki, 1925.
- **Räisälän** säästöpankki: Kertomus toiminnasta 25-vuotiskautena 1901-1926. Viipuri : Räisälän säästöpankki, 1926.
- **Saksa**, Martti: Miehikkälän säästöpankki 1908-1958. Hamina : Miehikkälän säästöpankki, 1958.
- **Salokangas**, Aarne: Kangasalan osuuskassa 1915-1954 / Raudanmaan osuuskassa 1926-1937 / Sahalahden osuuskassa 1925-1948 / Kivennavan osuuskassa 1906-1947. Kangasala : Kangasalan osuuskassa : Raudanmaan osuuskassa : Sahalahden osuuskassa : Kivennavan osuuskassa, 1955.
- **Savo-Karjalan** Osake-Pankki : kertomus pankin toiminnasta v. 1937. Viipuri : Savo-Karjalan Osake-Pankki, 1938.
- **Suomalainen**, Karl: Säästäväisyydestä yleensä ja henkivakuutuksesta erittäin. Sortavala : Kaleva-yhtiö, 1885.
- **Suomen** osuuskassojen edustajakokous (1935): Pöytäkirja osuuskassojen XVI edustajakokouksessa Sortavalassa kesäk. 27 p:nä 1935. Helsinki , 1935.
- **Suortti**, Nestor: Viisi vuosikymmentä kotiseudun hyväksi : Virolahden osuuskassa 1910-1960. Hamina : Virolahden osuuskassa, 1960.
- **Terho**, Mikko: Piirteitä Virolahden säästöpankin toiminnasta 1876-1926. Liiketaulukkoja viime vuosikymmeniltä laatinut Martta Seppä. Kouvola : Virolahden säästöpankki, 1926.
- **Tirinen**, Arvo: Sortavalan säästöpankki 1875-1935. Sortavala, 1935.
- **Tola**, Aarne Vilhelm: Luovutetun Karjalan säästöpankit. Helsinki : Säästöpankkien keskus-osake-pankki, 1970.
- **Uukuniemen** osuuspankki: Uukuniemen osuuspankki 60 v ihmisläheistä pankkipalvelua. Uukuniemi, 1982.
- **Vainio**, J.: Miehikkälän säästöpankki 25.1.1908 - 25.1.1938. Hamina : Miehikkälän säästöpankki, 1938.
- **Vakuutusosakeyhtiö** Karjala: Vuosikertomus 1921-1943. Viipuri, 1923-1944.

- **Vehola**, Viljo.: Uudenkirjon Vpl. palovakuutusyhdistyksen 50-vuotiskertomus, 1887-1937. Viipuri, 1938.
- **Vento**, Antti: Simpeleen osuuskassa 50 vuotta : 1910-1960. Lappeenranta : Simpeleen osuuskassa, 1960.
- **Virolahden** osuuspankki: Paikkakunnan oma pankki : Virolahden osuuspankki 75 vuotta. Kansi ja piirroset: Veikko Itkonen. Virolahti : Virolahden osuuspankki, 1986.
- **Virolahden** säästöpankki 1876-1901. Viipuri : Virolahden säästöpankki, 1902.
- **Virtanen**, Väinö: Ruskealan säästöpankki 1908 - 1933. Sortavala : Ruskealan säästöpankki, 1933.

4.4. LIIKENNE JA KULJETUS

- **Afstånden** i kilometer mellan stationerna å Wiborg-Imatra och Antrea-Sordavala bansträckor af Karelska järnvägen och å öfriga järnvägar i Finland. Helsinki, 1894.
- **Agerius**, Aulus: Värtsilä vai Joensuuko? Karjalan radan jatkoa koskeva kysymys. Värtsilä eller Joensuu? till frågan om karelska banans fortsättning. Viipuri, 1905.
- **Ajatuksia** Viipurin - Laatokan rautatiekysymyksestä : Kuntain keskeisen Viipurin-Laatokan rautatiekomitean lausunto. Viipuri, 1925.
- **Antikainen**, Mari: Suojärven rata valtiopäivien päätöksentekoprosessissa ja merkitys Raja-Karjalassa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Antila**, Kimmo: Pietarin ja Viipurin teillä : maantiliikenne ja tienpito Kaakkois-Suomessa 1812-1950. Kouvola : Tielaitos, Kymen tiepiiri, 1994.
- **Asiakirjat**, jotka koskevat lauttauksen järjestämistä Saimaan vesistössä. Viipuri, 1907.
- **Aspelund**, C. G.: Sommarminnen från Kuopios omenjder jemte kanal- och sjöresan ifrån Wiborg till Kuopio. Särdeles de reslustige till fromma av C. G. Aspelund. Helsinki : Hufwudstadsbladet, 1889.
- **Auvinen**, Sakari, Saimaan kanavasta Karjalan rataan. Saimaan "vanha kanava" ja rahtiliikenne vuosina 1856 - 1895. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1995.
- **Auvinen**, Sakari, Saimaan vanhan kanavan rahtiliikenne 1856 - 1914. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1998.

- **Backberg**, Adolf : Käkisalmen ulkosataman, Kivisalmen satamarata. Käkisalmi, 1922.
- **Blomberg**, Olli: Kuljetuksesta kulttuuriin. Kivennavan Sallisen kuljetusfirman tie mahtavan automuseon perustamiseen Kangasalle. Kangasala: Olavi Sallinen, 1997.
- **Castrén**, Reino: Kannaksen poikkirata Kyläpaakkola-Viiksanlahti. Helsinki, 1938.
- **Castrén**, Reino: Laatokan-Suomenlahden kanava: selvitys sen rakennussuunnitelmasta, vaikutuksesta Karjalan liikenneoloihin ja tuotantoon sekä kannattavuudesta. Sortavala : Laatokan Laivastoyhdistys, 1932.
- **Castrén**, Reino: Laatokan-Suomenlahden kanavas suunnitelma ja Venäjän kanavaraken- nus Vienanmeri-Itämeri : liikennetaloudellinen tutkimus. Helsinki, 1933.
- **Elisenvaaran-Kurkijoen** rata. Kannessa: Elisenvaaran-Kurkijoen rata on suurin, mukavin ja kannattavin jatko Savonlinnan-Elisenvaaran rautatielle. Helsinki : Weilin & Göös, 1905.
- **Eteläsataman** laiturisortuma : monien tutkimusten tulokset : ristiriitaisia ehdotuksia ja arvioita uudestaan rakentamisesta. Viipuri : Kansan työ, 1933.
- **Forsgren**, Eemil: Rautatieläisille : vakavia sanoja, lähinnä Viipurin tapausten johdosta. Eripainos. Porvoo : Uusi Rautatielehti, 1907.
- **Gagbeur**, Bernhard: Viipurin-Koiviston rata. Viipuri , 1907.
- **Haakana**, Veikko O.: Kanava. Maaraken- nus 1800-luvun Rautjärvellä. Hämeenlinna : Karisto, 1962.
- **Hans** kejslerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående lots- och båt-inrättningen i Wiborgs län : gifwen Åbo den 19 juli 1816. Turku: Joh. Chr. Frenckell & son, 1816.
- **Hiitolan-Raasulin** rautatie Käkisalmen ja Pyhäjärven kautta. Käkisalmi : Pyhäjärven kunta, 1912.
- **Hiitolan-Raasulin rautatie**, Käkisalmen kaupunki ja Laatokan rannikkokunnat. Käkisalmi : Käkisalmen kaupunki, 1912
- **Hoppu**, Kaarlo: Mitkä syyt puhuvat Viipurin-Koiviston radan rakentamisen puolesta? Helsinki, 1909.
- **Huhtanen**, Jarmo Tapani: Saimaan kanavan merkitys Saimaan alueen sa- hateollisuudelle 1930 -luvulla. Opinnäyte. Helsinki. Helsingin yliopisto, 1992.
- **Itkonen**, T. I. : Karjalan vanhat liikeneuvot. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1909.

- **Jansson**, G.: Käkisalmen kaupungin satamansuun syventäminen = Vuoksen flodens kanalisering. ???
- **Järvelä**, Jari: Veden paino. Sis. mm. vesikuljetukset Laatokalla. Helsinki: WSOY, 2001.
- **Kahila**, C. A.: Rautatierahdit : myös Itä-Karjalan vallatun alueen liikennepaikat. V. 1943 1.5. voimassa olevien asetusten ja määräysten mukaan laatinut C. A. Kahila. Liikennöitsijän käsikirja 14. Helsinki : Tekijä, 1943.
- **Kari**, Juho: Simola-Vilalahden rautatiesuunnitelma. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1908.
- **Karjalan** emäradan tulevaisen suunnan tutkimista varten asetetulta komitealta. Komiteanmietintö Keisarilliselle Majesteetille karjalan emäradan tulevaisen suunnan tutkimista varten asetetulta komitealta. Komiteanmietintö 1887:2. Helsinki, 1887.
- **Karjalan** liikenneopas 1/5 - 31/8 1932. Helsinki : Maaseudun autonomistajain liiton Viipurin piiritoimisto, 1932.
- **Kavassi** 1 (1986), 2 (1988), 3 (1989), 4 (1991), 5 (1994). Savonlinna : Saimaan purjehdusmuseoyhdistys, 1986-1994.
- **Kaukiainen**, Yrjö: Suomen talonpoikaispurjehdus 1800-luvun alkupuoliskolla : (1810-1953). Historiallisia tutkimuksia 79. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1970
- **Kettunen**, Eino: Riimikronikka Karjalan autoilijat r.y:n 10-vuotisjuhlaan. Viipuri : Karjalan autoilijat, 1936.
- **Kokko**, Ohto: Soimat ja lotjat Karjalan merellä : Suomen puoleisen Laatokan liikenneyhteyksien ja sisävesiliikenteen aluskannan kehitys 1890-1917. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 2003.
- **Koljonen**, V. : Suistamon - Ilomantsin radan rautatietaloudellisesta kannattavuudesta. Sortavala, 1928.
- **Komitealta**, joka on asetettu toimittamaan taloudellisen tutkimuksen rautatietä varten Raasulin kylästä Raudun pitäjässä Hiitolan asemalle Karjalan radalla, vaihtoehtoisesti joko suoraan Kiviniemeltä Hiitolaan tai Käkisalmen kaupungin kautta. Myös ruotsiksi. Komiteanmietintö 1912: 3. Helsinki, 1912.
- **Komiteamietintö** kysymyksestä "Virkamiesjärjestelmä rautateillämme". Viipuri , 1907.
- **Komonen**, Pekka: Käkisalmen vai Kurkijoen rata ennemmin rakennettava? Käkisalmi, 1906.

- **Komulainen**, Antti Vihtori : Käkisalmen rata : näkökohtia Kaakkois-Suomen rautatie-kysymyksessä. Käkisalmi : Käkisalmen kaupunki, 1905
- **Komulainen**, Antti Vihtori : Käkisalmen rautatiekysymys. Lahti, 1912.
- **Kuujo**, Erkki: Laivat Laatokalla : Laatokan suomalainen laivaliikenne n.v. 1890-1939. Lappeenranta : Karjalan Kirjapaino, 1987.
- **Kuujo**, Erkki: Nevan kauttakulun katkeaminen v. 1938. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Käkisalmen** kaupungin satama- ja liikennetariffi. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan Kirjapaino O.-Y., 1922.
- **Käkisalmen** ulkosatama Kivisalmi, vaiko Sortanlahti Viipurin - Laatokan radan päätepisteeksi : näkökohtia v:n 1922 valtiopäiväin kulkulaitosvaliokunnan mietinnön n:o 1 johdosta. Käkisalmi , 1922.
- **Käpy**, Artturi: Kuvia Itä-Suomen metsistä, uittoväyliltä, sahoista ja laivaussatamista. Viipuri : Tekijä, 1928.
- **Kärmeniemi**, Pentti S.: Ruposen ruskeitten autojen kolmikymmenvuotinen taival. Savonlinna : Linja-autoliike M. Ruponen oy., 1958.
- **Kärmeniemi**, Pentti S.: Vanhaa ja uutta LAL:n Viipurin osaston matkan varrelta. Lappeenranta : LAL:n Viipurin osasto, 1964.
- **Laakso**, J. R. : Linnasaaren auto-osuuskunta Voima r.l. 1925 - 1934 : 10-vuotias Viipuri : Linnasaaren auto-osuuskunta Voima, 1935.
- **Laatokan-Karjalan** uittoyhdistyksen säännöt : vahvistettu M. 6.11.42. Helsinki : Metsähallitus, 1943.
- **Laatokan-Suomenlahden** kanavan asiasta huhtikuun 4:nä 1928 Viipurissa pidetty kokous. Käkisalmi, 1928.
- **Lahdenpohjan** rata : Jaakkiman kunnan Lahdenpohjan rataa varten asettama komitea. Viipuri , 1900.
- **Leppänen**, Pekka: Vielä Karjalan radan jatkosta : vastaus joensuulaisten lentolehdelle : "Karjalan radan jatko, Joensuun kaupunki ja Pohjois-Karjalan kunnat" Sortavala : Tekijä, 1905.
- **Leppänen**, Pekka: Värttilä Karjalanradan jatkon lähtökohdaksi. Liitteenä O. I Hjeltin lausunto. Helsinki, 1904.
- **Lotjia** ja lotjaelämää. Kirjoittajat: Sakari Auvinen ... et al. Savonlinna : Saimaan purjehdusmuseoyhdistys, Savonlinnan maakuntamuseo, 2002.

- **Matkasuuntia** Suomessa 3 : 1889. Viipuri-Käkisalmi. Helsinki: Suomen matkailija-yhdistys, 1889.
- **Meriteiden** säännöt, eli, Sääntöjä alusten yhteentörmäämisen estämiseksi merellä : selvittävien muistutuksien kanssa. Toim. Herman Korsström, suom. A. E. Roni. Viipuri : A. E. Roni, 1914.
- **Meurman**, Otto-I.: Viipurin katuverkon pääjakson suunnittelu sekä laivaväylän siirto Kivisillansalmeen. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Meurman**, Otto-I. : Viipurin satamat. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Nurmela**, Anton: Höyrylaiva osuuskunta Nuijamaa i. I. : tietoja kymmenvuotisesta toiminnasta. Viipuri, 1917.
- **Oksala**, Arvi: Jänisjärven lauttausyhdystys 1913-1923. Sortavala : Jänisjärven lauttausyhdystys, 1924.
- **Oksala**, Arvi: Salmin lauttausyhdystys 1915-1924. Sortavala, 1925.
- **Olanne**, A. V.: Suomen rautatievirkamiesyhdistys vv. 1924-1934. Viipuri, 1934.
- **Oy**. Diesen Wood Company ab:n toimesta Läskelän - Pitkärannan radan vihkiäisten johdosta maaliskuun 12 p:nä 1934 [julkaistut] sanomalehtikirjoitukset. Sortavala , 1934.
- **Paaskoski**, Jyrki: Viipuriin ja maailmalle - Saimaan kanavan historia. Helsinki: Otava, 2002.
- **Paavilainen**, Marko: Karjalasta kaukomaille - Valtameri osakeyhtiön ja sen edeltäjien vaiheet 1913-1998. Helsinki : Otava, 1998.
- **Paavolainen**, Erkki: Matkustakaa Kannakselle. Helsinki : Suomen rajaseutuyhdystys, 1930.
- **Palmén**, E. G.: Karjalan radasta. Ruots. "Karelska jernvägsfrågan". Helsinki : Tekijä, 1888.
- **Pekkinen**, Sanna: Suunta kohti Valamoaa: luostarivieraat ja tavaraliikenne 1840-1880 –lukuilla. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Petterberg-Möntti**, Teija:Viipurin puurunkoiset purjelaivat. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Pietarin** ja Viipurin teillä : näyttely Kaakkois-Suomen tieliikenteen ja tienpidon historiasta. Etelä-Karjalan museo, 8.12.1995-3.3.1996. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1995.

- **Piironen**, Harri: Karjalan radan syntyvaiheet. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1986.
- **Pitkänen**, Ritva-Liisa: Suomenlahden ulkosaarten talonpoikaispurjehdus 1880 - 1939. Suursaaren, Tytärsaaren, Lavansaaren ja Seiskarin taloudelliset ja sosiaaliset toimintakentät. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1973.
- **Puramo**, Eino: Itä-Suomen vesitiekysymykset 1800-luvulla : erikoisesti Saimaan kanavaa silmällä pitäen vuoteen 1870. Historiallisia tutkimuksia 37. Helsinki, 1952.
- **Pälsi**, Sakari: Karjalan talviteillä. Helsinki : Otava, 1922.
- **Raasulin-Hiitolan** rautatiekysymys : Käkisalmen kaupungin rautatievaliokunnan kirjelmä Senaatin asettamalle rautatiekomitealle. Käkisalmi : Käkisalmen kaupungin rautatievaliokunta, 1912.
- **Ramsay**, Auguste: La Finlande : manuel du voyageur de St Pétersbourg à Stockholm. Helsinki : Société des Touristes de Finlande, 1890.
- **Rautio**, Helvi: Viipurin läänin kestikievari- ja kyyditysoloista vuosina 1845-1883. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1958.
- **Resehandbok 2**. Utg. Turistföreningen i Finland. Turistföreningens resehandbok 9-15. Osa 10: Saima-området / av Ragnar Numelin. Osa 11: Karelen : (Västskarelen med undantag av trakten mellan Viborg och Fredrikshamn) / utg. av J. E. Rosberg. Helsinki : Turistföreningen i Finland, 1921-1923.
- **Reseruter** i Finland : 1888 års upplaga. Utg. Turistföreningen i Finland. Liikenneyhteydet: Viipuri, Lappeenranta, Saimaan kanava. Helsinki : Turistförening i Finland, 1888.
- **Riikonen**, Martti: Ajomies Hiitola-Pietari-tiellä 1890-luvulla. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Riimala**, Erkki: Meren, kanavan ja laivojen Viipuri. Helsinki : Suomen Laivahistoriallinen Yhdistys, 1991.
- **Rosberg**, Johan Evert: Helsingfors - Viborg, Kymmeneälvdal och Hogland. Turistföreningens resehandbok 7. Helsinki : Turistföreningen, 1921.
- **Saimaan** ja Päijänteen vesistöjen välille anotusta tukkien uittoväylästä ja sen valtion varoilla tekemisestä. Kirj. Näiden asiain tarkoin tutkinut ja tuntija. Viipuri, 1897.
- **Saimaan** kanavan kartasto = Atlas of Saimaa canal : Viipuri - Lappeenranta. Helsinki : Merenkulkuhallituksen merikarttaosasto, 1991.
- **Saimaan** kanavan kartasto, Viipuri - Lappeenranta. Julk. Merenkulkuhallituksen merikarttaosasto. Helsinki : Merenkulkuhallitus, 1982.

- **Salminen**, Tapio: Suuri rantatie. Stora Strandvägen. Turusta Viipuriin johtaneen maantien vaiheet keskiajalta autoistumisen alkuun. Helsinki: Painatuskeskus, 1993.
- **Salonen**, Kirsi: Ylinen Viipurintie. Hämeenlinna : Hämeen liitto, 1999.
- **Sananen** Koiviston radasta. Viipuri, 1907.
- **Sandman**, Gust. Z.: Ruotsalais-suomalainen ja suomalais-ruotsalainen merisanakirja. Viipuri : Wiipurin laivanpäällysmiesyhdistys, 1899.
- **Satamakomitealta** : Wiipurin-Uuraan radan rakentamisesta Wiipurin-Koiviston rautatien yhteydessä. Helsinki, 1923.
- **Satamasortumasta** ja eräistä muistakin kunnalliselämämme viimeaikaisista ilmiöistä. Poiminut Veronmaksaja. Viipuri : Tekijä, 1933.
- **Sauramo**, Hannes: Kysymys Wiipurin eteläsataman laajentamisesta. Viipuri : Wiipurin kauppakamari, 1930.
- **Savonlinnan** - Kurkijoen rata. Kurkijoen kunnan Savonlinnan - Kurkijoen rataa varten asettama komitea. Helsinki : Weilin & Göös, 1900.
- **Selostus** Suistamon-Ilomantsin ratasuunnasta 1925. Eduskunnan jäsenille Raja-Karjalan kuntain rautatietoimikunnalta. Sortavala : Raja-Karjalan kuntain rautatietoimikunta, 1925.
- **Siitonen**, Sulo & Pääkönen, Tapio: 90 v autoilua Suur-Ruokolahden ja Rautjärven alueella. Ruokolahti : Ruokolahden ja Rautjärven ammattiautoilijat, 1992.
- **Silvasti**, Eero: Väylät ja valta : liikenteen historiaa, historian liikettä. Kuvittanut Adam Korpak. Jyväskylä : Atena, 2001.
- **Sohlberg**, F. A. & Gråsten, E. : Till frågan om Karelska banans fortsättning : Värtsilä eller Joensuu? : nya synpunkter och saklig utredning af medborgare i östra Karelen. Vieläkin Karjalan radan jatkosta : Värtsilä vaiko Joensuu? : uusia näkökohtia ja asiallista selvitystä kansalaisilta Itä-Karjalassa. Helsinki, 1906.
- **Sortanlahden-Koljolan** rata. Viipuri, 1904.
- **Sortavalan** kaupungin valtuustolle satamavaliokunnalta. Sortavala,1921.
- **Stenberg**, Bruno J.: Uuraan rata. Viipuri, 1923.
- **Streng**, Adolf V.: Miten Kaakkois-Karjalan rautatiet maanviljelijän oloihin vaikuttavat ja miten maanviljelijän on näitä uusia oloja hyväksensä käytettävä? Helsinki : Tekijä, 1915.

- **Suikkanen**, Eino E.: Saimaan kanava Lappeenrannasta Viipuriin kuvina. Lappeenranta : E. E. Suikkanen, 2001.
- **Suomen** matkailijayhdistyksen vuosikirja 1927. Sisältää tietoja mm. Viipurin läänin rautatieliikenteestä ja väestöstä. Helsinki : Suomen matkailijayhdistys, 1927.
- **Suomen** museo 1995 : 102. vuosikerta. Sis. mm. vesiväylien historiaa Karjalan kannaksella. Helsinki : Suomen muinaismuistoyhdistys, 1995
- **Taskinen**, Lauri: Viipurin autonkuljettajayhdistys r.y. 1924 - 1934. Viipuri : Viipurin autonkuljettajayhdistys, 1934.
- **Tienraivausta** Pohjois-Karjalassa 1550 - 1990. Toimittanut Matti Turunen.
- Tiemuseon julkaisuja 14. Joensuu : Tielaitos, Savo-Karjalan tiepiiri, 1996.
- **Topelius**, Zacharias: En resa i Finland : första serien. Text af Z. Topelius. Efter originalmålningar af A. v. Becker ... et al. Helsinki : Tilgmann, 1873.
- **Toveri** : S. tie- ja vesirakennustyöläisten liittotoimikunnan tilapäisjulkaisu / Suomen tie- ja vesirakennustyöläisten liitto. Ilmestyi vain näytenumero. Sortavala, 1908.
- **Vahter**, Tyyni: Muistitietoa Rautjärven vedentakaisten kirkkomatkoista. Artikkele. Kaukomieli 7. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1935.
- **Valta**, Reijo: Laudamiehestä Hietaseen : Paul Wahl & Co:n laivasto ja sen toiminta 1830-luvulta vuoteen 1909. Jyväskylä : Osuuskunta Jyvä-Ainola, 2000.
- **Wegelius**, K. A.: Maantiehanke yhdysliikenteen aikaansaamiseksi linjalla Kuopio-Kuusjärvi-Liperi-Rääkkylä-Kitee-Matkaselkä-Sortavala. Joensuu : Liperin-Rääkkylän tietokunta, 1934.
- **Vesityöläinen** : julkaisu laiva-, lotja- ja kanavatyöläisille. Toim. V. Kymäläinen. Viipuri, 1909.
- **Viipurin** autonkuljettajayhdistys r.y. 1924-1939. Viipuri : Viipurin autonkuljettajayhdistys, 1939.
- **Viipurin-Laatokan** rautatiehankkeen vaiheet : kertomus kuntien keskeisen Viipurin-Laatokan rautatiekomitean toiminnasta. Kirj. M. K. Viipuri, 1928.
- **Viipurin** linja-auto oy 1931-1971. 40-vuotias 30.10. 1971. Imatra, 1971.
- **Viipurin** läänin kuvernöörin päätös metsäntuotteiden lauttaamisesta erinäisissä Rautjärven, Kirvun ja Räisälän pitäjissä sijaitsevilla vesistöillä, nim. a) Helisevän- ja Kuhajoessa sekä ensinmainitun sivuhaarassa Veitsjoessa ja Kirvun-, Tora-, Juokseman ynnä muissa järvissä, joiden läpi mainitut joet juoksevat sekä Helisevänjärvessä, b) Kuunasjoessa, Korsjärvessä ja Helsevänjärveen

laskevassa Sahajoessa sekä c) Helisevänjärvestä Vuoksenvirtaan : annettu Viipurin lääninkansliassa, helmikuun 7 päivänä 1907. Helsinki, 1907.

- **Viipurin** satamakysymys : Viipurin kaupunginvaltuutettujen asettaman toimikunnan Valtion merisatamakomitealle antama lausunto. Viipuri, 1923.
 - **Viipurin** Uuras : Pohjois-Euroopan suurin puutavarain vientisatama. Kirj. O.-I. M-n. Viipuri : Viipurin kaupunginhallitus, 1930.
 - **Viitaniemi**, Matti: Koiviston Auto oy 1928-1988 : Karjalan Koivistolta alansa suuryritykseksi. Lahti : Metsä-Pietilä, 1988.
 - **Värtsilä-Ilomantsin** ratakysymys. Savonlinna : Värtsilä-Ilomantsin rautatietoimikunta, 1925.
-

5. SOSIAALIHISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin sosiaalihistorialliset tutkimukset, joissa käsitellään yhteiskunnan sosiaalista rakennetta ja eri ryhmien suuruutta, asemaa, merkitystä ja suhteita sekä kulloinkin ajankohtaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä kuten perheiden asemaa, kansanterveyttä ja raittiusliikettä. Järjestäytynyt kansalaistoiminta käsittää mm. poliittisten puolueiden ja ammattiliittojen paikallisen toiminnan, työväenliikkeen, nuorisoseurat, marttatoiminnan, partioliikkeen ja maamiesseurat yms. poislukien kuitenkin urheiluseurat (> urheiluhistoria). Suojeluskuntien ja lottien toiminta on sijoitettu vastaavasti puolustuslaitosta käsittelevien tutkimusten piiriin.

5.1. YHTEISKUNTARAKENNE JA SOSIAALISET KYSYMYKSET

- **1860-luvun** suuret nälkävuodet : tutkimus eri väestöryhmien mielialoista ja toimintamalleista : loppuraportti. Antti Häkkinen...et al. Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalihistorian laitoksen tiedonantoja 21. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1989.
- **Aamun** työ : Talikkalan raittiusyhdistyksen 5-vuotistoiminnan sanansaattaja. Viipuri, 1936.
- **Aamun** työ : Talikkalan raittiusyhdistyksen nuoren, nousevan toiminnan sanansaattaja. Viipuri : Talikkalan raittiusyhdistys, 1931.
- **Aarnisalo**, Otto: Avioerosta ja eronneitten vihkimisestä uuteen avioliittoon : tutkielma kirkolliskokousten asiakirjoista ja yritys asian ratkaisemiseksi. Sortavala, 1938.
- **Aarnisalo**, Otto: Kaatumatautisten lasten parantola. Sortavala, 1935.
- **Aarnisalo**, Otto: Suomen vaara : mietteitä nykyhetken varalta. Esittänyt Työmiehen poika. Sortavala : Otava, 1918.
- **Apteekkikysymyksemme** eduskunnassa. Kirj. Apteekkari. Viipuri : Tekijä, 1922.
- **Alustuksia** Viipurin sosialidemokratisen raittiuspiirijärjestön edustajakokoukselle Viipurissa huhtikuun 24 p:nä 1932. Viipuri, 1932.
- **Avioliittolain** puutteellisuus ja surkeat perheristiriidat, suuri yhteiskunnallinen epäkohta - kaipaa pikaista parannusta. Kirj. M. H. Viipuri : Tekijä, 1934.
- **Avun** kohteesta itsensä auttajaksi : katsaus Suomen vammaishistoriaan. Toimittanut Toivo Nygård & Kari Tuunainen. "Vammaisuus ja yhteiskunta" – projekti. Jyväskylä : Atena, 1996.

- **Bergström**, C. J.: Miksi kieltolaki ei onnistu?: sen turmiolliset seuraukset sekä ehdotus pulmasta päästäksemme. Alunperin Kirvu, 1930. Helsinki : Helsingin yliopiston kirjasto, 1987.
- **Billroth**, Theodor : Käsikirja sairashoidossa : kodin ja sairashuoneen tarpeeksi. Sortavala : C. W. Alopaeus, 1885.
- **Braun**, Lilly : Naisen työ tulevaisuuden ohjelmistossa. Suomensi Juhani Latukka. Alunperin julkaistu Viipuri : Viipurin työväen sanomalehti-osuuskunta, 1909. Helsinki : Helsingin yliopiston kirjasto, 1987.
- **Ehdotus** maidontarkastuksen yhdenmukaisen järjestämiseksi Helsingin, Viipurin ja Turun kaupungissa. Laatinut mainittujen kaupunkien kaupungineläinlääkärit Walter Ehrström, K. A. Nyberg ja A. Viklund. Helsingin, Viipurin ja Turun terveydenhoitolautakunnille. Helsinki, 1924
- **Elminen**, J. K.: Hammasteknillinen laboratorio 1904-1934. Viipuri : Hammasteknillinen laboratorio, 1934.
- **Elomaa**, Matti: Tylsämielisten avuton asema. Sortavala : Tekijä, 1937.
- **Eläinten** kohtelemisesta. Kirj. P. W. Sortavalan eläinsuojelus-yhdistyksen kirjasia 2. Sortavala : Sortavalan eläinsuojelus-yhdistys, 1905.
- **Franssila**, Juho: Onko kieltolaki kumottava? : muutamia sanoja täysikiellottomille. Sortavala : Tekijä, 1930.
- **Frey**, Johan A.: Raittiusasiasta. Käkisalmi, 1913.
- **Friman**, Thomas: Suomen rahvan olo Pietarissa : to'ellinen tapaus. Lukemisia Suomen rahvaalle Viipurista 3. Viipuri : Clouberg, 1849.
- **Gagneur**, Bernhard: Puhtaanapitokysymys Viipurissa : esitelmä Viipurin teknillisen klubin kokouksessa keskiviikkona jouluk. 19 p. 1906. Viipuri : Tekijä, 1907.
- **Haapala**, Pertti: Kun yhteiskunta hajosi : Suomi 1914-1920. Helsinki : Painatuskeskus, 1995.
- **Hans** kejslerliga maj:ts nådiga kungörelse, angående förpaktning af brännwins- och öl-försäljningen uti städerne af Wiborgs län, på två års tid, räknad ifrån nästkommande 1815 års början : gifwen S:t Petersburg den 26 augusti/7 september 1814. Turku : Joh. Chr. Frenckell & son, 1814.
- **Hans** kejslerliga majestäts nådiga kungörelse, angående förklaring och tillägg uti de förut gällande författningarne emot oloflig bränwinsförsäljning å Systerbäcks inom Wiborgs Län belägne gewärs-factori : gifwen i Helsingfors, den 5 september 1838. Helsinki : J. Simelii enka, 1838.

- **Hartikainen**, Jukka: Viipurin juutalaisen yhteisön vaiheita. Liitenä Ahdus-lehti. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Hartikainen**, Jukka: Viipurin juutalaisen yhteisön vaiheita. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1996.
- **Hast**, Antton: Jälkikaikuja Viipurin pitäjän vaivaistalon...Julkaistu 1896.
- **Hedborg**, Anders Konrad: Päivä jolloin pirtu-trokari ammatti lakkautetaan : kirjoitettu 2 päivänä marraskuuta 1929. Viipuri : Tekijä, 1929.
- **Heiskala**, Elo: Piirimielisairaalain keskusyhdistys 1927-1937 : 10-vuotiskatsaus Viipuri : Piirimielisairaalain keskusyhdistys, 1938.
- **Heininen**, Ruusu Elvira: Orpojen osa. Sortavala : Karjalan kirjakauppa, 1909.
- **Helenius**, Maiju: "Toivon liitto"-työstä maalaisoloissa : esitelmä Suomen 22:ssa yleisessä raittius-kokouksessa Sortavalassa 1904. Helsinki : Bäckman kp., 1904.
- **Henkisen** huollon ohjelmistoa. Lappeenranta : Viipurin läänin Karjalan alueen henkisen huollon neuvottelukunta, 1941.
- **Hiitolan** Veijalan raittiusyhdistyksen 50-vuotis muistojulkaisu ajalta 26.7.1905-26.7.1955. Helsinki : Hiitolan Veijolan raittiusyhdistys, 1956.
- **Hiltunen**, Irma: Imeväiskuolleisuus Karjalan kannaksella vv. 1939-1944. Opinnäyte. Sosiaalipolitiikka. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1951.
- **Home**, Lyyli: Pikkulapsen hoitoa Suojärvellä. Muistitiedot koonnut Lyyli Home. Joensuu : L. Home, 1972.
- **Home**, Lyyli: Sairauksien kansanomaisia parantamistapoja Raja-Karjalassa 1-2. Muistitiedot koonnut Lyyli Home. Joensuu : L. Home, 1972-1973.
- **Hoppu**, K. W. : Naimatavoista Kannaksen rannikkopitäjissä vuosisadan vaihteessa. Artikkelit. Kaukomieli 8. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1937.
- **Huotari**, Anton: Ihanneliitto-työn opas. Viipuri : Suomen sosialidemokratinen naisliitto, 1908.
- **Huttunen**, J. E.: Hampaat ja niiden hoito. 4. painos 1938, 3. painos 1936. painos Viipuri : Tekijä, 1934.
- **Hälsövarðs nämndens** i Wiborg årsberättelse. Afgifven af stadsläkaren 1895-1905. Följande årgångar utg. på finska. Wiborg : Hälsövarðs nämnden i Wiborg, 1896-1906.
- **Ikävalko**, Taavi: Kaikuja Karjalasta : muistelmia raittiustyöstä Viipurin läänissä vuosina 1880-1940. Tampere : Tekijä, 1965.

- **Ilvonen**, Jussi: Viipurin raittiusseura 1885-1965. Julkaistu 1968.
- **Intrigspel** inom Finlands läkarkår. Officiella handlingar i originalt avtryck. Viipuri, 1916.
- **Jaakko** Juteinin eläinsuojeluskirjoitelmät. Kokosi T. K. Forstén. Helsinki : Lilius & Hertzberg, 1906.
- **Jaakko** Juteinin mietteitä eläinsuojelusta. Toim. Aukusti Simelius. Helsinki : Suomen eläinsuojeluyhdistys, 1913.
- **Jacobsson**, Santeri: Esitelmää juutalaiskysymyksestä. Viipuri : Aron Isakoff, 1907.
- **Jahnsson**, Yrjö: Raittius ja osuustoiminta : esitelmä. Pidetty Suomen 22:ssa yleisessä raittiuskokouksessa Sortavalassa 1904. Helsinki : Raittiuden ystävät, 1904.
- **Jantunen**, Elli: Parikkalan suurperhelaitos vv. 1820-1850. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1955.
- **Johnsson**, Gunnar: Suomen piirilääkärit 1749-1927 : kokoelma lyhyitä elämäkertoja. Suomen sukututkimusseuran julkaisuja 6. Helsinki : Suomen sukututkimusseura, 1928.
- **Juhlajulkaisu** Etelä-Karjalan lääkäriseuran täyttäessä 25 vuotta. Eripainos aikakauskirjasta Duodecim 1929, n:o 12. Helsinki : Etelä-Karjalan lääkäriseura, 1929.
- **Julkilausumat** Jääsken kunnassa pidetyistä tapainturmeluksen torjumiskokouksista v. 1927. Viipuri, 1927.
- **Jääskeläinen**, Aili: Terveystiedon historiaa Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Jääskeläinen**, Lempi: Välähdyksiä Viipurin kantajien ammattikunnan historiasta 1545-1945. Lahti, 1945.
- **Kaasinen**, J. P. : Kohtalot kova-osasten. Viipuri : Tekijä, 1908.
- **Kaikuja** Karjalasta : Viipurin Raittiusseuran 20-vuotinen julkaisu. Viipuri : NAZ, 1904.
- **Kaksi** laulua Kirvun luonnonparantolasta. Kirjoitti ja kustansi J. N. Viipuri, 1924.
- **Kanervo**, O.: Miksi olen raitis. Sortavala : Sortavalan evank. seura, 1935
- **Kansallinen** rajaseutupolitiikkamme. Sortavala : Sortavalan kp.-oy, 1927.

- **Karjalainen** perhe ja suku. Kyselyn laatijat: Aira Kuronen ... et al. Kyselyn koonti: Pirkko Sallinen-Gimpl. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 9. Helsinki : Karjalaisen perinteen työryhmä, 1994.
- **Karjanhoidosta** sananen. Kirj. P. W. Sortavalan eläinsuojelus-yhdistyksen kirjasia 3. Sortavala : Sortavalan eläinsuojelus-yhdistys, 1905
- **Karste-Liikkanen**, Greta: Pietari-suuntaus kannakselaisessa elämänkentässä 1800-luvun loppupuolelta vuoteen 1918. Kansatieteellinen arkisto 20. Helsinki : Suomen Muinaismuistoyhdistys, 1968.
- **Karvinen**, Elli: Lääketieteen nykyaikaisia käsityksiä alkohoolin vaikutuksesta tuberkuloosiin / Nuoriso ja raittius. Karjalan naisten raittiuskeskuksen julkaisuja 1. Viipuri : Karjalan naisten raittiuskeskus, 1935.
- **Keisarillisen** majesteetin armollinen julistus wiinanpoltto-oikeudesta muutamissa Wiipurin lääniä olewissa suuremmissa wiina-tehtaissa eli pränneissä : annettu Helsingissä, 30 päiw. toukokuuta 1859. Helsinki : J. Simeliuksen perilliset, 1859.
- **Kejserlige** Wiborgs hofrätts cirkulär N:o 1. Alkoholisäädökset Wiipurin läänissä, hovioikeuden kiertokirje. Wiborg : Kejserlige Wiborgs Hofrätt, 1861.
- **Kertomus** Rauhan piirimielisairaalan rakennusvaiheista. Viipuri, 1926.
- **Kertomus** työväen asunto-olojen tutkimuksesta Viipurissa v. 1901. Viipuri, 1904.
- **Kertomus** Wiipurin kaupungin köyhäinhoidosta vuodelta 1931. Viipuri, 1933.
- **Kieli-** ja kansallisuuskysymyksemme. Sortavala : Sortavalan kp., 1927.
- **Kirje** Suomen naisille Venäjältä. Painoon toimitti Valdemar Kurki. Viipuri, 1909.
- **Kitunen**, Ella & Pippingsköld, L.A.R.: Ehdotus piirimielisairaalan ruokajärjestykseksi Viipuri, 1932.
- **Kolikkoinmäen** raittiusyhdistyksen 40-vuotisjuhlajulkaisu 1890-1930. Viipuri : Kolikkoinmäen raittiusyhdistys, 1930.
- **Komonen**, Pekka: Kansan olot lahjoitusmaa-alueilla ennen ja nyt : isänmaanrakkaus ja velvollisuuden tunto. Käkisalmi : Kirjapaino- ja sanomalehti-osakeyhtiö Vuoksi, 1900.
- **Konkka**, Juhani: Taloudelliseen kansanvaltaan! : kansallisen yhteiskuntapolitiikan vaatimuksia. Viipuri : Ilmarinen, 1928.
- **Konttinen**, J. H.: Muutamia sanoja kieltolain vastustajille : puheita. Viipuri, 1927.
- **Kun** halla nälän tuskan toi : miten suomalaiset kokivat 1860-luvun nälkävuodet. Antti Häkkinen ... et al. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1991.

- **Kun** Kalle yritti polttaa tupakkaa. Kuopio : Sortavalan evank. seura, 1925.
- **Kunnanvaivaisesta** harmaaksi pantteriksi : tutkielmia suomalaisen vanhuuden historiasta. Toim. Riitta Oittinen ja Kari Pitkänen. Sis. mm. köyhäinhoidon historiaa Karjalassa. Talous- ja sosiaalhistoriallisia tutkimuksia 1. Helsinki : Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian laitos, 1991.
- **Kuokkavieraiden** pidot : historian marginaalista marginaalihistoriaan. Toim. Jarmo Peltola & Pirjo Markkola. Tampere : Vastapaino, 1996.
- **Kupiainen**, Päivi: Suistamon kunnan sosiaalihuolto vuosina 1917-1939. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1998.
- **Kuusisalo**, Tuula: Käkisalmen tapakulttuuria 1920-1939 Käkisalmen Sanomien heijastamana. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1982.
- **Käsikirja** rautatieläisten raittiusyhdistyksen jäsenille (R. R. Y:n). Viipuri : Rautatieläisten raittiusyhdistys, 1906.
- **Köyhälistön** kevät : työn albumi 1. Viipuri : Työväen kirjap.- ja sanomal. osuuskunta, 1907.
- **Lapsuuteni** Karjalassa. Kyselyn laatineet Jorma Heinonen, Pirkko Kovalainen & Leena Piira. Kyselyn toimittanut Ulla Kervinen. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 3. Ruots. ”Min barndom i Karelen”. Karjalaisen perinteen työryhmä, 1978.
- **Lastenkasvatuksesta** ja eläinsuojeluksesta. Kirj. P. W. Sortavalan eläinsuojeluyhdistyksen kirjasia 1. Sortavala : Sortavalan eläinsuojeluyhdistys, 1905.
- **Laurila**, Kaarle Sanfrid: Siveyslakien perustus ja luonne. Sortavala: Sortavalan kirjapaino, 1901.
- **Lehtonen**, Heikki: Venäläisten, Baltian saksalaisten sekä Vanhan Suomen aatelissukujen kirjoittautuminen Suomen suuriruhtinaskunnan ritarihuoneelle. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin Yliopisto, 2000.
- **Lehtonen**, Juhani: Suomenlahden suomalaisten saarikylien avioliittokenttiä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1966.
- **Liikkanen**, Greta: Pietarin vaikutus kannakselaiseen elämänkenttään Suomen itsenäistymisen aikaan asti. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1965.
- **Louhilinna**, T.: Olkoon se viimeinen kerta ... Sortavala : Salmin raittiuslautakunta, 1934.
- **Lukkarinen**, J.: Suomalaisten naimatapoja : aineksia suomalaisten kansojen avioliiton historiaan. Kansatieteellisiä kuvauksia 4. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 186. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1933.

- **Lumijärvi**, K.: Kertomus Viipurin työväen sairaus- ja hautausapukassan toiminnasta vuosilta 1889-1939. Viipuri, 1939.
- **Mannila**, Olavi: Karjalainen suurperhe ja sen hajoaminen Salmin kihlakunnassa Opinnäyte. Sosiologia. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1969.
- **Manninen**, Arttu: Wege nach Wiborg : zum deutsch-multilingualen Sprachkontakt in Wiborg des 19. Jahrhunderts am Beispiel der Memoiren von Julie Louise Lydecken. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 2000.
- **Mihin** kesäksi 1935? : opas kesäloman viettäjäille. Viipuri : Kustannusoy Kilta, 1935.
- **Mihin** kesäksi 1936 : opas kesäloman viettäjäille. Viipuri : Kilta, 1936.
- **Modus** vivendi. Väljaandja = Herausgeber: Raimo Pullat ... et al. Artikkeleista tiivistelmiä englanniksi tai saksaksi. Sis. tietoja Viipurin kaupunkikulttuurista. Tallinna : Estopol, 2002.
- **Neuvoja** Suomenmaan äiteille : kirja kansalle. Kirj. Maria ; suom. N. H-n. Viipuri : Clouberg ja K., 1871.
- **Neuvo-kirja**: elli lyhykäinen oppi hyviin ja siivollisiin ihmisten tapoin; nuoruudelle. Alkuper. julk.: Viipuri : A. Cedervaller, 1819. Kirj. Jaakko Juteini. Mikrotallenne. Helsinki : Helsingin yliopiston kirjasto, 1986.
- **Niemistö**, Einari : Rauhan mielisairaala 1926-1936. Viipuri : Rauhan mielisairaala, 1937.
- **Nykyinen** sisäpoliittinen tilanne. Sortavala : Sortavalan kp., 1927.
- **Oksala**, H.: Ehdotus Rauhan kuntain yhtymälle piiriparantolan perustamisesta risatautisille lapsille ja keuhkotautipotilaille. Viipuri, 1928.
- **Orava**, Robert: Kertomus Viipurin kaupungin köyhäinhuoltoautakunnan naisten työtuvan kymmenvuotistoiminnasta 1925-1935. Viipuri, 1935.
- **Ota** käteesi ja lue! : Sortavalan raittiusveljespiirin lentolehtinen. Sortavala : Otava, 1932.
- **Paaskoski**, Jyrki: Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710-1826. Väitöskirja. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1997.
- **Paloposki**, Jyrki: Ruotuhoito Keski-Kannaksella 1890-luvulta 1910-luvun lopulle : köyhäinhuoltoajattelun muuttumisen vaikutus kuntien köyhäinhuutoyöhön. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1990.
- **Partanen**, Päivi: "Ei niin vanhaks tyttön, jottei kyllyksi akkan" : nainen ja perhe Etelä-Karjalan maaseudulla. Opinnäyte. Perinteentutkimus. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1996.

- **Partanen, Päivi:** Nainen ja perhe eteläkarjalaisessa maaseutuyhteisössä - esimerkkinä Parikkalan Tyrjän kylän perheet 1860-1900. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Pellervo :** Viipurin nuorison raittiusseura 1891-1893. Julkaistu 1893.
- **Peltonen, Matti:** Talolliset ja torpparit : vuosisadan vaihteen maatalouskysymys Suomessa. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Historiallisia tutkimuksia 164. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1992.
- **Petterberg-Möntti, Teija:** Varakkaita saksalaisia ja virattomia juutalaisia : Viipurin kansallisten, kielellisten ja uskonnollisten vähemmistöjen sosiaalinen asema 1870-1910. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1996.
- **Petterberg-Möntti, Teija:** "Vieraita" Viipurin kaupungissa. Saksalaiset ja juutalaiset. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Piha, Kalevi:** Suurperhe karjalaisessa työyhteisössä : karjalainen suurperhe sosiaaliantropologian ja sosiaalipsykologian valossa. Turun yliopiston sosiologian laitos. Sarja B 6. Turku : Turun yliopisto, 1964.
- **Piirteitä** Viipurin sotilassairaalan vaiheista v:sta 1918 lähtien. Toim. Johannes Heinonen. Viipuri , 1932.
- **Pirinen, Eino:** Juomari ja iakaikkisuus. Sortavala : Sortavalan evank.seura, 1935
- **Pirinen, Eino:** Juoppouden siveelliset vauriot. Sortavala : Sortavalan evank.seura, 1935
- **Pohjonen, Jaana:** Impilahden ortodoksiset avioliitot vv. 1812-1917. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1992.
- **Puustinen, V.:** Viipurin työväenyhdistyksen sairaus- ja hautausapukassa 1889-1929 : 40-vuotis-toimintakertomus. Viipuri, 1929.
- **Pärssinen, Hilja:** Oikeutta äideille! : äitiysvakuutus-kysymyksen selvittelyä. H. Pärssinen (Liinamaa). Viipuri, 1908.
- **Pärssinen, Hilja:** Taisteleville siskoille : mietteitä äänioikeus-asiasta. Lentokirjasia työväestölle 8. Viipuri : Viip. työv. kirjap. ja sanomal. osuuskunta, 1906.
- **Raitis** heimo : raittiuskirjanen Karjalan pakolaisille. Helsinki : Suomen akateeminen raittiusliitto, 1936.
- **Raittius** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 15 koteloa. Sisältö: Raittiusjärjestöjä ja kohtuuden ystävien seuroja. Varoituksia viinan kauhistuksesta. Kieltolain puolustajia ja vastustajia. Nais-, lapsi- ja nuorisjärjestöjä, sääntöjä, kokousten esityslistoja, pöytäkirjoja, opinto-, valistus- ja kurssimateriaalia, julkilausumia,

raittiuspropagandakirjasia eri ikäisille, toimintaohjeita jäsenille. Raittiusjuhlia, -kilpakiljoituksia, -puheita, raittiuspoliittisia kannanottoja. Alkoholistihuoltopäiviä. Pohjoismaisia raittiuskokouksia. - Akateeminen raittiusliitto. Arbetarnas nykterhetsförbund. Goodtemplari-Veljeskunta. Hoppets här. Kansalaisjärjestöjen raittiustoiminnan keskusliitto. Kansalaisvastuu r.y. Kieltolakiliitto. Kieltolain vastustamisyhdistys. Kristillinen raittiusliitto. Naisten raittiuskeskus. Pietarin suomalainen raittiusyhdistys. Raittiusjärjestöjen keskustoimisto. Raittiusjärjestöjen yhteistoimikunta. Suomen rautatieläisten raittiusyhdistys. Toivonliitto. Täyskiellon vastustamisyhdistys. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Raittius** ja siveellisyys : lausuntoja Suomen 22:ssa yleisessä raittiuskokouksessa Sortavalassa 1904. Helsinki : Raittiuden ystävät, 1904.
- **Raittiustyö** rautatieläisten keskuudessa Suomessa. Viipuri, 1910.
- **Raittiustyö** Viipurissa : Viipurin Raittiusseuran 30-vuotisjulkaisu 1885-1915. Viipuri, 1915.
- **Rauhan** mielisairaalan ohjesääntö. Viipuri , 1934.
- **Rauhan** piirimielisairaalan johtosääntö. Viipuri , 1932.
- **Rauhan** tuberkuloosiparantolaan osallistuneiden kuntien liiton perussääntö. Viipuri , 1937.
- **Rautvuori**, Erkki: Viipurilaislehti Huvituksessa. Artikkelit. Käsittelee alkoholiongelmia. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Ricard**, Olfert: Nuoruus : ajatuksia ja mietteitä : kootut 14-vuotisen työn aikana nuorison keskuudessa : esitetyt 14-15 v. ikäisille ja sitä vanhemmille nuorille miehille Sortavala : Karjalan kirjakauppa- ja kustannusliike, 1907.
- **Rundqvist**, Carl : Apteekkilaitoksen uudelleen järjestäminen : sananen tärkeässä asiassa. Viipuri : Tekijä, 1921.
- **R. Y.** "Rajala" 1887-1912 : 25-vuotisjuhlan muistoksi. Raittiusyhdistys. Kivennapa : R. Y. Rajala, 1913.
- **Räisänen**, Arja-Liisa: Onnellisen avioliiton ehdot : sukupuolijärjestelmän muodostumisprosessi suomalaisissa avioliitto- ja seksuaalivalistusoppaissa 1865-1920. Väitöskirja, Oulun yliopisto. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1995.
- **Räty-Hämäläinen**, Aino: Karjalan tyttäret : esseitä ja kuvauksia karjalaisnaisten elintiloilta. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1999.
- **Salattua** : lääkärin päiväkirjasta. Kirj. H. K. Sortavala : Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike, 1902.

- **Salmela**, Marja: Naisen tehtävä raittiustyössä : esitelmä : esitetty Suomen 22:ssa yleisessä raittiuskokouksessa Sortavalassa 1904. Helsinki : Raittiuden ystävät, 1904.
- **Salonen**, Eine: Sukupuoliasia tyttöjen siveellisen kasvatuksen kannalta : alustus Suomen valkonauhaliiton vuosikokouksessa Sortavalassa 18. VI. 30. Helsinki : Suomen valkonauhaliitto, 1930.
- **Salonen**, Sanna: Brihat, ruvekkua sulhastamah. Avioliitot Suistamon kreikkalaiskatolisessa seurakunnassa 1850 – 1939. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 2003.
- **Sarastessa** : Viipurin seudun raittiustoimikunnan julkaisu. Viipuri : Tiedemann ja kumpp., 1905.
- **Schweitzer**, Robert: Die Wiborger Deutschen. Saksalaisen kulttuurin edistämissätiön julkaisuja 3. Helsinki:Stiftung zur Förderung deutscher Kultur, 1993.
- **Selostus** valtion varoilla suoritetusta pakolaisavustustyöstä ajalla 1918-30. Viipuri, 1930.
- **Siveellisyys** [Pienpaineaineisto] : 1810-1972. Yht. 4 koteloa. - (1810-1944): 3 koteloa. - (1945-1972): 1 kotelo. Sisältö: Yhdistysten sääntöjä, historiikkeja, kokouksia ja opaskirjasia. Siveettömän käyttäytymisen, epäsiiveellisten julkaisujen ja näyttämö- ja elokuvaesitysten vastustaminen. Nuorten seurustelu-, avioliitto- ja elämäntapaohjeita. Raittiisuuspropagandaa. Prostituutiokysymys. Sukupuolitautivalistusta. - Suomen siiveellisyuden seura. Miesten siiveellisyysliitto. Suomen naisten kristillinen raittiisuus- ja siiveellisyysliitto. Kristillinen työvän nuorisoliitto. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Sjöstedt**, Ludvig Vilhelm: Herodeksen kemut : raittiussaarna Sortavalan kirkossa. Sortavala : Tekijä, 1907.
- **Soilamo-Malmi**, Mervi: Sortavalan tapakulttuuri 1882-1905 sanomalehtiaineiston valossa. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1982.
- **Some** outlines of Viipuri and its hospitals. Published by the National league of trained nurses in Finland (the local society) & the Tourist league of Viipuri. Viipuri, 1925.
- **Sortavalan** raittiusyhdistys: piirteitä yhdistyksen synnystä ja toiminnasta 1884-1934. Sortavala, 1934.
- **Sortavalan** Valkonauha : kertomus 25-vuotisesta toiminnasta 1904-1929. Sortavala, 1930.
- **Sos.-dem.** raittiussliiton Viipurin piirijärjestön vuosikokous Viipurin osuusliikkeen huoneustossa huhtik. 11 p:nä 1937 : kokouskutsu ja alustuksia. Viipuri : Sos.-dem. raittiussliiton Viipurin piirijärjestö, 1937.

- **Sosiaalivaliokunnan** mietintö n:o 1, pysyvän sosiaalilautakunnan asettamisesta ja vakinaisen kunnantoimitsijaviran perustamisesta. Sortavala : Sosiaalivaliokunta, 1919.
- **Sourander, Bertil:** Viipurin terveydellisistä oloista, terveydenhuoltolaitoksista ja lääkäreistä menneinä aikoina. Viipuri, 1929.
- **Spark, W.:** Miesten sukupuolihäiriöt, niiden syyt ja parantaminen. Viipuri : Luonnonparannus- ja Terveydenhoitoyhdistys, 1911.
- **Suomen** kulttuurivähemmistöt. Toimittajat: Juha Pentikäinen & Marja Hiltunen. Engl. "Cultural Minorities in Finland". Suomen Unesco-toimikunnan julkaisuja 72. Helsinki : Suomen Unesco-toimikunta, 1997.
- **Suuntaviivoja** : aatteellinen erikoisjulkaisu : terveyden 20 vuotisen ilmestymisen johdosta : kuvia Kirvun luonnonparantolasta . Oulu, 1930.
- **Suuri** salaisuus oppia vetämään puoleensa joka miehen rakkauden ja neljässä viikossa tulla onnelliseksi puolisoiksi. Kirj. Hermina L..Viipuri : Ekholm, 1898.
- **Tanner, K. O.:** Mitä Korpiselän torppari tiesi kertoa. Kirjoittanut Kuokka. Helsinki : Työväen sanomalehti, 1904.
- **Teperi, Jouko:** Vanhan Suomen suomalaisuusliike 1 : Kehityspiirteitä ja edustajia 1830-luvulta 1850-luvun alkuun. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1965.
- **Teperi, Jouko:** Vanhan Suomen suomalaisuusliike 2. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1967.
- **Tilastollinen** tutkimus Viipurin liikeapulaisista ja varastotyöläisistä vv. 1915-1916 vaihteessa. Viipuri : Suomen kuljetustyöntekijäin liiton Viipurin liikeapulaisyhdistys, 1916
- **Toriterveiset.** Kirjoitti Vire. Sortavala : Salmin raittiuslautakunta, 1934.
- **Torniainen, Vilho:** Kansan ruumiillisista ominaisuuksista Viipurin läänissä. Karjalaisten polygeneettiset ominaisuudet. Artikkelit. Kaukomieli 6. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1917.
- **Tûnikov, Konstantin:** Kurorty Peterburga 1900-2000. Karjalan kannaksen ja Pietarin kylpylöiden historia. Sankt-Peterburg : Ves' Kurortnyj rajon, 2001.
- **Tuovinen, Sirkka Liisa:** Pälksaari 1925-1945 : piirisairaala rajan tuntumassa - sairaala sodan jaloissa. Helsinki : S. Tuovinen, 1999.
- **Turpeinen, Oiva:** Näläntorjunta ja hyvinvointivaltion perusteet : hallinto ja kansalainen Suomessa 1808-1905. Hallintohistoriallisia tutkimuksia 4. Helsinki : VAPK-kustannus, 1991.

- **Työläisnaisten** ylimääräisen edustajakokouksen pöytäkirja Viipurissa 8, 9 ja 10 p. lokakuuta 1906. Toimitti Hilja Pärssinen. Viipuri : Viipurin työläisnaisten liittohallinto, 1906
- **Uotinen**, Mikko: Orastaissa kultakylvön : Suomen rautatieläisten raittiusseuran 10-vuotiseen juhlaan 22-9-12. Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Uotinen**, Mikko: Suomen nainen : Suomen naisliiton kesäjuhille 1912. Viipuri, 1912.
- **Vahvaselkä**, Veli-Pekka : Rauhan sairaala 1926-1976 : 50 vuotta mielisairaanhoidoa Viipurin ja Kymen lääneissä. Joutseno : Kaakkois-Suomen mielisairaanhuoltopiirin kuntainliitto, 1976.
- **Vainikainen**, V.: Ennenaikaisen vanhuuden ja kuoleman syitä : luonnollisia elämänohjeita nuorille ja vanhoille. Viipuri : Valo, 1936.
- **Vainikainen**, V.: Liikakansoittuminen ja sodanuhka : ajatuksia syntyväisyyden rajoittamisesta. Viipuri : Kustannusliike Valo, 1935.
- **Vakavaa** ja leikkiä mustalaiselämästä : kertomuksia eri tekijöiltä. Tekijät: Helmi Johnsson, Oskari Johnsson, y. m. Viipuri : Mustalaislähetyksen toimisto, 1914.
- **Varpela**, Erkki: Tuberkuloosin levinneisyyteen vaikuttavista tekijöistä vuoden 1939 karjalaisten väestönsiirron valossa. Väitöskirja, Helsingin yliopisto, lääketiede. Helsinki : Tekijä, 1957.
- **Viborgs** fyra språk under sju sekel. Red. Marika Tandefelt. Käsittelee erit. Viipurin monikielisyyttä; suomi, ruotsi, saksa & venäjä. Espoo: Schildt, 2002.
- **Viipurin** eläinsuojelus-yhtiön kirjanen. Viipuri : Östra Finland'in kirjapaino, 1888.
- **Viipurin** kaupungin lastensuojelulautakunnan toimintakertomus vuodelta 1929. Viipuri : Karjalan kirjapaino, 1930.
- **Viipurin** kaupunginsairaala. Viipuri : Viipurin kaupunginsairaala, 1931.
- **Viipurin** kuuromykkäin yhdistys 40 v. : 1899-1939 : toimintaa Suomen Kuuromykkäin hyväksi. Toim. Katri Pitkänen ... et al. Viipuri : Viipurin Kuuromykkäin yhdistys, 1939.
- **Viipurin** naistensairaala. Toimittanut Erkki Linnasalmi. Viipuri : Viipurin kaupungin sairaalalautakunta, 1938.
- **Viipurin** raittiuspiirin 50-vuotis-juhlajulkaisu : 1888-1938. Viipuri : Viipurin raittiuspiiri, 1938.
- **Viipurin** raittiusseuran 25 v:nen juhlajulkaisu 22/2 1885 - 23/2 1910. Viipuri : Viipurin raittiusseura, 1910.

- **Viljomaa**, Johannes Eliel: Mitä nykyinen aika vaatii? : esittänyt Antrean suomalaisen seuran kokouksessa 27 päivänä joulukuuta 1906. Viipuri : Tekijä, 1907.
- **Vilkuna**, Kustaa: Karjalainen viikkolasku. Artikkelit. Kaukomieli 8. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1937.
- **Winter**, Gustaf Johannes: Sortavalan yleisestä sairastalosta : angiotrypsian käyttämisestä kirurgisissa leikkauksissa. Erip. Duodecimistä. Helsinki, 1903.
- **Virkki**, Helena: Naiset ja nykyinen väkijuomatilanne : alustus Karjalan naisten raittiuskeskuksen vuosikokouksessa Viipurissa 24. 1. 1937. Karjalan naisten raittiuskeskuksen julkaisuja 2. Viipuri : Karjalan naisten raittiuskeskus, 1937.
- **Vuorikoski**, Terttu: Kivennavan kansanomaisesta lastenhoidosta ja -kasvatuksesta. Artikkelit. Kaukomieli 9. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1949.
- **Våra språk i tid och rum**. Redigerade av Marianne Blomqvist ; under medverkan av Mirja Saari & Peter Slotte. Meddelanden från Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. Serie B, 21. Käsitlee mm. ruotsin kielen asemaa Viipurissa. Helsinki: Helsingin yliopisto, 2001.
- **Yhteistyö** : kalenteri vuonna 1891 = Samarbete : kalender för 1891. Viipurin nais-yhdistyksen toimittama. Viipuri : Kurikka, 1891.

5.2. JÄRJESTÖTOIMINTA

- **10-vuotisjulkaisu** Suomen tie- ja vesirakennustyöläisten liiton toiminnasta. Toimittanut O. Ikonen. Viipuri : Suomen tie- ja vesirakennustyöläisten liitto, 1916.
- **20-vuotinen** kertomus Enson työväenyhdistyksen toiminnasta v. 1902-1922. Viipuri : Enson työväenyhdistys, 1922.
- **30-vuotiskatsaus** Sortavalan kristillisen työväenyhdistyksen työhön. Koonnut Lauri Mikkola. Tampere : Sortavalan kristillinen työväenyhdistys, 1936.
- **Aapinen** Maalaisliiton vaalivalistajille : tietoja eräistä tärkeimmistä vuoden 1936 vaalitaistelussa esillä olevista kysymyksistä. Laatinut Maalaisliiton vaalitoimisto Viipuri : Maalaisliitto, 1936.
- **Ajokoirakokeet** ja palkintotuomarien tehtävä. Viipuri : Karjalan kennelklubi, 1930.
- **Alustuksia** piirikokoukselle. Sortavala : Sos.-dem. työläisnuorisoliiton toimikunta, 1938.
- **Antrean** kk:n nuorisoseura 1894-1954, 60 vuotta. Toim. Armas Peltonen & Antti Henttonen. Harviala : Antrean kk:n nuorisoseura, 1954.

- **Autere**, Toivo: Kymmen-vuotinen kertomus Enson työväenyhdistyksen toiminnasta vuosina 1902-1912. Viipuri, 1912.
- **Bücherverzeichnis**. Deutscher Verein in Wiborg 1932. Viipuri : Deutscher Verein in Wiborg, 1932.
- **Castrén**, Reino: Karjalan ja Inkerin hätä : kansalaiskokouksessa Viipurissa huhtikuun 12 p:nä 1931 pidetyt puheet. "Tilanne Karjalassa ja Inkerissä : esitelmä" / R. Castrén. "Sortuuko Inkeri : puhe" / V. Helanen. Helsinki, 1931.
- **Eduskuntavaalit** v. 1908 heinäkuun 1 ja 2 päivänä Viipurin läänin itäisessä vaalipiirissä. Viipuri : Työväen sanomal.-osuuskunta, 1908.
- **Ennen** meitä : Viipurin NMKY:n Toimenpojat. Lahti : Lahden NMKY:n Toimenpojat, 1967.
- **Ensimmäisen** Suomen Työväen Puoluekokouksen (4:n työväenyhdistysten edustajainkokouksen) pöytäkirja : (kokous pidetty Viipurissa heinäk. 17-20 p. 1901). Suomen työväen puoluehallinto, 1901.
- **Enson**, Tainiokosken ja Vuoksenniskan ammatillisten järjestöjen edustajakokouksen pöytäkirja 21 p:nä marraskuuta 1920. Viipuri, 1921.
- **Enson** työväenyhdistyksen r.y. toimintakertomus 1937. Viipuri, 1938.
- **Enson** työväenyhdistys 50 vuotta 1900-1950. Lappeenranta : Enson työväenyhdistys, 1950.
- **Enson** virkailijakerho r.y. 1926-1936. Viipuri : Enson virkailijakerho, 1936.
- **Eräviesti** : Viipurin N.M.K.Y.:n toimenpoikien 30-vuotismuistojulkaisu 1917-1947. Toim. Teemu Kunnas...et al. Helsinki, 1947.
- **Eräviesti** : Viipurin N.M.K.Y.:n Toimenpoikien 40-vuotismuistojulkaisu 1917-1957. Pieksämäki , 1957.
- **Eräviesti** : Viipurin NMKY:n [Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen] Toimenpoikien muistojulkaisu 1910, 1917-1967. Toimituskunta: Niilo Kekki...et al. Helsinki, 1967.
- **Espo**, Markku: Yksi aate, yksi voima : Viipurin läänin läntisen vaalipiirin ja Kymen läänin sosialidemokraattinen piiri 1907-1977. Kotka : Kymen läänin sosialidemokraattinen piiri, 1977.
- **Etelä-Karjalan** nuorisoseuran albumi osa 1. Nimiösivulla: Myydään Uudenkirkon ja Virolahden kansanopistojen hyväksi. Viipuri : Lallukka, 1896.
- **Etelä-Karjalan** nuorisoseuran vuosikertomus ja 40:n vuosikokouksen pöytäkirjat. Toim. Paavo Montonen. Viipuri : Kirjapaino Ilmarinen, 1931.

- **Haakana**, Heikki & Turkulainen, Pekka: Jaakkiman kansallis-nuorisoseuran 40-vuotiskertomus 13.3.1898 - 13.3.1938. Käkisalmi : Jaakkiman kansallis-nuorisoseura, 1938.
- **Haakana**, Heikki & Turkulainen, Pekka: Jaakkiman kansallis-nuorisoseuran 50-vuotiskertomus 13.3.1898 - 13.3.1948. Lappeenranta, 1948.
- **Haltia**, Manja: Eteläkarjalainen marttatoiminta 1899-1952. Helsinki : Siirtomarttojen eteläinen piiriliitto / Entinen Karjalan marttapiiriliitto, 1952.
- **Haltia**, Manja: Marttatoiminta 1899-1949. Helsinki : Marttaliitto, 1949.
- **Heikkinen**, Tatu: Viipurin pitäjän maamiesseuran 20-vuotiskertomus 1899-1919. Viipuri, 1920.
- **Heinonen**, Matti: Jaakkiman maamiesseuran 40-vuotiskertomus 1896-1936 Käkisalmi : Jaakkiman maamiesseura, 1936.
- **Hupli**, J.: Talikkalan työväen sauna- ja rakennusosuuskunta r.l. vuosina 1906-1932 : poimintoja pöytäkirjoista. Viipuri, 1932.
- **Hurme**, Toivo: Selänpään työväenyhdistyksen 10-vuotis toimintakertomus 16. 7. 1916. Viipuri, 1916.
- **Huttunen**, E. J. V.: Kertomus Viipurin työväenyhdistyksen kaksikymmenvuotisesta toiminnasta 1888-1908. Viipuri, 1908.
- **Huttunen**, Evert Johan Valdemar : Katsaus Viipurin työväenyhdistyksen 25-vuotiseen toimintaan 22.4.1888 - 22.4.1913. Viipuri, 1913.
- **Huttunen**, Evert Johan Valdemar: Kertomus Viipurin työväenyhdistyksen naispalvelijain ammattiosaston synnystä ja kaksikymmenvuotisesta toiminnasta Viipuri, 1912.
- **Hytti**, Erkki: Virojoen vapaaehtoinen palokunta 100 vuotta : Virojoen VPK 1897-1997 Virolahti : Virojoen vapaapalokunta, 1997.
- **Ihalan** nuorisoseura 1905-1985. Toimikunta: Pekka Härkönen, Sylvi Heinonen, Liisa Niemi. Parikkala : Ihalan nuorisoseura, 1985.
- **Ihmisyys-seuran** ohjelma ehdotus : alustuksia ja perusteluja. Viipuri : Östra Finlandin kp., 1912.
- **Iivonen**, Väinö: Valkjärven maamiesseura 1900-1930. Valkjärven Marttayhdistys 1905-1930. Viipuri : Valkjärven maamiesseura, 1930.
- **Ikonen**, Eero: Sortavalan käsityöläis- ja tehtailijayhdistys 1869-1944. Liitteenä kulta- ja hopeasepät Sortavalassa ennen v. 1869. Jyväskylä, 1951.

- **Ikonen**, Toivo: Jääsken maamiesseura 1899-1924. Viipuri : Jääsken maamiesseura, 1924.
- **Ikävalko**, Armas: Jääsken maamiesseura 50 v. 1899-1949. Ylä-Vuoksi , 1949
- **Inberg**, Ingrid: Säkkijärven Marttayhdistyksen 25-vuotiskertomus. Viipuri : Säkkijärven Marttayhdistys, 1936.
- **Inkilä**, Arvo: Ester ja William Otsakorven säätiö 1929-1954. Helsinki : Ester ja William Otsakorven säätiö, 1954.
- **Jokinen**, A.: Kertomus Sortavalan liikeapulaisyhdistyksen 50-vuotisista vaiheista vv. 1893-1943. Helsinki, 1943.
- **Jokio**, Valde: Suistamon nuorisoseura Väinämöisen Viikate: 50-vuotiskertomus. Hämeenlinna, 1950.
- **Joukkojen** nousu : Viipurin läänin läntisen vaalipiirin sos. dem. piiritoimikunnan kevätjulkaisu 1910. Toim. Konrad Lehtimäki. Viipuri : Viipurin läänin läntisen vaalipiirin sos. dem. piiritoimikunta, 1910.
- **Juhlajulkaisu** Simpeleen nuorisoseuran 40-vuotisen toiminnan johdosta 1895 - 1935. Käkisalmi : Simpeleen nuorisoseura, 1935.
- **Juhlajulkaisu** Simpeleen nuorisoseuran 50-vuotisen toiminnan johdosta 1895 - 1945. Lappeenranta : Simpeleen nuorisoseura, 1945.
- **Juntto**, Väinö: Kirvun maanviljelysseura 1875-1899 / Kirvun maamiesseura 1899-1929. Viipuri, 1929.
- **Jyrkinen**, Hilja Tyyne: Enson työväenyhdistys 1902-1962. Lappeenranta : Enson työväenyhdistys, 1962.
- **Jääsken** maamiesseura 1899-1999. Sisältö: Jääsken maamiesseura 50v. 1899-1949 / Armas Ikävalko. Jääsken maamiesseura 1949-1999 / Eero Suomalainen. Jääsken maamiesseura, 1999.
- **Kajanmaa**, Osmo: Loikkanen ja sen VPK ym. Sis. Viipurin Loikkasen paikallishistoriaa. Vammala : Viipurin Karjalan VPK, 1956.
- **Kansallinen** kokoomus: Ohjelma hyväksytty puolueen varsinaisessa edustajakokouksessa Viipurissa huhtikuun 10 p:nä 1921. Helsinki, 1922.
- **Kansanen**, Väinö: Koiviston Kurkelan nuorisoseura "Jyvä" vuosina 1908-1958. Kuopio : Koiviston Kurkelan nuorisosura "Jyvä", 1958.
- **Kanava** : Suomen kanavalaisten liiton julkaisu 1(1917)-2(1919). Viipuri : Suomen kanavalaisten liitto, 1917-1919.
- **Karjala-juhlan** ohjelmisto. Helsinki : Karjala-kerhojen keskusliitto, 1933.

- **Karjalajuhlien** ohjelmaa. Karjalan liiton julkaisuja 3. Helsinki : Karjalan liitto, 1940.
- **Karjalan** kannaksen liiton toiminta 1. V. 1923. Käkisalmi : Karjalan kannaksen liitto, 1924.
- **Karjalan** kansalaisliiton julkaisuja 1. Viipuri : Karjalan kansalaisliitto, 1918.
- **Karjalan** kennelkerho r.y. 1936-1960. Toimituskunta: Alfred Askola, Alpo Kasanen & Georg Lehti ... et al. Helsinki : Karjalan kennelkerho, 1962.
- **Karjalan** kennelklubi 1910-1925 : juhla-julkaisu yhdistyksen 15-vuotisen toiminnan johdosta. Toimituskunta Arvo E. Korhonen...et al. Viipuri, 1926.
- **Karjalan** kennelklubi 1910-1935. Toimituskunta: Eino Hevonpää ... et al. Viipuri : Karjalan kennelklubi, 1936.
- **Karjalan** marttatyö 40-vuotias [1899-1938]. Viipuri , 1939.
- **Karjalan** sivistysseuran säännöt. Uudistetut Karjalan sivistysseuran vuosikokouksessa 9.4.1929. Sosialiministeriön hyväksymät 25.5.1929. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1927.
- **Kaukolan** marttayhdistys: Kaukolan marttayhdistyksen kymmenvuosikertomus. Käkisalmi , 1936.
- **Kekki**, Väinö: Haparaisten nuorisoseura 1904-1964. Lempäälä : V. Kekki, 1989.
- **Kelkkalan** nuorisoseura 1901-1951. Viipuri. Helsinki, 1952.
- **Kertomus** Karjalan kansalaisliiton Itä-Karjalan komitean toiminnasta 1919-1934. Viipuri : Karjalan kansalaisliitto, 1920-1935.
- **Kertomus** Kuorekosken nuorisoseuran 25-vuotis-toiminnasta ajalta 1898-1923. Viipuri : Kuorekosken nuorisoseura, 1923.
- **Kertomus** Talikkalan työväen sauna- ja rakennusosuuskunta r.l. toiminnasta vuonna 1934. Viipuri, 1935.
- **Kertomus** Viipurin rautatieläisten osuusruokalan i.l. 25-vuotisesta toiminnasta. Viipuri , 1933.
- **Kertomus** Viipurin työväenyhdistyksen toiminnasta 1912. Viipuri , 1913.
- **Konduktööriyhdistys**: Pöytäkirjat Konduktööriyhdistyksen kokouksista Tampereella maaliskuun 17 ja 18 p:nä 1905, Sortavalassa heinäkuun 21 ja 22 p:nä 1905 ja Riihimäellä joulukuun 10 ja 11 p:nä 1905. Tampere , 1906.

- **Konduktööriyhdistys:** Pöytäkirjat SVR konduktööriyhdistyksen ja sen hautausapurenkaan vuosikouksista Viipurissa, maalisk. 28 ja 29 p. 1913. Tampere, 1913.
- **Koskenranta, I.:** Nuijamaan maamiesseuran 25-vuotistoiminta 1913-1938. Viipuri, 1938.
- **Koskenranta, J.:** Viipurin pitäjän maamiesseura 1899-1929. Viipuri : Viipurin pitäjän maamiesseura, 1929.
- **Koskinen, Markku:** Maalaisliiton synty ja kehitys Viipurin läänissä ennen ensimmäisiä eduskuntavaaleja 1907. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1984.
- **Kuikka, Riku:** "Koskenvoiman" kaikuja : Koirinojan nuorisoseura Koskevoiman 25-vuotisjuhlajulkaisu. Sortavala : Sortavalan kirjapaino, 1944.
- **Laatokan-Karjala :** isänmaallisen kansanliikkeen Laatokan-Karjalan piirin tiedoituksia 1933, 1-2. Sortavala : Isänmaallinen kansanliike, 1933.
- **Laatokan-Karjalan** marttatyön 40-vuotisjulkaisu. Jyväskylä : Sisä-Suomen kirjapaino, 1941.
- **Laatokan-Karjalan** Marttayhdistyksen piiriliiton vuosikertomus 1935-1942. Sortavala : Laatokan-Karjalan Marttapiiriliitto, 1936-1943.
- **Lackman, Matti:** Mikä oli Karjalan kansan mahti? Scripta Historica IX Eripainos. Oulu : Oulun yliopisto, 1985.
- **Laukia, Jari:** Isänmaallinen kansanliike Viipurin itäisessä vaalipiirissä 1932-36. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1992.
- **Lehtinen, Anja:** Nuorisoseura Karjalan nuoret ry 80 vuotta 1919-1999. Helsinki : Karjalan nuoret, 1999.
- **Lindqvist, Tuula:** Sata humalaista vuotta : Humalaisten nuorisoseura Alku ry 1902-2002. Räisälän pitäjä. Rauma : Humalaisten nuorisoseura Alku, 2002.
- **Lumijärvi, Kr.:** Viipurin läänin itäisen vaalipiirin sosialidemokraattinen piirijärjestö 25-vuotias : katsaus toimintaan aikana 1906-1931. Viipuri : Viipurin läänin itäisen vaalipiirin sosialidemokraattinen piirijärjestö, 1931.
- **Maalais-aate :** pienviljelijäin henkinen herättäjä. Toimittajat: F. Korpi & Simo Kaksonen. Maalaisliiton kevätjulkaisu 1909. Viipuri : Maakansan toimitus, 1909.
- **Maalaisliiton** järjestyssäännöt hyväksytty Maalaisliiton puoluekokouksessa Viipurissa 24.4.1927. Kuopio : Maalaisliitto, 1927.
- **Maalaisliitto** ja sen toiminta. Kirj. Maalainen. Viipuri : Karjalan kp., 1908.

- **Matikainen**, Edvard: Viipurin VPK : 85-vuotishistoriikki : vv. 1867-1952. Helsinki : Viipurin VPK, 1953.
- **Metsäranta**, Elsa: Kymmenen vuotta : 1928-1938 : muistelmia Viipurin läänin läntisen vaalipiirin sos.-dem. naispiirijärjestön toiminnasta. Kotka, 1938.
- **Miettilän** nuorisoseura 90 vuotta. Toim. Jorma Innala. Rautjärvi. Miettilä : Miettilän nuorisoseura, 1984.
- **Mikä** erottaa puolueet? Kirj. Eräs suomalainen. Viipuri, 1907.
- **Moisio**, Teuvo: Eteläkarjalaista nuorisoseuratyötä 100 vuotta 1890-1990. Lappeenranta : Eteläkarjalaisten nuorisoseurojen liitto, 1993.
- **Moisio**, Teuvo: Viipurin nuorisoseurapiiri : historiaa 95 vuoden ajalta 1901-1996. Lohja : Viipurin nuorisoseurapiiri, 1997.
- **Monrepoon** VPK 1896-1996. Toimikunta: Valto Mattila, Uljas Tuovinen & Eino Seppä. Helsinki : Monrepoon VPK, 1996.
- **Montonen**, Paavo: Neljäkymmentä vuotta : Etelä-Karjalan nuorisoseuran 40-vuotiselta taivalta : piirteitä Etelä-Karjalan nuorisoseuran toiminnasta v. 1890-1930. Viipuri, 1930.
- **Montonen**, Paavo: Etelä-Karjalan nuorisoseuraliikkeen historia 1 : Vuodet 1890-1917. Toimituskunta: Erkki Paavolainen, Kaapro Moilanen & Arvo Inkilä. Kerava : Etelä-Karjalan Nuorisoseura, 1943.
- **Montonen**, Paavo: Etelä-Karjalan nuorisoseuraliikkeen historia 2 : Vuodet 1918-1950. Imatra: Etelä-Karjalan Nuorisoseura, 1950.
- **Mustamo**, Antti: Karjalan Kannaksen puolueolot ja vuoden 1907 eduskuntavaalit. Opinnytye. Tampere: Tampereen yliopisto, 1975.
- **Määränen**, Markku, Sivussa valtaväyliltä. Suomen paperiteollisuustyöväen liitto. Simpeleen osasto n:o 39. Ay-historiikki. 1989.
- **Nakari**, Anton: Virolahden W. P. K:n 20-vuotiskertomus. Hamina : Virolahden W. P. K., 1917.
- **Naukkarinen**, Arvi: Räisälän nuorisoseura 1895-1985. Eura : Räisälän nuorisoseura, 1985.
- **Neljänn** Suomen suutarien edustajain kokouksen pöytäkirja : kokous pidetty Viipurissa heinäkuun 28-30 päivänä 1905. Toimittanut J. P. Holopainen. Viipuri : Suomen suutarit, 1906.
- **Nissinen**, T.: Sortavalan kauppapalvelijain seura vv. 1893-1908. Sortavala, 1908.

- **NMKY** rautatieläishaaraosastojen 10:s vuosijuhla Helsingissä 25-27 p:nä maaliskuuta 1911 : piirteitä yhdistyksen toiminnasta vuosilta 1897-1911. Viipuri : NMKY, 1911.
- **Nuorisoseura** Karjalan nuoret r.y. (Viipuri-Helsinki) : 1919-1949 : (Karjalan nuoret 30 vuotta). Toim. Väinö Heinikainen. Kotka : Karjalan nuoret, 1949.
- **Nuorisoseura** Vesa 1896-1911 : juhlaulkaisu seuran 15-vuotisen toiminnan muistoksi. Viipuri : Nuorisoseura Vesa, 1911.
- **Nuorsuomalaisen** eli perustuslaillis-suomenmielisen puolueen ohjelma : hyväksytty puolueen edustajakokouksessa 9 ja 10 p. joulukuuta 1906. Viipuri, 1907.
- **Nuorsuomalaisen** puolueen vaalijulistus : hyväksytty puoluekokouksessa huhtik. 26 p. 1908. Viipuri, 1908.
- **Nuoruusvuodet** Karjalassa : osallistumiseni yhdistys- ja seuratoimintaan. Kyselyn laatijat: Pirkko Kovalainen, Ulla Kervinen & Marjukka Patrakka. Kyselyn toimittaneet Ulla Kervinen & Ritva Suvanto. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 4. Ruots. "Mina ungdomsår i Karelen". Karjalaisen perinteen työryhmä, 1980.
- **Nyysölä**, Kyösti: Siirtokarjalaisten vaalitoiminta maalaisliitossa 1945-62. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Ohjelmia**, puheita, runoja y.m. karjalaisten kansallisten liikkeitten alkua ajoilta. Julk. livo Härkönen. Helsinki : Karjalan Sivistysseura, 1926.
- **Ohjelmaa** maamme nuorisoseurojen toimesta vuosien 1939-40 ja 1941 sotien karjalaisille nuorisoseuroille aiheuttamien vaurioiden korjaamisen hyväksi järjestettäviin juhlisiin. Helsinki : Suomen nuorison liitto, 1941.
- **Ollila**, Anne: Suomen kotien päivä valkenee... : Marttajärjestö suomalaisessa yhteiskunnassa vuoteen 1939. Väitöskirja. Turun yliopisto. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1993.
- **Paasikivi**, J. K.: Demokratia vai diktatuuri? : Mitä Kansallisen kokoomuspuolueen periaatteet sisältävät? : esitelmä, pidetty Kansallisen kokoomuspuolueen kokouksissa 25.10.34 Tampereella ja 28.10.34 Viipurissa. Helsinki : Kansallinen kokoomuspuolue, 1934.
- **Patrakka**, Marjukka: Luovutetun Karjalan marttatoimintaa : Marttaliiton kysely vuonna 1981 : karjalaisen marttatoiminnan historian kerääminen. Helsinki : Marttaliitto, 1990.
- **Pelkonen**, Elna: Marttatyötä Laatokan Karjalassa. Siirtomarttojen Pohjoinen Piiriliitto, 1958.

- **Pellikka**, Aino & Mikkola, Lauri: Katsaus Sortavalan kristillisen työväen nuorisoseuran perustamisvaiheisiin ja 20-vuotistoimintaan. Tampere, 1938.
- **Peltonen**, Armas & Henttonen, Antti: Antrean kk:n Nuorisoseura 1894-1954. Lahti : Antrean kk:n Nuorisoseura, 1954.
- **Pennanen**, Mikko: Sakkolan maamiesseura 1899 -1929. Viipuri, 1929.
- **Perttola**, Juho: Karjalaisesta karhukoirasta karjalankarhukoira. Valkeala : Suomen pystykorvajärjestö - Finska spetsklubben, 1989.
- **Pesonen**, Leo: Nuoraa-Alasommeen W. P. K. : toimintakertomus vv. 1908-1918. Viipuri : Nuoraa-Alasommeen W. P. K., 1918.
- **Pirstaleita** : 20:nen vuosipäivänsä johdosta 19-5/7-14 julk. Antrean kirkonkylän nuorisoseura. Viipuri , 1914.
- **Pohjalainen**, Pekka: Kertomus Talikkalan työväenyhdistyksen kymmenvuotisesta toiminnasta 1898-1908. Viipuri, 1908.
- **Poimintoja** muistojen kätköistä : Viipurin N. M. K. Y:n 25-vuotisjuhlan muistojulkaisu 1898 – 1923. Toim. Vilho Mättö. Viipuri : Nuorten miesten kristillinen yhdistys, 1923.
- **Poimintoja** Terijoen työväenyhdistyksen 25-vuotisesta toiminnasta vuodesta 1898 vuoteen 1923. Viipuri : Terijoen työväenyhdistys, 1923.
- **Puhakka**, M. : Katsaus nuorisoseurojen työhön Etelä-Karjalassa vuosina 1890-1905. Julkaistu 1906.
- **Puhakka**, M. :Mitä nuorisoseurat ovat vaikuttaneet Etelä-Karjalassa. Julkaistu 1904.
- **Puhakka**, Mikko: Katsaus nuorisoseurojen työhön Etelä-Karjalassa vuotena 1902. Viipuri, 1903.
- **Pärssinen**, Hilja: Työläisnaiset vaalitoimintaan. Viipuri, 1907.
- **Pörsti**, Emil: 75-vuotias Hiitolan nuorisoseura : kertomus seuran toiminnasta vv. 1890-1965. Pöytäkirjojen ja muistitietojen mukaan koonnut Emil Pörsti. Nakkila : Hiitolan nuorisoseura, 1965.
- **Pöytäkirja** Suomen kunnantyöntekijäin liiton edustajakokouksesta. Viipuri, 1936.
- **Pöytäkirja** Suomen palvelijain kuudennesta (Palvelijain liiton neljännestä) edustajakokouksesta Viipurissa elokuun 11-12 päivänä 1911. Toim. E. Huttunen. Helsinki , 1911.

- **Pöytäkirja** Viipurin I. länt. vaalipiirin sosialidemokraattisesta ylimääräisestä piirikokouksesta elokuun 17 p:nä 1930. Liitteenä: Tilasto puolueosastoista ja jäsenmäärästä sekä vuoden 1931 toimintakertomus ja alustuksia. Viipuri, 1931.
- **Pöytäkirja** Wiipurin sos.-dem. nuorisopiirin piirikokouksesta 1920. Viipuri : Wiipurin sos.-dem. nuorisopiiri, 1920.
- **Raninen**, Tarja: Karjalaisuuden puolustaminen. Karjalainen järjestötoiminta ja karjalaiset ryhmät. Opinnäyte. Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Perinteentutkimus. Joensuu, 1994.
- **Ranta**, Raimo: Vienan Karjalaisten Liitosta Karjalan Sivistysseuraksi v. 1906-1922 Kangasala : R. Ranta, 1997.
- **Rantakari**, K. N.: N.s. kyläkurijärjestöt. Viipuri : Kansalaisvastuu r.y., 1935.
- **Rantala**, Marja: Parikkalan parhaaksi : sosialidemokraattinen työväenliike Parikkalassa 1905-1997. Parikkala : Parikkalan sos.dem. työväenyhdistys, 1997.
- **Rauhalan** NMKY:n Viipurin maaseurakunnan poikien 50-vuotisjuhla Helsingissä Karjalatalolla lokakuun 18 päivänä 1980. Helsinki : Rauhalan NMKY / Viipurin maaseurakunnan pojat, 1980.
- **Rautapää**, Hugo: Sosialistimme ja salaiset järjestöt. Viipuri : Kansa, 1908.
- **Rautvuori**, Erkki: Viipurin suomalainen seura. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Reijonen**, Martti: Ansio- ja oppipoikien koti 1925-1935 : kertomus Viip. N. M. K. Y:n poikakotiyhdistyksen toiminnasta v. 1935. Viipuri : Viipurin N. M. K. Y, 1936.
- **Rosvall**, Minna: Karjalaisten yhdistystoiminta Yhdysvalloissa toisen maailmansodan jälkeen. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 2000.
- **Räiskän** rätinää - Torven toivotuksia! : Karjalan kennelklubin 15-vuotisjuhlaan 1913.3. 26 ohjelman täytteeksi. Toimitus: osa eläviä, osa vainajia, osa ohest'ullehia Viipuri, 1926.
- **Salmi**, Tapani: Maalaisliitto Viipurin läänin itäisessä vaalipiirissä vuosina 1906-1917. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1980.
- **Saavalainen**, Toivo & Matalamäki, Tauno & Jauhki, Feodor: Kolmekymmentä vuotta Läskelän työväen järjestötoiminnasta ja sivistyspyrkimyksistä. Sortavala, 1935.
- **Savolainen**, Vilho: Terijoen V. P. K. 1898-1908. Viipuri, 1908.
- **Schvindt**, Theodor: Alustus kokouksessa, joka Viipurin läänin kotiseutututkimusyhdistyksen aloitteesta pidettiin 13 p. huhtikuuta 1913 uudella ylioppilastalolla. Osakeyhtiö Weilin & Göös Aktiebolag, 1913.

- **Selostus** Antrean ja Kaskiselän hevosystäväinseuran toiminnasta. Laadittu Antrean ja Vuoksenrannan maatalousnäyttelyyn 7-8.9.29. Viipuri : Antrean ja Kaskiselän hevosystäväinseura, 1929.
- **Setälä**, E. N.: Nuorsuomalaisen puolueen tehtävästä : esitelmä. Viipuri , 1906.
- **Seurat** ja yhdistykset [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 18 koteloa. Sisältö: Yhdistysten ja seurojen sääntöjä, pöytäkirjoja, kokouksia, juhlia, esitteitä, historiikkeja, jäsenkirjoja ja -luetteloita. Rotaryt. Heimokysymys, esim. inkeriläisten yhdistyksiä, heimojuhlia. Maakuntajuhlia. Kielivähemmistöt. Sukuseurat. Karjalan siirtoväki. Amerikan siirtolaiset. Ulkomaanyhdistykset. - Amerikan suomalaisten yhdistys. Dansk klub. Die Deutsche Kolonie. Deutscher Verein. Etelä-Hämeen maakuntaliitto. Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto. Finlands svenska emigrationsförening. Föreningen för ryska kolonin i Finland. Heimotyöjärjestöjen keskusvaliokunta. Itä-Suomen liitto. Kauko-Karjalan liitto. Norske forening i Finland. Pietarin suomalaisten pakolaisten seura. Satakunnan maakuntaliitto. Siviilirekisteriin kuuluvien yhdistys. Societä Dante Alighieri. Suomalainen seura. Suomen heimotyöseura. Suomen turkkilaisten seura. Suomen rajaseutuyhdistys. Suur-Savon maakuntaliitto. Svenska gillet i Finland. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Sipilä**, Sirkka: Kurkijoen Marttayhdistyksen 30-vuotiskertomus (1906-1936). Käkisalmi 1936.
- **Sippanen**, Maikki: Terijoen Marttayhdistyksen toiminta 1911-1936. Terijoki : Terijoen Marttayhdistys, 1936.
- **Sirén**, Karl Gustaf: Suomalaisen puolueen suhde kotimaiseen hallitukseen : Suomenmielisten kokous Viipurissa 28 p. Helmik. 1905. Viipuri, 1905.
- **Sivén**, Elis: Otteita Viipurin V.P.K:n 60-vuotisen toiminnan ajalta. Viipuri : Viipurin V.P.K., 1927.
- **Soikkanen**, Hannu : Luovutetun Karjalan työväenliikkeen historia. Helsinki : Tammi, 1970.
- **Sortavalan** työväenyhdistys: Muutamia piirteitä Sortavalan työväenyhdistyksen 20-vuotisesta toiminnasta, 1889-1909. Sortavala, 1909.
- **Sosialistit** ja suomettarelaiset : kuinka he toisiansa arvostelevat. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1908.
- **Sulosaari** : Viipurin nuorisoseurain juhlaulkaisu. Julkaistu 1902.
- **Suomalainen** puolue: Mihin sosialistit tahtovat johtaa kunnalliset olomme. Viipuri : Suomalainen puolue , 1908.
- **Suomalainen** puolue: Miksi valtiopäivät hajoitettiin? : Suomalaisen puolueen ehdokkaille. Viipuri, 1908.

- **Suomen** ajurien ammattiyhdistyksen edustajain toisen yleisen kokouksen pöytäkirja. Viipuri, 1902 .
- **Suomen** kauppa-apulaisyhdistysten yleinen kokous (1902). Pöytäkirja, laadittu 5:ssä Suomen kauppa-apulaisyhdistysten yleisessä kokouksessa Viipurissa, kesäkuun 22 ja 24 p:nä v. 1902 . Helsinki, 1902
- **Suomen** Kirvesmies-ammattiyhdistysten ja -osastojen toinen yleinen edustajainkokous Viipurissa Heinäkuun 22-23 p:nä 1901. Helsinki : Suomen Kirvesmies-ammattiyhdistys, 1901.
- **Suomen** kivityöntekijäin liitto. Kokous (1901). Suomen kivityöntekijäin kolmannen edustajakokouksen pöytäkirja : kokous pidetty Viipurissa marraskuun 4-6 p. 1901. Laatinut Anton Huotari. Helsinki : Suomen kivityöntekijäin liitto, 1902.
- **Suomen** Kristillisen työväenliiton ohjelma. Viipuri : Suomen Kristillinen työväenliitto, 1906.
- **Suomen** leipurityöntekijäin liiton yleisen edustajakokouksen pöytäkirja 3. Viipuri, 1907.
- **Suomen** liikeapulaisten liitto. Kokous (1932). Pöytäkirja Suomen liikeapulaisten liiton 33. yleisestä kokouksesta Viipurissa heinäkuun 29-30 p:nä 1932. Helsinki, 1932.
- **Suomen** liikeapulaisyhdistysten 10:s yleinen kokous : Sortavalassa heinäkuun 17, 18 ja 19 p:nä 1908 : Suomen liikeapulaisyhdistysten liiton vuosikokous : Osuuskunta Liikeapulaisen r. I. vuosikokous. Sortavala : Suomen liikeapulaisyhdistys, 1908.
- **Suomen** nuorison liitto: Suomen nuorisoseurain ... yleinen kokous : pöytäkirja 1-4. Sisältää seuraavat yhteensid. pöytäkirjat: 1. Jyväskylässä 1895, 2. Tampereella 1897, 3. Viipurissa 1899, 4. Mikkelissä 1901. Suomen nuorison liitto, 1895-1901.
- **Suomen** nuorison liiton r.y. kokous ja yleiset nuorisoseurapäivät Viipurissa 27 p:nä kesäkuuta 1927. Porvoo : Suomen nuorison liitto, 1927.
- **Suomen** ompelijattaret. Edustajakokous (1906). Suomen ompelijattarien toisen edustajakokouksen pöytäkirja : kokous pidetty Viipurissa heinäkuun 12-14 p:nä 1906. Laatinut Anni Huotari. Viipuri , 1906.
- **Suomen** rauta- ja metallityöntekijäin liitto: Pöytäkirja kolmannesta Suomen rauta- ja metallityöntekijäin a.-y. ja osast. edustajain kokouksesta Viipurissa heinäkuun 23, 24, 25 ja 26 p:nä 1903. Helsinki, 1904.
- **Suomen** rautatieläisten liitto. Edustajakokous (1914). Suomen rautatieläisten liiton 9:nen edustajakokouksen pöytäkirja Viipurissa, huhtikuun 4 ja 5 p:nä 1914. Toimittanut Otto Tanner. Porvoo , 1914

- **Suomen** räätäliammattilaisten kokous (1896, 1897): Pöytäkirjat Suomen kolmannesta yleisestä räätälien kokouksesta Viipurissa heinäk. 16, 17 ja 18 p:nä 1896 ja Suomen räätäliammattilaisten neljännessä yleisestä kokouksesta Tampereella heinäk. 22, 23 ja 24 p:nä 1897. Helsinki , 1898.
- **Suomen** räätälintyöntekijäin liitto. Edustajakokous (1905). Pöytäkirja Suomen räätälintyöntekijäin kolmannesta edustajain kokouksesta Viipurissa 13, 14 ja 15 p:nä heinäkuuta 1905. Helsinki : Suomen räätälintyöntekijäin liitto, 1906.
- **Suomen** sosialidemokraattinen puolue: Kymmenen vuotta, 1928-1938 : muistelmia Viipurin läänin läntisen vaalipiirin sos.-dem. naisjärjestön toiminnasta. Kotka, 1938.
- **Suomen** sosialidemokraattinen puolue. Puoluekokous (1901) : Ensimmäisen Suomen työväen puoluekokouksen (4:n työväenyhdistysten edustajainkokouksen) pöytäkirja : (kokous pidetty Viipurissa heinäk. 17-20 p. 1901). Toimittanut J. K. Kari. Helsinki : Työväen puoluehallinto, 1901.
- **Suomen** sosialidemokratisen puolueen järjestyssäännöt. Viipuri : Suomen sosialidemokratinen puolue, 1910.
- **Suomen** työväenpuolue: Suomen työväenpuolueen säännöt, hyväksytyt puoluekokouksessa Viipurissa heinäk. 20 p. 1901. Turku, 1901.
- **Suomettarelaisen** politiikan jäniksenpolku. Kirjoittanut Jorma. Nimimerkin takana M. Puhakka. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1907.
- **Taidolla** ja tunteella : Etelä-Karjalan Marttaliitto ry 80-vuotishistoriikki. Koonnut Maija Nevalainen. Ruokolahti : Etelä-Karjalan Marttaliitto, 2001.
- **Talikkalan** työväenyhdistys r.y. : 25-vuotiskertomus, v. 1899-1924. Viipuri, 1924.
- **Tanskanen**, E. : Sortavalan työväenyhdistys v. 1889-1914 : Sortavalassa syyskuulla 1914. Sortavala : Sortavalan työväenyhdistys, 1914.
- **Teperi**, Jouko: Karjalan liiton taisteluvuodet 1940-1960. 1. painos Helsinki : Karjalan liitto, 1993. 2. painos Helsinki : Viipurin suomalainen kirjallisuusseura, 1994
- **Terijoen** sosialidemokraattinen työväenyhdistys 1897-1967 : Toimintakertomus : 70-vuotisjuhla. Järvenpää, 1967
- **Toimintakertomus**. Maalaisliiton Kymenlaakson ja Lounais-Karjalan piirijärjestö r.y. Hamina : Maalaisliitto, 1926-1941.
- **Toveri** : Sortavalan N.K.Y:n juhlaulkaisu 25 vuotisjuhlaan 26. XI. 1922. Sortavala : Sortavalan N.K.Y., 1922.
- **Toveri** : Sortavalan N. K. Y:n lehti. Sortavala : Sortavalan N.K.Y., 1935.

- **Tohmajärven-Värtsilän** metsästysseura 60 v. Tohmajärvi : Tohmajärven-Värtsilän metsästysseura, 1988.
- **Tyrjän** sanomat : juhlaulkaisu : Parikkalassa elokuun 1 päivänä 1909. Käkisalmi : Tyrjän Nuorisoseura, 1909.
- **Tyrjän** sanomat : Tyrjän nuorisoseuran 25-vuotisjulkaisu. Käkisalmi : Tyrjän nuorisoseura, 1924.
- **Tyrväinen**, Väinö: Talikkalan V.P.K:n 50-vuotishistoriikki vv. 1896-1946. Julkaistu 1950.
- **Työväenyhdistysten** ja ammattiyhdistysten tarkoitus. Mukailemalla suomentanut Kössi Koskinen. Käkisalmi : Wuoksen kirjapaino, 1898.
- **Tähkä** : 100-vuotisjuhlaulkaisu. Toimituskunta: Urpo Matikainen ...et al. Parikkala : Kinnarniemen nuorisoseura Toivo, 1994.
- **Tähkä** : Kinnarniemen "Toivo"-nuorisoseuran 40-vuotisjuhlaulkaisu. Käkisalmi : Kinnarniemen "Toivo"-nuorisoseura, 1934.
- **Töölön** rotaryklubi 1949-1959 : Viipurin rotaryklubi 1931-1944. Toim. Eino Parikka. Helsinki : Töölön rotaryklubi / Viipurin rotaryklubi, 1960.
- **Ulmanen**, Akseli E.: Entisen Viipurin junamiehistön kesärantayhdistyksen 20-vuotisjulkaisu : 1966. Jyväskylä, 1967.
- **Uotinen**, Mikko: Emokulta kuutamonen : Etelä-Karjalan nuorisoseuran vuosijuhlaan Parikkalassa 1912. Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Uotinen**, Mikko: Huomen uskoa : Säiniön nuorisoseuran uutta taloa vihkiessä 10 p. marraskuuta 1912. Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Uotinen**, Mikko: Luottamuksella kohti tulevaisuutta! Etelä-Karjalan nuorisoseuran johtokunnan julk. puheita 1. Viipuri : Etelä-Karjalan nuorisoseuran johtokunta, 1913.
- **Uotinen**, Mikko: Nuoruudelle, ajalle päivänpaisteiselle : Koiviston nuorisoseuran 20-vuotiseen juhlaan. Viipuri, 1912.
- **Uotinen**, Mikko: Suomi sankarten taloksi, kauneuden kartanoksi : Sortavalan liikeapulaisyhdistyksen 25-vuotisjuhlaan heinäkuun 26 päivänä v:na 1919. Sortavala, 1919
- **Uotinen**, Mikko: Tervehdykseksi Suomen liikeapulaisten liiton yleiseen kokoukseen Sortavalaan 25-27 p:nä heinäkuuta 1919 saapuneille. Sortavala, 1919.

- **Vaatturityönantaja** liiton yleinen edustaja-kokous Viipurissa 28 - 29 - 30 p. heinäkuuta 1922. Viipuri : Vaatturityönantaja liitto, 1922.
 - **Wesa**, A.: Virolahden, Virojoen työväenyhdistyksen toimintakertomus 1894-1914. Kotka , 1914.
 - **Viipurin** maanmittariklubi - Kymen maanmittarikerho ry 1896-1996. Koonnut Tom Masalin. Kotka : Kymen maanmittarikerho, 1999.
 - **Viipurin** läänin itäisen vaalipiirin sos.-dem. piirijärjestö: Pöytäkirja Viipurin läänin itäisen vaalipiirin sosiaalidemokraattisen piirijärjestön vuosikokouksesta 1907-1945. Sortavala / Viipuri / Imatra , 1907-1946.
 - **Viipurin** metsänkävijät 50 vuotta.Toimituskunta: Erkki Karvinen, Kimmo Karvinen, Asko Kousa & Heikki Lepistö. Helsinki, 1968.
 - **Viipurin** N. M. K. Y. 40-vuotias : 1898-1938 . Toim. Martti Reijonen. Viipuri : Viipurin N. M. K. Y., 1938.
 - **Viipurin** NMKY:n Toimenpojat : muistelmia seitsemältä vuosikymmeneltä. Eräviesti : Viipurin NMKY:n Toimenpojat 75 vuotta : 1917-1992 .Toimenneuvosto: Kari Hurme ... et al. Viipurin NMKY:n Toimenpojat, 1993.
 - **Viipurin** teknillisen klubin 25-vuotisjuhlajulkaisu = Tekniska klubbens i Wiborg 25-års festskrift : 1895-1920. Toimitus: Lennart Holmberg ... et al. Viipuri : Viipurin teknillinen klubi, 1920.
 - **Viipurin** työväenyhdistys r.y. 40-vuotisajan vaiheista 1888-1928. Kuopio : Viipurin työväenyhdistys, 1928.
 - **Viipurin** V.P.K:n V. ja U-seura Tarmo : katsaus seuran 20-vuotiseen toimintaan. Viipuri : Viipurin V.P.K., 1925.
 - **William** ja Ester Otsakorven säätiö 1929-1978. Helsinki : William ja Ester Otsakorven säätiö, 1979.
 - **Väänänen**, Albin Fredrik : Kymmenvuotiskertomus Sorvalin työväenyhdistyksen toiminnasta v:na 1902-1912 . Viipuri : Sorvalin työväenyhdistys, 1912.
 - **Yrjölä**, Niilo: Karjalan kansan puolesta : Karjalan liiton taisteluntieltä 1940-1960. Helsinki : Karjalan Liitto, 1960.
 - **Ågren**, Robert: Sosialidemokratia ja sen tarkoitus. Sosialidemokratinen puolue Suomessa. Puoluehallinnon lentokirjasia 7. Viipuri : Puoluehallinto, 1906.
-

6. URHEILUHISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin urheilun historiaan käsitteleviä teoksia kuten eri urheiluseurojen ja urheilujärjestöjen historiikit sekä erilaiset kokoomateokset luovutetun Karjalan urheiluelämästä ja sen urheilijoista sekä pitäjä- että lajikohtaisia tutkimuksia.

- **Ahjopalo**, Toivo: Me urheilimme Laatokan-Karjalassa ja Sortavalassa. Sortavala : Sortavalan liikeapulaisyhdistys, 1966.
- **Arponen**, Antti O.: Luovutetun Karjalan urheilu. Sisältää pitäjä- ja lajikohtaista urheiluhistoriaa. Helsinki : Suomen urheilumuseosäitiö, 1995.
- **Etelä-Karjala** urheilu : SVUL:n Etelä-Karjalan (Viipurin) piirin historiikki vuosilta 1906-1986. Toim. Seppo Hakuli, Ukko Könni, Pauli Saukkonen. Imatra: SVUL:n Etelä-Karjalan piiri, 1986.
- **Hakuli**, Seppo: Viipurista Saimaan piiriin : narukerästä nahkakuulaan : Suomen palloliiton Saimaan piiri 1924-1974. Lappeenranta : Suomen palloliiton Saimaan piiri, 1974.
- **Hakulinen**, Veikko & Hakulinen, Lassi :Haku-Veikko : suurhiihtäjä Veikko Hakulisen muistelmat. Porvoo, Helsinki, Juva: WSOY, 1999.
- **Helle**, Matti: Kertomus Uimaseuran 20-vuotisesta toiminnasta 1906-1926. Viipuri : Uimaseura, 1926.
- **Heinonen**, Jouko: Reippaat sata vuotta. Lahti : Reippaat sata vuotta - historiatoimikunta, 1995.
- **Hentilä**, Seppo: Suomen työläisurheilun historia 1 : Työväen urheiluliitto 1919-1944. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Hiljaisen** urheilijan taskukirja 1937-1939. Viipuri, 1936-1938.
- **Hirn**, Sven & Wirtavuori, Aimo & Paakkanen, Erkki: 60 vuotta viipurilaistennistä : Viipurin tennis-seura - Viborgs tennis-sällskap r.y. 1898 -1958. Helsinki, 1958
- **Hytti**, Erkki: Virolahden Sammon 50-vuotishistoriikki 1913-1963. Hamina : Virolahden Sampo, 1963.
- **Häkkinen**, Paavo: Viipurin Reipas r.y. 1891-1966. Lahti : Viipurin Reipas, 1966.
- **Ilanko**, Jori: Viipurin urheilijat 1918-1944. Helsinki : Viipurin urheilijat, 1953.

- **Jokinen**, Petri: Urheilu Lahden alueella vuoteen 1960. Sis. mm. Viipurin Reipas 1940-1951. Lahti : P. Jokinen, 1994.
- **Jukola**, Martti: Olympialaispoikia. Tietoja metsäpirttiläisestä keihäänheittäjästä Albert Lampusta ja joutsenolaisesta Eino Penttilästä. 1928.
- **Jääpallosarja** 1937. Viipuri : Viipurin Palloseura, 1937.
- **Karjalaisia** leikkejä ja kansantanhuja. Toim. Meri Ollikainen. Suomen naisten liikuntakasvatusliiton julkaisusarja 29. Helsinki : WSOY, 1947.
- **Karjalan** urheilu : SVUL:n Etelä-Karjalan (Viipurin) piiri vv. 1906-1956. Toim. Aaro Laine, Erkki Komulainen & Eino Reponen. Helsinki: SVUL:n Etelä-Karjalan piiri, 1958.
- **Karvinen**, Elli: Viipurin naisten liikuntaharrastuksista. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Kertomus** Viipurin uimaseuran 5-vuotisesta toiminnasta 1926-1931. Viipuri : Viipurin uimaseura, 1931.
- **Kirvun** Vilkas 1901-1991. Toimittanut Irma Järvinen. Historiatoimikunta: Vilho Hämäläinen ... et al. Kärkölä : Kirvun Vilkas, 1992.
- **Klami**, Julius: Talikkalan Toverit (Viipurin Toverit) : urheilua ja järjestötoimintaa entisessä Viipurissa. Lahti : Suoja-säätiö, 1968.
- **"Laatokan Veikot"** 10-vuotias : kehitysviivoja ja tilastollisia tietoja. Esittänyt Ilveskissa. Sortavala : Laatokan Veikot, 1932.
- **Lindholm**, Sakari: Kotiseudun urheilua - kuvien kertomana : Joutseno, Lappee, Lappeenranta, Lauritsala, Lemi, Luumäki, Nuijamaa, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Ylämaa. Lappeenranta : S. Lindholm, 1974.
- **Matkaniemi**, Tero: TUL:n Karjalan piirin seurakentän muutokset 1919-1997. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Melan** loisketta Viipurin lahdelta ja vähän muualtakin. Kirj. Veikko Hellman. Maakrapujen valistukseksi ja melojaväen iloksi julkaissut Viipurin Sinimelat r.y. huhtikuulla 1936. Viipuri : Viipurin Sinimelat, 1936.
- **Miehikkälän** Vilkas 50 vuotta. Miehikkälä, 1971.
- **Nykänen**, Yrjö: Kertomus Viipurin voimailijain 10-vuotisesta toiminnasta 1916-1926. Viipuri, 1926.
- **Paarma**, Timo: Viipurin urheilijat 1918-1968. Helsinki, 1968.
- **Pessi**, Väinö: Muistikuvia Kaukolan voimistelu- ja urheiluseura Visa 50-vuotistaipaleelta. Helsinki, 1963.

- **Pirinen, T. & Hyvärinen, E.:** Sortavalan "Ponnistuksen" 10-vuotiskertomus 1904-1914 Sortavala : Sortavalan "Ponnistus", 1915.
- **Pirttimäki, Seppo:** Virolahden Sampo 85 vuotta : 1913-1998. Virolahti : Virolahden Sampo, 1998.
- **Pyysalo, Seppo:** Viipurin golf r.y. 50 vuotta. Lappeenranta : Viipurin golf, 1988.
- **Reponen, Eino:** Viipurin Reipas 1891-1931. Viipuri : Viipurin Reipas, 1931.
- **Reponen, Eino:** Viipurin voimailijat 1916-1936. Viipuri : Viipurin voimailijat, 1936.
- **Roni, Ranne:** Viipurin Reipas vv. 1891-1951. Lahti : Viipurin Reipas, 1951.
- **Selostus** Viipurin Voimailijat r.y:n vuoden 1936 vuosikokouksen laillisuutta koskevasta oikeudenkäynnistä raastuvanoikeuden pöytäkirjan perusteella. Viipuri, 1936.
- **Se** toinen Paavo Nurmi - ja varjoon jääneet. Toimittaneet Anssi Halmesvirta, Heikki Roiko-Jokela. Kirjoittajat Antti O. Arponen...et al. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja. Jyväskylä : Atena, 1997.
- **Suomen** liikunta- ja urheilukirjallisuus 1697-1944 : 1-3. Sisältää mm. henkilöbibliografian sekä voimistelu- ja liikuntaohjelmat. Toimittanut Sakari Laurila. Helsinki : Liikuntatieteellinen seura, 1974.
- **Suomen** Naisten Voimistelu-liitto: 1:nen Voimistelujuhla 1907 Porissa. Sis. myös: 2:nen Voimistelujuhla 1899 Turussa ; 3:s Voimistelujuhla 1901 Helsingissä ; 4:s Voimistelujuhla 1904 Viipurissa ; 5:s Voimistelujuhla Kuopiossa 1906. Suomen Naisten Voimistelu-liitto, 1907.
- **Suomen** voimistelu- ja urheiluliiton Viipurin piirin tiedoituksia 1943. Suomen voimistelu- ja urheiluliiton Viipurin piiri, 1943.
- **SVUL:n** 9 yleiset voimistelujuhlat Viipurissa 4-6.6.1927 : SVUL:n voimistelijaoston julkaisu. Oulunkylä : SVUL, 1927.
- **Toimintaa, urheilua ja liikettä.** TUL:n Karjalan piiri 1919-1999. Toim. Hannu Itkonen. Joensuu : TUL:n Karjalan piiri, 2000.
- **Toverit** 25 vuotta. Viipurin Toverit. Viipuri, 1928.
- **Toverit** 35 vuotta. Viipurin Toverit. Viipuri : Viipurin Toverit, 1938.
- **Uotinen, Mikko:** Valkeat vuoret : juhlaruno Raasulin voimistelu- ja urheiluseuran tupaantulijaisjuhlaan 6. 2. 16. Viipuri, 1916.

- **Urheilu** katsoo peiliin. Toimittaneet Heikki Roiko-Jokela ja Esa Sironen. Kirjoittajat: Heikki Aarrevaara ... et al. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 1999. Jyväskylä : Atena, 2000.
- **V U S Toverit 1903-1923** : 20 vuotis-juhla-julkaisu. Viipuri : Voimistelu ja Urheilu Seura Toverit, 1923.
- **V- ja US Toverit** : 35 vuotta. Toim. Erkki Pastinen ...et al. Voimistelu- ja Urheilu Seura Toverit. Viipuri : V- ja US Toverit, 1938.
- **Valle Resko** : kappale Suomen nyrkkeilyn historiaa. Toimittanut Aaro Laine. Viipuri : Viipurin nyrkkeilijät, 1944.
- **Vanhanen, Mauri** : Kaiku, joka kiiri kauas.. : VPL. Pyhjärven urheiluhistoria. Tyrvää : Pyhän-säätiö, 1970.
- **Vesa** 1913-1938 : Vuoksenniska. Toim. A. Varis, A. Jäppinen & Jaakko Hinkkanen. Viipuri, 1938.
- **Viinikainen, E.**: Kertomus Viipurin Pyöräilijäin 40:n vuotisesta toiminnasta vv. 1896-1936. Viipuri : Viipurin Pyöräilijät, 1937.
- **Viipuri** : menetetty, mutta ei unohdettu urheilukaupunki A.D.-1939. Toim. Helge Nygrén. Helsinki: Suomen urheilumuseosäätiö, 1986.
- **Viipurin Nyrkkeilijät ry 35 vuotta** : 1929-1964. Vastaava toimittaja: Reino Kuusela. Toimikunta: Niilo Somerkoski ... et al. Helsinki : Viipurin nyrkkeilijät, 1964.
- **Viipurin Reipas**: 90-vuotisjuhla Lahden urheilutalossa 1.11.1981 klo 13.00. Julkaisija Viipurin Reipas ry. Lahti : Viipurin Reipas, 1981.
- **Viipurin Reipas** 1891-1961. Lahti, 1961.
- **Viipurin Reipas r.y.** 1891-1971. Lahti, 1971.
- **Viipurin** työväen uimarit r.y. 10-vuotisjulkaisu : 1926-1936. Viipuri : Viipurin työväen uimarit, 1936.
- **Viipurin** uimaseuran 30-vuotis juhla ja kansainväliset uintikilpailut 23.8.1936. Viipuri : Viipurin uimaseura, 1936.
- **Viipurin** urheilijain poikaosaston toimintakalenteri 1. 1. - 31. 12. 1939 välisenä aikana. 2 osaa. Viipuri : Viipurin urheilijain poikaosasto, 1939.
- **Viipurin** urheilijat: 1926, 1 -1929, 6. Viipuri : Viipurin urheilijat, 1926-1929.
- **Viipurin** urheilijat 75 : 1918-1993. Koonnut Timo Paarma. Helsinki : Viipurin urheilijat, 1993.

- **Yrjölä**, Niilo & Reponen, Eino: Eläköön puulaaki! : viipurilaisten liikkeiden ja virastojen väliset jalkapallo-ottelut syksyllä 1928. Jälkipolville ikuistaneet Niilo Yrjölä ja Eino Reponen. Viipuri : Tekijät, 1928.
 - **Yrjölä**, Niilo: WB & JS - Viipurin Sudet - Sudet vv. 1912-1952. WB = Wiipurin Bandy. - JS = Jalkapallo Seura. Helsinki, 1952.
-

7. VÄESTÖ- JA ASUTUSHISTORIA

Lukuun sisältyvät Viipurin läänin väestö- ja asumishistoriaa kuten muuttoliikkeitä, asumisen jatkuvuutta, siirtolaisuutta ja väestönsiirtoja käsittelevät tutkimukset autonomian ja itsenäisyyden ajalta. Erityisesti menetetyn Karjalan evakkojen vaiheet toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen tapahtunut väestön uudelleen sijoittuminen eri puolella Suomea ovat olleet runsaan tutkimuksen kohteina. Tähän liittyy myös osaltaan siirtokarjalaisten omat paikallisyhdistykset noilla uusilla asuinsijoilla sekä identiteetin säilyttäjinä että sopeutumisen välineinä.

- **Alanen**, Leena: Laatokankarjalaiset toisen maailmansodan jälkeen : sosiologinen tutkimus laatokankarjalaisen siirtoväen alueellisesta ja ammatillisesta uudelleensijoittumisesta sekä väestörakenteesta. Joensuun korkeakoulu. Karjalan tutkimuslaitos 11. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1975.
- **Allen**, Marie Tua Marian: Svenska folkpartiets syn på snabbkolonisationen efter Moskvafreden 1940. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1984.
- **Anttila**, Vesa Talvisodan evakot. Turun ja Porin läänin kansanhuoltopiiri evakuoitujen huoltajana 1939-1940. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 2001.
- **Arminen**, Anu: Muutos ja jatkuvuus Viipurin asujaimistossa 1885-1935. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2001.
- **Asutuksen** rakenne Etelä-Karjalassa. Laatinut Pirjo Iivanainen. Lappeenranta : Etelä-Karjalan seutukaavaliitto, 1986.
- **Eltonen**, Marja: Johannekselaisten siirtyminen ja sopeutuminen Littoisiin. Opinnäyte. Turun yliopisto, sosiaalipolitiikka. Turku, 1986.
- **Engelberg**, Rafael: Kansantietoja Pohjois- ja Itä-Suomesta ja Venäjän-Karjalasta. Helsinki : Akateemisen kirjakaupan jaettavana, 1912.
- **Engman**, Max: Förvaltningen och utvandringen till Ryssland 1809-1917. Hallintohistoriallisia tutkimuksia 20. Helsinki : Tryckericentralen / Förvaltningshistoriekommittén, 1995.
- **Engman**, Max: S:t Petersburg och Finland : migration och influens 1703-1917. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Societas scientiarum Fennica, 1983.
- **Evakko** : jatkosodan päättymisen 50-vuotismuistojulkaisu. Vastaava toimittaja: Aatos Monto. Kemijärvi : Koillis-Lapin karjalaiset, 1994.
- **Evakuoitu** Karjala : Kajaanin karjalaiset ry:n 50-vuotisjulkaisu. Päätoimittaja: Yrjö Nikoskinen. Kajaani : Kajaanin karjalaiset, 1989.

- **Forsman**, Markku: Viipurin evakuoitisuunnitelmat ja niiden toteutuminen 1939-44. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1994.
- **Gadolin**, Axel de: The solution of the Karelian refugee problem in Finland. With a preface by Prof. G. H. L. Zeegers, University of Nijmegen. Publications of the Research Group for European Migration Problems 5. Hague : Martinus Nijhoff, 1952.
- **Grönlund**, Paula: Siirtoväen kulttuurinen sopeutuminen Satakuntaan - esimerkkinä hiitolalaiset Porin seudulla. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1985.
- **Haapamäen** karjalaiset r. y. 50 vuotta. Koonnut Marja-Liisa Naarala. Haapamäki : Haapamäen karjalaiset, 1996.
- **Heikkinen**, Kaija: Karjalaisuus ja etninen itsetajunta : Salmin siirtokarjalaisia koskeva tutkimus. Väitöskirja. Joensuun yliopiston humanistisia julkaisuja 9. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1989.
- **Heikkinen**, Lempi: Kaksi evakkoretkeä Karjalan Kannakselta Satakuntaan ja Hämeeseen Lempi Heikkisen päiväkirjan kertomana. Toimittaneet Ritva ja Risto Ankiö. 1996.
- **Helsingin**, Turun, Viipurin, Tampereen, Vaasan, Oulun, Porin, Kuopion, Lahden ja Kotkan väestölaskenta joulukuun 8. p. 1920 : teksti. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto 6, 55:11. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1923.
- **Helsingin**, Turun, Viipurin, Tampereen, Vaasan, Kuopion, Lahden, Oulun, Kotkan, Rauman, Pietarsaaren ja Riihimäen väestölaskenta marraskuun 27. p:nä 1930 : teksti. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto 6 ; 71:13. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1933.
- **Hietanen**, Silvo: Siirtoväen pika-asutuslaki 1940 : asutuspoliittinen tausta ja sisältö sekä toimeenpano. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki: Suomen historiallinen seura, 1982.
- **Hirvonen**, Kirsi & Pursimo, Timo: Karjalaisen siirtoväen työhön sijoittuminen ja asuntotilanne Rauman kaupungissa v. 1944-1950 sekä Raumalle sopeutuminen. Opinnäyte. Turun yliopisto, sosiaalipolitiikka. Turku, 1989.
- **Hoppu**, K. W.: Asuntovuokrat Helsingissä ja Viipurissa : tilastollinen tutkimus. Helsinki : Yhdistys yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämiseksi, 1917.
- **Hujanen**, Taisto & Koironen, Kimmo: Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880-1939 ja 1945-1984. Turku : Siirtolaisuusinstituutti, 1990.
- **Huovila**, Marja: Viipurilaistunut Lahti : siirtoväen asettautuminen 1950-luvulle tultaessa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.

- **Häkkinen**, Raili: Mikkelin karjalaiset ry. 60 vuotta. Mikkeli : Mikkelin karjalaiset, 2000.
- **Hämeenlinnan** Karjala-seuran 30-vuotisjuhla : Hämeenlinnan lyseon uudessa juhlasalissa 15.11.1970 klo 18.00. Hämeenlinna : Hämeenlinnan Karjala-seura, 1970.
- **Hämeenniemi**, Osmo: Valkeakosken karjalaiset 1945-1955. Valkeakoski : Valkeakosken karjalaiset, 1955.
- **Hämynen**, Tapio: Salmin kihlakunnan väestökehitys vuosina 1917-1939. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1981
- **Hämäläinen**, Vilho: Karjalan kannaksen venäläinen kesäasutus ja sen vaikutus Suomen ja Venäjän suhteiden kehitykseen autonomian ajan lopulla. Väitöskirja. Tampere : Tampereen yliopisto, 1974.
- **Hämäläinen**, Vilho: Karjalan Kannaksen venäläinen kesäasutuskysymys maamme itsenäisyyden kaudella. Tampereen yliopisto. Historiatieteen laitoksen julkaisuja 6. Tampere, 1983.
- **Härkönen**, Simo: Impilahden sotilaspiirin esikunnan toimintakertomus 8.8.1941-7.10.1944. Käsittelee mm. väestösiirtoja ja paluumuuttoa. Lappeenranta : Karjala-lehti/Karjalan kirjapaino, 1999.
- **Ihmisiä**, ilmiöitä ja rakenteita historian virrassa : Professori Antero Heikkiselle 60-vuotisjuhlapäivänä omistettu juhla-kirja. Toimittaneet Jukka Korpela, Tapio Hämynen & Arto Nevala. Studia Carelica humanistica 16. Joensuu : Joensuun yliopiston humanistinen tiedekunta, 2001
- **Itkonen**, Pertti: Karjalaista Turkuu : Turun Karjalaiset ry. 50 vuotta, 1940-1990. Turku : Turun Karjalaiset, 1990.
- **Itä-Karjalan** pakolaisten kotiinpaluu. Helsinki : Toivo Kaukoranta, 1923.
- **Itä-Suomen** asutus- ja väestöhistoriaa. Toim. Pertti Elsinen. Joensuussa 27.-28.6.1978 pidetyn Itä-Suomen asutus- ja väestöhistoriallisen seminaarin esitelmät. Joensuu : Pohjois-Karjalan historiallinen yhdistys, 1980.
- **Jokinen**, Marita, Karjalaisen siirtoväen korvauskysymyksen ratkaisu vuosina 1940 - 1945. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1977.
- **Jokinen**, Marita: Karjalaisen siirtoväen korvauskysymys. Helsinki : Suomi toisessa maailmansodassa -projekti, 1982.
- **Juhola**, Marita: Historiikki. Harjavallan karjalaseura ry 50. Harjavalta : Harjavallan karjalaseura, 1995.
- **Juntunen**, Arto: Korvesta pelloksi - maanhankintalain mukainen asutustoiminta Ylä-Karjalassa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1986.

- **Juuan** siirtoväen historia : paikallishistoriallinen tutkimus Juuan kuntaan vuosien 1939-1944 sotien johdosta pika-asutuslakien mukaan lopullisille asuinpaikoilleen sijoittuneiden ihmisten sopeutumisesta uusille asuinpaikoilleen. Juuka : Juuan Karjalaisseura, 1989.
- **Jyrkilä**, Faina: The adaptation of the resettled Karelian farmers. Jyväskylän yliopiston sosiologian laitoksen julkaisu 24. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1980.
- **Jyrkilä**, Faina: The developmental process associated with major adult roles, cultural and subcultural differences : a case study of Karelian immigrants. Jyväskylän yliopiston sosiologian laitoksen julkaisu 15. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1975.
- **Jyrkilä**, Faina: Siirtoväen sopeutuminen lämpimillä ja kylmillä tiloilla. Jyväskylän yliopiston sosiologian laitoksen julkaisu 23. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1979.
- **Jyväskylän** karjalaiset ry 1940-2000. Historiatoimikunta: Irja Kotonen ... et al. Jyväskylä : Jyväskylän kaupungin kulttuurilautakunta / Jyväskylän karjalaiset, 2000.
- **Järveläinen**, Matti: Viipurin väkiluku ja kaupunkiin suuntautunut muuttoliike 1870-1900. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1999.
- **Järvenpään** seudun karjalaiset r.y. 30 v. Järvenpää : Järvenpään seudun karjalaiset, 1975.
- **Kaakon** karjalaiset 50 vuotta : 2.9.1940-2.9.1990. Lappeenranta : Kaakon karjalaiset, 1990.
- **Kaartinen**, Helena: Karjalasta Paimioon. Paimio : Paimion seudun karjalaiset / Paimio-seura, 1990.
- **Kaloinen**, Kimmo: Konfliktit evakkokarjalaisten ja muiden suomalaisten välillä. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Folkloristiikan laitos S-sarja 221. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1972.
- **Kananen**, Heli Kaarina: Ortodoksina luterilaisten keskellä: siirtokarjalaisen ortodoksiväestön sopeutuminen Kiuruvedelle. Opinnäyte, Jyväskylän yliopisto, historian ja etnologian laitos, Suomen historia. Jyväskylä, 2002.
- **Kanervo**, Erkki: Sortavalan seudun asutusmaantieteestä. Eripainos. Laatokan-Karjalan maakuntaliiton vuosikirja 1. Sortavala, 1937.
- **Kansa**, Ahti: Tavastilan seudun karjalaiset 50 vuotta : 1949-1999. Kymi : Tavastilan seudun karjalaiset, 1999.
- **Kantee**, Lauri: Maataloussiirtoväen asuttaminen. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.

- **Karelia** and St. Petersburg : from lakeland interior to European metropolis. Edited by Eira Varis & Sisko Porter. The original article manuscripts translated by Elizaveta Korpelainen, Sisko Porter & Eira Varis. Joensuu : Joensuu University Press, 1996.
- **Karjala** elää uusilla asuinsijoilla. Toimittanut Pekka Kyytinen. Karjalan liiton muistojulkaisu 3. Kuvateos. Porvoo : WSOY, 1955.
- **Karjalainen**, Seija: Viipurin läänin väestö: väkiluvun kehitys, elinkeinorakenne ja väestönmuutokset 1880-1940. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1990.
- **Karjalaiset** Karkkilassa 1944-1953. Karkkila : Karkkilan karjalaiset, 1988.
- **Karjalaiset** Keski-Suomessa : Keski-Suomen museon näyttely 25.11.-16.12.1979. Keski-Suomen museon monistesarja 3/1979. Jyväskylä : Keski-Suomen museo, 1979.
- **Karjalaisseurojen** Lahden piiri 1946-1996. Lahti : Karjalaisseurojen Lahden piiri, 1996.
- **Karjalaisten** osoitekalenteri. Toim. Leo G. Pohjola. Avustavat toimittajat: Ilmari Soppi & Tapani Yli-Jaskari. Jyväskylä : Pohjola ja kumpp., 1952.
- **Kauas** on pitkä matka : kirjoituksia kahdesta kotiseudusta. Toimittaneet Pekka Laaksonen & Sirkka-Liisa Mettomäki. Kalevalaseuran vuosikirja 72. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1993.
- **Kaunismaa**, Seija: Karjalaisen siirtoväen virallinen huolto Vaasan läänissä 1939-1949. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1990.
- **Kauppala**, Pekka: Venäjän Pohjola : valtiollisen asutustoiminnan synty, kukoistus ja nykytila. Engl."The Russian North : the rise, evolution and current condition of state settlement policy" (1998). Tutkimuksia pohjoisesta ulottuvuudesta 1. Helsinki : Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti, 1998.
- **Kauraketo** : vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla. Toimittaneet Lauri Talikka, Ritva Talikka & Tatu Vanhanen. Somero : Somero-seura, 2001.
- **Keuruun** Karjalaseura 50 v historiikki. Keuruu : Keuruun Karjalaseura, 1996.
- **Keynäs**, W.: Itä-Karjalan asia ja pakolaiskysymys vv. 1922-1925 : Karjalan ulkomaisen valtuuskunnan selonteko Itä-Karjalan luottamusmiesten ja pakolaisten edustajain neuvottelukokoukselle 2-4 XII 1925. Helsinki : Karjalan ulkomainen valtuuskunta, 1926.
- **Kokkonen**, Outi: Rauman karjalaiset - karjalaisen kulttuurin sopeutuminen Raumalla. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1987.

- **Kolehmainen**, Rauni: Kaksi vuosikymmentä maanhankintalain mukaista asutustoimintaa pakkolunastetuilla mailla Ilomantsissa ja Tuupovaarassa vuosina 1945-1965. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Komi**, Armas: Siirtokarjalaiset Joroisissa. Joroinen : A. Komi, 2002.
- **Korven-Korpinen**, P.: Kannaksen kansan evakkotaival : välähdyksiä ja muistelmia vaelluksen varrelta. Kerava : Keravan kirjapaino, 1941.
- **Kosonen**, Johanna: Siirtokarjalaisten evakkotiet : asuttaminen ja asettuminen Ruovedelle vuosina 1939-1960. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 2001.
- **Kotikunnailta** ja evakkopoluilta : Kangasniemen kansalaisopiston karjalaisten perinnepiiriin ryhmätyö. Kangasniemi : Kangasniemen kansalaisopisto, 1990.
- **Kuikka**, Niilo: Evakkojen elämää : siirtoväen ja paikkakuntalaisten muistoja ja kokemuksia Lapinlahdella vuodesta 1944 alkaen. Lapinlahti : Lapinlahden karjalaiset, 1999.
- **Kulha**, Keijo K.: Asutustoiminta Keski-Suomessa 1945-1960 vuoden 1945 maanhankintalain nojalla. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1962.
- **Kultalähteen** kahta puolta : Kainuun ja Karjalan vaiheita. Toim. Heikki Rytkölä. Kajaani : Oulun yliopisto, Lönnrot-instituutti, 1999.
- **Kurri**, Aili Hellin: Sodan ja Karjalan liekit. Saarijärvi : A. H. Kurri, 2000.
- **Kuusisto**, Päivi: Evakko astui junasta : erään evakkokertomusaineiston tarkastelua. Opinnäyte. Kansanperinne. Tampere : Tampereen yliopisto, 1990.
- **Kärkölän** karjalaiset 1945-1995. Toimitus: Liisa Korpela ...et al. Kärkölä : Kärkölän karjalaiset, 1995.
- **Kävit** sie? näit sie? muistat sie? : evakkokertomuksia. Helsinki : Uudenmaan karjalaisseurojen piiri, kulttuuritoimikunta, 2001.
- **Laakso**, Sirkka: Elämää edestakaisin : karjalaisten evakkotaival 1939-1944. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1994.
- **Laatokan** pohjoisrannikon kulttuuriympäristö : suomalainen kulttuuriperintö Laatokan pohjoisrannikon maisemassa = Kul'turnoe okruzenie severnogo poberez'â Ladozskogo ozera : finskoe kul'turnoe nasledie v landsafte severnogo poberez'â Ladozskogo ozera. Petri Lintunen... et al. Suomen ympäristö, Alueiden käyttö 236. Helsinki : Suomen ympäristökeskus, 1998.
- **Lahden** karjalaiset r.y. 1940-1965 : neljännesvuosisata karjalaisuuden työsaralla. Lahti : Lahden karjalaiset, 1965.

- **Laihian** karjalaiset : muisteloita. Kirjoittajat: Kaleva, Aili & & Hyytiä, Aino & Lemmetti, Amalia & Puikkonen, Eero & Poti, Irja & Pusa, Juho & Keski-Mäenpää, Julia & Huhtamäki, Laila & Virolainen, Pentti & Virolainen, Pirkko & Torikka, Raimo & Uimonen, Yrjö & Heikkilä, Matti. Laihia : Laihian karjalaiset, 2000.
- **Laine**, Kimmo: Soanlahden luterilaisen seurakunnan väestökehitys 1900-1910. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1999.
- **Laisaari**, Mauno: Uusi korvauslaki selitettynä. Helsinki : Karjalan Liitto ry, 1942.
- **Lammin** karjalaiset 1945-1995 : historiikki. Koonnut Uljas Kiuru. Lammi : Lammin karjalaiset, 1995.
- **Lappalainen**, Niilo: Karjalaisperhe sodan kiroissa. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.
- **Lappeenrannan** viipurilaiset 10 v. : 2.3.1970 - 2.3.1980. Lappeenranta : Lappeenrannan viipurilaiset, 1980.
- **Lappeenrannan** viipurilaiset r.y. 20 vuotta : 2.3.1970 - 2.3.1990. Lappeenranta : Lappeenrannan viipurilaiset, 1990.
- **Lappeenrannan** viipurilaiset r.y. 25 vuotta : 2.3.1970 - 2.3.1995. Julkaisun kokosi Sirkka Laakso. Lappeenranta : Lappeenrannan viipurilaiset, 1995.
- **Liesmäki**, Eija: Sopeutumisen satoa: hiitolalaissiirtoväen maanviljelys ja karjanhoito sodanjälkeisessä Ulvilassa. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 2002.
- **Liukko-Sipi**, Marko, Kannakselta Satakuntaan - Tyrvään ja Vammalan kauppalan siirtokarjalaiset 1944 - 1960. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1999.
- **Luoma**, Pekka: Karjalan kannaksen väestönsiirrot ja evakuoinnit jatkosodan aikaan 1941-1944. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 5. Helsinki, 1982.
- **Luukas**, Veijo: Laatokan Karjalan evakuoinnin järjestäminen talvisodan aikana. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1985.
- **Lähde**, Heikki K.: Karjalasta Lammin kylille : asutustoiminnasta puoli vuosisataa. Lammi : Tiedotus ja kustannus Heikki K. Lähde, 1996.
- **Lähesmaa**, Matti: Uusilla asuinsijoilla Kerimäellä: siirtokarjalaisten vaiheita Suokon karjalaiskylässä 1940-luvulta 1990-luvulle. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1993.
- **Maaseutuväkeä**, hengen ja ruumiin kulttuuria : kokoelma artikkeleita Antero Heikkisen tutkimusaloilta. Toim. Tapio Hämynen & Antti Laine. Historian tutkimuksia 8. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991.

- **Mantila**, Pentti: Laatokalta lakeudelle. Karjalaisen siirtoväestön asutustoiminta. Teuvalla. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1985.
- **Marttinen**, Pentti: Muhoksen Karjalaseura 50 v. 4.10.1998 : seuran historiikki esitetty Muhoksen Karjalaseuran ja Tiistaiseuran yhteisessä 50-vuotisjuhlassa 31.10.1998 Muhos : P. Marttinen, 1998.
- **Metsä-Penttilä**, Eliina: Karkkilan karjalaiset r.y. : vuosikertomukset ja henkilöhaastatteluja vuosilta 1946-1996. Karkkila : Karkkilan karjalaiset, 1997.
- **Muistellaan** asutustoimintaa : antologia. Toimituskunta: Liisa Enwald-Aho, Leo Kalervo, Anelma Summanen & Liisa Suurla. Toimittaja: Liisa Enwald-Aho. Helsinki : Maaseudun sivistysliitto, 1985.
- **Muistoja** sotavuosilta : haastatteluja syksyllä 1989. Siirtokarjalaisten muistelmia. Kitee : Kiteen lukio, 1990.
- **Muuttuvan** paikallisyhteisön historia. Toim. Jussi Kuusanmäki. Kirj. Päiviö Tommila...et al. Helsinki : Paikallishistoriallinen toimisto, 1974.
- **Myö** tultii olemaa : siirtokarjalaisten muistelmia. Julkaisija: Sulkavan karjalaiset. Toimittaja : Ilmari Kenola. Sulkava : Sulkavan karjalaiset, 1989.
- **Mäntän** karjalaiset 50 v : historiikki. Toimittanut Martta Saarinen. Mänttä : Mäntän karjalaiset, 1998.
- **Nevalainen**, Pekka: Punaisen myrskyn suomalaiset : suomalaisten paot ja paluumuutot idästä 1917-1939. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 867. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002.
- **Niemi**, Kalevi: Mikkelin karjalaiset ry. 1940-1990. Mikkeli : Mikkelin karjalaiset, 1990.
- **Nissilä**, Viljo: Karjalan kannaksen asutushistoriaa nimistön valossa. Artikkelit. Kaukomieli 10. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1968.
- **Nygård**, Toivo: Itä-Karjalan pakolaiset 1917-1922. Studia historica Jyväskyläensia 19. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1980.
- **Ojala**, Toini: Vad blev det av de evakuerade karelarna? : en jämförande studie av mellangenerationsrörlighet. Meddelanden från Ekonomisk-statsvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi Serie A 367. Turku: Åbo Akademi, socialpolitiska institutionen, 1992.
- **On** aika muistella 1941-1991 : Hyvinkään karjalaiset r.y. 50-vuotta toimintaa karjalaisuuden hyväksi. Hyvinkää : Hyvinkään karjalaiset, 1991.
- **Palautetun** Karjalan jälleenrakennusvaihe vv. 1941-1944. Helsinki: Suomen Huolto, 1944.

- **Paukku**, Hannu J. Karjalaisen siirtoväen kotiutuminen Loimaan seudulle. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1981.
- **Paukkunen**, Leo: Siirtokarjalaiset nyky-Suomessa. Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitoksen tutkimuksia A 5. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1989.
- **Paukkunen**, Leo: Siirtokarjalaisten sijoittuminen vuonna 1994 : aineksia tulevaisuuden visioon vuosilta 1940-1996. Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan työpapereita 100. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1997.
- **Peltola**, Lasse: Paluumuutto Viipurin ympäristön sotilashallintopiirin alueelle vuosina 1941-1942 : talvisodan evakuoinneista takaisin kotiin. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1995.
- **Pentikäinen**, Katja: Pakolaisuus elämäkokemuksena : tutkimus Kemin ensimmäinen ja toisen polven Karjalan pakolaisista. Helsinki : K. Pentikäinen, 1991.
- **Penttilä**, Simo: Mouhijärvi 1939-1945. Mouhijärvi: Mouhijärven res.ups. kerho, 1992.
- **Perniön** karjalaiset r.y. 1945-1954. Salo : Perniön karjalaiset, 1955.
- **Pimiä**, Matti: Riihimäen karjalaisten seura ry. 30-vuotias 20.3.1968. Riihimäki, 1968.
- **Pirskanen**, Marjatta: Luovutettu maa kadotettu kaupunki : analyysseja viipurilaisten evakkojen elämäntarinoista vuosituhannen vaihtuessa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2000.
- **Pohjalainen**, Heimo: Karjalasta Kymenlaaksoon : ajan kuvia ja kuvauksia. Valkeala : Valkealan karjalaisseurat, 1994.
- **Pulli**, Jenny : Siirtolaistytön päiväkirja : evakkomatkat 1940 ja 1944. Toimittanut Heikki J. Kortesoja. Sortavalan mlk. Lapua : H. J. Kortesoja, 2000.
- **Pusa**, E.: Elintarviketuotanto- ja asutuskysymys. Helsinki : Karjalan liitto, 1941.
- **Pusa**, E.: Karjalaisten asuttaminen ja kuntien tehtävät siinä. Helsinki : Tekijä, 1940.
- **Pusa**, E.: Siirtoväen pika-asutuslain toteuttaminen : eräitä asiatietoja ja arvostelevia huomautuksia. Helsinki : Karjalan liitto, 1941.
- **Pyykönen**, Liisa: Terijoki venäläläisenä huvila-asutusalueena. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1969.

- **Pölönen**, Pauli: Evakossa, evakosta, evakkoon salmilaisten vaiheita sotavuosina 1939-1944. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1994. Julkaistu myös Kuopio : Salmi-säätiö 1995.
- **Rakentamisen** aika : asutus ja maahankinta : maanhankintalain 40-vuotisjuhlajulkaisu. Toimittanut Marja Naskila. Helsinki : Kirjayhtymä, 1984.
- **Raninen**, Tarja: Mie ja sie -kansa Jämsässä. Historiikkikooste : Jämsän Karjala-seura 17.2.1941-17.2.1991 50 v. Jämsä : Jämsän Karjala-seura, 1993.
- **Raninen**, Tarja: Vieraat veräjät : Sortavalan maalaiskuntalaisten, suojärveläisten ja valkjärveläisten sopeutumisesta Keski-Suomeen. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1989.
- **Raninen-Siiskonen**, Tarja: Vieraana omalla maalla. Tutkimus karjalaisen siirtoväen muistelukerronnasta. Väitöskirja, Joensuun yliopisto. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1999.
- **Ranta**, Artturi: Kappale Karjalaa Perä-Pohjolaan. Kemi : Suomen Punaisen Ristin Lapin läänin avustustoimikunta, 1940.
- **Rantalainen**, Mika: Sortavalan luterilaisen kaupunkiseurakunnan väestökehitys ja muuttoliike vuosina 1832-1938. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Rautava**, Mari: Kokemäen karjalaiset ry 1945-1995. Kokemäki : Kokemäen karjalaiset, 1995.
- **Rautkallio**, Hannu: Suuri viha : Stalinin suomalaiset uhrit 1930-luvulla. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1995.
- **Repo-Lehikoinen**, Päivi: Sortavalan kaupungin ortodoksinen ja luterilainen väestö 1800-luvulla: lähdekriittinen tarkastelu. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 2000.
- **Rintala**, Laila & Rautalin, Marjatta: Nokian karjalaiset ry. 1945-1995. Nokia : Nokian karjalaiset, 1995.
- **Rintamalta** raivioille : sodanjälkeinen asutustoiminta 50 vuotta. Toimittanut Erkki Laitinen. Jyväskylä : Atena, 1995.
- **Roine**, Maija-Stiina: Kolhon kylä - muutosten aikaa. Karjalaisten muutto Keski-Suomeen - yhden kylän kautta kerrottuna. Helsinki: M.-S. Roine, 2000.
- **Räsänen**, Katariina: "Karjalan käki kukkui..." : kertomuksia matkoista menetetyille kotiseudulle. Opinnäyte. Psykologia. Tampere : Tampereen yliopisto, 1997.
- **Saarelainen**, Asko: Raivaussavuiesta vainovalkeisiin : sodanjälkeinen asutustoiminta ja maaseudun muutos Pielisjärvellä (Lieksassa) 1945-1992. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1993.

- **Saarelainen**, Asko: Rengeistä isänniksi, kääpiötiloista pienviljelmiksi : maanhankintalain mukainen asutustoiminta Pielisjärvellä 1945-1966. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Saarenpää**, Kristiina: Karjalan palauttaminen siirtokarjalaisten näkökulmasta. Opinnäyte. Yhteiskuntapolitiikka. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1994.
- **Saarinen**, Heikki: Siirtokarjalaisen kotiseutu. Uusikirkkolaisten kotiseudun kokeminen ja kotiseutuidentiteettiin vaikuttavat tekijät. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1994.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Siirtokarjalainen identiteetti ja kulttuurien kohtaaminen = Cultural identity and cultural clash : the resettled Karelians in Finland. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomen muinaismuistoyhdistys, 1994.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Siirtokarjalainen perinnesidonaisuus : Kirvun Tietävälästä Orimattilaan. Joensuun yliopisto. Karjalan tutkimuslaitoksen monisteita n:o 9/1989. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1989.
- **Salonen**, Riikka: Turistina omassa kodissa. Opinnäyte. Imatra Lappeenranta : Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, 1999.
- **Siikaniemi**, Päivi: Siirtokarjalaiset Hollolassa. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1991.
- **Siirretyt** : evakot kertovat. Toimittaneet Laura Aro, Kirsi Kohvakka-Kettunen, Jorma Hytönen & Pekka Junkala. Palokka : Sharda, 2002.
- **Siirtokarjalainen** kulttuuri - Wiipurilaisen osakunnan 325-vuotisjuhlajulkaisu. Toim. Jukka Soisalon-Soininen & Tuure Westinen. Kaukomieli 11. Helsinki: Wiipurilainen osakunta, 1978.
- **Siirtokarjalaiset** Pornaisissa : Pornaisten karjalaiset ry 50 vuotta 1947-1997. Toim. Hilikka Kanervikko. Pornainen : Pornaisten siirtokarjalaiset, 1999.
- **Siirtokarjalaisten** tie 1-4. Toim. Urho Kähönen... et al. Turku : Nyky-Karjala, 1970-1971.
- **Siirtokarjalaisten** tie : osoitehakemisto. Turku : Nyky-Karjala, 1971.
- **Siirtokarjalaisten** tutkimuksen ja kulttuurin näkymät : raportti Karjalan Liiton kesäjuhlien kulttuuri- ja nuorisoseminaarista 12.6.-13.6.1987. Toim. Tarja Raninen & Kirsi Kohvakka. Helsinki : Karjalan Liitto, 1987.
- **Siirtoväen** pika-asutuksen soveltaminen. Helsinki : Karjalan liitto, 1940.
- **Siirtoväen** sopeutuminen : tutkimus Suomen karjalaisen siirtoväen sosiaalisesta sopeutumisesta. Kirjoittaneet Heikki Waris ... et al. Helsinki : Otava, 1952.

- **Siirtoväkeä** sodan jaloissa vuosina 1939-44. Kirjeistä koonnut Maija Saksa-Äärimaa. Helsinki : M. Saksa-Äärimaa, 1987.
- **Siirtoväki** ja sen huolto : opaskirjanen siirtoväen huoltoviranomaisia ja siirtoväkeä varten. Toimittanut Urho Kekkonen. Helsinki : Karjalan liitto, 1940.
- **Simonen**, Seppo: Paluu Karjalaan : palautetun alueen historiaa 1941-1944. Helsinki : Otava, 1965.
- **Sorri**, Martti: Vuoden 1945 maanhankintalain mukainen asutustoiminta Pälkäneellä. Tampere, 1990.
- **Sorri-Hukkanen**, Saimi: Tien täydeltä : tuokio- ja tunnelmakuvia karjalaisten kohtalonpäiviltä 1940-1944. 1. painos 1969. 2. painos S. Sorri-Hukkanen, 1993.
- **Suuronen**, Verner: Oriveden Karjala-seura : 1941-1976 : (35 v). Orivesi : Oriveden Karjala-seura, [1976]
- **Suvun** suuri kertomus : muistitietoa itsenäisen Suomen vaiheista. Toimittanut Pauliina Latvala. Kansanelämän kuvauksia 53. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2001.
- **Syväniemi-Heikura**, Eeva-Kaisa: Valkealan karjalaiset ry 50 vuotta. Valkeala : Valkealan karjalaiset, 1995.
- **Taistelu** karjalaisten elinkysymyksistä. Helsinki : Siirtoväen vaalitoimisto, 1951.
- **Tampereen** Karjala-seura ry.: 25-vuotisjuhlaviesti. Helsinki : Tampereen Karjala-seura, 1965.
- **Tampereen** Karjala-seura r.y:n 30-vuotisjuhlaviesti. Tampere, 1970.
- **Tapanainen**, Arvo: Pieksämäen seudun karjalaiset ry 30 vuotta 1940-1970. Pieksämäki, 1970.
- **Tauriainen**, Elsa: Karjalaseurat Etelä-Pohjanmaalla. Jalasjärvi : E. Tauriainen, 1988.
- **Tutkielmia** sodanjälkeisestä asutustoiminnasta Suomessa : Jyväskylän yliopistossa marraskuussa 1987 pidetyn tutkijaseminaarin esitelmät. Toim. Mauno Jokipii. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1988.
- **Uotila-Laine**, Anne: Karjalan Kannaksen venäläinen kesäasutus. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1989.
- **Vennamo**, Veikko & Väisänen, P.O.: Jälleenrakennuksen ihme : Suomi nousi aallonpohjasta. Jyväskylä : Gummerus, 1988.
- **Vento**, Arja: Siirtokarjalaisten tie idän myrskyistä elämän evakoiksi. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, Kotimainen kirjallisuus, 1986

- **Viilomaa**, Hannele: Paluu Antreaan jatkosodan aikana : siirtoväen paluu Antreaan ja kunnan jälleenrakentaminen Päämajan sotilashallinto-osaston alaisuudessa 1941-1944. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1990.
- **Viipurin** kiinteistö- ja asuntolaskenta joulukuun 8 p. 1920 : taululiitteitä. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto VI 54:3. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1922.
- **Viipurin** rakennus- ja asuntolaskenta marraskuun 27. p. 1930 : taululiitteitä. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto VI 72:3. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1932
- **Viipurin** väestölaskenta joulukuun 8 p. 1920 : taululiitteitä. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto VI 55:3. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1922.
- **Vipusen** vakka : Kalevala - nykyaikainen eepos, kalevalainen Karjala ja Pohjanmaa, siirtokarjalaisten tie synnyinseuduilta uusille asuinsijoille, Muhos - koivun ja tähden kulttuurimaisemaa, Muhos - monipuolista yritystoimintaa, Karjalan palautuskeskustelua. Toimittaja: Benjamin Myllyselkä. Kuvat: Terttu Jurvakainen ... et al. Piirrookset: Ulla Valtonen, Esa Holopainen, Eeva-Katri Juvani. English text revised by Jane Rose. Muhos : Muhoksen kotiseutuyhdistys, 1996.
- **Virolainen**, Johannes: Karjalaiset Suomen kohtaloissa. Helsinki : Otava, 1988.
- **Virolainen**, Johannes: Siirtokarjalaiset 1941-44 : kotiinpaluu, jälleenrakennus, uusi lähtö. Helsinki : Otava, 1989.
- **Vuorinen**, Päivi: "Ka Imbalahelt ollaa" - impilahtelaisen siirtoväen sijoittuminen ja sopeutuminen Suomenjoelle. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1994.
- **Väenlasku** Helsingissä, Turussa, Tampereella ja Viipurissa joulukuun 5. päivänä 1900 = Recensement de la population de Helsingfors, Åbo, Tammerfors et Viborg au 5 décembre 1900. Suomen virallinen tilasto VI 35. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1904.
- **Väenlasku** Helsingissä, Turussa, Viipurissa, Tampereella, Nikolainkaupungissa, Porissa ja Oulussa joulukuun 7. p. 1910 = Recensement de la population de Helsinki (Helsingfors), Turku (Åbo), Viipuri (Viborg), Tampere (Tammerfors), Nikolainkaupunki (Nikolaistad), Pori (Björneborg) et Oulu (Uleåborg) au 7 décembre 1910. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto VI 44. Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1914.
- **Väestön** ryhmitys ammatin ja elinkeinon mukaan Helsingissä, Turussa, Viipurissa, Tampereella, Nikolainkaupungissa, Porissa ja Oulussa joulukuun 7. p. 1910 = Répartition de la population d'après la profession dans Helsinki (Helsingfors), Turku (Åbo), Viipuri (Viborg), Tampere (Tammerfors), Nikolainkaupunki (Nikolaistad), Pori (Björneborg) et Oulu (Uleåborg) au 7

décembre 1910. Tilastollinen päätoimisto. Suomen virallinen tilasto VI 48.
Helsinki : Tilastollinen päätoimisto, 1916.

- **Väisänen**, P. O.: Asutustilojen alueellisesta jakautumisesta ja siihen vaikuttaneista syistä sekä asutustilojen suuruudesta Suomessa. Helsinki, 1966.
 - **Väkeväinen**, Kari: Maanhankintalain toteuttaminen Keski-Karjalassa 1945-1962. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1987.
 - **Yhtä** suurta perhettä : bolsevikkien kansallisuuspolitiikka Luoteis-Venäjällä 1920-1950-luvuilla. Toim. Timo Vihavainen ja Irina Takala. Kikumora publications. Series B, 12. Helsinki : Aleksanteri-instituutti, 2000.
-

8. KANSANPERINNE

Luku sisältää pääasiassa Viipurin läänin karjalaista kansanperinnettä käsitteleviä tutkimuksia kuten kansallispuvut ja muut tekstiilityöt, perinneruuat, työvälineet ja muu aineellinen kansankulttuuri sekä kansantavat ja vuotuisjuhlat. Muutoin kansanrunous on sijoitettu pääsääntöisesti kielen ja kirjallisuuden historiaan ja kansanmusiikki taiteen historiaan. Lisäksi karjalaista kansanperinnettä sisältävää aineistoa on myös löydettävissä eri tyyppisten Suomen Karjalan yleisesitysten ja Viipurin läänin paikallishistorioiden yhteydestä.

- **Ailio**, Julius: Karjalaiset soikeat kupurasoljet : katkelma Karjalan koristetyylin kehityshistoriasta. Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja 32: 3. Helsinki : Suomen muinaismuistoyhdistys, 1922.
- **Akiander**, Matthias: Naisien waateh-parresta Jääskessä. Helsinki, 1852.
- **Anttonen**, Arvi: Karjalaisten kanssa. Parikkala : A. Anttonen, 1986.
- **Bergström**, C. J.: Finsk badstuga : ett folkbad : sol, luft och vattenbad : viktiga faktorer för helsans bevarande : fragment ur föredrag. Hållna av C. J. Bergström Kirvus, 1922.
- **Currier**, Alvin C.: Karelia, the songsingers' land and the land of Mary's song : an introduction to (and meditation on) Karelian Orthodox culture. Written in the summer of 1989 in Ilomantsi, Karelia, Finland. Colfax, WI : A. C. Currier, 1991.
- **Ekdahl**, Marja: Merkkipäivien julkisista viettotavoista Sortavalassa vuosina 1919-1939. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1985.
- **Elämänkaari** ja perinne : antologia I. Tekstit: Ikäihmisten yliopiston perinneryhmä. Toimittanut Pirkko Sallinen-Gimpl. Lahti : Helsingin yliopisto, Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus, ikäihmisten yliopisto, 1996.
- **Forsström**, O. A.: Kuwia Raja-Karjalasta. Ruots. "Bilder ur lifwet i den karelska gränsmarken". Kansanvalistusseuran toimituksia 91. Helsinki : Kansanvalistus-seura, 1894.
- **Gender** and folklore : perspectives on Finnish and Karelian culture. Edited by Satu Apo, Aili Nenola & Laura Stark-Arola. Helsinki : Finnish Literature Society, 1998.
- **Grotenfelt**, Gösta: Feodor Pankkos gård i Nälkä-Uuksu by af Suistamo socken. Meddelanden från statens agrikultur-etnografiska samlingar å Mustiala institut samt å agrikultur-ekonomiska försöksanstalten I:5. Helsingfors , 1915.

- **Harju**, Anne: Iljan praasniekka rajakarjalaisessa Salmin pitäjän Työmpäisten kylässä. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, folkloristiikka ,1990.
- **Heikel**, Axel Olai: Museomiehen päiväkirjasta : A. O. Heikelin lehtikirjoituksia. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki : Museovirasto, 1989.
- **Heikel**, Axel O.: Seurasaaren ulkomuseo. Osa: 5 : Aleksis Kiven tupa, tuulimylly Punkalaitumelta, Karjalan tuvat Kaukolasta, paja Espoosta, tallirakennus Kaivopuistosta Helsingissä. Helsinki, 1915.
- **Heikkinen**, Kaija: Ortodoksis-karjalaisen perinteen välittyminen Raja-Karjalassa ja Savossa. Opinnäyte. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1977.
- **Hokkanen**, Leena: Karjalaisten kansallispukujen nyplätyt pitsit : ohjeita nytyntkien nypläjille = The bobbin laces of Karelian national costumes : instructions for nytyntki lace-makers. Käännös: Derek W. Stewart. Helsinki : Pitsipuoti Skriini, 1993.
- **Hokkanen**, Leena & Pursiainen, Leena: Nytyntki : karjalainen pitsi. Näyttely Laura Korpikaivo-Tammisen käsityömuseossa 15.5.-13.9.1992 koottu yhteistyössä Etelä-Karjalan museon ja Suomen pitsinyplääjien kanssa. Lappeenranta : Laura Korpikaivo-Tammisen käsityömuseo, 1992.
- **Hokos**, Warma, Voloi... : taloja ja kyliä saaristosta, Karjalasta ja Inkeristä = gårdar och byar drån skärgården, Karelen och Ingermanland. Julkaisija: Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosasto, arkkitehtuurin historia. Toimittaja: Simo Freese. Kartat : Petri Leskinen. Valokuvat : Georg Grotenfelt ... et al. Oulu : Pohjoinen, 1997.
- **Home**, Lyyli: Häätavat Suojärvellä. Joensuu : L. Home, 1977.
- **Härkönen**, livo: Itäinen vartio : lukuja vanhasta Karjalasta. Helsinki: Ahjo,1920.
- **Härkönen**, livo: Karjalaisten rakennukset. Valokopio : Karjalan kirja, s. 364-515. Porvoo, 1910.
- **Häyhä**, Johannes: Kuvaelmia Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista 1 : Joulun vietto. Ruots. "Bilder ur folkets lif i Östra Finland 1 : Jul och nyår" (1893). 2. korjattu painos 1955 julkaistu nimellä "Itäsuomalaisten vanha joulun". 1. painos Kansanvalistus-seuran toimituksia 81. Helsinki, 1893.
- **Häyhä**, Johannes: Kuvaelmia Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista 2 : Maahanpaniaiset. Ruots. "Bilder ur folkets lif i Östra Finland 2 : Begrifning" (1894). Kansanvalistus-seuran toimituksia 88. Helsinki, 1894.
- **Häyhä**, Johannes: Kuvaelmia Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista : Talvitoimet. Ruots. "Bilder ur folkets lif i Östra Finland : Wintersysslör" (1898); från finskan af Oskar Behm. Helsinki : Kansanvalistus-seura, 1897.

- **Häyhä**, Johannes: Kuvaelmia Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista : Kesäaskareet. Ruots. "Bilder ur folkets lif i Östra Finland : Sommarsysslör" (1899). Helsinki : Kansanvalistus-seura, 1898.
- **Häyhä**, Johannes: Kuvaelmia Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista : Naimistavat. Ruots. "Plägseder wid frieri och bröllop" (1900). Kansanvalistus-seuran toimituksia 113. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1899.
- **Häyhä**, Johannes : Kylänluvut : kuvaelmia itä-suomalaisten vanhoista tavoista. Helsinki : Otava, 1894.
- **Häyhä**, Johannes: Perhe ja kylä : kuvaelmia itäsuomalaisten vanhoista tavoista : maahanpaniaiset, kylänluvut, naimistavat. Kansanelämän kuvauksia 21. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1983.
- **Häyhä**, Johannes: Vuodenajat : kuvaelmia itäsuomalaisten vanhoista tavoista. Kansanelämän kuvauksia 20. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1982.
- **Iisalo**, Terttu: Lapsen yöitku kansanperinteessä. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Folkloristiikan laitos. S-sarja 51. Helsinki: Kansanrunoustieteen laitos, 1955.
- **Itse** tuon sanoiksi virkki 1-3. Karjalan Kannaksen perinteitä. Helsinki : Tyyne-Kerttu Virkki -säätio, 1983-1987.
- **Jauhiainen**, Pirkko: Rastavasta syysmiikkulaan : lapsuudenmuistoja Raja-Karjalasta. Sis. mm. vuodenajat ortodoksisessa kansanperinteessä. Helsinki : Otava, 1981.
- **Jevsejev**, Viktor: Karel'skij fol'klor v istoriceskom osvescenii. Leningrad, 1968.
- **Juuret** Karjalassa -kansio [heijastuskuva] .Toimittaneet Kaisu Lahikainen & Terhi Kouvo. Graafinen suunnittelu Pentti Nyholm. Helsinki : Karjalan liitto, 1999.
- **Juuret** Karjalassa : luokanopettajan opetusaineistoa. Työryhmä: Tapio Ikävalko ... et al. Piirrookset: Pentti Nyholm, Heli Pukki & Aimo Vuorinen. Helsinki : Karjalan liitto, 1999.
- **Kairamaa**, Eijamaija: Karelia a`la Carte -laatukäsikirjan kehittäminen. Opinnäyte. Joensuun yliopisto, Savonlinnan täydennyskoulutusyksikkö, matkailualan PD-koulutus, 1999.
- **Kalendar'** pamätnyh dat Karelii : 1995 god. Sostaviteli: L. A. Burmistrova, O. P. Koskina & E. I. Takala. Kalenterit. Petrozavodsk, 1994.
- **Karel'skaâ** i finskaâ nacional'naâ kuhnâ. Red. L. V. Karetina. Karjalainen ruokaperinne. Petrozavodsk : Kareliâ, 1997.
- **Karel'skie** pricitanija. Izdanie podgotovili A. S. Stepanova & T. A. Koski. Karjalaiset häärituaalit. Petrozavodsk, 1976.

- **Karel'skij** sbornik. Redaktory izdaniâ: A. I. Andreev i D. A. Zolotarev. Sis. mm. häät karjalaisessa kansanperinteessä. Leningrad : AN SSSR, 1929.
- **Karhu**, Soila: Käspaikkojen valmistus ja kuvioaiheet Maria Näreahon mukaan. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2000.
- **Karjala** tutuksi. Päätoimittaja: Helena Valta. Aiemman painoksen (1989) päätoimittaja Oili Parjo. Helsinki : Karjalan liitto, 1997.
- **Karjalainen** käsityöperinne. Kyselyn koonti: Elsa Silpala. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 8. Karjalaisen perinteen työryhmä, 1991.
- **Karjalainen** käspaikka. Kirjoittajat: Terttu Komulainen, Varpu-Leena Tirronen...et al. Joensuu : Pohjois-Karjalan maatalouskeskus, 1979.
- **Karjalainen** pukuperinne - Maaseudun ja kaupungin yhteydet. Kyselyn laatijat: Ulla Kervinen ... et al. Kyselyn koonti: Pirkko Sallinen-Gimpl. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 10. Helsinki : Karjalaisen perinteen työryhmä, 1999.
- **Karjalainen** ruokaperinne. Kyselyn laatijat: Pirkko Sallinen-Gimpl, Marjukka Patrakka & Aira Kuronen. Kyselyn toimittaja: Aira Kuronen. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 6. Karjalaisen perinteen työryhmä, 1988.
- **Karjalainen** vuotuisperinne. Kyselyn laatijat: Aira Kuronen ... et al. Kyselyn toimittaja: Marjukka Patrakka. Karjalaisen perinteen työryhmän kysely 7. Helsinki : Karjalaisen perinteen työryhmä, 1994.
- **Karjalaisen** perinteen työryhmän tutkimuksia. Karjalan liitto, Karjalainen kulttuurikeskus, julkaisu n:o 1. Helsinki, 1982.
- **Karjalaisia** kansallispukuja : nykyisestä Etelä-Karjalasta, Laatokan Karjalasta ja Karjalan kannakselta. Toimituskunta: Leena Pursiainen...et al. Porvoo : WSOY, 1982.
- **Karjalan** juhlaperinnekartta [Kartta-aineisto]. Toimittanut v. 1975 Niilo Sauhke. 2. painos 1978 & 3. painos 1990. 1. painos N. Sauhke, 1975.
- **Karjalan** kulttuurin kirjoja : elämää kahden puolen rajaa. Engl. "Colourful culture of Karelia : life on both sides of the border". Toimittajat: Hilikka Haaksluoto ... et al. Kirjoittajat: Hilikka Haaksluoto ... et al. Joensuu : Joensuun yliopisto, avoin yliopisto, 1998.
- **Karjalan** parhaat leivonnaiset. Toimittanut Jaakko Kolmonen. Helsinki : Patakolmonen, 1993.
- **Karppanen**, Eeva: Suomalainen morsiuspuku 1930-1990 : haastattelututkimus eteläkarjalaisen morsiuspuvun valinnasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1992.

- **Karttunen**, Päivi: Russkie zaimstvovanija v karel'skih svadebnyh pricitanijah. Opinnäyte. Karjalaiset häärituaalit ja venäläiset lainasanat. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Kaukonen**, Toini-Inkeri: Karjalan naisten käsityöperinteet. Jäljenne. Kotiteollisuus 1973:1. Julkaistu 1973.
- **Kaukonen**, Toini-Inkeri: Kinnasompelu levinneisyys ja työtavat Suomessa. Eripainos. Suomen Museo, 1960.
- **Kaukonen**, Toini-Inkeri: Kyynärä pohjaa, kortteli raitaa : riepukudonnaiset ja perinteiset lattiamatot. Engl. "A cubit of ground and a quarter of stripe : rag weaves and traditional floor mats". Artefakta 5. Helsinki : Akatiimi, 1998.
- **Kekkonen**, Jalmari & Ullberg, Uno & Tavaststjerna, Alarik : Kansanomaisia rakennustapoja ja koristemuotoja Karjalasta kahden puolen rajaa. Helsinki : Suomen Muinaismuistoyhdistys, 1929.
- **Kemppinen**, Iivar: Kadonnut Karjala : karjalaisen talonpoikauskulttuurin pääpiirteet. 3. painos 1981. 2. painos 1978. 1. painos Joensuu, 1977.
- **Kesker**, Auli: Etupistokirjonta kulttuurin ilmentäjänä : karjalaisten ja setukaisten tekniikka ja nimitykset menneisyydestä nykyisyyteen. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1999
- **Kiiski**, Vappu: Karjalainen punapöytä. 2. painos Helsinki : Kirjayhtymä, 1979. 1. painos Helsinki : Pellervo-Seura, 1959.
- **Kirkinen**, Heikki: Karjalantalo : kuva Karjalan asumiskulttuurista. Helsinki : Kirjayhtymä, 1981.
- **Kivimäki**, Sari: Muistojen aitanrappusilla : Karjalan kannaksen suomalaisen kansanrakentamisen historiaa, nykytilan kartoitus ja esimerkkikohteiden dokumentointi. Opinnäyte. Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehtuurin historia. Helsinki : S. Kivimäki, 1999.
- **Klementjev**, E. I.: Karely = Karjalazet : čtnograficeskij ocerk. Petrozavodsk : Karelija, 1991.
- **Kolehmainen**, Alfred: Karjalainen vanha kyly. Eno : Koliprint, 1993.
- **Kolehmainen**, Alfred: Lukkoperinne 2 : Karjalaiset vanhat lukot. Helsinki: Kansan Voima, 1989.
- **Kolehmainen**, Alfred: Savusauna Karjalassa. Helsinki : Rakennusalan kustantajat / Kustantajat Sarmala, 1999.
- **Koljonen**, Vilho: Karjalan "Lintukoto". Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1935.

- **Kolmonen**, Jaakko: Karjalan ja Petsamon pitäjäruoat. Helsinki : Patakolmonen, 1987.
- **Komulainen**, Terttu Katariina: Karjalaisten käspaikkojen ornamenttiikka. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, Taidehistorian laitos, 1988.
- **Komulainen**, Terttu: Käspaikkojen tekniikat. Kasvatustieteiden tiedekunnan opetusmonisteita n:o 11. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1989.
- **Konkka**, Unelma: Ikuinen ikävä : karjalaiset riitti-itkut. Helsinki, 1985.
- **Korhonen**, Uuno: Karjalaisen rakennuskulttuurin renesanssia. Viipuri : Tekijä, 1936.
- **Kosmenko**, A. P.: Severnye uzory : narodnaâ vysivka Karelii = Pohjolan kuvioita : karjalainen kansankirjonta. Avtor teksta ... A. P. Kosmenko. Sostaviteli L. N. Belogolova & T. A. Mosina. Foto Û. Å. Zehtera. Petrozavodsk : Kareliâ, 1989.
- **Kotomaamme** ruoka-aitta : Suomen, Karjalan ja Petsamon pitäjäruoat. Toim. Jaakko Kolmonen. Helsinki : Patakolmonen, 1988.
- **Koukkari**, Esa: Kodasta kulaan, pertistä kerkaan : asuinrakennusten historiaa ja matkakuvia sukukansojemme mailta. Helsinki : Sarmala : Rakennusalan kustantajat, 2003.
- **Kovalainen**, Pirkko : Karjalainen perinne ja sen muuttuminen. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1966.
- **Kovalainen**, Pirkko: Karjalainen siirtoväenperinne hämäläisympäristössä. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1972.
- **Kråkström**, Erik : Patsasnavettoja, Karjalan kannas : mittauspiirustuksia = Pelarfåhus, Karelska näset : uppmättningsritningar. Piirustukset vuodelta 1942 . Julkaistu 1994.
- **Kukkilintu-liinatie** kuvia suojärveläisistä käspaikoista. Toim. Maire Peltonen, Maria Näreaho & Maire Tsutsunen. Joensuu: Joensuun seudun suojärveläiset, 1979.
- **Kuusela**, Pirjo Hellevi: Kirjottujen käsipaikkojen kirjonta- reunanvahvistustekniikat materiaalisena tekstiiliekspressiona. Opinnäyte. Joensuun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta. Savonlinnan opettajankoulutuslaitos. Kotitalouden ja tekstiilityön opettajien koulutus. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Kyyrölän** perinnettä = Tradicii Krasnogo Sela. Toim: Tiina Harjula, Marja Leinonen & Olga Ovchinnikova. Slavica Tampereusia 3. Tampere: Tampereen yliopisto, 1993.
- **Käspaikat** : pyhäiset pyyhkiet . Toimittaneet Annikki Lukkarinen & Liisa Heikkilä-Palo. Heinävesi : Valamon luostari, 1995.

- **Laaksonen**, Pekka: Kotimailla. Toimittaneet Seppo Knuuttila, Ulla Piela & Senni Timonen. Juhlakirja: Pekka Laaksonen 60 vuotta 18. lokakuuta 1999. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1999.
- **Laihia**, Sandra: Praktisk vegetarisk kokbok. Suom. Käytännöllinen kasviskeittokirja. Toimittanut Kasvikunnan ystävä (1927). Kirvu : C. J. Bergströms förlag, 1923.
- **Lampinen**, Aino: Karjalainen keittokirja : maakunnallisia ruokia ja niiden valmistustapoja. 2. painos Joensuu, 1978. 1. painos Helsinki : Otava, 1953.
- **Lehikoinen**, Leena-Liisa & Puhakka, Mervi: Kansallispuuja Suomesta. Helsinki : Ajatus, 1994.
- **Leikkilipas** : leikkejä ja tansseja Karjalasta ja Suomesta. Tekijät: Sauli Junno, Viola Malmi, Rauni Riikonen & Sakari Riikonen. Toimittaja: Tellervo Riikonen. Joensuu : Ilias Oy, 2003.
- **Lempiäinen**, Liisa: Karjalan kannaksen ruokataloudesta ja sen muuttumisesta 1900-luvulla. Turun yliopiston kansatieteen laitos. Monisteita 3. Turku : Turun yliopisto, 1968.
- **Linnove**, Aino: Suomalaisen pitsinnypläyksen kehitysvaiheita : 1500-luvulta 1850-luvulle. Porvoo : WSOY, 1947.
- **Lukkarinen**, Annikki: Käspaikka. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1982.
- **Lähimaa**, Marja: Piirteitä Kivennavan vanhasta ruokataloudesta. Artikkelit. Kaukomieli 9. Helsinki : Viipurilainen osakunta, 1949.
- **Lännen** maita ja Karjalan kyliä. Toimittaja Saima-Liisa Laatumen. Professori Pertti Virtarannalle hänen täyttäessään 60 vuotta 20.5.1978. Kalevalaseuran vuosikirja 58. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1978.
- **Manninen**, Ilmari: Karjalaisten puvustosta. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1932.
- **Manninen**, Ilmari: Karjalaisten rakennukset. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1932.
- **Manninen**, Ilmari: Karjalaisten tavoista. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1932.
- **Matka** Kalevalaan. Eripainos Väinö Kaukosen artikkeleista Kainuun sanomissa 1988 ja Bomba, Korpiselkä-talo ja Kalevala-kylä -ortodoksis-karjalainen kulttuuri matkailuvalttina / Katriina Petrisalo. Kainuun museon julkaisuja. Kajaani : Kajaanin kaupunki, 1989.

- **Miettinen**, K. A. Kalevi: Viipurinrinkeleitä. Helsinki: K. A. Kalevi Miettinen, 2003.
- **Mononen**, Teija: Rajakarjalaistalo. Suomen entisen Raja- Karjalan pohjoisvenäläistä rakennusperinnettä edustavien kansanomaisten asuinrakennusten arkkitehtuuri. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1979.
- **Naakka-Korhonen**, Mervi: Halpa hinta, pitkä mitta. Kirj. Mervi Naakka-Korhonen. Aineiston koonnut Karjalan Sivistysseuran tukemana Maiju Keynäs. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1988.
- **Niemi**, Aukusti Robert: Runonkerääjienme matkakertomuksia 1830-luvulta 1880-luvulle. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1904.
- **Nikolskaja**, Roza: Karjalainen keittiö. Oulu : Pohjoinen, 1990.
- **Näkökulmia** karjalaiseen perinteeseen. Toimittanut Pekka Hakamies. Suomi 182. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1996.
- **Obrâdy** i verovaniâ narodov Karelii. Naucnye redactory: A. P. Konkka & È. S. Kiuru. Sis. mm. karjalaiset häät, kirjontatyöt, magia ja kalendaariperinne. Petrozavodsk : Karel'skij filial AN SSSR, 1988.
- **Obrâdy** i verovaniâ narodov Karelii. Naucnye redactory: Û. Û. Surhasko & A. P. Konkka. Petrozavodsk : Rossijskaâ akademiâ nauk , 1992.
- **Paakkala**, Aija: Kylillä Karjalassa : karjalaisen asuinrakentamisen ilme. Helsinki : Rakennuskirja, 1985.
- **Paavilainen**, Tyyne: Karjalassa on muistoni. Perinnekulttuuri ja kansantaide 7. Paavilaisten sukuseura, 1989.
- **Paulaharju**, Samuli: Karjalaista rakennustaitoa : kuvaus Pohjois- ja Itä-Karjalan rakennuksista. Toimittanut Pekka Laaksonen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 935. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003.
- **Paulaharju**, Samuli: Karjalainen sauna. Toim. Pekka Laaksonen. Osa Kansanrunousarkistossa säilytettävästä käsikirjoituksesta: Kansatieteellinen kuvaus Pohjois- ja Itä-Karjalan rakennuksista, aineisto kerätty pääosin 1907 ja 1908. Kansanelämän kuvauksia 17. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1982.
- **Paulaharju**, Samuli: Karjalainen talo. Toim. Pekka Laaksonen. Keskeisimmät jaksot käsikirjoituksesta: Kansatieteellinen kuvaus Pohjois- ja Itä-Karjalan rakennuksista, aineisto kerätty pääosin 1907 ja 1908. Kansanelämän kuvauksia 22. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1983.

- **Paulaharju**, Samuli: Kuva sieltä, toinen täältä kautta Suur-Suomen. Kirjoittanut ja kuvittanut Samuli Paulaharju. 2. painos Porvoo : WSOY, 1944. 1. painos nimellä "Kuva tuolta, toinen täältä kautta Suur-Suomen" Helsinki : Otava, 1919.
- **Paulaharju**, Samuli: Matkakertomuksia Karjalan kankahilta. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1908.
- **Paulaharju**, Samuli: Matkakuvia Karjalan kankailta 1907. Kansanelämän kuvauksia 16. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1981.
- **Pelttari**, Katri: Morsiamen neuvonta karjalaisissa ja inkeriläisissä häissä. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Folkloristiikan laitos. S-sarja 40. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1954.
- **Peltonen**, Nina. Karjalaiseen hääperinteeseen liittyvää sanastoa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1999.
- **Pennala**, Päivi: Käsityötuote karjalaisuuden ilmentäjänä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1999
- **Perkko**, Mariliina: Sotkamolainen naisen kansanpuku vuosina 1890 - 1920. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1972.
- **Pettinen**, Ritva-Liisa: Karjalantalo : taidehistoriallinen tutkielma. Opintotyönä kirjoittanut ja kuvittanut Ritva-Liisa Pettinen. Helsinki : Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1964.
- **Pietilä**, Minttu: Vilkkaat karjalaiset, hitaat hämäläiset, lupsakkaat savolaiset ja ylpeät pohjalaiset : heimostereotyyppien tarkastelua. Opinnäyte. Helsinki : Folkloristiikan laitos, 1997.
- **Pitkänen**, Sirkku: Karjalainen aitta. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1969.
- **Pursiainen**, Leena: Etelä-Karjalan ja Kannaksen kansanomaiset esiliinat. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1988.
- **Pursiainen**, Leena: Kansanomaisia peitteitä ja kuvatäkkejä : 15.5.-18.9.1988. Lappeenranta : Laura Korpikaivo-Tammisen käsityö museo, 1988.
- **Pursiainen**, Leena: Kansanpuku Karjalassa : tekstiilejä Viipurin museosta 1939. Lappeenranta : Laura Korpikaivo-Tammisen käsityö museo, 1994.
- **Pursiainen**, Leena: Karjalaiset kansallispuvut. Helsinki : Vapaan sivistystoiminnan liitto, 1978
- **Pursiainen**, Leena: Karjalaisia kansallispuvukuja nykyisestä Etelä-Karjalasta, Laatokan Karjalasta ja Karjalan kannakselta. Eteläkarjalaisten nuorisoseurojen liitto. Valokuvat: Jaakko Repo. Porvoo : WSOY, 1982.

- **Pursiainen**, Leena: Totta ja tarua kansallispuvusta. Kansallispuukujen mallijulkaisuja ja muuta kansallispuukukirjallisuutta alkaen vuodesta 1902. 1986.
- **Putkonen**, Katri Maria: Vanha karjalainen pistokirjonta - perinteisiä tekstiilejä ja pistokirjontatapoja - Pohjois-Karjalan museon Laatokan-Karjalan kokoelman yhdeksän harakka päähineen kirjonnat. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Raitasalo**, Pirkko: Suistamon pitäjän praasniekat. Kansatieteellinen systeemanalyysi. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopiston kansatieteen laitos, 1974.
- **Rajamailta**. Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta.Toimituskunta: Antero Heikkinen, Ilkka Savijärvi & Hannes Sihvo. Toim.: Hannes Sihvo & Risto Turunen. Studia Carelica humanistica 1. Joensuu: Universitas Joensuensis, 1989.
- **Raninen**, Tarja: Tule terveh : astu peremmälle karjalaiseen kulttuuriin. Helsinki : Marttaliitto, 1996.
- **Rantasalo**, A. V. Vorbereitungen zum Säen und Pflanzen im Volksaberglauben der Finnen und Esten mit entsprechenden Gebräuchen der Germanen verglichen : akademische Abhandlung. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Sortavala : Suomen Kirkon Sisälähetysseura, 1919.
- **Roschier**, Kati Marika: Ristipistokirjonta Äyräpään kansanpuvun talviesiliinoissa. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1998.
- **Rovio**, Kirsi: Pelena - ikonia kaunistava tekstiili: pelena Valamon, Konevitsan ja Petsamon luostareissa 1500-luvulta 1900-luvulle. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1999.
- **Ruuttu**, Maija : Kansantapoja ja -uskomuksia Karjalan Kannaksen itäosissa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1931.
- **Rytkönen**, Ahti: Kansan syvistä riveistä. Porvoo : W.S.O.Y., 1943.
- **Räsänen**, Matti: Savokarjalainen ateria : savokarjalainen ruoka ja ruokakulttuuri muuttuvassa maailmassa. Helsinki : Otava, 1980.
- **Sarafaanit** ja feresit : Pohjois-Karjalan museon 75-vuotisjuhlajulkaisu. Toimittanut Jaana Simonen. Joensuu : Pohjois-Karjalan museo, 1992.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Elävä karjalaisuus. Helsinki: Kirjayhtymä, 1987.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Karjalainen keittokirja. Helsinki: Tammi, 2000.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Karjalan perinneruoka : [Antrea, Vuoksenranta]; [Hiitola, Rautjärvi, Simpele]; [Impilahti, Suistamo]; [Jaakkima, Lumivaara]; [Johannes, Koivisto]; [Jääski, Vahviala-Nuijamaa]; [Kaukola, Käkisalmi]; [Kirvu, Ruokolahti]; [Kivennapa; Kanneljärvi-Terijoki]; [Kurkijoki, Parikkala]; [Lavansaari, Seiskari-

Tytärsaari]; [Muolaa, Äyräpää]; [Pälkjärvi-Soanlahti, Ilomantsi-Korpiselkä]; [Pyhäjärvi, Räisälä]; [Ruskeala, Harlu]; [Sakkola, Metsäpirtti-Rautu]; [Salmi, Suojärvi]; [Sortavala, Valamo]; [Uusikirkko, Kuolemajärvi]; [Valkjärvi, Vuoksela]; [Viipurin kaupunki]; [Viipurin mlk, Heinjoki]; [Virolahti, Säkkijärvi-Ylämää]. 23 osaa. Helsinki : Karjalan liitto, 1998.

- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Karjalainen perinnevuosi : Meil ois asjaa. Helsinki : Karjalan Liitto, 1989.
- **Sallinen-Gimpl**, Pirkko: Ruoan valinta siirtokarjalaisten ja kantaväestön kohdatessa. Helsinki 1986.
- **Salmenkallio**, Kauko: Truncata virescit = Karsittunakin viheriöi : vastaukseni kysymykseen "Säilyykö karjalainen kulttuurimme?". Juhlapuhe jaakkimalaisten pitäjäjuhlissa Teuvalla 6.-7.9.1986. Espoo : K. Salmenkallio, 1986.
- **Saloheimo**, Veijo: Karjalaisuuden hyväksi : Karjalaisen kulttuurin edistämissätiön 25-vuotiskertomus. Joensuu, 1975.
- **Sauhke**, Niilo: Karjalan praasniekat. Laukaa : Tekijä, 1971.
- **Schmeidler**, Marie-Elisabeth: Zur Karelien-Forschung heute. Sonderdrucke aus: Jahrbuch für finnisch-deutsche Literaturbeziehungen, Nr. 21/1989 u. 22/1990. Helsinki : Deutsche Bibliothek, 1989-1990.
- **Schvindt**, Theodor: Ompelu- ja nauhakoristeita. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 85. 1. painos ilm. 1895 & 1903 nimellä "Suomalaisia koristeita 1-2". 2. painos Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1982.
- **Schvindt**, Theodor: Suomen kansan pukuja 1800-luvulla. Osa 1 : Karjala. Helsinki : Kustannusosakeyhtiö Kirja, 1913.
- **Seppänen-Pora**, Irja: Apposkaalista mantsikkamöllöön : Karjalan kannaksen kansanruoka. 1. painos 1962, 2. painos 1963. 3. painos Helsinki : Otava, 1979.
- **Severnyje** uzory : Narodnaja vysika karelii = Pohjolan kuvioita = Karjalainen kansankirjonta. Avtor teksta i naucnyj konsultant...a. P. Kosmenko. Petrozavodsk : Karelija, 1989.
- **Sihvo**, Pirkko: Folk costumes from Finnish Karelia. Published for the Trustees of the British Museum by British Museum Publications. Helsinki : Museovirasto, 1985.
- **Sihvo**, Pirkko, Jääsken puku. Erip. Suomen Museo 1984. 1984.
- **Siltavuori-Ilmer**, Kirsi-Marja: Karjalaisia kansanpukuja -näyttely Pohjois-Karjalan museossa 9.6.-30.9.1982. Joensuu, 1982.
- **Simonen**, Jaana: Olkainhame ja päähine. Karjalaisen ortodoksinaisen uskonnon ja identiteetin tunnukset. Opinnäyte. Kansatiede. Turku : Turun yliopisto, 1993.

- **Sirelius**, U. T. : Karjalaisten asumuksista. Karjalaisten puvuista. Ylipainos "Karjalan kirjasta. Porvoo : WSOY, 1909.
- **Somerma**, Ritva: Karjalan kannaksen kansan vaatetus - länsieurooppalaisen muodin jäännös : kuva- ja asiakirja-analyysi. Opinnäyte. Jyväskylän yliopisto, etnologian laitos. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1998.
- **Stenij**, Maija & Ollila, Aino: Karjalan kirjonta. 5. painos 1959. 4. painos Porvoo : WSOY, 1955.
- **Stepanova**, A. S.: Karel'skie placi : specifika zanra : (izbrannyye stat'i). Itkuvirret. Petrozavodsk : Periodika, 2002.
- **Suomalainen**, Marja-Liisa: Etelä-Karjalan perinnäistä ruokakulttuuria. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1978.
- **Suomalaisia** kansallispukuja : 16 värivainosta ja selittävä teksti. Toimittanut Theodor Schvindt. Helsinki : Weilin & Göös, 1902.
- **Suomalaista** ruokaperinnettä : riparollista hapantvelliin. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson perinneruokia. Helsinki : Kansan sivistystyön liitto, 1988.
- **Suomen** kansallispukuja : kuvia ja ohjeita käytäntöä varten. Toimittanut Tyyni Vahter & kuvittanut Greta Strandberg. Osa 2 : Äyrämöispuku (Muolaan-Sakkolan seudut). Porvoo : WSOY, 1935.
- **Suomen** kansankulttuurin kartasto 1: Aineellinen kulttuuri. Toim. Toivo Vuorela. Saks. "Atlas der finnischen Volkskultur", engl. "Atlas of Finnish Folk Culture". 2. painos 1996. 1. painos Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1976.
- **Suomen** kansankulttuurin kartasto 2 : Suomen perinneatlas. Tekijä : Matti Sarmela. Engl. "Atlas of Finnish Ethnic Culture". 2. painos 1995. 1. painos Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1994.
- **Suominen**, Nina & Vaajakallio, Ulla: Babuskan kanssa. Helsinki : Lasten keskus, 2003.
- **Suuronen**, Raita & Huttu, Raija & Suuronen, Heljä : Karjalaista ruokaperinnettä. 2. painos 1976. 1. painos Joensuu: Pohjois-Karjalan maatalouskeskus, 1970.
- **Säppi**, Leena: Opas minikäspaikkojen tekoon. Joensuu : Ortodoksisten nuorten liitto ONL, 1998.
- **Talve**, Ilmar: Kannakselainen sääririkko. Scripta ethnologica 16. Turku : Turun yliopisto, kansantieteen laitos, 1964.
- **Talve**, Ilmar: Suomen kansankulttuuri : historiallisia päälinjoja. 3. tarkastettu ja täydennetty painos 1990. 1. painos Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1979.

- **Tetri**, Salme: Viipurin mummon keittokirja. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1993.
 - **Tolbert**, Elizabeth Dawn: The musical means of sorrow : the Karelian lament tradition. Väitöskirja. University of California, 1988. Ann Arbor : University Microfilms International, 1989.
 - **Tule** tähä polvellein, mie kerron. Toim. Aarre Piitulainen. Janakkala : Janakkalan karjalaiset, 1981.
 - **Vahter**, Tyyni: Friluftsmuseet på Fölisö IX : Pertinotsa, en gränskarelsk gård från Moiseinvaara i Suojärvi, sädesboden från Paltamo, bakugnen från Loppi, gungorna Suomeksi nimellä Pertinotsa, rajakarjalainen talo Suojärven Moiseinvaarasta, vilja-aitta Paltamosta, ulkouuni Lopelta, keikut. Helsinki : Friluftsmuseet på Fölisön, 1941.
 - **Valtonen**, Hilja: Häät nousoot : karjalaiset huntuhäät. Helsinki : Otava, 1954.
 - **Vanha** kansa muistelee. Kerännyt ja julkaissut Pertti Virtaranta. Porvoo : WSOY, 1947
 - **Weilin**, Ebba : Suomalaisia kansallispukuja - 1 Äyrämöisen puku Muolaasta, 2 Jääsken puku, 3 Koiviston puku, 4 Säskylän puku, 5 Lapväärtin puku, 6 Houtskarın puku, 7 puku Tuuterista, 8 muinais-suomalainen puku. Helsinki : Koti ja yhteiskunta, 1899.
 - **Veräjille** vierahille. Toimittanut Tauno Leväinen. Joensuu: Karjalaisen kulttuurin edistämissätiö, 1993.
 - **Viipurinrinkeli**. Toimitus ja taitto: Mervi Kansonen & Elina Vuori. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1992.
 - **Virtaranta**, Pertti: Kynällä kylmällä - kädellä lämpimällä : muistiinpanoja tapauksista ja tapaamisista. Toimittanut Jaakko Yli-Paavola. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 582. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1993.
 - **Virtanen**, Leea: Raudun kansanperinne. Eripainos teoksesta Raudun historia. Helsinki, 1965.
 - **Vuorelman** kansallispukuja. Kuvasto. Lahti : Helmi Vuorelma oy, 1993.
-

9. KIRKKOHISTORIA JA USKONTOTIEDE

Lukuun sisältyy Karjalan Kannaksen ja Laatokan Karjalan alueella vaikuttaneiden luterilaisen ja ortodoksisen kirkon vaiheet autonomian ja itsenäisyyden aikana sekä erilaisten uskonnollisten liikkeitten ja merkkihenkilöiden tarinat. Aihepiiriin kuuluvat mm. pappeinkokouksia, luostarilaitosta, sisälähetystyötä, herätysliikkeitä, diakoniaa, kansanvalistusta, yksittäisten seurakuntien arkista toimintaa ja tuolloin ajankohtaisia kirkollisia kysymyksiä käsittelevät julkaisut sekä uskontotieteelliset tutkimukset karjalaisten kansanuskosta. Kirkkotaidetta käsittelevät tutkimukset sijoittuvat pääsääntöisesti taiteen historiaan, minkä lisäksi Valamon luostarisaarta koskevat teokset on koottu pääasiallisesti sen oman paikallishistorian yhteyteen.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hallinnossa Viipurin lääni kuului aluksi Porvoon hiippakuntaan (1812-1897), sitten Savonlinnan hiippakuntaan (1897-1925) ja lopuksi Viipurin hiippakuntaan (1925-1945), joka oli ennen talvisotaa maamme väkirikkain luterilainen hiippakunta. Vastaavasti autonomian ajan ortodoksinen kirkollishallinto järjestettiin osana Pietarin hiippakuntaa, kunnes vuonna 1892 perustettiin itsenäinen Suomen ja Viipurin arkkipiispanistuin, josta tuli samalla ensimmäinen Suomen ortodoksinen piispanistuin. Itsenäistymisen jälkeen Suomen ortodoksinen kirkko siirtyi Moskovan alaisuudesta Konstantinopoliin patriarkaattiin vuonna 1923, jolloin arkkipiispanistuin siirrettiin Sortavalaan ja Viipuri sai vastaavasti kirkon toisen piispanistuimen vuonna 1935. Maailmansotien välisen aikana ortodoksisen kirkon toiminnan painopiste oli Karjalassa, jossa sijaitsi pääosa sen seurakunnista.

- **50** vuotta sisälähetystyötä Karjalassa : kertomus Pyhän Sergein ja Hermanin Veljeskunnan toiminnasta 1885-1935. Toimittanut Konstantin Kononoff. Sortavala : Raamattutalon kirjapaino, 1936.
- **Aalto**, Kaarlo A.E.: Uudenkirkon Vpl. emäseurakunnan seurakuntaelämää. Opinnäyte. Turku, Turun yliopisto, 1934.
- **Aamunkoitto** : Suomen ortodoksisten kotien hengellinen viikkojulkaisu : juhlanumero 1918-1943. Sortavala, 1943.
- **Aarnisalo**, Otto: Bibeltryckningens förläggande till hemlandet . Sortavala, 1914.
- **Aarnisalo**, Otto: Esitys Sortavalan kaupungin valtuustolle Sortavalan kaupungin vaivaisten hoitamisesta ja Suomen kirkon sisälähetysseuran suhteesta siihen. Sortavala, 1921.
- **Aarnisalo**, Otto: Europan evankelisten kirkkojen velvollisuus Venäjää kohtaan : esitelmä Saksan sisälähetymisen 75-vuotisjuhlassa Wittembergissä 24 syysk. 1923.= Die Pflicht der evangelischen Kirchen Europas Russland gegenüber : Vortrag bei der 75-Jahrsfeier der deutschen Inneren Mission in Wittemberg am 24 Sept. 1923. Sortavala, 1923.

- **Aarnisalo**, Otto: Hallakorpi kuivattava Joko Väinölän lasten silta on syntymässä? Heimokansojemme lähetystarve. Sortavala : Suomen sisälähetysseura, 1922.
- **Aarnisalo**, Otto: Kertomus Suomen kirkon sisälähetysseuran johtokunnalle toimitusjohtajan käynnistä Köpenhaminassa 6-10.8.1922 pidetyssä Maailmanliiton kokouksessa kansakuntien lähentämiseksi ynnä tohtori Larsenin siitä aiheutuneesta käynnistä Suomessa 5-7.10.1922. Sortavala, 1923.
- **Aarnisalo**, Otto: Protestanttisen kristillisyyden ja länsimaisen sivistyksen etuvartio kaukana Pohjolassa. Engl. "An Outpost of Protestant Christianity and Western Civilisation in the Far North". Church of Finland Home Mission Society. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1923.
- **Aarnisalo**, Otto: Seurakuntakoulun järjestely uusissa oloissa : alustus, Uukuniemen pappilassa viime maaliskuun 5 päivänä pidetyssä Sortavalan rovastikunnan kontrahtikokouksessa. Sortavala, 1909.
- **Aarnisalo**, Otto: Sisar Ellonen eli mitä diakonissalla on tehtävää syrjäkylässä. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1919.
- **Aarnisalo**, Otto: Sortavalan maaseurakunnan jako. Sortavala, 1935.
- **Aarnisalo**, Otto: Suomen kirkon sisälähetysseura : 1905-1930. Ruots. "Finska kyrkans inremissionssällskap 1905-1930". Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1930.
- **Ahla**, Eino J.: Seurakunnan taloutta hoitavista elimistä. Eripainos "Seurakuntien talousasioita". Sortavala, 1937.
- **Ahla**, Eino J. & Lappi-Seppälä, M. & Paunu, Hj.: Seurakuntien talousasioita : esitelmiä seurakuntien luottamusmiehille. Sortavala, 1937.
- **Ahonpää**, Väinö: Ilmari Salomies Viipurin ja Mikkelin piispana 1943-1951. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1995.
- **Akiander**, Matthias: Herdaminne för fordna Wiborgs och nuvarande Borgå stift. Delen 1-2. Helsinki : Finska Vetenskaps-Societeten, 1868-1869.
- **Akiander**, Matthias: Muutamia tietoja Inkerinmaan ja Itäsuomen lahkolaisuuksista. Helsinki : K. E. Holm, 1864.
- **Akiander**, Matthias & Poutiainen, Paavo: Sortavalan kappalaisen Henrik Renqvistin muistoksi 1. Henrik Renqvist / Matthias Akiander. Suom. K. Peltolainen. Alunperin teoksessa "Historiska upplysningar om religiösa rörelsen i Finland". Sortavala : Saukko, 1887.
- **Akiander**, Matthias & Poutiainen, Paavo: Sortavalan kappalaisen Henrik Renqvistin muistoksi 2. Henrik Renqvist Sortavalan kappalaisena / Paavo Poutiainen. Suom. K. Peltolainen. Sortavala : Saukko, 1887.

- **Alanen**, E. A.: Hurmahenkisyys evankelisessa kristikunnassa ennen ja nyt : synodaalikirjoitus Viipurin hiippakunnan pappeinkokousta varten v. 1932. Sortavala, 1932.
- **Alatalo**, Keijo: Miehikkälän helluntaiseurakunta 70 vuotta. Miehikkälä : Miehikkälän helluntaiseurakunta, 1999.
- **Alha**, Eeva: Isien kirkko ja naiset. Aikamme kysymyksiä 3. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1944.
- **Anttila**, Risto: Karjalan luostarit : Valamo, Petsamo, Lintula, Konevitsa. Humpmila : KR-kirjat, 1994.
- **Asiakirjoja** ja muistiinpanoja Koiviston kirkonrakennusasiassa. Viipuri, 1902.
- **Behr**, C. B. v.: Konevitsan luostari. Käkisalmi, 1932.
- **Betel** : piirteitä Viipurin diakonissalaitoksen toiminnasta 1869-1919. Viipuri, 1919.
- **Bonsdorff**, Ilmari: Matemaattisiin laskelmiin perustuva lausunto diakonissain eläkkeiden järjestelyistä. Sortavala, 1934.
- **Borgå** stifts matrikel. Utg. af Adolf Boman. Porvoon hiippakunnan matrikkeli. Porvoo : Hjelt, 1829.
- **Borgå** stifts matrikel. Utgiven af Adolf Fredrik Sirén. Porvoon hiippakunnan matrikkeli. Porvoo : P. Widerholm, 1854.
- **Domkapitlets** i Borgå cirkukärbref. Senare seriens 1. flock : 1870-1880 : N:ris 1-98. Senare seriens 2. flock : 1880-1890 : N:ris 99-201. Senare seriens 3. flock : 1891-1896 : N:ris 202-286. Porvoo: Borgå domkapitel, 1870-97.
- **Eloa** on paljon ... : Suomen kirkon sisälähetysseuran työmailta. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1939.
- **Elpis** : Karjalan ja koko Suomen arkkipiispan Hermanin 75-vuotispäivän ja Helsingin hiippakunnan piispan Aleksanterin 70-vuotispäivän juhlakirja. Toimituskunta: Paavo Kontkanen, Erkki Piironen & Aari Surakka. Kuopio : Pyhäin Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1953.
- **Elämän** illan varrella : mietteitä vanhusten kasvattamisesta. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1909
- **Elävä** kirkko : esitelmiä, puheita ja alustuksia kolmansilla suomalaisilla kirkkopäivillä Viipurissa tammikuun 10-12 p:nä 1922. Porvoo : WSOY, 1922.
- **Erkamo**, Pentti: Vuosisata diakoniaa Viipurissa ja Lahdessa : Viipurin - Lahden diakonissalaitos 1869-1969. Lahti : Lahden diakonissalaitoksen säätiö, 1969.

- **Etsivän** kirkon palvelijana : Suomen kirkon sisälähetysseuran työtä sanoin ja kuvin. Sortavala : Suomen Kirkon Sisälähetysseura, 1939.
- **Evangel[is]-luterilaisen** kansankirkon hengessä toimivia kristillisiä järjestöjä. Sortavala : Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto, 1920.
- **Fagerholm**, Ulrik: "I Jesu namn och blod" : en studie av laestadianpredikanter och deras verksamhet i Borgå stift. Opinnäyte. Turku : Åbo Akademi, 2001
- **Fingerroos**, Outi: Johannekselaiset hautajaiset : kuolema ongelmana ja rituaaliprosessina Karjalan kannaksen luterilaisessa kulttuurissa vuosina 1917-1939. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1998.
- **Finland** under korsfanan. Redaktionskommittén: ordförande Erling Eidem ... et al. Tukholma : Redaktionskommittén för Finland under korsfanan, 1942.
- **Gaurilow**, Aleksanteri: Seurakunta, jolla ei ollut kirkkoa : ortodoksisen papin ajatuksia. Mikkeli, 1958.
- **Godenhjelm**, Hugo: Matrikkeli : biografinen luettelo Suomen evankelis-luterilaisen kirkon papeista. Joensuu : Pohjois-Karjalan kirjapaino, 1935.
- **Godenhjelm**, Hugo: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja papiston matrikkeli. Tampere : Hugo Godenhjelm, 1916.
- **Godenhjelm**, Hugo: Suomen evankelis-luterilaisen papiston matrikkeli. Sortavala : Hugo Godenhjelm, 1927.
- **Godenhjelm**, Hugo: Suomen evankelis-luterilaisen papiston matrikkeli. Kuopio : Godenhjelm, 1944.
- **Gummerus**, Erkki: Ensimmäinen suomalainen "yliopistoko" Johanneksessa? : rovasti Fredrik Gustaf Palmaeuksen muistolle. Viipuri : Johanneksen suomalaisuustoimikunta, 1935.
- **Gummerus**, Leo: Kertomus Suomen evankelisluterilaisen kirkon tilasta vuosina 1923-1927 : piispainkokoukselta toimeksi saaneena valmistunut Leo Gummerus. Sortavala, 1928.
- **Gummerus**, Leo: Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 1928-1931: kertomus. Piispainkokoukselta toimeksi saaneena Leo Gummerus. Sortavala, 1933.
- **Gummerus**, Leo: Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 1932-1936. Kertomus, jonka piispainkokoukselta toimeksi saaneena valmisti Leo Gummerus. Sortavala, 1938.
- **Haavio**, Ari: Uskonnollisten herätysliikkeittemme levinneisyys Karjalassa. Turku : University of Turku, institute of sociology, 1965.

- **Haavio**, Martti: Karjalan jumalat : uskontotieteellinen tutkimus. Kansanusko. Porvoo : WSOY, 1959.
- **Hakamies**, Lauri: Aika toinen, toinen tää : papin muistelmat. Toimittaneet Irma ja Heikki Hakamies ; Lauri Hakamiehen käsikirjoituksesta puhtaaksi kirjoittanut Elsa Hakamies. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1991.
- **Haminan** hiippakunta 1743-1812. Toimittanut Kimmo Keskinen. Kotka : Helsingin yliopisto, 2000.
- **Harlun** kirkonpaikasta : pöytäkirja Harlun seurakunnan kirkonkokouksessa 30 toukokuuta ja 29 kesäkuuta 1916 Läskelän ja Leppäkosken rukoushuoneilla Sortavala, 1916.
- **Hans** kejslerliga maj:ts nådiga förordning, rörande ecclesiastique-werket i Wiborgs län : gifwen Helsingfors den 24 januarii 1824. Helsinki : J. Simelius, 1824
- **Hans** kejslerliga maj:ts nådiga kungörelse, om consistoriernas uti Wiborg och Fredricshamn upplösning : gifwen i S:t Petersburg, den 26 Januarii/7 Februarii 1812. Turku : Joh. Chr. Frenckell, 1812.
- **Hengellisen** elämän aakkoset. Kirjoittanut pyhittäjä-metropoliitta Dimitri Rostovilainen. Suomennettu piispa Justinuksen venäjänkielisestä käännöksestä. Sortavala : Valamon luostari, 1938.
- **Hengelliset** käsitteet perhe-elämässä. Kirjoittanut E. K. Sortavala : Tekijä, 1910.
- **Hengelliset** seurat ja yhdistykset [Pienpainateaineisto] : 1810-1999. Yht. 105 koteloa. - (1810-1944): 18 koteloa. - (1945-1972): 14 koteloa. - (1973-1999): 73 koteloa. Sisältö: Hengellisiä seuroja ja herätisyhdistyksiä. Kristilliset kulttuuri-, opiskelija-, koululais- ja työväenjärjestöt. Seurakunnan työntekijöiden ja kristillisesti suuntautuvien ammatillisia järjestöjä. Kristillinen lapsi- ja nuorisotyö. Hengelliset kokoukset, hengelliset laulukirjat. - Suomen kristillisen työväen liitto. Evankelisten ylioppilaitten liitto. Herännäisopiskelijat. Suomen Karmel-yhdistys. Hautausmaiden ystävät. Kristilliset invalidit. Lasarus-veljet. Kriisipalvelu. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Hengen** kevät aika Karjalassa 1916-1941 : Etelä-Karjalan nuorten kristillinen piirijärjestö 25-vuotias. Toim. Martti Rantanen. Imatra : Etelä-Karjalan nuorten kristillinen piirijärjestö, 1941.
- **Henkisen** Jälleenrakennuksen Toimikunta: Suomen kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan nuorisolle, papistolle ja kaikille kirkollisen nuorisotoiminnan harrastajille. Sortavala : Henkisen Jälleenrakennuksen Toimikunta, 1942.
- **Hentilä**, Kauko & Keranto, Simo: Saaren seurakunta : perustamisvaihe ja 25-v. toiminta 1928-1953. Lappeenranta : Saaren seurakunta, 1953.

- **Herman**, arkkipiispa : Ahdistuksessa kärsivällisinä : lohdutusta ja mietiskelyä siirtolaisten kilvoitustiellä. 1. osa: Jyväskylä: Karjalan kirja, 1950. 2. osa: Kuopio: Herman, 1953.
- **Herman**, arkkipiispa : Arkkipiispa Hermanin paimenkirje Karjalan lapsille. Sortavala, 1933.
- **Herman**, Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa : Loistakoon valonne : mietteitä pastoraalisesta palvelustoimesta vv. 1923-1950. Porvoo : WSOY, 1951.
- **Herman**, Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa : Naisen voima. Kuopio, 1942.
- **Herman**, arkkipiispa: Rakkaat kristityt : paljon kärsivä siirtoväki, arvoisat kansalaiset Kristus nousi kuolleista! / K. s. herra arkkipiispa Hermanin Kuopiossa huhtikuun 28 p:nä 1940 pitämä radiopuhe. Kuopio : Osakeyhtiö Kuopion uusi kirjapaino, 1940.
- **Herra** auttaa : kymmenen vuotta Sortavalan diakonissakodin toiminnassa. Sortavala : Sortavalan evank. seura, 1902.
- **Herran** kirkastuksen kunniaksi pyhitetty Viipurin tuomiokirkko : CL : (1787-1937) Viipuri, 1937.
- **Herää**, Karjala! 1 : juhlaulkaisu, jonka toimitti ja kustansi ensimmäiseen vuosijuhlaansa 23.VIII.08 Kuokkalan Rukoushuoneyhdistys. Kuokkala : Kuokkalan rukoushuoneyhdistys, 1908.
- **Hilksa**, Hannu: Koiviston kirkot : taustoja ja odotuksia = Kirchen in Koivisto : Geschihte und Erwartungen auf Zukunfft = Churches in Koivisto : history and future = Kirhi Kojvisto : istoriâ i vzglâd na buduscee. Helsinki : Pro Koivisto, 2001.
- **Hirvonen**, Saimi: Uukuniemen seurakunta 300-vuotias - Katsaus Uukuniemen seurakunnan vaiheisiin. Uukuniemi: Uukuniemen seurakunta, 1936.
- **Honkaselkä**, Timo: Nikolai Valmo ortodoksisten pappien kasvattajana. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Huttunen**, Kalervo: Sortavalan evankelinen seura ja luterilais-vapaakirkollinen toiminta ortodoksisessa Karjalassa vuosina 1905-1917. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1973.
- **Hämynen**, Tapio: Kahden kulttuurin rajamaastossa : kirkko- ja koulukysymys Suojärvellä 1900-1923. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1977.
- **Hämynen**, Tapio : Suomalaistajat, venäläistäjät ja rajakarjalaiset : kirkko- ja koulukysymys Raja-Karjalassa 1900-1923. Ortodoksisen teologian laitoksen julkaisuja 17. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1995.
- **Idefelt**, Benedicta: Viipurista Vatikaaniin : suomalainen nunna maailmalla. Porvoo : WSOY, 1983.

- **Ignatij**: Piispa Ignatij (Brjantsaninovin) laatimat käyttäytymissäännöt munkkikokelaille ja nuorille munkeille. Suomen ortodoksisen kirkkokunnan luostareita varten alkukielestä mukaillen suomentanut ja kustantanut Suomen kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan munkkineuvosto. Sortavala : Suomen kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan munkkineuvosto, 1933.
- **Ijäs**, Yrjö : Piirteitä Uukuniemen herätysliikkeen opinkäsityksistä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1964.
- **Ingman**, Rosa & Naëmi: Jenny Ivalo päiväkirjansa valossa. Sortavala : Raamattutalon kirjapaino, 1928.
- **Inkinen**, Antti: Hajapiirteitä Suomen Kreikkalaiskatolisen kirkon oikeudellisen aseman kehityksestä. Helsinki, 1930.
- **Inkinen**, Antti: Kleruskäsitteestä kanonisen oikeuden mukaan. Sortavala : P. Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1930.
- **Isiemme** kirkon työmailta : juhlaulkaisu omistettu piispa Otto Immanuel Collianderille hänen täyttäessään 70 vuotta 9.4.1918. Esipuhe: J.A. Maunu...et al. Sortavala : Savonlinnan hiippakunnan papisto, 1918.
- **Ivalo**, Jenny: Diakonia seurakunnan velvollisuutena. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1916.
- **Ivalo**, Jenny: Katsahdus Sortavalan diakonitarlaitoksen 20-vuotiseen toimintaan : johtajattaren esitelmä laitoksen alkamisen muistopäivänä Syyskuun 4 päivänä 1914. Sortavala, 1915.
- **Ivalo**, Jenny: Mitä diakonia on. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1916.
- **Jokipii**, A. E.: Kirkkoneuvostot seurakuntien eläviksi työelimiksi. Aikamme kysymyksiä 4. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1944.
- "**Jumalan** laskema perustus pysyy lujana" : Lahden ortodoksisen seurakunnan 50-vuotisjuhlaulkaisu. Toim. Merja Merras. Lahti : Lahden ortodoksinen seurakunta, 2001.
- **Jätetäänkö** Suomen eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksessa toiminnastaan vuonna 1925 s:lla 6-7 selostettu perustuslakivastainen päätös ja menettely oikaisematta. Aihe: Lumivaaran seurakunnan osuus Jaakkiman seurakunnan papiston virkataloihin. Helsinki, 1928.
- **Kaila**, Erkki: Eräitä luterilaisen tunnustuksemme johtavia näkökohtia : tervehdys Viipurin hiippakunnan papistolle ja seurakunnille. Helsinki : Otava, 1925.
- **Kaila**, Erkki: Kertomus Viipurin hiippakunnan vaiheista ja tilasta vuosina 1922-1927. Viipuri, 1927.

- **Kaila**, Erkki : Kristikunnan tila maailmansodan jälkeen : kertomus Viipurin hiippakunnan synodalikokousta varten lokak. 17-21 p. 1927. Helsinki : Otava, 1927.
- **Kaila**, Erkki: Viipurin hiippakunnan synodaalokokouksessa 25-28.10.1932 pidetyt kaksi esitelmää sekä hiippakuntakokouksessa 17.11.1932 pidetty esitelmä ynnä seurakuntia koskeva tilastollinen taulukko vuosilta 1927-1931. Viipuri, 1932.
- **Kallio**, Matti & Kukkonen, Paula & Lappalainen, Seppo: Henrik Renqvist 1789-1866. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1989.
- **Kanervo**, Oskari: Miten Sortavala sai uuden kirkon. Pieksämäki : Raamattutalon kirjapaino, 1948.
- **Kanervo**, Oskari: Sortavalan kaupunkiseurakunta vv. 1918-1943 : piirteitä seurakunnan synnystä ja kehityksestä. Sortavala, 1943.
- **Kanervo**, Oskari & Paananen, Viljo : Sortavalan miesdiakonilaitos : piirteitä Suomen sisälähetysasian ja erityisesti miesdiakonian vaiheista. Pieksämäki: Suomen Kirkon Sisälähetysseura, 1953.
- **Kansanaho**, Erkki: Kirkko Karjalassa. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1986.
- **Kansanaho**, Erkki: Suomen kirkon sisälähetysseuran historia : Sortavalan aika 1905-1944. Pieksämäki : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1964.
- **Karjalainen**, Elina: Arkkipiispa Paavali, legenda jo eläessään. Porvoo Helsinki : WSOY, 1973.
- **Karjalainen**, Viljo: Sortavalan evankelisen seuran perustaminen, toiminta ja työmuodot. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1962.
- **Karjalan** hengellinen perintö : karjalaseuroille keskustelun alustuksia. Luostarilaitos, ikonit, herätysliikkeet. Helsinki : Karjalan liitto / Karjalainen nuorisoliitto, 1991.
- **Karjalan** kirkkotie : ortodoksiset kirkot Valamosta Ilomantsiin. Valokuvat: Matti Kolho, Petteri Martiskainen & Pentti Potkonen. Joensuu : Pohjois-Karjalan matkailutoimisto, 1991.
- **Karpov**, Arvi: Pyhiinvaellusmatka Laatokan alueen luostareihin. Helsinki : Helsingin ortodoksisen seurakunnan kansainvälinen yhteisö, 2002.
- **Karvinen**, Matti: Vainajan kunnioittaminen karjalaisessa kuolemankulttuurissa. Opinnäyte: Joensuu : Joensuun yliopisto, 1993.
- **Karvonen**, Ilmari: Kaksi todistajaa : Johan Henrik Martin ja Karl Gustaf Sirén : piirteitä evankelisen liikkeen historiasta Viipurissa ja sen ympäristöllä. Helsinki : Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys, 1936.

- **Kasanko**, Mikael: The Historical Phases of the Konevitsa Monastery = Rozdestvo-bogorodichnyj Konevskij Monastyr' 1393-1993 600 let. Alkuteos: Konevitsan luostarin historialliset vaiheet. Helsinki : Konevitsa ry., 1995.
- **Kasanko**, Mikael: Konevitsan luostarin historialliset vaiheet. Eripainos Konevitsan luostari, 1983. Joensuu : Ortokirja, 1992.
- **Kasanski**, M.: Miksi meitä kutsutaan kreikkalaiskatolisiksi? Sortavala : Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1935.
- **Katsaus** Suomen kirkon sisälähetysseuran toimintaan : ensimmäisenä neljännesvuosisatana 1905-1930. Sortavala, 1931.
- **Kemppinen**, Iivar: Haudantakainen elämä karjalaisen muinaisuskon ja vertailevan uskontotieteen valossa. Helsinki : Karjalan Tutkimusseura, 1967.
- **Kena**, Kirsti: Kirkon aseman ja asenteiden muotoutuminen itsenäistyneessä Suomessa 1918-1922. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1979.
- **Kena**, Kirsti: Kirkko itsenäistyneessä Suomessa : keskustelu kirkon asemasta ja tehtävästä suomalaisessa yhteiskunnassa 1917-1923. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1975
- **Kertomus** P. Sergein ja Hermanin veljeskunnan komitean toiminnasta 1920-1930. Sortavala : P. Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1930.
- **Kertomus** P. Sergein ja Hermanin veljeskunnan komitean toiminnasta 1921-1924 Sortavala, 1924.
- **Kertomus** Suomen diakonien veljesliiton 10-vuotisesta toiminnasta v. 1920-1930. Sortavala : Suomen diakonien veljesliitto, 1930.
- **Kertomus** Suomen kirkon sisälähetysseuran toiminnasta vuosina 1905-1909. Sortavala, 1906 -1909.
- **Keynäs**, W.: Kyprianus venäläistytämistyön johtajana Suomessa ja Itä-Karjalassa. Eripainos Suomen kirkkohistoriallisen seuran vuosikirja 1938, 28. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1940.
- **Kiertokirje** Sortavalan diakonissalaitoksen sisarille. Sortavala : Sortavalan diakonissalaitos, 1937.
- **Kilpeläinen**, Hannu: Uskonnollinen valinta ja vaihto ortodoksis-luterilaisessa kyläyhteisössä : uskontoantropologinen tutkimus Mantsinsaaren ortodoksien uskonnon muuttamisesta. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1973.

- **Kinnunen**, Mauri : Arpa lankesi ihanasta maasta : lestadiolaisuuden vaiheita Lappeenrannan seudulla vuodesta 1870 : Lappeenrannan rauhanyhdistys 60 vuotta. Lappeenranta : Lappeenrannan rauhanyhdistys, 1993.
- **Kinnunen**, Mauri: Viipurin läänin lestadiolaisuus (1870-1912) : linkki eri kulttuurien välillä. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1996.
- **Kirkinen**, Heikki: Ortodoksinen perinne karjalaisessa kulttuurissa. Kuopio : Suomen Ortodoksisten Opettajain Liitto, 1971.
- **Kirkkohallinnollisia** ennakkopäätöksiä. Toim. P. P. Piispanen. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1937.
- **Kirkkojuhlia**. Toim. Arkkipiispa Herman. Julkaistu 1945.
- **Kirkkokäsikirja** Suomen evankelisluterilaiselle kirkolle : Hyväksytty Suomen seitsemännessä yleisessä kirkolliskokouksessa v. 1913 : varustettu Suomen yhdennentoista kirkolliskokouksen v. 1933 hyväksymillä muutoksilla ja lisäyksillä Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura., 1936.
- **Kirkkokäsikirja** Suomen suuriruhtinaanmaan evankelis-luterilaiselle kirkolle : hyväksytty Suomen seitsemännessä yleisessä kirkolliskokouksessa v. 1913. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1915.
- **Kitilän** vanhan kirkon 150-vuotismuistojuhla. Kirj. J. Härkönen. Sortavala, 1927.
- **Klemettinen**, Pasi: Mellastavat pirut : tutkimus kansanomaisista paholais- ja noituuskäsityksistä Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan tarinaperinteessä. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1997.
- **Koho**, Paula: Käkisalmen kreikkalaiskatolinen seurakunta taustanaan Käkisalmen 700-vuotias linna ja kaupunki sen ympärillä. Suomen ortodoksisen kirkkomuseon erikoisnäyttely 29.11.1994-29.1.1995 "Käkisalmen kreikkalaiskatolisen seurakunnan vaiheita". Näyttelyjulkaisu. Kuopio: P. Koho, 1994.
- **Koivula**, Pilvi: Neitsyt Maria suomalais-karjalaisessa loitsustossa. Opinnäyte. Uskontotiede. Turku : Turun yliopisto, 1997.
- **Konevitsan** Antti. Antin kerronnan pohjalta toimittanut Heidi Vaalisto. Kohdehenkilö: Andrei Peschkoff. Heinävesi : Valamon luostari, 1985.
- **Konevitsan** luostari. Toimittanut pappismunkki Arseni. Venäjänkielisen tekstiosuuden kääntänyt Anja Korhonen. Helsinki : Otava, 1993.
- **Konevitsan** luostari. Toim. Jorma Heikkinen. Kuopio : Suomen ortodoksisen pappiseminaarin oppilasyhdistys, 1983.
- **Konevitsan** luostarin tervehdys 1931, 1 -1934, 12. Konevitsan luostari, 1931-1934.

- **Konevitsan** uudelleensyntyminen. Toimittanut arkkimandriitta Arseni. Käännökset: Helena Pavinskij. Valokuvat: Pekka J. Kauppi ... et al. Helsinki, Konevitsa ry, 2002.
- **Kontkanen**, Paavo: Katsaus ortodoksisuuden vaiheisiin Karjalassa. Kuopio : Pyhain Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1958.
- **Koponen**, Paavo: Karjalan kirkkokummut. Helsinki : Tammi, 1999.
- **Korhonen**, Aug.: Sortavalan evankelinen seura. Sortavala : Sortavalan evankelinen seura, 1922
- **Korhonen**, A.: Sortavalan evankelinen seura : piirteitä sen synnystä, kehityksestä ja toiminnasta v:na 1890-1930. Laatinut Seuran sihteeri. Sortavala : Sortavalan evankelinen seura, 1930.
- **Koskenvesa**, Esko: Synodaalikokous Porvoon hiippakunnan hallinnossa 1723-1870. Helsinki : Suomen Kirkkohistoriallinen Seura, 1984.
- **Koukkunen**, Heikki: Luostari- ja käännyttäiskysymykset - 1870-luvun suomalais-venäläisten suhteiden eräs koetinkivi. Julkaistu 1969.
- **Koukkunen**, Heikki: Suomen valtiovalta ja kreikkalaiskatoliset 1881-1897. Joensuun korkeakoulun julkaisuja A 7. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1977.
- **Koukkunen**, Heikki: Tuiskua ja tyventä : Suomen ortodoksinen kirkko 1918-1978. Heinävesi : Valamon luostari, 1982.
- **Koulu-Karjala**. Päätoimittaja Asko Pesonen. 10-vuotisjuhlanumero : Kirkko Karjalassa. Lappeenranta : Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piiri, 1996.
- **Kristillisen** ortodoksisen kirkon historia : muovailtu rovasti Petr Smirnovin oppikirjan 3.:nen p.:n mukaan. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1918.
- **Kristuksen** kirkastumisen luostari Uusi Valamo : 1940 - 1990. The Monastery of the Transfiguration of Christ at New Valamo : 1940 - 1990. Toimittaja: Arkkimandriitta Panteleimon ; valokuvat: Vianor Braithwaite ... et al. ; englanninkieliset käännökset: Malcolm Hicks. Uusi Valamo : Valamon luostari, 1990.
- **Krogerus**, O.: Kirkonmenosta Suomen ewankelis-lutherilaisessa seurakunnassa. Sortavala : K. Suomalainen, 1882.
- **Krogerus-Ritoniemi**, W. J. G.: Virolahden seurakunnan historia. Hamina : Maaseudun kirjapaino, 1929.
- **Kuittinen**, Elsa: Karjalan vanhauskoiset yhteisöt 1800-luvulla. Opinnäyte. Uskontotiede. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1990.

- **Kutsu** Suomen 31:een kristilliseen ylioppilaskokoukseen Sortavalassa 2-6. VII. 1931, 13:een Pohjoismaiseen kristilliseen ylioppilaskokoukseen Turussa 24-29. VII. 1931, sekä Pohjoismaiseen raamatulliseen ylioppilas- ja luokiolaiskokoukseen Norjassa, Sunnmøressa 4-9. VII. 1931. Helsinki, 1931.
- **Kuusa**, Pietari: Oletkos sokea? : mietteitä hengellisestä sokeudesta. Viipuri : Tekijä, 1904.
- **Kymäläinen**, Aimo: Kivet kertovat, puut puhuvat. Helsinki : Sley-kirjat, 2003.
- **Könönen**, Kai & Pesonen, Antti : Kirkollinen alkuopetus Parikkalan seurakunnassa 1866-1943. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1986.
- **Laatokan-Karjalan** joulu : 1938. Sortavala : Keski-Karjalan papisto, 1938.
- **Laine**, Erkki T.: Hyppääjäläike Kivennavan, Valkjärven, Muolaan ja Uudenkirkon pitäjissä vuosina 1836-1881. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1990.
- **Laukkanen**, Heikki: Raja-Karjalan kansallismieliset ortodoksiset maallikkojohtajat toisella sortokaudella. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1973.
- **Leinberg**, K. G.: Finlands territoriala församlingars namn, ålder, utbildning och utgrening. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 7. 2. rev. o. tillökta uppl. Helsinki : Finska kyrkohistoriska samfundets handlingar, 1906
- **Leminen**, Erkki: Jumalan virta on vettä täynnä : uukuniemeläisen herätysliikkeen vaihteita 100 vuoden ajalta. Ristiina : Parikanniemen orpokotiyhdistys, 1986.
- **Leskinen**, Eino: Oikeauskoisen lähetykseuran Arkangelinosaston julkaisutoiminnasta 1890-luvulla : kappale karjalankielisen kirjallisuuden historiaa. Sortavala : Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1938.
- **Liikolan** diakonit muistelevat. Pieksämäki : Suomen diakonien veljesliitto, 1955.
- **Liljeblad**, Karl Emil: Ruskealan 100-vuotias kirkko v. 1934. Sortavala, 1934.
- **Lillqvist**, Otto: Suomen kirkon diakoniakysymys : koe erään kirkkomme elinkysymyksen ratkaisemiseksi. Sortavala : Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike, 1899.
- **Lillqvist**, Otto: Suomen kirkon sisälähetyksen seurauksen synty ja tarkoitus : esitelmä Viipurin Pappeskokouksessa 5 p. Heinäk. 1905. Helsinki : Ylioppilaiden kristillinen yhdistys, 1905.
- **Lindberg**, Erik: Mellan öst och väst : ortodoxa kyrkorna kring Östersjön. Älvsjö : Moderna läsare/Verbum, 1985.
- **Lintulan** kronikka. Toimittanut arkkimandriitta Panteleimon. Valamon luostarin julkaisuja 51. Heinävesi : Valamon luostari, 1992.

- **Lintulan** luostarin historia : Karjalan kannakselta Etelä-Savoon. Sisar Eeva ...et al. ; Suomen ortodoksinen kirkkomuseo. Heinävesi : Valamon luostari, 1998.
- **Lintulan** Pyhän Kolminaisuuden naisluostari. Sortavala : Lintulan luostari, 1934.
- **Lintul'skij** Svâto-Troickij zenskiij monastyr'. Serdabol' : Izdaie Lintul'skago monastyrâ, 1929.
- **Loima**, Hannu: Kirkon koulussa : Laatokankarjalaisen siirtolaispapin muistoja ja mietteitä kahdelta vuosikymmeneltä sodan jälkeen. Valamon luostarin julkaisuja 46. Heinävesi : Valamon luostari, 1991.
- **Loima**, Hannu: Oksa heimopuun : papin puheita, mietteitä ja mielipiteitä ortodoksisesta uskosta ja karjalaisuudesta. Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvosto, 1981.
- **Loima**, Jyrki: Muukalaisina Suomessa : Kaakkoisen Kannaksen kreikkalaiskatoliset venäläisseurakunnat kansallisena ongelmana 1889-1939. Väitöskirja. Joensuun yliopisto. Helsinki : Yliopistopaino, 2001.
- **Loimaranta**, Yrjö: Esitelmä, joka käsittelee muutamia merkittävimpiä ilmiöitä eräiden kristillisten kirkkojen elämässä : (liitetään Viipurissa 19-22 päivinä lokakuuta 1937 pidettävän virallisen pappeinkokouksen pöytäkirjaan). Viipuri, 1937.
- **Loimaranta**, Yrjö: Pappi ja seurakuntatyöntekijät. Porvoo : WSOY, 1935.
- **Loimaranta**, Yrjö: Viipurin hiippakunta vuosina 1932-1937 : Viipurin hiippakunnan pappeinkokoukselle lokak. 19-22 p:nä 1937. Sortavala : Viipurin hiippakunta, 1937.
- **Loimaranta**, Yrjö: Viipurin hiippakunta vuosina 1937-1942. Mikkeli : Viipurin hiippakunta, 1942.
- **Luostarikilvoitus** : Lintulan luostari. Toim. N. Varfolomejeff. Sortavala : Lintulan luostari, 1932.
- **Luterilaisten** erehdykset. Viipuri : Karjalan veljeskunta, 1910.
- **Luukka**, Valma: Lestadiolaisuuden tulo Viipurin lääniin : aikaisempien herätysten luoma pohja ja lestadiolaisuuden leviäminen vuoteen 1900. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1964.
- **Lähde**, Helvi: Impilahden Helvi. Helluntai-liikkeen saarnaaja. Turku : H. Lähde, 1995.
- **Makkonen**, Asta: Kuolemaan liittyvä ortodoksinen tapaperinne Salmassa ja Rautalammillä. Erip. Rautalammin kirjasta. Rautalampi : Rautalammin kunta, 1985.

- **Makkonen**, Heikki: Kuolemaan liittyvä perinne itäisessä kristillisyydessä : tutkimus kuolemaan liittyvästä perinteestä ja sen elinvoimaisuudesta entisen Aunuksen ja Suojärven pitäjän alueella syntyneiden ortodoksien elämässä synnyinseuduilla ja Keski-Suomessa vuosina 1930-1985. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1987
- **Makkonen**, Heikki: Kuolema ortodoksisessa perinteessä : tutkimus kuolemaan liittyvän perinteen elinvoimaisuudesta entisen Aunuksen kaupungin ja Suojärven pitäjän alueella syntyneiden ortodoksien elämässä synnyinseuduilla ja Keski-Suomessa vuosina 1930-1985. Väitöskirja. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1989.
- **Mallikurssit** : alkuopetus-kouluille Suomen kreikkalais-katolisessa hiippakunnassa. Viipuri : Hengellinen konsistorio, 1908.
- **Mannermaa**, J. A.: Arkkipiispa Gustaf Johansson : 10.1.1844 - [kuollut] 24.7.1930. Sortavala : Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto, 1932.
- **Marjokorpi**, Jorma: Suomenkielinen kristillinen lehdistö massamme vuosina 1918-1939. Opinnäyte. Kirkkohistoria. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1968.
- **Markkola**, J. O.: Piirteitä Äyräpään seurakunnasta. Viipuri, 1934.
- **Markkola**, Pirjo: Synti ja siveys : naiset, uskonto ja sosiaalinen työ Suomessa 1860-1920. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 888. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002.
- **Markkula**, Jaakko: Kutsumustyön merkitys kristinuskon valossa. Viipuri : Tekijä, 1914.
- **Maunu**, J. A. : Kertomus Kivennavan seurakunnasta, annettu 26 ja 27 päivänä heinäkuuta 1930 pidettävään piispantarkastukseen. Jyväskylä : Kivennavan seurakunta, 1930.
- **Maunu**, J.A.: Kivennavan kirkko 11.7.1812 – 11.7.1912. Julkaistu 1912.
- **Merikoski**, Kaarlo Aukusti: Sergei Okulov : palanen Raja-Karjalan sivistyshistoriaa. Helsinki : Valistus, 1944.
- **Merras**, Olavi: Raja-Karjalan kansallistuva ortodoksisuus. Salmin kreikkalaiskatolinen seurakunta 1917-1936. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin Yliopisto, 1979.
- **Meurman**, Otto-I.: Viipurin kirkot. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Miehikkälän** kirkko 1881-1981. Toimittaja Leo Karkia. Miehikkälä : Miehikkälän seurakunta, 1981.

- **Mietintö** jonka 1922 vuoden Savonlinnan hiippakunnan synodaalokokoukseen on laatinut 1917 vuoden synodaalokokouksen asettama valmistusvaliokunta. Sortavala, 1922.
- **Mietintö** jonka on valmistanut 1928 vuoden kirkolliskokouksen asettama kirkkolakikomitea. Sortavala, 1932.
- **Mietintö**, jonka Sortavalan seurakunnan ja lähiseurakuntien rajakyläisten seurakunnallisen hoidon järjestämistä varten on laatinut Sortavalan kirkkokokouksessa tuomiokapitulin määräyksestä sitä varten asetettu valiokunta. Sortavala, 1914.
- **Mikkilä-Huttunen**, Leena: Pyhän Aleksios jumalan miehen legenda kansainvälisessä ja karjalaisessa perinteessä. Opinnäyte. Helsinki: Folkloristiikan laitos, 1991.
- **Mikko** Reponen, Viipurin profeetta. Suomen kohtalonvuosien apostoli. Toim. K. Mikkonen. Helsinki : Kuva ja Sana, 1967.
- **Miksi** seurakunnat tarvitsevat diakonisseja. U. N. Eripainos "Betelistä". Viipuri : Tekijä, 1912.
- **Muistoja** Sortavalan kaupunkiseurakunnan jäähyväisjuhlasta Pieksämäellä lokakuun 16 päivänä 1949. Pieksämäki, 1949.
- **Mustonen**, Lasse: Viipurissa ja Sortavalassa painettu uskonnollinen kirjallisuus 1815-1860. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1990.
- **Mustonen**, Tapio: Suomen ortodoksisen kirkkokunnan aineellinen jälleenrakennustyö viime sotien jälkeen. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1972. Myös Joensuu : Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvosto, 1980.
- **Muutokset** ja lisäykset Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkokäsikirjaan ja evankeliumi- ja rukouskirjaan : hyväksytty Suomen yhdennessätoista yleisessä kirkolliskokouksessa v. 1933 = Ändringar och tillägg i kyrkohandbok samt evangelii- och bönebok för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland : antagna av elfte allmänna Finska kyrkomötet 1933. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1934.
- **Neovius**, Adolf: Suomen evankelis-lutherilaisen kirkon matrikkeli. Kuopio : A. Neovius, 1898.
- **Niinivaara**, Erkki: Uutta kohti. Aikamme kysymyksiä 1. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1942.
- **Nokelainen**, Mika: "Ryssänkirkosta " kansankirkoksi : ortodoksisen kirkkokunnan asema Suomessa 1917-1919. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2002

- **Nortia**, Uuno: Uusia virtauksia sielunhoidon alalla : synodaalikirjoitus Viipurin hiippakunnan pappeinkokousta varten 1937. Sortavala, 1937.
- **Oikea-Uskois-Katolisen** Seurakunnan Ääni Suomessa. Wiipuri : Suomen Arkkipiispa Sergei, 189-?.
- **Ollos** iäti muistettu, arkkipiispamme Paavali. Toim. piispa Ambrosius, Elina Karjalainen & Heidi Vaalisto. Porvoo Hki Juva : WSOY, 1989.
- **Orava**, Robert : Kirkkomuistelmia . Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- Det **ortodoxa** Finland. Red. Nora Ervalahti... et al. Historicus r.f:s skriftserie 15. Helsinki : Historicus r.f., 2002.
- **Ortodoksinen** kirkko [Pienpainateaineisto] : 1810-1999 yht. 20 koteloa, - (1810-1944): 11 koteloa. - (1945-1972): 2 koteloa. - (1973-1999): 7 koteloa. Sisältö: Suomen ortodoksinen kirkollishallitus: kiertokirjeitä ja tiedotteita. Seurakuntien johto- ja ohjesääntöjä, materiaalia ja tiedotuslehtiä. Askeesin ja kilvoittelun oppaita. Veljeskuntien sääntöjä. Pyhimysten elämäkertoja. Käyttäytymissäännöt munkkikokelaille. Rukouskirjoja, oppaita rukous- ja hartaushetkiin, uskonnonopetus kouluissa. Kirkkovuoden liturgisten tekstien suomennokset nuotteineen. Kirkolliset juhlat, kirkkopäivät, kirkkojen vihkimisiä, piispojen ja arkkipiispan virkaan asettamistilaisuuksia; Iljan pruasniekka ja Valasin prausniekka. Pyhäkoulu ja nuorisotyö. Luostarit: esitteitä, ohjelmaehdotuksia ryhmille, majoitustilat, näyttelyt, palvelut ja hinnastot, ohjeita hartaudenharjoituksiin. Luostarien tukiyhdistyksiä. - Ortodoksinen tiedotuskeskus. Valamo-säätiö. Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunta. Pyhän Gregoriuksen veljeskunta. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Ortodoksinen** kirkko Suomessa. Toim. Isä Ambrosius & Markku Haapio. Toimitusneuvosto: arkkipiispa Paavali...et al. Valokuvat: Ortodoksinen kirkkomuseon arkisto...et al. 3. painos. Heinävesi : Valamon luostari, 1982.
- **Ortodoksisen** kirkon kanonit patriarkoista, metropoliitoista, piispoista, presbytereistä ja muista kirkon palvelijoista. Sortavala, 1923.
- **Ostroumov**, Stefan: Uskonnollisesta suvaitsevaisuudesta ortodoksisen opin kannalta. Sortavala : Pyh. Sergein ja Hermanin veljeyskunta, 1907.
- **Otteita** Suomen hiippakunnanhallituksen päätöksistä. Viipuri : Karjalan kp.-o.y., 1908.
- **Ovaska**, Matti: Varoitus ja herätyslaulu Suomen papistolle joista osa on liittynyt IKL:ää kannattamaan sekä muista erhetyksistä : sävel virsikirja 145. Viipuri : Tekijä, 1935.
- **Paananen**, Antero: Miesdiakonia Suomessa : Sortavalan diakonilaitos ja sen perustamiseen johtaneet toimenpiteet. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1959

- **Pakkanen**, Jorma: Sortavalan renqvistiläisyys : historiaa, luonnetta, henkilökuvia. Helsinki: Otava, 1960.
- **Palveluksen** työssä. Toim. F. L. Tarmo. Sortavala : Diakonien veljesliitto, 1924.
- **Panteleimon**, arkkimandriitta: Isä Johannes : Valamon vanhuksen skeemaigumeni Johanneksen (1874-1958) elämäkerta. Heinävesi: Valamon luostari, 1985.
- **Panteleimon** , arkkimandriitta: Valamon paterikon : luostarin isien elämäkertoja Heinävesi : Valamon luostari, 1989.
- **Papin** käsikirja. Suomentanut pyhimmän hallitsevaisen synoodin asettama toimikunta jumalanpalveluskirjain suomentamista varten. Sortavala : Pyhimmän hallitsevaisen synoodi, 1908.
- **Paunu**, U.: Seurakuntasääntöjen tehtävä : synodaalikirjoitus Viipurin hiippakunnan pappeinkokousta varten. Suomalaisen teologisen kirjallisuusseuran julkaisuja 16. Sortavala : Raamattutalo, 1928.
- **Peltonen**, Aug. F.: Alkukristilliset seurakunnat : niiden jäsenten yhteiskunnallista asemaa ja sosialista kysymystä niissä silmällä pitäen : synodaalikirjoitus Savonlinnan hiippakunnan pappeinkokoukseen v. 1922. Sortavala, 1922.
- **Phaal**, Andreo: "Oikean opin" puolesta : kertomus laestadiolaisuuden alkua ajoilta. Sortavala : P. Pulkkinen, 1928.
- **Piiroinen**, Erkki: Karjalan pyhät kilvoittelijat. Kuopio: Ortodoksinen veljestö, 1991.
- **Piiroinen**, Erkki: Samaa matkaa - Paavali ja minä : muistoja arkkipiispa Paavalin ja isä Erkki Elias Piiroisen ystävydestä ja työtoveruudesta. Toimittanut Petri Piiroinen. Joensuu : Ortokirja, 2000.
- **Piiroinen**, Erkki: Sortavalasta papin taipaleelle : opiskeluvuodet Sortavalan pappisseminaarissa. Joensuu : Ortodoksinen kirjallisuuden julkaisuneuvosto, 1992.
- **Piispanen**, P.P.: Karjalan tuhoutuneet pyhäköt 1939-1942. Mikkeli : Kirkkoja Karjalaan r.y., 1942.
- **Piispanen**, P. P.: Kirkkoja Karjalaan r. y. ja Kirkonlahja r. y. Mikkeli : Kirkonlahja, 1972.
- **Pirinen**, Kauko: Henrik Renqvist, pappi ja herätysjohtaja : oikeushistoriallinen näkökulma. Toimittanut Ilkka Huhta. Helsinki : Otava, 2003.
- **Porvoon** hiippakunta. Pappeinkokoukset. Protokoll, fördr vid prestmötet i Borgå. 1860-1880. Porvoo, 1861-1881.

- **Poutiainen, P.** :Henrik Renqwist Sortawalan kappalaisena. Sortavala, 1887.
- **Pul'kin, M. V. & Zaharova, O.A. & Zukov, A. Ú.**: Pravoslavie v Karelii : (XV - pervaâ tret' XX v.). Ortodoksisuus, luostarit ja vanhauskoisuus Karjalassa. Moskva : Kruglyj god, 1999.
- **Pulkkinen, Osk.**: Kanneljärven seurakunta : sen synty ja sen vaiheet vv. 1923-1928. Viipuri : Kanneljärven seurakunta, 1929.
- **Puolanne, Yrjö**: Hyppääjälahkosta Valkjärven seurakunnassa. 1936
- **Purmonen, Veikko**: Arkkipiispa Hermanin elämä : ortodoksisen kirkon vaiheita Virossa ja Suomessa. Helsinki : Ortodoksisten Pappien Liitto, 1986.
- **Pyhä Aleksios**, Jumalan mies, Valamon luostarin siunaus. Sortavala : Valamon luostari, 1937.
- **Pyhä Sergei Radoneshilainen** : elämäkerta. Sortavala : Pyhän Sergein ja Hermanin veljeyskunta, 1890.
- **Pyhain Sergein ja Hermanin Veljeskunnan vuosikertomuksia vv. 1899-1967.** Joensuu : Pyhain Sergein ja Hermanin Veljeskunta, 1967.
- **Pyhain Sergein ja Hermanin veljeyskunnan toimituksia 4-166.** Kausijulkaisu. Ilmestynyt osaksi numeroimattomana. Sortavala : Pyhain Sergein ja Hermanin veljeyskunta, 1887-1958.
- **Pyhän perintö** : kirjoituksia suomalaisesta pyhästä Kalevalassa, kansanperinteessä, luonnossa ja taiteessa. Toimittaneet Pekka Laaksonen & Sirkka-Liisa Mettomäki. Kalevalaseuran vuosikirja 79-80. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002.
- **Päivänsalo, B.H.**: Kahden henkivallan kamppailu – kristinusko ja sosialismi. Viipuri: Suomalainen kirjakauppa, 1919.
- **Pörsti, Juhani**: Kirkko ja herätysliikkeet Kurkijoen rovastikunnassa ja Uukuniemellä 1870-1904. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1970.
- **Pöytäkirja**, joka laadittiin yksityisessä pappeinkokouksessa Viipurissa heinäkuun 4-6 päivinä 1905. Viipuri, 1905.
- **Rahkonen, Juho**: Uskovaisten ja uskottomain osa ajassa ja ijankaikkisuudessa Viipuri : Tekijä, 1906.
- **Rahunen, Petter** : Veljellinen kehoitus yhteiseen liikemiesherätystyöhön. Sortavala, 1917.
- **Raivo, Petri Juhani**: Hiekan pyhä Konevitsan luostari : Konevitsan luostarin vaiheet ja sen aiheuttamat paikkaidentiteetin muutokset Keitelelen Hiekassa 1940-1956. Sonkajärvi : Ylä-Savon Instituutti, 1990.

- **Raivo**, Petri: Maisemamaantieteellinen tutkimus Suomen ortodoksisen kulttuurin alueellisista piirteistä. Opinnäyte. Oulu : Oulun yliopisto, Maantieteen laitos, 1994.
- **Raivo**, Petri J.: Maiseman kulttuurinen transformaatio : ortodoksinen kirkko suomalaisessa kulttuurimaisemassa = Transformation of religious landscapes : the Finnish Orthodox Church. Väitökirja. Oulu : Department of Geography, University of Oulu : Geographical Society of Northern Finland, 1996.
- **Rajamo**, M.: Suistamon seurakunnan historia. Kuopio : Suistamon seurakunta, 1944.
- **Ranta**, Ilkka: Suomen ortodoksisen kirkon asenne Venäjän ja Baltian kirkkokuntiin maailmansotien välisenä aikana Aamun Koitto-lehden mukaan. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1991
- **Rantalainen**, Kalervo: Lintulan luostarin evakkovuodet. Heinävesi : Valamon luostari, 1984.
- **Rapeli**, T.: Siirtoseurakuntien erityiskysymyksiä tällä hetkellä. Viipuri : Kirkkoja Karjalaan –yhdistys, 1943.
- **Ratala**, Päivi: Akateemisen Karjala-seuran pappien ja teologian ylioppilaiden suhde työväestöön 1930-luvulla. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1968.
- **Rautjärven** kirkko 100 vuotta. Kirjan ovat koonneet Eila Iivonen, Jouko Hämäläinen & Aatto Jokinen. Rautjärvi : Rautjärven seurakunta, 1981.
- **Reittu-Karppinen**, Tuula: Suojärven Annantehtaan ortodoksisen seurakunnan toiminta poikkeusoloissa 1939 - 1950. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1996.
- **Repo**, Irmeli: Uukuniemen seurakunta 350-vuotias. Uukuniemi: Uukuniemen seurakunta, 1981.
- **Repo**, Tapani: Bysantti, ortodoksia, Karjala - suomalaisen ortodoksian identiteetin pohdintaa 1950-luvulla. Helsinki : Kustannus Bysantti, 1978.
- **Rinne**, Heimo: Kirkon sosiaalinen toiminta Porvoon hiippakunnassa n. 1890 - 1923. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1983.
- **Rovasti** Aleksanteri Somersaari pappina, kansakouluntarkastajana, sanomalehtimiehenä ja yhteiskunnallisena toimihenkilönä. Kirj. Kolmenkymmenen vuoden takainen taistelutoveri. Somersaari = Sadovnikov. Viipuri, 1939.
- **Rossi**, Pekka: Matti Tuovinen - uskossa rakentaja. Ruokolahti : Jaakkiman kristillisen opiston kannatusyhdistys, 1996.
- **Ruotsalainen**, Paavo: Tulisieluinen Karjalan mies Bruno Boxström. Körttiläissaarnaaja. Helsinki : Kuva ja sana, 1946.

- **Rytsy**, Harri: Harlun evankelis-luterilaisen seurakunnan historia 1916-1949. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1978.
- **Råbergh**, Herman: Kansankirkko ja siitä eriävä liike : synodaalikirjoitus Porwoon hiippakunta-kokousta warten 1892. Suom. J. A. Maunu. Jyväskylä : K. J. Gummerus, 1893
- **Räty**, Unto S.: Rukouksen mailta : tutkielma Sortavalan seudun rukoilevaisesta herätysliikkeestä. Rauma : Sortavalan maaseurakunnan nuoret r.y., 1940.
- **Saarikivi**, Ritva: Naisen asema ja tehtävät Salmin ortodoksisessa seurakuntaelämässä 1917-1939. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1974
- **Saarisalo**, Aapeli: Pietari Kurvinen, kaukokatseinen karjalainen. Evankelisen liikkeen lähetyssaarnaja. Porvoo : WSOY, 1978
- **Saarnio**, Arth. Henr.: Muolaan seurakunta 19:llä ja 20:llä vuosisadalla : tutkielma 600-vuotisjuhlaa varten. Viipuri : Muolaan seurakunta, 1928.
- **Sahlman**, Joh.: Henrik Renqvist : uskollisen sielunpaimenen elämäkerta. Sortavala : Sortavalan evank. seura, 1901.
- **Salo**, Pekka: Vatikaani ja Wiipuri. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Salonen**, Ilmari: Henrik Renqvist 1-2. Helsinki : Otava, 1930 & 1933.
- **Salomies**, Ilmari: Viipurin - Mikkelin hiippakunta vuosina 1942-1947. Mikkelin hiippakunnan pappeinkokoukselle esittänyt Ilmari Salomies. Mikkeli : Mikkelin hiippakunta, 1947.
- **Sananen** uskonvapauden puolesta. Kirjoittanut H. M. Viipuri : Tekijä, 1911.
- **Santavuori**, Aapo: Muistoja Kannakselta ja Viipurista : vanhan papin kertomaa Helsinki : Otava, 1963.
- **Saraste**, Ritva: Uudelleen elvytetty Pyhain Sergein ja Hermanin veljeskunta vuoteen 1929. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1978.
- **Sariola**, A. J.: Kirkollinen maaomaisuus ja asutuslaki. Seurakuntien talousasioita 2. Sortavala : Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto, 1939.
- **Sarlin**, B.: Niilo Gabriel Arppe, s. 30.3.1823, k. 14.11.1896. Sortavala : Sortavalan evank. seura, 1903.
- **Sarlin**, K. K.: Uskonnon opetuksen ohjeita : metodisia neuvoja uskonnon opettajille. Sortavala : Karjalan kirjakauppa- ja kustannusliike, 1907.

- **Saunanen**, Vuokko: Kreikkalaiskatoliset seurakuntakoulut Laatokan Karjalassa 1883-1917. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1974.
- **Savonlinnan** hiippakunnan 1902 synodaalikokouksen pöytäkirja. Savonlinna : Etelä-Savon kp., 1902.
- **Savonlinnan** hiippakunnan tuomiokapitulin kiertokirjeet. 1-2. sarja : 1897 vuoden alusta 1906 vuoden loppuun : No. 1-130. 3. sarja : 1907 vuoden alusta 1911 vuoden loppuun : No. 131-192. 4. sarja : 1912 vuoden alusta 1916 vuoden loppuun : No. 193-277. 5. sarja : 1917 vuoden alusta 1922 vuoden loppuun : No. 278-379. 6. sarja : 1923 vuoden alusta 1925 vuoden loppuun : No. 380-420. Savonlinna : Savonlinnan tuomiokapituli, 1897-1925.
- **Savonlinnan** hiippakunta. Pappeinkokous. Pöytäkirja tehty Savonlinnan hiippakunnan ... lakimääräisessä pappeinkokouksessa... ynnä liitteet. Sortavala : Savonlinnan hiippakunta, 1907-1923.
- **Seitsemänkymmentä** vuotta touon työtä : Toukola 1924-1994. Toimittanut Tauno Kurikka. Kotka : Toukola, 1994.
- **Serafim**, arkkipiispa: Virallinen selvitys kirkollista ajankulua koskevassa asiassa. Sortavala, 1922.
- **Sergijew**, Johannes: Otteita sielunpaimenen muistikirjasta : poimittu Kronstadtin rovastin Johannes Sergijewin kirjasta ... (Elämäni Kristuksessa). Pyhien Sergein ja Hermanin veljeyskunnan toimituksia 48. Sortavala : Sortavalan kirjapaino, 1900.
- **Seurakunnan** kirkollisista menoista ja säännöistä. Sortavala : Pyh. Sergein ja Hermanin veljeyskunta, 1906.
- **Seurakuntatietoisuus** ja seurakuntatyö. Mietintö, jonka on laatinut Sortavalassa v. 1916 pidetyn yleisen yksityisen pappeinkokouksen asettama komitea. Helsinki, 1917.
- **Sidoroff**, Matti: Ortodoksinen perinne Suomessa. Espoo : Weilin + Göös, 1988.
- **Siirinen**, Silja: Kreikkalais-katoliset pyhimykset Salmin kihlakunnan kansanperinteessä. Opinnäyte. Helsingin yliopisto. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1952 .
- **Sinnemäki**, Jussi: Vähän leprasta eli pitaalista diakonian työkenttänä meillä. Sortavala: Tekijä, 1937.
- **Sipilä**, Jorma: Ei sairaanhoitoa vaan diakoniaa. Sortavala : Tekijä, 1937.
- **Siunausta** kantava muisto : elämänsanoja Henrik Renqvistin 100-vuotisjuhlassa Sortavalassa kesällä 1936. Toim. Eino Pirinen & Ilmari Salomies. Helsinki : Otava, 1936.

- **Smirnov**, Petr: Alkeistiedot Kirkon historiasta. Sortavala : Pyh. hallitseva synodi, 1906.
- **Solntsev**, S.: Ortodoksisen kirkon vaiheet Itä-Suomessa : esitelmä. Julkaistu sekä erillisenä että yhteennidottuna teokseen Forsström, O.A., Kuwia Raja-Karjalasta. Sortavala, 1903.
- **Soronen**, Pekka: Takaisin vallatun Karjalan luterilainen seurakuntatyö vuosina 1941-1944. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1994
- **Sortavalan** evankelinen seura 1890-1915 : 25 vuoden kertomus. Sortavala, 1915.
- **Sortavalan** evankelinen seura : piirteitä sen synnystä, kehityksestä ja toiminnasta v:na 1890-1940 sekä Ev. seuran ja Jamilahden kansanopiston vuosikertomukset v:lta 1939, 1940 ja 1941-1942. Tekijä: Maija Honkapirtti. Sortavala , 1942.
- **Sortavalan** rovastikunnan toiset seurakuntapäivät Impilahdella heinäkuun 6-8 p:nä 1917 : pöytäkirja. Sortavala : Sortavalan rovastikunta, 1917.
- **Spännäri**, Jenni: "Vielä tahtoisin mä käydä lapsuuteni kirkkotien ..." : uskonto lavansaarelaisten identiteetissä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2003.
- **Stark**, Laura: Peasants, pilgrims, and sacred promises : ritual and the supernatural in Orthodox Karelian folk religion. Studia Fennica, Folkloristica 11. Helsinki : Finnish Literature Society, 2002.
- **Suhola**, Johannes: Muutamia tietoja maailman ortodoksisista kansoista. Sortavala, 1936.
- **Sunnuntaikoulu** eli lasten hartaushetki joka Suomen kylään. Kirj. Emilia. Sortavala : Tekijä, 1886.
- **Sunnuntain** ja muiden juhlapäivien viettämisestä. Vapaasti suom. venäjän kielestä. Sortavala : Pyhien Sergein ja Hermanin veljeyskunta, 1892.
- **Suomen** ev.lut. kirkko. Savonlinnan hiippakunta. Pappeinkokous (1922). Pöytäkirja tehty Savonlinnan hiippakunnan viidennessä lakimääräisessä pappeinkokouksessa Savonlinnassa lokakuun 10-13 p:nä [1922] ynnä liitteet. Sortavala, 1923.
- **Suomen** ev.lut. kirkko. Viipurin hiippakunta. Pappeinkokous (1927). Pöytäkirja tehty Viipurin hiippakunnan papiston lakimääräisessä pappeinkokouksessa Viipurissa lokakuun 18-21 päivinä 1927 ynnä liitteet. Sortavala, 1927.
- **Suomen** ev.lut. kirkko. Viipurin hiippakunta. Pappeinkokous (1932). Pöytäkirja tehty Viipurin hiippakunnan papiston lakimääräisessä pappeinkokouksessa Viipurissa lokakuun 25-28 päivinä 1932 ynnä liitteet. Sortavala, 1933.

- **Suomen** ev.lut. kirkko. Viipurin hiippakunta. Pappeinkokous (1937). Pöytäkirja tehty Viipurin hiippakunnan papiston lakimääräisessä pappeinkokouksessa Viipurissa lokakuun 19-22 päivinä 1937 ynnä liitteet. Sortavala, 1938.
- **Suomen** ev.lut. kirkko. Viipurin hiippakunta. Pappeinkokous (1941). Pöytäkirja tehty Viipurin hiippakunnan pappeinkokouksessa Mikkelissä 21 päivänä elokuuta 1941. Mikkelä, 1941.
- **Suomen** ev.lut. kirkko. Viipurin hiippakunta. Pappeinkokous (1942). Pöytäkirja Viipurin hiippakunnan lakimääräisessä pappeinkokouksessa Mikkelissä lokakuun 6-8. päivinä 1942. Sortavala, 1943.
- **Suomen** ev.lut. kirkko: Viipurissa marraskuun 16-17 p. 1932 pidettyjen I hiippakuntapäivien pöytäkirja liitteineen. Sortavala, 1933.
- **Suomen** kirkon historia 3 : Autonomian kausi 1809-1899. / Eino Murtorinne. Kuvatoimitus : Vesa Mäkinen & Riitta Toiviainen. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1992.
- **Suomen** kirkon historia 4 : Sortovuosista nykypäiviin 1900-1990. / Eino Murtorinne. Kuvatoimitus : Vesa Mäkinen & Riitta Toiviainen. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1995.
- **Suomen** kreikkalais-katolisen kirkkokunnan kirkolliskokouksen ohjesääntö. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1922.
- **Suomen** kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan Ylimääräinen kirkolliskokous Sortavalassa 13/11-20/11 1923. Sortavala : Sortavalan kirjapaino, 1923.
- **Suomen** kreikkalaiskatolinen kirkkokunta vuosina 1930-1933 : julkaistaan kirkkokunnan vuonna 1930 pidetyn kolmannen varsinaisen kirkolliskokouksen päätöksestä. Sortavala, 1935.
- **Suomen** ortodoksinen arkkipiispakunta: Kokoelma voimassaolevia säännöksiä Suomen ortodoksisesta arkkipiispakunnasta. Toimittanut Sortavalan kreikkalaiskatolisen pappiseminaarin rehtori, rovasti Nikolai Valmo. Helsinki, 1935.
- **Suomen** ortodoksinen pappiseminaari 1918-1978. Toim. Petri Piironen. Matriikkelitoimikunta: Jarmo Hakkarainen, Timo Mäkirinta & Petri Piironen. Kuopio : Suomen ortodoksisen pappiseminaarin oppilasyhdistys, 1978.
- **Suomen** rauhanyhdistysten keskusyhdistys: Vuosikokouksen ja rauhanyhdistysten edustajakokouksen pöytäkirja sekä kertomuksia Viipurissa kesäkuun 17-20 p:nä 1922 vietetyistä isoista seuroista ynnä siellä pidettyjen puheiden katkelmia. Suomen rauhanyhdistysten keskusyhdistys, 1922.
- **Surakka**, Aari: Karjalan ortodoksisen kirkon historiallinen lähtökohta. Ylipainos Ortodoksia no 11:sta. Helsinki, 1958.

- **Surakka**, Aari: Suomen ortodoksisen kirkon historiallisia vaiheita. Sortavala : Suomen kreikkalaiskatolisen kirkon suomennos- ja toimituskomitea, 1936.
- **Suutarinen**, Veikko: Uukuniemeläinen "lammashuone" : uukuniemeläisen herätysliikkeen vaiheita. Uukuniemen orpokodin ystäväpiirille kertonut Veikko Suutarinen. Pieksämäki, 1956.
- **Suutarinen**, Veikko: Uukuniemeläisestä herätyksestä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1938.
- **Suvanto**, Sari: Karjalan kunnailta kaaokseen: ortodoksinen hengellinen valistustyö ja sielunhoitotyö impilahtelaisten keskuudessa vuosina 1925-1950. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1996.
- **Taivainen**, Arvo: Karjalan evankelinen seura 1890-1980. Poitsila : Karjalan evankelinen seura, 1980.
- **Taivalsaari**, Eero: Evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkkokunnan vastakohtaisuudet Itä-Karjalan sotilashallintoalueella. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1967.
- **Tarmo**, F. L.: Kuinka sisälähetystyötä olisi seurakunnissa tehtävä. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1917.
- **Tiimonen**, Soili: Valoa kansalle : luterilainen kirkko ja kansanopetuksen kehittämispyrkimykset autonomisessa Suomessa 1809-1848. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 185. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura / Tiedekirja , 2001.
- **Toiviainen**, Kalevi: Kirkon kaapin päällä : sata vuotta - 50 vaikuttajaa. Sis. mm. 1900-luvun piispojen henkilöhistoriat. Helsinki : Kirjapaja, 2000 (RT-Print)
- **Toukola** : kasvatustyötä Viipurin läntisissä esikaupungeissa : Paul Nicolayn kristillis-yhteiskunnallisen työkeskuksen kannatusyhdistyksen toiminnasta v. 1926. Viipuri , 1927.
- **Toukola** : Paul Nicolayn kristillis-yhteiskunnallisen työkeskuksen kannatusyhdistyksen toiminnasta v. 1928. Viipuri , 1929.
- **Toukola** : työkeskusten elämää : Wiipuri 1924-39 : kuvin ja sanoin Itä-Toukolaa. Toim. Ilmari Rinne. Turku : I. Rinne, 1986.
- **Tunkelo**, J. H.: Suomen kirkon sisälähetysseura sairaiden ja kärsivien tukena. Erip.: Suomen Punainen Risti 2 /1942. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1942.
- **Tuomi**, Otto: Wanhoja muistoja Uukuniemen ja Kesälahden seurakunnista. 1. painos Sortavalan kirjapaino-osakeyhtiön kirjapaino,1890. Näköispainoksen julkaisija Kesälahden 350 v. juhlavuotena Kesälahti-seura. Kesälahti : Kesälahti-seura, 1982.

- **Tuomisalo**, Artturi: Kirkollisesta lastenopetuksesta Virolahden seurakunnassa : tutkielma pro-munere tutkintoa varten. Virolahti, 1942.
- **Uskonpuhdistus** ja Suomen kirkko : juhlaulkaisu uskonpuhdistuksen 400-vuotismuiston johdosta. Sortavala : Suomen kirkon sisälähetysseura, 1917.
- **Uskonto** ja identiteetti : suomalais-ugrialaisten kokemuksia ja vaihteita Venäjällä ja Neuvostoliitossa. Toimittaneet Teuvo Laitila & Tuija Saarinen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 741. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1999.
- **Waaranen**, K. A.: Apuneuvo uskonnon opettajille eli neuvo, miten Raamattua tulee käyttää biblianhistorian opetuksessa kansakoulussa. K.A. Waaranen = Konrad Aleksis Hougberg. 1. painos 1897. Sortavala : Karjalan kirjakauppa, 1908.
- **Waaranen**, K. A.: Muutamia ajatuksia seurakunta- ja kirkkoelämästä. Sortavala : Tekijä, 1909.
- **Wallinheimo**, J. W.: Kertomus Suomen evankelisluterilaisen kirkon tilasta vuosina 1918-1922. Piispainkokoukselta toimeksi saaneena valmistanut J. W. Wallinheimo. Sortavala, 1923.
- **Varfolomeev**, N.: Pocemu sleduet' prazdnovat' prazdniki Pravoslavnoj cerkvi po novomu kalendarû?. Ortodoksisen kirkon kalenteri. Serdobol' : Izdanie Bratstva prep. Sergiâ i Germana, 1924.
- **Varfolomejev**, N.: Ortodoksisuuteen liittyminen sekä eroaminen siitä : pastori N. Varfolomejevin luennoista pappisseminaarin oppilaille. Sortavala : P. Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1928.
- **Warfolomejeff**, Zoe: Kyyrölän kreikkalais-katolinen seurakunta 200-vuotias. Sortavala, 1924.
- **Warneck**, G.: Lähetys ja koulu. Sisältää myös: Suomen kansan lähetystoimi / A. Hirn. - Silmäys Ruotsin ja Norjan lähetystyöhön / K. A. Hougberg. Sortavala : Sortavalan Evankelinen Seura, 1896.
- **Varoitussana** niille, jotka aikovat erota kreikkalaiskatolisesta kirkosta. Toimittanut Pyh. Sergein ja Hermanin veljeskunta. Sortavala : Pyh. Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1933.
- **Wartiainen**, Lahja: Lucia Palin ja ortodoksinen sisälähetystyö Raja-Karjalassa 1917 - 1936. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 2000.
- **Wennerström**, Elsa: Erotettu palvelemaan : esitelmä Sortavalan diakoniakokouksessa v. 1930. Helsinki, 1930.

- **Vepsäläinen**, Virpi: Ritualisoitu surutyö : kalmoillakäynti siirtymäriittinä rajakarjalaisessa kuolemankulttuurissa. Opinnäyte. Helsingin yliopisto. Teologinen tiedekunta, Uskontotiede. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1999.
 - **Viaporin/Helsingin** ja Viipurin linnoituksen imaamien tataarinkieliset metrikkirjat 1851-1914. Toimittanut ja suomentanut sekä johdannolla varustanut Harry Halé. Helsinki : Tuohivirsu, 1996.
 - **Viipurin** diakonissalaitos. Viipuri : Viipurin diakonissalaitos, 1932
 - **Viipurin** diakonissalaitos 1869-1944. Lahti, 1944.
 - **Viipurin** hiippakunnan tuomiokapitulin kiertokirjeet. Ensimmäinen sarja : Ajalta 1.7.1925-31.12.1932 : N:ot 1-88 . Viipuri : Viipurin tuomiokapituli, 1933.
 - **Viipurin** hiippakunnan tuomiokapitulin kiertokirjeet. Toinen sarja : Ajalta 1/1 1933-1/5 1938 : N:ot 89-152 . Viipuri : Viipurin tuomiokapituli, 1938.
 - **Viipurin** hiippakunnan tuomiokapitulin kiertokirjeet. Neljäs sarja : Ajalta 1/11 1941-29/2 1944 : N:ot 200-250. Mikkeli : Viipurin tuomiokapituli, 1944.
 - **Viipurin** pikkukirkkoyhdistys. Viipurin pikkukirkkoyhdistys, 1926.
 - **Viipurin** piipiaseura 1818-1918. Sortavala : Viipurin piipiaseura, 1918.
 - **Virtanen**, Johannes: Viipurin Piispallisen metodistiseurakunnan orpokodin (ent. Tiiliruukin orpokoti) 10-vuotiskertomus (1911-1921). Viipuri, 1922.
 - **Välitalo**, Liisa: Piirteitä ortodoksisen kirkon valistustyöstä Salmin kihlakunnassa maailmansotien välisellä ajalla. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1986.
 - **Väänänen**, Kyösti: Pappissivistys Vanhassa Suomessa. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1975.
 - **Väänänen**, Kyösti: Vanhan Suomen papisto : pappien lukumäärä, alueellinen ja sosiaalinen koostumus : matrikkeli. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1975.
-

10. LUONNONTUTKIMUKSEN HISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin eli Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan alueeseen kohdistuneet eri tyyppiset luonnontieteelliset tutkimushankkeet etenkin kasvi- ja eläintieteellisten havaintojen ja geologisten tutkimusten muodossa. Vanhemmassa tutkimuksessa kunnostautui erityisesti Suomalainen eläin- ja kasvitieteellinen seura Vanamo (perustettu 1896, nykyisin Suomen biologian seura Vanamo). Modernina vertailuaineistona ympäristöhistoriallisille tutkimuksille on mukaan otettu uudempia luonnontieteellisiä julkaisuja, joissa käsitellään mm. ihmisen toiminnan vaikutuksia Suomen ja Venäjän Karjalan luontoon sekä Laatokan nykytilaa.

- **Abstracts** of the First International Lake Ladoga Symposium 1993. Editors: Heikki Simola, Markku Viljanen, Tatyana Slepukhina & Raj Murthy. Joensuun yliopisto. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 112. Joensuu : University of Joensuu, 1995.
- **Ahokas**, Hannu: Lumivaaran luonnon monimuotoisuutta Laatokalta vaaroille. Eripainos: Lumivaaran kirkonkylä Kumola. Toim. Ilmari Virolainen. Jyväskylä : Etelä-Suomen Lumivaaralaiset, 1999.
- **Ahrenberg**, Jac.: Ladoga sjö : föredrag vid Geografisk föreningens sammanträde den 28 okt. : utarbetad till sina väsentligaste delar med ledning af A. Andrejeffs arbete om Ladoga, S:t Petersburg 1875. Helsinki : Geografiska föreningen, 1894.
- **Ala-Risku**, Terhi Katariina: Hiisjärven alueen lettokasvillisuudesta Laatokan Karjalassa, Karjalan tasavallassa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2002.
- **Alenius**, Teija: Laatokan Karjalan maankäytön historia : paleoekologinen tutkimus Riekkalansaaren Kirjavalammesta. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 28, Säkkijärvi. Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1896.
- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 29, Lavansaari. Ruots. (1896). Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1897.
- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 33, Wiipuri. Ruots. "Beskrifning till kartbladet n:o 33 Wiborg" (1898). Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1899.
- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 34, Muola. Ruots. Mohla (1899). Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1900.

- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 36, Rautu. Ruots. Rautus (1900). Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1901.
- **Berghell**, Hugo: Kertomus karttalehteen no 37, Pyhäjärvi. Ruots. (1900). Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1902.
- **Berghell**, Hugo: Suomen geologinen yleiskartta selitys maalajikarttoihin E2- E3: Salmi ja Suojärvi. Ruots. "Geologisk översiktskarta över Finland : beskrivning till jordartskartan. Sekt. E 2-3 : Salmis och Suojärvi." Geologiska kommissionen (1916). Helsinki : Suomen geologinen toimikunta, 1927.
- **Chydenius**, J.J.: Berättelse öfver en naturhistorisk resa i Karelen. Sällskapet pro fauna et flora fennica. 185?.
- **Erkamo**, V: Beckmannia eruciformis (L.) Host in Viipuri : (Ka). Sonderabdruck aus Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 11, n:o 3. Helsinki, 1939.
- **Erkamo**, V. : Bolshevikkiajan merkeistä Viipurin kasvistossa. Artikkel. Kasvitieteellisiä tiedonantoja ja kirjoitelmia. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 18. Helsinki : Vanamo, 1942-1943.
- **Erkamo**, V.: Isojen petoeläinten esiintymisestä Viipurin läänissä vuosina 1856-1937 etupäässä virallisen tapporahatilaston mukaan. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 8. Helsinki, 1987.
- **Etelä-Karjalan** maantiedon ja luonnon kuvia. Etelä-Karjalan maakuntaliiton kotiseutusarja 2. Lappeenranta : Etelä-Karjalan maakuntaliitto, 1983.
- **Fagerström**, Lars: Anteckningar om floran och vegetationen i Terijoki socken. Artikkel. Särtryck ur Memoranda Societatis pro fauna et flora fennica 17. Helsinki, 1941.
- **Fagerström**, Lars: Ett bidrag till kännedomen om vegetation och flora i Terijoki socken på Karelska näset. Artikkel. Särtryck ur Memoranda Societatis pro Fauna et Flora fennica, 15. Helsinki, 1940.
- **Finnish-Karelian** symposium on mire conservation and classification. Ed. Hanna Heikkilä. Tiivistelmä: Suomalais-karjalainen soiden suojelun ja luokittelun symposio. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja A 207. Helsinki : National Board of Waters and the Environment / Painatuskeskus , 1995.
- **Frosterus**, Benj.: Kertomus karttalehteen no: 35 Antrea. Suom. Arvid Pönnelin. Helsinki : Suomen geologinen tutkimus, 1901.
- **Geochemistry** of atmospheric deposition in the Kymi district (Finland) and in the Karelian Isthmus (Leningrad, Russia). E. Yakhnin...et al. Geologian tutkimuskeskus. Tutkimusraportti 139. Espoo : Geological Survey of Finland, 1997.

- **Granberg**, Kaj & Hynynen, Juhani: Parikkalan Siikalahden kasvillisuus vuonna 1986. Helsinki : Vesi- ja ympäristöhallitus / Kymen vesi- ja ympäristöpiiri, 1989.
- **Gromtsev**, Andrei: Karjalan metsät : historia, ongelmat ja näköalat. Kopio artikkelista Punalippu-lehdessä 1989:9. Julkaistu 1989.
- **Grönlund**, Elisabeth: A palaeoecological study of land-use history in East Finland. Väitöskirja. Biologia. Joensuun yliopiston luonnontieteellisiä julkaisuja 31. Joensuu : University of Joensuu, 1995.
- **Haapala**, Henna: Karjalan tasavallan metsiensuojelukeskustelun retoriikka-analyysi. Perustuu Tampereen yliopistossa vuonna 1998 hyväksytyyn oppinnäytetyöhön. Helsinki : Suomen ympäristökeskus / Edita, 1999.
- **Hausen**, H. : Geologie des Soanlahti-Gebietes im südlichen Karelien : ein Beitrag zur Kenntnis der Stratigraphie und tektonischen Verhältnisse der Jatulformation. Helsinki : Suomen geologinen toimikunta, 1930.
- **Heikinheimo**, Olli : Myrskytuhoista Raivolan lehtikuusimetsässä syyskuun 23 päivänä 1924. Metsätieteellisen koelaitoksen julkaisuja 12. Helsinki : Metsätieteellinen koelaitos , 1926.
- **Heikinheimo**, Olli: Raivolan lehtikuusimetsän alue. Helsinki: Valtioneuvosto, 1927.
- **Hellaakoski**, Aaro: Über das Vuoksi-Delta in Jääski. Artikkel. Extrait des Comptes rendus de la Société géologique de Finlande nro 12, 1938. Helsinki, 1938.
- **Hellman**, E. A.: Kuokkalan ja Metsäpirtin (Kk) suurperhosfaunasta kesällä 1939. Eripainos. Suomen hyönteistieteellinen aikakauskirja 6. Helsinki, 1940.
- **Hiitonen**, Ilmari: Karjalan kannas kasvien vaellustienä lajien nykylevinneisyyden valossa. Artikkel. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 22. Helsinki : Vanamo, 1946-1947.
- **Honkapirtti**, Maija: Sortavala-Raja-Karjala : Sortavalan päivillä 14.6.1935 pidetty esitelmä. Eripainos Suomen luonnonhistorian ja maantieteen opettajien liiton julkaisusta 1. Helsinki, 1936.
- **Hornborg**, Viljo: Luonnontieteellinen yhdistys "Perho". Viipuri: Perho, 1931.
- **Hulkkonen**, Olavi: Kasvilajien keskinäisestä suhtautumisesta sekä tämän vaikutuksesta kasvillisuuden muodostumiseen eräissä Laatokan maatuovissa lahdekkeissa. Artikkel. Kasvitieteellisiä tiedonantoja ja kirjoitelmia. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 21. Helsinki : Vanamo, 1944-1946.

- **Huuskonen**, A. J.: Lisiä Laatokan Karjalan sammalflooraan = Contribution to the moss flora of the Province Karelia Ladogensis. Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen julkaisu B 2, N:o 7. Kuopio: 1953.
- **Huuskonen**, A.J. : Lisätietoja Pälkjärven pitäjän kasvistosta. Artikkel. Kasvitieteellisiä tiedonantoja ja kirjoitelmia. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 21. Helsinki : Vanamo, 1944-1946.
- **Hyypä**, Esa: Arterischer Grundwasserausbruch in Terijoki und einige Gesichtspunkte über die Struktur des Karelischen Isthmus. Artikkel. Extrait des Comptes rendus de la Société géologique de Finlande 10. Helsinki, 1937.
- **Hyypä**, Esa: Untersuchungen über die spätquartäre Geschichte der Wälder am karelischen Isthmus : nebst einigen Vergleichen mit anliegenden. Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisu 18, 3. Helsinki : Metsätieteellinen tutkimuslaitos, 1932.
- **Ihmistoiminnan** vaikutus Suomen ja Venäjän Karjalan luontoympäristöön (Karjala, raja ja ympäristö = KARMI). Raportti 1: Tutkimusalueet Suomessa ja Venäjällä sekä kasvi-, lintu- ja päiväperhoslaskentojen alustavat tulokset (1997). Raportti 2: Linnut, toinen tutkimusvuosi (1998). Raportti 3: Päiväperhoset, toinen tutkimusvuosi (1998). Raportti 4: Kasvit, toinen tutkimusvuosi (1998). Raportti 5: Päiväperhoset Suomen ja Venäjän Karjalassa (2001). Raportti 6: Metsä-, pelto- ja niittykasvillisuus Suomen ja Venäjän Karjalassa (2001). Raportti 7: Peltolinnusto Suomen ja Venäjän Karjalassa (2001). Raportti 8: Loppuraportti (2002). Kimmo Saarinen, Juha Jantunen & Karri Kuitunen. Joutseno : Karjalan ympäristötieteen laitos, 1997-2002.
- **Ilvessalo**, Lauri: Metsien säilymisen turvaaminen Karjalan kannaksen Suomenlahden rannikolla. Silva fennica 2. Helsinki : Suomen metsätieteellinen seura, 1926.
- **Itä-Suomen** ympäristöhistoriallisen tutkimuksen loppuraportti / Veijo Saloheimo...et al. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisu 33. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1978.
- **Kaakkois-Suomen** perinnemaisemat. Tekijät: Juha Jantunen, Kimmo Saarinen, Olli Marttila & Frank Hering. Kouvola : Kaakkois-Suomen ympäristökeskus : Suomen ympäristökeskus, 1999.
- **Karjalan** metsien terveydentila : tutkimushankkeen väliraportti. Toim. Ilari Lumme. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 489. Vantaa : Metsäntutkimuslaitos, metsäekologian tutkimusosasto, 1994.
- **Kivinen**, Erkki: Papulanlahden liejualue Viipurissa. Agrogeologisia julkaisuja, Valtion maatutkimuslaitos / Statens markforskningsinstitut 49. Julkaistu 1938.

- **Koskimies**, Arvo E.: Havainnot Keski-Karjalan kasvistosta. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja osa 5,2. Helsinki, 1934.
- **Koskimies**, Pertti: Parikkalan Siikalahden pesimälinnusto : kannanmuutokset, suojelu ja hoito. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja 139. Helsinki : Vesi- ja ympäristöhallitus / Kouvola : Kymen vesi- ja ympäristöpiiri, 1989.
- **Kotilainen**, Mauno J.: Über das boreale Laubmooselement in Ladoga-Karelien eine kausal-ökologische und floristische Studie. Helsinki : Suomalainen eläin- ja kasvitieteellinen seura Vanamo, 1929.
- **Kotka** ja tuhat joutsenta : Äyräpään lintuparatiisi. Toimittajat: Pertti Huttunen & Markku Paakkinen ; kirjoittajat: Pertti Huttunen ... et al. ; pääkuvaaja: Hannu Siitonen. Helsinki : Otava, 2003.
- **Krohn**, Väinö: Piirteitä Säkijärven ja sen ympäristön kasvistosta vuosina 1913 ja 1923. Annales Societatis zoologicae-botanicae Fennicae Vanamo 3, 1. Helsinki, 1926
- **Kuitunen**, Karri: Peltolinnusto Suomen ja Venäjän Karjalassa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2001.
- **Kujala**, Viljo: Tervaleppä (*Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.) Suomessa : kasvimaantieteellinen tutkimus. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki, 1924.
- **Kukkonen**, Minna: Piilevästön muutokset Vuoksen vesistöalueen suurissa järvissä ja Laatokassa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1999.
- **Kulmala**, Toini: Kansanomaisesta kasvien ja eläinten nimistöstä Etelä-Karjalassa. Artikkelit. Kaukomieli 7. Helsinki : Viipurilainen osakunta, 1935.
- **Lahtivirta**, K.: Havainnot Terijoen pitäjän (KK) Kuokkalan alueen suurperhosfaunasta. Suomen hyönteistieteellinen aikakauskirja. 5 ; nro 2. Helsinki, 1939.
- **Laurisilta**, F.: Litorinameren rannat Viipurinlahden ympärillä Viipurin ympäristö : maisematieteellinen kuvaus, perustuva topografiseen karttaan. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, 1928.
- **Linkola**, K.: Itä-Karjalan metsätyppejä koskevia havainnot. Ylip. Acta forestalia fennica 7:stä. Helsinki 1917.
- **Linkola**, K.: Kaksi kasvistollista retkeilyä Salmissa. Eripainos Luonnon Ystävistä N:o 4, 1932. Helsinki, 1932.
- **Linkola**, K. : Pimpinella magna L. Laatokan pohjoispuolisissa seuduissa. Ylip. teoksesta "Meddelanden af Societas pro Fauna et Flora Fennica" v. 42 (1915-1916). Helsinki, 1916.

- **Linkola, K.** : Raja-karjalaisia kasvien nimiä keräämässä. Erip. Luonnon Ystävistä N:o 5, v. 1914. Helsinki, 1914.
- **Linkola, K.**: Rikaskasvistoinen seutu Salmin salolla. Erip. Luonnon Ystävistä N:o 3, v. 1916. Helsinki, 1916.
- **Linkola, K.**: Studien über den Einfluss der Kultur auf die Flora in den gegend nördlich vom Ladogasee. 1. osa Allgemeiner Teil 1916, 2. osa: Spezieller Teil 1921. Helsinki : Societas Flora et Fauna Fennica, 1916-1921.
- **Liro, J. I.**: Karjalaisia kasvinnimiä. Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica, 40, n:o 3. Helsinki : Societatis pro fauna et flora Fennica, 1915.
- **Lukkala, O. J. & Multamäki, S.E.**: Tutkimuksia viljavan maa-alan jakautumisesta etenkin Savossa ja Karjalassa. Acta forestalia Fennica 9. Helsinki : Suomen metsätieteellinen seura, 1919.
- **Mannerkorpi, Panu**: Gentiana pneumonanthe L. ja Käkisalmen aavarantakasvillisuus. Artikkel. Kasvitieteellisiä tiedonantoja ja kirjoitelmia. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja 21. Helsinki : Vanamo, 1944-1946.
- **Martikainen, Petri**: Kaarnakuoriaisten (Coleoptera, Scolytidae) esiintyminen Suomen ja Venäjän Karjalan metsissä. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, soveltavan eläintieteen laitos, 1994.
- **Merikallio, Einari**: Kaulushaikarasta (Botaurus stellaris L.) Äyräpäänjärvellä. Helsinki, 1926.
- **Merikallio, Einari**: Äyräpäänjärvi : Suomen linturikkain järvi. Helsinki: Otava, 1929.
- **Metsätalous ja luonnon monimuotoisuus** : Suomi, Karjalan tasavalta ja Karjalan kannas : Joensuussa 29.11.-1.12.1994 pidetyn lähialueseminaarin esitelmät. Toimittaneet A.-L. Myllynen ... et al. Joensuun yliopisto. Metsätieteellinen tiedekunta. Tiedonantoja 34. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1995.
- **Metzger, Adolf A. Th.**: Die jatulischen Bildungen von Suojärvi in Ostfinnland Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1924.
- **Miettinen, Juha & Grönlund, Elisabeth & Simola, Heikki & Huttunen, Pertti**: Palaeolimnology of Lake Pien-Kuuppalanlampi (Kurkijoki, Karelian Republic, Russia): isolation history, lake ecosystem development and long-term agricultural impact. Journal of Paleolimnology 27:29-44. 2002.
- **Multamäki, S. E.**: Tutkimuksia metsien tilasta Savossa ja Karjalassa. Helsinki : Suomen metsätieteellinen seura, 1919.
- **Männiköiden kunto Karjalan kannaksen - Kaakkois-Suomen ja Kostamuksen - Kainuun alueilla** : suomalais-venäläisen tutkimushankkeen loppuraportti. Toim.

Ilari Lumme...et al. Piirroket: Anne Siika. Valokuvat: Erkki Oksanen. Käännös venäjäksi: Andrei Juntunen. = Sostoânie sosnâkov v rajonah Karel'skogo peresejka - Ūogo-vostocnoj Finlândii i Kostomuksi - Kajnuu : zaklûcitel'nyj otcet po rossijsko-finlândskomû naucno-issledovatel'skomu proektu. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 665. Vantaa : Metsäntutkimuslaitos, Vantaan tutkimuskeskus, 1997

- **Niemelä**, Tuomo: Trutovye griby Finlândii i priligaû^sej territorii Rossii = Polypores of Finland and adjacent Russia = Suomen ja läheisen Venäjän käävät. Perevod Natalí Sinûsinoj. Helsinki : Luonnontieteellinen keskusmuseo, kasvimuseo, 2001.
- **Nisäkkäiden** lumijälkilaskennat 1998 Suomessa ja Venäjän Karjalassa. Pekka Helle ... et. al. Helsinki : Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, 1998.
- **Norrlin**, J. P.: Om Onega-Karelen vegetation och Finlands jemte Skandinaviens naturhistoriska gräns i öster.Väitöskirja. Keisarillinen Aleksanterin-Yliopisto. Helsinki: J. Norrlin, 1871.
- **Norrlin**, J. P. & Palmén, J.A.: Societas pro fauna et flora fennica 1871-1896 : en kort återblick. Kuopio : Societas pro fauna et flora fennica, 1898.
- **Oksanen**, Ilona Maria: Distribution of threatened lichen species inside the planned protected area and its neighbourhood on north shore of Lake Ladoga. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1998.
- **Palmunen**, M. K.: Pitkäranta vv. 1934-1938 suoritettujen vuoriteknillisten tutkimusten valossa. Geoteknillisiä julkaisuja, Geologian tutkimuslaitos 44. Helsinki : Geologinen toimikunta, 1939.
- **Pantsar**, Laini: Äyräpäänjärven vesikasvilajien ekologiaa. Artikkel. Helsinki : Societas zoologica-botanica Fennica Vanamo, 1933.
- **Pohjala**, Leo: Äyräpäänjärven vesikasvillisuudesta. Artikkel. Helsinki : Societas zoologica-botanica Fennica Vanamo, 1933.
- **Porkka**, Osmo H.: Satunnaiskasveja Antrean pitäjässä. Artikkel. Helsinki: Annales Societatis zoologicae-botanicae Fennicae Vanamo, 1926.
- **Proceedings** of the Fourth International Lake Ladoga Symposium 2002. Editors: Heikki Simola, Arkadi Yu. Terzhevik, Markku Viljanen & Ismo J. Holopainen. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 138. Joensuu : University of Joensuu, 2003.
- **Proceedings** of the Second International Lake Lagoda Symposium 1996. Editors: Heikki Simola, Markku Viljanen & Tatyana Slepukhina. Joensuun yliopisto. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 117. Joensuu : University of Joensuu, 1997.
- **Proceedings** of the workshop on numerical models - a case study of Lake Ladoga. Editors: Anu Peltonen, Timo Huttula & Markku Viljanen. Joensuun

yliopisto. Karjalan tutkimuslaitoksen monisteita 1998, 5. Joensuu : University of Joensuu, 1998.

- **Putkonen**, T.A.: Die Vogelfauna der Gegend von Viipuri. Ökologisch-quantitative Untersuchung. Artikkel. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon eläintieteellisiä julkaisuja 9. Helsinki : Vanamo, 1942-1944.
- **Putkonen**, T.A.: Einige Beiträge zur Vogelfauna des Äyräpäänjärvi-Sees. Artikkel. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon eläintieteellisiä julkaisuja 2. Helsinki : Vanamo, 1934-1935.
- **Pälsi**, Sakari: Suomenlahden jäältä. Helsinki : Otava, 1924.
- **Pöntynen**, V.: Tutkimuksia kuusen esiintymisestä alikasvoksina Raja-Karjalan valtionmailla. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki, 1929.
- **Raja-Karjala**, ihminen ja luonto : 10. symposium, 7.9.2000. Toim. Olli Marttila. Tiuriniemi : Etelä-Karjalan allergia- ja ympäristöinstituutti, 2000.
- **Raja-Karjalan** riistapoluilta : kokoelma vanhoja metsästystarinoita. Toimittanut Sulo Tiainen. Kuvitus: Seppo Polameri. Helsinki : Otava, 2002.
- **Ramsay**, Wilhelm: Beskrifning till kartbladen n:o 19 och 20 : Hogland och Tytärsaari. Finlands geologiska undersökning. Helsinki: Finska Litteratursällskapet Tryckeri, 1891.
- **Ramsay**, Wilhelm: Om ett sannolikt fynd af kambrisk lera i Viborgs län. Helsinki : Sällskapet för Finlands geografi, 1903.
- **Rantanen**, Juha: Hyönteistuhot Karjalan metsien terveydentilan ilmentäjänä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, soveltavan eläintieteen laitos, 2000.
- **Redko**, Georgi & Mälkönen, Eino: Lintulan lehtikuusimetsä. Kivennavan Raivola. Vantaa : Metsäntutkimuslaitos, 2001.
- **Report** on Lake Ladoga research in 1991-1993. Editors: Markku Viljanen, Valentina Drabkova & Nikolai Filatov. Joensuun yliopisto. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 111. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Räsänen**, Veli: Die Flechtenflora der nördlichen Küstengegend am Laatokka-See. Artikkel. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja osa 12. Helsinki: Vanamo, 1938.
- **Räsänen**, Veli: Kurkijoen ja sen naapuripitäjien putkilokasvisto. Kuopion luonnon ystävien yhdistyksen julkaisuja B 2, N:o 2. Kuopio : Kuopion luonnon ystävien yhdistys, 1944.
- **Saalas**, Uunio: Verheerungen von Panolis griseovariegata, Blastophagus piniperda und Bl. minor im Valkjärvi (Finnland). Artikkel. Annales Societatis

zoologicae-botanicae Fennicae Vanamo. Helsinki : Suomalainen eläin- ja kasvitieteellinen seura Vanamo, 1929.

- **Sahi**, Virpi: Metsätalouden tehostuminen, monikäyttömetsät ja luonnonsuojelualueet Karjalan Kannaksella 1990-luvulla. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, taloustieteen laitos, ympäristöekonomia. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2002.
- **Saloheimo**, Lauri: Apilan menestymisestä suoviljelyksillä sekä apilakantakokeiden tulokset Suomen suoviljelysyhdistyksen Karjalan koeasemalla vuosina 1928-1938. Eripainos. Suomen suoviljelysyhdistyksen vuosikirjasta 1939. Helsinki : Suomen suoviljelysyhdistys, 1939.
- **Saloheimo**, Lauri: Suomen suoviljelysyhdistys, Karjalan suoviljelyskoeasema : toimintakuvaus sekä eräitä koetuloksi. Helsinki, 1938.
- **Sederholm**, J. J.: Raivola och Systerbäck. Helsinki : Geol. kommissionen, 1896.
- **Seppovaara**, Ossi: Vuoksi : luonto ja ihminen vesistön muovaajina. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 406. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1984.
- **Siitoin**, K.: Sarajärven eläimistö. Sortavala. Kuopio : Societatis pro Fauna et Flora Fennica, 1908.
- **Silfvenius**, A.J.: Zur Trichopterenfauna von Ladoga-Karelien. 1906.
- **Sorjonen**, Jorma: Maantieteellisen aseman ja ympäristötekijöiden vaikutus varpuslintuyhteisöjen rakenteeseen ja organisaatioon Puolan Poznanissa ja Suomen Parikkalan Siikalahdella. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1982.
- **Suomen** geologinen yleiskartta : selitys maalajikarttoihin. Lehdet E 2-E 3 : Salmi ja Suojärvi / Hugo Berghell. Alunperin Helsinki : Geologiska kommissionen, 1916. Helsinki : Suomen geologinen toimikunta, 1927.
- **Säkkijärvi**. Beskrifning af Hugo Berghell o. Benj. Frosterus. Finlands geologiska undersökning 28. Helsinki: Geol. kommissionen, 1896.
- **Threatened** plants and lichens on the northwest shore of Lake Ladoga, Republic of Karelia, Russia. Edited by Pertti Uotila & Ulla Heikkilä. Norrlinia 7. Helsinki : Yliopistopaino, 1999.
- **Tiensuu**, L.: On the Ephemeropterafauna of Laatokan Karjala : (Karelia Ladogensis). Reprinted from Suomen hyönteistieteellinen aikakauskirja 1, n:o 1, 1935. Helsinki, 1935.
- **Tiensuu**, L.: Sortavalan pitäjän sudenkorennoiset. Artikkel. Annales Societatis zoologicae-botanicae Fennicae Vanamo 14. Helsinki : Societas zoologicae-botanicae Fennica Vanamo, 1932.

- **Trüstedt**, Otto: Bidrag till pitkäranta malmfälts historik. Geotekniska meddelanden 2. Helsinki : Geologiska kommissionen, 1908.
- **Trüstedt**, Otto: Die Erzlagerstätten von Pitkäranta am Ladoga-See. Fennia 25, 4. Helsinki, 1907.
- **Vahteristo**, Tiina: Luonnon merkitys ihmiselle ja ympäristöarvot ja -asenteet : esimerkkinä Etelä-Karjala. Opinnäyte. Maantieteen ja aluesuunnittelun laitos. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Wainio**, Edv. A.: Tietoja Viipurin seudun jäkälä-kasvistosta. Meddelanden af Societas pro fauna et flora Fennica. Helsinki, 1878.
- **Valle**, K. J. : Fortgeführte boden- und tiefentierökologische Untersuchungen in einigen südostfinnischen Seen. Artikkel. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon eläintieteellisiä julkaisuja 4. Helsinki : Vanamo, 1936.
- **Valle**, K. J.: Jääsken sudenkorennoiset. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja A ; Osa 2, N:o 7. Turku : Turun yliopisto , 1928.
- **Valle**, K. J.: Tutkimuksia kalojen kasvusta eräissä Karjalan järvissä. Suomalaisen eläin- ja kasvitieteellisen seuran Vanamon eläintieteellisiä julkaisuja 11:1. Helsinki : Vanamo, 1944.
- **Valle**, K. J.: Täydentäviä tietoja Jääsken putkilokasvistosta : (esitetty 5. X. 1918) Acta Societatis pro fauna et flora Fennica 46, 7. Helsinki : Societas pro Fauna et Flora Fennica, 1919.
- **Valle**, K. J. : Die Verbreitungsverhältnisse des ostfennoskandischen Odonaten. "Itäfennoskandian sudenkorentojen levinneisyysuhteet " . Acta entomologica Fennica 10. Helsinki : Suomen hyönteistieteellinen seura, 1952.
- **Valle**, K. J.: Ökologisch-limnologische Untersuchungen über die Boden- und Tiefenfauna in einigen Seen nördlich vom Ladoga-See 1-2. Acta zoologica Fennica 2 & 4. Helsingforsiae : Societas pro Fauna et Flora Fennica, 1927 & 1928.
- **Veijalainen**, Esko: Karjalankannaksella sijaitsevan Äyräpäänjärven rantametsien rakenne ja linnusto. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2002.
- **Vesistöjen** tila ja ilmansuojelu itäisessä Suomessa ja Karjalan tasavallassa = Sostojanie vodnogo bassejna i ohrana atmosfery v vostočnoj Finljandii i Respublike Karelija. Esitteen toimitus: Paula Mononen & Lauri Haverinen. Käännös: Taina Saarinen. Ekologinen tiedote 1. Helsinki : Ympäristöministeriö, 1992.
- **Viipurinlahden** ja siihen laskevien jokien vedenlaatu ja kuormitus. Russian-Finnish programme for the reduction of non-point pollution and the improvement

of ecological state of the Bay of Vyborg. Kouvola : Kaakkois-Suomen ympäristökeskus, 2001.

- **Välikangas**, Ilmari: Qualitative und quantitative Untersuchungen über die Vogelfauna der isolierten Insel Suursaari (Hogland) im Finnischen Meerbusen. Osa 1 : Die Landvogelfauna. Suomalaisen tiedeakatemia toimituksia. Sarja A 45, 5. Helsinki : Suomalainen tiedeakatemia, 1937.
-

11. KOULUTUKSEN HISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin koulutuksen historiaan liittyvät teokset kuten kansanopetus, yleissivistävät ja ammattilliset oppilaitokset kouluhistoriikkeineen, opiskelijoiden toiminta eri muodoissaan, koulutuspolitiittiset kysymykset, historialliset museot ja yleinen valistustyö Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan alueella. Kirkkojen opetus- ja valistustoiminta ja sen suhde koululaitokseen on sijoitettu kirkkohistorian yhteyteen.

- **Ahola**, Hilja: Uudenkirkon maamieskoulu 1908-1923 ja kotitalouskoulu 1912-1923. Viipuri : Uudenkirkon maamieskoulu, 1923.
- **Ajankohtaisia** koulukysymyksiä. Ajatuksia koulukasvatuksen uudistamisesta / Jaakko Korpikallio; Yhtenäiskoulu vai rinnakkaiskouluko oppikoulu-uudistuksemme perustaksi / Jussi Saukkonen; Oppikoulun historianopetuksen uudistamisesta / Armas Nieminen. Ylipainos AKS:n vuosikirjasta AKS:n tie 1939. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1939.
- **Ajat** muuttuvat : Sortavalan seminaarin perustamisen 100-vuotisjuhlakirja. Toimituskunta: Urho Somerkivi... et al. Helsinki : Kymölän Kilta, 1980.
- **Akateemisen** Karjala-Seuran Kannatusyhdistyksen säännöt. Helsinki : Akateemisen Karjala-seuran kannatusyhdistys, 1930.
- **Akateemisen** Karjala-seuran jäsenet. Laatineet Ville-Paavo Aitola & Aarne Helle. Helsinki : Kerho 22, 1995.
- **Akateemisen** Karjala-seuran ohjesääntö. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1923.
- **Akateemisen** Karjala-seuran päämäärä ja toiminta. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1931.
- **Akateemisen** Karjala-seuran toimintaohjeet. Helsinki, 1924.
- **Akiander**, Matthias: Skolverket inom fordna Wiborgs och nuvarande Borgå stift. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk 9. Helsinki: Finska Vetenskaps-Societen, 1866.
- **Alamainen** : kansakoululaitoksen Suomen maassa tilasta lukuvuotena 1875-1876. Koulu-ylihallituksen antama kertomus. Viipuri : Östra Finland, 1877.
- **Alapuro**, Risto: Akateeminen Karjala-Seura : ylioppilasliike ja kansa 1920- ja 1930-luvulla. Helsinki : WSOY, 1973.

- **Alasmaa**, Anne: "Aikamme amatsoonit" : Akateemisten Naisten Karjala-Seura osana oikeistoliikehdintää 1922-1944. Opinnäyte, Jyväskylän yliopisto : historian ja etnologian laitos, Suomen historia. Jyväskylä, 2003.
- **Alopaeus**, Laura: Sortavalan rouvasväenyhdistyksen kutoma- ja käsityökoulun kertomus vuosilta 1892-1905. Kuopio, 1906.
- **Appelgren**, Arne: Alustus : museoiden toiminta-alueiden jako. Eripainos "Neljännet museopäivät Viipurissa 1934". Helsinki : Suomen museoliitto, 1935.
- **Arkistot** ja museot [Pienpaineaineisto] : 1810 -1999. Yht. 53 koteloa. - (1810-1944): 4 koteloa. - (1945 -1972): 9 koteloa. - (1973 -1999): 40 koteloa. Sisältö: Arkistojen, museoiden ja museoyhdistysten ohjesääntöjä, järjestely- ja hoito-ohjeita, koulutusta, esitteitä, kokoelmaluetteloita, historiikkeja ja mainoksia. Kirkonarkistojen ohjesääntöjä. Arkistojen malli- ja johtosäännöt. Työväen muistitietotoimikunta. Työväen arkisto. Museoalan kokouksia. Museopäivät ja -viikot. Kotiseutu- tehdas-, kartano- ja ulkoilmamuseot. Kuuluisien henkilöiden kotimuseot. Asumismuotoja ja elinkeinoja esittelevät erikoismuseot: esim. masuunit, ruukit, kaivokset, apteekit, kivikauden kylät, kanavat, laivat, meriliikenne, sahat, meijerit ja panimot. Maanpuolustus museoissa: esim. ilmatorjunta, jalkaväki, sukellusveneet, pioneerit, korsut ja bunkkerit. Kutsukortteja näyttelyiden avajaisiin. - Suomenlinnan museot. Raitiliikennemuseo. Ilmailumuseo. Kansainvälinen kahvikupinmuseum. Helinä Rautavaaran museo. Automuseot. Arktikum. Turun linna. Hämeen linna. Olavinlinna. Ålands kulturhistoriska museum. Ortodoksinen kirkkomuseo. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Arpiainen**, J. H.: Kolme neljännesvuosisataa 1857-1932 Virolahden kansanopetuksen vaiheissa : juhlaulkaisu : Virolahden kansakoululaitoksen 75-vuotisjuhlaan 11.12.1932. Hamina, 1932.
- **Arve**, Hannu: Turun Yliopiston Savo-Karjalainen Osakunta 1925-1975. Opinnäyte. Suomen historia. Turku : Turun yliopisto. 1975.
- **Auvo** : 40-vuotis n:o. Päätoim. Mandi Pelkonen. Ilmestynyt Viipurin suomalaisen tyttökoulun entisten oppilasten toverijuhlissa Alinan-päivänä 1921. Viipuri : Auvo, 1921.
- **Avelin**, Seppo: Karjalaisen siirtoväen vaikutus siirtokoulujen oppilasrakenteeseen Hämeen läänissä 1940-1950. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1985.
- **Berner**, Aksel : Suomen kansakoulut ja niiden opettajat lukuvuonna 1876-77 : tilastollisia ja elämäkerta-tietoja. Viipuri, 1878.
- **Borenius**, Ingrid: Flickskolan i Wiborg 1788-1937 : några anteckningar om nordens äldsta offentliga flickskolan. Viborg : Flickskolan i Wiborg, 1937.
- **Boxström**, B. : Kasvatusopillinen sielunoppi. Bruno Adalbert Boxström. Sortavala, 1900.

- **Boxström**, B.: Muutamia kokemuksia historian opetuksesta Raja-Karjalan kansanopistossa lukuvuonna 1920-1921. Erip. kirjasta: Kertomus Raja-Karjalan kansanopiston ensimmäisestä toimintavuodesta Jamilahden lepokodissa 1920-1921. Sortavala : Sortavalan evank. seura, 1921.
- **Brander**, U. : Maatalousopetus. Artikkelit. Kaukomieli 5. Porvoo : WSOY, 1912.
- **Brofeldt**, A.: Katsaus Viipurin entisen yksiluokkaisen kauppakoulun toimintaan. Viipuri, 1907.
- **Castrén**, Klaus: Salmin keskikoulu 1917-39 : oppilasluettelo. Helsinki : K. Castrén, 1989.
- **Castrén**, Klaus: Salmin keskikoulu 1942-44 : oppilasluettelo. Helsinki : K. Castrén, 1997.
- **Cygnaeus**, Uno: Uno Cygnaeuksen vihkimäpuhe Kymölän seminaarin avajaisissa lokak. 20 p:nä 1880. Julkaissut Aukusti Salo. Erip. muistojulkaisusta "Sortavalan seminaari 1880-1940". Helsinki : Raittiuskansan kirjapaino Oy, 1940.
- **Dahl**, Gustav: Fruntimmersskolan i Viborg 1788-1905 : några anteckningar om Finlands äldsta flickskola. Yhteensidottuina: "Elevförteckning 1805-1905" & "Förteckning öfver elever, som varit inskrifna i Töcherschule zu Wiburg samt Svenska fruntimmersskolan i Wiborg 1805-1905". Viborg, 1905.
- **Dahl**, Gustav: Svenska fruntimmersskolan i Wiborg 1905-1908. Wiborg, 1908.
- **Elisenvaaran** yhteiskoulu 1927-1944. Kirjoittanut Rainar Hakulinen. Toimikunta Viljo O. Hakulinen ...et al. Elisenvaaran yhteiskoulun rahasto, 1982.
- **Elisenvaaran** yhteiskoulu (1927-1956). I Elisenvaarassa. II Kyrössä. Toimittanut Saimi Hukkanen. Turku, 1957.
- **Elomaa**, Matti: Piirteitä Sortavalan kasvattajaopiston toiminnasta vuosina 1918-1938. Sortavala : Sortavalan kasvattajaopisto, 1938.
- **Entiset** koulutoverit ja heidän elinvaiheensa. Sortavala : Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike, 1903
- **Erich**, Mikko V. : Silmäys Viipurin työväenopiston 15-vuotiseen työkauteen sekä kertomus opiston toiminnasta lukuvuonna 1922-1923. Viipuri : Viipurin työväenopisto, 1923
- **Esitelmiä** kansanopisto-asiasta. Toim. Wirolahden ja Miehikkälän kansanopistoyhdistys. Hamina, 1893
- **Favorin**, Martti: Virolahden Harju : juhlakirja Harjun koulujen 100-vuotisen toiminnan johdosta. Julk. Virolahden kunta, Harjun maatalous- ja puutarhaoppilaitos. Virolahti : Virolahden kunta, 1989.

- **Federley**, Satu: Kiertokoulut ja kansakoulut rinnakkain : perusopetuksen järjestäminen Impilahden ja Suistamon kunnissa 1800-luvun puolivälistä yleiseen oppivelvollisuuteen. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1989.
- **Fiandt**, Kai von: Yhteisöelämästä kansanopiston luontoisilla opetuskursseilla : kasvatustieteellinen tutkimus Itä-Karjalan nuorisosta. Jyväskylä : Jyväskylän yliopistoyhdistys, 1946.
- **Förslag** till förordning angående organisation af folkskollärare- och lärarinneseminarier i storfurstendömet Finland och nytt reglemente för dessa anstalter jemte betänkande och motiv. Af gifna af en för ändamålet tillsatt komité. Opettajankoulutuslaitoksia (mm. Sortavalan seminaari) koskevat säädökset. Helsinki, 1895.
- **Grotenfelt**, G. & Rindell, Arthur & Sawela, H.: I landtbrukshögskolefrågan : ett uttalande till mötet den 29 - 31 juli 1895 å Kronoborgs landbruksinstitut. Af tre lärare vid Mustiala landbruks- och mejeriinstitut. Helsinki, 1895.
- **Grünwald**, Theodor: Opettajakutsumuksen ihanteellisuudesta. Sortavala : Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike, 1907.
- **Haapalainen-Tiainen**, Helena & Rätty, Leena: Perusselvitys Etelä-Karjalan museoista. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1987.
- **Hainari**, Tilma: Raja-Karjalan yksityiset kansakoulut : kymmenvuotiskertomus niiden toiminnasta. Helsinki 1922.
- **Hakala**, Petra: De savolax-karelska studenternas boende och dagliga liv i Helsingfors år 1845. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1995.
- **Halonen**, Laila: Karjalaisen koulun taival Värtsilän suomalaisesta reaaliyhteiskoulusta Joensuun normaalikouluksi. Joensuu : Joensuun normaalikoulun historiatoimikunta, 1982.
- **Haltsonen**, Sulo: Viipurilaisen osakunnan kansatieteelliset retkeilyt 1874-1934. Eripainos "Neljännet museopäivät Viipurissa 1934". Julkaistu 1934.
- **Helander**, Antti: Kodin ja koulun yhteisvaikutuksesta : palanen induktiivista koulupedagogiikkaa. Viipuri : Viipurin uuden kirjapaino- ja sanomal. osake-yhtiön kirjapaino, 1895.
- **Helsingin** yliopiston Karjalaisen osakunnan 90-vuotisjuhlajulkaisu. Karjalaisuus elää. Toimittaneet Ville Tolvanen & Juha Mustonen. Piirroukset: Antti Lavikainen, Kaarina Makkonen & Joonas Savolainen. Valokuvat: Antti Lavikainen & Seppo Pikarinen. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1995.
- **Hemmi**, Karin: Akateemisten Naisten Karjala-seura : naiset akateemisessa Karjala-liikkeessä vuosina 1922-1944. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1980.

- **Hornborg**, Harald & Cronström, Ingegerd Lundén: Viborgs Gymnasium : 1805-1842 - biografisk matrikel. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland, nr 388. Helsinki : Svenska litteratursällskapet i Finland, 1961.
- **Hulkkonen**, Severi: Harjun maatalousoppilaitos 1889-1969. Virolahti, 1969.
- **Huovinen**, Ari: Viipurin lukio 1805-1841 : oppilasanalyysi ja opinkäynti Viipurin lukiossa 1800-luvun alkupuolella. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991.
- **Huttula**, Toini: Jaakkiman kristillinen kansanopisto 1929-1959. Imatra, 1959.
- **Huttula**, Toini: Jaakkiman kristillinen opisto 1929-1979. Imatra, 1980.
- **Hyvämäki**, Lauri: Akateeminen Karjala-seura 1922-1937. Eripainos AKS:n tie. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1937.
- **Hyykky**, Taru-Tuija: Itäkarjalaisesta suomalaiseksi opettajaksi - opettajaleiri Suomessa 1941-1944. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2000.
- **Hämäläinen**, Vilho: Vapaan kansansivistystyön osuus kansallisuustaistelussa Karjalan kannaksen huvilaseudulla autonomian ajan loppupuolella. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1967.
- **Härkönen**, Iivo: Juhlaruno Kansanvalistusseuran XX laulu- ja soitto juhlaan Sortavalassa kesäkuun 26-28 p:nä 1926. Sortavala : Kansanvalistusseura, 1926.
- **Härkönen**, Iivo: Riemulaulu Sortavalan seminaarin 50-vuotisjuhlaan kesäkuun 6-7 p:nä 1930. Sortavala, 1930.
- **Ikonen**, Toivo & Ikonen, Veli: Ylä-Vuoksen maamieskoulu : Kertomus koulun toiminnasta vuosina 1923-1967. Riihimäki : Ylä-Vuoksen maamieskoulu-osakeyhtiön johtokunta, 1968.
- **Ilonen**, Anneli: Elämänkoulu : kouluikäisenä sodan kokeneiden siirtokarjalaisten oppimisen vaihtoehdot. Hauho : A. Ilonen, 2003.
- **Isosaari**, Jussi: Bruno Boxström ja Sortavalan seminaarin kasvatustieteiden opetus 1882-1917. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 10. Jyväskylä : Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulu, 1964.
- **Isosaari**, Jussi: Seminaarista yhteiskuntaan : Sortavalan seminaarista vuosina 1884-1940 valmistuneet kansakoulunopettajat maamme kulttuuri-, yhteiskunta- ja talouselämän vaikuttajina. Helsinki : Kymölän kiltta, 1989.
- **Itkonen**, Martti: Räisälän kansanopisto 1908 - 1923. Viipuri : Räisälän kansanopisto, 1923.
- **Itä-Karjalan** kansanopisto 1906-1931. Toimitustyö: Kaarlo Kuusamo. Impilahti, 1932.

- **Itä-Karjalan** kansanopiston vuosikirja 1907-1916. 10 vuosikirjaa yhtenä niteenä. Sis. mm. Muutamia tilastollisia tietoja Itä-Karjalan kansanopiston kymmenvuotiselta toimintakaudelta 1906-1916 / Emerik Olsoni. Sortavala, 1907-1916.
- **Itä-Karjalan** kansanopiston vuosikirja 1938. Sortavala: Itä-Karjalan Kansanopisto, 1938.
- **Jaakkiman** yhteiskoulu 1919-1940, Lahdenpohjan keskikoulu 1942-1944 : historia ja matrikkeli. Helsinki : Jaakkiman yhteiskoulun seniorit, 1985.
- **Jaetaanko** valtion varoja tasapuolisesti sivistystarkoituksiin : tietoja Viipurin suomalaisista ja ruotsalaisista oppikouluista. Kirj. A. S. Eripainos Aitosuomalainen, n:o 10, 1926. Helsinki, 1926
- **Jarkola**, Sinikka: Viipurilainen osakunta sosiaalisena ryhmänä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1951.
- **Jokinen**, Paavo : Miksi Itä-Suomeen perustettava metsäkoulu olisi sijoitettava Loimolaan. Sortavala : Suistamon kunta, 1937.
- **Juteini**, Jaakko: Tutkinnon aineita. Viipuri : Sederwall, 1817.
- **Juvonen**, Jaana: Humanismia, heimohenkeä : Karjalaisen kulttuurin edistämissäitiö 1950-2000. Säätion tarkoituksena on karjalaisen henkisen ja aineellisen viljelyn tukeminen ja kehittäminen sekä karjalaisten perinteiden vaaliminen maassamme. Säitiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä apurahoja ja avustuksia, tukemalla tutkimus- ja julkaisutoimintaa, järjestämällä juhlia ja muita aatteellisia tilaisuuksia sekä ylläpitämällä perinnettä turvaavia kokoelmia ja laitoksia. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissäitiö, 2000.
- **Jälkikaikuja** : muisteluksia ja pohtielmia Seinäjoen lyseon vaiheilta. Toimittanut Markus Aaltonen. Eripainos Sortavalan lyseoseuraa varten. Seinäjoki : Seinäjoen lyseo -seura, 2003.
- **Jääskeläinen**, Lempi: Vineta : historiallisia miniatyyrejä : Viipurilaisen osakunnan 300-vuotisjuhliin maaliskuussa 1953. Helsinki : Otava, 1953.
- **Kaisto**, Leena & Rähä, Kirsti: Ruskeasta kansiosta kohtaamisiin : mikrohistoriallinen tutkimus Siirin matkasta opettajaksi ja hänen sielunlapsestaan Sortavalan seminaarissa 1938-1944. Herbartilaisuus. Opinnäyte. Oulu : Oulun yliopisto, 2001.
- **Kalaja**, Irma: Seniores Carelienses 1934-1994 : akateemista karjalaista seuraelämää Helsingin yliopiston Karjalainen osakunta. Helsinki : Seniores Carelienses, 1996.
- **Kalinainen**, Katriina: Viipurilaisen osakunnan osallistuminen kansankirjastojen perustamiseen vuosina 1848-1849. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1980.

- **Kalossit** ja rukkaset : Muistelmia ja kaskuja Viipurin suomalaisen lyseon vaiheilta 2. Viipurin realikot. Helsinki: Viipurin realikot, 1969.
- **Kamratmötet** i Wiborg (1911): Mötet af forna elever vid gymnasium, elementarskolan och lyceum i Wiborg 4/6 1911. Wiborg : Zilliacus, 1912.
- **Kanneljärven** kansanopisto 1894-1934. Viipuri, 1934.
- **Kanneljärven** kansanopisto osa: 4 : 1894-1954. Toim. J. Takakarhu. Lohja : Kanneljärven Kansanopiston Toveriliitto, 1955.
- **Kansanvalistusseuran** Käkisalmen haaraosaston kirjasia. Käkisalmi : Kansanvalistusseuran Käkisalmen haaraosasto, 1909-1913.
- **Kansanvalistusseuran** Käkisalmen haaraosaston toimituksia. Käkisalmi : Kansanvalistusseuran Käkisalmen haaraosasto, 1917.
- **Karjalainen** osakunta : Helsingin yliopisto. Karjalaisen osakunnan arkisto 1905-1990. Arkisto sisältää nimikirjoja, pöytäkirjoja, tilikirjoja, kirjeenvaihtoa, päiväkirjoja ym. asiakirjoja vuosilta 1905-1990, myös joitakin asiakirjoja Savo-karjalaisen osakunnan ajalta ennen vuotta 1905. Karjalainen osakunta muodostui syksyllä 1905, jolloin Savo-karjalainen osakunta jaettiin Karjalaiseen ja Savolaiseen osakuntaan. Samalla Sortavalan ja Salmin kihlakunnat siirrettiin Viipurilaisen osakunnan piiristä Karjalaisen osakunnan alaisuuteen, joten opiskelijat olivat kotoisin sekä Pohjois-Karjalan (Pielisjärven, Liperin ja Ilomantsin kihlakunnat) että Laatokan Karjalan alueelta. Osakunnan tärkeimpiin toimintoihin alkuaikoina kuului aktiivinen kansanvalistustyö ja kotiseutututkimus niin, että jälkimmäiseltä osin ylioppilaiden keräämä materiaali sisältyy arkistoon omana kokonaisuutena. Osakunnan jäsenet toimivat 1920-luvulla myös Akateemisessa Karjala-seurassa. Lisäksi osakuntalaiset ottivat osaa sotainvalidikeräyksiin vuosina 1927-54. Talvisodan jälkeen osakunnassa toimi karjalaisten neuvontatoimisto, jonka aineisto osaksi sisältyy osakunnan arkistoon. Arkistoaineisto.
- **Karjalaisen** osakunnan juristikerho 1934-1982 : juhlakirja. Toim. Harri Hietala, Seppo Sairanen & Taru Turunen. Helsinki : Karjalaisen osakunnan juristikerho, 1982.
- **Karjalaisen** osakunnan säännöt. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1932.
- **Karjalaisen** osakunnan säännöt : osakunnan hyväksymät kokouksissaan 24.4. ja 8.5.1939 : yliopiston rehtorin vahvistamat 27.5.1939. Helsinki, 1939.
- **Karjalainen** osakunta : tietoja uusille ylioppilaille. Helsinki, 1937.
- **Karttunen, J.:** Kurkijoen maamiesopiston toimintakertomus vuodelta 1939. Parikkala 1940.

- **Karttunen**, Mauno Olavi: Kansakouluntarkastajat ja heidän seuraajansa : Suomen koulutoimen piirihallinnon tarkastajamatrikkeli 1861-1980. Jyväskylä : Valtion kouluhallinnon virkamiehet, 1983.
- **Kasvatus** ja koulutus murrosaikoina. Koulu ja menneisyys 38. Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 2000- Kirjoittajat: Tuula Hyyrö...et al. Helsinki : Suomen kouluhistoriallinen seura, 2000.
- **Kasvatushistoria** nyt : makro- ja mikrotutkimuksesta marginaalisuuden, sukupuolen ja tilan analyysiin. Toim. Minna Vuorio-Lehti & Marjo Nieminen. Kasvatusalan tutkimuksia 14. Helsinki : Suomen kasvatustieteellinen seura, 2003.
- **Katsaus** Sortavalan diakonissalaitoksen yhteydessä toimivan kasvattajaopiston toimintaan vuosina 1918-1928. Sortavala, 1928.
- **Kaukolan** kansakoululaitos : 50-vuotisjuhlan albumi. Käkisalmi , 1928.
- **Kaukomieli** : Viipurilaisen osakunnan albumi = Wiborgska afdelningens album. Helsinki : Viipurilainen Osakunta, 1876.
- **Kaukomieli** : Viipurilaisen osakunnan albumi 2 = Wiborgska afdelningens album 2. Osat 2-3 myös yhteensidottuina. Helsinki: Viipurilainen Osakunta, 1890.
- **Kaukomieli** : Viipurilaisen osakunnan albumi 3 = Wiborgska afdelningens album 3. Sis. mm artikkelit: Gamla Finlands höfdingaminne / Jac. Ahrenberg. -- En finsk språkkännare och översättare från seklets förra hälft (Frederik August von Platen) / Söderhjelm, Werner. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1900.
- **Kaukomieli** : Viipurilaisen osakunnan albumi 5: 1811-1911. Vuosisatahistoriikki. Kaukomielen osat 4-6 on julkaistu sekä erillisinä ("Kotiseutututkimuksia" Kaukomieli 4, 1910) että yhteensidottuina (1917). Porvoo : WSOY, 1912.
- **Kaukomieli** : Viipurilaisen osakunnan albumi 6. Sisältää mm. Vilho Torniaisen artikkelin "Kansan ruumiillisista ominaisuuksista Viipurin läänissä". Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1917.
- **Keituri**, Satu : Koulutus Kurkijoen maatalousoppilaitoksissa vuosina 1874-1940 Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2000.
- **Kemppinen**, Iivar: Sortavalan seminaarin historia. Karjalan Tutkimusseuran julkaisuja 2. Helsinki : Kymölän Kilta, 1969.
- **Kertomus** Harjun maanviljelys-, maamies- ja karjanhoitajakoulun toiminnasta v. 1898 sekä 10-vuotiskertomus v.v. 1888-1898. Virolahti, 1888-1898.
- **Kertomus** Sortavalan seminaarin toiminnasta ja vaiheista lukuvuosina 1898-1930. Yhteensidottut vuosikerrat 1-13(1897-1910), 14-20(1910-1917), 21-30(1920-1930). Sortavala : Sortavalan seminaari, 1898-1930.

- **Kertomus** Suistamon alakansakouluseminaarin toiminnasta lukuvuonna 1918-1919 - 1930-1931. Kausijulkaisu. Sortavala, 1919-1931.
- **Keski-Vuoksen** yhteiskoulu : matkan varrelta. Helsinki : Keski-Vuoksen yhteiskoulun oppilaskunta, 1991.
- **Keskustelut** kymmenennessä yleisessä Suomen kansakoulukokouksessa Sortavalassa 15-17 p:nä kesäkuuta 1896. Toim. A. Haapanen. Liite: 1-10 kansakoulukokousten pöytäkirjain aineisto sekä esiintyjäin luettelo. Helsinki : Helsingin Sentr.-kp., 1896.
- **Kivi-Koskinen**, J.: Viipurin taloudellinen korkeakouluseura r.y. 1919-1959. Helsinki : Viipurin taloudellinen korkeakouluseura, 1959.
- **Kivinen**, Pentti: Karjalaisten talo-osakeyhtiö : ylioppilaskoti Helsinkiin. Helsinki : Tekijä, 1907.
- **Koiviston** yhteiskoulun 25-vuotis-juhlajulkaisu : 1922-1947. Toim. Hilda Myyryläinen. Hamina : Koiviston yhteiskoulu, 1947.
- **Kolppanan** seminaari 1863-1913 : Juhlajulkaisu Kolppanan seminaarin viisikymmenvuotisen toirinnan muistoksi. Viipuri, 1913.
- **Komonen**, Antti: Käkisalmen yhteiskoulu 1892-1932. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan kirjapaino, 1933.
- **Komulainen**, Antti Vihtori: Kansanopistojen tehtävästä ja toiminnasta. Käkisalmi : Kirjapaino- ja sanomalehti-osakeyhtiö Vuoksi, 1900.
- **Komulainen**, A. V.: Käkisalmen kaupungin kansakoulun synty ja sen kehitys vuosina 1876-1916 : sivistyshistoriallinen kotiseutututkimus. Käkisalmi, 1917.
- **Korkeamäki**, Oili: Rangaistukset, uhkaukset ja pelottelut kasvatukseen luovutetun Karjalan alueella 1890-1940. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Folkloristiikan laitos, S-sarja 365. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1988.
- **Koulu** ja koulukaupunki : tutkielmia ja muistelmia Viipurin Suomalaisen lyseon vaiheilta. Helsinki: Viipurin Realikot ry., 1974.
- **Koulu** ja menneisyys 5 : Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 1939-1940. Toimituskunta: A. J. Tarjanne...et al. Sis. mm. artikkelin Sortavalan ammattikouluista. Helsinki : Suomen kouluhistoriallinen seura, 1941.
- **Koulu** ja menneisyys 6 : Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 1941-1944. Sis. mm. artikkelin "Kouluhistoriikit ja matriikkelit kaupungeittain ja kunnittain" / Aili Vallin. Helsinki : Suomen kouluhistoriallinen seura, 1941-1944.
- **Koulu** ja menneisyys 15: Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 1962-1963. Toimituskunta: Urho Somerkivi..et al. Sis. mm. Johannes Häyhän muistelmat. Helsinki : Suomen kouluhistoriallinen seura, 1963.

- **Kouluelämää** ja elämänkoulua Terijoella : Terijoen yhteislyseo 1907-1992. Toimituskunta: Heino-Vesihäisi, Maija, / Aejmelaeus, Salme / Heikkilä, Ritva / Kantola, Mikko / Pyykkö-Heinsalmi, Irja / Terho, Viljo. Hämeenlinna: Karisto / Helsinki : Terijoen yhteislyseon kiltta, 1991.
- **Koululaitos** [Pienpainateaineisto] : 1810-1944. 36 koteloa. Sisältö: Lasten perusopetus: alku-, sunnuntai- ja pyhäkoulut, kiertokoulut, kansakoulu, valmistava koulu. Oppikoulut, yhteiskoulut, lukiot ja vieraskieliset koulut paikkakunnittain. Pietarin kaupungin suomalaisten koulut. Ohjesääntöjä, opetussuunnitelmia, rakennuspiirustusten malleja. - Koulutoimen ylläpidon kiertokirjeitä ja muuta materiaalia. - Opettajien ja koululaisten järjestöt. Kokousmateriaaleja, pöytäkirjoja, liittojen valtakunnallisia ja pohjoismaisia kokouksia. Opettajaseminaarit. Aineenopettajien koulutuspäiviä. - Ehtolaiskurssit ja kesäsiirtolat. - Lukujärjestyksiä, opintokirjoja, opettajien päiväkirjoja, todistus- ja muita kaavakepohjia. - Kouluruokailu, kouluterveydenhoito, hammashoito ja koululaisten osallistuminen maanpuolustukseen. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Koulupojan tie** : muistoja Viipurin suomalaisen lyseon ja koulukaupungin vaiheilta 4. Viipurin realikot ry. Helsinki : Viipurin realikot, 1991.
- **Kouvolan** tyttölyseon (ent. Viipurin toisen tyttökoulun) 25-vuotistaipaleelta : 1936-1961. Toim. Ester Kähönen. Kouvola : Kouvolan tyttölyseo, 1962.
- **Kuikka, S.:** Muutamia piirteitä Kuolemajärven kirkonkylän kansakoulun viisikymmenvuotisesta toiminnasta vuosilta 1886-1936. Viipuri, 1936.
- **Kuparinen, Teija Tuulikki & Viipuri, Merja Anita:** Räisälän kunnan Tiurin kansakoulu sotavuosina 1939-44. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Kupiainen, Unto:** Homo crescens : Viipurin klassillisen lyseon oppilaiden 70-vuotisten muistojen juhlaan 5.11.1949. Helsinki: 1949.
- **Kurkijoen** ylempään maanviljelyskoulun opetustoiminnan ohjelma y. m. Kuopio, 1900.
- **Kurkijoen** ylempi maanviljelyskoulu 1897-1910. Hämeenlinna, 1925.
- **Kurkijoen** maamiesopisto 1910-35. Historiikki. Helsinki, 1935.
- **Kuusamo, Kaarlo:** Kappale laatokankarjalaista kulttuurihistoriaa : Itä-Karjalan Kansanopiston vaiheita 1897-1946. Pieksämäki : Sisämaan kirjapaino, 1950.
- **Kymmenen** vuotta Lounais-Karjalan kansanopistossa. Opiston 10-vuotisjuhlaan toim. K. O. Vikman. Sijaitsi Virolahdella. Hamina, 1905.
- **Kymmenes** yleinen Suomen kansakoulukokous Sortavalassa 15, 16 ja 17 p:nä kesäkuuta 1896. Helsinki : KS. kp., 1896.

- **Kymölä** : Kymölän seminarin opettajain albumi. Sortavala: Tekijät, 1881.
- **Kymölän** seminarin suomalainen kirjasto 1-2. Sortavala : Sortavalan kirjapaino, 1884-1886
- **Kähäri**, Matti: Kanneljärven kansanopisto 90-vuotias. Kuvatoimittaja Teuvo Moisio. Lohja : Kanneljärven kansanopisto, 1984.
- **Kähäri**, Matti: Käkisalmen yhteiskoulu - yhteislukio 1892-1944. Helsinki : Käkisalmen yhteiskoulu, 1974.
- **Käpy**, Artturi: The Finnish sawmilling school 1921-1936. Viipuri : The Finnish sawmilling school, 1938.
- **Käpy**, Artturi: Suomen sahateollisuuskoulu Viipurissa : tietoja koulun toiminnasta sen kymmenenä toimintavuotena. Helsinki, 1931.
- **Köhi**, Jarmo: Viipurin taloudellinen korkeakouluseura 80 vuotta. Lappeenranta : Viipurin taloudellinen korkeakouluseura, 1999.
- **Laatikainen**, Anne: Kurjuuden keventäjästä kansansivistäjäksi - settlementtitoimintaa Raja-Karjalassa ja Kainuussa vuosina 1933-1972. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1995.
- **Laatokan** Karjalan lyseo : Sortavalan lyseon historia. Kirj. Lauri Pelkonen. Eripainos. Helsinki : Sortavalan lyseoseura, 1970.
- **Laatokan** Karjalasta Punkaharjulle : Itä-Karjalan kansanopisto : 75-vuotisjuhlakirja. Koonnut ja historian kirj. Helvi Kuusamo-Ojamo. Punkaharju : Itä-Karjalan kansanopistoseura, 1981.
- **Lahdensuu**, Sakari: Duodecim-seuran Viipurin seudun paikallisosaston 20-vuotishistoriikki. Julkaistu 1954.
- **Laine**, Leena: Wilken koulu Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 4. Helsinki, 1980.
- **Lehtoranta**, T.: Matrikkeli Suomen maalaiskansakouluista = Matrikel för landsfolkskolorna i Finland. Sisältää lääneittäin ja kunnittain tiedot maalaiskansakouluista, rakennuksista, niiden varustuksesta, opettajista jne. Viipuri : Verner Westerdahl, 1906.
- **Leinberg**, K. G.: Constitutiones sive leges et statuta gymnasij Wijburgensis. Curavit Carolus Gabriel Leinberg. Jyvaeskylis, 1884.
- **Leppäluikku**. Viipurin Suom. reaalilyseon toverikunnan julkaisu. - Myydään nälkääkärsivien hyväksi. Viipuri, 1902.

- **Leppälä**, Juhani: Maatalous ja kansakoulu : maalaiskansakouluopettajan mietteitä kansakoulun opetussuunnitelmaa uudistettaessa. Sortavala : Tekijä, 1914.
- **Loimia** ja kuteita : Kymölän seminaarin oppilailta. Porvoo : Söderström, 1894.
- **Loimia** ja kuteita 2 : Sortavalan seminaarin toverikunnan albumi. Sortavala : Karjalan Kirjakauppa- ja kustannusliike, 1905.
- **Lotvonen**, Terhi: Valistuksen aseilla pimeyttä vastaan - Viipurin läänin kansansivistysseura 1899-1920. Oulu : T. Lotvonen, 2001.
- **Lounais-Karjalan** kansanopisto 1895-1955. Historiikki ja matrikkeli. Virolahti, 1955.
- **Luukkanen**, Toivo: Konnitsan kansakoulu Vpl Pyhäjärvellä 100 v. Imatra : T. Luukkanen, 1994.
- **Luukkonen**, Emil: Koulujen terveydenhoidosta. Käkisalmi : Kansanvalistusseura, 1909
- **Maataloudelliset** koulut ja kurssit Viipurin läänin maanviljelysseuran alueella. Viipuri, 1925.
- **Maatalousaineita** kirjeellisesti opiskelemaan. Maahenkiset r.y:n julkaisuja 1. Hiitola : Maahenkiset r.y., 1930.
- **Maataloudellinen** yliopisto Viipuriin. Viipuri, 1923.
- **Martio**, Pekka: Säkkijärveltä Kouvolaan : Kouvolan kotiteollisuuskoulun 100-vuotishistoriikki. Kouvola : Kouvolan kaupunki, 1987.
- **Maunulan** yhteiskoulu ja sen edeltäjäkoulut : Viipurin realikoulu 1913-1920 : Karjalan maanviljelyslyseo 1917-1920 : Viipurin kauppalyseo 1920 : Viipurin realikoulu, maanviljelys- ja kauppalyseo 1921-1940 : Vaasanrinteen yksityislyseo 1941-1958 : Maunulan yhteiskoulu 1959. Helsinki, 1963.
- **Me** uskomme : Naisylioppilaiden Karjala-seuran 15-vuotisjulkaisu. Toimittaja: Elsa Vuorjoki. Helsinki : Naisylioppilaiden Karjala-seura, 1937.
- **Me** uskomme 2: Akateemisten Naisten Karjala-seuran 20-vuotisjulkaisu. Toim. Liisa Castrén...et al. Helsinki : Akateemisten Naisten Karjala-Seura, 1942.
- **Meijä** koulu Viipuris. Julkaisutoimikunta: Heikki Fontell, Riitta Thuneberg & Terttu Vartiainen. Kirjoitukset: Pirkko Ahokas ... et al. Valokuvat: Pirkko Ahokas ... et al. Jyväskylä : Viipurin uuden ja Karjalan yhteiskoulun seniorit, 1995.
- **Merikoski**, Kaarlo Aukusti.: Taistelua Karjalasta : piirteitä venäläistämistyöstä Raja-Karjalassa tsaarinvallan aikoina. 2. painos 1940. 1. painos Helsinki : Valistus, 1939.

- **Meripiritti**, Kaapo: Seivästön kansakoulun viisikymmenvuotistoimintakertomus vuosilta 1878-1928. Viipuri, 1928.
- **Metsämiesten-juhla** Karjalaisessa osakunnassa 4.12.1943. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1943.
- **Minkkinen**, Aapel: Opettajan oikeudellinen asema : kertomus mustan parjauksen tuhoista opettajain oikeudellisen aseman polkemisessä sekä vallanpitäjän omituisista menettelyistä. Kirvu, 1910.
- **Missonen**, Arja & Säisä, Rauni & Säisä, Jouni: Laatokan Karjalan museon 100 vuotta : näyttely Pohjois-Karjalan museossa 15.5.-31.12.1983. Joensuu : Pohjois-Karjalan museo, 1983.
- **Moilanen**, Kaapro: Kotiopintotyö käyntiin. Viipuri : Tekijä, 1915.
- **Moisio**, Teuvo & Paavolainen, Jaakko: Kanneljärven opisto 100 vuotta. Uudenkirkon kansanopisto 1894-1924, Kanneljärven kansanopisto 1925-1985, Kanneljärven opisto 1985-1994. Lohja : Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys, 1994.
- **Muistojulkaisu** Käkisalmen kaupungin kansakoulun 50-vuotisjuhlaan : 18. IX. 1926. Toim. A. V. Komulainen. Käkisalmi, 1926.
- **Mundus** librorum : kirja- ja oppihistoriallisia tutkielmia = bok- och lärdomshistoriska uppsatser = essays on books and the history of learning = buch- und wissenschaftsgeschichtliche Studien. Editores: Leena Pärssinen & Esko Rahikainen. Helsingin yliopiston kirjaston julkaisuja 62. Sis. mm. artikkelin opetussuunnitelmien historiasta 1800-luvun Viipurissa. Helsinki : Helsingin yliopiston kirjasto, 1996.
- **Murman**, J. W.: Kertomus Wiipurin suomalaisen kirjallisuusseuran hoidossa olevasta Wilken alkeiskoulusta sen kolmelta ensimmäiseltä vaikutusvuodelta. Helsinki, 1865.
- **Myrskyn** silmässä : Wiipurilaisen osakunnan vuosikymmenet 1917-2003. Kirjoittajat: Kuivalainen, Ilkka ... et al. Julkaisija: Wiipurin suomalainen kirjallisuusseura. Helsinki : Otava, 2003.
- **Myyryläinen**, Hilda: Välähdyksiä Koiviston yhteiskoulun vaiheista 1922-1961 sekä Virolahden yhteiskoulun vuosikertomus 1960-1961. Lappeenranta : Koiviston yhteiskoulu : Virolahden yhteiskoulu, 1961.
- **Mäkinen**, Lauri: Opas fysikaalisia kokeiluja varten Mäkisen tehdasliike-osakeyhtiön valmistamia fysikaalisia kalustoja käyttäessä : etupäässä kansakouluille ja kansanopistoille sekä maanviljelyskouluille : 320 koetta. Fab. Sihvosen laatiman esityksen mukaan. Sortavala : Mäkisen Tehdasliike o.y., 1907.

- **Naisylioppilaitten** Karjala-Seuran tervehdys rajaseudun väestölle. Tampere : Naisylioppilaitten Karjala-Seura, 1937.
- **Neljännet** museopäivät Viipurissa 1934 = Fjärde museimannamötet i Viborg 1934. Toimitus Arne Äyräpää, Esko Aaltonen & Otto-I. Meurman. Suomen museoliiton julkaisuja 5. Helsinki : Suomen museoliitto, 1935.
- **Nissilä**, Jouko: Viipurilainen osakunta 1 : Turun Akatemian aika 1640-1827. Helsinki : Otava, 1953.
- **Nissilä**, Viljo: Sunnuntaikoulusta ammattikouluihin. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Nuorivaara**, Lilli-Ann: Kymmenen markkaa : muistelmia Jamilahdesta. Sortavalan mlk. Hamina : Jamilahden kansanopisto, 1997.
- **Nurminen**, Aleks: Toukomiehet : juhlaruno 21 yleisen kansakoulukokouksen avajaisiin Sortavalassa 12 päivänä kesäkuuta 1934. Sortavala, 1934.
- **Nyberg**, Mikael: Kertomus Jamilahden kansanopiston toiminnasta 30.XI.1920-30.XI. Sortavala, 1930.
- **Nyberg**, Mikael: "Kymmenen markan talo" : juhlaruno Raja-Karjalan kansanopiston 5-vuotisjuhlassa jouluk. 6 p:nä 1925. Sortavala : Raja-Karjalan kansanopisto, 1925.
- **När vi voro skolpojkar : minnen och pojkestreck : av forna elever vid Svenska lyceum i Viborg.** Viipuri : Östra Finlands tryckeri, 1931.
- **Olsoni**, Emerik : Juhlapuhe Itä-Karjalan kansanopiston toveriliiton kesäjuhlassa kansanopistolla t. k. 8 p:nä. Sortavala : Tekijä, 1915.
- **Opas** 18. yleisessä kansakoulukokouksessa Viipurissa kesäkuun 12, 13 ja 14 päivinä 1922. Viipuri, 1922.
- **Opas** Kansanvalistusseuran yleiseen laulu-, soitto ja urheilujuhlaan Viipurissa, 19-21 päivinä kesäkujuta 1908. Viipuri, 1908.
- **Ora**, Yrjö: Etiikan opetuksesta Viipurin kauppalyseossa. Viipuri, 1923.
- **Paasivirta**, Yrjö: Liikarastuskysymys ja yhteiskoulujen tyttöoppilaat. Artikkelit. Teoksessa Viipurin uusi yhteiskoulu. Kertomus lukuvuodesta 1926-27. Viipuri, 1927.
- **Paavolainen**, Erkki: Kanneljärven kansanopisto karjalaisen sivistystyön tekijänä. Ylipainos Kaukomieli 9 julkaisusta. Lappeenranta, 1949.
- **Pajanen**, M.: Hirsylän kansakoulu. Sortavala : Hirsylän kansakoulu, 1929.

- **Pajunen**, Matti: Muistelmia Raja-Karjalan kouluista. Sortavala : Itärajan koulut, 1936.
- **Pelkonen**, Lauri: Laatokan Karjalan lyseo : Sortavalan lyseon historia. Sis. matrikkelin. Helsinki : Sortavalan lyseoseura, 1970.
- **Pesonen**, Leo: Ajatuksia Viipurin korkeakoulukysymyksestä : taloustieteellinen vaiko valtiotieteellinen. Viipuri , 1927.
- **Piirteitä** Sortavalan seminaarin synnystä ja vaiheista. = Historik öfver seminariets i Sordavala uppkomst och verksamhet. Sortavalan Valtuuskunnan asettama valiokunta: K. G. Berg ...et al. Sortavala, 1912.
- **Pirinen**, Erkki: Suistamon seminaari 1918-1945 : perustaminen, oppilasrakenne ja vaikutus. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1983
- **Pro Carelia** : AKS:n 20-vuotisjulkaisu. Eripainos Suomen heimo 1942, n:o 1-4. Helsinki : Suomen heimo, 1942.
- **Pöppönen**, Tarja: Oppivelvollisuuslain toteutuminen Suojärvellä ja Suistamalla vuosina 1921-39. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Pötsistä** piikkiin : muistelmia ja kaskuja Viipurin suomalaisen lyseon vaiheilta : erikoisosastona ent. opettajien ja oppilaiden nykykuulumisia. Helsinki : Viipurin Realikot, 1965.
- **Pöytäkirja** tehty ... yleisessä merikoulujen opettajain kokouksessa. Viipuri : Merikoulu, 1911-1914.
- **Railas**, Lauri: Karjalaiset lainlukijat aikansa lapsina : kertomus Karjalaisen osakunnan juristikerkon 50-vuotiselta taipaleelta. Helsinki : Karjalainen osakunta, 1984.
- **Rantakari**, K. N.: Viipurin taloudellisen korkeakouluuuden synty ja päämäärä. Viipuri : Kauppakirjapaino, 1938.
- **Raudun** kotiseutumuseo: Raudun kotiseutumuseo. Helsinki, 1931.
- **Rautvuori**, Erkki: Koulutalon vihkiäiset Viipurissa v. 1885. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Rautvuori**, Erkki: Viipurin Suomalaisen lyseon vaiheista. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Rehtori** K. S. Kaikkosen muisto. Toimittanut ja kustantanut Sortavalan lyseon toverikunta. Sortavala : Sortavalan lyseon toverikunta, 1930.
- **Repo**, Päivi: Seminaarin lehtorien rooli Sortavalan kaupungin kehityksessä vuosina 1880-1917. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1992.

- **Repo**, Vieno Kyllikki: Raja-Karjalan kansakoulutoimen kehitys sortovuosina. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1971.
- **Reputuus** : Terijoen yhteislyseon VIII l:n julkaisu 1935. Terijoki : Terijoen yhteislyseo, 1935.
- **Riitteitä** : Viipurin suomalaisen lysein toverikunnan kymmenvuotinen muisto. Viipuri : Toverikunta, 1895.
- **Rissanen**, Kati: "Me uskomme Suomen suureen tulevaisuuteen" : Akateemisten Naisten Karjala-Seuran aatemaailma vuosina 1922-1944. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 2001.
- **Ruotsi**, Antti: Viipurin Duodecim 1934-1984. Tiuruniemi : Suomalainen lääkäriseura Duodecim. Viipurin seudun paikallisosasto, 1989.
- **Räisälän** kansanopisto 1908 - 1933. Toim. Väinö Kaasalainen. Viipuri : Räisälän kansanopisto, 1933.
- **Saarela**, Allan Kustaa.: Sortavalan kouluolojen historiaa 1 : Kouluolot Sortavalassa Vanhan Suomen yhdistämiseen asti vuoteen 1812. Sortavala : Sortavalan seudun opettajayhdistys, 1915.
- **Saarela**, Irma & Heikkilä, Airi: Sortavalan tyttökouluseuran historiikki vuosilta 1957-1992. Helsinki : Sortavalan tyttökouluseura, 1993.
- **Sahla**, Seppo & Innala, Jorma: Rautjärven koululaitos 1887-1987. Rautjärvi : Rautjärven kunta, 1987.
- **Sairalan** evankelinen kansanopisto. Viisivuotiskertomus 1924-1929. Kirjoittanut Martti Savelainen. Viipuri : Sairalan evankelinen kansanopisto, 1929.
- **Salenius**, J. M.: Lukkareista Karjalassa ja Savossa menneillä vuosisadoilla. Historiallinen arkisto 17. Helsinki : Suomen Historiallinen seura, 1901-1902.
- **Salmi**, Lauri: Viipurin kirjeellinen opisto. Viipuri : Tekijä, 1922.
- **Salokas**, Wendla: Terijoen kansakoululaitoksen historia vv. 1882-1932. Terijoki, 1932.
- **Santala**, J. K.: Suistamon alakouluseminaari 1818-1928. Sortavala, 1928.
- **Saukko**, Anni Anna Katarina: Piirteitä Sortavalan tyttökoulun vaiheista 1857-1912. Sortavala, 1912.
- **Savo-Karjalainen** 150. Savo-Karjalaisen osakunnan 150-vuotisjulkaisu. Toim. Sirpa Nevalainen & Pekka Virolainen. Helsinki : Karjalainen osakunta / Savolainen osakunta, 1983.

- **Siirala**, Martti : Professori Gustaf Heinriciuksen harrastuksista opiskeluaikanaan Viipurilaisessa osakunnassa 1871-1882 : professori Laimi Leideniuksen 60-vuotispäiväksi. Helsinki, 1937.
- **Simonen**, Leena: Viipurin suurempi tyttökoulu ja sen oppilaat vuosina 1788-1834. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1998.
- **Sivistystyö** Raja-Karjalassa : Itä-Karjalan kansanopiston julkaisu 1906 - 1921. Jyväskylä : Itä-Karjalan kansanopisto, 1921.
- **Snellman**, G. R.: Tutkimus Helsingin, Turun, Tampereen ja Viipurin kansakoululasten työskentelystä koulun ulkopuolella = Recherches sur le travail non scolaire des élèves des écoles primaires dans les villes d'Helsingfors, d'Abo, de Tammerfors et de Vibourg . Helsinki : Teollisuushallitus, 1908.
- **Sobolev**, J. S.: Viipurin ensinaisen suomenkielisen oppikoulun muistopäivä : Viipurin entisen realikoulun 40-vuotisjuhla 18-20/8-74 - 19-20/6-14. Viipuri, 1914.
- **Soikkeli**, K. : Viipurin merikoulun historia : vv. 1868-1918. Wiipuri, 1919.
- **Sortavalan** - Itä-Suomen seminaari 1880-1960 : juhlaulkaisu. Helsinki : Kymölän Kilta, 1960.
- **Sortavalan** - Itä-Suomen seminaari 1940-1950 (1880-1950) : muistojulkaisu. Toim. Väinö Seppä. Helsinki : Valistus, 1950.
- **Sortavalan** kauppakoulun juhlaulkaisu. Toim. Eino Kivinen. Sortavalan kauppakoulu 1908-1933. Sortavala : Sortavalan kauppakoulu, 1933.
- **Sortavalan** kaupungin historiallis-kansatieteellinen museo : 1883-1909. Sortavala, 1912.
- **Sortavalan** kaupungin historiallis-kansatieteellinen museo. Kertomus vuodelta 1910. Sortavala, 1910.
- **Sortavalan** Lyseo 1893-1944 : muistojulkaisu. Toim. Kaarlo Saarialho, Yrjö Kohonen, Kaj Nuorivaara. Pieksämäki : Sortavalan Lyseoseura, 1951.
- **Sortavalan** lyseoseura 50 vuotta 1948-1998. Toimittanut Aulis Blinnikka. Helsinki: Sortavalan lyseoseura, 1998
- **Sortavalan** naiskotiteollisuuskoulun 50-vuotiskertomus [1892-1942]. Sortavala , 1944.
- **Sortavalan** reaalilyseo : kertomus lukuvuosilta 1912-1916. Laatinut K. S. Kaikkonen. 4 erillistä vuosikertaa. Sortavala, 1912-1916.
- **Sortavalan** seminaari 1880-1930. Helsinki: Valistus, 1930.

- **Sortavalan** seminaari 1880-1940 : muistojulkaisu. Toimituskunta Iivo Härkönen, K. H. Pankakoski, Väinö Seppä. Helsinki : Valistus, 1940.
- **Sortavalan** seminaarin 70-vuotisjuhlien 1-2.7.1950 muisto. Helsinki : Kymölän Kilta, 1950.
- **Sortavalan** suomalainen tyttökoulu ja Sortavalan tyttökoulun jatkoluokat : tyttökoulun 75-vuotis- ja jatkoluokkien 25-vuotiskertomus. Kertomus lukuvuodelta 1932-1933. Sortavala , 1933.
- **Sortavalan** tyttökoulu ja Sortavalan tyttökoulun jatkoluokat 1857-1944. Helsinki : Sortavalan tyttökouluseura, 1962.
- **Sortavalan** tyttökoulu ja Sortavalan tyttökoulun jatkoluokat 1857-1944 : liite. Helsinki : Sortavalan tyttökouluseura, 1964.
- **Suistamon** alakansakouluseminaari: Kertomus Suistamon alkukouluseminaarin toiminnasta lukuvuonna 1918-1931. Sortavala, 1919-1931.
- **Suomalainen**, K.: Sortavalan kaupungin lyseo : lehtiä Sortavalan kouluolojen vaiheista. Sortavala , 1895.
- **Suomalainen** valtionyliopisto : Helsingin yliopiston kielikysymyksen selvittelyä. Julkaissut Akateeminen Karjala-seura. Porvoo : WSOY, 1926.
- **Suomen** merikoulujen matrikkeli lukuvuonna 1911-1912, 1912-1913, 1913-1914, 1914-1915. Viipuri, 1911-1915.
- **Suomen** sahateollisuuskoulu : XIV kurssi. Päätoim. E. J. Koskinen. Viipuri : Suomen sahateollisuuskoulu, 1935.
- **Suomen** sahateollisuuskoulu : tietoja Viipurissa olevan koulun toiminnasta sen viidennen lukuvuoden loppupuolella. Helsinki, 1926.
- **Suomen** sahateollisuuskoulun toimintakertomus viitenä lukuvuotena 15/9 1921 - 30/6 1926. Viipuri : Suomen sahateollisuuskoulu, 1927.
- **Suomen** sahateollisuuskoulun toimintakertomus : koulun alkamisesta 19 15/9 21 vuoden 1929 alkuun. Viipuri : Suomen sahateollisuuskoulu, 1929.
- **Suonio**, Jorma: Itä-Karjalan alkukoulunopettajaseminaari 1918-1920 : seminaarin toiminta Itä-Karjalan Toimituskunnan alaisuudessa. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Kasvatustieteen laitos. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1991
- **Suonio**, Jorma: Pakolaiskansakoulut 1919-1940 : suomalaisuutta ja heimohenkeä Inkerin ja Itä-Karjalan lapsille. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1988.

- **Susirajalta** Suomen Turkuun : Turun yliopiston Savo-Karjalainen osakunta 1925-2000. Toimittanut Timo Raunio. Turku : Turun yliopisto, Savokarjalainen osakunta, 2000.
- **Suuronen**, Leo: Karjalan yhteiskoulu, Viipurin uusi yhteiskoulu 1905-1965. Helsinki : Karjalan yhteiskoulu, 1965.
- **Taimia** Vuoksen rantamilta : Käkisalmen yhteiskoulun toverikunnan kevätjulkaisu : 1908. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan kirjapaino, 1908.
- **Talvikausi** kansanopistossa. Toim. Erkki Paavolainen. Viipuri : Kansanopisto, 1925.
- **Tarpila**, Eino: Esitelmä kansakouluväen erorahastoasiasta pidetty yleisessä kansakoulukokouksessa Sortavalassa 14 p:nä kesäk. 1934. Helsinki , 1937.
- **Tasa**, Armas: Satavuotias koulu : Virolahden kunnan Ravijoen kansakoulun vaiheita 1894-1994. Helsinki : A. Tasa, 1994.
- **Tenkanen**, Alli: Kahden riikin rintamalla : kansanvalistus Raja-Karjalassa ja Karjalainen osakunta 1905- 1917. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1996.
- **Teollisuusopetus** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 8 koteloa. Sisältö: Ohjesääntöjä. Ammattikasvatusneuvosto ja ammattioppilaslautakunnat. Luetteloita ammattioppilaitoksista ja yksityisteollisuuden ammattikouluista. Kartanpiirustus-, teollisuus-, kutoma-, leikkikalu- ja ompelukouluja, käsityöopistoja, leikkuu-akatemiaita, puuteollisuusoppilaitoksia, teknillisiä oppilaitoksia. Suomen teknillinen korkeakoulu: säännöt, tutkintosäännöt, osastot, apurahat, opiskeluoppaat ja opiskelijayhdistykset. Teekkarin vappukalentereita. Oppilas- ja toverikuntien kokouksia, juhlia ja muistojulkaisuja. Lomakkeita: opintokirjoja, päästötodistuksia. - Invalidisäätiön huoltolaitoksen ammattikoulu. Tampereen teknillinen oppilaitos. Turun ammattiopisto. Viipurin teollisuuskoulu. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Teperi**, Jouko : Henkinen taistelu Karjalasta autonomian ajan lopulla : Viipurilainen osakunta 1868-1917. Lappeenranta : Karjalan Kirjapaino Oy, 1988.
- **Teperi**, Jouko: Viipurilainen osakunta 1828-1868. Historiallisia tutkimuksia 54. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1959.
- **Terijoen** suomalainen yhteiskoulu, Terijoen keskikoulu ja Terijoen keskikoulun jatkoluokat, Terijoen yhteislyseo, Kannaksen yhteislyseo 1907-1957. Lahti, 1968.
- **Terijoen** yhteislyseo : (Terijoen suomalainen yhteiskoulu, Terijoen keskikoulu ja Terijoen keskikoulun jatkoluokat) : 1907-1932. Toim. Martti Salokas. Terijoki : Terijoen yhteiskoulu, 1932 .
- **Teräsvuori**, Olla: Pohjois- ja Raja-Karjalan valistustyöntekijäin kurssit 23.10.-2.11.1924. Joensuun Vapaaopiston julkaisuja 5. Joensuu, 1925.

- **Thieme**, August, koulutarkastaja: Ein Wort zu seiner Zeit : für Eltern und Lehrer von A. Thieme finnländischem Schulinspector. Als Einladungsschrift zum öffentlichen Examen und Dimissionsact der Kreisschulen in Wiburg und Kexholm. Im Juli 1809. St. Petersburg : gedruckt bei M. C. Iversen, 1809.
- **Thieme**, August, koulutarkastaja: Finnland. : Von A. Thieme, finnländischen Schulinspector. Bei Gelegenheit des öffentlichen Examen der Kreisschulen zu Wiburg und Kexholm im Jul. 1808. St. Petersburg : gedruckt in der Iversenschen Buchdruckerei, 1808.
- **Thieme**, August, koulutarkastaja: Zugabe zu den Wiburgschen Schulprogram. Finnland. St. Petersburg : gedruckt bei M. C. Iversen, 1808.
- **Thuneberg**, Riitta: Viipurin museo ja Viipurin pienoismalli. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Tikkanen**, Anne: Koivistolta Virolahdelle : Virolahden yläaste ja lukio 1922-2002 : Koiviston yhteiskoulu 1922-1948, Haminan-Koiviston yhteiskoulu 1948-1953, Virolahden yhteiskoulu 1953-1961, Virolahden keskikoulu 1961-1963, Virolahden yhteislyseo 1963-1975, Virolahden yläaste ja lukio 1975- . Virolahti : Virolahden kunta, 2002.
- **Tirkkonen**, Jari: Viipurin reaalikoulusta Helsingin kaksoisyhteislyseoksi, Hykkylästä Käpylän yläasteeksi ja lukioksi : 1874-1999. Helsinki : Helsingin kaupunki , 2000.
- **Tiusanen**, M.: Jamilahden kansanopiston 25-vuotiskertomus [1920-1945]. Hämeenlinna, 1946.
- **Toikkanen**, Eero: Kansanvalistuksen ja kansallisen olemassaolon puolesta : Savo-karjalaisen ja Savolaisen osakunnan ylioppilaiden aatteellinen toiminta murrosten vuosikymmeninä 1890-1914. Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Historian tutkimuksia 15. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Toikkanen**, Eero: Savokarjalaisten ylioppilaiden kansanvalistustyö venäläis[tämis]toimien puristuksessa. Snellman-instituutin arkistojulkaisu 1995, 2. Kuopio : Snellman-instituutti, 1995.
- **Tolvanen**, Jouko: Karjalainen osakunta 1905-1954 : henkilöitä, tapahtumia, toimintaa Helsinki : Otava, 1955.
- **Tudeer**, L. O. Th.: Piirteitä Viipurilaisen osakunnan elämästä 1810-1820-luvulla Eripainos Kaukomieli 6 julkaisusta. Helsinki, 1912.
- **Tudeer**, L. O. Th.: Viipurilainen Osakunta 1848-1850. Eripainos Kaukomieli 8 julkaisusta. Viipuri, 1937.
- **Tudeer**, O. E. : Piirteitä epävirallisen Viipurilaisen osakunnan elämästä (1864-1868). Eripainos Kaukomieli 5 julkaisusta. Porvoo, 1912.

- **Tudeer**, O. E.: Uudestaan laillistetun Viipurilaisen Osakunnan järjestelyvuodet 1868-1876. Eripainos Kaukomieli 7 julkaisusta. Viipuri, 1935.
- **Tuomivaara**, E. A.: Tietoja Uudenkirkon maamies- ja pienviljelijäkouluista sekä kotitalouskouluista. Viipuri, 1926.
- **Tuovinen**, Matti: Jaakkiman kristillinen kansanopisto : esittelyvihko. Sortavala : Jaakkiman kristillinen kansanopisto, 1929.
- **Turun** yliopiston Savo-karjalainen osakunta 1925-1965. Turku : Turun yliopiston Savo-karjalainen osakunta, 1965.
- **Tönts**i, Raimo: Koululaitos Raja-Karjalassa Salmin kihlakunnassa toisella sortokaudella. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1982.
- **Tönts**i, Raimo: Kansanopetus Raja-Karjalassa autonomian aikana 1809 - 1917. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1986.
- **Uotinen**, Mikko: Terijoen Yhteiskoulu : kuvia, kuvailuja ja mietteitä Terijoen Yhteiskoulusta ja sivistysoloista. Viipuri, 1910.
- **Uudenkirkon** kansanopisto 1894-1914. Toim. Opistolaisten Toveriliitto. Viipuri, 1914.
- **Uudenkirkon** kansanopisto 1894-1914-1924. Viipuri, 1925.
- **Uudenkirkon** maamieskoulu 1908-1938 ja kotitalouskoulu 1912-1937. Viipuri , 1938.
- **Vanha** Syltty : koulun tie Kannakselta Kesämäkeen. Kokoojat: Teuvo Lantta ... et al. Lappeenranta : Kesämäen yläaste ja lukio, 1998.
- **Vapaa** kansansivistystyö [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 17 koteloita. Sisältö: Kansanopistot ja -korkeakoulut. Työväen-, kansalais- ja vapaaopistot. Työ- ja monitoimikeskukset, kuten esim. Aurala, Turku. Työväenopistojen edustajakokouksien ohjelmia ja pöytäkirjoja. Opintokerhot ja niiden säännöt ja valtionavun ehdot. - Lomakkeita, opintokirjoja. Yleiset opintokerhopäivät. - Valtakunnalliset sivistysjärjestöt ja paikallisjärjestöt paikkakunnittain: esim. Svenska föreläsningssbyrå, Opintotoiminnan Keskusliitto, Suomen kristillinen esperantoliitto. Sääntöjä, opinto-ohjelmia, oheislukemistoja. - Linguaphone-kurssit. Kirjeopistojen esitteitä ja opintokirjeitä: esim. ABC piirustuskoulu, Amerikkalainen kirjeenvaihtokoulu, Teknillinen kirjeenvaihto-opisto, Viipurin kirjeellinen opisto. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Wartiainen**, lisakki: Kertomus Kylliälän kasvatuslaitoksen toiminnasta vv. 1908-1912. Viipuri, 1913.
- **Vauhkonen**, Ville: Vanhan Suomen talonpojat kirjojen lukijoina : tutkimus Jaakkiman, Koiviston ja Virolahden seurakuntien sekä Viipurin maaseurakunnan

lukutaitotilanteesta ja Vanha Suomen kirjahistoriasta ja kansanopetuksesta vuosina 1743-1811. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2002 .

- **Veijola**, Yrjö: Kaksi päivää Virolahden kansanopistolla 14 päivä tammikuuta ja 21 päivä maaliskuuta 1898. Hamina : Kansankirjapaino, 1898.
- **Vento**, Konrad: Lounais-Karjalan kansanopisto 1895-1935. Sijaitsi Virolahdella. Hamina, 1936.
- **Viborgs** Gymnasium 1805-1842. Utg. Hornborg. 1961.
- **Viipurilainen** osakunta : Helsingin yliopisto. Viipurilaisen osakunnan arkisto 1640-1983. Arkisto sisältää matrikkeleita ja luetteloita, pöytäkirjoja, kirjeitä, tiliasiakirjoja, painatteita, käsikirjoituksia ym. asiakirjoja vuosilta 1640-1983. Viipurilainen osakunta edusti alunperin kaikkia itäsuomalaisia opiskelijoita. Vuonna 1833 siitä erottautui Savo-karjalainen osakunta, joka jaettiin vuonna 1905 Savolaiseen ja Karjalaiseen osakuntaan niin, että jälkimmäiseen osakuntaan tuli tuosta ajankohdasta lähtien kuulumaan sekä Pohjois-Karjalan että Laatokan Karjalan (Sortavalan ja Salmin kihlakunnat) alueen opiskelijat. Viipurilainen osakunta oli kaksikielinen, kunnes se v. 1925 jakautui kielellisesti. Tällöin syntyi ruotsinkielinen Östra Finlands nation ja Viipurilainen osakunta jatkui suomenkielisenä. Arkistoaineisto.
- **Viipurilaisen** osakunnan nimikirja 2: 15.2.1793-1828. Toim. Sulo Haltsonen. Helsinki : Viipurilainen osakunta, 1968.
- **Viipurilaisen** osakunnan säännöt. Viipuri : Viipurilainen osakunta, 1938.
- **Viipurin** kaupungin kansakoulut : vuosikertomus 1896-1901. Viipuri , 1897-1901.
- **Viipurin** kaupungin kauppakoulu 1905-1930. Kirj. A.J. Reinikainen. Viipuri : Viipurin kaupungin kauppakoulu, 1930.
- **Viipurin** klassillinen lyseo 1879-1929. Viipuri, 1929.
- **Viipurin** klassillinen lyseo : 50-vuotisjuhla joulukuun 14 p:nä 1929. Viipuri : Viipurin klassillinen lyseo, 1930.
- **Viipurin** klassillinen lyseo 1879-1940. Toimittanut Jorma Väänänen. Helsinki, 1958.
- **Viipurin** läänin kansansivistys-seuran arkisto 1899-1921. Viipurin läänin kansansivistys-seuran säännöt vahvistettiin toukokuussa 1899. Seuran tavoitteena oli kansansivistyksen edistäminen Viipurin läänissä mm. alueen kansakouluja ylläpitämällä. Seuran perustajia olivat: C. Borelius, O. Donner, Th. Schwindt, A. Hackman, F. Heikel, G. W. Homén, J. Lallukka, A. R. Blomqvist, V. Hoving, O. E. Tudeer, N. B. Grotenfelt ja O. Hackman. Seuran jäseneksi pääsi jokainen Suomen kansalainen maksamalla vähintään 100 mk vuodessa jäsenmaksuja. Seura perusti myös haaraosastoja eri puolille Viipurin lääniä. Eräs

näistä oli Sortavalan edistys-seura, joka perustettiin 1908 edistämään kansansivistystä Sortavalassa ja sen ympäristössä. Arkistoaineisto.

- **Viipurin** museo: Kertomus Viipurin museon tilasta. Viipuri, 1912-1916
- **Viipurin** museo : opastava luettelo 1. Viipuri : Viipurin museo, 1909.
- **Viipurin** museo : opastava luettelo 2. Viipuri : Viipurin museo, 1913.
- **Wiipurin** museo = Wiborgs museum : kiertokirje. Viipuri, 1893.
- **Viipurin** reaalikoulu 1874-1888, Alkeiskoulu 1884-1895, Suomalainen reaalilyseo 1891-1916. Entisten oppilaiden julkaisema. Viipuri: 1916.
- **Viipurin** reaalikoulu 1874-1888 : alkeiskoulu 1884-1895 : suomalainen reaalilyseo 1891 - 1914 : suomalainen lyseo 1914-1930 : kaksoislyseo 1930-1939. Toim. Viljo Nissilä. Helsinki : Entiset oppilaat, 1946.
- **Wiipurin** suomalainen klassillinen lyseo 1879-1909. 30-vuotisen toiminnan muistoksi julkaisivat entiset oppilaat . Viipuri: 1910.
- **Viipurin** suomalainen lyseo 1874-1940 : Viipurin reaalikoulu 1874-1884 : Viipurin alkeiskoulu 1884-1891 : Viipurin suomalainen reaalilyseo 1891-1914 : Viipurin suomalainen lyseo 1914-1930 : Viipurin kaksoislyseo 1930-1940. Helsinki : Viipurin reaalikot, 1955.
- **Viipurin** suomalainen tyttökoulu: Kertomus Viipurin suomalaisen tyttökoulun toiminnasta lukuvuosina 1881-1911. Viipuri , 1911.
- **Viipurin** suomalainen tyttökoulu 1881-1925 : Viipurin tyttölyseo 1925-1931. Liitteenä Viipurin suomalainen Jatko-opisto --Viipurin Naisopisto 1899-1925 . Toimikunta: Aino Hurmalainen...et al. Viipuri, 1931.
- **Viipurin** taloudellinen korkeakouluseura v. 1919 : seuran perustamisen alkuvaiheet ja ensimmäiset toimet sekä seuran taloudellinen asema v. 1919 päättyessä. Viipuri : Viipurin taloudellinen korkeakouluseura, 1920.
- **Viipurin** teollisuuskoulu 1898-1918. Toimitus: August Tolonen ...et al. Viipuri : Viipurin teollisuuskoulu, 1920.
- **Viipurin** toinen tyttökoulu 1936-1939, Kouvolan tyttölyseo 1940-1973, Torkkelin yhteislyseo 1973-1975, Torkkelin lukio 1975-1980, Kouvolan lyseon lukio 1980-1990. Toimittanut Urpo Haimi. Kouvola : Kouvolan lyseon lukio, 1990.
- **Viipurin** yhteiskoulu 1895-1948 : Säde : 50-vuotismuistojulkaisu. Toim. V. Joensuu. Helsinki , 1948.
- **Viipurin** yhteislyseo 1943-1944, Kotkan yhteislyseo 1944-1974, Langinkosken lukio 1974-1993, Langinkosken yläaste 1974-1993 : 50 vuotta. Toimittanut: Seppo Mussalo. Kotka : Kotkan yhteislyseon/Langinkosken koulun seniorit, 1993.

- **Villanen**, Niilo: Koiviston yhteiskoulu - Virolahden yhteislyseo 1922-1972. Virolahti, 1972.
- **Wilska**, Matti: Kansanomaisesta kasvatuksesta etupäässä Karjalassa tehtyjen tutkimusten mukaan. Matti Wilskan säätiö, 1948.
- **Winter**, A.: Kertomus Soanlahden maanviljelyskoulun toiminnasta 1908-1913. Sortavala, 1913.
- **Virolahden** kalastajakoulu 30 vuotta 1922-1952. Helsinki : Virolahden kalastajakoulu, 1952.
- **Virolahden** kansan-opetuksen 50-vuotinen muisto : 1857-1907. Helsinki, 1907.
- **Virta**, Ilkka: Siirtoväen kansakoulukysymys sotavuosien Suomessa. Väitöskirja. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C, Scripta lingua Fennica edita 169. Turku : Turun yliopisto, 2001.
- **Virtanen**, Väinö: Kansanopetustyöstä Ruskealassa. Sortavala : Ruskealan opettajayhdistys, 1917.
- **Väinölä**, Tauno: Satavuotias koulu : Virolahden kunnan kansakoululaitoksen vaiheita 1857-1957. Helsinki : Virolahden kunta, 1957.
- **Väätäinen**, J.: Värtsilän yhteiskoulu : kertomus toiminnasta vv. 1907-1931. Joensuu, 1931.
- **Yleinen** kansakoulukokous (1884): Keskustelut Suomen kuudennessa yleisessä kansakoulukokouksessa. = Förhandlingar vid sjette allmänna folkskolemötet i Finland. Pöytäkirjaan laatineet O. A. Forström ja K. Raitio. Sortavala, 1884.
- **Yleinen** kansakoulukokous (1896): Keskustelut kymmenennessä yleisessä Suomen kansakoulukokouksessa Sortavalassa 15-17 p:nä kesäkuuta 1896. Toimittanut A. Haapanen. Helsinki : Helsingin Sentr.-kp., 1896.
- **Yleinen** kansakoulukokous (1922). Kahdeksastoista yleinen kansakoulukokous Viipurissa 12, 13 ja 14 p:nä kesäkuuta 1922 : ohjelma. Helsinki, 1923.
- **Yleinen** kansakoulukokous (1934): Kahdeskymmenesensimmäinen yleinen kansakoulukokous Sortavalassa kesäkuun 12, 13 ja 14 p:nä 1934 : ohjelma = Tjugondeförsta allmänna folkskolemötet hållet i Sordavala den 12, 13 och 14 juni 1934 : kallelse. Helsinki, 1934.
- **Yleinen** kansakoulukokous (1934). Kahdeskymmenesensimmäinen yleinen kansakoulukokous Sortavalassa kesäkuun 12, 13 ja 14 päivinä 1934 : suomenkielisen osaston pöytäkirja = Tjugondeförsta allmänna folkskolemötet hållet i Sordavala den 12, 13, 14 juni 1934 : förhandlingarna vid den svenska sektionen. Helsinki, 1935.

- **Yleiset** opintokerhopäivät Viipurissa 5.-9.7.1928. Toimittanut Helli Suominen. Helsinki, 1928.
 - **Yleiset** opintokerhopäivät Sortavalassa 1-3.VII.1935. Toimittanut Osmo Wuoristo. Helsinki, 1935.
 - **Yliopistot** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 22 koteloa. Sisältö: Hallinto, virantäytöt, järjestyssäännöt, tiedekunnat, laitokset, opiskelijajärjestöt ja osakunnat. Opinto-ohjeita, pro exercitio-kokeita, lomakkeita, opintokirjojen ja todistusten malleja, kutsukortteja ja ohjelmia yliopistollisiin tilaisuuksiin. Ylioppilasarjojen oheistoimintamateriaalia: kansanvalistusta ja perinteenkeräystä. Heimoaate, kotiseutuaate, kielikysymys ja suhteet naapurimaihin esim. Viron ja Suomen ylioppilaspäivät. Järjestyssäännöt naisylioppilaille 1895. Turun yliopistohanke ja muut korkeakouluhankkeet: Jyväskylä, Viipuri, Oulu. Kesäyliopistot, yliopistolliset jatkokurssit, yliopistopäivät, kesäsemesterit. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
 - **Ylioppilaan** kirja : Suomen korkeakouluissa opiskelevain käsikirja. Toimittanut Akateeminen Karjala-seura. Porvoo : WSOY, 1926.
 - **Ylioppilaselämää** Wiipurilainen Osakunta 1653-2003. Helsingin Yliopiston Wiipurilaisen Osakunnan 350-vuotisnäyttelyn julkaisu on kulttuurihistoriaa kuvissa ja henkilökohtaisissa muistoissa. Kaukomieli 17. Helsinki: Wiipurilainen osakunta, 2003.
 - **Ylävuoksen** maamieskoulu : kertomus koulun toiminnasta v. 1924-1933. Toim. Frans K. Pietilä. Viipuri, 1934.
 - **Ålgren**, Viking & Winter, Rolf: Svenska lyceum i Wiborg : elevmatrikel 1874-1939. Helsinki, 1961.
 - **Östra** Finlands nation : Helsingfors universitet. Östra Finlands nations arkiv 1846-1993. Östra Finlands nation, svenskspråkig studentnation vid Helsingfors universitet, bildad 1924 för att samla de svenska studenterna från Viborg. Östra Finlands nation bildades, då den tvåspråkiga nationen Wiipurilainen osakunta delades. Arkistoaineisto.
 - **Östra** Finlands nation under ett kvartssekel 1924-1949. Sisältää: Östra Finlands nation 1924-1949 av Torsten Aminoff (s. 1-80). - Östra Finlands nations ordinarie medlemmar 1924-1948 (s. 81-106). Helsinki: Finlands svenska studentråd, 1949.
-

12. KIELEN JA KIRJALLISUUDEN HISTORIA

Lukuun sisältyvät Viipurin läänin eli Karjalan Kannaksen ja Laatokan Karjalan kirjallisuutta, kirjastojen toimintaa, kansanrunoutta sekä suomea ja suomensukuisia kieliä käsittelevät tutkimukset kuten nimistöä, kielellisiä vaikutteita, paikallismurteita ja sananparsia sisältävät julkaisut. Muutoin tuon alueen eri kielellisten ryhmien (mm. ruotsin-, saksan- ja venäjänkieliset) yhteiskunnallista asemaa käsittelevät teokset sijoittuvat etupäässä sosiaalhistorian piiriin.

- **Aalto**, Anja: Havaintoja Haavin runoudesta. Artikkel. Kaukomieli 9. Helsinki:Viipurilainen osakunta, 1949.
- **Aarne**, Antti: Aineksia vertailevaa kansansatujen tutkimista varten. Sortavala, 1904.
- **Ahlqvist**, Aug.: Kalevalan karjalaisuus : Kalevalasta itsestään ja muualta todistanut Aug. Ahlqvist. Helsinki: Frenckell, 1887.
- **Ahonen**, Raisa: Viipurin varhaiset kirjasto-olot. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1968.
- **Aittola**, Marjatta: Karjalan kuva kirjallisuudessa 1700-1812. Opinnäyte. Oulu: Oulun yliopisto, 2001.
- **Alfthan**, Johannes: Johannes Alfthanin kirjakauppias- ja kirjanpainajatoimintaa Viipurissa koskevia virallisia asiakirjoja vuosilta 1851-1857. 17 asiakirjaa.
- **Anttikoski**, Esa: Neuvostoliiton kielipolitiikkaa : Karjalan kirjakielen suunnittelu 1930-luvulla. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1998.
- **Bubrih**, D. V. & Belâkov, A. A. & Punzina, A. V.: Dialektologiceskij atlas karel'skogo âzyka. Redaktor Leëna Sarvas ; Institut âzyka, literatury i istorii Karel'skogo naucnogo centra RAN, Naucno-issledovatel'skij centr âzykov Finlândii = Karjalan kielen murrekartasto. Venäjän tiedeakatemian Karjalan tiedekeskuksen kielen, kirjallisuuden ja historian instituutti, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 97. Helsinki : Société Finno-Ougrienne, 1997.
- **Bubrih**, D. V.: Istoriceska  fonetika finskogo-suomi âzyka. Petrozavodsk : Gosudarstvennoe izdatel'stvo Karelo-Finskoj SSR, 1948.
- **Bubrih**, D. V.: Karely i karel'skij âzyk. Moskova, 1932.
- **Bubrih**, D. V.: Proishozdenie karel'skogo naroda : povest' o sojuznike i druga russkogo naroda na severe. Petrozavodsk : Gos. izd-vo Karelo-Finskoj SSR, 1947.

- **Cederberg**, A. R.: Eräitä aikaisemmin tuntemattomia viipurilaisia painotuotteita. Eripainos Hels. Graaf. Klubi 1925-35. Helsinki, 1935.
- **Donner**, Kai: Salmin murteen kvantiteettisuhteista. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1912.
- **Eerola**, Eero: Karjalan huomenessa : juhlaruno Karjalan heimojuhlilla Suojärvellä 2-3 elokuuta 1924. Viipuri, 1924.
- **Elämä** o lustii : antrealaisia ja vuoksenrantalaisia kaskuja ja sananparsia. Koonnut ja toim. Irma-Riitta Järvinen & Antti Henttonen. Helsinki : Vuoksen säätiö, 1989.
- **Etelä-karjalaista** kirjallisuutta : Carelica-kokoelman kartunta 1989:1, 1990:2, 1992:2 : Etelä-Karjalan maakuntaa koskeva kirjallisuus. Lappeenranta : Lappeenrannan maakuntakirjasto, 1990, 1991 & 1992.
- **Etelä-karjalaista** kirjallisuutta : Carelica-kokoelman kartunta 1989:2, 1990:2, 1992:2 : Luovutettua Etelä-Karjalaa, Inkeriä ja siirtoväkeä koskeva kirjallisuus. Lappeenranta : Lappeenrannan maakuntakirjasto, 1990, 1991 & 1992.
- **Etelä-Karjalan** sananparsia. Toimittanut Lauri Laiho. Porvoo : WSOY, 1941.
- **Genetz**, Arvid: Kielellisiä muistoonpanoja Kaakkois-Karjalasta. Vähäisiä kirjelmiä 11. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1889.
- **Haavio**, Martti: Viimeiset runonlaulajat. 1. painos Porvoo : WSOY, 1943.
- **Hakamies**, Pekka: Venäläisten sananparsien vaikutus karjalaiseen ja suomalaiseen sananparsistoon. Väitöskirja. Joensuun yliopiston humanistisia julkaisuja 6. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1986.
- **Hannikainen**, K. O. G.: Kielenmurteesta Parikkalan pitäjässä. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1886.
- **Hanninen**, Sari: Nabljudenija nad toponimiej Karel'skogo peresejka : (sopostavlenie russkih i finskih nazvanij mest) = Havaintoja Karjalan kannaksen toponymiasta : suomen- ja venäjänkielisten paikannimien vertailua. Opinnäyte. Savonlinnan kääntäjänkoulutuslaitos. Venäjän kieli. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991.
- **Heiskanen**, Marja-Liisa: Havaintoja Kaukolan murteen muuttumisesta Parkanossa. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1965.
- **Holtinen**, Antti & Kiuru, Uljas: Ko leipä loppuu, ni syyvää vehnästä... : kivennapalaisia sananparsia piirroksin. Helsinki: Kivennapa-säätiö, 2001.
- **Honkanen**, A.: Kauppakirjapaino oy. Viipuri 1923-1933. Viipuri : Kauppakirjapaino, 1933.

- **Huittinen**, Eino: Karjalan kannel : runoja Karjalan heimon kohtalon vuosilta. Helsinki : KauppaKirjapaino, 1960.
- **Hulkkonen**, Eila: Oulun seudun sortavalalaisten kieli : tutkimus murteen muuttumisesta. Opinnäyte. Oulun yliopisto. Oulu, 1979.
- **Härkönen**, livo: Aunus ja Raja-Karjala yhtenäisenä runoalueena. Eripainos "Suomalainen Suomi"-albumi 10. 1927. Helsinki, 1927.
- **Härkönen**, livo: Karjala Suomen kirjallisuudessa : pääpiirteellinen esitys Suomessa julkaistusta Karjalaa koskevasta kirjallisuudesta. Karjalan Sivistysseuran julkaisu. Helsinki : Karjalan Sivistysseura, 1935.
- **Härkönen**, livo: Kylä : kotiseudusta kotiseudulle. Helsinki : Yrjö Weilin, 1910.
- **Härkönen**, livo: Rajamailla : kuvia ja säveliä. Hämeenlinna : Boman & Karlsson, 1904.
- **Härkönen**, livo: Runonlaulajia : vanhan runon viimeinen miespolvi itäisellä Suomenäällä. Helsinki: Otava, 1926.
- **Härkönen**, livo: Runon hirveä hiihtämässä : hupainen ja tosi kertomus nuoren miehen matkoista. Porvoo : WSOY, 1928.
- **Härkönen**, livo: Runon mailta : havaintoja ja kokemuksia Raja-Karjalan vanhain runolaulajain piiristä. Helsinki : Tekijä, 1935.
- **Härkönen**, livo: Suomenkielisen kr.-katolisen kirjallisuuden alkuvaiheet. Ylipainos Viena-Aunuksen 1-6 nro:sta 1936. Helsinki: Karjalan Sivistysseura, 1936.
- **Idman**, Maija Liisa: Ristimänimet Suur-Tohmajärven alueen paikannimistössä. Tohmajärvi, Värtsilä, Kiihtelysvaara & Pyhäselkä. Opinnäyte. Suomen kieli. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1972.
- **Ilokontti** : karjalaisten kaskuja, muistoja ja sananparsia. Toimittanut Juha Nirrko. Kansanelämän kuvauksia 33. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1991.
- **Impilahden** karjalaa. Valinnut ja tekstintänyt Matti Punntila. Castrenianumin toimitteita 41, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 64. Helsinki : Suomalais-ugrilainen seura, 1992 .
- **Impilahden** karjalan sanakirja. Toimittanut Matti Punntila. Lexica Societatis Fenno-Ugricae XXVII, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Helsinki : Suomalais-ugrilainen seura / Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 1998.
- **Itkonen**, Terho: Aloja ja aiheita : valikoima kolmen kymmenluvun tutkielmia (1959-1979) = Themen und Bereiche : ausgewählte Aufsätze = Fields and topics : selected studies. Toimituskunta: Seppo Suhonen ... et al. Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia 216. Helsinki : Suomalais-ugrilainen seura, 1993.

- **Itä-Kannaksen** murre-sanakirja. Aineiston koonneet Adolf Neovius, Lauri Hakulinen & Veikko Ruoppila. Toim. Veikko Ruoppila. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura / Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseura, 1984.
- **Itä-Karjalan** paikannimien luettelo : Akateemisen Karjala-Seuran toimittaman Itä-Karjalan kartan aakkosellinen nimienluettelo ja hakemisto. 1. painos 1934. 2. painos Helsinki : Otava, 1942.
- **Jarva**, Vesa: Venäläisperäiset sanat Ylä-Vuoksen alueen eli Kirvun, Jääsken, Antrean ja Vuoksenrannan murteessa. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1995.
- **Jännes**, Arvi: Kielellisiä muistoonpanoja Kaakkois-Karjalasta. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1889.
- **Järvinen**, Irma-Riitta: Legendat perinnelajina : suomalais-karjalaisten proosalegendojen rakenne, merkitys ja maailmankuva. Opinnäyte. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1986.
- **Kalima**, Jalo: Entisen Käkisalmen läänin alueen aikaisemmasta kielimuodosta. Eripainos "Virittäjästä" (1934). Helsinki, 1934.
- **Kalima**, Jalo: Suomalaisista, karjalaisista ja vepsäläisistä lainoista venäjän kielessä. Eripainos "Karjalan kirjasta". Porvoo : WSOY, 1932.
- **Kantee**, Lauri: Keski-Kannaksen murre-sanakirja. Toimittanut Jaakko Okker. Loimaa : Ooli, 2001.
- **Karelska** korsvägar : texter från seminarium i S:t Petersburg, oktober 2003 = Karelskij perekrëstok : teksty seminarä v Sankt-Peterburge, oktober' 2003. Svensk-ryska föreningen i Finland = Svedsko-russkoe ob^sestvo Finlândii. Redaktörer: Elena Hellberg-Hirn & Sven Hirn. Helsinki : Svensk-ryska föreningen i Finland, 2003.
- **Karhu**, Eino: Isien sanoma : tutkielma karjalaisesta ja inkeriläisestä kansanrunoudesta. Venäjänkielinen alkuteos (1994). Juminkeon julkaisuja 18. Petrozavodsk / Kuhmo : Verso : Juminkeko-säätiö, 2002.
- **Karhu**, Eino: Suomen kirjallisuus runonlaulajista 1800-luvun loppuun. Suom. Ulla-Liisa Heino. Ven. alkuteos "Istorija literatury finljandiji: ot istokov do konca XIX veka" (1979). Helsinki : Kansankulttuuri, 1979.
- **Karhu**, Veijo: Kyliltä ja kujasilta : Päättilä, Kivitokee, Hannukkala : murre-sanoja ja sanontatapoja. Johanneksen pitäjän murteesta. 1993.
- **Karjala 5** : Laulun ja sanan maa. Toimittanut Hannes Sihvo. Hämeenlinna : Karisto, 1983.
- **Karjalaisia** sananpolvia. Toimittaneet Liisa Miettinen ja Pentti Leino. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1971.

- **Karjalaisii** katkismus. Toimittanut Matti J. Kuronen. Helsinki : Kirjapaja, 2000.
- **Karjalaista** aikaa : uuden karjalaisen kirjallisuuden antologia. Toimittaneet Raija Majamaa ...et al. Julkaisija: Karjalan liitto. Helsinki : Tammi, 1999.
- **Karjalaisten** nimiopas : Karjalan sivistysseuran julkaisema opasvihkonen karjalaisten uusien kansallisten suku- ja ristimänimien valintaa varten. Karjalan sivistysseuran julkaisuja 45. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1930.
- **Karste**, Greta: Havaintoja olosijojen käytöstä Säkijärven murteessa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1932.
- **Kaukonen**, Väinö: Niit ennen isoni lauloi : siirtokarjalaisten vanhat kertomarunot. Porvoo : WSOY, 1990.
- **Ketonen**, John E.: Karjalan muistoja : runoja. New York, 1948.
- **Kettunen**, Lauri: Karjalaisen heimon ja "karjalan kielen" iästä ja alkuperästä. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1940.
- **Kettunen**, Lauri: Suomen heimon kirja kouluille ja kodeille : suomalaisista ja Suomen sukukansoista : matkamuielmia. Porvoo : WSOY, 1931.
- **Kettunen**, Lauri: Viipurilaismurteita: kielennäytteitä. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1930.
- **Kielikontakteja 1** : Tutkimuksia venäjän ja itämerensuomalaisten kielten alalta. Toim. Muusa Ojanen & Ilkka Savijärvi. Joensuun yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Kielitieteellisiä tutkimuksia 13. Sis. mm. Suomalais-karjalais-venäläisistä kontakteista / Muusa Ojanen. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Kielkakkaraa** : Karjalan heimon kaskuja. Toim. Pentti Huovinen. Kuv. Erkki Tantt. Helsinki : Otava, 1971.
- **Kilpiö**, Jaakko: Suur-Jaakkiman murreanoja ja –sanontoja. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 824. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2001.
- **Kirjastot** [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 11 koteloa. Sisältö: Tieteelliset ja yleiset kirjastot. Valtion kirjastotoimisto. Kirjastokeskus. Kuntien kanta- ja piirikirjastot. Malliohjesääntöjä. Ohjeita lainaajille ja aukioloaikoja. Historiikkeja, kirjalueteluita ja vihkiäiskutsuja. Kirjastokokouksien ohjelmia. Kansanvalistusseuran kirjastokurssit. Maksulliset lainaamot. Tieteellisten ja yleishyödyllisten seurojen sekä opiskelija- ja tutkijajärjestöjen kirjastot. Oppilaitosten, toverikuntien ja opettajayhdistysten kirjastot. Ammatinharjoittajien: esim. valtionrautateitten henkilökunnan, valokuvaajien, farmaseuttien, näyttelijöiden ja pankkivirkailijoiden kirjastot. Seurakuntien, kristillisten yhdistysten, pyhäkoulujen ja kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan kirjastot. Työväenyhdistysten ja tehtaitten lainakirjastot ja lukutuvat. Vieraskieliset kirjastot,

esim. The English Library Association. Lainakirjoja vangeille ja merenkulkijoille. Kadettien kirjasto Haminassa. Yleisesikunnan kirjasto. Arkistoinen. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Kniivilä**, Kaija: Paikkatuntemukset Raja- ja Pohjois-Karjalan lyriikassa. Opinnäyte. Suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurintutkimuksen laitos, Perinteentutkimus. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Koivisto**, Vesa: Itämerensuomen refleksiiviverbien semantiikkaa : karjalan ja suomen itämurteiden refleksiivitaivutus. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Suomalais-ugrilainen laitos. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1989.
- **Koivisto**, Vesa: Karjalan ja suomen itämurteiden refleksiivitaivutusteisten verbien semantiikkaa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1988.
- **Kontisen** kodin sananlaskuja Sortavalasta. Koonnut Toini Eronen (o.s. Kontinen). Jyväskylä : T. Eronen, 1991.
- **Korhonen**, Ilkka: Torkkeli Killan Viipuri-kirjasto. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Korven-Korpinen**, P. : Kyllä sitä passaa kaikille haastaa, että myö ollaa Karjalan maasta. Lausuntakuorojen iloisia iltoja varten koonnut. Ohjelmistoa karjalaisseuroille 3. Kerava : Karjalan Liitto, 1946.
- **Kostamo**, Aino: ETTÄ-, JOTTA- ja JOS- konjunktioiden käytöstä karjalaisessa ja länsi-inkeriläisessä kansanrunossa. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1970.
- **Kostiainen**, Eija: Kirjastoliikkeen alkuvaiheet Viipurin läänin eteläosassa 1800-luvun puolivälissä. Kirjastotieteen ja informatiikan laitos, Tutkimusraportit 14. Tampere: Tampereen yliopisto , 1979.
- **Kotimaan** kirja : Suomi kirjailijansa kuvaamana : maakuntalukukirja kansakouluja sekä muita oppilaitoksia varten : Karjala. Toim. E. N. Setälä, Laina Hänninen & A. Kohonen. Helsinki : Otava, 1927.
- **Kr.-katolisen** kirkon kirkkokalenterissa esiintyvien nimien aakkosluettelo. Jyväskylä : Aamunkoitto, 1918.
- **Kuitunen**, Mauri: Nuijamaan pitäjän murteen konsonanttien äännehistoriaa. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1967.
- **Kujola**, Joh.: Äänneopillinen tutkimus Salmin murteesta. Eripainos aikakauskirjasta "Suomi". Helsinki, 1910.
- **Kulju**, Vilho: Suojärven murreosanasto : sanakokoelma. Kajaani, 1976

- **Kuujo**, Erkki: Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran kolme viimeistä vuosikymmentä 1965-1995. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Kuusi**, Matti: Suomalaista, karjalaista vai savokarjalaista? : Vienan ja Aunuksen sananlaskut ja Kalevalan runojen alkuperäkiista. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden seura, 1978.
- **Kytöharju**, Ritva: Länsi-Inkerin ja Etelä-Karjalan kansanrunojen säekerto. Opinnäyte. Kotimainen kirjallisuus. Tampere : Tampereen yliopisto, 1974.
- **Kyyrö**, Kauko: Tuulta ja tyyntä : Viipurin suomalainen kirjallisuusseura 1845-1965. Acta Universitatis Tamperensis. Ser. B ; 3. Tampere : Tampereen yliopisto, 1966.
- **Laalo**, Klaus: Miehikkälän murreopas. Lappeenranta : Etelä-Saimaan kustannus, 1990
- **Laatokan** piiri : juhlakirja Heikki Leskisen 60-vuotispäiväksi 10.10.1990. Toimituskunta Esko Koivusalo ... et al. Toimittaja Helena Suni. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 60. Helsinki : VAPK-kustannus, 1990.
- **Laine**, Kimmo: Uutta karjalan suomalaisista lainasanoista. Esitelmä itämerensuomalaisten kielten seminaarissa. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1998.
- **Legendat** : kansankertomuksia Suomesta ja Karjalasta. Toimittanut Irma-Riitta Järvinen. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1981.
- **Lehikoinen**, Laila: Suomea ennen ja nyt : suomen kielen kehitys ja vaihtelu. 2. painos 1995. 1. painos Helsinki : Finn Lectura, 1994.
- **Leskinen**, Eino: Itä-Karjalan ja Suomen Raja-Karjalan murteet. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1937.
- **Leskinen**, Eino: Kappale karjalankielisen kirjallisuuden historiaa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1939.
- **Leskinen**, Eino: Näytteitä Aunuksen ja Raja-Karjalan murteista. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1934.
- **Leskinen**, Heikki: Karjalan kielikartasto 1 : Idän ja lännen sanastoeroja. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitoksen julkaisuja 35. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1992.
- **Leskinen**, Heikki & Miikkulainen, Raija: Kurkijoen murretta. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 39. Helsinki 1985.
- **Linnakylä**, Pirjo: Suistamolaisten lisänimiä vuosisadan vaihteesta vuoteen 1939. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1968.

- **Lippumäiltä** Lopottii : Jaakkiman, Jaakkiman Vaarankylän ja Lahdenpohjan perinnetietoa, historiaa, murre sanoja, sananparsia, muistelmia, tarinoita ja juttuja. Koonneet: Eero Lehelä & Pentti Puputti. Jaakkiman Sanomat, 2000.
- **Luettelo** Karjalan kannaksen pohjois-osan paikannimistä / Yleisesikunta. Sis. "Karjalan Kannaksen pohjois-osan Raporttikartan" (1:200000) nimet. 1935.
- **Lännen** maita ja Karjalan kyliä. Toim. Saima-Liisa Laatumen. Pertti Virtarannan juhlakirja. Kalevalaseuran vuosikirja 58. Porvoo : WSOY, 1978.
- **Lönbohm**, O. A. F.: Jääsken, Kirvun ja osittain Rautjärven ja Ruokolahden pitäjien kielimurteesta. Helsinki, 1879.
- **Malviniemi**, Rauno: Iro-neidon pojat : Vornasten suvun runonlaulajat ja kanteleensoittajat. Helsinki : Vornasen sukuseura, 1996.
- **Manninen**, Ilmari: Olivatko Käkisalmen läänin karjalaiset kansallisesti ja kielellisesti vieraita muulle Suomelle? Ylipainos Historiallisia tutkimuksia-juhla julkaisusta. 1923.
- **Monena** suomi maailmalla : suomalaisperäisiä kielivähemmistöjä. Toimittaneet Hannele Jönsson-Korhola & Anna-Riitta Lindgren. Tietolipas 190. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003.
- **Muistat** sie viel Jääske murtee? : Jääsken murrealueen sanastoa. Kerännyt Väinö Ovaska. Korja : V. Ovaska, 1996.
- **Murresanoja** ja -sanontoja Suursaaresta. Aineiston pääosin koonnut Aarre Naski. Kotka: Suursaari-seura, 2000.
- **Myyry**, Marjatta: Johdin tsu karjalan kielessä ja suomen itämurteissa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1992.
- **Määppäs** sanomaan! : Säkki järven sananparsia, saahkunoita ja sanoja. Koonnut Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2000.
- **Nauraha** sie Viipuri viisii : viipurilaishuumoria entisiltä ajoilta. Koonnut Kalevi Tilli. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1993.
- **Naura** makiast meijä mukan! : evakko- ja karjalaishuumoria sodan ja rauhan vuosilta. Toimittanut Esko J. Mannermaa. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1991.
- **Neuvonen**, Eero K. : Kielellisiä huomioita osakunnastamme. Kaakkoismurteet ja slangit. Artikkelit. Kaukomieli 7. Helsinki, 1935.
- **Nimi** ja usko : ortodoksinen ristimänimiopas. Toimittanut Aleksanteri Kasanko. 2. painos. Joensuu : Ortodoksinen veljestö, 1982.
- **Nirvi**, R.E. : Suistamon keskusmurteen vokalismi. Helsinki, 1932.

- **Nissilä**, Viljo: Karjalan nimestä. Eripainos teoksesta ”Nimi ja asia”. 1962.
- **Nissilä**, Viljo: Lisiä venäläisperäisiin henkilönnimiin. Paikannimet Karjalassa. 1945.
- **Nissilä**, Viljo: Luovutetun Karjalan paikannimiä keräämään. 2. painos Joensuu, 1973. 1. painos Helsinki : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1961.
- **Nissilä**, Viljo: Piirteitä Vuoksenlaakson maanomistuskysymyksiä valaisevasta paikannimistöstä. Artikkel. Kaukomieli 7. Helsinki, 1935.
- **Nissilä**, Viljo: Suomen Karjalan nimistö. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1975.
- **Nissilä**, Viljo: Suomen Karjalan ortodoksinen nimistö. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 1. Helsinki, 1976. Eripainos Lappeenranta, 1976.
- **Nissilä**, Viljo: Vuoksen linnasaarista. Artikkel. Kaukomieli 8. Helsinki, 1937.
- **Nissilä**, Viljo: Vuoksen paikannimistö. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 214. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1939.
- **Ojala**, Päivi: Kirvulaissyntyisten orimattilalaisten nykyinen puhekieli. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1989.
- **Pamilo**, Kosti: Uuzi abun`iekka : suomesta karjalaksi. Suomen sanoille karjalaiset vastineet koontunut omalta murrealueeltaan Kosti Pamilo. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 2000.
- **Piipponen**, Erja: Se ov vähän sekulii : havaintoja eräiden Luoteis-Laatokasta Virroille muuttaneiden siirtokarjalaisten kielestä. Opinnäyte. Suomen kieli. Tampere : Tampereen yliopisto, 1992.
- **Piirileikkilauluja** ja murreanoja Kurkijoelta. Julkaisija: Kurkijoki-seura r.y. Helsinki : Kurkijoki-seura, 1977.
- **Piirteitä** Saaren kunnan kirjastotoiminnasta vuosilta 1935-1991. Saari : Saaren kunta, 1991.
- **Pipping**, Fredrik Wilhelm: Historiska bidrag till Finlands calendariografi 1-3. Helsingfors : Finska Litteratursällskapet, 1858-1862.
- **Pipping**, Fredrik Wilhelm: Bidrag till en historia om Gymnasii boktryckeriet i Wiborg. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk, 4. Helsingfors : Finska Litteratursällskapet, 1859.
- **Pitäjään** kirjasto, opiksi ja huviksi Suomen pereille 1. Toimittanut P. Hannikainen. Helsinki : Edlund, 1869.

- **Pohjanvalo**, Pekka : Salmin murteen sanakirja = Dictionnaire du dialecte de Salmi. Helsinki: SKS, 1947.
- **Pohjanvalo**, Pekka: Salmin murteen sanakirja : täydennysosa = Dictionnaire du dialecte de Salmi. Helsinki : SKS, 1950.
- **Problemy** literatury Karelii i Finlândii. Naucnye redactory: È. L. Alto, E. I. Markova & È. G. Karhu. Kirjallisuudentutkimus Suomessa ja Karjalassa. Petrozavodsk : Karel'skij filial AN SSSR, 1988.
- **Punnonen**, Heikki: Etelä-Karjalan murteet ja niiden säilyminen. Artikkel. Kaukomieli 10. Helsinki, 1968.
- **Pylväs**, Sirkku: Vajaamielisten nimityksiä itämurteissa. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1968.
- **Pääkkönen**, Arja: Parikkalan murteen tasoittumisesta lukion oppilaiden puhekielessä. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Raja-Karjalan** murteiden näytteitä. Toimittanut Eino Leskinen. Eripainos julkaisusta "Suomen kansan murrekirja". Porvoo : WSOY, 1945.
- **Rapola**, Martti: Itä-Karjalan murteen suhde Suomen yleiskieleen. Eripainos Suomalainen Suomi ; n:o 6-7, 1941.
- **Rautvuori**, Erkki: Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura 150-vuotias 7.9. 1995: juhlaesitelmä. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Rautvuori**, Erkki: Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran vaiheita. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 5. Helsinki, 1982.
- **Reijonen**, Tuuli: Kannaksen mosaiikkimaailma. Terijokelaiset kirjailijat. Helsinki: Otava, 1968.
- **Relander**, Karl Adolf Oskar: Karjalaisista nimistä. Henkilönimet. 190?
- **Remsu**, Maria: Karjalais-suomalaisia kansansatuja = Karelo-finskie narodnye skazki. Petroskoi : Karjalais-suomalaisen SNT:n valtion kustannusliike, 1945.
- **Runojen** ja kuvien Karjala. Toim. Hannu Sarrala. 4. painos 1984. 1. painos Hämeenlinna : Karisto, 1981.
- **Runonkerääjämme** matkakertomuksia 1830-luvulta 1880-luvulle. Julkaissut A. R. Niemi. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 109. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1904.
- **Ruoppila**, Veikko: Etelä-Karjalan murreopas. Helsinki : Otava, 1956.

- **Ruoppila**, Veikko: Itä-Kannaksen murre-sanakirja. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1984.
- **Ruoppila**, Veikko: Kalevala ja kansankieli. Helsinki, 1967.
- **Ruoppila**, Veikko: Suomenlahden saarien murremaantieteellinen asema. Artikkelit. Kaukomieli 8. Helsinki, 1937.
- **Ruoppila**, Veikko: Unto Seppäsen tyylistä : sanastollinen tutkimus. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden seura, 1958.
- **Ruoppila**, Veikko: Venäläisperäistä sanastoa Suomen murteissa. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1986.
- **Ruoppila**, Veikko: Äyrämöismurteiden äännehistoria. Helsinki, 1955.
- **Salminen**, Väinö: Etelä-Karjalan runonlaulajat ja tietäjät. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1945.
- **Salminen**, Väinö: Karjala runojen maana. Eripainos Kalevalaseuran vuosikirjasta 20-21. Porvoo, 1941.
- **Samppala**, Pentti: Suomalaisten paikannimien venäjänkieliset vastineet Pariisin rauhassa Neuvostoliitolle luovutetulla Karjalan alueella. Opinnäyte. Turun yliopisto, venäjän kieli ja kulttuuri. Turku, 1995.
- **Sanan** mahti : Karjalakerhojen 10-vuotisjulkaisu Kalevalan riemuvuonna 1935. Toim. Lasse Kuntijärvi. Helsinki : Karjalakerhojen keskusliitto, 1935.
- **Sanaparsii** Koivistolt. Teksti: Koivistolaisten seuran perinnetoimikunta. Kuvitus: Leena Tuuli-Airaksinen. Lappeenranta: Koivisto-säätiö / Koivistolaisten seura, 1987
- **Sarala**, Aleksanteri: Suistamolaisia sananparsia: kansanelämän kuvauksia 3. Toim. Helmi Virtaranta. 1. painos 1968. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1982.
- **Satuja** ja legendoja : Martta Pelkosen salmilaismuistiinpanoja. Toimittanut ja suomentanut Raija Koponen. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1976.
- **Saukkonen**, Pauli: Piirteitä Raudun murteesta. Eripainos julkaisusta Raudun historia. Pieksänmäki, 1965.
- **Saukkonen**, Pauli: Raudun murteen erikoisuuksia. Helsinki, 1959.
- **Sihvo**, Hannes: Vanhoilla urilla . Toimittaneet Pekka Laaksonen & Risto Turunen. Juhlajulkaisu. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 859. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002.

- **Siilin**, Lea: Karjalan alueen hagiografisten tekstien kielestä, tyylistä ja rakenteesta. Opinnäyte. Venäjän kieli. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1989.
- **Sirelius**, Sakari: Muistoon pantuja - Kuopiosta löytynyt kertomus runonkeruumatkasta Laatokan Karjalaan vuonna 1847. Selityksin varustaneet Senni Timonen ja Matti Kuusi. Eripainos: Aarni 14. Kuopio : Kuopion isänmaallinen seura, 1972.
- **Sirelius**, U. T.: Lauseopillinen tutkimus Jääsken ja Kirvun kielimurteesta. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1894.
- **Stenberg**, A. W.: Kirjakauppoja ja kirjakauppiaita Helsingissä, Porvoossa ja Viipurissa. Helsinki : Otava, 1943.
- **Sukunimiopas** : suomalaisen sukunimen tarvitsijoiden avuksi. Julkaissut Akateeminen Karjala-seura. Helsinki : Akateeminen Karjala-seura, 1927.
- **Suomalainen** murteiskirja tahi lukemisia viron, karjalan, vatjan, vepsän ja liivin kielillä suomalaisten sanastojen kanssa. Toimittanut Aug. Ahlqvist. Helsinki : J. Simelius, 1869.
- **Suomen** kansan murrekirja. Osa 2: Itämurteet. Julkaisseet Kotikielen seura ja Sanakirjasäätiö. Näköispainos 1992. 1. painos Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1945.
- **Suomen** kansan vanhat runot 7. Raja- ja Pohjois-Karjalan runot 1 : Kalevalan-aineiset kertovaiset runot. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1929.
- **Suomen** kansan vanhat runot 7. Raja- ja Pohjois-Karjalan runot 2 : Muita kertovaisia runoja. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1931.
- **Suomen** kansan vanhat runot 7 . Raja- ja Pohjois-Karjalan runot 3 : Lyyrillisiä lauluja. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1931.
- **Suomen** kansan vanhat runot 7 . Raja- ja Pohjois-Karjalan runot 4 :Tautiloitsut. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1933.
- **Suomen** kansan vanhat runot 7 . Raja- ja Pohjois-Karjalan runot 5 : Loitsuja. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1933.
- **Suomen** kansan vanhat runot 13. Etelä-Karjalan runot 1 : Toisinnot 1-2692 Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1936.
- **Suomen** kansan vanhat runot 13. Etelä-Karjalan runot 2 : Toisinnot 2693-6641. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1937.
- **Suomen** kansan vanhat runot 13. Etelä-Karjalan runot 3 : Toisinnot 6642-10333. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1939.

- **Suomen** kansan vanhat runot 13. Etelä-Karjalan runot 4 : Toisinnot 10334-13444. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1945.
- **Suomen** kielen näytteitä 24 : Kurkijoen murretta / Heikki Leskinen & Raija Miikkulainen. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 39. Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 1985.
- **Suomen** kirjailijat 1809-1916 : pienoiselämäkerrat, teosbibliografiat, tutkimusviitteet = Finlands författare 1809-1916 : kortbiografier, verkförteckningar, litteraturhänvisningar = Writers in Finland 1809-1916 : concise biographies, bibliographies, research references. Toimittanut Maija Hirvonen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 570. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1993
- **Talka**, Anu: Ammattikirjallisuutta ja ajanvietettä : aatelisväen kirjakokoelmat Vaasan ja Viipurin hovioikeuspiirien alueella vuosina 1830-1867. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1994.
- **Tanskanen**, Ilona: Kolmen naissukupolven puhekielet : tapaustutkimus varkautelaistuneen siirtokarjalaisen puhekielen muutoksesta ja karjalaisen murteen periytymisestä kahdelle jälkipolvelle. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1991.
- **Tarkiainen**, Leena: Suojärven murteen pellavasanastoa. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1969.
- **"Tehliä yhles"** : murrekirjoituksia Asikkalan, Vuoksenrannan ja Ilomantsin murteella. Koonnut: Taisto Suontausta. Vääksy : Internacia studcentro, 1980.
- **Teperi**, Jouko: Arvon mekin ansaitsemme : Jaakko Juteinin aatemaailman eräät päälinjat. Historiallisia tutkimuksia 85. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1972.
- **Teppo**, Hannes: Itäkarjalaisten nimiopas. Suomalaisuuden liiton nimiopas 6. Helsinki : Suomalaisuuden liitto , 1942.
- **Tieten** tahtoen. Toimituskunta: Ilkka Savijärvi ... et al. Toimittajat: Väinö Jääskeläinen & Ilkka Savijärvi. Studia Carelica humanistica 3. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Tiijä** häntä, sano pajasyrjäläine : Pajasyrjäpohjaista Jaakkiman perinnetietoa, murre sanoja, sananparsia, jutustelua ja muutakin. Koonnut: Pentti Puputti. Jaakkiman Sanomat, 2000.
- **Tiijät** sie mitä! : Jääsken seudun murre sanontoja. Koonnut Toivo Lyyra. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002.
- **Tikkanen**, Leena: Havaintoja Heinjoen murteesta Vihdin Vanjärven kylässä. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1972.

- **Toiviainen**, Esko: Mitä vanar on vennäiks? : kooste rajamaan murteen venäläisperäisistä lainasanoista. Helsinki : 2001.
- **Toiviainen**, Kari: Raudun murretta. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 23, Suomen kielen näytteitä 15. Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 1982.
- **Tolvanen**, Jouko: Luonnonkuvista Raja- ja Pohjois-Karjalan runoissa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1939.
- **Tunkelo**, E. A.: Inkeröismurteiston asemasta : suomen kielen ja karjalan murteita silmällä pitäen äännehistorian kannalta tarkastellut. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1952.
- **Tunkelo**, E. A.: Karjala ja karjalaiset : sanain muunkieliset vastineet : esitelmä, jonka Suomen Tiedeseuran kokouksessa lokakuun 16 p:nä 1950 piti E. A. Tunkelo. Helsinki : Suomen Tiedeseura, 1951.
- **Turunen**, Aimo: The Carelian language in Finland. Off-print: Studies in Finno-Ugric linguistics : in honor of Alo Raun / edited by Denis Sinor. Indiana University Uralic and Altaic series 131. Bloomington, IN : Indiana University Press, 1977.
- **Tuunanen**, Sirkka: Havaintoja Uukuniemen murteen väistymisestä Etelä-Pohjanmaalla. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1969.
- **Uotinen**, Mikko: Kuntoon nuorisoseurakirjastot : alustus E. K. N. vuosikokouksessa 27 p. helmik. 1909. Viipuri, 1909.
- **Waltonen**, Kaarlo: Ilosestha myö elettii : karjalaisia jutelmia. Jyväskylä : Pohjola ja kumpp., 1955.
- **Vanhan** runon mailta. Kirjoittaneet U. Karttunen ... et al. Raja-Karjalan säätiön julkaisuja 2. Porvoo : WSOY, 1935.
- **Vartiainen**, Eliel: Kun haltijat elivät... : kuvauksia runon ja taian mailta. Raja-Karjalan säätiön julkaisuja 4. Jyväskylä : Kustannusliike Pohjola ja kumpp., 1953.
- **Wiburgische** Stadtbibliothek: Drittes Verzeichnis der Bücher : mit welchen die Wiburgische Stadtbibliothek bis zum 30sten Januar 1809 vermehrt worden ist. St. Petersburg : gedruckt bei M. C. Iversen, 1809.
- **Wiik**, Kalevi: Kaakkoismurteiden kvantitatiivista murretutkimusta. Turku, 1999.
- **Viinanen**, Riitta : Janakkalassa, Hämeenlinnassa, Hausjärvellä ja Riihimäellä asuvien antrealaisten siirtolaisten murteen sulautumisesta. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1978.
- **Wiipurin** arkistoyhdistys: Kirjaluettelo N:o 6. Luettelon koonnut Harri Hyppönen. Helsinki : Wiipurin arkistoyhdistys, 1995.

- **Viipurin** kaupungin kirjasto 13.10. 1935. Toimitus Arne Ervi Painos: Näköispainos vuodelta 1935. Helsinki, 1997.
 - **Viipurin** kaupungin Suomalaisen Kansakirjaston luettelo 1899. Wiipuri : N. A. Zilliacus, 1899.
 - **Virtanen**, N. P.: Iivo Härkösen Karjalaa ja karjalaisuutta käsitteleviä kirjallisuustuotteita. Eripainos Suomalaisen kirjan merkkivuotena 1942 juhlaulkaisu. Helsinki, 1942.
 - **Virtaranta**, Pertti: Eteläkarjalaisten murteiden s. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1946.
 - **Virtaranta**, Pertti: Karjalaisia sananlaskuja ja arvoituksia. Castrenianumin toimitteita 15. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1976.
 - **Virtaranta**, Pertti: Länsi-Kannaksen murrekirja. Kotiseudun murrekirja 3. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1982.
 - **Wirz**, Anja: Vilho Lempiäisen Uudenkirkon murteen muuttumisesta. Opinnäyte. Turku: Åbo Akademi 1982 .
 - **Vuorela**, Toivo: Suomensukuiset kansat. Suomensukuisten kansojen perinnäinen kulttuuri, nykyisyys ja historiallinen menneisyys. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1960.
 - **Vähätalo**, Eira : Kannaksen lahjoitusmaaolot ja kertomusperinne. Opinnäyte. Helsingin yliopisto, Folkloristiikan laitos, S-sarja 308. Helsinki : Kansanrunoustieteen laitos, 1983.
-

13. TAITEEN HISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin taiteen historiaa käsitteleviä teoksia kuten Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan kulttuurielämän kuvaukset, rakennusarkkitehtuuri ja puutarhataide, maalaustaide, kuvanveisto, grafiikka, valokuvaus, kansanmusiikki ja kuorotoiminta, kansantanssit, teatteri, kirkkotaide (mm. ikonit), taideteollisuus, taiteen instituutiot ja taiteilijamatrikkelit. Kansanrunoutta käsittelevät julkaisut on sijoitettu pääsääntöisesti kielen ja kirjallisuuden historian piiriin ja perinteistä karjalaista tekstiilitaidetta käsittelevät tutkimukset löytyvät kansanperinteen yhteydestä. Luonnollisesti monia näitä taiteen historiaan liittyviä teemoja on käsitelty perinteisissä Suomen kulttuurihistorian yleisesityksissä.

- **Aalto**, Alvar: The architectural drawings of Alvar Aalto : 1917-1939. Prepared by the Alvar Aalto Archive in collaboration with the Museum of Finnish Architecture, Helsinki and the Alvar Aalto Museum, Jyväskylä ; with introduction and project descriptions by Göran Schildt. Volume 3 : Viipuri City Library, Turun Sanomat Building, and other buildings and projects, 1927-1929. New York (NY) : Garland, 1994.
- **Aalto**, Mauno: Viipurin taiteilijaseura v. 1930-1939. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Aira**, Matti: Monrepos : luonnonpuiston matkailuselvitys. Savonlinna : Itä-Suomen matkailun kehitys : Matkailun koulutus- ja tutkimuskeskus, 2000.
- **Alvar Aalto** 1998. Toimitus: Aila Kolehmainen ... et al. Helsinki: Suomen arkkitehtiliitto, 1999.
- **Alvar Aalto** seitsemässä talossa : tulkintoja arkkitehdin elämäntyöstä = Alvar Aalto i sju hus : tolkning av en arkitekts livsverk. Kirjan toimittajat Timo Tuomi, Kristiina Paatero & Eija Rauske. Helsinki : Suomen rakennustaiteen museo, 1998.
- **Alvar Aalto** : Viipuri 1930-1935. Käännökset Jonathan Moorhouse & Leena Ahtola-Moorhouse. Toimittanut Satu Mattila. 2. painos. Jyväskylä : A. Aalto-museo, 1982.
- **Amberg**, Anna-Lisa: "Kotini on linnani" : kartano ylemmän porvariston omanakuvana : esimerkkinä Geselliuksen, Lindgrenin ja Saarisen suunnittelema Suur-Merijoki vuodelta 1904. Väitöskirja. Helsinki : Suomen muinaismuistoyhdistys, 2003.
- **Antreasta** Äyräpään : hiljaiset kirkot : taidearteita Karjalasta : näyttelyluettelo. Päätoimittaja: Soile Rinno. Etelä-Karjalan taidemuseon julkaisuja 18 , 2. Lappeenranta : Etelä-Karjalan taidemuseo, 1997.

- **Arola**, Minna & Oravasaari, Jarno: Ludwigsburgin kunnostussuunnitelma, tutkintotyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampere : M. Arola & J. Oravasaari, 2001.
- **Djupsjöbacka**, Hanna: Konevitsan luostarialue : selvitys ja suunnitelma : diplomityö Tampere : Tampereen teknillinen korkeakoulu, arkkitehtuurin osasto, 1994.
- **Dmitriew**, Viktor: Monrepos. Artikkel. Kääntänyt Irina Lankinen. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Dmitriew**, Viktor: Viipurilainen modernismi : tutkimisen ja säilyttämisen vaikeudet. Artikkel. Kääntänyt Irina Lankinen. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Ennen** minä lauloin : kansanlauluja Koivistolta. Toim. Sulo Jukanen & Niilo Villanen. Koivistolaisten seura, 1983.
- **Entisten** viipurilaisten lauluja. Joensuu : Kesko, 1945.
- **Etelä-Karjalan** taidemuseo : kokoelmat. Julkaisija: Lappeenrannan kaupunki. Museo- ja kuvataidelautakunta. Toimituskunta: Soile Rinno & Eero Laajo. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1987.
- **Etelä-Karjalan** taiteen kuvia. Etelä-Karjalan maakuntaliiton kotiseutusarja 4. Imatra : Etelä-Karjalan maakuntaliitto, 1986.
- **Eteläpää**, Heikki: "Jees, teatteria!" - sanoi vääpeli Ryhmy : sotateatterit 1941-1944. Julkaisija Suomen teatterikerhojen liitto. Sis. mm. Kannaksen teatterin. Helsinki : Edita, 2002.
- **Finsk** arkitektur : exteriörer och interiörer = Suomalaista rakennustaidetta : ulko- ja sisäkuvia = Baukunst in Finnland : Aussen- und Innenarchitektur = La Nouvelle architecture en Finlande : façades et intérieures. Utg. Nils Wasastjerna. 5 osaa yhteensidottuna. Helsinki : Helios, 1904-1908.
- **Floman**, Per Erik: Om sång och spel och gemenskap. Viipurin musiikkielämän muistelmia. Helsinki : P.-E. Floman, 1999.
- **Forsberg**, Virpi: Trumpettisoittimet : Suomen ja Karjalan vanhakantaisten trumpettisoittimien musiikin tuottamiseen perustuva luokittelu. Opinnäyte. Helsinki : Sibeliuksen Akatemia, 1993.
- **Gardberg**, C. J & Welin, P.O.: Viipuri : kivistä rakennettu kaupunki. Ruots. "Wiborg : en stad i sten". Helsinki: Otava, 1996.
- **Haapalainen-Tiainen**, Helena & Strandman, Pia: Etelä-Karjalan kirkot Suomen kirkkoarkkitehtuurissa. Lappeenranta : Etelä-Karjalan museo, 1982.

- **Hackman**, Alfred: Bidrag till Viborgs slotts byggnadshistoria. *Analecta Arcaeologica Fennica* 11. Helsinki: Muinaistieteellinen toimikunta, 1944.
- **Hakkila**, Esko: Mikko Oinonen : Karjalan saloilta taiteen parnassolle. Porvoo : WSOY, 1941
- **Haltsonen**, Sulo: Opera. Useita tekijän teoksia yhteensidottuna, päänimeke otettu niteen selästä sis. mm. Viipurilaisen Osakunnan kansatieteelliset retkeilyt 1874-1934. Julkaistu 1933-1937.
- **Hauskoja** uusia humori-lauluja. Viipuri : Tilapäistöiden kp., 1923.
- **Heijastuksia** keisarihovista : muistoesineitä ja hallitsijoiden lahjoja Laatokan luostareista. Luettelon tekstit: Sari Hirvonen, Kristina Thomenius (toim.), Ira Westergård ; valokuvat: Vesa-P. Takala. Kuopio : Ortodoksinen kirkkomuseo, 1988.
- **Hellström**, Hj.: Suomen mieskuoroliitto 1913-1923. Ruots. "Finlands kvartettsångarförbund 1913-1923". Viipuri : Suomen mieskuoroliitto, 1923.
- **Hirn**, Sven: Rajatapauksia - Vanhan Viipurin ja Karjalan kulttuurimuistoja. Helsinki: Otava, 1964.
- **Hirn**, Sven: Teater i Viborg 1743-1870. Helsinki: Söderström & Co, 1970.
- **Hirn**, Sven: Viipurin vanhat valokuvaajat. Eripainos SM 1970.
- **Hokkanen**, Pirjo: Viipuri kuvataiteessa. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1986.
- **Holopainen**, Toivo: STM:n Karjalan piirijärjestö 40-vuotias : poimintoja toiminnasta. Kotka : Suomen Työväen Musiikkiliiton Karjalan piirijärjestö, 1962.
- **Hortus Fennicus** : Suomen puutarhataide. Julkaisutyöryhmä: Maunu Häyrynen (päätoimittaja)...et al. Helsinki : Viherympäristöliitto : Puutarhataiteen seura, 2001.
- **Hukkila**, Kari: Kuvia Kannakselta : taidetta ja taiteilijoita 1918-1944. Valokuvat: Amos Anderssonin taidemuseo ... et al. Etelä-Karjalan museo 13. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, museo- ja kuvataidelautakunta, 1990.
- **Härkönen**, Simo: Me Karjalan lapsia laulavia... : kansanlaulujen keräystalkoot 1966-1992. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissektiö, 1993.
- **Häyrynen**, Taavetti: Viipurin Taideteollisuusyhdistys. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Ilja Repin** : 1844-1930. Juhlakirjan toimitus: Jakov Bruk, Ilkka Karttunen ; kirjoittajat: Lidia Iovleva ... et al. ; käännökset venäjä-suomi: Lidia Iranto ... et al. Näyttely 24.5.-27.8.1995. Punkaharju : Retretti, 1995

- **Istoriâ** arhitektury goroda Sortavala = Sortavalan arkkitehtuurin historia = The history of architecture of the town of Sortavala. Hudozniki: N. L. Popov, V. T. Kir'ânova Petrozavodsk, 1995.
- **Jaatinen**, Stig: Elysium Wiburgense : villabebyggelsen och villakulturen kring Viborg = Viipurin tienoon huvila-asutus ja huvilakulttuuri. Helsinki : Finska vetenskaps-societeten / Vetenskapsbokhandeln , 1997.
- **Jaatinen**, Stig: Elysium Wiburgense : villabebyggelsen och villakulturen kring Viborg : lisäyksiä ja korjauksia = Viipurin tienoon huvila-asutus ja huvilakulttuuri. Helsinki : Finska vetenskaps-societeten / Vetenskapsbokhandeln, 1998.
- **Jauhiainen**, Pirkko: Kirkko Karjalassa. Sisältö: Ortodoksiset kirkkorakennukset. Oulu : Pohjoinen, 1996.
- **Juhlaopas** Laulu-, soitto- ja urheilujuhlassa Terijoella kesäkuun 23, 24 ja 25 p:nä 1923. Viipuri, 1923.
- **Junkkari**, Olli: Laulun laaja kotimaa : kuoro- ja musiikkitoimintaa luovutetussa Karjalassa. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissektiö, 1997.
- **Jännes**, Arvi: Patvaskan pakinoita Sortavalan laulu- ja soittojuhlassa 20. päivänä kesäkuuta 1896. Sortavala, 1896.
- **Jääskinen**, Arvo: Karjalaisen sivistyselämän näköaloja. Sortavala : Tekijä, 1944.
- **Jääskinen**, Aune: The Icon of the Virgin of Konevitsa : a study of the "Dove icon" and its iconographical background. Väitöskirja. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 85. Helsinki : Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1971.
- **Jääskinen**, Aune: Ikonitaiteen mestariteoksia. Helsinki : Valistus, 1966
- **Jääskinen**, Aune: Karjalan ikonitaide : juuria ja ilmenemismuotoja. Helsinki : Kuvatieto, 1993.
- **Kahden** aikakauden ikoneita Valamossa. Näyttelyn suunnittelu ja näyttelyluettelon teksti: Kari Kotkavaara; valokuvat: Hannu Aaltonen ja Kari Kotkavaara. Uusi-Valamo : Valamon luostari, 1984.
- **Kalaja**, Irma: Kuvassa ja sen takana : Helsingin yliopiston Karjalaisen osakunnan taideteokset. Helsinki : Seniores Careliensis, 2003.
- **Kalevalan** Riemuvuoden yleiset laulu- ja soittojuhlat Sortavalassa kesäk. 29 ja 30 p. 1935 : muistojulkaisu. Raja-Karjalan säätiön julkaisuja 3. Sortavala, 1936.
- **Kalevalan** riemuvuoden yleisten laulu- ja soittojuhlien juhlaopas. Sortavala : Sortavalan kirjapaino , 1935.

- **Kalevalanumero** : Karjalan Vapauden teemanumero. Kohdeyhteisö Jamilahden kansanopisto; tietoja runolaulajista ja sukunimistä. Helsinki : Karjalan Vapaus, 1935.
- **Kallio**, Maija-Riitta: Tarun, laulun taikapuistot : kuvamuistoja Viipurista. Lahden taidemuseon julkaisuja 3. Lahti: Lahden karjalaisyhteisöt, 1994.
- **Kannakselaista** kulttuuria. Wiipurilaisen osakunnan 330-vuotisjuhlijulkaisu. Toimittaneet Pia Seppänen, Pekka Salo ja Lauri Saxén. Kaukomieli 13. Helsinki: Wiipurilainen osakunta, 1983.
- **Kansanvalistusseuran** 20. laulu- ja soittojuhlat Sortavalassa 26-28. 6. 1926: juhlaopas. Ks. myös livo Härkösen ja V.A. Koskeniemen juhlarunot. Sortavala : Laatokan toimitus, 1926.
- **Karjala** kankailla : Pohjois-Karjalan ja Laatokan Karjalan kuvataiteilijahakemisto. Teos liittyy näyttelyyn Karjala kankailla, Pohjois-Karjalan ja Laatokan Karjalan kuvataidetta 1800-luvulta nykypäivään. Joensuun taidemuseon julkaisuja 2/1985. Joensuu : Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1985.
- **Karjala** - runon maa : näyttely, Gallen-Kallelan museo 26.6-13.9.1987 = Karelen - sångernas land : utställning, Gallen-Kallela museet 26.6-13.9.1987. Käännös Dan Sundell. Valokuvat : Olle Nyman, Douglas Sivén & Harri Willamo. Espoo : Gallen-Kallelan museo, 1987.
- **Karjala-taiteen** näyttely = Karelsk utställning. Helsinki : Taidehalli, 1941.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Impilahdelta. Toim. Simo Härkönen. Helsinki : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1967.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Johanneksen seudulta. Toim. Heimo Heimola & Simo Härkönen. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1990.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Koivistolta. Toim. Sulo Jukanen & Niilo Villanen. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1985.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Käkisalmeilta. Erkki Melartinin kokoelmista toim. Simo Härkönen. Joensuu: Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1983.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Rautjärveltä. Toim. Marja-Leena Helin-Strebel. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1988.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Salmista. Toim. Simo Härkönen. Helsinki: Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1973.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Sortavalan seudulta. Toim. Ahti Sonninen. Helsinki: Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1967.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Suojärven seudulta. Tallentanut ja toim. Ahti Sonninen. Helsinki : Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1974.

- **Karjalaisia** kansanlauluja Suistamolta. Toim. Simo Härkönen. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseura, 1980.
- **Karjalaisia** kansanlauluja Viipurin seudulta. Toim. Jorma Väänänen. Helsinki : Karjalaisen kulttuurin edistämisseura, 1974.
- **Karjalaisuus** ja karjalainen kulttuuri. Toim. Jorma Suonio, Pekka Timonen & Anne Uotinen. Kaukomieli 14. Helsinki : Wiipurilainen osakunta, 1988.
- **Karjalan** ja Petsamon ortodoksiset kirkot ja kirkkotaide. Toimittaneet Kristina Thomenius & Minna Laukkanen. Lappeenranta : Etelä-Karjalan taidemuseo, 1997.
- **Karjalan** kuvia taiteessa Etelä-Karjalan taidemuseossa 13.6.-31.8.1980. Etelä-Karjalan museon julkaisut 6. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1980.
- **Karjalan** laulajat. Toimituskunta: Pertti Virtaranta, Väinö Kaukonen, Matti Kuusi & Leea Virtanen. Hakemisto runonlaulajista. Helsinki : Kirjayhtymä, 1968.
- **Karjalan** Laulu 1919-1939. Toim. Väinö Haapalainen ...et al. Viipuri : Karjalan Laulu, 1939.
- **Karjalan** laulu : uudempia kuorosävellyksiä Karjalan Laulun ohjelmistosta v.v. 1919-1929. Toim. Väinö Haapalainen & Lauri Sarparanta. 1929.
- **Karjalan** laulu : valikoima Suomen Karjalan, Vienan, Aunuksen ja Inkerin runoutta. Koonnut V. Tarkiainen. Helsinki : Otava, 1941.
- **Karjalan** luterilaiset kirkot ja seurakuntien pyhät esineet. Toim. Soile Rinno ja Minna Laukkanen. Lappeenranta : Etelä-Karjalan taidemuseo, 1997.
- **"Karjalan"** taide- ja kirjallisuusliite. Viipuri : "Karjala", 1935-1937.
- **Karjalan** ääni : Karjalan riemuvuoden yleisten laulu- ja soittojuhlien muistoksi 29-30.6.1935. Sortavala : Karjalan äänen kirjapaino, 1935.
- **Kauppi**, Heini & Naski-Multanen, Marke: Kahden Karjalan kuvat : Myllykylän vävyt Pekka Halonen ja Väinö Hämäläinen Halosenniemessä 30.4.-31.8.1994. Valokuvat: Matti Ruotsalainen. Tuusula : Tuusulan museo, 1994.
- **Kauppi**, Ulla-Riitta & Miltshikin, Mihail : Viipuri : Vanhan Suomen pääkaupunki = Vyborg : stolica Staroj Finljandii = Viborg : Gamla Finlands huvudstad. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1993.
- **Kertomus** Suomen työväen näyttämöiden liiton toiminnasta 1. 4. 1928-1. 4. 1930 sekä alustuksia liiton 6 edustajakokoukselle, joka pidetään Viipurissa maalaiskuntien talossa 18-19 p:nä huhtikuuta 1930. Tampere : Suomen työväen näyttämöiden liitto, 1930.

- **Kirvun** lauluseura 1881-1901 : muistokirjoitelma, julkaistu seuran 20-vuotiseen juhlaan kesäkuun 24 päivänä 1901 Kirvun Inkilässä. 2. painos Imatra : Kirvussaatiö, 1993. 1. painos Viipuri : Viipurin uusi kp., 1901.
- **Kišuk**, Alla Afanas'evna: Park Monrepo v Vyborge. Pietari: Dmitrij Bulanin, 2001.
- **Kivelä**, Marjut: Sydämessä kalevalainen kansa : Alpo ja Nina Sailo runonlaulajien ikuistajina. Valokuvat veistoksista ja piirroksista: Simo Rista. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1985.
- **Kivijalka** Kannaksella : Etelä-Karjalan taidemuseo 1.7.-19.8.1990. Luettelon teksti: Anna-Liisa Anttila. Valokuvat: Erik Bruun ... et al. Taiteilijat: Erik Bruun, Yrjö Kukkapuro, Kirsti Rantanen, Terho Sakki, Nina Terno & Oiva Toikka. Näyttelyjulkaisu. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1990.
- **Kivijärvi**, Erkki: Muutamia nykyaikaisen teatteritaiteen pyrkimyksiä. Viipuri : Tekijä, 1911.
- **Koiranen**, Antti: Kansansoittajia ja pelimannimusiikkia Karjalan kannakselta, Osa 1 : Sakkola. Tampereen yliopiston kansanperinteen laitos, Moniste 5. Tampere 1982.
- **Koivistolainen** laulukirja. Toimittanut Niilo Villanen. Porvoo : Koivistolaisten seura, 1963.
- **Konevitsan** luostarin muisto 1393-1978 : Ortodoksinen kirkkomuseo 17.11.1978-7.1.1979. Näyttelyn suunnittelu ja toteutus: Aari Surakka. Luettelon tekstit: Lea Kettunen & Kristina Thomenius. Valokuvat: C. Grünberg & Vesa-Pekka Takala. Kuopio : Ortodoksinen kirkkomuseo, 1978.
- **Korhonen**, Paavo: Toivo Saarenpään musiikillinen elämäntyö. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1987.
- **Kosmenko**, A. P.: Karjalan kansantaidetta : karjalaisten kuvataide = Karel'stkoe narodnoe iskusstvo : izobrazitel'noe tvortsestvo. Petroskoi : Karjala, 1977.
- **Kotimaisia** näyttämötaiteilijoita sanoin ja kuvin. Ruots. "Inhemska scenkonstrnäter i ord och bild". Viipuri : Opas, 1930.
- **Kotomaan** koko kuva : kirjoituksia elokuvasta ja 1930-luvun sosiaalhistoriasta. Toim. Elina Katainen. Helsinki : Suomen historiallinen seura / Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian laitos, 1993.
- **Kuistio**, Viola: Muistojen Monrepoo : elämää ja teatteria Viipurissa v. 1917-1924. Rovaniemi : V. Kuistio, 1992.
- **Kuoppamäki**, Lauri: Kulttuurifilmi sivistystyömme palvelukseen. Eripainos "Karjalasta". Viipuri, 1925.

- **Kuula**, Pentti: Toivo Kuula kapellimestarina : tutkimus Toivo Kuulasta ja hänen vaikutuksestaan Oulun, Helsingin ja Viipurin orkesteritoiminnan kehitykseen vuosina 1910-1918. Opinnäyte. Helsinki : Sibelius-Akatemia, 1998.
- **Kuusalo**, Rauha: Karjalan katrilli. Hämeenlinna : Karisto, 1985.
- **Käkisalmelainen** Nikolai Bojarinoff Viipurin Sergejeffien kuvaajana : näyttely Etelä-Karjalan museossa Lappeenrannassa 23.5.-31.8.1997. Näyttelyjulkaisu. Helsinki : Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti, 1997.
- **Laiho**, Eino: Piirroksia sotavuosilta 1941-1944 : Korpiselkä - Syväri - Impilahti. Hämeenlinna : I/KTR 3.aseveljet, 1975.
- **Laiho**, Lauri: "Mahoit ennen miun emoni" Etelä-Karjalassa. Artikkelit. Kaukomieli 7. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1935.
- **Lajunen**, Lauri: 1900-luvun taiteilijakarelianismi ja sen viriketaustaa. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1978
- **Laulu** kaikumahan : Viipurin lauluveikot 1897-1987. Toim.Aulikki Ristoja. Vantaa : Viipurin lauluveikot, 1987.
- **Lehtonen**, Pentti R.: Taubilan hovi : kartano Vpl. Pyhäjärvellä. Vammala: Vpl. Pyhäjärvi-säätiö, 2000.
- **Leisiö**, Timo: Suomen ja Karjalan vanhakantaiset torvi- ja pillisoittimet 1 : Nimistö, rakenteet ja historia. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Kaustinen : Kansanmusiikki-instituutti, 1983.
- **Leppo**, Liisi: Viipurin teatteritalo 1832-1932 : 100-v.-juhla Viipurin teatteritalossa. Viipuri, 1932.
- **Lievonen**, Timo: Etelä-Karjalan rakennuskulttuuri : kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet ja kulttuurimaisemat. Valokuvat: Arto Hämäläinen. Lappeenranta : Etelä-Karjalan seutukaavaliitto, 1987.
- **Lindberg**, Carolus: Runda tornet i Viborg. Helsinki : Tekniska klubben i Viborg, 1924.
- **Makkonen**, Leena: Martta ja Ragnar Ypyä : arkkitehtipariskunnan elämäntyö. Väitöskirja. Acta Universitatis Ouluensis. Series C, Technica 131. Oulu : Oulun yliopisto, 1999.
- **Makkonen**, Leena: Martta ja Ragnar Ypyän funktionalistinen arkkitehtuuri. Opinnäyte. Oulu: Oulun yliopisto, 1994.
- **Malinen**, Paavo: Jyväskylän karjalakuoro ry 1940-1994 : katsaus kuoron toimintaan evakkovuosista Eurosuomeen. Jyväskylä : Jyväskylän karjalakuoro, 1994.

- **Malmi**, Viola: Karjalaisen kansantanssin lähteillä. Käännös: Liivia Antosalo. Nuotinnos: Timo Hukkanen. Vantaa : Vapaan sivistystoiminnan liitto, 1993.
- **Malmi**, Viola: Karjalaisia kansantansseja. Ritva Sabellin suomennoksen pohjalta toim. Pirkko-Liisa Rausmaa & Esko Rausmaa. Alkuteos "Norodnye tantsy Karelii". Helsinki : Suomalaisen kansantanssin ystävät, 1982.
- **Martio**, Pekka: Viipurinsaksalaisen Eduard Dippellin arkkitehdin laatu ja sen taustat : historistiset tyylit hänen keskeisessä tuotannossaan 1882 - 1897. Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1994.
- **Mattila**, Alpo: Suomen työväen musiikkiliiton Viipurin piirijärjestön 15-vuotistaipaleelta : sanoin ja kuvin. Viipuri : Suomen työväen musiikkiliitto, 1938.
- **Menneen** maailman värikuvat : kirjailija Leonid Andrejev Vammelsuussa 1908-1919. Toim. Richard Davies. Alkusanat: Olga Andrejev Carlisle. Suom. Jaana Lahtinen. Helsinki : Tammi, 1989.
- **Merras-Häyrynen**, Varvara: Valamon obihodin sävelmät suomenkielisessä ortodoksisessa liturgisessa laulussa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2003.
- **Mettomäki**, Sirkka-Liisa: "Koko kansan kirjokannen laulajat" : Kalevala ja runonlaulajakuvaukset sanomalehdistössä 1835-1949. Opinnäyte. Kansanrunoustieteen laitos. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1987.
- **Meurman**, Otto-I.: Katsaus Viipurin asemakaavoitukseen. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 8. Helsinki, 1987.
- **Meurman**, Otto-I.: Lauri Välke, kuvataiteilija. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Meurman**, Otto-I. : Uno Ullberg - Viipurin arkkitehti. Helsinki : KKOY, 1975.
- **Meurman**, Otto-I.: Viipurin arkkitehdit. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuuseuran toimitteita 2. Helsinki, 1977.
- **Meurman**, Otto-I.: Viipurin monumentaalipaikka ja kirjastokysymys. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Meurman**, Otto-I.: Viipurin raatihuoneet. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Monrepos'n** puiston syntyyn ja kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä. Teknillinen korkeakoulu. Maisema-arkkitehtuuri, Viipurin maiseman historia 1993-1994 ; Maria Erke & Kati Susi-Wolff. Espoo : TKK, 1994.
- **Myllyharju**, Taina: Maisemia pyhäältä saarelta. Valamon luostarisaaari venäläisten taiteilijoiden kuvaamana 1800-luvun alusta vuoteen 1917. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1995.

- **Mäkinen**, Kirsi-Marja: Viipurin konserttielämä 1920- ja 1930-luvulla. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1978.
- **Neuvonen**, Petri: Viipurin historiallinen keskusta : rakennusperinnön nykytila. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1994.
- **Neuvonen**, Petri & Pöyhiä, Tuula & Mustonen, Tapani: Viipuri : opas kaupunkiin / Vyborg : town guide. Helsinki : Rakennustieto, 1999.
- **Niemioja**, Urpo: Santeri Ivalon näytelmä "Lahjoitusmailla" ja sen historiallinen todellisuus pohja. Artikkelit. Kaukomieli 8. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1937.
- **Nissilä**, Viljo: Kulttuurielämää sotavuosina 1939-1944 Viipurissa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Osakunta** ja kotiseutu. Toimittaneet Ilkka Kuivalainen, Anna Rajavuori & Tuuli Rajavuori. Sis. mm. Sirelius, U. T., Sibelius, Jean: Karelia, Schvindt, Theodor, Ahrenberg, Jac, Rynén, Matti, Lallukka, Juho, Lallukka, Maria, Sario, Leo & Hjulgrén, Edla Sofia. Kaukomieli 16. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 2003.
- **Pajamo**, Reijo: Sortavala : Laatokan laulava kaupunki. Sis. mm. kansanperinnettä ja musiikkielämää. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseura, 1985.
- **Pasanen**, Päivi: Lomikko riimillisissä kansanlauluissa - metrisen ja musikologisen analyysimallin yhdistäminen Etelä-Pohjanmaan ja Karjalan kannaksen vertailualueilla. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, Kansanperinteen laitos, 1987.
- **Pellinen**, Anu : Viipurin maaseurakunnan kirkko : korjaus- ja ympäristösuunnitelma : diplomityö. Tampere : Tampereen teknillinen korkeakoulu, 1993.
- **Pettersson**, Lars: The Byzantine Heritage in the Wooden Architecture of the Former Province of Käkisalmi (Kexholm). Separatim expressum : Symposium "Byzantium and the North" (1981). Helsinki : Bysantin tutkimuksen seura, 1985.
- **Pettersson**, Lars: Karjalaismalliset puupyhäköt : eripainos teoksesta Ortodoksinen kirkko Suomessa. Lieto : Etelä-Suomen kustannus, 1979 .
- **Pietikäinen**, Abraham: Musiikkiopin alkeet, koulunuorisoa ja itseksensä oppivia varten. Sortavala : Toimittaja, 1898.
- **Poutiainen**, Paavo: Elias Lönnrotille hänen täytettyään kahdeksankymmenennen ikävuotensa : Sortavalassa vietetyssä juhlassa 17 p. huhtikuuta 1882. Sortavala : Kirjapaino-yhtiön kirjapainossa, 1882.

- **Pyrrö**, Romanos: Veisatkaa Jumalalle, veisatkaa! : kirkkolaulu Valamon luostarissa Suomen itsenäisyyden aikana. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2000.
- **Päivän** laulu 1931-1936 : 5-vuotistoiminnan muistoksi : kirjoitelmia, kuvia, arvosteluja y.m. Toimittanut M. S. Viipuri : Editio Musica, 1936.
- **Pärnänen**, Väinö: Viipurilaista teatterielämää : Viipurin työväen teatteri -- Viipurin kaupunginteatteri 1898-1945. Helsinki : Tammi, 1950.
- **Pöyhiä**, Tuula: Mon Repos - kartanon menneisyydestä, nykytilasta ja tulevaisuudesta. Engl. "Mon Repos - history, present and possibilities of future use of a manor house". Diplomityö. Teknillinen korkeakoulu. Otaniemi : T. Pöyhiä, 1995.
- **Rácz**, István: Suomen ortodoksisen kirkon taidearteita Kuopion ortodoksisessa kirkkomuseossa. Engl. "Art Treasures of the Eastern Orthodox Church of Finland in the Kuopio Orthodox Church Museum". Helsinki: Otava, 1971
- **Raekallio**, Ilmari: Wiipurin linna : sen vaiheet ja nähtävyydet. Näköispainos 1993. painos Viipuri : Suomen matkailijayhdistyksen Viipurin osasto, 1928.
- **Rakkaudesta** taiteeseen : maalauksia, veistoksia, grafiikkaa. Toimitustyö ja graafinen suunnittelu Eka Lainio. Helsinki : Viipurin taiteilijaseura, 1996.
- **Rajakarjalaisia** kuorolauluja Salmin ja Suojärven murteella. Toimittanut Simo Härkönen. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1991.
- **Raja-Karjalan** sivistysliiton julkaisuja N:o 1. Sortavala : Raja-Karjalan sivistysliitto, 1943.
- **Raja-Karjalan** sivistysliiton vuosikirja 1928-1935. Sortavala , 1929-1935.
- **Rasilainen**, Toivo: Viipurin musiikkiopisto - Lahden musiikkiopisto : 50 vuotta musiikin opetusta. Lahti : Lahden musiikkiopisto, 1968.
- **Renqvist**, Henrik: Henrik Renqvistin hengellisiä sävelmiä. Toim. Reijo Pajamo. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö, 1985.
- **Repin-konferenssin** 1989 esitelmät :Taidekeskus Retretin Kalliosalissa, 21.-22.8.1989. Toimitus: Jouko Heinonen, Ulla Palmgren & Marja-Leena Hasselqvist. Käännökset: Aazet & Ilkka Karttunen. Punkaharju: Punkaharjun taideyhdistys,1990.
- **Ripatti**, Anna: Rauniosta renessanssilinna : Jac. Ahrenbergin Viipurin linnan restaurointisuunnitelma1880-luvulla. Opinnäyte.Helsingin yliopisto, Taiteidentutkimuksen laitos. Taidehistorian oppiaine, Helsinki, 2003.
- **Rosendal**, Yrjö: Viipurin Näyttämö 1899-1924. Viipuri : Karjalan Kirjapaino, 1924.

- **Ruoff**, Eeva: Monrepos : muistojen puutarha. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1993.
- **Ruoff**, Eeva Vanhoja suomalaisia puutarhoja. Helsinki : Otava, 2001.
- **Ruuth**, J. W. : Finska medeltids slott - särskildt Åbo och Viborgs - under olika förläningsvillkor. Öfversigt af Finska Vetenskaps-Societetens Förhandlingar. Bd. LIV. 1911-1912.
- **Ruutu**, Martti: Karjalan nousu Suomen sivistyneistön näköpiiriin. Eripainos Historiallinen aikakauskirja 1941 / 4. Helsinki, 1942.
- **Räsänen**, Marjatta: Johannes Takanen (1849-1885). Takasen muistonäyttely Etelä-Karjalan taidemuseossa Lappeenrannassa 1994-1995 ja Cygnaeuksen galleriassa Helsingissä 1995. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1994.
- **Salminen**, Johannes: Sininen kivi : muistiinmerkintöjä idästä ja lännestä. Suomentanut Rauno Ekholm alkuteoksesta Den blå stenen : anteckningar om öst och väst. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1994.
- **Schwindt**, Theodor: Käkisalmen linnojen vallit ja muut vanhat rakennukset vuonna 1897. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1897.
- **Schwindt**, Theodor: Käkisalmen Pesälinnan ja entisen linnoitetun kaupungin rakennushistorian aineksia. Helsinki, 1898.
- **Sievänen-Allen**, Ritva: Avoin pohjakaava ja sen käyttöönotto Suomen kirjastoarkkitehtuurissa ennen vuotta 1940 : kuvaus kirjastorakentamisen kehityksestä, esimerkkeinä Tampereen ja Viipurin kaupunginkirjastot sekä Åbo akademien kirjasto. Väitöskirja. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1989.
- **Sihvo**, Hannes & Ruotsalainen, Matti: Karjalan kuvat : maalaustaidetta vanhasta Karjalasta. Helsinki : Tammi, 1986.
- **Sihvo**, Hannes: Etelä-Karjalan löytäjät : näyttely Lappeenrannan maakuntakirjastossa 6.10.-31.12.1985. Työryhmä: Aune Hikipää, Heikki Tikkala & Aimo Vuorinen. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1985.
- **Sihvo**, Hannes: Karjalan löytäjät. Karelianismi. Helsinki : Kirjayhtymä, 1969.
- **Siitonen**, Sakari: Koitsanlahden hovi, Ritaniemi, Ristimäki : kolme kartanoa Parikkalassa. Helsinki, 1949
- **Sillman**, Edgar: Kivennavan linna. Artikkelit. Kaukomieli 5. Porvoo : WSOY, 1912.
- **Simberg**, Hugo: Muistoja Niemenlautasta : Hugo Simbergin valokuvia. Helsinki : Valtion taidemuseo, kuvataiteen keskusarkisto, 1995.

- **Sinun** silmäs ja minun silmät : karjalaisia kansanlauluja Käkisalmelta : Folk songs from Karelia. Tekijät : Erkki Melartin, Rauno Keltanen & Ralf Gothóni. Joensuu : Vorna, 1985.
- **Somer**, Yrjö: Suomen kreikkalaiskatolisen kirkkokunnan Viipurin talon korjauksen rakennushistoriikki. Sortavala, 1938.
- **Sortavalan** laulujuhlat. Näyttelyn suunnittelu ja toteutus sekä tekstit: Pirjo Karinen Joensuu : Pohjois-Karjalan museo, 1981.
- **Spens**, Michael: Viipuri Library 1927-1935 - Alvar Aalto. London : Academy Editions, 1994.
- **STM:n** [Suomen työväen musiikkiliitto] Karjalan piirijärjestö 50-vuotta. Poimintoja toiminnasta koonneet Toivo Holopainen, Eino Muuri, Arne Canth & Väinö Leino Kotka : Suomen työväen musiikkiliitto, 1973.
- **Strandman-Suontausta**, Pia: Karjalan kannas huvila-asutusalueena ja ns. terijokelaishuvila. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1987.
- **Suomalainen** kansanlaulu / Kalevalaseura. Helsinki : Kalevalaseura, 1968.
- **Suomalainen** maaseututeatteri 19 27-28/X 09 : 1899-1909. Viipuri : Suomalainen maaseututeatteri, 1909.
- **Suomen** kuvaamataiteilijat. Toimittanut A. Paischeff. Julkaisija: Suomen taitelijaseura. Helsinki : Kustannusosakeyhtiö Kirjamies, 1943.
- **Suomen** Työväen Musiikkiliitto. Karjalan piirijärjestö: STM:n Karjalan piiri 80 vuotta : poimintoja toiminnasta. Imatra : STM:n karjalan piiri, 2003.
- **Suomen** yleiset laulu- ja soittojuhlat Viipurissa 3-4.7. 1937. Viipuri, 1937.
- **Suomi** : kuvia Suomen maasta ja kansasta : etevimpäin kotimaisten taiteilijain maalausten mukaan. Tekstin kirjoittaja K. Suomalainen. Mm. Viipuri, Jääski & Saimaan kanava. Helsinki : G. W. Edlund, 1888.
- **Suuret** kareliaanit löytöretkillä sata vuotta sitten = Discovering Karelia a century ago. Toimitus: Kati Kivimäki & Kati Korolainen. Artikkelit: Hannes Sihvo. Käännös: Jyri Kokkonen. Näyttelyjulkaisu. Espoo : Gallen-Kallelan museo, 1994.
- **Sävelviesti** : hengellisiä ja Karjala-aiheisia lauluja. Kuopio : Pyhäin Sergein ja Hermanin Veljeskunta, 1956.
- **Tapion** tuvilla : Shemeikkain runonlaulajat ja kanteleensoittajat. Toimittanut Rauno Malviniemi. Kuopio : Shemeikka-sukuseura, 1997.
- **Teatteriohjelmat** [Pienpainateaineisto] : 1810-1972. 131 koteloa. - (1810-1944): 40 koteloa. - (1945-1972): 91 koteloa. Sisältö: Teattereiden, kesäteattereiden, ylioppilasteattereiden, näytelmällisten seurojen sekä yksittäisten taiteilijoiden

esitysten ohjemalehtisiä, joko yhden esityksen tai tietyn näytäntökauden kattavia. Kaupunginteattereiden lisäksi joukossa on työväenyhdistysten, nuorisoseurojen, harrastelijoiden, kansalaisopistoiden ja yksityisten ryhmien ohjelmia. Suomeen ulkomailta ja Suomesta ulkomaille suuntautuneiden teatterivierailujen ohjelmia. Joidenkin teattereiden, esim. Viipurin näyttämön, kohdalle on taltioitu kyseisestä esityksestä otettuja irtovalokuvia. Maaseututeatterit, maakuntateatterit ja alueteatterit. Ylioppilasteattereita. Näytelmäkilpailut. Teatteripäivät. Harrastajateatteriseuroja: esim. Finnish British Society, Cercle Franco-Finlandais, Deutscher Theatre Zirkel, Tampereen Popteatteri. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.

- **Teperi**, Jouko: Pro Carelia : vuosisadan iltama Helsingin Seurahuoneessa 13.11.1893. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1986.
- **Teperi**, Jouko: Viipurin Suomalainen Kirjallisuus-Seura näytelmien kustantajana vuosina 1867-1876. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1959.
- **Tilli**, Elli & Lius, Ludvig: Agricolan kirkkokuoro 1919-1928. Viipuri, 1928.
- **Tilli**, Kalevi: Boris Sirpo Viipurin musiikkielämässä. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Tilli**, Kalevi: Juho Lallukka, Viipurin suomalaisen teatterielämän perustajana ja tukijana. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Tilli**, Kalevi: Mie ja miu tiatteriin Viipuris - Elämäkuvia ja teatterikaskuja Juho Lallukasta. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino : Karjala-lehti, 1997.
- **Tilli**, Kalevi: Toivo Kuula Viipurissa. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Tilli**, Kalevi: Viipurilaisesta elämäntyylstä 1930-luvulla. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Tiusanen**, Armas: Karjalan Laulu-Veikot r.y. 1940-1950. Lappeenranta : Karjalan Laulu-Veikot, 1950.
- **Topelius**, Zacharias: Finland framstäldt i teckningar. Plancherna från Adler & Dietz i Dresden. Helsinki : A. W. Gröndahl & A. C. Öhman, 1845.
- **Tulkki**, Viljo: Kertomus Virolahden musiikkiyhdistyksen 50-vuotisesta toiminnasta vuosilta 1923-1973. Virolahti : Virolahden musiikkiyhdistys, 1973.
- **Ullberg**, Uuno: Viipurin Pyöreä Torni. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 4. Helsinki, 1980. Alunperin Viipuri, 1924.
- **Uotinen**, Mikko: Ihmisyyden tähti : Terijoen laulujuhille. Viipuri : Tekijä, 1913.

- **Uotinen**, Mikko : Kannas kaunis - surun kaunis ... : juhlaruno Terijoen seurojentalon vihkiäisiin 5-2-1922. Viipuri, 1922.
- **Uotinen**, Mikko : Kannelkaihoa : Kirvun lauluseuralle sen 30-vuotiseen juhlaan. Viipuri, 1911.
- **Uotinen**, Mikko: Kotikummun kunniaksi : juhlaruno Terijoen laulu- soitto- ja urheilujuhliin kesäkuun 23 - 25 p:nä 1923. Viipuri, 1923.
- **Uotinen**, Mikko: "Kun ei kuuta, aurinkoa, kansan pohjoisen povessa" : Kalevala-juhlaan Sortavalassa 28-2-20. Sortavala, 1920.
- **Uotinen**, Mikko: Terijoen laulujuhlan alkuvaiheet. Terijoki, 1910.
- **Uudenkirkon** muistoja. Toimittanut: Antti Koiranen. Tampere : Uusikirkkoseura, 1977.
- **Vaienneet** tempelit : Suomen Neuvostoliitolle luovuttaman alueen kirkot sanoin ja kuvin. Toim. Leo G. Pohjola. Jyväskylä, 1953.
- **Valkonen**, Olli: Viipurin taiteenystävät 1890-1940. Helsinki : Viipurin taiteenystävät, 1992.
- **Veistäjä**, Verner : Viipurin ja muun Suomen teatteri : Suomalaisen Maaseututeatterin - Viipurin Näyttämön - Viipurin Kaupunginteatterin historia näyttämötaiteemme vakiintumisen ja kehityksen kuvastajana. Helsinki, 1957.
- **Veltheim**, Katri: Kultainen rinki : kulttuurikuvia Viipurista 30-luvun kehyksissä .Helsinki : Tammi, 1984.
- **Vesterdahl**, Verner: Teatterit ja näytelmät : sivistyshistoriallinen kuvaus. Käkisalmi : Kansanvalistusseura, 1909.
- **Venäjän** ja Suomen kulttuurisuhteet 1800- ja 1900-luvuilla : näyttely 5.12.2001-18.1.2002 Venäjän Federaation valtiollisten arkistojen näyttelysali Bolsaja Pirogovskaja 17, Moskva. Toimittaja: Elisa Orrman. Näyttelydesign: Jyrki Paaskoski. Käännökset: Sirpa Heino, Gennadi Muravin & Mare Raudalainen. Näyttelyjulkaisu. Alkuteos "Kulturnoje vzaimodeistvije Rossii i Finljandii v XIX-XX vv. : vystavka s 5 dekabnja 2001 g. po 18 janvarja 2002 g. v Vystavotsnom zale federalnyh gosudarstvennyh arhivov Moskva, ul. Bolsaja Pirogovskaja, 17". Helsinki, Moskova : Kansallisarkisto, Venäjän Federaation arkistolaitos, 2001.
- **Viborgs** konstvännen XXIV utställning å Ritskolan 24/III-2/IV 1923. Kataloger över konstutställningar. Viipuri, 1923.
- **Wiipurilaisen** osakunnan laulajat 1930-1980. Toimitus ja taitto: Eero I Pukkala ; valokuvaajat: Eija-Leena Hirvilahti...et al. Kaukomieli 12. Helsinki : WIOL Wiipurilaisen osakunnan laulajat, 1980.

- **Viipurilaiset** muistomerkit : puheenvuoroja tutkimuksesta ja restauroinnista = Vyborgskie pamâtniki : vystupleniâ ob issledovaniâh i restavrâcii. Toimittaja: Sinikka Joutsalmi ; venäjän kieliset käännökset: Galina Pronin. Suomen Unesco-toimikunnan julkaisuja 68. Helsinki : Icomosin Suomen osasto, 1994.
- **Viipurilaisia** ylioppilaslauluja. Viipuri : Viipurilaiset ylioppilaat, 1934.
- **Viipurin** kaupungin taidemuseo : luettelo 1931. Viipuri, 1931.
- **Viipurin** laulu-veikot (W.S.B.) 1897-1922. Toimitus: G. A. Enqvist ... et al. Viipuri : Viipurin lauluveikot, 1922.
- **Viipurin** Lauluveikot 1897-1957. Julkaisutoimikunta: Joel Kokko, Vilho Pyykkö & Eino Reponen. Helsinki : Viipurin Lauluveikot, 1957.
- **Viipurin** lauluveikot 1897-1977. Toimituskunta: Kalervo Huuhka...et al. Helsinki : Viipurin lauluveikot, 1977.
- **Viipurin** lauluveikot 100 vuotta : 1897-1997. Julkaisutoimikunta: Juhani Leinonen...et al. Helsinki : Viipurin lauluveikot, 1997.
- **Viipurin** musiikkiopisto 1918-1928. Viipuri, 1928.
- **Viipurin** suomalaisen kirjallisuus-seuran asetukset : vahvistetut 1 p. marraskuuta 1859. Viipuri: Viipurin suomalainen kirjallisuusseura, 1860.
- **Viipurin** taidemuseo: "Karjalan" järjestämä viipurilaisten yksityisten taidekokoelmien I näyttely Viipurin Taidemuseossa 25.4-10.5.1931. Viipuri, 1931.
- **Viipurin** taiteenystävät = Wiborgs konstvänner Viipurin taiteilijaseura : juhlanäyttely = jubileumsutställning. Komissaari: Olli Valkonen. Näyttelytoimikunta: Bruno Tuukkanen...at al. Helsinki : Viipurin taiteenystävät, 1965.
- **Viipurin** taiteilijaseura 40-vuotisnäyttely 30.10.-10.11.1970 : Galerie Hörhammer, Yjrönkatu 11 = Georgsgatan. 1970.
- **Viipurin** taiteilijaseura 70 vuotta : Etelä-Karjalan taidemuseo, Lappeenranta 5.9.-8.10.2000, Kaapelitehdas, Helsinki 21.10.-13.11.2000. Näyttelyjulkaisu. Lappeenranta : Viipurin taiteilijaseura, 2000.
- **Viipurin** taiteilijaseuran 60-vuotisjuhlanäyttely : Espoon kaupungin näyttelytila OTSO 6.9.-7.10.1990, Etelä-Karjalan taidemuseo 12.10.-11.11.1990. Taiteilijaesittelyt Aimo Vuorinen. Lappeenranta: Lappeenrannan kaupunki, 1990.
- **Viipurin** teatteritalo 1832-1932 : Viipurin Teatteritalon 100-vuotisjuhla. Viipuri, 1932.
- **Viipurin** työväen teatteri : 25-vuotisjulkaisu v. 1898-1923. Viipuri : Viipurin työväen teatteri, 1923.

- **Viiste**, Juhani O. V.: Viihtyisä vanha Wiipuri : kulttuurimuistojen, kuulujen puistojen, kauniiden tornien kaupunki : yleisiä rakennuksia ja yksityistaloja, kotiseutukulttuurin muitakin aloja : mittaus-, sisustus- ja koristetöitä, historiasta tuttuja henkilöitä : menneiden polvien miehiä, naisia, viimeisten vuosien viipurilaisia : kalmisto- ja kartanotaidetta kahdeksattasataa kuva-aihetta. Alunperin julkaistu 1943. Kolmas painos. Porvoo : WSOY, 1948.
 - **Viitanen**, Vihtori : Viipurin työväenteatteri kymmenen vuotta : toimintakertomus syysk. 1:stä p:stä 1898 syysk. 1:seen p:ään 1908. Viipuri : Viipurin työväenteatteri, 1908.
 - **Wilska**, Varpu: Aarno Karimon kalevalainen kansa. Näyttelyjulkaisu. Lappeenranta : Etelä-Karjalan taidemuseo-Kymen läänin aluetaidemuseo, 1989.
 - **Virtanen**, Leea : Kalevalainen laulutapa Karjalassa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1968.
 - **Wrede**, K. A.: Skisser från det gamla Wiborg. Af K. A. Wrede med historisk text af Gabriel Lagus. Helsinki: Hagelstam bokhandel, 1895.
 - **Väänänen**, Jorma: Huomioita rautulaisista kansansävelmistä. Artikkel. Kaukomieli 8. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1937.
 - **Ärmänen**, Mirjami: Kuvia Karjalasta = Bilder aus Karelien. Karjala maalaustaiteen aiheena. Eckental-Eckenhaid : M. Ärmänen, 1993.
-

14. TIEDONVÄLITYKSEN HISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin tiedonvälityksen historiaa käsitteleviä teoksia mm. paikallisten sanoma- ja aikakauslehtien vaiheet sekä postin, puhelimen ja muiden tiedotusvälineiden historia. Lisäksi mukana on tutkimuksia lehdistökirjoittelusta liittyen Karjalan asemaan sekä suomalaisena maakuntana ja rajaseutuna että kiistojen kohteena ja menettynä alueena mukaan lukien neuvostovenäläiset näkemykset. Hyvä kokoomateos Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan eri kausijulkaisuista on Veli Kolarin "Karjalaista sanoma- ja aikakauslehdistöä 1821-1969 : luettelo" (1971).

- **Alkio**, Olavi: Sinirististä 1918 suveen 1939 = Från Finlands flagga 1918 till sommaren 1939 = The Blue Cross from 1918 to the Summer of 1939. Teksti: Olavi Aikio. Översättning: Birgit Fortelius-Tuomi. Translation: Marjut Särkkälä & Jyri Turunen. Näyttelyjulkaisu postikorttien historiasta. Helsinki : Postimuseo, 1999.
- **Ampiaisen** parhaat pilat ja pilakuvat. Kausijulkaisu 1909-1927. Viipuri : Ampainen, 1921.
- **Elsinen**, Pertti: Rajavahti - kansan Voima 1907-1940 : Kuopion läänin itäisen ja Viipurin läänin itäisen vaalipiirin sosialidemokraattinen piirilehti. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun korkeakoulu, 1983.
- **Eriksson**, Harry: Wiborg, Suomen liberaalisen sanomalehdistön esikoinen. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1965.
- **Grönroos**, S.: Nykyisten posti- ja lennätinpiirien sekä Viipurin lakanneen posti- ja lennätinpiirin postitarkastajien elämänvaiheita. Vaasa, 1950.
- **Helkiö**, Eero J.: Luovutetun Karjalan, Petsamon ja Sallan postihistoriaa = The postal history of territories ceded to USSR - Karelia, Petsamo and Salla. English translation: Ronald Dwight. Helsinki : Hellman, 1980.
- **Hurskainen**, Juuli: Idän ja lännen välissä : Suomalaiskansallinen identiteetti Karjala-kysymystä koskevissa sanomalehtiartikkeleissa vuonna 2000. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2001.
- **Hyvämäki**, Lauri: Suomalaiset ja suurpolitiikka : Venäjän diplomatia Suomen sanomalehdistön kuvastimessa 1878-1890. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1964.
- **Julkunen**, Martti: Talvisodan kuva : ulkomaiset sotakirjeenvaihtajat Suomessa v. 1939-1940. Väitöskirja, Turun yliopisto. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C, Scripta lingua Fennica edita 15. Turku : Tekijä, 1975.

- **Kaltakari**, Maija: Karjala suomalaisessa maailmankuvassa : tutkimus Suur-Suomi ihanteesta Akateemisen Karjala-seuran propagandajulkaisuissa. Opinnäyte. Kansainvälinen politiikka. Tampere : Tampereen yliopisto, 1993.
- **Karemaa**, Outi: Vihollisia, vainoojia, syöpäläisiä : venäläisviha Suomessa 1917-1923. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Bibliotheca historica 30. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1998.
- **Karjalan** aamulehti 1924 : asiamiehen muistikirja. Wiipuri, 1923.
- **Karjalan** mailta : Itä-Suomen sanomalehtimiesyhdistyksen kevätjulkaisu. Viipuri : Itä-Suomen sanomalehtimiesyhdistys, 1925.
- **Kiianen**, Mikko: Karjalaisuus ja inkeriläisyys Karjala-lehdessä vuosina 1920-1953: lehden ilmentämä etnisyys ja identiteetti eri historiallisissa tilanteissa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.
- **Kivisaari**, Jouko: Suomen Heimon sisällys vuosina 1923-1944. Suomen heimo oli Akateemisen Karjala-seuran äänenkannattaja. Helsinki : Kerho 22, 1992.
- **Kolari**, Veli: Karjalaista sanoma- ja aikakauslehdistöä 1821-1969 : luettelo. Toim. Sulo Haltsonen. Helsinki : Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, 1971.
- **Kontula**, Olavi: Sanomalehti Karjala ja lapuanliike. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1968.
- **Kuittinen**, Arja: Karjalan palauttamiskysymys suomalaisessa sanomalehdistössä : tutkimus neljän sanomalehden Karjala-kirjoittelusta ja toimittajien käsityksistä kysymyksestä Neuvostoliiton hajoamisprosessin aikana. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1993.
- **Kulha**, Keijo K.: Karjalan siirtoväen asuttamisesta käyty julkinen keskustelu vuosina 1944 - 1948. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1967.
- **Kulha**, Keijo K.: Karjalaisen siirtoväen asuttamisesta käyty julkinen keskustelu vuosina 1944-1948. Väitöskirja. Public discussion of the settlement of the displaced Karelian population in the years 1944 - 1948. Studia historica Jyväskyläensia 7. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1969.
- **Kunttu**, Tapani: Vasemmistoliberaalin kuva 1919 : Karjalan Aamulehti ja Suomen itsenäistymisvaiheen jälkeiset suuret ratkaisut. Turun yliopisto. Poliittisen historian tutkimuksia D 1982, 2. Eripainos Turun historiallinen arkisto 37, 1982. Turku : Turun yliopisto, 1982
- **Käkisalmen** sanomat 1906-1931. Käkisalmen sanomain 25-vuotisjulkaisu. Käkisalmi, 1931.
- **Laakso**, Arja: Heimolehden merkityksestä karjalaiselle siirtolaisväestölle : Karjala-lehden lukijatutkimus. Opinnäyte. Tiedotusoppi. Tampere : Tampereen yliopisto, 1978.

- **Laatokan** Sirpaleet : 10-vuotismuistojulkaisu. Sortavala , 1937.
- **Laatokka** 1881-1931 : sanoma Sortawalasta ja Itä-Karjalasta. 50-vuotisjulkaisu jaettiin Laatokan N:o 131 mukaan kaikille tilaajille. Sortavala : Laatokka, 1931.
- **Laitiola**, Kirsi: 1830- ja 1840-lukujen lehtikielen frekvenssianalyysia: suomalaiset sanomalehdet kehittyvässä maailmassa. Sis. Sanansaattajan Viipurista. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1998.
- **Launo**, Peter : Naapurina Suomi : Neuvosto-Karjalan suomenkielisen sanomalehdistön asennoituminen Suomeen vuosina 1920-1937. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1976.
- **Launo**, Peter: Neuvosto-Karjalan suomenkielinen sanomalehdistö vuosina 1920 - 1937. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1976.
- **Leimu**, Erkki: J. A. Lylyn kausi Viipurin Sanomissa vuosina 1892-1901. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1961.
- **Leinonen**, Kullervo: Sankariverta ja murhakoplia - julkista keskustelua Itä-Karjalan pakolaisista ja Akateemisesta Karjala-Seurasta keväällä 1922. Eripainos. Oulu : Oulun yliopisto, 1991.
- **Lepikkö**, Rauno: Telefoonin tekijät, langan laittajat : monttööreistä asentajiin ja Pohjois-Karjalan ensimmäisistä puhelintoimiluvista vuosilta 1889-1899 nykypäivään : Sortavalan telefontoimiluvista rautateitse Pohjois-Karjalaan vuonna 1925, vuoden 1935 tilaajalinjoista sodanajan puhelintoihin, viestimiehiin ja asentajien arkeen. Kontiolahti : Puhelin oy Telekarelia / Pohjois-Karjalan viestikilta, 1998.
- **Lundmark**, Elis & Walli, Harry V.: Suomi, Karjala, Aunus, Inkeri : erikoisluettelo 1944. Suomen filatelistiseuran julkaisuja 7. Helsinki : Suomen postimerkkilehti, 1944.
- **Luostarinen**, Heikki: Perivihollinen : Suomen oikeistolehdistön Neuvostoliittoa koskeva viholliskuva sodassa 1941-44 : tausta ja sisältö. Tampere : Vastapaino, 1986
- **Luttinen**, Elsa: Maaseutukirjeet Viipurin läänin suomenkielisten sanomalehtien vaikutusalueiden kuvastajana vuosina 1910-1912. Opinnäyte. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1983.
- **Makkonen**, Heikki: Palvelevatko radio ja televisio kirkkoa : Suomen ortodoksisen kirkkokunnan yhteistyö Oy Yleisradio Ab:n kanssa vuosina 1930-1990 ja mahdollisuudet toteuttaa kirkon uskontokasvatusta radion ja television välityksellä. Joensuun yliopiston teologisia julkaisuja 2. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1992.

- **Mäkinen**, Eero: Laatokka-lehti Raja-Karjalan ja suomalaisuuden äänenkannattajana. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1985.
- **Paavolainen**, Erkki: Sanomalehti Karjalan kohtaloita 1904-1954. Lahti : Karjalan kirjapaino, 1954
- **Paksal**, Reijo: Viipurin lehdistö ja Suomen ulkopolitiikan idänkysymykset vuosina 1919-1922. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1969.
- **Pantsu**, Pekka: Aamulehdessä, Karjalaisessa ja Satakunnan Kansassa 1990-91 käyty keskustelu 1944 luovutetuista alueista. Opinnäyte. Tampere : Tampereen yliopisto, 1993.
- **Perko**, Touko: Sanomalehdistö sodan ja säännöstelyn puristuksessa 1939-1949. Artikkelit. Suomen lehdistön historia 3 : Sanomalehdistö sodan murroksesta 1980-luvulle. Päätoimittaja Päiviö Tommila. Kuopio : Kustannuskiila, 1988.
- **Pietilä**, Anna-Maija: Vienen karjalaisten liiton ja Karjalan sivistysseuran aikakauslehtien artikkelihakemisto 1906-1994. Aikakauslehdet: Karjalaisten pakinoita, Karjalan kävijä, Karjalaisten sanomat, Toukomies, Karjalan huomen, Viena-Aunus & Karjalan heimo. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1996.
- **Piironen**, Kaija: Sosialidemokraattisen puolueen ja lehdistön suhtautuminen Itä-Karjalan kysymykseen vuosina 1918-1922 . Opinnäyte. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, 1976.
- **Pilli**, Arja: Viipurin Sanomat Matti Kurikan päätoimittajakaudella 1890-1894. Opinnäyte. Turku : Turun yliopisto, 1977.
- **Porkka**, Riitta: Helsingin Sanomien, Työmiehen ja Viipurin suhtautuminen Viipurin läänin venäläistämiseen toisella sortokaudella 1908-1914. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1992.
- **Postimerkkihinnasto** : Suomen, Aunuksen, Pohjois-Inkerin, Karjalan ja Eestin (Viron) merkeistä kappaleittain, sarjoina ja kokoelmina. Helsinki : Nuoren voiman kokeilu- ja kojeliike, 1932.
- **Prinimai nas**, Suomi-krasavitsa : "Osvoboditelnyi" pohod v Finljandiju 1939-1940 gg. Sost. Jevgeni Balasov. Tsast I : Sbornik dokumentov i fotomaterialov. Teos koostuu suomalaisista ja venäläisistä lehtikirjoituksista ja sotahistoriallisista asiakirjoista, joissa käsitellään talvisotaa. Pietari, 1999.
- **Ranta**, Niilo: Suomen postimestarit 1809-1984 : virkoihin nimitetyt postimestarit, postinhoitajat, posti- sekä posti- ja lennätinkonttorien konttorinhoitajat, kuin myös postikonttorien päälliköt. Postikonttorien päälliköt r.y. Helsinki : Postipankki, 1986.
- **Rasimus**, Tomi Kalevi: Repola ja Porajärvi Suomen Karjalan sanomalehdistössä 1918-1921. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1996.

- **Rintala**, Paavo: Sotilaiden äännet : Kannaksen läpimurtotaisteluista 1944. Yleisradion ääniarkistosta koonnut Paavo Rintala. 5. painos Helsinki : Uusi kirjakerho, 1975.
- **Rissanen**, Markus: Karjala 80 vuotta 1984. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1984.
- **Sanoma-** ja aikakauslehdet [Pienpaineaineisto] : 1810-1944. 19 kotelo. Sisältö: Sanoma- ja aikakauslehtien tuotanto, jakelu, ilmoittelu, tilaus ja myynti. Lehtiyritysten sääntöjä, vuosikokouksia, kursseja ja juhlia. Lehtimiesten yhdistyksiä, kerhoja ja klubeja. Lehtiasiamiehet ja asiamiesoppaat. Paikallis-, puolue- ja maakuntalehtiä. Käsityö-, koululais-, raittiuslehtiä. Urheilu- ja veikkauslehtiä. Isänmaallisia juhlanumeroita. Painoasiain ylihallitus. Lehdistöensuuri. - Finlands svenska publicistförbund. Suomalainen sanomalehtimiesliitto. Suomen urheilusanomalehtimiehet. Suomen sosialidemokraattinen lehtimiesliitto. Aikakauslehdentoimittajain kerho. Helsingin suomalainen sanomalehti-osakeyhtiö. Työväen sanomalehti-osakeyhtiö. Arkistoaineisto. FENNICA - Suomen kansallisbibliografia.
- **Sanomalehdistön** päivä : Viipurissa 18 4/11 99. Toim.: Kaarlo Renström ...et al. Wiipuri : Wiipurin uusi kirjapaino, 1899.
- **Savela**, Anne: Kenraalin Karjala-möläytys : 13 sanomalehden suhtautuminen prikaatikenraali Kari Hietasen Karjala-puheisiin kesällä 1998. Opinnäyte. Tiedotusoppi. Tampere : Tampereen yliopisto, 1999.
- **Se** pyörii sittenkin : Viipurin Filatelistikerho 25-v. Julkaistu 1946.
- **Sedergren**, Jari: Filmi poikki... : poliittinen elokuvasensuuri Suomessa 1939-1947. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1999.
- **Silander**, Alpo: Sanansaattaja Viipurista. Artikkelit. Kaukomieli 7. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1935.
- **Soikkeli**, Kaarle: Suomen sanomalehdistö vv. 1771-1900. Viipuri, 1910.
- **Sortavalan** puhelinluettelo 1939. Näköispainos 1989.
- **Suistamon** ja Suojärven puhelin: Suistamon ja Suojärven puhelin o.y. 1923-1933. Toim. P. Jokinen. Sortavala, 1933.
- **Suomen** postimerkkien käsikirja 5. Toimitus D. A. Dromberg & Kalle Vaarnas. Suomen filatelistiliiton julkaisusarjan julkaisu 2. Helsinki : Suomen filatelistiliitto, 1970.
- **Suomen** sanomalehtimiehet : henkilötietoja Suomessa nykyään toimivista aktiivisista sanomalehtimiehistä. Suomen Sanomalehtimiesten Liiton päätöksen mukaisesti toimittanut Heikki Koivula. Matrikkelin henkilötiedot ovat koonneet Suomen Sanomalehtimiesten Liiton sihteeri Woldemar Sundman ja Heikki Koivula. Helsinki : Suomen Sanomalehtimiesten Liitto, 1925.

- **Vahervuori**, Mikko: Viipurin Telefooniosakeyhtiö 1891 - 1916 : katsaus yhtiön vaiheisiin. Viipuri, 1917.
 - **Vasama** : nuorsuomalaisten sanomalehtimiesten juhla-julkaisu 12.-13.11.1910. Viipuri, 1910.
 - **Vienan** karjalaisten liiton ja Karjalan sivistysseuran aikakauslehtien artikkelihakemisto 1906-1994. Toimittaja Anna-Maija Pietilä. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1996.
 - **Vihavainen**, Timo: Marssi Helsinkiin : Suomen talvisota neuvostolehdistössä. Helsinki : Tammi, 1990.
 - **Vihavainen**, Timo: Suomi neuvostolehdistössä 1918-1920. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Historiallisia tutkimuksia 147. Helsinki : Suomen historiallinen seura, 1988.
 - **Viipurin** ja Kaakkois-Suomen puhelinluettelo 1943:1. Näköispainos julkaistu 1989.
 - **Viipurin** puhelinluettelo 1925, 1934, 1935, 1936 & 1938. Viipuri : Karjalan kirjapaino, 1925, 1933, 1934, 1935 & 1937.
 - **Viipurin** puhelinluettelo 1939. Näköispainos, julkaistu aluperin Viipurissa 1938. Helsinki : Akateeminen kirjakauppa, 1988.
 - **Viipurin** työväen sanomalehti- ja kirjapaino-osuuskunta: Kertomus Viipurin työväen sanomalehti- ja kirjapaino-osuuskunta r.l:n 20-v. toiminnasta. Viipuri, 1925.
 - **Viipurin** työväen sanomalehti- ja kirjapaino-osuuskunta r.l. 1905-1930 : Työ. Kansan työ. Viipuri, 1930
 - **Viipurin** työväen sanomalehtijä. Julkaistu 1930.
 - **Wunsch**, Sinikka: Bolshevikkiryssä talvisodan vihollinen. Suomalaisten sanomalehtien Neuvostoliitosta luoma viholliskuva talvisodan aikana talvella 1939-1940. Opinnäyte. Oulu : Oulun yliopisto, 1995.
 - **Vuoristo**, Sakari: Sortavalan sanomalehdistö 1880-1940. Suomen sanomalehdistön historia -projektin julkaisuja 2. Turku, 1975.
 - **Zilliacus**, Ville: Kun Karjalasta kajahti : muistiinpanoja Kaakkois-Suomen radiosta vuoteen 1944. Helsinki : Karjalan liitto, 1985.
-

15. HENKILÖ- JA SUKUHISTORIA

Lukuun sisältyy Viipurin läänin henkilö- ja sukuhistorioita kuten elämäkerrat ja muistelmat sekä sukututkimukset yksittäisten sukujen vaiheista. Huomattava osa henkilö- ja sukuhistoriasta on läheisesti yhteydessä paikallishistorioihin ja kotiseutukuvauksiin. Sankarivainajien matrikkelit on sijoitettu sotahistoriaan, taiteilijamatrikkelit taiteen historiaan ja uskonnollisten merkkihenkilöiden elämäkerrat kirkkohistoriaan.

*Mikkelissä toimiva **Karjala-tietokanta** (<http://personal.inet.fi/palvelu/karjala-tk/>) tuottaa ja tarjoaa atk-pohjaista väestötieteellistä lähdeaineistoa sekä yleiseen tieteelliseen tutkimukseen sekä sukututkimukseen. Sen tietokanta perustuu luovutetun Karjalan seurakuntien kirkonkirjoihin, jotka siirrettiin aikoinaan Viipurin maakunta-arkistosta nykyiseen Mikkelin maakunta-arkistoon. Tässä mainitut suku- ja henkilöhistoriat on koottu yliopistokirjastojen yhteistietokanta **LINDA**:n ja maakuntakirjastojen yhteistietokanta **MANDA**:n saatavuustietojen perusteella.*

15.1. HENKILÖHISTORIA

- **Aalto**, R.: Kolmen fennomanin matka. Kirj. R. A. Wiipuri, 1876.
- **Aejmelaeus**, Salme: Kaksi lakeutta. Isovanhempieni tarinaa. Hämeenlinna : Karisto, 1989.
- **Aejmelaeus**, Salme: Marraskuun vuokot : vanhempieni tarinaa. Hämeenlinna : Karisto, 1991
- **Aejmelaeus**, Salme: Terijoen vuokot. Muistelmat. Hämeenlinna : Karisto, 1998
- **Ahti**, Martti: Ryssänvihassa : Elmo Kaila 1888-1935 : aktivistin asevoimien harmaan eminenssin ja Akateemisen Karjala-Seuran puheenjohtajan elämäkerta. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1999.
- **Ahrenberg**, Jac.: Människor som jag kánt : personliga minnen, utdrag ur bref och anteckningar 1 (1904), 2 (1907), 3 (1908), 4 (1909), 5 (1910) & 6 (1914). Helsinki : Söderström, 1904-1914.
- **Akkanen**, Mauri: Isäni, Taipaleen taistelija. Väinö Akkasen muistiinpanot kirjaksi toimittanut Mauri Akkanen. Helsinki: M. Akkanen, 1999.
- **Alaja**, Aune & Alaja, Osmo: Myös isämme uskoivat ennen. Tampere: O. Alaja, 1991.

- **Andrejeva**, Vera: Talo Vammelsuussa. Suom. S. S. Rajainen. Uusikirkko ja Terijoki. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1977.
- **Andrén**, Erik: Missä on veljesi? Suomentanut Heikki Kaskimies. Alkuteos ”Var är din broder?”. Otalampi : Sahlgren, 1984.
- **Anttonen**, Anna-Kaisa: Lapsuuteni Mukkelinmäki : historiikki. Pyhäjärvi Vpl. A.-K. Anttonen, 1996.
- **Anttonen**, Simo: Kunnallismiehen muistelmia koti-Karjalasta. Rautjärvi : S. Anttonen, 1987.
- **Artell**, Abel: Heikon muistelmia. Viipuri : Tekijä, 1922.
- **Aspelin**, Eliel: Johannes Takanen : elämä ja teokset. Virolahtelainen kuvanveistäjä. Ital. "Johannes Takanen : vita e lavori / scritto da Eliel Aspelin" (1996). 1. painos Helsinki, 1888.
- **Bergroth**, Kersti: Oma muotokuva. Viipurilainen kirjailija. 2. painos 1943. 1. painos Helsinki: Otava, 1942.
- **Bryan**, Marjatta: Rakkauden koulu alkoi Viipurissa. Helsinki: M. Bryan, 1999.
- **Chukovskaya**, Lydia: To the Memory of Childhood. Lapsuusmuistoja Terijoen Kuokkalasta. 1988.
- **Colliander**, Tito: Aarnikotka. Suom. Kyllikki Härkäpää ; esipuheen kirjoittanut Kristina Rotkirch. Omaelämäkerta. Helsinki : Weilin & Göös, 1968
- **Colliander**, Tito: Bojorna. Muistelmat Terijoelta ruotsiksi. 1933.
- **Colliander**, Tito:: Kohtaaminen. Terijokelaisen kirjailijan omaelämäkerta. 1972.
- **D. E. D.** Europaeus : suurmies vai kummajainen. Toim. Matti Kuusi, Pekka Laaksonen & Senni Timonen. Kalevalaseuran vuosikirja 67. Helsinki : Suomalainen kirjallisuuden seura, 1988.
- **Ediths** brev. Brev från Edith Södergran till Hagar Olsson. Med kommentar av Hagar Olsson. Tukholma : Bonnier, 1955. Helsinki : Schildt, 1955. ”Edith Södergranin kirjeet” suomentanut Pentti Saaritsa. Helsinki : Otava, 1990.
- **Eerola**, Eero: Elin Irene Sellgren : 1.11.1935 : in memoriam. Viipuri, 1935.
- **Elettyä** elämää : Tyyne-Kerttu Virkki 90 vuotta 5.6.1997. Toimittaneet Tyyne-Kerttu Virkki, Sirkka-Liisa Uutela & Siiri Valli. Helsinki : T.-K. Virkki, 1997.
- **Enckell**, Olof: Den unga Hagar Olsson. 1949.
- **Enckell**, Olof: Klostret vaknade tidigt. Sammanställning: Ulf Thomas Moberg. Texterna hämtade ur: Ett klosteräventyr, 1930. Stockholm : Cinclus, 1998.

- **Enckell**, Olof : Rajan vartio : jalkamatkoja Raja-Karjalassa. Suom. alkuteoksesta Vakt i öster : vandringar i Gränskarelen Sakari Jotuni ja Irma Harmas. Helsinki : Söderström, 1939.
- **Enckell**, Olof: Talonpoika ja soturi : jälkikirjoitus teokseen "Rajan vartio" . Suom. alkuteoksesta Krigaren och bonden Toini Havu. Helsinki : Otava, 1941.
- **Enckell**, Olof: Viesti erämaasta. Suom. Lauri Kemiläinen alkuteoksesta "Rapport från ödemarken" (1942). Helsinki, 1943.
- **E. R. Wahlman** : 1901-1926. Viipuri, 1926.
- **Europaeuksesta** Setälään : seitsemän suomalaisen kirjeenvaihtoa József Budenzin kanssa 1863-1891. Toimittanut Viljo Tervonen. Helsinki : Suomalais-ugrilainen seura / Tiedekirja , 1999.
- **Forsman**, A. V.: Taavetti Emanuel Taneli Europæus. Jyväskylä : Gummerus, 1896.
- **Forsman**, Arvo: Arvon mukaan... : muistikuvia Räisälästä ja sota-ajalta. Kauppiaan muistelmat. Tampere : A. Forsman, 1999.
- **Haavio**, Martti: Nuoruusvuodet : kronikka vuosilta 1906-1924. 3. painos Porvoo : WSOY, 1999.
- **Haltsonen**, Sulo: Karjalainen kansantutkija : Theodor Schvindtin elämä. Porvoo : WSOY, 1947.
- **Haltsonen**, Sulo: Theodor Schvindt : kansatieteilijä ja kotiseuduntutkija. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1947.
- **Harilainen**, Anton: Elämää Koivistolla : Anton Harilaisen muistelmat. Koonnut: Aake Harilainen. Vantaa : Kajoprint, 1992.
- **Harjunen**, Anna: Muistan teidät aina : opettajana Hyrsylässä ja Hautavaarassa vuosina 1923-1926. Helsinki : A. Harjunen, 1997.
- **Hartikainen**, Eelis: Tunnetut sotilaat. Talvisodan muistelmat. 1980.
- **Heilala**, Johannes: Viipurin toinen pamaus : varusmiesmuistoja Viipurista. Porvoo Helsinki : WSOY, 1971.
- **Hirn**, Sven: Gustaf Gustafsson kävelyllä Wiipurissa 1899. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Holopainen**, Laila: Eräs lapsuus Karjalassa v. 1914-1930. Valkeakoski : L. Holopainen, 1994.

- **Holthoer**, Rostislav: Uskollinen venäläinen. Henkilöhistoria venäläisestä kenraalista Terijoelta. Helsinki : Otava, 1991.
- **Hoving**, Victor: Viipurilainen kertoo...Lyh. ruots. alkuteoksista "En wiborgare berättar för sina vänner" (1944) ja "En wiborgare i Helsingfors och Stockholm" (1945). Helsinki: Otava, 1946.
- **Huittinen**, Eino: Muistkuvvii Karjalast. Hämeenlinna : Karisto, 1984.
- **Huuskonen**, Aarne: Aleksanteri Rahkonen, karjalainen runoilija. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Huvio**, Heikki: Taistellen Tappariin - Heikin sota. Lappeenranta : H. Huvio, 2001.
- **Hämäläinen**, Teuvo: Sain eväät matkalle, avasin laukun, aloin muistella. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1999.
- **Hämäläinen**, Teuvo: Vienolan porttipojan polku Hauholle. Kuusankoski: T.Hämäläinen, 1997.
- **Härkönen**, Esa: Elettyä elämää Laatokan-Karjalassa. Rajavartijan muistelmat. Laaj. 4. painos 1994. 2. painos 1992. 1. painos Tohmajärvi : E. Härkönen, 1991.
- **Härkönen**, Iivo: Vanhan Karjalan ystävän muisto : kouluneuvos Hj. Basil'er 24/12 1857 - 1/8 1927. Helsinki : Karjalan sivistysseura, 1927.
- **Härkönen**, Simo: Suistamon nimismiehen sotamuistelmat. Helsinki : Pääkaupungin suistamolaiset, 1984.
- **Härkönen**, Simo: Tarinoita, kokemuksia, kohtaloita. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Hästö**, Stig H.: Vuodet kertyvät, pilvet haihtuvat : omaelämä-kerrallista tarinaa ja mietteitä seitsemältä vuosi-kymmeneltä. Porvoo Hki Juva : WSOY, 1987.
- **Höckert**, Esther & Borenus, Ingrid : Människor och minnen från Wiborg : vid sekelskiftet. Helsinki : Söderström & C:o Förlagsaktiebolag, 1940.
- **Ijäs**, Kauko: Karjalaispojan ja sotilaan elämää. Helsinki : K. Ijäs, 1999.
- **Ikäheimo**, Veikko: Elämäkertani ja tervehdys Herran omille. Viipuri : Tekijä, 1938.
- **Ilmarinen**: Metsäsissipäällikön muistelmat. 1: Karjalan metsä-sissit nousevat . 2: Taistelut Karjalan vapauttamiseksi. Porvoo : WSOY , 1927-1931.
- **Iivo Härkönen** : karjalainen heimomies. Toimitustyö: Voitto Setälä, Hannes Sihvo & Senni Timonen. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1983.

- **Isojärvi**, Saara: Lierihatun alla : Aurora Sipinen muistelee. Kätilö Sakkolasta. Joensuu : Kansan voima, 1977.
- **Jaatinen**, Sulo: Elämäni sävelet : polut Karjalasta Keski-Suomeen. Sortavalan mlk. Jyväskylä : S. Jaatinen, 1999.
- **Janson**, M.A.: Valaamskije Startsy. 1938.
- **Jarva**, Toivo Johannes: Tuulenpesämänty : kootut kirjoitukset. Toimittanut Vuokko Sinikka Jarva. Helsinki : Jarva-Nikunen sukuseura, 2003.
- **Jauhiainen**, J. Benj & K. R.: Muistelmia vanhemmistamme ja vähän muustakin I-II. Viipuri : K. R. Jauhiainen, 1937-1938.
- **Jokipelto**, Eeva: Väinö Raution Viipuri. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1994.
- **Kaipainen**, Anu: Poimisin heliät hiekat : tarvittavin paikoin kirjallisen vapauden kuvittama kertomus Larin Parasken uskomattomasta elämästä. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1979.
- **Kakkuri**, Veikko: Rakas Kaijani! : elämää viipurilaisen pianistin rinnalla. Pianisti Kaija Salonen-Kakkuri. Julkaistu 2000.
- **Kallas**, Aino: Elämäni päiväkirjat 1: 1897-1916 & 2: 1917-1931. Esipuheella, eräillä lisäyksillä ja huomautuksilla varustanut Kai Laitinen. Helsinki : Otava, 1978.
- **Kallas**, Aino: Kanssavaeltajia ja ohikulkijoita : muistoja ja muotokuvia. Helsinki : Otava, 1945.
- **Kalliola**, Annikki: Työpalveluleirillä Antreassa. Muistelmat naisten työpalvelusta jatkosodan ajan Antreassa 1942. Hajala : Avoin kirja, 1997.
- **Kanervo**, Erkki: Hjalmar Basilier : Karjalan heimon suuren ystävän ja kansansivistystyön edistäjän syntymän satavuotismuisto. Eripainos aikakauslehestä Nuori Karjala ; no. 1-2. 1958. Mikkeli, 1958.
- **Kanniainen**, Sari: Lea Aalto : Karjalan kunnailta Savonmuan Hilimaksi. Mikkeli : Savo-Karjalan maritapiiriliitto, 1998.
- **Kansa**, Ahti: Siirtolaisii pakolaisii Karjalapoikii 1939-1947 : evakkopoika elämää etsimässä. Tavastila : Ahti Kansa, 2001.
- **Kantee**, Lauri: Kansa vaino Suomeamme... Helsinki: L.Kantee, 1989.
- **Kantee**, Lauri: Paimenpojasta pääjohtajaksi : kannakselaispoika muistelee. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Kanerva**, Unto: Jalmari Finne, työn ja mielikuvituksen mies. 2. painos. Hämeenlinna : Hämeen heimoliitto, 1999.

- **Karjalainen** elämäkerrasto. Toimittanut Jaakko Paavolainen. Sisältää 40 elämäkertaa luovutetun Karjalan merkkimiehistä ja -naisista. Porvoo Helsinki : Werner Söderström Osakeyhtiö, 1961.
- **Karjalan** mies aikansa aallokossa. Ludvig Liuksen (1882-1972) omaelämäkerta. Toimittanut ja täydentänyt Anni Lampén. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Karppanen**, Eka: Nuorukaisena Knut Possen jäljillä : piirroksellinen muistelmisto 30-luvun Viipurista. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1987.
- **Karvonen** Olesen, Martta: Lapsuusmuistoja Sakkolan Kiviniemestä. 1995.
- **Kaskimies**, Saimi: Muistellessa : sillat : haave : omistettu sortavalaisille. Helsinki : Tekijä, 1965.
- **Kauttu**, Eva-Riitta: Kerro mummi, kerro vielä. Jääski. Vantaa : Av-taitto, 2000.
- **Kekkonen**, Sylvi: Kotikaivolla : muistikuvia. Sis. muistelmia lapsuudesta Metsäpirtissä. 1. painos 1952. 2. painos Helsinki : Otava, 1965.
- **Kiesi**, Paavo: Taattojen tarinoita ja evakon elämää. Kanneljärveläinen. Helsinki : Kansiopalvelu, 1982.
- **Kihlman**, Karin: Kultainen lapsuus Impilahdella. Tekstin toimittanut Laura Voipio. Porvoo : WSOY, 1983.
- **Kilpi**, Eeva: Muistojen aika. Sisältö: "Talvisodan aika" (1989); "Välirauha, ikävöinnin aika" (1990); "Jatkosodan aika" (1993). Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1998.
- **Kilpinen**, Inkeri: Lallukka, kauppaneuvos Karjalasta. Ven. "Lallukka, kommercii sovetnik iz Karelii" (1988). Lappeenranta : Lappeenrannan teatterikerho, 1987.
- **Kinnunen**, Leevi: Laulu Karjalan Katjuusasta : eli sotapoikien ja siviilirahvaan paimenena Vienassa, Aunuksessa ja Karjalassa jatkosotavuosina 1941-1944 : sotapäiväkirja raportteineen. Oulu : Palavin lampuin, 1972.
- **Kiuru**, Paavo: Ihmisiä Laatokan maisemissa. Valokuvat Anna-Liisa Rahkosen ja Paavo Kiurun perhealbumeista. Lohja : Karas-sana, 1981.
- **Kivekäs**, F. E.: Muistelmia jalkamatkalta maapallon ympäri. Viipuri : Tekijä, 1904.
- **Koho**, Paula: Elämä solmussa : turkinmaton taikaa Lappeenrannasta Viipuriin. Tehtailija Matti Rynénin elämäkerta. Lappeenranta : Karjalan kirjap., 2000.
- **Kokkonen**, Elma: Koskuinjoki Latvalammelta Laatokkaan. Ikaalinen : E. Kokkonen, 1994.

- **Kollontai**, Aleksandra: Hetkiä elämästäni. Suomentanut Olli Kuukasjärvi. Sis. muistelmia kartanosta Muolaalta. Helsinki, Moskova : SN-kirjat, 1990.
- **Kolme** Kutilaista : erään perheen tarinoita vanhasta Äyräpäästä ja elämästä evakkomatkan jälkeen. Toimittanut Annika Kutilainen. Porvoo : A. Kutilainen, 2001.
- **Kolme** naista, kolme kohtaloa : Aino Kallaksen kirjeenvaihtoa Ilona Jalavan ja Helmi Krohnin kanssa vuosina 1884-1913. Toimittanut Riitta Kallas. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1988.
- **Kolme** naista, kolme kohtaloa : Aino Kallaksen kirjeenvaihtoa Ilona Jalavan ja Helmi Krohnin kanssa vuosina 1914-1955. Toimittanut Riitta Kallas. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1989.
- **Konttinen**, Riitta: Eva Cederström : taiteilijan henkilökuva. Helsinki : Otava, 1989.
- **Korhonen-Haili**, Anneli: Nuoruus Karttulassa Viipurin varjossa. Helsinki : A. Korhonen-Haili, 2000.
- **Korpikaivo-Tamminen**, Laura: Kuvioita elämäni kankaassa. Lappeenranta : L. Korpikaivo-Tamminen, 1987.
- **Koskelainen**, Hannu: Evakkopojan kujanjuoksu 1939-1948. Vahviala. Porvoo : H. Koskelainen, 2000.
- **Koskinen**, Rauha: Laatokkani hiekkaranta oli valkoinen. Muistelmat. Karjalan liiton kirjoituskilpailussa vuonna 1999 palkittu kirjoitus. Karkkila : Karkkilan kotiseutuyhdistys, 1999.
- **Kosonen**, Aino: Köyhän tytön tarina : elämänkerta. Tampere : MC-Pilot, 2001.
- **Krohn**, Julius: Nuoren ylioppilaan kirjeitä 1850-luvulla. Helsinki: Otava, 1918.
- **Krohn**, Julius: Suomalaisen kirjallisuuden vaiheet. Kuvaeli Julius Krohn. Täydentänyt ja toimittanut Kaarle Krohn. S. 1-15: Tekijän omakirjoittama elämäkerta. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1897.
- **Krohn**, Meri: Saarelan kreivi ja sepän poika. Helsinki : M. Krohn, 1991.
- **Kuitunen**, Albin: Ne kiiltävät kiskot! : eräs elämäntarina rautatieläiskehyksissä. Jyväskylä : A. Kuitunen, 1980.
- **Kuitunen**, Albin: Näin kertoilee Rata-Veetu : tarinoita rataverkon kasvaessa. Jyväskylä: A. Kuitunen, 1991.
- **Kupiainen**, Unto: Viipurilainen albumirunoilija Matilda Kaihovaara. Artikkelit. Kaukomieli 8. Helsinki : Viipurilainen osakunta, 1937.

- **Könönen**, Terho A.: Huonosti tapetut ja muita Terin tarinoita : Terho A. Könösen tarinoita Sotainvalidilehdessä 1988-1998. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.
- **Laatokan-karjalainen** yrittäjä ja kunnallismies : piirteitä Juho Sakari Pitkäsen elämästä ja työstä. Toim. Pentti Tuovinen. Kuopio : Juho ja Lempi Pitkäsen rahasto, 1994.
- **Lahti**, Inkeri: Polulta ja pientareelta. Toimittanut Juhani Lahti ; piirrookset Anne Metsäkylä & Tiina Elina Jämsä. Kirvulaisen muistelmat. Riihimäki : I. Lahti, 2000.
- **Lainio**, Eka: Viipurin poika Armas J. Pulla. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Laitinen**, Jouko: Metsäkanan pojat : evakkomatka 1939-45. Helsinki : J. Laitinen, 2003.
- **Lakka**, Ahti: Isäni tarina : portterista betoniin. Suojärveläinen yrittäjä. Joensuu, 2001.
- **Lamassaari**, Taina & pappismunkki Arseni: Ina Colliander : puun kosketus. Terijokelaisen kuvataiteilijan elämäkerta. Helsinki: Otava, 1991.
- **Lampi**, Heimo: Tuomarin vala : Sortavalan pojan muistelmat . Helsinki : Kirjapaja, 1989.
- **Langhoff**, Aug.: Sju år såsom Finlands representant inför tronen : minnen och anteckningar åren 1906-1913. Helsinki : Söderström, 1922.
- **Ikonen**, Toivo: Lannistumattomat : Karjalaisia rakentajia ja raivaajia. Lappeenranta : Uosukaisen säätiö, 1961.
- **Latvala**, Yrjö: Isoisä tarinoi talvisodasta ja ajasta ennen sitäkin. Hamina: S. Linna, 1989.
- **Leinonen**, Liisa: Ettäälle omasta koista : Karjalan kunnailta Pohjanmaan poluille. Uukuniemi sota-aikana. Oulu : Suomen rauhanyhdistysten keskusyhdistys, 1999.
- **Leminen**, Erkki: Sikopohjan poika. Ristiina : Parikanniemen orpokotisäätiö, 1990.
- **Leppo**, Jaakko: Viipurilaisia. Lahti: Kivi, 1946.
- **Leppälä**, Juhani: Uskonto, sota ja rauhanvaltakunta - Karjalansa sodassa menettäneen kansanmiehen ajatuksia. Helsinki : Kirjayhtymä, 1967.
- **Leskinen**, Antti: Antti Leskinen, Pietarin kauppias : elämän tarina. Toimittanut Sirkka Karskela. Turku : S. Karskela, 1992.
- **Liakka**, Vuokko: Lääkärinä sodan Viipurissa ja vähän muuallakin. Päiväkirjamateriaalia järjestänyt Puola Katina. Turku: P. Katina, 1975.

- **Loponen**, Seemi: Raudun poika muistelee. Valkeala : A. Toivanen, 1997.
- **Luukas**, Maire & Luukas, Tuuli: Lämpimästi sinun, Karjala : muistikuvia eletystä elämästä, 1998.
- **Malisto**, Kyllikki: P. J. Hannikainen aikalaistensa parissa. Joensuu : SULASOL, Pohjois-Karjalan piiri, 1980.
- **Markkanen**, Erkki: Juho Lallukka : karjalainen elämäntarina. Viipurilainen kauppaneuvos. Jyväskylä : Gummerus, 1976.
- **Marja-Leena**: Muistat sie viel?. Julkaistu uudelleen Annikki Arnin nimellä 1979. Viipurilaisen muistelmat. Helsinki : Mantere, 1953.
- **Matka** eiliseen : muistoja Karjalasta. Koonnut Uljas Kiuru. Lahti : Lahden karjalaisyhteisöt / Karjalaisseurojen Lahden piiri, 1999.
- **Matson**, Alex : Muistelen. Koivisto, Viipuri, Seiskari. Helsinki: Otava, 1971.
- **Mehtelä**, Maila: Temppeleaukio : kirkko Suursaaresta länteen. Arkkitehtiveljesten Timo ja Tuomo Suomalaisen muistelmat. Helsinki : WSOY, 2003.
- **Meskanen**, Antti: Evakkoukon kertomaa. Rautualainen. Helsinki: A. Meskanen, 2001.
- **Metsola**, Mauno: Kapteeni Metsola - rautulaisten ja sakkolalaisten päällikkönä : muistelmateos talvisodan ajoilta. Mikkeli : Rautulaisten pitäjäseura, 1996.
- **Meurman**, Otto-livari & Huovinen, Maarit: 99 vuotta : Mörrin muistelmia. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1989.
- **Meurman**, Otto-I. & Piltz, Martti: Aarno Piltz karjalaisen karttakokoelman luojana ja Viipurin pienoismallin ideoijana. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Meurman**, Otto-I.: Lääket. ja kirurgian tri Lennart Peterson sekä hänen sukunsa. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Miettinen**, K.A. Kalevi: Pöljän pysäkiltä Perkjärvelle. Muolaalaisen muistelmat. Helsinki : K. A. K. Miettinen, 2000.
- **Miettinen**, Sinikka: Tyttö lapsuuden poluilla ja sodan varjostamilla teillä : koti, koivu, pisteaita ja portti. Helsinki : BSV Kirja, 1996.
- **Moilanen**, Matti J.: Kotikoivu ja tähti : matkakertomus vanhasta Suomen Karjalasta. Tampere : MC-Pilot, 2000.
- **Moisio**, Erkki: Lempi Jääskeläinen - Viipurin kuvaaja. Helsinki : Otava, 1983.

- **Muilu**, Martti Juhani: Taipale - Metsäpirtti - Tappari : erään ylioppilaan sota (1939-1944). Helsinki : Alea-kirja, 1988.
- **Muistoja** : Säkkijärven Ylijärven kylästä kotoisin olevan Matti Pätärin muistovärssykirja vuodelta 1900. 1988
- **Mykrä-Mattila**, Mirjam: Karjala takasii : lapsuudenmuistoja Hannilasta, folklorestisia kirjoitelmia, kirjeitä päättäjille, puheluita ja kirjeitä Miinalle, keskustelu Miinan kanssa (Manta ja Miina uhhoovat), sit lopuks mie haasta issestäi. Toimittanut Jouko Tonteri. Piirroukset: Julia Mattila. Halikko : Avoin kirja, 2001.
- **Mäisti**, Tyyne: Muistojeni albumi : kauas jäi lapsuuteni Karjala. Kaipola: Tyyne Mäisti, 2002.
- **Neljätuhatta** veljestä, sataneljä elämäntarinaa : AKS:läinen elämäkerrasto. Toimittaneet: Matti Kuusi & Ville-Paavo Aitola. Kirjoittajat: Aarne E. Helle ... et al. Porvoo : WSOY, 1991.
- **Niinistö**, Jussi: Bobi Sivén : Karjalan puolesta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 804. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2001.
- **Nortia**, Martti: Kyläkasvoja Karjalasta : Tasapään Heikki ja Kousanrannan Anni. Helsinki : M. Nortia, 1989
- **Nurminen**, Sylvia : Karjalan tyttöjä harmaissa. Muistelmat jatkosodan ajalta. Hämeenlinna : Karisto, 1995
- **Näkemiin** jossakin : erään karjalaisperheen talvisota ja evakkotaival. Toimittanut Sisko Latvus. Helsinki : Karas-sana, 1980.
- **Oikarinen**, Salme & Eero: Poika Kainuusta, tyttö Karjalasta lapsuuden muisteluksia. Ristijärvi : S. ja E. Oikarinen, 2002.
- **Okker**, Jaakko & Kärävä, Simo & Seppälä, Anu: Lallukka ja Lallukan lapset. Helsingissä : Ajatus, 2002.
- **Olkinuora**, Jussi: Olkinuoran Jussi karjalaisten kohtalontieillä. Toim. Antti Henttonen. Riihimäki : Vuoksen säätiö, 1983.
- **Olkinuora**, Jussi: Raudusta Valamoon 1918. Hämeenlinna : Karisto, 1966.
- **Orava**, Robert : Muistelmia Viipurista 1890-luvulta. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Paaskoski**, Jyrki: Kollegineuvos Carl Adolph Sattler. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Paavilainen**, Väinö: Virka älä mittää. Toimittanut Kalevi Paavilainen. Helsinki : Paavilaisten sukuseura, 1989.

- **Paavolainen**, Erkki: Unto Seppänen kotiseutunsa kuvaajana. Eripainos teoksesta Montonen, Paavo, Kanneljärvi. Helsinki : Otava, 1957.
- **Paavolainen**, Jaakko: Erkki Paavolainen 1890-1960 : elämäkerran piirteitä. Erip. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteesta 13. Helsinki, 2001.
- **Paavolainen**, Jaakko: Lapsuus Kanneljärvellä. Helsinki : Tammi, 1982.
- **Paavolainen**, Jaakko: Onni Johannes Brummer 1878 - 1944. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Paavolaisen** paikat : kohtaamisia Olavi Paavolaisen kanssa. Toimittanut Henri Terho. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 937. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003.
- **Pakolainen** : muistelmia 19 v. ajalta. Sortavala : Maija Malvala, 1937.
- **Pekkanen**, Erkki: Karjalasta maailmalle. Julkaistu 2001.
- **Pelkonen**, Elna: Karjalan meren äärellä : perimätiedon valoa 1800-luvun ihmiskohtaloihin idän ja lännen rajamaissa. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1959.
- **Pennanen**, Kaarlo: Muolaasta Roomaan : muisteloita Muolaast ja muualtkii. Vantaa : K. Pennanen, 1994.
- **Pessi**, Yrjö: Lapsuuteni Karjalassa. Espoo : Scritti, 2001.
- **Pettinen**, Maiju: Koiviston rannoilta maanmittariksi. Pakila: K. Pettinen, 1990.
- **Piela**, Jelena: Muistatko sireenit Koivistolla. Helsinki : Kirjapaja, 1980.
- **Piepponen**, Pertti: Takaisin Karjalaan : lapsuus ja nuoruus. Suolahti : P. Piepponen, 2000.
- **Pimiä**, Ilmari: Jäivät seudut rakkahimmat : elämää - runoja – muisteluita. Sis. muistoja lapsuudesta Kivennavalla, retkistä Inkeriin, käynneistään Pietarissa ja ystävydestään Olavi Paavolaisen kanssa. Helsinki Porvoo Juva : WSOY, 1980.
- **Pirilä**, Pia Barbara: Hospodi. Muistelmat lapsuudesta Terijoella. Helsinki: Söderström, 1975
- **Pokkinen**, Esko: Seäkymälähe rannal. Muistelmat Räisälästä. 1988.
- **Poppius**, Wille: Matkan varrelta : pääjohtaja Wille Poppiuksen muistelmia. Muistiin merkinnyt Gunnar Wahlroos. Viipuri : Suomen tullivirkamiesliitto, 1937.
- **Pulla**, Armas J.: Viipurilaisii muisteloii ja pariisilaisii. Tekijän kuvittama. Helsinki: Otava, 1980.

- **Pullinen**, Eila: Antreasta Hämeeseen. Lahti : Imprimatur-kustannus, 2001.
- **Purhonen**, Hannu: Unto Seppänen : Kannaksen kuvaaja. Suomussalmi : Myllylahti, 2002.
- **Pyhkäs**, Viljam: Rokka : kertomus konekiväärin miehen sodasta. Viljam Pyhkäksen ääninauhalle kertoman stilisoitu ja puhtaaksi kirjoittanut Kaarlo Nuorvala. 3. painos. Jyväskylä : Pohjola, 1956.
- **Pystynen**, Raimo: Pitkä evakkotaival. Vahvialaisen muistelmat. Hamina : R. Pystynen, 1991.
- **Päivänsalo**, Marja: Heikki Lähimaa, viipurilainen pankkimies. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 12. Helsinki, 1998.
- **Päättalo**, Niilo: Karjalan kaikuja ja muita kertomuksia. Kuusamo : N. Päättalo, 1988.
- **Pöysti**, Lasse, Sortavalasta Pariisiin. Sisältö: Lassen oppivuodet ; Jalat maahan ; Lainatakki ; Pallo maton alla. Helsinki: Otava, 2000.
- **Rahikainen**, Paavo: Tavallinen päivä joella : sotamuistoja Kannaksella. Valikoitu ja toimittanut Esko Rahikainen. Sipoo: Lintu, 1981.
- **Rahkonen**, Kerttu: Haluan kotini takaisin Karjalaan. Tampere : K. Rahkonen, 1999.
- **Raja-Verkasalo**, Inga: Viipuriin, Viipuriin ... : (muistelmia lapsuudesta ja nuoruudesta 1927-1951) : ensimmäinen osa. Lahti : I. Raja-Verkasalo, 1991.
- **Rakkolainen**, Jorma : Kohtalona Suursaari : Emil Eleniuksen elämänvaiheita ja kirjailijantaivalta. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1984.
- **Rapo**, Kalevi: Pohjanmaan karjalainen. Sota-ajan muistelmat. Nastola : K. Rapo, 1999.
- **Rauman-Aalto**, Tauno : Alusta loppuun Äyräpään tulihelvetissä - eli lapsisotilaan muisteluksia sotakesältä -44. Rauma : T. Aalto, 1984.
- **Reinikainen**, Alpo: Taipaleenjoen tulessa : posliinipojan talvisota. Helsinki : Kirjayhtymä, 1980.
- **Reinikainen**, Alpo: Toisten on kuoltava: posliinipojan jatkosota 1. Helsinki: Kirjayhtymä, 1981.
- **Reinikainen**, Alpo: Varsinainen asiamies: posliinipojan jatkosota 2. Helsinki: Kirjayhtymä, 1983.
- **Relander**, O.: O. A. Hainari : muistelmia. Helsinki : Kansanvalistusseura, 1917.

- **Remahl**, Paavali: Muistoja sotavuosilta 1939-1946. Muistiinpanoista puhtaaksi kirjoittanut Tea Remahl. Kestilä : P. Remahl, 1999.
- **River**, Alpo: Kuultua ja koettua : muistelmia synnyinsaarestani Seiskarista. Muistiin merkinnyt Alpo River (Ämmälä). Helsinki : A. River, 1987.
- **Ruohoniemi**, Pentti: Äidin perintö. Päiväkirjaan ja kenttäpostiin perustuvat muistelmat sotien ajan Viipurista. Lahti : P. Ruohoniemi, 1999.
- **Rousku**, Pentti: Viipurilainen kertoo viipurilaiselle. Jyväskylä 1989.
- **Ruotsalainen**, Sirkka: Kummun mummo. Impilahtelaisen Anna Vänskän muistelmat. Juha Kosunen, 1998
- **Rytkölä**, Aarne: Hailii happamii : tarinoita Karjalan kannakselta ja sotarintamalta Joensuu : Ilias, 1999.
- **Räikkönen**, Oskar: Elämän aikaa : Antreassa, Viipurissa, Pietarissa. Espoo : O. Räikkönen, 2000.
- **Räty-Hämäläinen**, Aino: Matjoi, Karjalan äiti. Itkijänainen Suistamosta. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämissektiö, 1993.
- **Sajakorpi**, Elina: Elämää ja oopperaa : Liisa Linko-Malmio muistelee. Geeneistä se alkoi - ja Käkisalmelta. Tampere : Klingendahl paino, 2003.
- **Salminen**, Hannu Viktor : Särkynyt kannel : seitsentoista-vuotiaan vainajan papereista valikoitu. Käkisalmi : Viktor Salminen, 1909.
- **Saloranta**, Iris: Lapsen Vuoksi. Klaukkala : Vuoksenrannan pitäjäseura, 1999.
- **Salmela**, Alpo: Vuosisadan vaihteen Viipuria lehtori A.K. Sumeliuksen päiväkirjan valossa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Sapo**, Lea: Vaalimon ämmä - tietäjä Valkjärveltä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1983.
- **Sarjanen**, Petri: Tuntematon Rokka. Antti Rokan esikuvan Viljam Pylkkään vaiheet talvi- ja jatkosodassa. Jyväskylä : Revontuli, 2000.
- **Sarjanen**, Petri: Valkoinen kuolema : talvisodan legendaarisen tarkka-ampujan Simo Häyhän tarina. Tampere : Revontuli, 1998.
- **Sarkola**, Riku: Toivo Kuulan matkanpää : murhenäytelmä Viipurissa 1918. Helsinki : K. F. Puromiehen kirjapaino, 1960.
- **Sarlin**, A. J.: Julius Leopold Fredrik Krohn : hänen elämänsä ja toimintansa. Helsinki : Otava, 1926.

- **Se** minkä jaksat kantaa. Toimittanut Minna Kilkki. Kokoelma karjalaisia elämänkertoja. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2004.
- **Seppä**, Tauno: Kannaksella syntynyt : "no sanotoa nuonikkäsie jot...". Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Sihvo**, Pirkko: Palava mieli : kansatieteellinen arkeologi Theodor Schvindt. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2001.
- **Simberg**, Guido: Original. Ruotsinkielinen. s. 7-29 tekijä muistelee kouluvuotia Viipurissa, s. 45-64 tapahtumat sijoittuvat Säkkijärvelle, jossa tekijä vietti kesiään lapsuudessa. Helsinki: Söderström, 1954.
- **Simberg**, Hugo: Koleasta talvesta kesäaamuun : otteita Hugo Simbergin kirjeistä. Ruots. "Från kulen vinter till sommarmorgon". Valikoinut ja toimittanut: Hanna-Leena Paloposki. Helsinki : Suomen taiteen museo Ateneum, 2000.
- **Sollo**, Esko: Vahvialan poika. Korja : E. Sollo, 2001.
- **Sommers**, Riitta: Terijoen tyttö Martta Sommersin elämäkerran 1. osa. Helsinki : R. Sommers, 2002.
- **Storrier**, Elsie: Tyttö Karjalasta. Florida : E. Storrier, 2001.
- **Stråhlman**, Johan, kontrahtirovasti: Sorge-qwäde öfver doctorinnan fru Elisabeth Stråhlmans född Tavast, dödliga frånfälle, stäldt till deltagande slägtingar och wänner : vid hennes begrafning å Walkjärvi prestegård, den 29 januarii 1834, af dess bedröfvade make Johan Stråhlman theol. doct. contr. prost och ord. ledamot. Wiborg, 1834.
- **Syrjälä**, Pirkko: Karjalasta kotoisin : Pirkko Kauppinen. Helsinki : P. Syrjälä, 2001.
- **Söderhjelm**, Alma: Min värld. Första delen. Stockholm : Bonnier, 1929.
- **Tarjas**, Kirsti: Aalto vierii verkalleen uuden aallon tieltä : löydettyä, kerrottua ja muisteltua 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Helsinki : Kirjayhtymä, 1996.
- **Tasanto**, Hilikka : Juurissa uusi multa. Liminka : Hilikka Tasanto, 2003.
- **Tenkanen**, Martti: Hehkua ja hiillosta : Muhoksesta Tammioon, Karjalasta Kanta-Suomeen. Muistelmat evankelisen liikkeen toiminnasta. Harjavalta : Kustannusliike Kirkkosanommat, 1969
- **Tenkanen**, Martti: Kirjeeni sinulle. Muistelmat nuoruudesta Sakkolassa, Pyhäjärvellä ja Käkisalmissa. Kokemäki : Kustannusliike Kirkkosanommat, 1969
- **Teperi**, Jouko: Kannakselainen koulupoika sodassa ja vähän koulussakin. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000.

- **Tetri**, Kaarlo: Viipurista maailmalle : muistelmia elämästä ja työstä valtionjohdon tuntumassa. Hämeenlinna : Karisto, 1995.
- **Tielinen**, Arvo: Elämän kokemuksia rauhan ja sodan ajoilta : Pätärin Artun, alias Arvo Tielisen kokemuksia ajassa, ennen talvisotaa, aina vuoteen 1947. Ylämaalaisen muistelmat. Lappeenranta : A. Tielinen, 1999.
- **Tiilikka**, Lasse Erik: Muistelmia elämäni varrelta. Miehikkälä : L. E. Tiilikka, 1995.
- **Tilli**, Kalevi: Karjalainen rapsodia : vanha viipurilainen kertoo. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1992.
- **Tilli**, Kalevi: Viipurista Helsingin pankkimaailmaan. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1996.
- **Tohtori J. A. Lylyn** muistolle : 19 21/6 03. Viipuri, 1903.
- **Toiviainen**, Juho: Vaeltajan muistelmia. Sakkola : Tekijä, 1922.
- **Tolonen**, Anneli & Toivo: Sinun tiesi ja minun 1938 -1945. Muistoja mm. sota-ajan Jaakkimasta. Suomussalmi : A. ja T. Tolonen, 1999.
- **Toropainen**, Ella : Vihreä nuolenampuja : tytön päiväkirja 1936-40, Suojärvi-Käkisalmi-Talvisota. Toimittanut Erkki Saure. Lappeenranta : Kustannus Nuoli, 1998.
- **Tuomas-Kettunen**, Erik : Viipurista Euroopan huipulle : David Alopeuksen elämänuran kuvaus. Lappeenranta : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö : Karjalan kirjapaino/Karjalan lehti, 1986.
- **Turunen**, Aimo: Juhana Kainulainen : runonlaulaja ja tietäjä. Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö : 1991
- **Turunen**, Aimo: Nuoruus rauhan ja sodan Karjalassa. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1990.
- **Tuulio**, Tyyni: Tilma Hainari : Karjalan tytär. Porvoo : WSOY, 1952.
- **Tyrkkö**, Jukka: Lauri Törnin tarina : vapautistelijan vaiheita Viipurista Vietnamiin. 3. täydennetty painos. Helsinki : Alea-kirja, 1982.
- **Uimonen**, Juho: 75 v. runoutta. Kurkijokelainen runoilija. Keuruu : J. Uimonen, 1984.
- **Uotinen**, Mikko: Larin Paraske : elämäkerrallinen kuvaus. Viipuri, 1911.
- **Uotinen**, Mikko: Orjasaaren oivalle Jukalle! : Juho Kermisen 60-en vuotisjuhlaan : 10-12-21. Viipuri, 1921.

- **Uusitalo**, Kari: Elämäni Karina : evakkopojasta elokuvaneuvokseksi : henkilökohtaiset muistelmat. Lappeenranta : Karjalan kirjap., 2001.
- **Wahlbeck**, Kaj: Unen uljas tie : kerran Karjalan mailla. Perustuu pääosin teokseen "Karelen : en flyktig dröm". Lohja : K. Wahlbeck, 2002.
- **Vainio**, Eino: Jänisjahti : mettämiehen muistelmii talvisodast. Toimittaneet Esko Rahikainen ja Heli Vainio. Espoo : Lintu, 1990.
- **Valtonen**, Bertta: Kätilönä Karjalassa ja vähän muuallakin. 1. painos 1977. 4. painos Helsinki : Tammi, 1978.
- **Varpio**, Yrjö: Opettaja : Emil Holmströmin (1889-1948) elämä. Tampere : Ikaros-kirja, 1992.
- **Veltheim**, Katri: Kannaksen teillä. Helsinki : Tammi, 1987.
- **Vilkko**, Jaakko: Päiväkirjani lehtisiä. Rautjärvi : J. Vilkko, 2000.
- **Vinni**, Pauli: UtSiit'el PeSa RuotSin paginoi. Työsti Pauli Vinni; tekstinvalmistus Martti Pulakka. Pielavesi : Manssilan nuorisoseura Rajakivi, 1992.
- **Virkkunen**, Veli: Vanhat sotilaat eivät kuole koskaan : sotamies Jaakko Solan muistoalbumi talvisodasta tähän päivään. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1989.
- **Virolainen**, Antti: Metsäpirtin Hilikka : Hilikka Ollikaisen muistelmia. Kitee: Hilikka Ollikainen, 1999.
- **Väkiparta**, Pentti: Toivon, pelon ja vihan vuodet. Räisäläläisen muistelmat. Pori : P. Väkiparta, 2001.
- **Väänänen**, Jorma: Väänäs-Kallen kroniikka. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 6. Helsinki, 1983.
- **Väänänen**, Kalle: Korsusta korsuun Kannaksella. Porvoo : WSOY, 1941.
- **Yrjänä**, E. U.: Yhdeksän vuosikymmentä : elettyä Suomessa ja Itä-Karjalassa sodan ja rauhan ajalta. Helsinki : Alea-kirja, 1992.
- **Zilliacus**, Benedict: Kertomus kadonneesta saaresta. Muistelmateos Hapenensaaresta Viipurinlahdella. Suomentanut Oili Suominen. Alkuteos Båten i vassen. Helsinki : Kirjayhtymä, 1990.
- **Östling**, Carl Gust.: Carl Gust. Östlingin oma elämäkerta. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan kp., 1924.

15.2. SUKUHISTORIA

- **Aejmelaeus**, Salme: Täyttä elämää : neljän sukupolven tarinaa. Terijokelainen suku. Hämeenlinna : Karisto, 1994.
- **Anttila**, Eino: Otsanlahdelta maailman turuille : Merran suvun tarina. Lavia: E. Anttila, 1997.
- **Castrén**, Klaus: Gordein suku : rajakarjalainen suku Salmin Manssilan kylästä Helsinki : K. Castrén, 2002.
- **Castrén**, Klaus: Salmin Manssilan Gromov-Grommi-Gordejeff-Mylläri-Irla-Tähtinen-Yläne-suku : sukukalenteri. Helsinki : K. Castrén, 1988.
- **Castrén**, Klaus: Salmin pitäjän Manssilan ja Virtelän kylien asukkaat talvisodan kynnyksellä. Helsinki : K. Castrén, 1998.
- **Eeva**, Tapio & Alistalo, Matti: Eevan suku Sakkolan Koselasta. Mynämäki : Eeva-suvun sukuyhdistys, 1997.
- **Enqvist**, Anja & Nieminen-Porkka, Anja: Säkkijärven Muhulahden talollinen Simo Simonpoika Vilamaa (1775-1845) ja hänen jälkeläisensä. Valkeakoski : Anja Enqvist, 1998.
- **Erlamo**, Unto: Koiviston Heinot. Heino nimisten sukujen vaiheita Koivistolla vuodesta 1690 tähän päivään. Vantaa : Erlamon suku, 2003.
- **Halonen**, Laila: Tullaa tutuks : Pekka Mikonpoika Piepposen suku. Jääski. Imatra : Piepposen sukuseura, 2001.
- **Harlun** Wermuth-suku. Toimittanut Hannakatri Hollmén. Helsinki : Wermuth-Vauramo -sukuseura, 1995.
- **Hatakan** suku Liikolassa. Toimituskunta: Erkki Hatakka ...et al. Antrealainen suku. Hatakan sukuseura, 1989.
- **Hevonen** tallissa, isse lämpimässä : Anton ja Sofia Jarvan sekä heidän jälkeläistensä vaiheita Salojärveltä maailmalle. Toimittanut Päivy Penttinen. Kirjoittajat: Haapasalo, Leuto ... et al. Hyvinkää : cop. kirjoittajat, 2002.
- **Hokkinen**, Vilho: Suojärven Hokkisten suku. Kuopio : Hokkisten sukuseura, 1970.
- **Hoppu**, K. W.: Koiviston Tiltti suku. Vammala , 1960.
- **Hoving**, Johannes: Stamtavla över släkten Hoving. Viipuri. 1900.
- **Hutri**, Aulis & Hutri, Pertti & Hutri, Seppo: Hutrin sukua Antreasta ja Vuoksenrannasta. Loppi : 2001.

- **Hyytiäisten** sukua Muolaasta, Karjalan kannakselta : Peikola ja Kuusa. Toimittanut Hyytiäisten sukuseura. Lahti : Hyytiäisten sukuseura, 2003.
- **Häyhä**, Aarne: Häyhän suku. Rautjärvi, Kurkijoki, Ruokolahti, Viipuri. 1991.
- **Israel** Simonpoika Koskimiehen jälkeläiset. Toimittaja Tuula Ulvelin. Ylämaa : Koskimiehen sukuyhteisö, 2002.
- **Jarva**, Toivo: Jarvan suvun historiaa. Säkkijärveläinen suku. Elimäki : T. Jarva, 1972.
- **Jarva-Nikunen-suku**. Kouvola : Jarva-Nikunen-seura, 1997.
- **Juuret** suvussa : karjalaisia sukuseuroja, tutkittuja sukuja ja sukututkijoita. Imatra : Karjalan Liitto, Etelä-Karjalan alueellinen sukuseuratoimikunta, 2000.
- **Juuret** suvussa 2 : karjalaisia sukuseuroja, tutkittuja sukuja, sukututkijoita, sukukirjoja sekä historiikkeja ja muita hakuteoksia. Juuret suvussa työryhmä: Eeva Hasunen, Pirkko Ikävalko, Heikki Karhu, Kaisu Lahikainen, Heikki Piiparinen, Mirja Pitkälähti, Arto Pulkkinen, Pentti Rinkinen, Jouko Siitonen. Lappeenranta : Juuret suvussa työryhmä, 2003
- **Kaarna**, Mikko: Tietoja Kaarnan suvusta : Pietari Mikonpojan jälkeläiset 1800- ja 1900-luvuilla Lappeen-Nuijamaan seudulla. Helsinki : M. Kaarna, 1997.
- **Karjalasta** Kanta-Suomeen : Blinnikan suvun vaiheita. Toimittaneet Aulis Blinnikka, Leevi Blinnikka. Jyväskylä : Blinnikan sukuseura, 1995.
- **Karppinen**, Teuvo & Moisio, Markku & Moisio, Teuvo: Pihkalanjärven Moisiot : tutkimus suvun vaiheista ja jäsenistä 1600-luvun Viipurin pitäjältä vuoteen 1994. Lohja : Pihkalanjärven Moisio-suvun kirjatoimikunta, 1995.
- **Karskela**, Sirkka & Leskinen, Leo: Kivennavan Leskisten suku. Turku : S. Karskela, 2001.
- **Kaskiselän** Jantuset . Toimittanut Jarmo Paikkala. Vuoksenranta. Hämeenlinna : Jantusen sukuseura, 1998.
- **Kempainen**, Sirpa: Pääkkösen suku : talonpoikaissuku Viipurin pitäjän Samolan kylästä. Pori : S. Kempainen, 1996.
- **Kilpiö**, Bertta: Sukututkimus Poutasen suvusta : saatu Parikkalan seurakunnasta 7.3.1980. 1980
- **Kivennavan** Suutarit : Sipi Suutarin (1600-luvun alku) jälkeläiset : kuvauksia Kivennavan oloista ja nykypäivän olosuhteista. Toimittanut Kalevi Hyytiä. Lammi : Matti Suutari, 1997.

- **Kiviharju**, Antero: Sukututkimus Kirppu-Kiviharju-Rasi-suvuista Virolahden seurakunnasta. Tampere : A. Kiviharju, 1990.
- **Kiviranta**, Aila: Wäkewästä Törösiin : Säkkijärveltä Kylmälään. Karhula: A. Kiviranta, 2002.
- **Kirvun** Jääskeläiset 1690-1997. Koonnut Pentti Hytönen ja Hannu Henttonen Orimattila : H. Henttonen, 1997.
- **Kirvun** Räihät : Juonon riehakkaat.Toim. Eero Hatakka. Mikkeli : Räihän sukuseura, 1988.
- **Kiuru**, Paavo: Kannaksen kansaa. Kuvaa kivennapalaisen Seppäsen suvun elämää.Helsinki : Otava, 1982.
- **Klami-suvun** seitsemää sorttia. Toimitusneuvosto: Jyrki Haikonen ... et al. Virolahti : Klami-suvun sukuyhdistys, 1998.
- **Klami-suvun** sukukaaviot 1998. Virolahti : Klami-suvun sukuyhdistys, 1998.
- **Klamin** suvun vaiheita: Historiaa, tutkielmia ja kuvasatoa. Virolahti: Klami-suvun sukuyhdistys, 1968.
- **Koiviston** Kyytsöset : sukukirja. Koonnut Inkeri Talo. Hamina :I. Talo, 1999.
- **Koiviston** Ratiat : tietoja suvun ja sen jäsenten vaiheista. Koonnut Jarmo Ratia. Helsinki: J. Ratia, 1982.
- **Koivusalo**, Aulis: Haapsaarien suku Metsäpirtissä, Sakkolassa, Raudussa ja Vpl. Pyhäjärvellä vuosina 1700-1950 (1980). Joensuu : A. Koivusalo, 1986.
- **Koivusalo**, Aulis: Vpl Pyhäjärvellä eläneiden Hiirien suku- ja perhetaulut ajalta 1680-1980. Joensuu : A. Koivusalo, 1983.
- **Koivusalo**, Aulis: Vpl. Pyhäjärven Herra-suku ajalla 1700-1980. Joensuu : A. Koivusalo, 1982.
- **Koivusalo**, Aulis: Vpl. Pyhäjärven Musakanlahden koulupiirin asukkaiden suku- ja perhetaulut ajalta 1700-1950. Joensuu : A. Koivusalo, 1989.
- **Kopra**, Esko: Käkisalmelaisen suurperheen tarina. Teksti ja toimitus: Esko Kopra. Kuvat: Koprien suvun kokoelmat. Kangasala : Kirvun Koprien sukuseura, 2002.
- **Kovero**, Helena: Antti Lylanderin suku Metsäpirtin Taipaleesta. Helsinki: H. Kovero, 1979.
- **Kukkojen** suku : talonpoikaissuku Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä. Toimittanut Pekka Kukko. 2. laajennettu painos Kukkojen sukuseura, 1998. 1. painos 1980.

- **Kukkonen**, Anja: Bertill Mäkipään jälkeläisiä Sortavalan seudulta. Sukututkimus. Osat 1-3. Hamina : A. Kukkonen, 2000-2002.
- **Kukkonen**, Anja: Kalattoman Pölösiä. Sukututkimus. Uukuniemi. Vehkalahti : A. Kukkonen, 1996.
- **Kukkonen**, Anja: Marttinansaaren Pölösiä : sukututkimus : Johannes Pölösen jälkeläisiä Uukuniemen Marttinansaassa. Hamina: A. Kukkonen, 1990.
- **Kukkonen**, Anja: Uukuniemen Sihvosia : sukututkimus. Hamina: Kukkonen, 2003.
- **Kukkonen**, Anja: Uukuniemen Tiaisia. Vehkalahti: Sukututkimus Anja Kukkonen, 1993.
- **Kuokan** vaon varrelta. Sukututkimus Kuokan suvusta Nuijamaalta ja Lappeenrannasta. 1992.
- **Kuparinen**, Toivo & Kuparinen, Teuvo: Kupariset : Suvannon ympärillä. Espoo: Kuparisten sukuseura, 2002.
- **Kuurne**, Aili: Sukupuun tarinaa 1-2. Muistelmat Sortavalasta. Kaarina : A. Kuurne-Pänttjä, 1997-1998.
- **Kuurne**, Kerttu: Suvustani : Sortavalan ja Jaakkiman pitäjissä. Joensuu, 2001.
- **Kuurne-Pänttjä**, Aili: Kuurne-suku Sortavalan pitäjistä. Helsinki : Kuurne-sukuseura, 2003.
- **Kuutti**, Kirsti: Suojärven Reimat : sukukirja. Lahti : K. Kuutti, 1997.
- **Kyytinen**, Lauri: Kurkijoen Kiiskien suku. Toimitus: Lauri Kyytinen, sukututkimus ja sukutietojen keräys, tallennus ja muokkaus. Kolla : Sukuseura Kiiski, 2002.
- **Kähkösiä** Laatokan-Karjalassa 1600-luvulta noin vuoteen 1940. Toimittaneet Kari-Matti Piilahti & Tapio Kähkönen. Kähkösten sukuseura, 2002.
- **Könönen**, Terho A. : Könösten kyvvissä : sukukronikka Aulis V.A. Könösen syntymän 100-vuotismuistoksi. Pälkjärven Könösten sukukronikka. Joensuu : T. A. Könönen, 1993.
- **Laaksonen**, Kirsti: Koivistolaista Rouskun sukua vuodesta 1614. 1990
- **Lappi**, Leila: Vuosalmen Juvosia. Äyräpääläinen suku. 1991.
- **Lytsy**, Pertti: Sotikaisia ja Lytsyjä Suistamolta vuodet 1708-2001. Vantaa : Sukuseura Suistamon Lytsyt, 2001.
- **Matikainen**, Aimo: Antti Matikaisen suku : Pyhäjärvi Vpl, 1613-1979. Vammala : A. Matikainen, 1979.

- **Matikainen**, Aimo: Kuisman suku 1650-1980 : Muolaa, Pyhäjärvi Vpl. 1980
- **Mattila**, Erkki: Pitkäpaaden Mattilan suku. Lappeenranta : Pitkäpaaden-Mattilan sukuseura, 1992.
- **Matrona** Vasilintytär Kuisminin ja Ivan Kirilinpoika Kuisminin sukuhaara vanhan Jaakkiman ja Lumivaaran Kumolasta. Toimittanut Maire Kuismin. Aiemmat painokset 1997 & 1998. Orimattila : M. Kuismin, 2001.
- **Metsäpirtin** Hattakojen vaiheita. Julkaistu 1992.
- **Meurman**, Otto-I.: Muutama tosiviipurilainen suku. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Muukkonen**, Juha: Sukututkimus uukuniemieläisen Pekka (Petteri) Juhonpoika Muukkosen (1829-1905) jälkeläisistä. Tiedot koonnut Juha Tapio Muukkonen touko- ja kesäkuussa vuonna 1992 jälkeen Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymän. Liitteet: Korjauksia sukututkimukseen Pekka (Petteri) Muukkosen (1829-1905) jälkeläisistä, 1. liite 1993, 2. liite 1994. Tikkurila: J. Muukkonen, 1992.
- **Mälkiä**, Reino: Tutkimus Tahvo Kolkan esi-isistä ja heidän asuinsijoistaan Säkkijärven Kolkalla : sekä hänen jälkeläisistään. Imatra : R. Mälkiä, 1997.
- **Neuvonen**, Eero K. & Pajamo, Reijo: Sortavalan Uijalanrannan Neuvosen suku. Helsinki : Sortavalan Uijalanrannan sukuseura, 1989.
- **Nikku**, Katariina & Nikku, Marja: Nikku-suku 1745-1995 : 250 vuotta. Nuijamaa. Lappeenranta : Sukuseura Nikku, 1995.
- **Oja**, Aulis: Tietoja Koiviston Kurkelan Kurjen suvusta. Soukka : Pentti Kurki, 1971.
- **Paakkunainen**, Raimo & Paakkunainen, Rauni: Tiiran suvun sukukirja : Käkisalmen Tiirat, lintuja vai kaloja? Helsinki : R. ja R. Paakkunainen, 2001.
- **Paavilainen**, Lauri: Sukuluettelo Kivennavan Paavilaisista. Julkaistu 1980.
- **Paikkala**, Jarmo: Hinkkaset juurillaan ja maailmalla. Helsinki : Hinkkasen sukuseura, 1993.
- **Paikkala**, Jarmo: Karjalan satumailta Laatokan rannoilta : Impilahden Laitisten suku. Mikkeli : Laitisten sukuseura, 1995.
- **Paikkala**, Jarmo: Pappi, lukkari, talonpoika 1-2. Kauhasten suku Karjalankannakselta. 1989.
- **Pakkanen**, Jorma: Jaakkiman Pakkaset. Jyväskylä: Pakkasen sukuseura, 1995.

- **Pakkanen**, Veli-Pekka: Sortavalan Pakkaset. Jyväskylä : Pakkasen sukuseura, 1995.
- **Pajula**, Paavo: Sortavalan Berg-suku. Helsinki, 1947.
- **Partanen**, Kauko: Partasten polkuja : Antrean pitäjän Antrealan ja Partalan kylien Partasten suvun. Karttapiirros: Anneli Ruohonen. Somero : K. Partanen, 1999.
- **Patronen**, Outi: Otetut nimet : sukunimien joukkomuutto Suojärvellä 1935. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1998
- **Peippo**, Teppo: Uudenkirkon Peippo-suku sekä Koiviston ja Parikkalan Peipot. Mikkeli: Peipon sukuseura, 2003.
- **Pekonen**, ikivanha karjalais-savolainen suku : Pekosten sukukirja 1994. Toimituskuntana sukuseuran johtokunta: Seppo Pekonen ... et al. Äyräpää & Kivennapa. Helsinki : Pekosen sukuseura, 1994.
- **Pelkonen**, Arvo: Kontran suku. Kirvulainen suku. Espoo : A. Pelkonen, 2001.
- **Pelkonen**, Harri: Annalan Pelkoset ja heidän juurensa. Jaakkima. Annalan kartano, 2002.
- **Pentikäinen**, Juha: Pentikäisten sukuhistoria osana Karjalan, Inkerin, Savon ja Suomen kansan historiaa : esitelmä Pentikäisten sukuseuran perustavassa kokouksessa Nilsiässä 24.7.1988. Nilsiä : Pentikäisten sukuseura, 1991.
- **Piilahti**, Kari-Matti : Soukan suku Koivistolta. Julkaistu 1997.
- **Piltz**, Aarno: Böömiläinen lasinpuhaltajasuku Piltz Suomen Karjalassa ja Inkerissä 1747-1986 : systemaattinen sukutaulu Helsinki : A. Piltz, 1986.
- **Pitkäpaasi**, Maire: Johan Matinpoika Kala 1720-1764 : jälkeläisiä Koivistolla. Hamina: M. Pitkäpaasi, 2001.
- **Pitkäpaasi**, Maire: Koivusaaresta maailmalle 2 : Koiviston Kokkalat-sukukirja. Hamina: M. Pitkäpaasi, 1996.
- **Pitkäpaasi**, Maire: Seiskari Suomenlahden helmi : Thomas Heikkilän jälkeläisiä. Hamina : M. Pitkäpaasi, 1999.
- **Pokkinen**, Esko: Kannaksen Pokkiset. Tampere: Sukuseura Pokkinen, 1997.
- **Pulakat** : Sigfrid Pulakan jälkeläiset. Toimittanut Tuula Keskinen. Sakkola. Tampere : Pulakan sukuseura, 2000.
- **Pulli**, Heljä: Sortavalan Pulli-suku I. Sortavala: Sortavalan Pulli-suku r.y., 1989.
- **Pulli**, Heljä: Sortavalan Pulli-suku II. Sortavala: Sortavalan Pulli-suku r.y., 1998.

- **Putkonen**, Marja-Liisa: Viipurin seudun Putkoset : elämää ja ihmisiä aikansa kuvastimessa 1500-luvulta nykypäivään. Helsinki : M-L. Putkonen, 2001.
- **Pyypönen**, Ismo: Lavansaaren suvut 1700- ja 1800-luvuilla. Kerava : I. Pyypönen, 1995.
- **Pyypönen**, Ismo: Suursaaren suvut 1700- ja 1800-luvuilla. Kerava: I. Pyypönen, 1992.
- **Pälkjärven** Haapovaaran Könösten suku. Könösten sukuseura, 1993.
- **Pääkkö**, Tyyne Pirkko & Pääkkö, Kai: Kotiseutumme Karjala. Helsinki : T. Pääkkö, 1999.
- **Pöyhönen**, Juhani: Suomalainen sukunimikartasto 2 : Karjalassa esiintyneet nimet. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003.
- **Raassina**, Erkki: Kiteen-Sortavalan-Uukuniemen Raassinoita 1600-luvulta nykypäivään. Kurikka : Raassina sukuseura, 1992.
- **Ranta**, Raimo: Kaupan ja Karjalan puolesta 1900-luvun alkukymmeninä. Sofronoffien suku. Kangasala : R. Ranta, 1997.
- **Ratia**, Jarmo: Koiviston Ratiat : tietoja suvun ja sen jäsenten vaiheista. Helsinki : J. Ratia, 1982.
- **Reenpää**, Lotte: Kukkonen-Renqvist-Reenpää-suku. Julkaistu 1974.
- **Repo-Lehikoinen**, Päivi: Multimedia sukututkimuksesta [Elektroninen aineisto] : sukututkijoille, kouluille, opistoille. Interaktiivinen multimedia. Mikkeli : Karjala-tietokantasäätiö, 1999.
- **Revon** Yrjön Matin Heikin Juhon Mikko ... sekä hänen jälkikasvunsa Sakkolan Kaarnajoelta nykypäivään. Toimittaneet: Kimmo Laulajainen, Leena Repo & Simo Repo. Espoo : SR-kustannus, 1996
- **Riihimäki-Haapala**, Outi: Kaukana kotoa Valkjärven Koprät Yrjö Martinpoika Koproan suku Valkjärveltä. Hattula : Valkjärven Koprien sukuseura, 1996.
- **Rinkinen**, Pentti: Harlun Rinkinen-suku. Imatra: Harlun Rinkisten sukuhaara, 1998.
- **Rontu**, Helge: Ronnun suvun historia : neljännesmies Antti Ronnun jälkeläiset 1620-1950. Kivennapa. Sukuseura Rontu, 1988.
- **Ruposten** suku Kannakselta. Toimittaja: Pertti Ruponen ; kirjatoimikunta: puheenjohtaja Pertti Ruponen, sihteeri Kirsi Ruponen sekä Terttu Saukkonen, Sami-Pekka Ruponen ja Pekka Ruponen. Ruposten sukuseura, 2003.

- **Rousku**, Jorma & Laaksonen, Kirsti: Rouskun sukupuu 1. Nimien keräys ja tietojen ryhmittely sukuhaarojen mukaan. Taiteellinen toteutus: Ulla Stenback. Rouskun sukuseura, 1989.
- **Ruti**, Jarmo & Muukkonen, Juha: Sukututkimus viipurilais-nuijamaalaisesta Rutin suvusta : Elias Niilonpoika Ruthin jälkeläiset (1773-1846). Tiedot koonneet Jarmo Juha Jormanpoika Ruti ja Juha Tapio Raimonpoika Muukkonen. Toimittanut Juha Tapio Raimonpoika Muukkonen. Helsinki : J. Muukkonen, 1995.
- **Rämöt** : sukukirja vuosilta 1816-1973. Toimittanut Saima Vaari. Paimela : Tekijä, 1974.
- **Räsänen**, Veikko: Ruskealan Heinosa : torppari Antti Heinosen (1844-1897) ja Maija Riitta Silvennoisen (1845-1919) jälkeläiset. Tampere : Arvo Tiainen, 2002.
- **Salla**, Pentti: Jääsken pitäjän Finne - Finni suku. Käsikirjoitus.1992.
- **Sassi**, Veikko Kalevi: Aminan Sassien historia : Henrik Henrikinpoika Sassin jälkeläiset : tarinaa ja totta Ala-Sommeen Aminan talon asukkaista sekä Henrikin jälkeläisistä Ylä-Sommeessa, Porlammissa ja Viipurin seudulla. Espoo : Sassin sukuyhdistys, 1995.
- **Selvitys** Ovaskan suvusta. Kirvulainen suku. Julkaistu 1986.
- **Seppinen**, Hannu: Koiviston Hyttölän kylän Pielat ja Reitit v. 1738-2002. Hannu Seppinen, 2002.
- **Seppinen**, Hannu: Koiviston Kotterlahden Seppisiä v. 1741-2000. Seppisen-Reitin sukuseura, 2000.
- **Seppänen**, Aimo: Myhkyrilän Seppäset : muolaalaisen talonpoikaissuvun vaiheita Kannaksen historian pyörteissä. Helsinki : Aimo Seppänen, 2003.
- **Siipi**, Anna-Kaisa: Hämäläiset Koivistolla 1500-luvulta 1900-luvun alkuun. Helsinki : Koiviston Hämäläisten sukuseura, 1998.
- **Siltanen**, Keijo: Mikko Paavonpoika Paukun ja Anna Adamintytär Rännälin sukuhaara Raudun Korleen kylästä. Nurmijärvi : K. Siltanen, 1996.
- **Sipponen**, Kauko: Sipposten sukuseura ry : säännöt. Valkjärveläinen suku. Keuruu : Sipposten sukuseura, 1992.
- **Sivonen**, Pentti A.: Sukusavotta, eli, Erään suvun tarina läpi melskeisen historian aina 1700-luvulta nykypäivään. Kirjoittanut Pentti Antinpoika Sivonen työkomennuksilla ollessaan pitkien iltojensa iloksi ja -kuluksi vuosina 1980-1986. Helsinki : P. A. Sivonen, 1994.
- **Stenberg**, Tuula: Harvio sukumme tarina : Hapenensaaren kylän karjalainen suku: Qvickit, Harviot, Rainamot, Kiviniemet ja Ventolahdet. Suvun jäsenten

haastattelujen ja historiallisen aineiston pohjalta kirjoittanut. Lappeenranta : Seppo, 1998.

- **Sukuhistoriaa** ja taustatietoja Jaakkimassa syntyneistä Anders Tillin jälkeläisistä : kertomuksia Karjalassa syntyneistä esi-isistä ja -äideistä. Aineiston koonnut Pertti Tilli. Hartola: P. Tilli, 2002.
- **Sukujuuret** Säkkijärven Kaukialassa : Kaukiainen : Ala-Kaukiainen, Ylä-Kaukiainen, Pöntynen, Iivanala, Suutari-Hovi, Harjula, Pukki, Kolkka, Vilajoki, Tommiska. Koonneet: Inka Mukala & Olavi Kaukiainen. Hamina : Säkkijärven Kaukiaiset -sukuseura, 2001.
- **Sukumme**. Toim. Arvo Kantonen & Heikki Jylhä. Somistanut Arvo Kantonen Jyväskylä : Karjalan Kirja, 1950.
- **Suojärven** Hokkisten suku 2003. Toimittaneet Erkki Hokkinen ja Eila Saarikoski Espoo : Hokkisten sukuseura, 2003.
- **Talo**, Inkeri: Koivusaaresta maailmalle : Talojen sukukirja. Koivistolainen suku. Hamina : I. Talo, 1994.
- **Toiviaiset** : suku Karjalan meren rantamilta. Helsinki : Toiviaisten sukuseura, 1998.
- **Uosukaisten** suku Karjalasta. Toim. Jarmo Uosukainen, Pertti Uosukainen & Erja Rinne ; tiedot kerännyt: Ensio Uosukainen. Uosukaisten sukuseura, 2002.
- **Valkamo**, Pertti: Jouhkin suku Harlun Läskelästä. Teksti ja sukutaulut / Pertti Valkamo; sukukilpi ja sukulippu/Hannu Hillo; kartat /Aaro Jouhki ja Esko Puikkonen. Helsinki : Jouhki sukuseura, 2002.
- **Valtasaari**, Jenny: Hajakuvia Valkjärven Koirasen-suvun jäsenistä. Naantali : J. Valtasaari, 1978.
- **Waski-suku** ja Metsäpirtin Vaskela. Paula Hirvonen...et al. Helsinki : M. Koskinen, 2001.
- **Vesterinen**, Raija: Muolaan Himalan kylän Himasia : Niilo Antinpoika Himasen ja Maria Eerikintytär Kepelin jälkeläisiä vuosilta 1715-2001. Forssa: R. Vesterinen, 2002.
- **Viipurilaisen** porvarin Grigori Nasarinpoika Nasaroffin ja savonlinnalaisen kauppiaantytär Tatjana Ivanova Kuffschinoffin jälkeläiset. Sukutaulun vanhempia polvia koskevan osan on toim. Eeva-Liisa Tiittala, nuorempien polvien sukutaulun Lauri Jäntti. Helsinki: Lauri Jäntti, 1948.
- **Villasen** suku Koiviston Härkälästä maailmalle 1700-1995 : muistelmia, runoja, piirustuksia, valokuvia ja sukutauluja. Toimittaneet Hannele Lång & Villasen sukuseura. 2. uudistettu painos. Villasen sukuseura, 1996.

- **Virkki**, Erkki: Virkkien suvun perheitä Vuokselan Virkkilästä. Helsinki, 1982.
 - **Vuorinen**, Harri & Vuorinen, Jyri: Sidähäi mie muistelen : Uljoin Jyrin jälkeläisten sukukirja. Tampere : Sukuseura Uljoin Jyrin jälkeläiset, 2003.
 - **Vuosisata** Hatakan sukua Kirvun Vallittulassa. Hatakan sukuseura, 1989.
 - **Väisänen**, Anna-Liisa & Sipponen, Tapio: Sipposten sukututkimus : jälkipolvi-taulu v. 1650-1950. Valkjärveläinen suku. Sipposten sukuseura, 1992.
 - **Örmark**, Hillevi & Örmark, Kauko: Jurvanen, Törnqvist : esipolvi-tutkimus Vesa Örmarkin isoäidin suvusta sekä tutkimuksen aikana selvitettyjä jälkipolvi-tauluja Lappeenranta : H. ja K. Örmark, 1995.
 - **Örmark**, Kauko: Aapronmäki : Repo-suvun asuinpaikkana Rautjärvellä. Lappeenranta: K. Örmark, 2000.
-

16. PAIKALLISHISTORIAT

Lukuun sisältyvät Viipurin läänin kaupunkien (Viipuri, Sortavala, Käkisalmi) ja pitäjäien (Antreasta Äyräpäähän) paikallishistoriat mukaan lukien viralliset kuntahistoriat, yksittäiset kylähistoriat, eri tyyppiset kotiseutukuvaukset ja historiallista kartta-aineistoa etenkin 1890- ja 1930-luvuilla tehdyistä maanmittauksista. Tarkastelussa keskitytään siis ennen kaikkea 1800- ja 1900-luvun paikallishistoriallisiin tapahtumiin tuolla alueella. Yleisluonteiset kihlakuntien historiat kuten Jääsken ja Kurkijoen kihlakuntien historiat on myös sijoitettu nimensä ja sisältönsä mukaisesti paikallisten tutkimusten joukkoon, vaikka niissä käsitellään useamman kunnan historiaa saman teoksen puitteissa. Paikallishistoriallista materiaalia on löydettävissä lisäksi sukututkimusten, henkilökohtaisten muistelmien ja kirkkohistorian piiriin kuuluvien seurakuntien historioiden kautta kuten myös Viipurin lääniä ja yleensä karjalaisuutta käsittelevistä kokoomateoksista ja kausijulkaisuista. Ns. siirtokarjalaisten vaiheita käsitellään erityisesti väestö- ja asutushistorian puitteissa.

16.1. VIIPURI

Viipuri kohosi ennen talvisotaa Suomen toiseksi suurimmaksi kaupungiksi Helsingin jälkeen ohittaen näin mm. Turun ja Tampereen. Tuo väkiluvun kasvu perustui osin uusiin esikaupunkialueisiin, jotka liitettiin varsinaiseen kaupunkiin v. 1924, 1928 ja 1933. Muutoin Viipurin asema kaupunkina oli vahvistettu jo v. 1403 ja Viipurin linna oli perustettu v. 1293. Samalla sitä pidettiin itäisen Suomen luontaisena hallinto- ja kauppakeskuksena sekä kansainvälisenä satamana.

- **Ahtiainen**, Eelis & Fontell, Heikki & Sormunen, Tapio: Tienhaara : Viipurin kaupunginosa kartanoalueen keskellä. Helsinki, 1990.
- **Bergroth**, Kersti & Jääskeläinen, Lempi & Kojo, Viljo: Rakas kaupunki. 2. painos 1952. 1. painos Helsinki : Otava, 1951.
- **Erkamo**, V.: Muistikuvia Viipurin Neitsytniemen rannoista ja muista kivistä. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 5. Helsinki, 1982.
- **Eronen**, Pasi: Viipurin kaupungin jälleenrakentaminen. Opinnäyte. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1993.
- **Floman**, Per Erik: Viipurin kansainvälinen ilme. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Führer** durch Wiborg, seine Umgebung und Imatra / hrsg. vom Touristenverein in Finland, Filiale zu Wiborg. Viipuri, 1912.

- **Gyldén**, C. W.: Plan af Wiborg utgifven 1839 af C. W. Gyldén [Kartta-aineisto]. Näköispainos. Kartta kuuluu maanmittaushallituksen 350-vuotisjuhlan yhteydessä julkaistuun näköiskarttasarjaan. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1983.
- **Haverinen**, Iiris: Kaupunki rajalla: kulttuurisemioottinen tutkimus Viipurin kaupungin kuvasta. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1992.
- **Helme**, Eero: Kotina Viipuri : Matti Verhon Viipuriaiheisen exlibriskokoelman pohjalta kirjoitti Eero Helme. Helsinki : Suomen exlibrisyhdistys, 2003.
- **Helsinki-Helsingfors** also Viipuri-Viborg and Kotka : guide. Helsinki : Lars Krogius & Co, 1936.
- **Hirn**, Sven: Vihantaa Viipuria. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 1. Helsinki, 1976.
- **Hirn**, Sven & Lankinen, Juha: Viipuri : kansainvälinen kaupunki. Jyväskylä : Gummerus, 1988.
- **Hirn**, Sven & Lankinen, Juha: Viipuri : suomalainen kaupunki. Helsinki : WSOY, 2000.
- **Historiaa** ja muistelua meidän Viipuristamme : 20 vuotta muistojen ja dokumenttien keruuta : Viipurin arkistoyhdistys - Wiborgs arkivförening ry. 1976-1996. Helsinki : Viipurin arkistoyhdistys, 1996.
- **Hornborg**, Eirik: Gränsfästet Viborg : från korstågstiden till våra dagar. Helsinki : Holger Schildts förlag, 1942.
- **Hoving**, Victor: I gamla Wiborg taltes 4 språk : kåserier. Helsinki : Söderström, 1960.
- **Huunonen**, Vilho: Kuinka olisi, jos oltaisiin...? : valikoima lehtikirjoituksia vuosilta 1971-86. Helsinki : Karelia Nova, 1998.
- **Hästö**, Stig H.: Farväl Wiborg : minnen och verklighet då Wiborgs öde beseglades. Helsinki: Söderström, 1989.
- **Höckert**, Ester & Borenius, Ingrid: Vaelluksella Viipurissa vuonna 1900. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Ikuinen** Viipuri : ajankuvia seitsemältä vuosisadalta. Toim. Tuomas Forsberg ... et al. Sisältö. Musiikkia kaikille / Hirn, Sven -- Viipurin kulttuuritraditiosta / Klinge, Matti. -- Virkakieli - kansankieli / Kuujo, Erkki. -- Viipuri Vanhan Suomen paikallishallinnon ja oikeudenhoidon keskuksena 1710-1812 / Paaskoski, Jyrki. -- Viipuri - vanha ruotsalainen, venäläinen ja suomalainen kaupunki / Knapas, Rainer. -- Ulkomaankauppaa ja teollisuutta 1800-luvulla / Sandelin, Carl Fredrik. Kaukomieli 15. Helsinki : Otava, 1993.
- **Ikävalko**, T.: Muistoja Viipurista. Tampere : Tekijä, 1953.

- **Jaenisch**, Alexander: Viipuri. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.
- **Jääskeläinen**, Lempi: Vanhan Viipurin hiljaiseloa : kertomuksia 1800-luvun Viipurista Helsinki : Otava, 1941.
- **Karvinen**, Väinö: Viipurin kaupungin kaakkoisliepeellä. Julkaistu 1935.
- **Kepp**, Jevgeni: Vyborg : hudozestvennyje dostoprimestatelnosti : krajevedtsseskoje izdanije. Vyborg : Fantakt, 1992.
- **Kosonen**, Riitta: Boundary, institutions, and indigenous development : the case of Vyborg. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B 161. Helsinki : Helsinki School of Economics and Business Administration, 1996.
- **Koti** Viipurin Havilla. Toim. Kerttu Erkamo, Ulla Kervinen & Marja Suomalainen. Helsinki: Karjalan liitto, 1984.
- **Kuujo**, Erkki: Viipurin kaupungin hoitokunnan vaiheet 1940-1942. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Kuujo**, Erkki: Viipurin kaupungin hoitokunnan vaiheet 1942-1948. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 11. Helsinki, 1996.
- **Kymäläinen**, Aimo & Raili: Rakas Viipurimme - vanha karjalaisten kaupunki tänään. Helsinki: Sley-kirjat, 1993.
- **Kähärä**, Unto: Sorvali, rakkautemme saari. Lappeenranta: U. Kähärä, 1978.
- **Lagus**, Gabriel: Kuvauksia Wiipurin historiasta : Wiipurin kaupungin kustantama muistokirja, ensimmäinen osa. Ruotsiksi Ur Wiborgs historia : minnesskrift första delen. Wiipuri: Wiipurin kaupunki, 1893.
- **Lagus**, Gabriel: Kuvauksia Wiipurin historiasta : Wiipurin kaupungin kustantama muistokirja toinen osa, ensimmäinen vihko: asukas- ja kieliolot Ruotsin ajalla. / Wiipurilaisia sukuja. Ruotsiksi Ur Wiborgs historia : minnesskrift Andra delen, första häftet : Befolknings- och språkförhållanden under Svenska tiden : Wiborgska åtter. Suomentanut Erkki Reijonen. Wiipuri: Wiipurin kaupunki, 1895
- **Lainio**, Eka: Viipuri-nimestä ja sen synnystä. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Laisaari**, Olavi: Minkälaiseksi Viipuri rakennetaan? : alustus Suomen arkkitehtiliiton kokouksessa Viipurissa syyskuun 11 päivänä 1943. Helsinki, 1943.
- **Lindblom**, Tor: Mitt Viborg. Skrifter utgivna av Svenska folkskolans vänner, Serie 3, vol. 10. Helsinki : Svenska folkskolans vänner, 1995.

- **Liuhdo**, Kari: Viipuri, Pietarin talousalueen länsiportti : suomalaisyritysten kokemuksia ja koettelemuksia nyky-Viipurissa. Turun kauppakorkeakoulu, yritystoiminnan tutkimuskeskus ja itäkaupan tutkimus- ja koulutusyksikkö. Sarja B, Tutkimusraportteja 1993, 5. Turku : Turun kauppakorkeakoulu, 1993.
- **Loukamo**, Urpo: Viipurin Papula ja papulalaiset. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 9. Helsinki, 1989.
- **Meurman**, Otto-I.: Suomen Viipuri. Julkaistu 1979.
- **Miettinen**, Sisko: Muistelmiani Viipurista 1929 -1949. Turku: S. Miettinen, 2001.
- **Muistorikas** Viipuri. Toimittanut Pirkka Saivo. Helsinki : Kustannusyhtiö Otava, 1953.
- **Naapurikaupunkitoiminnan** 10-vuotishistoriikki = 10-letnjaja istorija dejatelnosti mezdu sosestvjuzstimi gorodami. Viipurin & Lappeenrannan kaupunkien kansainvälinen yhteistyö. Lappeenranta : Lappeenrannan kaupunki, 1997.
- **Nakari**, Jaakko: Viimeinen kesä : Viipurissa ja Viipurin liepeillä. Suolahti : Ev.lut. herätysseura, 1985.
- **Nieminen**, Antti: Haparia : muistelmia ja kertomuksia Ravansaarelta. Helsinki : Ravansaari-seura, 1988.
- **Nissilä**, Viljo: Viipuri nimistön valossa. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Nissilä**, Viljo: Viipurin kaakkoislaitamilta. Artikkelit. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 5. Helsinki, 1982.
- **Nissilä**, Viljo: Viipurin kadunnimet. Helsinki : Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura, 1982.
- **Nopsanen**, Aarne & Dahlgrén, Maija: Valon ja varjon Viipuri. Espoo : Unakustannus, 1986.
- **Nousiainen**, Hugo: Varjon puolella Viipurissa. Hämeenlinna : Karisto, 1954.
- **Oi** aika Viipurin. Toim. Eino Lainio, Iris Kähäri & Armas J. Pulla. Teos julkaistu Jaakko Juteinin syntymän 200-vuotismuiston kunniaksi. Julkaissut Wiipuri-yhdistys r.y. Porvoo : WSOY, 1981.
- **Paajanen**, Manu & Puukila, Juhani: Viipuri-opas. Vantaa : Pro Wiipuri, 1993.
- **Pacius**, J. E. : Plan af Wiborgs stad [Kartta-aineisto]. Wiborg : Clouberg, 1900.
- **Pasanen**, Erkki: Eden : viipurilainen asuinparatiisi. Helsinki: E. Pasanen, 2001.

- **Päiviö**, Raimo: Uuras : luotsikylästä suursatamaksi. Helsinki: Uuraan saariston säätiö, 1992.
- **Päivä** Viipurissa: lyhyt matkaopas. Toim. Ilmari Raekallio. Näköispainos 1990. 1. painos Viipuri: Suomen matkailijayhdistyksen Viipurin haaraosasto, 1925.
- **Rauhala**, J. O.: Hiekkalaisten yhteistoimintaa ja muita elämänvaiheita. Muistiinmerkinnyt J.O.Rauhala. Lahti: Saunakulttuuri säätiö, 1952.
- **Ristniemi-Viipuri** [Kartta-aineisto] = Mys Krestovjy -Vyborg. Rannikkokartta. Helsinki : Merenkulkuhallitus, 1995.
- **Ruuth**, J. W. : Viipurin kaupungin historia 1. Ruots. "Viborgs stads historia" (1905). Viipuri : Viipurin kaupunki, 1908.
- **Ruuth**, J. W. : Viipurin kaupungin historia 2. Ruots. "Viborgs stads historia" (1903). Viipuri : Viipurin kaupunki, 1908.
- **Sallinen**, Terttu: Viipurilaislapsia sodan siivellä : muistikuvia vuosilta 1939-1945. Lappeenranta : Karjalan kirjap., 2003.
- **Salmela**, Alpo: Asumalähiömme Loikkanen Viipurissa. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 3. Helsinki, 1978.
- **Salmela**, Alpo: Loikkasesta ja sen asukkaista. Artikkel. Viipurin Suomalaisen Kirjallisuusseuran toimitteita 8. Helsinki, 1987.
- **Salmela**, Alpo: Viipurilaisuutta ennen ja nyt. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 10. Helsinki, 1992.
- **Sandberg**, Börje & Viherjuuri, H.J: Viipuri = Viborg. Helsinki : Otava, 1940.
- **Simolin**, Albin, Wiborgs stifts historia. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Helsinki : Aktiebolaget Lilius & Hertzberg, 1909.
- **Stranicy** vyborgskoj istorii : kraevedceskie zapiski. S. A. Abdullina, sostavitel' ; Gosudarstvennyj muzej "Vyborgskij zamok". Viipuri: Evropejskij Dom, 2000.
- **Teperi**, Jouko: Viipurin pamaus : totta ja tarua puolentuhannen vuoden ajalta. Lappeenranta: Karjalan kirjapaino, 1992.
- **Tilli**, Kalevi: Viipuri : muistoja kaipuuni kaupungista. Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1985.
- **Tilli**, Kalevi: Rakas kadotettu Karjalani. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2002.
- **Ullberg**, Uno: Wiborg : ett tvärsnitt. 1940.
- **Ullberg**, Uno: Viipuri - poikkileikkaus. Artikkel. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.

- **Utrio**, Kaari: Vuosisatainen Viipuri: katsaus Viipurin historiaan. Helsinki : Tammi, 1991.
- **Uuras** : muistojen saari. Kirjatoimikunta: Juho Pusa...et al. ; toim. Yrjö Lohko. Helsinki : Uuraalaiset, 1981.
- **Uuras** : muistojen saari kuvina. Kirjatoimikunta: Eeva Jokiranta, puheenjohtaja...et al. ; kuva-aineisto: yksityiset kokoelmat. Helsinki : Uuraalaiset, 1985.
- **Uuras** / topografikunta ; mitannut V. Ursin. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1938.
- **Vasil'ev**, E.N. & Zakatilov, N.I. : Vyborg. Goroda Leningradskoj oblasti. Leningrad : Lenizdat, 1975.
- **Veltheim**, Katri: Kävelyllä Viipurissa. Helsinki: Tammi, 1985.
- **Viborg**. Viipuri : Viborgs stads exkursionsnämnd, 1938.
- **Wiborgs** stad under 6 årtionden : 1855-1915. Viipuri 1915.
- **Viipuri** 1930 [Kartta-aineisto]. Viipurissa toukokuulla 1930. Otto-I. Meurman. Kääntöpuolella katuhakemisto. Viipuri : Viipurin kirja- ja kivipaino, 1930.
- **Viipuri** 1939 [Elektroninen aineisto]. Sisältö: Tämä ohjelma vie Viipuriin ja etenkin Viipuria 2.9.1939 kuvaavan pienoismallin tilanteisiin ja kohteisiin. - Mallin on rakennuttanut Viipuri-museon Säätiö vuosina 1985-1996 Viipuri-kokoelmien keskeiseksi nähtävyydeksi Etelä-Karjalan Lappeenrantaan. - Pienoismalli ja tämä ohjelma tutustuttaa silloisen Suomen toiseksi suurimman kaupungin keskeisiin kohteisiin, tunnetuimpaan Viipuriin. - Ohjelmassa luonnehditaan myös mallin ulkopuolisia kaupunginosia ja siitä löytyvät kaikki kaupungin kadut. 1 CD-ROM-levy. Etelä-Karjalan museo, 2001.
- **Viipuri** [Elektroninen aineisto] : versio 1.0. Sisältö: Kattava tietopaketti Viipurista. - Viipuri on vanha suomalainen kaupunki. - Viipuri on erikoinen ja ainutlaatuinen kaupunki rikkaan historiansa vuoksi. - Monen suomalaisen henkilökohtaiset kokemukset ja muistelmat liittyvät Viipuriin. - Tällä CD-ROM-levyllä näet mm. puistot, historialliset rakennukset, muistopatsaat, kulttuurikohteet, palvelupisteet ja kaupat. Toimittaja: Vladimir Frolov. Vyborg microsystem company, 2001.
- **Viipuri** ennen ja nyt. Toim. Börje Sandberg. Tekstin laatinut Lempi Jääskeläinen. Julkaistu 1941.
- **Viipuri** : deutsch. Viipuri : Reisekommittee der Stadt Viipuri, 1937.
- **Viipuri** : eestike eine. Viipuri : Viipuri linna turismicsakond, 1937.
- **Viipuri** : english ed. Viipuri : Travelling Committee of the Town Viipuri, 1937.

- **Viipuri** : esperantlingua. Viipuri : Urba ekskurskomitato de Viipuri, 1937.
- **Viipuri** : français. Viipuri : Comité d'excursions de la ville de Viipuri, 1937.
- **Wiipuri** : Imatra : Punkaharju : Savonlinna. 20 kuvalehteä. Helsinki : Suomalainen kirjakauppa, 1925.
- **Viipuri** [Kartta-aineisto]. Helsinki : Karttakeskus, 1990.
- **Viipuri** [Kartta-aineisto] : kartta ja opas = plankarta och vägledning = map of the town = Plan der Stadt. Viipurin opas ja katuluettelo suomen, ruotsin, englannin ja saksan kielellä. Viipuri : Rautatiekirjakauppa, 1926.
- **Viipuri** [Kartta-aineisto]. Näköispainos Viipurin opaskartasta vuodelta 1935. Alkuperäisen kartan toimittanut Otto I. Meurman. Helsinki : Karttakeskus, 1990.
- **Viipuri** [Kartta-aineisto] : opaskartta = Viborg : guidekarta = Vyborg : tourist map. Kartta on valmistettu yhteistyössä Polyplan St. Petersburg Publishers Ltd:n kanssa . Helsinki : Karttakeskus , 1996.
- **Viipuri** - Karjalan kannas [Kartta]. Lyhyt Viipurin historia myös englanniksi. Pietari : Modus / Vega / Poly Plan, 1992.
- **Viipuri** : kaupungin yksityiskohtaiset asemakaavat ja matkailijan opas, joka sisältää mm. kaupungin paikkojen alkuperäisiä historiallisia suomalaisia nimiä Karjalan kannas : nykyaikaisia paikannimiä sisältävä kartta, jonka liitteenä on mm. paikkakuntien historiallisia suomalaisia nimiä luettelona. Teksti ja kartat: Vladimir Waldin Pjotr Visnjakovin avustamana. Valokuvat: Vladimir Melnikov. Suomennos: Jukka Heikinheimo. Pietari : Ajax, 1988-1992.
- **Viipuri** : kaupunki kanavatien päässä : kuvakertomus Saimaan kanavan ja Viipurin kaupungin menneisyydestä ja nykyisyydestä. Toim. Erkki Riimala Helsinki : Yritystieto, 1977.
- **Viipuri** - Pernaja [Kartta-aineisto] = Viborg - Pernå. Suomenlahden merikartta. Julkaisija: Merenkululaitos. Helsinki : WSOY, 1999.
- **Viipuri** : Suomi = Finland = Finlande. Julkaissut Viipurin kaupungin retkeilylautakunta. Viipuri, 1937.
- **Viipuri** tänään. Kivi, 1954.
- **Viipuri** : vanha suomalainen kaupunki. Toimittanut Risto Anttila. Humpkala : KR-kirjat, 1994.
- **Wiipuri** - Wiborg. Kuvateos. Wiipuri : I. C. Lagerspetz, 1905.
- **Viipuri**: Wiborgs stad under 6 årtionden, 1855-1915. Wiborg , 1915.

- **Viipuri** = Wyborg = Vyborg. Toimittanut I. Solodovscikova. Moskova : Edistys, 1977.
- **Viipuri** ympäristöineen 1937 [Kartta-aineisto] / Viborg med omgivningar 1937. Helsinki : Karttakeskus, 1991.
- **Viipurin** kaupungin asemakaava 1914 = Plan öfver Wiborgs stad [Kartta-aineisto]. PolyPlan, Cop. 1993.
- **Viipurin** kaupungin historia I. Vuoteen 1617. Kirj. J.W. Ruuth ja uudistanut Ragnar Rosén, Erkki Kuujo ym. Lappeenranta: Torkkelin Säätiö, 1982.
- **Viipurin** kaupungin historia 2 : Vuodet 1617-1710. Kirj. J. W. Ruuth ja uudistanut Aimo Halila. Lappeenranta : Torkkelin säätiö, 1974.
- **Viipurin** kaupungin historia 3: Vuodet 1710-1812. Kirj. J. W. Ruuth ja uudistanut Erkki Kuujo. Ruots. "Viborgs stads historia 3" (1903). Lappeenranta : Torkkelin Säätiö, 1975.
- **Viipurin** kaupungin historia 4: Vuodet 1812-1917. Kirj. J. W. Ruuth ja uudistanut Erkki Kuujo. Ruots. "Viborgs stads historia 4" (1904). Lappeenranta : Torkkelin Säätiö, 1981.
- **Viipurin** kaupungin historia 5: Vuodet 1917-1944. Historiatoimikunta: Aimo Halila, Erkki Kuujo & Viljo Nissilä. Lappeenranta : Torkkelin Säätiö, 1978.
- **Viipurin** kirja : muistojulkaisu. Toimituskunta: J. Kivi-Koskinen...et al. Pieksänmäki : Torkkelin säätiö, 1958.
- **Viipurin** linna : Sotasokeat ry:n kevätjulkaisu 1976. Toimituskunta: Markku Palokangas...et al. Helsinki : Sotasokeat ry., 1976.
- **Viipurin** seitsemän vuosisataa. Toim. Jouni Kallioniemi & Erkki Kuujo. Turku : Kirjaveteraanit, 1993.
- **Viipurin** Sorvali . Toimittaja: Ilmari Järvinen. Helsinki: Sorvalilaiset, 1993.
- **Viipurin** Tienhaara : kuvien kertomana. Toimittanut Tapio Sormunen. Helsinki: Entiset tienhaaralaiset, 1996.
- **Viipurin** Tienhaara : siel myö asuttii. Toimittanut Tapio Sormunen. Helsinki: Entiset tienhaaralaiset 1998.
- **Znakomtes** - Vyborg. V. Adaskina... et al. Leningrad : Lenizdat, 1965.

16.2. VIIPURIN MLK

Viipurin maalaiskunta ympäröi nimensä mukaisesti sekä Viipurin kaupunkia että Viipurinlahden pohjukkaa. Sen läntisistä osista oli muodostettu itsenäinen Vahvialan kunta v.1921, minkä lisäksi pitäjän alueita liitettiin Viipurin kaupunkiin 1920- ja 1930-luvun kuluessa. Teollisesta kehityksestä ja meren läheisyydestä huolimatta alueen tärkein elinkeino oli tuolloin vielä maatalous ja se oli tunnettu kartanoistaan.

- **Aarnio**, Saimi: Wackilan wäkkee : sukupolvet ennen meitä tallasivat Wackilan teitä. Helsinki: S. Aarnio, 2000.
- **Ala-Somme**. Kylä muistoissamme. Saarijärvi 1982.
- **Entistä** Viipurin maalaiskuntaa sanoin ja kuvin. Toimituskunta Vilho Ellonen, Juhon Laine, J. O. Rauhala. Helsinki: Ent. Viipurin maalaiskunnan hoitokunta, 1947.
- **Hyppönen**, Martti: Kotikylämme Tammisuo. Espoo: Tammisuolaiset ry, 1983.
- **Ihantala** rauhan ja sodan aikana : Yliveden koulupiiri. Toimittanut Teuvo Kuparinen ; Kartat: Irma Järvinen, sotakartat Sotatieteen laitos/Historiallinen osasto.Lahti: Yliveden koulupiirin kirjatoimikunta, 1990.
- **Juuremme** Yläsommeessa ja Porlammissa : tutkimus ja muistelmateos Yläsommeen ja Porlammin kylistä sekä siellä vuonna 1939 asuneista ihmisistä ja heidän jälkeläisistään vuoteen 1995 asti. Kirjatoimikunta Rauni Auvinen...et a. Lohja: Yläsommeen ja Porlammin nuorisoseura, 1997.
- **Juustila**. Kartta. Mitanneet K. Palmqvist & J. A. Matilainen, piirtänyt J. A. Matilainen. Mitattu vv. 1932-1937. Helsinki : Topografikunta, 1938.
- **Kaipola** : kylä muistoissamme. Toimittanut Raimo Hanski. Vihti: Kaipolan koulupiirin kirjatoimikunta, 1998.
- **Kallis** kotimme Ylä-Kaukola - Lamminlahti. Osa 2. Helsinki : Historiikkitoimikunta, 2001
- **Kilpeenjoki**. Kilpeenjoen entisten asukkaiden kokoamasta aineistosta toim. Pertti Anttonen. Kartat Juha Perkamo. Siuntio: Kilpeenjoen kirjatoimikunta, 1988.
- **Kotikylämme** Sydänmaa ja sen asukkaat. Toim. Gunnar W. Pettersson Hyvinkää : G. W. Pettersson, 1987.
- **Kotona** ja kylällä - Kilpeenjoella. Kirjatoimikunta: Aino Kolari ... et al. Klaukkala : Kilpeenjoen kirjatoimikunta, 1998.

- **Kuparinen**, Teuvo & Anneli: Ihantalan hautausmaat : Vanha kalmisto 1925-1944, Uusi hautausmaa 1927-1944, Sankarihautausmaa 1939-1944. 2. täydennetty painos. Lahti : T. ja A. Kuparinen, 1997.
- **Lapsuutemme** kylät : Lyykylä, Rajaharju, Patakahja. Toimittanut Maija Sakki. Hyvinkää : Lyykylän, Rajaharjun, Patakahjan entisten asukkaiden kirjatoimikunta, 1997.
- **Leino**, Kalevi: Suomenvedenpohja : kyliä talosta taloon : Viipurin pitäjän Kaukola, Lavola, Palosilta, Rapattila, Rääsiä, Vatikivi, osa Ykspäätä. Hollola : Kylätoimikunta, 1991.
- **Lihaniemi** : muisto sydämessä. Toimitus ja taitto: Outi Einola-Head. Espoo: Pirkko Einola, 1995.
- **Merijoki**. Historiaa ja muistelmia I. Kerttu Kymäläinen. Lahti 1994
- **Moisio**, Teuvo: Pihkalasta ja Terävälästä muuhun Suomeen : selvitys Viipurin mlk:n pohjoisten kylien asukkaiden evakkomatkoista ja sijoittumisesta sotien jälkeen sekä sotien aikana palveluksessa olleista miehistä ja naisista. Vihti: Nuorisoseura Pihka, 2001.
- **Muistat** sie Näätälää, kaihoot sie Karisalmee. Julk. Näätälän Ns. Pyrkijä r.y., kirjatoimikunta. Hyvinkää: Näätälän nuorisoseura Pyrkijä, 1987.
- **Muistojen** Porlampi. Kirjan ovat koonneet: Johannes Juvonen...et al. Lohja : Porlampi-toimikunta, 1988.
- **Muistojen** tilkkutäkki. Hellin Tauru. Hämeenlinna 1994.
- **Muistu** viel mielee... Julk. Ravansaari seura r.y. Helsinki: Ravansaari-seura, 1977.
- **Mälkin** kirja, eli, Tarinaa Karjalasta ja karjalaisista. Koonnut Erkki Mälkki. Pori : Sukuseura Mälkki, 2000.
- **Nuoraa** - kylä Viipurin maalaiskunnassa. Tekstin kokosivat Irma Okkonen (Hupponen) ja Raina Ryökäs (Tetri). Hyvinkää: Nuoraa kylätoimikunta, 1980.
- **Pihkala**, Pihkalanjärvi, Terävälä - Viipurin pitäjän pohjoiset kylät. Toimittanut Teuvo Moisio. 1991.
- **Rauhala** 80. Osuuskunta Viipurin mlk:ssa. Koonnut Jaakko Koivuneva. Hämeenlinna: J. Koivuneva, 1986.
- **Ravansaari** ja sen läntiset naapurisaaret 1. Muistelmia ja kuvia menetetyltä kotiseudulta. Toimittaja: Kauko Tilli, haastatellut: Pekka Virolainen, piirroskuviutus: Antti Nieminen ja Kauko Tilli. Helsinki: Ravansaari-seura, 1967.

- **Ravansaari** ja sen läntiset naapurisaaret 2. osa. Toimituskunta: Ilmari Kippo...et al. Helsinki: Ravansaari-seura, 1982.
- **Repola** : kylä Viipurinlahden rannalla : kyläkirja. Toim. Antero Antin. Toimituskunta: Lauri Tyni ... et al. Artjärvi: Repolan kylätoimikunta, 1999.
- **Samola** : kylä elää muistojen muistoissa. Toimittanut Leo Mether. Helsinki: L. Mether, 1996.
- **Suurpero** ja perolaiset : kertomuksia ja muistikuvia Suurperolta, Perolta, Ferrarian tehtaalta, Peronkorvesta, Suurniityltä, Kähäristä, Karhusuolta, Vääräkoskelta. Espoo : K. Römpötti, 1989.
- **Säiniö** : "Viipurin portti" . Toim. Erkki Kuujo, Juha Lankinen, Eero Huotari. Helsinki: Säiniön historiatoimikunta, 1988.
- **Säiniö** / Yleisesikunnan topografikunta ; täydennysmitanneet R. Degerstedt ... [et al.] Kartta. Helsinki : [Puolustusvoimat], 1937.
- **Tali** : muistoja ja muistelmia kotiseudun maisemista ja ihmisistä, joiden tie Viipuriin vei Talin aseman kautta. Toimittanut Veikko Keltanen; kirjatoimikunta Suoma Jantunen ... et al. ; Laaksolahti : Viipurin MLk:n talilaiset, kirjatoimikunta, 1992.
- **Viipurin** maalaiskunnan Porkansaaren kylä aikojen saatossa. Toim. Stig Jaatinen. Helsinki: Porkansaari-seura, 1992.
- **Viipurin** pitäjän historia 1: Vuoteen 1865. Aarne Kopisto, Toivo J. Paloposki. Joensuu: Viipurin maalaiskuntalaisten pitäjäseura, 1967.
- **Viipurin** pitäjän historia 2 : Vuodesta 1865. Erkki Kuujo & Matti Lakio. Helsinki : Viipurin maalaiskuntalaisten pitäjäseura, 1982.
- **Viipurin** pitäjän historia 3 : Kartanot. Otto-I. Meurman. Helsinki: Viipurin maalaiskuntalaisten pitäjäseura, 1985.
- **Viipurin** pitäjän kartta. Kartta-aineisto. S.I., 1990.
- **Viipurin** pitäjäseura ry 50 v. : 1948-1998. Viipurin pitäjäseura, 1998.
- **Wiipuri-päivät** 1986 Helsingissä 18-19-20 huhtikuuta. Hyvinkää : Viipurin maalaiskuntalaisten pitäjäseura, 1986.
- **Virolainen**, Johannes: Karjalainen kotikylä : Yläsommeen ja Porlammin historia. Helsinki: Yläsommeen ja Porlammin nuorisoseurat, 1955.
- **Zilliacus**, Henrik: Hapensaari. Helsinki : H. Zilliacus, 1986.

16.3. SORTAVALA JA SORTAVALAN MLK

Sortavala oli Laatokan Karjalan kulttuurin ja kaupan keskus etenkin 1860-luvulla alkaneen voimakkaan kehityksen myötä. Venäjän vallan aikana v.1721-1917 sen virallisena nimenä oli Serdobol. Itsenäisyyden alkuvuosikymmeninä sille oli leimallista uusien esikaupunkitaajamien synty, joskin maalaiskunnan väkiluku säilyi selkeästi itse Sortavalan kaupunkia suurempana.

- **Elomaa, Matti:** Jälleen Sortavalan. Kuopio : Tekijä, 1941.
- **Gyldén, C. W.:** Plan af Sordavala utgifven 1840 af C. W. Gyldén [Kartta-aineisto]. Näköispainos. Kartta kuuluu maanmittaushallituksen 350-vuotisjuhlan yhteydessä julkaistuun näköiskarttasarjaan. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1984.
- **Hällström, H. A. :** Kuvauksia aikaisemmilta ajoilta Sortavalassa. Sortavala, 1891.
- **Jaatinen, Martti I.:** Sortavalan rakentaminen 1643-1944. Yhdyskuntasuunnittelun täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja, Teknillinen korkeakoulu A 26. Väitöskirja. Espoo: Teknillinen korkeakoulu, 1997.
- **Karjalainen, Simo:** Sortavalan maalaiskunta [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1970. Julkaistu uudelleen Lappeenranta : Karjala-lehti, 1998.
- **Karttunen, Uuno.:** Sortavalan kaupungin historia. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1932.
- **Katselen** Kuhavuorelta : Helsingin sortavalalaiset ry 50 vuotta 1953-2003. Julkaisutoimikunta: Reino Halonen...et al. Helsinki: Helsingin sortavalalaiset ry, 2003.
- **Kuujo, Erkki & Tiainen, Jorma & Karttunen, Eeva:** Sortavalan kaupungin historia. Jyväskylä : Sortavalaisten Seura, 1970:
- **Lampi, Heimo:** Hyvästi Sortavala. Helsinki : Kirjapaja, 1988.
- **Lampi, Heimo:** Sortavalan päiviä. Helsinki : Kirjapaja, 1987.
- **Laurila, Kari K.:** Sortavalan vaakuna. CHF:n julkaisuja 50. Helsinki : Collegium Heraldicum Fennicum / Airut, 2002.
- **Moilanen, Liina:** Sortavalan saariston asumusten nimet. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1931.
- **Muistojen** Sortavala. Julkaissut Sortavalalaisten Seura Ry. 2. painos 1992. 1. painos Porvoo Helsinki : Werner Söderström Osakeyhtiö, 1948.
- **Muistojen** Sortavala 2. Toimittanut Vuokko Kivisaari. Perinnekuulttuuri ja kansantaide 14. Tampere : Sortavalan seura , 1997.

- **Näpinlahti** - Sakkali. Kartta. Liitteessä Käkisalmen maalaiskunnan Näpinlahden - Sakkalin kylän talojen nimet ja asukkaat 1939-1944. Julkaistu 1996.
- **Pajamo**, Reijo: Sortavala : Laatokan laulava kaupunki. Joensuu : Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö, 1985.
- **Plan** för staden Sordavala fastställd 31/1 1860 [Kartta-aineisto]. Sisältää luettelon julkisista paikoista ja rakennuksista. 1860.
- **Postanovlenie** ispolnitel'nogo komiteta sortaval'skogo gorodskogo soveta deputatov trudâ^sihsâ ot 22 marta 1941 goda ob oplate zilyh pome^senij v gorode Sortavala. Sortavala : Sortaval'skij gorsovet, 1941.
- **Ryvkin**, V. R.: Sortavala = Sortavala. Foto: V. F. Gulâev. Oformlenie: V. A. Lobanov. 2. painos 1992. 1. painos Petrozavodsk : Kareliâ, 1990.
- **Saarela**, A. K.: Sortavalan maa- ja kaupunkiseurakunnan historia : pitäjänkertomus. Sortavala, 1932.
- **Sihvonen**, Matti: Kuopio ja Sortavala - kaksi kulttuurikaupunkia = Kuopio i Sortavala - dva goroda kul'turi. Kääntänyt venäjäksi Juhani Eero. Snellman-instituutin arkistojulkaisu 3/2002. Kuopio : Snellman-instituutti, 2003. **P 948**
- **Sortavala** - Impilahti. Karttakeskus. Historialliset kartat. Näköispainos v. 1933 ja 1935. Helsinki : Karttakeskus, 1991.
- **Sortavala** [Kartta-aineisto] : kaupungin kartta = city map = karta goroda. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1995
- **Sortavala** : Laatokan valkoinen kaupunki : Tampereen Sortavalan seuran 20-vuotisjuhlajulkaisu. Toimittaja Sortavala-seuran juhlatoimikunta. Tampere: Sortavala-seura, 2002.
- **Sortavala** - Lahdenpohja [Kartta-aineisto]. Sankt-Peterburg : Aerogeodezija, 2001.
- **Sortavala** – rajakaupunki. Toim. Pekka Hakamies, Ilkka Liikanen ja Heikki Simola. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja n:o 132. Joensuu : Joensuun yliopisto, 2001.
- **Sortavalaisten** seuran ry. vuosikirja 1. Pieksämäki : Sortavalaisten seura, 1948.
- **Sortavalan** ja Laatokan maisemat : muistelmia ja kuvia vanhasta Sortavalasta, saaristosta ja maalaiskunnasta. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1988.
- **Sortavalan** kaupungin asemakartta [Kartta-aineisto]. Helsinki : Osakeyhtiö F. Tilgmann, 1920.
- **Sortavalan** kaupungin asema-kartta [Kartta-aineisto]. Helsinki : Tilgmannin kivipaino, 1935.

- **Sortavalan** kaupungin ja maalaiskunnan I:n pitäjäjuhla Saarijärvellä sunnuntaina 13 p:nä kesäk. 1954 : ohjelma. Saarijärvi : Saarijärven kunta, 1954.
- **Sortavalan** kihlakunta Wiipurin lääniä [Kartta-aineisto]. Tehty maanmittauksen ylihallituksessa vuonna 1909. Helsinki : Maanmittauksen ylihallitus, 1911.
- **Sortavalan** maalaiskunta : muistojen kirja. Uusi näköispainos julkaistu 1991. Jyväskylä : Sortavala säätiö, 1954.
- **Vartiainen**, Eliel: Matkailuopas : Sortavala-Pohjois-Laatokan saaristo-Raja-Karjala-Valamo. Toim. Valde Näsi. Sortavala : Sortavalan kaupunki, 1932.
- **Vlasov**, P. N. & Stafeev, B. M.: Sortavala. 2. painos 1985. 1. painos Petrozavodsk : Karelija, 1978.

16.4. KÄKISALMI JA KÄKISALMEN MLK

Käkisalmi oli vanha perinteikäs kaupunki Karjalan kannaksella, Laatokan rannalla, sillä Käkisalmen linna oli rakennettu jo v.1294. Suomen itsenäistymisen myötä kaupunki ja sitä ympäröivä maalaiskunta kokivat vahvan kasvukauden ennen talvisotaa.

- **Gaurilow**, Aleksanteri: Menneen ajan muistoja entisestä Käkisalimesta ja Mikkelistä: Mikkelä, 1967.
- **Gromov**, V. I. & Potemkin, L.P. & Saskol'skij, I.P.: Priozersk : istoriceskij ocerk : Korela - Keksgol'm --Priozersk. Toinen painos 1963. Kolmas painos 1976. Alunperin Leningrad : Lenizdat, 1960.
- **Gyldén**, C. W.: Plan af Kexholm utgifven 1843 af C. W. Gyldén [Kartta-aineisto]. Näköispainos. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1984.
- **Huovila** Marja: Käkisalmen läänin vaiheita esihistoriasta vuoteen 1811. Heinola: Käki-säätiö, 1995.
- **Itä-rajalta** : Käkisalmen 600-juhlan muisto. Samaan nidokseen yhteensid.: Wiipurin kaupungin 600-vuotismuisto. Käkisalmi, 1893-1894.
- **Komonen**, Antti: Käkisalmen vanha linna. Käkisalmi: Käkisalmen kotiseututoimikunta, 1931.
- **Komulainen**, A. V.: Piirteitä Käkisalmen kaupungin oloista ja elämästä 1870-luvulla. Käkisalmi, 1926.
- **Korela-Käkisalmi-Keksgol'm-Priozersk**. Sostavitel': L. D. Paskina. 1991.

- **Kuujo**, Erkki & Puramo, Eino & Sarkanen, J.: Käkisalmen historia - Käkisalmen kaupungin ja maalaiskunnan vaiheita. 3 osaa. Lahti : Käki-Säätiö, 1958.
- **Käkisalmemme**. Toimittaneet Simo Kärävä & Olli Tenkanen. Julkaisija Käkisalmen kaupungin rouvasväen yhdistys ry. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2001.
- **Käkisalmen** kaupungin ja maalaiskunnan historia 1. Kirjoittanut Erkki Kuujo. Lahti: Käki-Säätiö, 1958.
- **Käkisalmen** kaupungin ja maalaiskunnan historia 2 : 1721-1870. Kirjoittanut Eino Puramo. Lahti: Käki-Säätiö, 1957.
- **Käkisalmen** kaupungin ja maalaiskunnan historia 3 : 1870-1939. Kirjoittanut J. Sarkanen. Lahti: Käki-Säätiö, 1959.
- **Käkisalmen** kirja. Julk. Niilo Mustala. Seestaa, 1948.
- **Käkisalmi** ja Luoteis-Laatokka [Kartta-aineisto] = Kexholm = Priozersk 1:350000, 1:10000. Sisältö: Käkisalmen kaupunkikartta, Luoteis-Laatokan kartta, Katuluettelo, Hakemisto, Tietoja Priozerskin kaupungista, Historian ja arkkitehtuurin nähtävyyshoitoja Priozerskissa. Sankt-Petersburg : Peterburg, 1992.
- **Käkisalmi** ja mlk. [Kartta-aineisto] Käkisalmen kaupungin v. 1929 vahvistettu asemakaava. 1:50000. 1990.
- **Kärävät** Käkisalmissa. Eripainos teoksesta Käkisalmemme. Kirjoittajat: Simo Kärävä, August Kärävä & Anja-Kaija Kärävä. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2001.
- **Laatokan** lapset : muistelmia Vuohensalosta. Toimittaja Laila Venetpalo. Jyväskylä: Gummerus, 2003.
- **Lukka**, Hjördis: Lapsuuden Laatokka, nuoruuden Vuoksi. Toimitus: Kaisu Lahikainen. Hämeenlinna : H. Lukka, 1994.
- **Muistojemme** Käkisalmi. Toimituskunta: Lyyli Alonen...et al. Porvoo: WSOY, 1950.
- **Nuotio**, Santeri: Lapsuuteni kultainen Käkisalmi 1876-1897 : Santeri Nuotion muistelmat. Kirjaksi toimittanut Kyösti Nuotio. Hämeenlinna : Karisto, 1994.
- **Priozersk** - Keksgol'm - Käkisalmi v istorii Rossii i Finljandii : k 700-letiju osnovanija goroda : Priozersk, 15.-17. sentjabrja 1994 g. : tezisy dokladov = Priozersk --Kexholm --Käkisalmi in the history of Russian [i.e. Russia] and Finland : to the 700 anniversary : Priozersk, September 15.-17. 1994 : theses / Rossijskaja akademija nauk, Sankt-Peterburgskij naucnyj centr & Sankt-Peterburgskij fond im. M. V. Lomonosova = Russian Academy of Science, St.

Petersburg Scientific Centre & St. Petersburg Lomonosov Foundation. Sankt-Peterburg : Evropeiskij dom, 1994.

- **Suomen** matkailijyhdistyksen vuosikirja 1906. Ruots. Turistföreningens i Finland årsbok för 1906. Sis. mm.: Käkisalmen kuvia / A. V. K. Helsinki: Suomen matkailijyhdistys, 1906.
- **Turistföreningens** i Finland årsbok för 1892. Sis. mm.: Polkupyörämatka Karjalassa / Wäinö O. Liite: Vuoksen : korta anvisningar för färder på Vuoksen från Imatra till Kexholm. Helsinki : Turistföreningen i Finland, 1892.
- **Vuoksa** : priozerskij kraevedceskij al'manah. Redakcionnaâ kollegiâ: A. P. Dmitriev ... et al. Vypusk 1. Priozersk : Administraciâ municipal'nogo obrazovaniâ "Priozerskij rajon Leningradskoj oblasti", 2000.
- **Vuoksa** : priozerskij kraevedceskij al'manah. Redakcionnaâ kollegiâ: A. P. Dmitriev ... et al. Vypusk 2:1-2. Sankt-Peterburg : Administraciâ municipal'nogo obrazovaniâ "Priozerskij rajon Leningradskoj oblasti", 2001.
- **Vuoksi** : lyhyitä neuvoja Vuoksen-retkiä varten Imatralta Käkisalmeen. Ruots. "Vuoksen : korta anvisningar för färder på Vuoksen från Imatra till Kexholm : jämte karta." Helsinki : Suomen matkailijyhdistys, 1892.

16.5. ANTREA

Antrea perustettiin Uudenkaupungin rauhassa (1721) Jääsken Venäjän puolelle jääneestä osasta ja Vuoksenranta erotettiin siitä itsenäiseksi kunnaksi v. 1924. Pitäjän katsotaan saaneen nimensä Pyhän Andreaksen kirkosta (ruots. S:t Andreae).

- **Antrean** Noskua : kylä ajan ja rajan takana. Toimittanut Anu Vuorinen ja Tapani Karhu. Noskuan kyläkirjatoimikunta, 2000.
- **Enne** vanhaa koton : Antrean ja Vuoksenrannan perinnekirja. Kirjan toimituskunta: Marjukka Patrakka ... et al. Helsinki/Klaukkala : Antrea-seura /Vuoksenranta-seura, 1999.
- **Hiilkoukku** : muistelmia Karjalasta ja karjalaisista. Toim. Veli Ikonen. Hyvinkää : Vuoksen säätiö, 1960.
- **Karjalainen**, Simo: Antrea [Kartta-aineisto]. Vuoksenranta. S. Karjalainen, 1976.
- **Kinnunen**, Jorma: Erkkilä 1919-1939 : paratiisi Hiijärven rannalla. Pori : Jorma Kinnunen, 1986.
- **Korkeamäki**, Oili & Patrakka, Marjukka: Evakos ja uuves kois : antreaisten ja vuoksenrantalaisten selviytyminen sota-ajasta tähän päivään. Riihimäki : Antrea-seura / Lahti : Vuoksenranta-seura / Riihimäki : Vuoksen säätiö, 2003.

- **Kotiseutumme** Antrea. Toimituskunta: Antti Henttonen ... et al. Kartat: Isto Turpeinen. Helsinki : Antrea-seura / Vuoksen säätiö, 1995.
- **Kotiseutututkimuskursseilta** 26.6-2.7.1915 Antrean Kekinniemellä. Viipuri, 1915.
- **Kuparsaari** - hopeisen Vuoksen helmi : Kuparsaaren koulupiirin kyläkirja: Hopeaniemi, Kaltovedenmaa, Kuparsaari ja Lietsaari. Toimittanut Taina Ora. Loppi: Kuparsaaren koulupiirin kirjatoimikunta, 1997.
- **Kuukauppi**, Rupola - varrella Vuoksen virran : Meskalan koulupiirin muistojulkaisu. Toimittanut Pertti Ruponen. Meskalan kyläkirjatoimikunta, 1998.
- **Lappalainen**, Niilo: Marttilan talossa Antrean Noskuassa. Kansialanimeke Pitkän veljessarjan elämää kannakselaistalossa 1900-luvun alussa. Lappeenranta: Karjalan kirjapaino, 1999.
- **Liikola** : kotikylä Antreassa. Julkaisutoimikunta: Matti Ahtiainen ... et al. Riihimäki: Liikolan kyläkirjan julkaisutoiminta, 2002.
- **Mikkola**, Katri, Muistelmia Antrean Pullilasta. Emmi ja Erkki Pullinen. 1985.
- **Nordberg**, Päivi: Antrealaisen kylän aineellinen kulttuuri 1930-luvun lopulla. Antrean Noskuan kylä. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 1989.
- **Simonen**, Seppo: Antrea : Antrean ja Vuoksenrannan kuntien muistojulkaisu. Samassa Kurki, Juho: Antrea antrealaisen näkemänä. Vuoksen Säätiö, 1951.
- **Syvälähti** : kylä ja järvi : isiemme synnyinseutu. Koonnut Tuomas Pullinen. Hämeenlinna: Syvälahti-seura, 1999.
- **Taurunjärven** rantamilla, Ritamäen rinteillä : muisteloita ja kertomuksia Antrean Taurulta. Kirjatoimikunta: Pentti Tauru ... et al. Turenki: Taurun koulupiirin kirjatoimintakunta, 1998.
- **Viljomaa**, Johannes Eliel: Mitä nykyinen aika vaatii? : esittänyt Antrean suomalaisen seuran kokouksessa 27 päivänä joulukuuta 1906. Viipuri, 1907.

16.6. HARLU

Harlu muodostettiin Sortavalan maalaiskunnan itäisimmästä osasta ja Ruskealan kaakkoiskulmasta, ja se sai itsenäisen kunnan aseman v. 1922.

- **Harlu** : Laatokan-Karjalan nuorin siirtopitäjä. Toimittanut Eino Vauramo. 2. painos 1984 ja 3. painos 1995. 1. painos Harlun pitäjäseura, 1962.

- **Karjalainen**, Simo: Harlu [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1980.
- **Kotikunnailta** ja evakkopoluilta : Kangasniemen kansalaisopiston Karjalaisten perinnepiirin ryhmätyö. Sis. Harlu, Lumivaara, Rautu & Soanlahti. Kangasniemen kansalaisopisto, 1990.
- **Tehtaiden** savuja ja kukkaketoja : kuvia Harlusta. Toimituskunta: Paavo Kokko ... et al. Kangasniemi: Harlu-seura, 1999.

16.7. HEINJOKI

Heinjoki sai oman kunnallisen hallintonsa v. 1869 eroten Muolaasta, joka kuului Kannaksen vanhimpiin ja suurimpiin keskiaikaisiin pitäjiin. Heinjoen muita naapurikuntia olivat Viipurin maalaiskunta, Antrea, Äyräpää ja Kuolemajärvi.

- **Heinjoen** kunnan asutuksen- ja paikannimistöä ennen vuotta 1944. Koonnut Juhani Hyytiäinen. Vihti : Heinjoki-säätiö, 1993.
- **Heinjoen** kunnan Kääntymän, Tuokkolan, Vamppalan, Savastilan, Kurvilan ja Lahdenperän kylien paikannimistöä. Heinjoki : Heinjoki-säätiö, 1986.
- **Heinjoen** kunnan Pienperon, Pilppulan, Kämärän, Ristseppälän, Heikurilan ja Kopralan kylien paikannimistöä. Heinjoki : Heinjoki-säätiö, 1984.
- **Heinjoen** kunnan Vamppalan, Savastilan, Rättölän, Hentulan ja Hevossaaren kylien paikannimistöä. Vihti: Heinjoki-säätiö, 1983.
- **Heinjoki** : kertomuksia ja kuvia Heinjoen pitäjästä. Toimikunta: Vilho Laitinen... et al. Heinä-säätiö, 1955.
- **Karjalainen**, Simo: Heinjoki [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1975.
- **Kopralla** : kylä Karjalan kannaksella. Toimittaneet Viljo Karvonen..et al. Kerava: V.Karvonen & V. Teivonen, 1979.
- **Muistojen** Heinjoki. Vihti: Heinjoki-säätiö, 1984.
- **Näi** myö ennen eletti : Heinjoen kirkonkylän koulupiiri. Heinjoen kirkonkylän koulupiirin kirjatoimikunta, 1999.
- **Ristseppälä**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitanneet J.A. Matilainen ja P. Korpinen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Ristseppälä-Rättölä** : kylät Kannaksella. Vihti : Ristseppälä-Rättölä kyläkirjatoimikunta, 2001.

- **Taponen**, Veijo: Kääntymä : kylä Heinjoella Viipurin läänissä. Heinjoen Kääntymäkylän maamieseura, 1983.

16.8. HIITOLA

Hiitola sijaitsi Karjalan kannaksella, Laatokan luoteisrannikolla ja siitä muodostettiin varsinainen kunta v:n 1865 kunnallisasetuksen jälkeen, kun seurakunnalliset ja kunnalliset tehtävät erotettiin toisistaan ja seurakunnista tuli itsenäisiä kuntia.

- **Eerikäinen**, Ilmari: Kilpolan saaristo : saaristolaiselämää kuusikymmentä vuotta sitten. I. Eerikäinen, 2000.
- **Grigorkoff**, Margareta: Kartano Laatokan rannalla. Alkuteos "Ladogavinter". Porvoo Helsinki Juva : WSOY, 1996.
- **Hiitola** : kuvat kertovat. Julkaisija Hiisi-säätiö, toim. säätiön perinnekeräystoimikunta; graafinen suunnittelu ja karttapiirros: Markku Äijälä. Pori: Hiisi-säätiö, 1982.
- **Hiitolainen** : perinnejulkaisu 1982. Toimituskunta: Erkki Vihavainen...et al. Pori : Hiisi-säätiö, 1982.
- **Hiitolankylä** : kotkylä Karjalas. Työvaliokunta: Aarne Kekki ... et al. ; toimitustyö: Arvi Heinonen. Ulvila : Hiitolankylän muistelukirjatoimikunta, 2002.
- **Karjalainen**, Simo: Hiitola [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1974.
- **Kemppinen**, Iivar: Hiitolan kylähistoria. Kunnallisen katsauksen kirjoittanut Tauno Pohjolainen. Vammala : Hiisi-säätiö, 1972.
- **Kuujo**, Erkki & Immonen, Toivo & Puramo, Eino: Kurkijoen kihlakunnan historia : Hiitola - Kurkijoki - Lumivaara – Jaakkima. Yhteensidottu: Hiitolan historia : myöhäisin osa vuodesta 1865 lähtien seurakunnan ja pitäjän hallintoelinten lakkauttamiseen 1950-luvun alussa. Kirj. V. H. Vainio. Hiisi-säätiö, 1958.
- **Paukkunen**, Leo: Hiitolaiset uusille asuinsijoille. Jyväskylä: Hiisi-säätiö, 1993.
- **Roininen**, Juhani & Kiuru, Aarno: Hiitola : talot ja asukkaat v. 1939. Kartat Aimo Kalenius. Pori: Hiisi-säätiö, 1998.
- **Vainio**, V. H.: Hiitolan historia : myöhäisin osa vuodesta 1865 lähtien seurakunnan ja pitäjän hallintoelinten lakkauttamiseen 1950-luvun alussa. Pieksämäki : Hiisi-säätiö, 1959.

16.9. IMPILAHTI

Impilahti kuului ns. Raja-Karjalan pitäjiin yhdessä Korpiselän, Salmin, Soanlahden, Suojärven ja Suistamon kanssa. Hallinnon keskuksena oli Impilahden kirkonkylä, minkä ohella Pitkäranta oli alueen tärkeä teollisuustaaajama.

- **Härkönen**, Simo: Impilahti-kirja : Impilahden pitäjän historia- ja muistojulkaisu. Pieksämäki : Impiranta-säätiö, 1950.
- **Impiranta-Säätiö**. Impilahtelaisten Seura 20 vuotta. Tekijät: Simo Härkönen, Vilho Vuotila & Kyösti Littunen. Lappeenranta : Impiranta-Säätiö, 1969.
- **Jyrkilä**, Faina: Kotikylä Karjalassa. Helsinki : Tammi, 1992
- **Karjalainen**, Simo: Impilahti [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1970.
- **Kerisyryjä**, kotikylämme. Vantaa : Jussi Saavalainen, 2000.
- **Koponen**, Paavo: Esi-isiemme Impilahti. Lappeenranta: Impiranta-säätiö, 1982.
- **Koponen**, Paavo: Muistojemme Impilahti. Kuva-aineiston keruu: Impiranta-säätiö. Helsinki : Impiranta-säätiö, 1990.
- **Laitinen**, A. A. A.: Impilahden pitäjän ja seurakuntain historia. Sortavala : Sortavalan kirjakauppa, 1938.
- **Pitkäranta**. Julk. Läskelän-Pitkärannan radan vihkiäisten johdosta maaliskuun 12 p:nä 1934. Sortavala : Diesen Wood Company, 1934.
- **Vesterinen**, Emil: Sykyjärven hovi. 1927.

16.10. JAAKKIMA JA LAHDENPOHJA

Jaakkima kuului vanhoihin perinteisiin karjalaispitäjiin ja Lahdenpohja perustettiin sen kauppapaikaksi v. 1882. Kuntauudistusten myötä Lahdenpohja saavutti itsenäisen kauppalan aseman v. 1924 ja myös Lumivaara erotettiin omaksi kunnaksi v:n 1923 alussa.

- **Huolman**, Väinö: Iijärvi : erään jaakkimalaisen kylän vaiheet. Lapua, 1977.
- **Ihanks** myö tuas tavattii : Jaakkiman ja Lahdenpohjan kuvat kertovat. Graafinen suunnittelu ja toimitustyö: Kauko Salmenkallio. Lapua : Jaakkima-säätiö, 1988.
- **Jaakkima** : muistoja ja kuvia Laatokan rantamilta. Toimituskunta:Tommi Kilpiö... et al. Jaama-säätiö, 1955.

- **Karjalainen**, Simo: Jaakkima-Lahdenpohja [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1974.
- **Kurkijoen** kihlakunnan historia 1-3: Hiitola - Kurkijoki - Lumivaara – Jaakkima. I Kurkijoen vaiheet asutuksen alusta v:een 1570 / Erkki Kuujo ; II Kurkijoen seutu Ruotsin vallan aikana vv. 1570-1710 / Toivo Immonen ; III Kurkijoen seudun historia isostavihasta kunnallishallinnon uusimiseen / Eino Puramo. Pieksämäki: Hiisi-säätiö, 1958.
- **Lahdenpohja** lähiseutuineen ja Valamo. Lahdenpohja : Suomen matkailijayhdistyksen Lahdenpohjan paikallisosasto, 1939.
- **Lahdenpohjan** kauppalan rakennusjärjestys. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan Kirjapaino Osakeyhtiö, 1925.
- **Lahdenpohjan** viestejä. Toim. Matti Heinonen. Sortavala, 1934.
- **Lehtimäki**, K. E.: Lahdenpohjan kauppala 1. Kertomus Lahdenpohjan kauppalan perustamisesta ja toiminnasta 1924-1943. Helsinki: Lahdenpohjan kauppala, 1943.
- **Lehtimäki**, K. E.: Lahdenpohjan kauppala 2. 1947.
- **Mikli** : Jaakkiman suurin kylä. Toim. Irma Sinerkari. Vantaa : AV-taitto, 2002.
- **Paavola**, Liisa: Lahdenpohjan kauppala ympäristöineen vuonna 1939 [Kartta-aineisto] : tietokoneavusteinen lintuperspektiivikuva. Helsinki : Jaakkiman yhteiskoulun seniorit, 1987.
- **Salmenkallio**, Kauko: Jaakkimalaisuus eilen, tänään, huomenna. Seinäjoki : Jaakkima säätiö, 1987
- **Salminen**, Viktor.: Jaakkiman pitäjän historia 1. 2. painos Helsinki : Suomalaisen naisliiton Jaakkiman osasto, 1967. 1. painos Käkisalmi : Jaakkiman sanomalehti- ja kirjapaino, 1923.
- **Tiilikka**, Martti & Sinkkonen, Veijo & Koski, Harri: Oppolan kylä ja Tiilikat. M. Tiilikka, V. Sinkkonen, H. Koski, 2002

16.11. JOHANNES

Merenranta- ja saaristopitäjä Johannes sijaitsi Viipurin ja Koiviston maalaiskuntien sekä Kuolemanjärven naapurina kuuluen Rannan kihlakuntaan.

- **Airikka**, Lauri: Kappale Johannesta : menneisyyttä ja muistoja. Piikkiö: L. Airikka, 1985.

- **Airikka**,Lauri: Kertomus Johannekselaisten pitäjänseuran Johannekselaiset ry:n toiminnasta v. 1949-1974. Piikkiö: Johannekselaiset, 1975.
- **Johannes**, lähellä - kaukana : Johannes-seura ry:n 50-vuotisjuhlajulkaisu : 1949-1999. Juhlajulkaisu-toimikunta: Outi Fingerroos, Marjatta Haltia, Outi Toivonen Piikkiö: Johannes-seura, 1999.
- **Johannes** : muistoja kuvina. Toim. Johannekselaiset r.y.:n kotiseutu- ja myyntitoimikunta. Piikkiö: Johannekselaiset ,1989.
- **Johannes** : Viipurin läänin Rannan kihlakuntaan kuuluneen Johanneksen pitäjän historia- ja muistelmateos. Kirjoittaneet Olavi Autero & Viljo Nissilä. Johannes-säätiö, 1959.
- **Kaijala** : kylä Karjalassa Viipurin läänin Johanneksen pitäjässä. Piikkiö: Kaijala-kirjan toimituskunta 2000.
- **Kaislahden** koulupiiri : Kaislahti, Huistuppula, Niemelä. Toimittaja: Tuula Virsu. Kaarina: Kaislahden koulupiiri, 1999.
- **Kanervo**, Pirkko: Johanneksen Huunonsaari : länsikannaksalainen kyläyhteisö toisen maailmansodan myrskyissä. Opinnäyte. Turku: Turun yliopisto, 2000.
- **Kanervo**, Pirkko: Johanneksen Huunonsaari : sodan ja rauhan päivinä 1913-1944. Huunolaisten kirjatoimikunta, 2000.
- **Karhula** : kotikylä Karjalassa. Kirjatoimikunta: Kaija Hynnä ... et al. Lähetetystä aineistosta järjestänyt ja toimittanut ja painokuntoon saattanut Irma Teräväinen ; kuvitus Keijo Virolainen. Lieto: Karhula-ryhmä, 1997.
- **Karjalainen**, Simo: Johannes [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1990.
- **Kolme** kylää : Hylkiälä - Lippola - Kolmikesälä Karjalan kannaksella Johanneksen pitäjässä. Koonnut Irma Teräväinen. Turku, 1999.
- **Koskijärvi** : kylä Viipurin läänin Johanneksen pitäjässä. Paimio: Koskijärven kylätoimikunta, 1999.
- **Kyllä** ja kujasilla : Päätilä, Kivitokee, Hannukkala. Toimittanut Anni Granfors. Toimituskunta Veijo Karhu...et al. Turku: Päätilan koulupiiritoimikunta,1992.
- **Mäkinen**, Pellervo: Kertomus Kolmikesälästä : muistoja ja historiaa. Pori: P. Mäkinen, 1985.
- **Puusa**, Nikolai: Karjalainen kylätie : elämää Johanneksessa v. 1908-1939 ja kohtalon vuodet 1939-1944. Kouvola : A. Olkkonen, 1982.
- **Revonsaari** haastelee : revonsaarelaisten muistelmia. Toimittanut Maire Uotila. Kaarina: Pukin koulupiiri, 1997.

- **Saarelaisii** tyynis ja myrskyis : kyläkuvausta, kyläkulttuuria, kansanperinnettä. Toimittaneet Maire Uotila ja Osmo Ahokas. Kaarina: Hankalan koulupiiri, 1995.
- **Souva**, huopaa, pie perrää : historiaa ja muistelmia Hankalan koulupiiristä. Toimittaneet Maire Uotila ja Osmo Ahokas. Paimio : Hankalan koulupiiri, 1994.
- **Tikkala** : muistojen kylä. Koonnut Timo Väntsi. Kirjatoimikunta Mirjam Harju..et al. 1996.

16.12. JÄÄSKI

Jääski oli 1930-luvulla väkiluvultaan Suomen neljänneksi suurin maalaiskunta ja Enso toimi sen teollisuuden ja kaupan keskuksena. Jääsken teollisuuslaitokset olivat merkittäviä koko maankin taloutta ajatellen.

- **Arponen**, Antti O.& Miettinen, Reijo: Enso : Jääsken pitäjän teollisuuskeskuksen elämää 1800-luvulta syksyyn 1944. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2002.
- **Emmie** eväittä lähe : Kemppilän - Myllölän - Penttilän kyläkirja. Toimittanut Kirsti Juura. Kouvola: Kemppilän koulupiirin toimikunta, 1997.
- **Enson** tehdas-asuinalue [Kartta-aineisto] : kartta v. 1942 : Viipurin lääni, Jääsken pitäjä, Pelkolankylä. P. Suikkari. Kartta. Helsinki : Jääski-seura, 2003.
- **Halonen**, Laila: Jääsken Järvenkylä : täälthä myö lähetti. Valkeala : Järvenkylän koulupiirin johtokunta, 1996.
- **Hanskinsalo** : karjamajoista Enson eteiseksi. Toimittaneet Toivo Lyyra & Veikko Kukkurainen. Vantaa: AV-taitto, 1998.
- **Hanskinsalo** myrskyn jälkeen. Imatra: Hanskinsalo-kerho kirjatoimikunta, 1999.
- **Hämäläinen-Forslund**, Pirjo & Välikangas, Pirkko-Leena: Kontu : kolmasti halkaistu kylä. Helsinki: Konnun kylän kirjatoimikunta, 1997.
- **Ikonen**, Veli: Jääsken kirja : vanhan karjalaispitäjän viimeisten vuosikymmenien historiaa. Jääski-Säätiö, 1966.
- **Jääsken** kihlakunnan historia osa 1 : Vuoteen 1700. Kirj. Aulikki Ylönen. Sis. Jääski, Rautjärvi, Antrea, Kirvu, Vuoksenranta, Ruokolahti & Joutseno. Imatra : Jääsken kihlakunnan historiatoimikunta, 1957.
- **Jääsken** kihlakunnan historia osa: 2 : Suuresta Pohjan sodasta 1860-luvulle. Kirj. Veli-Matti Syrjö. Sis. Jääski, Rautjärvi, Ruokolahti, Joutseno & Imatra. Imatra: Imatran kaupunki, 1976.

- **Jääsken** kihlakunnan historia 3 : 1860-1980. Eero Paappa & Jari Ropponen. Imatra : Jääsken kihlakunnan historiatoimikunta, 1992.
- **Jääsken** Kuurmanranta : koulupiirin kyläkirja. Toimittaja Tuula Ulvelin. Koria: Kuurmanrannan kyläkirjatoimikunta, 2002.
- **Karjalainen**, Simo: Jääski [Kartta-aineisto]. Sis. 2 valokuvaa sekä tietoja Jääsken pitäjästä. S. Karjalainen, 1980.
- **Kohvpannu** ja kapsäkki kainalos : tarinoita Jääsken Lottolasta, Eevalasta ja Ihalempiälästä: kyläkirja 2 . Toimittaneet Eva-Riitta Kauttu ja Anu Vuorinen. Vantaa: AV-taitto, 1997.
- **Koti** Askare Kempilässä. Toimittanut Olavi Hämäläinen. Sisältää tietoja mm. Arposen, Hämäläisen ja Skaffarin suvuista. Lahti: O. Hämäläinen, 1996.
- **Minun** Jääskeni. Teksti: Antti O. Arponen ; valokuvat: Pursio, Eino ... et al. ; runot: Eeva Kilpi. Helsinki : Jääski-seura, 1995.
- **Muistojemme** Ylipuoli : tarinoita Räikkölän koulupiirin alueelta. Toimittanut: Eila Lievonen, Elvi Koivunen, Aili Valkamo. Imatra: E. Lievonen, 1995.
- **Muistojen** Kuurmanpohja : Jääsken Kuurmanpohjan koulupiirin kyläkirja. Toimittanut Hannele Koivunen. Imatra: Kuurmanrannan kyläkirjatoimikunta, 1999.
- **Porstuvast** tuppaan : kirja Jääskestä, Lottolasta, Salo-Lottolasta ja Arposten suvusta. Toimittanut Anu Vuorinen. Helsinki: A. Vuorinen, 1990.
- **Riukuaidat** kylätien varrella : Jääsken Lottolan, Eevalan ja Ihalempiälän kyläkirja. Toimittaneet Anu Vuorinen & Eva-Riitta Kauttu. Kouvola: Lottolan kyläkerho, 1993.
- **Viljaa** ja voimaa : kyläkirja Jääsken Rouhialan koulupiiristä. Toimittanut Maija Nevalainen. Imatra: Rouhialan kirjatoimikunta, 1996.

16.13. KANNELJÄRVI

Kanneljärvi kuului aiemmin Uudenkirkon pitäjään ja sen kahdeksasta kylästä muodostettiin itsenäinen seurakunta v. 1923 ja kunta v.1925.

- **Balasov**, E. A.: Karel'skij pereseek : zemlâ neizvedannaâ : ûgo-zapadnyj sektor = [Karjalan kannas : tuntematon maa] 3 : Kannelârvi – Kuolemaârvi. Sankt-Peterburg : Novoe vremâ, 1998.
- **Kanneljärvi** 2 : kylästä kylään ja talosta taloon . Koonnut Viljo E. Terho. 1986. Toimikunta: Artturi Kaltokari, Jaakko Paavolainen, Viljo E. Terho. Sisältää mm.

tiedot Kanneljärven sankarivainajista. 4. painos 2001. Alunperin Salo: Kannel-säätiö, 1986.

- **Kanneljärvi** 1997. Vastaava toimittaja: Ari Määttänen. Pertteli: Kannel-säätiö, 1997.
- **Kanneljärvi** 1998. Vastaava toimittaja: Ari Määttänen. Pertteli: Kannel-säätiö, 1998.
- **Kanneljärvi** 1999. Vastaava toimittaja: Paavo Määttänen. Pertteli: Kannel-säätiö, 1999.
- **Kanneljärvi** 2000. Vastaava toimittaja: Paavo Määttänen. Pertteli: Kannel-säätiö 2000.
- **Kanneljärvi** 2001. Vastaava toimittaja: Paavo Määttänen. Pertteli: Kannel-säätiö 2001.
- **Kanneljärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt Y. Alaranta. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Karjalainen**, Simo: Kanneljärvi [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1975.
- **Montonen**, Paavo: Kanneljärvi : kahdeksan kylän pitäjä. Lohja: Kanneljärven historiatoimikunta, 1957.

16.14. KAUKOLA

Kaukola erotettiin Käkisalmen emäseurakunnasta omaksi kirkkoherrakunnaksi v. 1869. Se tunnettiin runsaasta vesistöstään ja kivikautisista löydöistä.

- **Heinonen**, Aarre: Kaukolan itäosan ihmisiä, muistoja ja tarinoita. Tampere, 2000.
- **Kallis** kotimme Ylä-Kaukola, Lamminlahti. Helsinki: Historiikkitoimikunta, 1994.
- **Karjalainen**, Simo: Kaukola [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1974.
- **Kaukola**. Julk. Kaukolan historian toimikunta. Sisältää 1953 ilmestyneen julkaisun näköispainoksen sekä jatko-osan. Ruutana: Kauko-säätiö, 1998.
- **Kaukola** : Kaukolan, Kirvun, Käkisalmen ja Räisälän kunnat. Maanmittauhallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1894 & 1897 mittaus. Helsinki: Maanmittaushallitus, 1922.
- **Kaukolan** Korteso : muistoja ja tarinoita kotikylästä. Toimittaneet Arvo Korte & Lauri Korte. Vantaa: A. Korte, 2003.

- **Kähkönen**, Tapio & Kähkönen, Pentti: Muistelmia Sylijärven kylästä ja sen asukkaista. Ruovesi: T. Kähkönen, 1996.
- **Paavilainen**, Kalevi: Elon mainingeilla. K. Paavilainen, 1993.
- **Paavilainen**, Kalevi: Kaukolaa ja kaukolaisii. Kirjatoimikunta: Erkki Rouhiainen...et al. Jääminkipohja: Kauko-säätiö, 1987.

16.15. KIRVU

Kirvu oli teollistunut maatalouspitäjä Karjalan kannaksella, jonka rajakuntia olivat mm. Antrea, Jääski, Rautjärvi, Hiitola ja Kaukola. Se tunnettiin muuten parhaiten huopatehtaistaan ja luonnonparantolastaan.

- **Karjalainen**, Simo: Kirvu [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1975.
- **Kirja** Kirvun Sairalasta. Toimittaja: Eila Hämäläinen. Hyvinkää: Sairalan kylätoimikunta, 1998.
- **Kirvu** kuvina. Kirjatoimikunta Soini Hämäläinen ... et al. Mäntsälä: Kirvu-säätiö, 1988.
- **Kirvu** : Jääsken, Kirvun ja Antrean kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1897-1898 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1922.
- **Kirvun** Wirolan koulupiiri. Kirjatyöryhmä: Hilikka Ikävalko ... et al. Vantaa: Virolan koulupiirin kyläkerho, 1996.
- **Kopossilla** kahe puole : Kirvun inkiläläiset muistelevat. Toimituskunta: Riitta Hämäläinen...et al. Inkiläpäivät, Inkilän nuorisoseura. Kärkölä : Inkiläpäivät,1986.
- **Lehikoinen**, Laila: Kirvun talonnimet : karjalaisen talonnimisysteemin kuvaus. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1988.
- **Mertjärwi** : kylä Kirwussa. Työryhmä: Bertta Brusila ... et al. Toimittaja Tarja Sahramaa. Orimattila: Mertjärvi-kerho, 1990.
- **Muistoja** Kirvunkylästä. Toimittaja Irja Ukkola. Lappeenranta: Kirvunkylän kerho, 1986.
- **Muistojen** Inkilä : kuvakertomus Karjalaan jääneestä kotikylästämmme. Julk.: Inkilä-päivät ja Inkilän nuorisoseura. Järvelä: Inkilän nuorisoseura, 1982.
- **Muistojen** Tietävälästä ja Lietlahdesta nykypäivään. Alli Hosiaisluoma-Karppinen, toimittaja. Orimattila: Kirvun Tietävälän koulupiiriläiset, 1996.

- **Munukka**, Helmi: Maamäestä maailmalle. Jyväskylä: Kirvun Maamäen kirjatoimikunta, 1994.
- **Ylönen**, Aulikki: Kirvun kirja. Helsinki: Helisevä-säätiö, 1954.

16.16. KIVENNAPA

Kivennapa oli suurin Kannaksen rajakunnista ja sillä oli niistä pisin yhtenäinen valtakunnanraja silloisen Neuvostoliiton kanssa (54 km). Terijoki erosi siitä itsenäiseksi kunnaksi v. 1904. Kivennavassa sijainneen Lintulan luostarin vaiheita käsittelevät teokset on sijoitettu kirkkohistorian yhteyteen.

- **Balasov**, E. A.: Karel'skij pereseek : zemlâ neizvedannaâ : ūgo-zapadnyj sektor = [Karjalan kannas : tuntematon maa] 1 : Kivennapa-Terioki (Pervomajskoe-Zelenogorsk). Sankt-Peterburg : Novoe vremâ, 1998.
- **Huuhtanen**, Elmi: Evakkokierrosta tulimyrskyn alle : Kivennavan kekrolaiset ja Kekrolan puolustajat kertovat. Kankaanpää, 1999.
- **Hämäläinen**, Vilho: Kivennavan ja Uudenkirkon pitäjien erottamiskysymys toisen sortokauden aikana sekä pitäjäläisten suhtautuminen siihen. Opinnäyte. Tampere: Tampereen yliopisto, 1965.
- **Ikola** (Patriikki) : rakas kotikylä Kivennavalla. Kirjatoimikunta: Emmi Mikkolainen ... et al. Helsinki : Entiset Ikolaiset ry., 1996.
- **Karjalainen**, Simo: Kivennapa [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1978.
- **Karskela**, Sirkka: Kadonnut kotikylä. Jyväskylä: Gummerus, 1982.
- **Karskela**, Sirkka: Kivennapa : väestö ja tilat isonvihan jälkeen. Turku: S. Karskela, 1989.
- **Karvinen**, Aili: Kotikyläni Kivennavan Ikola vuosina 1922-44. Karvinen, 1993.
- **Kekrolan** kylä 1939 [Kartta-aineisto] : Kivennapa. Tiedot koontanut Elmi Huuhtanen. Toteutus Helena Kajander. Julkaistu 1991.
- **Kiuru**, Paavo: Kivennapa : muistelmia ja kuvia entisestä kotiseudusta. 2. painos 1961. 1. painos Kivennavan historiatoimikunta, 1952.
- **Kivennapa**: kirkonkylä, kotikotumme. Kirjatoimikunta Laura Nurminen...et al. Hämeenlinna : Nappoiset ry, 2003.
- **Kivennapa** kuvina. Syväpainokuvat Olavi Paavolainen ja Ilmari Pimiä. Yleiskatsaus Erkki Paavolainen. Helsinki: Kivennapa-säätiö, 1954.

- **Kivennapa** kylästä kylään. Toimituskunta: Kauko Ilonen ... et al. Kangasala: Kivennapalaisten pitäjäseura, 1987.
- **Kivennapa**. Yleisesikunnan topografikunta. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Kivennavalla** : karjalaisia kertomuksia ja muistikuvia. Toim. Terttu Kaivola. Kansanelämän kuvauksia 11. Helsinki: Suomen kirjallisuuden seura, 1979.
- **Kivennavan** Ahjärven kylä. Kirjatoimikunta: Anneli Hakkarainen et al. Kangasala : Kivennavan ahjärveläisten karjalaisten kannatusyhdistys, 2002.
- **Lehtinen**, Artturi: Suomen-Venäjän rajan sulkemisen vaikutus Raivola-Rajajoen rajaseutujen maatalousoloihin. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 19??.
- **Lempaala** : Kivennavan ja Raudun kunnat sekä osa Venäjän valtakuntaa. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1889, 1890, 1896 & 1908 mittaus. Helsinki: Maanmittaushallitus, 1922.
- **Matka** eiliseen : Kivennapa, Kannaksen lukko. Koonnut Uljas Kiuru. Helsinki: Kivennapa-säätiö, 1996.
- **Matka** eiliseen : muistoja Kivennavalta : Kivennapaseuran 50-vuotishistoriikki, kivennapalaisia runoja, muistoja Kivennavalta. Koonnut Uljas Kiuru. Kangasala : Kivennapasäätiö / Kivennapaseura, 1999.
- **Niskanen**, Inna: Kivennapa 1939 : Raivolan kylä. Kartta. Lappeenranta: Lappeenrannan kirjapaino, 1983.
- **Pyykkö**, Maire: Kuvakertomus Kivennavan Lipolasta. M. Pyykkö, 1996.
- **Raivola**, kotikyläni Kivennavalla : kertomuksia, kuvia ja kulttuuria. Toimitustyö: Kauko Äikäs ja Ritva Sainio. Kangasala : Raivola-seura, 2000.
- **Raivola** : muistelmia entisestä kotikylästä . Koonnut Olavi Svinhufvud. Raivola-seura, 1994.
- **Raivola** . Yleisesikunnan topografikunta ; täydennysmitannut ja piirtänyt P. Kokko Kartta. Helsinki: Puolustusvoimat, 1930.
- **Rantakylä** : kylä Kivennavalla. Toimituskunta: Kerttu Paavilainen ... et al. Liitteenä kirjanen Rantakylän väestö 1600-1920 / Kalevi Hyytiä. Rantakyläkerho, 1992.
- **Rautiainen**, Aila & Lundberg, Laura: Korpikylän kirja. Helsinki: A. Rautiainen, 2002.
- **Ruuttu-Glumow**, Maija: Piirteitä Kivennavan pitäjän taloudellisesta elämästä 1800-luvun ensimmäisinä vuosikymmeninä. Artikkelit. Kaukomieli 7. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1935.

- **Sillman**, Edgar: Lisiä Lintulan lahjoitusmaan historiaan. Kaukomieli 6. Helsinki: Viipurilainen osakunta, 1917.
- **Tattiportilla** tavataan : Polviselkä - Tirttula kyläkirja. Hauho: Tattiportti-työryhmä, 1999.
- **Toivonen**, Otto: Vuosisatainen kolmikylä kannakselaisen kulttuurin kuvastimena. Hattula : Entisten voipialaisten, liikolaisten ja kaukolempiäläisten yhdistys, 1988.
- **Uotinen**, Mikko: Uhatut pitäjät: Kivennapa ja Uusikirkko. Lyhyt katsaus näihin pitäjiin ja selostus eroittamisajatuksista sekä siitä johtuneista toimenpiteistä. Viipuri: Karjalan Kirjapaino Osakeyhtiö, 1911.
- **Vuottaa**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitannut Y. Alaranta. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.

16.17. KOIVISTO JA KOIVISTON MLK

Koiviston kauppala erotettiin Koiviston maalaiskunnasta itsenäiseksi kunnaksi v. 1927. Muutoin Koivisto tunnettiin Suomen suurimpana laivanvarustajapitäjänä.

- **XXV** Koivistolais-juhla Perniössä 28-29.7.73. Helsinki : Koivistolaisten seura, 1973.
- **Hiekkaranta**, Inkeri: Koiviston kolmet kasvot : elämäni poluilta. Kotiseutukuvaus. Lahti : I. Hiekkaranta, 1990.
- **Hovi**, Otto: Vatnuori - kylä meren syleilyssä. Helsinki: Vatnuorin kylätoimikunta, 1995.
- **Hovi**, Paula: 50 vuotta Koivistolaisten seura ry:n ja Koivisto-säätiön toimintaa. Porvoo : Koivistolaisten seura, 1998.
- **Humaljoki** - rantojen, mäkien ja kujasten kylä. Toimituskunta: Unto Kyytsönen ... et al. Mätsälä: Toimituskunta, 1998.
- **Kansanaho**, Erkki: Koiviston seurakunnan ja kunnan vaiheita. Eripainos teoksesta Koivisto, sen vaiheista, asukkaista ja elinkeinoista. Helsinki, 1953.
- **Koivisto 1** : Koiviston merenkulun historia. Tekijä Yrjö Kaukiainen. Helsinki : Koivikko-säätiö / Koivistolaisten seura, 1975.
- **Koivisto 2** : Honkalaivat ja halkolastit : Koiviston pitäjistä ja asukkaiden merenkulusta ja laivanrakennuksesta. Tekijä Sulo Jukanen. Porvoo : Koivikko-säätiö / Koivistolaisten seura, 1975.

- **Koivisto 3** : Pullinniemestä Kiilinrantaan : tilastotietoja ja kyläkuvauksia Koivistolta. Tekijä Unto Hilska. Helsinki : Koivikko-säätiö / Koivistolaisten seura, 1975.
- **Koivisto** : Koiviston, Johanneksen ja Kuolemajärven kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1886, 1887 & 1913 mittaus. Helsinki: Maanmittaushallitus, 1922.
- **Koivisto** : muisto meren rannalta : Koivistolaisten Seura ry:n kuvajulkaisu. Toimikunta: Sulo O. Hoikkala...et al.; toim. Niilo Villanen. Julkaistu näköispainoksena 1989. Alunperin Helsinki : Otava, 1956.
- **Koivisto** : sen vaiheista, asukkaista ja elinkeinoista. Toimittaneet K. W. Hoppu ja Erkki Kansanaho. Näköispainos 1991. 1. painos 1953.
- **Koivistolaiset** 1939. Koonnut Martti V. Hilska. Helsingin koivistolaiset ry. Helsinki : Helsingin koivistolaiset, 1988.
- **Koivistolaisten** osoitekirja 1949. Toim. K. T. Mannonen. Hämeenlinna, 1949.
- **Koiviston** kyliä 2 : Eistilä, Ingertilä, Jaakkola. Toim. Pentti Sipilä. Inkoo: P. Sipilä, 1993.
- **Kuusela**, Minna: Koivistolaisuus tänä päivänä - jälkipolvet saavat puheenvuoron. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2001.
- **Kyläkuvaus** Koiviston Härkälästä. Toim. Paula Roininen. Asukasluettelo: Eero Hovi. Kotka: Härkälän kylätoimikunta, 1988.
- **Männääks** Härkälää. Toimittaneet Eine Putus & Paula Roininen. Kotka: Härkälän kylätoimikunta, 1994.
- **Nurminen**, Sylvia: Koivistolta tuulee : "antaisivat ihmisen vapaasti seilata" : muistelmaromaani Koivistolta vuosisatamme alkupuolelta. Helsinki: Alea-Kirja, 1989.
- **Rossi**, Leena: Koiviston arkielämää : 1880-luvulta 1930-luvulle. Porvoo : Koivisto-säätiö, 2003.
- **Sipilä**, Pentti: Koiviston kyliä 1. Inkoo: P. Sipilä, 1991.
- **Tervetulloo** Kiiskilää : Koiviston Kiiskilän 400 vuotta. Toimitustyö: Pertti Hämäläinen & Anna-Kaisa Siipi ; piirrookset: Antti Hämäläinen ; kartat: Tuula Kurki. Espoo: Kiiskilän kylätoimikunta, 1993.
- **Tikka**, Toivo: Römpötti : satamakylä Koivistolla : Koiviston pitäjään kuuluneen Römpötin kylähistoria- ja muistelmateos. Riihimäki: Römpötin kylätoimikunta, 1989.

- **Vatnuori.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt V. Lappalainen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.

16.18. KORPISELKÄ

Korpiselkä Salmin kihlakuntaan ja Raja-Karjalaan yhdessä Impilahden, Salmin, Soanlahden, Suojärven ja Suistamon kanssa. Toisen maailmansodan jälkeen Suomen puolelle jäänyt osa Korpiselän kuntaa liitettiin osaksi nykyistä Tuupovaaraa.

- **Branders**, A.A.: Olot Suojärven ja Korpiselän pitäjissä. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden seura, 1893.
- **Karjalainen**, Simo: Korpiselkä [Kartta-aineisto] : (1939). Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1986.
- **Korpiselkä** : muistelmia kirjoituksin ja kuvin. Toimituskunta: Johannes Koivunen ... et al. 2. painos Vieremä, 1993. 1. painos Pieksämäki : Korpiselkäläisten seura ry, 1958.
- **Korventaus**, Mikko : Kylä erämaassa : raja-karjalainen kyläkuvaus. Iisalmi : Korpiselän pitäjäseura, 1956.
- **Lankinen**, Antti: Tuupovaaran teillä : Koverosta Korpiselän kyliin. Antti Lankinen, teoksen suunnittelu, valokuvat, kuvatekstit ja kuvasivujen jutut ; Teuvo Kuivalainen, tekstit. Tuupovaara : Tuupovaaran kunta, 2000.
- **Pärssinen**, Rauno: Juuriltaan reväistyt : Tynkä-Korpiselän kylien elämää toisen maailmansodan jälkeen. Joensuu: R. Pärssinen, 1998.
- **Saloheimo**, Veijo: Tynkä-Korpiselkä 1940-1999 : viipale Raja-Karjalaa Suomen kupeessa. Tuupovaara: Entisten korpiselkäläisten pitäjäseura, 2000.
- **Sihvo**, Pirkko: Karjala on suomalaisen etnografin ja muinaistutkijan luvattu maa : kokoilemisia Korpiselältä vuonna 1893. Artikkelit. Suomen museo 1999 : 106. Vuosikerta. Toim. Tuukka Talvio. Helsinki : Suomen muinaismuistoyhdistys, 2000.

16.19. KUOLEMAJÄRVI

Suomenlahden rannikolla sijainnut Kuolemajärvi erotettiin itsenäiseksi kunnaksi Udestakirkosta v. 1871. Elinkeinoelämältään se oli ensijaisesti maatalouspitäjä.

- **Akkanen**, Arvo: Akkala : muistelmia kylän vaiheista vuoteen 1939. Turku: A. Akkanen, 1995.

- **Hanttu-Kiskonen**, Pia: Taas tulloo itku : välähdyksiä elämästä Kuolemajärvellä. Kuvateostoimikunta Arvo Akkanen, Viljo Hietanen & Veikko Pöntinen. Turku: Kuolemajärvi-säätiö, 1984.
- **Havia**, Aili: Muistelumatka Kaukjärven kyliin Kuolemajärvellä. Toimittanut Leena Järvi. Jammeli, 1998.
- **Karjalainen**, Simo: Kuolemajärvi [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1973.
- **Kotikylämme** Summa. Työryhmä: Erkki Lipponen, Kauko Tervonen & Martti Tamminen. Nousiainen, 2000.
- **Kuolemajärvi** : historiaa, muistelmia ja kuvauksia. Kirj. Oiva Kojo...et al. ; Toimituskunta: Aapo Inkinen ... et al. Vammala: Kuolemajärvi-säätiö, 1957.
- **Kuolemajärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet V. Öller ja A. Lahdentausta Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Meripirtti**, Kaapo: Kylä majakan valokehässä ja hajaannuksessa. Uusikaupunki : Seivästön siirtoväen avustusrahasto, 1968.
- **Muistat** sie Huumolaa... Toimituskunta: Unto Hörkkö...et al.Huumolan kylätoimikunta, 2000.
- **Muurinen**, K.: Kertomus Kuolemajärvi-säätiön toiminnasta vuosina 1951-1960. Turku : Kuolemajärvi-säätiö, 1961.
- **Oi** toukokuu 1990 : kuolemajärveläiset Karjalassa. Toimittajat: Timo Rautava & Sakari Räsänen. Turku : Kuolemanjärvi-säätiö, 1990.
- **Seivästö**. Mitannut A. Lahdentausta, piirtänyt E. Tenhunen. Kartta. Helsinki: Yleisesikunnan topografikunta, 1938.
- **Taberman**, Raili: Seivästö : Meri, mäki, majakka. Pirkkala: Seivästö-säätiö, 1999.

16.20. KURKIJOKI

Kurkijoen pitäjä (ruots. Kronoborg) sijaitsi Laatokan luoteisrannikolla ja sen rajakuntia olivat Hiitola, Parikkala, Lumivaara ja Jaakkima.

- **Alho**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, siviilijaosto ; mitanneet ja piirtäneet A. Niemelä...et al. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1931.
- **Hakulinen**, Rainar: Kurkijoki. Kartta. Piirtänyt Rainar Hakulinen. Helsinki : Kurkijoki-seura, 1974.

- **Hakulinen**, Rainar: Kurkijoki kylästä kylään. Toimikunta V.O. Hakulinen...et al. Toinen painos 1996. Loimaa: Kurki-säätiö, 1972.
- **Hakulinen**, Rainar: Kurkijoki sodasta evakkoon. Toimikunta V.O. Hakulinen...et al. Loimaa: Kurki-säätiö, 1978.
- **Hakulinen**, V. O.: Kurki-säätiön 40-vuotishistoriikki 1946-1986. Loimaa : Kurki-säätiö, 1986.
- **Kokkonen**, Elma: Koskuinjoki Latvalammelta Laatokkaan. 1994.
- **Kurkijoen** kihlakunnan historia 1-3: Hiitola - Kurkijoki - Lumivaara – Jaakkima. I Kurkijoen vaiheet asutuksen alusta v:een 1570 / Erkki Kuujo ; II Kurkijoen seutu Ruotsin vallan aikana vv. 1570-1710 / Toivo Immonen ; III Kurkijoen seudun historia isostavihasta kunnallishallinnon uusimiseen / Eino Puramo. Pieksänmäki: Hiisi-säätiö, 1958.
- **Kurkijoen** historia 4 : myöhäisin osa 1860-luvulta seurakunnan ja pitäjän hallintoelimien lakkauttamiseen. Kirj. V. H. Vainio. Kurki-säätiö, 1960.
- **Kurkijoki** : Kuuppalan kylä. Kuuppalan kylän Rökköläiset. Toimittanut Keijo Siltanen. Nurmijärvi : K. Siltanen, 1994.
- **Kurkijoki** : kuvat kertovat. Toimittanut Rainar Hakulinen ; toimikunta V. O. Hakulinen, Rainar Hakulinen & Uuno Varjus. Loimaa: Kurki-säätiö, 1986.
- **Kurkijoki-Seura** 25 vuotta : 1966-1991. Helsinki : Kurkijoki-seura, 1991.
- **Muistojemme** Kurkijoki. Toimittaneet Aarno Karimo & V. Lähdeoja. Toimikunta: Pekka Kiiski, Kaapro Huittinen & Juho Tukia. 2. painos 2002. 1. painos Helsinki: Kurki-säätiö, 1952.
- **Sorjo** v. 1930 [Kartta-aineisto]. Helsinki : Karttakeskus, 1993.
- **Vepsä**, Eino: Kurki-säätiön 50-vuotishistoriikki : vuodet 1986-1996. Loimaa: Kurki-säätiö, 1996.

16.21. LAVANSAARI,

Lavansaari kuului Suomenlahden ulkosaariin yhdessä Seiskarin, Suursaaren ja Tytärsaaren kanssa.

- **Hannula**, Vaalimo: Lavansaari : historian pohjalle rakentuva kertomus Suomenlahden selkäsaaresta. Lavansaaren historiatoimikunta, 1947.

- **Piispa**, Heikki: Meri on meidän peltomme : Lavansaari ja sen merenkulku talonpoikaispurjehduksen kukoistuskautella. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2003
- **Suomenlahden** ulkosaaret : Lavansaari, Seiskari, Suursaari, Tytärsaari. Risto Hamari ... et al. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura, 1996.

16.22. LUMIVAARA

Lumivaara kuului Kurkijoen kihlakuntaan ja Jaakkiman pitäjään, kunnes siitä muodostettiin itsenäinen kunta v:n 1923 alussa.

- **Anttonen**, Simo & Härkönen, Pekka: Lumi-säätiö 20 vuotta : 1948-1968. Julkaistu 1969.
- **Etelä-Suomen** lumivaaralaiset r.y. 1992-2001. Historiikkitoimikunta: Matti Rapo ...et al. Toimitus: Markku Kilpiö. Helsinki : Etelä-Suomen lumivaaralaiset, 2001.
- **Ihala**, kylä Lumivaarassa. Toimittanut Tapio Nikkari. Helsinki : Etelä-Suomen lumivaaralaiset, 1999.
- **Kalksalo** : kylä Lumivaarassa. Kirjan toimitus: Kalksalo-seura ry. Virrat : Tampereen yliopiston Virtain kulttuurintutkimusasema, 2003.
- **Karjalainen**, Simo: Lumivaara[Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1974.
- **Kesvalahtelainen**. Koonnut Tuula Manninen. Kotka, 2001.
- **Kuhkaa** : kylä Laatokan kainalossa. Toimittaja Heikki Sihvonen. Kotka : Kipon perinneyhdistys, 2000.
- **Luettelo** joka käsittää Lumivaaran kunnassa olleiden maatilojen numerot, nimet, mantaalit, sekä omistajan nimet, peltoalat luokittain, niityt ja metsämaat sekä koko pinta-alat. Kemi : Lumivaaran kunnan hoitokunta, 1940.
- **Lumivaara** : kotiseudun kuvia ja maisemia. Toimituskunta: Pekka Härkönen, Paavo Särkisilta & Paavo Kiuru. Toinen painos 1979. Alunperin Lahti : Lumi-säätiö, 1952.
- **Lumivaaralaisia** evakkotarinoita. Toimittanut Kalevi Rapo. Helsinki : Etelä-Suomen lumivaaralaiset, 2002.
- **Lumivaaran** kirkonkylä Kumola. Toimittanut Ilmari Virolainen. Helsinki : Etelä-Suomen lumivaaralaiset, 1999.
- **Myllykylä** : kylä Lumivaarassa. Kirjan suunnittelu ja kokoaminen: Maire Kuismen. Jyväskylä: Myllykylän entiset koululaiset, 1995.

- **Naukkarinen**, Eero: Oinaanvaara : Oinaanvaaran viime vuosikymmenien historia. Aineiston muokannut kirjan muotoon Tapani Kokko. Multia : E. Naukkarinen, 1995.
- **Pänkälä**, Martti: Lumi-säätiö 1948-1998 / Lumivaara-seura 1948-1998. Alavus : Lumi-säätiö / Lumivaara-seura, 1998.
- **Rapo**, Matti: Etelä-Suomen lumivaaralaiset r.y. 1971-1991. Helsinki : Etelä-Suomen lumivaaralaiset, 1991.

16.23. METSÄPIRTTI

Tarton rauhan mukaisella valtakunnan rajalla ja Laatokan rannalla sijainnut Metsäpirtti itsenäistyi varsinaisesti Sakkolan pitäjästä v. 1903. Sen toinen Suomen puoleinen rajakunta oli Rautu.

- **Kalenius**, Aimo: Metsäpirtti : itäosa. Uudenkaupungin Metsäpirttikerho. Kartta. Mittakaava graafisesti määritelty. Sis. talo- ja asukasluettelon sekä runon Metsäpirtin laulu / Elsa Tuokko-Taurainen. Uusikaupunki : Metsäpirttikerho, 1988.
- **Kalenius**, Aimo: Metsäpirtti : luonaisosa. Uudenkaupungin Metsäpirttikerho. Kartta. Mittakaava graafisesti määritelty. Sis. talo- ja asukasluettelon sekä runon Muistojen Metsäpirtti/Helena Eeva. Uusikaupunki : Metsäpirttikerho, 1989.
- **Kalenius**, Aimo: Metsäpirtti : luoteisosa. Uudenkaupungin Metsäpirttikerho. Kartta. Mittakaava graafisesti määritelty. Sis. talo- ja asukasluettelon sekä runot: Laulu joesta (1941) / Yrjö Jylhä ja Taipaleenjoki (1940) / Jevgeni Dolmatovski. Uusikaupunki : Metsäpirttikerho, 1988.
- **Karjalainen**, Simo: Metsäpirtti [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1975.
- **Lumisuo**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt E. Tenhunen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Metsäpirtti** : entisen kaakkoisrajan äärimmäinen kulmakunta. Turku : Metsäpirtin historiatoimikunta, 1953.
- **Metsäpirtti** meille rakas 1. 2. painos 1987. 1. painos Savitaipale: A. Wallin, 1985.
- **Metsäpirtti**, meille rakas 2. Koonnut Aino Wallin. Savitaipale: A. Wallin, 1987.
- **Metsäpirtti** meille rakas 3: 1-2. Savitaipale: A. Wallin, 1989.

- **Metsäpirtti** : Pyhäjärven, Sakkolan, Raudun ja Metsäpirtin kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1895, 1897 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1921.
- **Paukku**, Kalervo: Kirvesmäki : helmi Karjalan kruunussa. Mynämäki : Kirvesmäki kerho, 1990.
- **Pirttiläiset** : Metsäpirtin, Karjalan kannaksen rajapitäjän asukasluettelo vuodelta 1939 ja elämää sekä tapakuvauksia pirttiläisten Atlantiksen maailmasta. Asukasluettelon ja kuvat koonnut Johannes Laurila. Tekstitys Eero Kuoppa. Janakkala : Kotiseutu ky Kuoppa, 1983.
- **Puikonluoto**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut Y. Alaranta. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Saaronen**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet V. Ursin ja E. Tenhunen. Kartta. Helsinki: Puolustusvoimat, 1937.
- **Waski-Suku** ja Metsäpirtin Vaskela. Tekijät: Paula Hirvonen, Mauno Koskinen, Jaakko Koskivaara & Taimi Pukki. Julkaistu 2001

16.24. MIEHIKKÄLÄ

Karjalaispitäjistä Kymin kihlakuntaan kuuluviksi luettiin Miehikkälä, Virolahti, Säkkijärvi ja Ylämaa. Nykyisinkin toimiva Miehikkälän kunta erosi alkujaan Virolahden pitäjästä v. 1887 ja sotien jälkeen v. 1946 Suomen puolelle jäänyt Säkkijärven osa liitettiin osittain Miehikkälään.

- **Luumäki** : Luumäen, Lappeen, Lemin, Säkkijärven ja Miehikkälän kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1891-1893 mittaus, täydennetty v. 1922. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1923.
- **Miehikkälän** juttukirja 1: "niinhän ne vanhat haasto". Toim. Pentti Näppi. Miehikkälä : Miehikkälän kunnan kulttuurilautakunta, 1979.
- **Miehikkälän** juttukirja 2: "Siit myö haastettiin". Toim. Pentti Näppi. Miehikkälä : Miehikkälän kunnan kulttuurilautakunta, 1984.
- **Tiilikka**, Lasse Erik: Maalaismaisemaa entiseen aikaan. Miehikkälä : L. E. Tiilikka, 1995.
- **Varpio**, Yrjö: Vanhaa Miehikkälää. Historiatoimikunta: Veikko Hämeenniemi...et al. Lisäpainos 1987. Miehikkälä : Miehikkälän kunta, 1974.

16.25. MUOLAA

Muolaa kuului Karjalan kannaksen vanhimpiin pitäjiin ollen osa jo Pähkinäsaaren rauhassa mainittua Äyräpään kihlakuntaa. Äyräpäästä muodostettiin itsenäinen kunta vasta v. 1925 sen erottua Muolaan ja Vuokselan pitäjistä. Toisaalta Kyyrölä toimi omana kuntana v. 1890-1934, mutta se liitettiin takaisin Muolaaseen.

- **Jaarila.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt H. Eskelin. Kartta Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.
- **Kalenius,** Aimo : Lehtokylän koulupiiri [Kartta-aineisto]. Sisältää hakuluettelon talojen isännistä. Kartta esittää tilannetta vuonna 1939. Karttatoimikunta, 1989.
- **Kirko** naapuris ja kalajärve rannal : muistoja Peikolan koulupiiristä. Kirjatoimikunta: Ahti Hyytiäinen...et al. Humppila: Kirjatoimikunta, 2000.
- **Kohtalonvuodet** : yläkuusaalaisten elämää . Toimittanut Pentti Ruohotie. Saarijärvi : Ylä-Kuusaan kansakoulupiirin kerho, 1999.
- **Kopralla.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet H. Eskelin ja J. Matilainen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Kyyrölän** perinnettä = Tradicii Krasnogo Sela. Toim. Tiina Harjula, Marja Leinonen & Olga Ovchinnikova. Slavica Tampereusia 3. Tampere : Tampereen yliopisto, 1993.
- **Leipäsuu.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut O. Martti ja piirtänyt P. Kokko. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Muolaa** [Kartta-aineisto] : Ylä-Kuusaan, Määttälän, Metsäkylän, Ala-Kuusaan, Paakelin, Peippolan ja Moiniemen kylät v. 1939. Julkaistu 1990.
- **Muolaa.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet ja piirtäneet J. A. Matilainen ja A. Lahdentaus. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Muolaa** ja Äyräpää vv. 1870-1944. Toimittajat Jaakko Sarkanen & Kaino Repo. Toimikunta Emil Luukka... et al. Näköispainos 2002. 1. painos Helsinki : Maalaiskuntien liiton kirjapaino, 1952.
- **Muolaan** muotokuva : totta ja tarinoita Keski-Kannakselta. Toimittanut Ville Zilliacus. Porvoo : WSOY, 1998.
- **Muolaan** Ylämaa, Lehtolankylän koulupiiri. Toimittanut Pentti Ruohotie. Saarijärvi : Lehtokylän koulupiirin kirjatoimikunta, 2002
- **Oinala.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet Y. Alaranta ja A. Lahdentaus. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.

- **Paakkola** : kadonnut kylä. Toimittanut Antti Kaukinen. Levanto : Paakkola-seura, 2002.
- **Perkjärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut koulutusryhmä. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Perkjärvi** : Kannaksen kuvastin seitsemän savuin sinisin. Seitsemän kannakselaista kylää omien asukkaittensa kuvaamina: Perkjärven asemankylä, Perkjärven kylä, Ilola, Keskikylä, Lavola, Leipäsuo, Taaperniemi sekä Perkjärven tykistöleiri. Toim. Maija Heino-Vesihäisi. Hämeenlinna : Karisto, 1988.
- **Punnusjärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet ja piirtäneet J.A. Matilainen ja A. Lahdentaus. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934
- **Salenius**, J. M. : Historiallinen kertomus Muolan eli Pyhäristin pitäjistä. Helsinki: Suomen kirjallisuuden seura, 1871.
- **Sipiläinen**, Sulo: Tuhottu kylä ja kaupunki : Muolaan Lehtokylän ja Viipurin kaupungin kohtaloihin liittyviä muistelmia. Pori: Satakunnan kirjateollisuus, 1960.
- **Sukupolvien** elämää Äyräpääjärven rantamilla : Ylä-Kuusaa. Kirjatoimikunta: Helvi Jauhiainen...et al. Tammela : Ylä-Kuusaan kansakoulupiirin kerho, 1994.
- **Taaperniemes** hämäläisiä : muistelmia Muolaan Taaperniemien koulupiiristä. Toimittaneet Antti Koironen, Sirpa Koironen & Ilpo Nikkanen. Virrat : Tampereen yliopiston Virtain kulttuurintutkimusasema, 1999.
- **Teperi**, Jouko: Ilola : erään kannakselaiskylän vaihteita. Helsinki, 1953.
- **Uuteen** elämään : Muolaalaisten seuran 40-vuotishistoriikki. Muolaalaisten seura r.y.; toim.: Viljo Luukka ; historiikkitoimikunta: Viljo Luukka, puheenjohtaja...et al. Toijala : Muolaalaisten seura, 1988.
- **Vuotjärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut H. Eskelin. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.

16.26. NUIJAMAA

Nuijamaan pitäjä menetti huomattavan osan alueestaan uuden valtakunnan rajan seurauksena v. 1944, mutta se toimi itsenäisenä kuntana aina v:een 1989, jolloin se liitettiin osaksi Lappeenrantaa. Nykyisin se tunnetaan parhaiten raja-asemastaan.

- **Huotari**, Kalevi: Muistoja Lautalasta. Lappeenranta: K. Houtari, 1974.
- **Joutseno** : Joutsenon, Jääsken ja Nuijamaan kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1896 ja 1898 mittaus. Helsinki: Maanmittaushallitus, 1922.

- **Karjalainen**, Simo: Nuijamaa [Kartta-aineisto] 1939. S. Karjalainen, 1987.
- **Lappeen** kihlakunnan historia 2 : 1620-luvulta 1860-luvulle. Kirjoittanut Veli-Matti Syrjö. Lappeenranta : Lappeen kihlakunnan historiatoimikunta, 1985.
- **Lautala** - kasvupaikkani Karjalassa. Lappeenranta: P. Houni, 1994.
- **Lautala** - kasvupaikkani Karjalassa. Toinen osa. Koonneet Paavo Houni ja Hilja Heljä Pasi. Lappeenranta: P. Houni, 1996.
- **Nikku-Väisänen**, Kirsti: Nuijamaan eteläisten kylien talonnimet. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1975.
- **Nuijamaa** : Nuijamaan, Viipurin, Jääsken ja Antrean kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto. Kartta. Vuosien 1890, 1894, 1896 & 1898 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1922
- **Nuijamaa**, Kempplä. Topografikunta ; mitanneet H. Eskelin, T. Juutilainen & J. Karunko. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1941.
- **Simola** : Lappeen, Säkkijärven, Nuijamaan ja Wiipurin kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1890, 1891 & 1896 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1923.
- **Ylönen**, Aulikki : Lappeen asuttaminen. Lappeen kihlakunta - Savo vaiko Karjalaa? Erip. Lappeen kihlakunnan historiasta I, vuoteen 1743. Helsinki : Lappeen kihlakunnan historiatoimikunta, 1966

16.27. PARIKKALA

Parikkalan pitäjistä erotettiin aikoinaan kaksi uutta kuntaa eli Simpele (1923) ja Saari (1929), minkä lisäksi uuden valtakunnanrajan myötä v. 1944 kaikki kolme menettivät kaakkoisimmat alueensa, mutta ne ovat jatkaneet itsenäisinä kuntina. Tosin v. 2005 alussa Saaren ja Uukuniemen on tarkoitus muodostaa yhteinen kunta Parikkalan kanssa.

- **Juvonen**, Jaana : Parikkalan historia. Parikkala : Parikkalan kunnan historiatoimikunta, 1996.
- **Lähesmaa**, Matti: Kylä sodan kurimuksessa : tutkimus Parikkalan kunnan Tyrjän kylän vaiheista vuosina 1939-1944. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Parikkalan** kotiseutututkimuskurssit : Elokuun 2-8 p:nä 1916. Käkisalmi : Kaakkois-Karjalan kirjap., 1916.

- **Salenius**, J. M.: Tutkimuksia. Arkkunsa pohjalta löytänyt J. M. Salenius. Porvoo : Tekijä, 1927.
- **Tyrjä**, kylä Parikkalassa. Kirjan tekemiseen ovat osallistuneet: Alli Ahokas ... et al. Parikkala : Kaakon kansalaisopisto, 1994.
- **Vilksa**, M.: Parikkalan historia 1. 2. painos Lappeenranta, 1952. 1. painos Käkisalmi : Parikkalan historiatoimikunta, 1926.
- **Vilksa**, M.: Parikkalan historia 2. 2. painos 1952 & 3. painos 1969. 1. painos Parikkala : Parikkalan Historiatoimikunta, 1928.

16.28. PYHÄJÄRVI VPL

Viipurin läänin Pyhäjärvi oli itsenäinen pitäjä v:sta 1735 ja siihen kuului hallinnollisesti myös Konevitsan luostarisaaari Laatokalla, jonka vaiheita käsitellään pääasiallisesti kirkkohistorian pääluvun yhteydessä.

- **Ikkuna** Karjalaan : Enkkuan koulupiirin kyläkirja : Enkkua - Kostermä - Rahkajärvi - Saapru. Toim. Kari Pohjakallio. Helsinki : Enkkuan koulupiirikirjatoimikunta, 2001.
- **Kalenius**, Aimo: Alakylän "Pyrintö" nuorisoseura ry [Kartta-aineisto]. Toimialueen talot ja talojen isännät 1939-1944. Karttatoimikunta, 1991.
- **Kalenius**, Aimo: Konnitsa : Konnitsan talot ja talojen isännät. Piirtänyt Aimo Kalenius. Kuvat ja runo Henry Niinivuo. Kartta. 1992
- **Kalenius**, Aimo: Salitsanrannan koulupiiri : koulupiirin kylien talot ja asukkaat 1939-44. Piirtänyt Aimo Kalenius ; karttatietoja keräsivät: Aira Pruuki ...et al. Koulupiiri muodostui Lahnavalkaman, Pattoisten, Rotjanlahden, Keljan, Salitsanrannan ja Matiskalan kylistä. 1992.
- **Karjalainen**, Simo: Pyhäjärvi [Kartta-aineisto]. Lappeenranta: Karjalan kirjapaino, 1974.
- **Kotikylämme** Konnitsa : kyläläiset kertovat. Koonnut Toivo Luukkanen. Imatra: Kyläkirjan toimituskunta, 1998.
- **Kukko**, Reino O.& Viika, Kaarle: Pyhäjärvi-kirja : historiaa, kuvia ja murretta Vpl. Pyhäjärveltä. Huittinen: Pyhän-Säätiö, 1989.
- **Kukko**, Topi: Tuulukko puhaltaa. Kansialanimeke: Rantakylä, Pyhäjärvi Vpl. Kalajoki: T. Kukko, 2001.
- **Noitermaan** seudun historiikki. Toim. Anna-Liisa Heikkilä & Heikki Karttunen. Nokia : A.-L. Heikkilä, H. Karttunen, 1984.

- **Noitermaan** seudun historiikki : Taistelujen vuodet. Toimittaneet Heikki Karttunen & Anna-Liisa Heikkilä. Nokia : A.-L. Heikkilä, H. Karttunen ,1992.
- **Noitermaan** seudun historiikki : Vaellusvuodet. Toim. Anna-Liisa Heikkilä & Heikki Karttunen. Nokia : A.-L. Heikkilä, H. Karttunen ,1986.
- **Pohjalainen**, Heimo: Tarinakivillä : Vpl. Pyhäjärvi : Kalamajan, Montruan, Pöyhölän jakokunta ja asemanseutu. Valkeala: Pyhän-säätiö, 1997.
- **Pyhäjärvi** : Räisälä, Käkisalmen ja Pyhäjärven kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1895 & 1897 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1922.
- **Wiika**, Impi: Vpl. Pyhäjärvi : kappale kannakselaisvaiheita. 2. painos 1981. 1. painos Turku: Pyhän-säätiö, 1950.
- **Vpl.** Pyhäjärven Musakanlahden koulupiirin asukkaiden muistelmia 2. Koonnut ja muokannut Aulis Koivusalo. 1989.

16.29. PÄLKJÄRVI

Hallinnollisesti Pälkjärvi kuului Ilomantsin kihlakuntaan ja Kuopion lääniin, mutta maantieteellisen asemansa ja historiallisen taustansa puolesta se liittyi pikemminkin Laatokan Karjalaan.

- **Karjalainen**, Simo: Soanlahti, Pälkjärvi, Värtsilä. [Kartta-aineisto]. Lappeenranta : Karjalan kirjap., 1972.
- **Könönen**, Aulis V. A: Pälkjärven paikannimet. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1921.
- **Könönen**, T.: Pälkjärven pitäjäs. Näköispainos Kuopio: Kuopion isänmaallinen seura, 1993. Alunperin Kuopio, 1891.
- **Pälkjärvi**. Joensuu : Pälkjärven pitäjäseura, 1994.
- **Saloheimo**, Veijo A.: Pälkjärven historia : karjalaisen pitäjän 500-vuotiset vaiheet. Pieksämäki : Pälkjärven pitäjäseura, 1963.
- **Sattumuksia** Pälkjärven pitäjästä. Koonnut Juho A. Leskinen. Joensuu : Pälkjärven pitäjäseura, 1986.

16.30. RAUTJÄRVI JA SIMPELE

Rautjärvi ja Simpele liittyivät yhdeksi Rautjärven kunnaksi 1973, mitä ennen Simpele oli ollut sekä osa Parikkalaa että itsenäinen kunta (1923-1972). Rautjärven varhaisemmat vaiheet kuuluvat osaltaan Jääsken kihlakunnan historiaan.

- **Ilmeen** historiaa ja perinnettä. Toimittanut Ilmeen nuorisoseura r.y:n Kempusten perinne- ja sukutoimikunta. 1. painos 2001. 2. painos. Vantaa : AV-taitto, 2002.
- **Matikka**, Jyrki: Rautjärvi – rajakunta. Historiankirjoitustoimikunta: Seppo Sahla ... et al. Simpele : Rautjärven kunta, 1996.
- **Miettilä** : kotikyläni. Toimittanut Jaakko Vilkkö; sekä työryhmä: Matti Häyhä ... et al. Miettilä : Miettilän nuorisoseura, 1995.
- **Myö** tultiin olemaan. Rautjärven siirtolaiset. 1989.
- **Rajaristin** kylät. Toimittanut Jaakko Vilkkö. Apunaan työryhmä: Leena Hallikainen ...et al. Rautjärvi : Rautjärven kansalaisopiston opistolaisyhdistys, 1998.
- **Rautjärveläinen** perinne kotikylässäni. Rautjärven Ilmee. 1984
- **Salon** sydäimestä : kyläkirja Rautjärven Rajamaan koulupiiristä. Kirvun kylistä mukana Riikola ja Tietävälä. Toimittanut Maija Nevalainen. Ruokolahti: Rajamaan kirjatyöryhmä, 2000.
- **Suomen** matkailijayhdistyksen vuosikirja 1911. Sis. mm.: Suksilla Saimaan ja Simpeleen yli / Herman Stenberg. - S. 20-27. Pohjois-Laatokan saaristosta / Esko. - S. 28-39. Mukavin matkailijatie Lappeenrannasta Mikkeliin ja päinvastoin / A. K. - S. 40-43. Helsinki : Suomen matkailijayhdistys, 1911.
- **Vilpponen**, Päivi: Simpeleen Innasennurkan pellonnimistä - Tuvantauspelloilta Mustaanpörssiin. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1994.
- **Örmark**, Kauko: Rahtu Rautjärven historiaa. Sisältää muistorunon Rautjärven kirkon palosta vuodelta 1878 ja tietoja Rautjärven sahasta. Rautjärvi: K. Örmark, 2001.

16.31. RAUTU

Rautu kuului Metsäpirtin, Kivennavan ja Terijoen ohella Karjalan kannaksen rajapitäjiin. Samalla senkin historiaan tuli suurelta osin vaikuttamaan Pietarin / Leningradin kaupungin läheisyys niin talouden kuin strategian kannalta tarkasteltuna.

- **Entinen Rautu** : kovien kohtaloiden ja rakkaiden muistojen pitäjä Karjalan kannaksella. Toim. Hannes Ihalainen. Pieksämäki : Muistojulkaisutoimikunta, 1950.
- **Haparainen**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut E. Kare ja piirtänyt H. Eskelin. Kartta. Helsinki] : Puolustusvoimat 1937.
- **Karjalainen**, Simo: Rautu [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1973.
- **Orjansaari**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet A. Lahdentaus ja H. Reis. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Raasuli**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet K. Palmqvist ja E. Kare. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Raudun historia**. Raudun historiatoimikunta: Niilo Pusa ... et al. Kirjoittajat Matti Kähäri ... et al. Helsinki : Raudun historiatoimikunta, 1965.
- **Rautu**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut E. Kare. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1933.
- **Rautu ja rautulaiset 3** : historiaa ja kansanelämää. Toimittanut Eero Jäske. Edelliset osat: Entinen Rautu ja Raudun historia. Rautulaisten pitäjäseura, 1991.
- **Rautu ja rautulaiset 3** : historiaa ja kansanelämää. Työryhmä: Jaana Anttonen ...et al. 2. uudistettu painos. Mikkeli : Rautulaisten pitäjäseura, 1998.
- **Sirkiänsaari** . Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet A. Lahdentaus ja P. Sipi Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1936.
- **Sitov**, D. I.: Karelski peresejek : zemlja neizvedannaja Tsast 4 : Vostotsnyi sektor : Rautu - Sakkola [Sosnovo - Gromovo]. Pietari: Nordmed-izdat, 2000.
- **Uotinen**, Mikko: Kuvailuja Raudun pitäjistä. Käkisalmi : Tekijä, 1916.

16.32. RUSKEALA

Ruskealan pitäjän naapurikuntiin kuuluivat Sortavalan maalaiskunta, Uukuniemi, Kitee, Pälkjärvi, Soanlahti ja Suistamo sekä Harlu (v:sta 1922).

- **Hallikorpi**, K. H.: Asunto-olot Ruskealan pitäjässä. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1911.
- **Muistoja Alalammilta** : kyläkirja Ruskealan pitäjän Kontiolahden kylästä. Toim. Katimari Partanen. Oulu: Alalammin ystävät -seura, 2002.

- **Ruskeala** [Kartta-aineisto]. Sis. selityksiä + piirroskuvan Ruskealan kirkosta. Piirt. S. Mononen. Lappeenranta : Etelä-Karjalan kirjapaino, 1975.
- **Ruskeala** : Ruskealan pitäjän muistokirja. Toim. Paavo Suoninen. Joensuu: Ruskea-säätiö, 1964.
- **Ruskeala** pitäjänä ja kuntana. Ruskeala: Ruskealan kunta, 1938.
- **Ruskealaa** sanoin ja kuvin. Toimituskunta: Pääkaupungin Ruskeala-seuran johtokunta; toim. Tauno Holopainen. Helsinki : Pääkaupungin Ruskeala-seura, 1985.

16.33. RÄISÄLÄ

Räisälän pitäjä sijaitsi Karjalan kannaksella Käkisalmen maalaiskunnan naapurissa ja sen aluetta hallitsi Vuoksen vesistö.

- **Humalainen** : kotikylämme. Toimittanut Tuula Lindqvist. Uusikaupunki :Humalaisten nuorisoseura, 1995.
- **Huppunen**, Onni: Räisälän kunta, Siirlahti. Kartta. Sis. asukasluettelon ja sankarivainajien luettelon. 1989
- **Kalenius**, Aimo: Humalainen. Kartta. Sisältää kuvailevaa tekstiä Neuvostoliitolle luovutetun Räisälän pitäjän Humalaisen kylästä ja sen asukkaista. 1982.
- **Kalenius**, Aimo: Ivaska-Kivipelto. Kartta. Sis. taloluettelon sekä runon Kotikylälle / Aarne Räcköläinen. 1989.
- **Kalenius**, Aimo: Kirkonkylän seutu : Hanskinmäeltä Timoskalaan, Alhotojalle. Karttatoimikunta: Arvi Marila... et al. Kartta. Sis. taloluettelon. 1989.
- **Kalenius**, Aimo: Makkolan koulupiiri. Kartta. Sis. Makkolan koulupiirin taloluettelon ja sankarivainajien luettelon. 1989.
- **Kalenius**, Aimo: Myllypelto. Kartta. Liitteenä talojen nimet ja asukasluettelo 1939-1944. Kartassa lueteltu Myllypellon sankarivainajat. 1987.
- **Kalenius**, Aimo: Särkisalo. Sisältää tietoa Neuvostoliitolle luovutetun Räisälän pitäjän Särkisalon kylästä. Mukana 16-sivuinen liite, jossa Juhani Kaatosen artikkeli Särkisalo - rakas kotikylämme ja asukasluettelo. Särkisalon kylätoimikunta, 1987.
- **Kalenius**, Aimo: Tiuri. Kartta. Sisältää kuvailevaa tekstiä Neuvostoliitolle luovutetun Räisälän pitäjän Tiurin kylästä. Liitteenä asukasluettelo. Köyliö: Tiurin kylän karttatoimikunta, 1983.

- **Makkolan** kunnailta, Helisevän rannoilta : kertomuksia ja kuvia Makkolan koulupiirin oloista ja asukkaista. Toimitti Esko Honkanen. Makkolan koulupiiri, 2000.
- **Muistan** kuinka Räisälässä... : Räisälän perinnettä. Toimittanut Marjatta Jauhiainen. Kansanelämän kuvauksia 9. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1976.
- **Muistojen** Räisälä : kuvia kotipitäjistä. Toimittanut Juhani Kaatonen. Köyliö : Räisäläisten säätiö, 1994.
- **Myllypelto** : täälthä myö lähettii. Kirjatoimikunta: Anja Ämmälä...et al. Rauma : Myllypellon kyläjuhlat, 1998.
- **Räisälä** : Räisälän, Käkisalmen, Pyhäjärven, Sakkolan, Vuokselan, Muolaan ja Antrean kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1894 ja 1899 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1920
- **Räisälän** historia : piirteitä Räisälän vaiheista 1865-1944. 2. painos 1952. 1. painos Turku : Tiurinlinnan säätiö, 1949.
- **Räisälän** historia. Sisältö: Räisälän historia : piirteitä Räisälän vaiheista 1865-1944, 3. painos ja Räisälän historia : jatko-osa. Köyliö : Räisäläisten säätiö, 1995.
- **Saalasvuori**, Erkki: Räisälän Sakkali : kylä Vuoksen sylissä. Brisbane: E. Saalasvuori, 2001.
- **Siirlahti** : muistojemme helmi. Toimituskunta: Heikki Huppunen...et al. Kokemäki : Siirlahden koulupiirin kylätoimikunta, 2000.
- **Särkisalo** : Särkisalon kyläjuhlat. Toimittaneet Irja Kavenius ja Maija Ailasmaa. Rauma : Särkisalon kylätoimikunta, 1993.
- **Terveisiä** Räisälästä : kirkonkylän koulupiirin muistoja. Toimituskunta: Arvi Marila...et al. Kokemäki : Kirkonkylän kyläkirjan toimituskunta, 1999.
- **Tiuri** : kylä kallis Karjalassa. Toimittanut Kerttu Javanainen. Kokemäki : K. Javanainen, 1997.
- **Unnunkosken** seudun perinnekartta vuoden 1939 tilanteen mukaan. Toim. Räisälän nuorisoseuran karttatoimikunta. Kartta. Liitteenä kylä-, talo- ja asukasluettelo. 1989.
- **Unnunkoski**, kylä Vuoksen varrella : kyläkirja. Toimituskunta: Helli Junkkari...et al. Toimituskunta, 1998.
- **Välillä** kotona Särkisalossa. Toimittaneet Irja Kavenius ja Maija Ailasmaa. Särkisalon kyläjuhlat, 1996.

16.34. SAARI

Saaren kunta itsenäistyi Parikkalan pitäjämästä v. 1929 ja menetti kaakkoisimman alueensa talvi- ja jatkosodan myötä, mutta se on toiminut edelleen itsenäisenä kuntana (v. 2004).

- **Neuvonen**, Albin: Saaren kunta vuosina 1929-1953. Saari, 1954.
- **Rajan** rikkoma Honkakylä. Parikkala: Honkakylän talotoimikunta, 1989.
- **Saaren** kunta [Kartta-aineisto] : lasketut vesistöt 1835-1967. 1987.
- **Tarnalassa** ku taivaan pankolla. Toimittanut Erkki Paakkinen. Tarnalan kyläkirja. Tarnala: Tarnalan kyläyhdistys, 2000.

16.35. SAKKOLA

Karjalan kannaksella sijanneeseen Sakkolan pitäjään kuuluivat alunperin sekä Metsäpirtin (v:een 1903) että Vuokselan (v.een 1914) kunnat.

- **Haitermaa**. Topografikunta ; mitannut ja piirtänyt E. Tenhunen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1938.
- **Haparainen**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut E. Kare ja piirtänyt H. Eskelin. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Hovinkylä** 1911-1991. Toimittanut: Hilikka Innamaa. Hovinkyläseura, 1991.
- **Hovinkylä** 1911-2001. Toimittanut Soini Hartikainen. Hovinkyläseura, 2001.
- **Karjalainen**, Simo: Sakkola [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1974.
- **Kiviniemi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet P. Kokko ja Y. Alaranta Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Koppanen**, Aune: Juuret syvällä Karjalassa. Tampere : A. Koppanen, 1998.
- **Lamppu**, Em. : Katsaus Sakkolan ja Pyhäjärven pitäjien vaiheisiin ja kehitykseen : vuosisataismuistelmia. Wiipuri : Em. Lamppu, 1900.
- **Lohijoki**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet Y. Alaranta ja T. Juutilainen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1936.
- **Paukku**, Hannu J.: Sakkolan historiaa 2 : Sakkolan kylät tuvasta tupaan 1939. Lempäälä : Suvanto-säätiö, 1983.

- **Petäjärvi.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt P. Kokko. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.
- **Sakkola.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet P. Kokko ja J. Karunko. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1937.
- **Sakkolan** historiaa. Toimittanut Väinö Kaasalainen. 2. uudistettu painos Lempäälä : Suvanto-säätiö, 1987. 1. painos Pieksämäki: Sakkolan historiatoimikunta, 1951.
- **Uosukkala.** Yleisesikunnan topografikunta ; mitannut ja piirtänyt P. Kokko. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1935.

16.36. SALMI

Salmin pitäjä sijaitsi Suomen vanhalla kaakkoisrajalla, ja siihen kuulunut Hyrsylän mutkan alue liitettiin Suojärven kuntaan v. 1931. Sekä Salmi että Suojärvi luetaan kuuluvaksi ns. Raja-Karjalaan yhdessä Impilahden, Korpiselän, Soanlahden ja Suistamon kanssa. Hallinnollisesti tuo alue kuului Salmin kihlakuntaan.

- **Genetz,** Arvid: Kuvaelmia kansanelämästä Salmin kihlakunnassa. Kertomus Suojärven pitäjäästä ja matkustuksistani siellä v. 1867. Julkaistu 1870.
- **Iso** Juka. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, siviilijaosto ; mitanneet ja piirtäneet E. Holopainen, A. Lehto & E. Löfgren. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1935.
- **Karjalainen,** Simo: Salmi [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1970.
- **Laatokan** Mantsi : härkäuhrin saari. Toimittanut Valto A. Peiponen. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1997.
- **Manssila-Virtelä** [Kartta-aineisto] ennen juhannusta 1944. Kyläkarttatoimikunta, 2003.
- **Meijän** Salmi kuvina. Kuopio: Salmi-seura 1989.
- **Pakkanen,** Stepan: Lunkula, Laatokan helmi. Rääkkylä : S. Pakkanen, 1986.
- **Salmin** kihlakunta. Viipurin läänin maatalouskomisioni. Mietintö 1. Helsinki : Weilin & Göös, 1908.
- **Siilin,** Lea : Salmin pitäjän kylännimet asiakirjanimistön valossa. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1985.
- **Sourander,** Ingwald: Salmin pitäjän vaihteita ja piirteitä Laatokan-Karjalan historiasta. Porvoo : WSOY, 1937.

- **Viljanto**, Anni: Salmi : Salmin pitäjän muistojulkaisu. Näköispainos Tervo: Salmi-säätiö, 1991. 1. painos Pieksämäki : Salmi-säätiö, 1952.

16.37. SEISKARI

Seiskari kuului Suomenlahden ulkosaariin yhdessä Lavansaaren, Suursaaren ja Tytärsaaren kanssa ja siitä muodostettiin itsenäinen kunta v.1896.

- **Kuusela**, Sakari & Kuusela, Juhani & Eskola, Anneli: Seiskari. Sisältää kuvailevaa tekstiä Neuvostoliitolle luovutetusta Seiskarin saaresta. Kartassa lisäksi saarelaisten puumerkkejä. Liitteenä Seiskari-seuran julkaisema vihkonen Seiskarin talot ja kartta 1939. Helsinki : Seiskari-seura, 1983.
- **Laivat** ja lastit : seiskarilaisia merellä. Seiskari-seura ry:n 70-vuotisjuhlajulkaisu. Tekijät: Raija Herrala ... et al. Piirrookset: Juhani Kuusela & Lauri Marttila. Helsinki : Seiskari-seura, 2002.
- **Seiskari** : kotiseutukirja. Toimittanut Anneli Eskola; toimikuntaan ovat kuuluneet Juhani Kuusela, Marja-Leena Malin & Olavi Simola. Seiskari-seura ry:n 60-vuotisjuhlajulkaisu. Helsinki: Seiskari-seura, 1992.
- **Seiskarin** historia. Seiskaria sanoin ja kuvin. 1958.
- **Seiskari** : viettäkää sydänkesänne Seiskarissa, sinisen ulapan ja kultaisen hiekan saarella! Julkaisija Seiskari-seura. Seiskari : Seiskari-seura, 1935.
- **Silvennoinen**, Onni: Seiskari sanoin ja kuvin. 1916.

16.38. SOANLAHTI

Soanlahti muodostettiin v. 1885 luterilaiseksi seurakunnaksi Ruskealan ja Impilahden osista ja se oli pienin Raja-Karjalan kuudesta pitäjästä.

- **Pennanen**, M.: Lahjotusmailta 1: Soanlahden lahjoitusmaan kruununpuisto : lain, asetusten ja asiakirjain valossa. Kouvola: Soanlahden manttaalinomistajat, 1925.
- **Raja-Karjala** : Korpiselkä, Soanlahti, Suistamo, Suojärvi. Retki Raja-Karjalaan. 1992.
- **"Soanlahti"**, seppelöity sana. Toimittanut Ale Holopainen. Kuopio : Sotainvaliidiin veljesliiton Soanlahden alaosasto, 1949.

- **Soanlahti** synnyinseutumme. Toim. Rauno Malviniemi ; kansikuvan, Soanlahden ja Raja-Karjalan kartat piirt. Heikki Kinos. Ylivieska : Soanlahti-seura, 1972

16.39. SUISTAMO

Suistamo kuului vanhoihin Laatokan Karjalan pitäjiin ja sillä oli läheiset yhteydet Soanlahden kuntaan.

- **Blinnikka**, Aulis: Evakkoreppu : milloin minnekin Suistamolta. Järvenpää : Suistamon perinneseura, 2003.
- **Hyvästi** Suistamo : muistojen kylistä evakkotielle. Toimittanut Aune Kalkkinen Suistamo: Suistamon perinneseura, 1995.
- **Muistoissa** kylät elävät : Suistamon perinneseuran keräämiä muistikuvia ja tarinoita Suistamon kylistä ja niiden asukkaista. Toimittanut Aune Kalkkinen. Järvenpää : Suistamon perinneseura, 1993.
- **Polvijärvi**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto ; mitanneet ja piirtäneet C. Florström, A. Lehto & N. Valasmo. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1938.
- **Pyörittäjä**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, siviilijaosto ; mitanneet ja piirtäneet A. Lehto, C. Florström & E. Holopainen. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1933.
- **Suistamo** : muistelmia ja kuvia kotiseudustamme. Toimittaneet Väinö Nenonen & Mikael Rajamo. Suistamon pitäjäseura, 1955.
- **Suistamolaisten** joulukuu 1939. Toimittanut Aulis Blinnikka. Järvenpää: Suistamon perinneseura, 1999.
- **Suistamolaisuus** elää : Suistamon perinneseuran vuosikymmenet. Toimittanut Aulis Blinnikka. Helsinki : Suistamon perinneseura, 2001.
- **Tälle** siel elettih : Aleksanteri Saralan tallentamaa muistitietoutta Suistamon Koitosta. Toim. Aune Kalkkinen. Turku : Karjalaisen kulttuurin säätiö, 1987.
- **Uuksu**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, siviilijaosto ; mitanneet ja piirtäneet A. Lehto, E. Löfgren & A. Sikanen. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1935.
- **Vesterinen**, Emil: Syskyjärven hovi - palanen rajakarjaisen sydänmaaseudun historiaa. Helsinki : 1927.

16.40. SUOJÄRVI

Laatokan Karjalan Suojärvi oli pinta-alaltaan koko Viipurin läänin suurin kunta, johon kuului mm. Hyrsylän mutkan alue (v:sta 1931) Suomen entisellä itärajalla.

- **Branders**, A. A.: Tietoja Suojärven pitäjästä. Sortavala, 1892.
- **Genetz**, Arvid: Kertomus Suojärven pitäjästä ja matkustuksista siellä v. 1867. Julkaistu 1870.
- **Ennen** koti Karjalassa: kyläkirja Suojärven pitäjän Salmijärven, Vaaksauksen ja Vegaruksen kylistä. Kirsti Kuutti...et al. Lahti: K. Kuutti, 2002.
- **Home**, Lyyli: Kuoleman vieraillessa : muistitietoa suojärveläisten elämästä rakkaassa Raja-Karjalassa sekä aikaisempina että viimeisinä vuosikymmeninä. Joensuu : L. Home, 1967.
- **Home**, Lyyli: Maimalammin vanha talo. Muistitiedot koonnut Lyyli Home. Joensuu : L. Home, 1969.
- **Home**, Lyyli: Suojärveläisten juhlaa ja arkea. Joensuu : L. Home, 1968.
- **Lämsä**, Aune: Pyhän Miikkulan Salonkylä. Valtimo : Suojärven pitäjäseura, 2000.
- **Oma** Suojärvi kuvina. Toimituskunta: Nestor Norppa ... et al. Nurmes: Suojärven pitäjäseura r.y. ,1986.
- **Poimintoja** O. A. Hainarin kirjoituksista : omistettu Suojärven, Salmin, Korpiselän ja Suistamon kuntien asukkaille. Helsinki, 1911.
- **Sejnblat**, G. : Suoârvi. Petrozavodsk : Kareliä, 1978.
- **Suojärven** kuulumisia : koskipatruunat matkalla. Eripainos "Laatokasta" 134-136. Sortavala, 1922.
- **Suojärven** pitäjäseura r.y. : 50-vuotishistoriikki 1950-2000. Toimittanut Paavo Harakka. Nurmes : Suojärven pitäjäseura, 2000.
- **Suojärvi** 1. Toimittanut Lauri Pelkonen. Kuopio: Suosäätiö,1965.
- **Suojärvi** 2. Toimittanut Lauri Pelkonen. Kuopio: Suosäätiö, 1966.
- **Suojärvil** da mieras = Suojärvellä ja maailmalla. Toim. Vilho Hokkinen. Joensuu : Hokkisten sukuseura, 1979.

16.41. SUURSAARI JA TYTÄRSAARI

Suursaari ja Tytärsaari kuuluivat Suomenlahden ulkosaariin yhdessä Lavansaaren ja Seiskarin kanssa. Tytärsaaresta tuli itsenäinen kunta v. 1899.

- **Alenius**, L. W. : Suursaari [Kartta-aineisto]. 1922.
- **Anttila**, Risto: Elämää Suursaarella : tapahtumia sadan vuoden takaa. Humppila : KR-kirjat, 2003.
- **Anttila**, Risto: Suursaari : Suomenlahden helmi. Humppila: KR-Kirjat 1996.
- **Havas**, Eino: Suursaari ja Kymenlaakso : matkailijaopas. 2. uusittu painos. Helsinki : Otava, 1927.
- **Havas**, Eino: Suursaari sanoin ja kuvin : opastus matkailijoille. Hämeenlinna : Karisto, 1920.
- **Kannari**, Maija: Tytärsaari, Meienmaa. Helsinki : Elävien runoilijoiden seura, 1997.
- **Kranck**, E. H. : A stereogram of Suursaari (Hogland). Helsinki : Societas geographica Fenniae, 1928.
- **Léouzon Le Duc**, Louis-Antoine: Pariisista Pohjantähden alle : muistelmia Suomesta 1800-luvun alkupuoliskolta. Suomentanut ja toimittanut Marja Itkonen-Kaila. Sis. mm. matkakertomuksen Suursaarelta. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2001.
- **Mattila**, J.W. & Mattila, Jorman: Suursaari. Kuvateos. Porvoo : WSOY, 1941.
- **Peltola**, Saara: Suursaari menneinä aikoina. 1960.
- **Räty**, Leena: Paratiisisaari - menetetty Suursaari taiteilijoiden kuvaamana. Näyttelyjulkaisu. Lappeenranta: Etelä-Karjalan taidemuseo, 2002.

16.42. SÄKKIJÄRVI

Kuntauudistuksen myötä Säkkijärven pitäjä menetti v. 1921 kaksi kylää Luumäen pitäjään, kolme kylää Vahvialaan ja Ylämaa erotettiin kokonaan omaksi kunnaksi Säkkijärvestä. Muutoin Kymin kihlakuntaan kuulunut Säkkijärvi tuli tunnetuksi mm. hevospasvatuksesta ja musiikista.

- **Autio**, Erkki: Perimätietoa Hujakkalasta ja Husulta. Muistiinpanoni. E. Autio, 2003.

- **Heinonen**, Matti: Säkkijärvi 1: piirteitä Säkkijärven kuluneista vaiheista ja kunnallisista oloista vuoteen 1885. Wiipuri : Säkkijärven kunta, 1919.
- **Kankaisiista** Korvenrantaan : Nurmela ja Väkevälä sekä kadotettu Salajärvi. Toimittaneet Antti Seppä & Minna Vilhunen. Ylämaa : Nurmelan, Väkevälän ja Salajärven kylien työryhmä, 2003.
- **Muistojen** kylät : Kallolan ja Paakkalan kyläkirja, joka kertoo elämästä Säkkijärven kunnassa luovutetulla alueella. Koonnut Kaija Marsio ; piirroksia Kirsi Koskinen. Nummela : K. Marsio, 1998.
- **Ristola**, Arja: Muhulahden kylä 1942. Kartta. 7-lehtinen lyhennelmä jakotoimituksista tiloittain. Karhula : A. Ristola, 1994.
- **Ristola**, Arja: Muhulahden kylä 1943. Kartta. 7-lehtinen selvitys kylän maataloista. Karhula : A. Ristola, 1994.
- **Salopelto**, Pentti: Säkkijärvi : Heinlahti 1939. Kartta. Kartassa kylän talot ja asukkaat. P. Salopelto, 1987.
- **Salopelto**, Pentti: Säkkijärvi : Siissala, Alahäme 1939. Kartta. Kartassa tilojen omistajat. P. Salopelto, 1986.
- **Seppä**, Antti: Salajärvi - kylä joka oli. Säkkijärvi. Savero : A. Seppä, 1995.
- **Seppä**, Väinö: Säkkijärvi kautta aikojen: muistojulkaisu. Jäljennepainos 1983. Helsinki : Säkkijärvi-säätiö, 1952.
- **Säkkijärven** Hyppälä : unohtumattomien muistojen kylä. Kirjatyöryhmä: Paavo Hyppänen ... et al. Utti : Utin karjalaiset, 1999.
- **Säkkijärvi** kuvamuistoina. Toimituskunta: Tuula Virsu...et al. Salo : Säkkijärvi-kerho, 1996
- **Tasanto**, Hilikka: Muisteluja Timperilästä. Liminka : H. Tasanto, 1998.
- **Varjottomat** pihat : Säkkijärven Laihajärven koulupiirin kyläkirja. Toimittanut Tuula Ulvelin; talopiirroksia ja kyläkartat: Seija Harjula; piirroskuvitus: Tuula Laaksonen; valokuvat: Eero Ulvelin. Korja : T. Ulvelin, 1997.
- **Vilajoen** kylä Säkkijärvellä 1939 : muistojen kartta. Kartta. Säkkijärvi kerho, 1994.
- **Ylä-Outinen**, Urho: Luotin : kahden kylän kuuluvilta Säkkijärveltä Lavolan ja Yläoutilan eloa ja oloa entiseen aikaan. Toimittanut Urho Ylä-Outinen ; työryhmä: Jaakko Lavonen ... et al. Tampere : U. Ylä-Outinen, 1994.

16.43. TERIJOKI

Terijoki oli Karjalan kannaksen eteläisin kunta, joka itsenäistyi Kivennavasta v. 1904. Se oli myös Suomen tiheimmin asuttu maalaiskunta Seiskarin jälkeen, jonka taloudelliseen kehitykseen vaikutti huomattavasti sekä Pietarin läheisyys että myöhemmin Neuvosto-Venäjän rajojen sulkeutuminen itsenäisyyden ajan alussa.

- **Anttonen**, Ossi & Pekonen, Pauli: Terijoelta Heinolaan : evakkotaival 1939. Järvenpää : O. Anttonen, 1997.
- **Heikkilä**, Ritva & Mannermaa, Esko: Aurinkorantojen Terijoki. Hämeenlinna : Karisto, 1985
- **Heikkilä**, Ritva: Terijoen vuodenajat : Ollinpäässä kuultua, nähtyä, koettua. Helsinki : Kirjayhtymä, 1991
- **Karjalainen**, Simo: Terijoki [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1977.
- **Kultaisten** rantojen Kannas : kuvauksia Terijoen maisemista ja ihmisistä. Toim. Ritva Heikkilä. Hämeenlinna : Karisto, 1986.
- **Kuokkala**. Mitanneet V. Ursin ja E. Tenhunen v. 1934, piirtänyt V. Ursin. Kartta. Helsinki : Yleisesikunnan topografikunta, 1940.
- **Koukku**, Laila, Terijoen paikannimistöä. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1957.
- **Kähönen**, Ester: Entinen Terijoki : kylämuistoja. Kouvola : E. Kähönen, 1982.
- **Savolainen**, Unto: Entinen Haapala : elämää Mainilan naapurissa. Ryttylä : Kellomäen-Haapalan VPK, 1997.
- **Terijoen** ja sen ympäristön opas. Terijoki : Terijoen kp., 1932.
- **Terijoen** merikylpylä 1923-1933 kymmenvuotisjulkaisu. Terijoki: Terijoen merikylpylä, 1933.
- **Terijoen** huvilaelämän vaiheet. Terijoen merikylpylä 5 vuotias. Terijoki: Terijoen merikylpylä, 1928.
- **Terijoen** opas. Näköispainos Järvenpää: Teri-säätiö, 1994. 1. painos Terijoki: Terijoen merikylpylä, 1925.
- **Terijoki 1** : Paratiisi meren rannalla. Toimituskunta: Salme Aejmelaesus...et al. Hämeenlinna : Karisto, 1982.
- **Terijoki 2** : Unelma ennen myrskyä : kotiseutumuistoja. toimituskunta: Ritva Heikkilä...et al. Hämeenlinna : Karisto, 1984

- **Terijoki 3** : Helmi heleän lahden : kotiseutumuistoja. Toim. Terijoki-seuran asettama työryhmä. Espoo: Terijoki-seura, 1989.
- **Terijoki 1548-1998** : istorija, kultura, traditsii / Zelenogorsk 1548-1998 : istorija, kultura, traditsii. Sostavitel Konstantin Tjunikov. Pietari: Zelenogorski Vestnik 2, 1999.
- **Terijoki**. Hallenberg...et al. Lappeenranta: Teri-säätiö,1976.
- **Terijoki** : kuvia ja kuvauksia entisestä kotipitäjästä. Toimittanut ent. Terijoen kunnanhoitokunnan asettama toimikunta: Martti Salokas, puheenjohtaja...et al. 1951.
- **Terijoki**, lumottu ranta : kuvauksia Kannakselta ja Terijoelta. Toim. Salme Aejmelaeus...et al. Hämeenlinna : Karisto, 1987
- **Terijoki Suomen Riviera** = Terijoki finska Rivieran. Matkailuesite. Terijoki : Terijoen Kirjapaino, 1929.
- **Tilli**, Kalevi: Terijoki – viipurilaisten kesäparatiisi. Artikkelit. Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita 13. Helsinki, 2001.

16.44. UUKUNIEMI

Uukuniemen vanha pitäjä on jatkanut itsenäisenä kuntana Suomessa, vaikka noin 4/5 sen entisestä alueesta jäikin v:n 1944 jälkeen luovutetun Karjalan puolelle.

- **Ilén**, Pekka & Rautavuori, Leena & Salminen, Eero: Uukuniemen kirkonkylän kulttuurimaiseman hoitosuunnitelma. Helsinki : Ympäristöministeriö, alueidenkäytön osasto / Edita, 1996.
- **Karjala** sydämessäni. Toimittanut Sirkka Nurmi. Lapua: S. Nurmi, 2001.
- **Karjalainen**, Simo: Muistojen Uukuniemi. Kartta. S. Karjalainen, 1975
- **Rakkaudesta** rajan halkomaan pitäjään : Uukuniemi-seuran 50-vuotisjuhlajulkaisu. Kotka : Uukuniemi-seura, 2002.
- **Pitkänen**, Veikko: Matri ja matrilaiset. Piojärvi : V. Pitkänen, 1982.
- **Uukuniemi 1850-1901** : alttaripitäjän aikaa. Toimittaja: Ensio Filman. Uukuniemen kotiseutuhistorian sarja 2. Uukuniemi : Partiolippukunta Raja-karhut, 1995.
- **Uukuniemi** : rajan halkoma pitäjä. Toimittanut Uukuniemi-seuran johtokunta. 2. uudistettu painos 1970. 1. painos Uukuniemi : Uukuniemi-seura, 1956.

16.45. UUSIKIRKKO

Karjalan kannaksella sijaitsevasta laajahkosta Uudenkirkon pitäjistä erotettiin ensin Kuolemajärvi (1871) ja sitten Kanneljärvi (1925) itsenäisiksi kunniksi. Tuosta Rannan kihlakuntaan kuuluneesta kunnasta on myös käytetty nimitystä Uusikirkko Vpl. erotukseksi Uusikirkko TI:sta (Kalanti v:sta 1936).

- **Balsov**, E. A.: Karel'skij pereseek : zemlâ neizvedannaâ : ūgo-zapadnyj sektor = [Karjalan kannas : tuntematon maa] 2 : Uusikirkko (Polány). Sankt-Peterburg : Novoe vremâ, 1998.
- **Halila**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, sotilasjaosto ; mitannut ja piirtänyt V. Öller. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1929.
- **Halolanjärvi**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, sotilasjaosto ; mitanneet ja piirtäneet O. Martti ja P. Kokko. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1929.
- **Ino**. Yleisesikunnan topografikunta ; täydennysmitannut R. Degerstedt. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1930.
- **Kaukjärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; mitanneet V. Ursin ja koulutusryhmä Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1938.
- **Leskinen**, Liisa: Ankara rajatuuli raivoaa. Vilppula : Vilppulan kunta, sivistystoimi, 1998.
- **Mesterjärvi**. Maanmittaushallituksen topografinen toimisto, siviilijaosto. Kartta. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1929.
- **Muistojen** Uusikirkko. Kotiseutuyhdistyksen julkaisema vuosikirja. Julkaisijana Uusikirkko-seura ja päätoimittaja: Pirkko-Liisa Summa (1993-). Salo : Uusikirkko-seura, 1989-2000.
- **Paulaharju**, Samuli: Kansatieteellinen kuvaus asuinrakennuksista Uudellakirkolla Viipurin läänissä. Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1906.
- **Nordman**, C. A.: Nykyrko sockens namnfråga. 1933.
- **Rauhan** Viita Uudellekirkolle. Teksti: Kaija ja Pentti T. Paasikangas ; käännökset: Merja Nissi & Risto Rautaniemi ; kuvat: Valeri Kulakov ... et al. Halikko : Uusikirkko-säätiö, 1992.
- **Sirkiä**, K.: Uusikirkko muistelmina ja kuvina. Karjalohja : Uusikirkko-säätiö, 1955.
- **Summa**, Hilka: Kotikylänä Patru. Espoo, H. Summa, 1985.

- **Suomi**, Alli: Talot kylän keskellä : Haapaset - Väntit - Määttäset 1550-1999, Uusikirkko, Haapala. Halikko : A. Suomi, 1999.
- **Suominen**, Raija Anneli: Lempiälä, lehmuksen kylä : muistelmakirja Kannakselta. Turku : R. Suominen, 1992.
- **Topo**, Irja: Minun Karjalani. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 2000
- **Uusikirkko** kohtalonvuosina. Julk. Uusikirkko-seura r.y. Toimituskunta: Arvi Koli...et al. Salo : Uusikirkko-seura, 1986.
- **Uusikirkko** kuvamuistoina. Kuvateostoimikunta: Esko Paju...et al. Salo : Uusikirkko-seura, 1979.
- **Uusikirkko** - kylät kujasineen. Koonnut Arvi Koli. Salo : Uusikirkko-seura, 1990.
- **Uusikirkko** : Uudenkirkon, Kuolemajärven, Muolaan ja Johanneksen kunnat. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Kartta. Vuosien 1887 ja 1888 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1922.
- **Uusikirkkolaisten** muistoja matkan varrelta. Koonnut Raita Parkkunen. Helsinki : Uusikirkko Seura, 2001.
- **Uusikirkko**-säätio : historiikki. Toimittajat: Teppo Peippo, Vilho Hietanen & Pentti Koivuhalmes. Perniö : Uusikirkko-säätio, 1998.
- **Vammeljärvi**. Yleisesikunnan topografikunta ; täydennysmitannut K. Palmqvist. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1930.
- **Vammelsuu**. Yleisesikunnan topografikunta ; täydennysmitannut K. Palmqvist. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1930.

16.46. VAHVIALA

Vahviala muodostettiin Viipurin maalaiskunnan läntisistä osista ja eräistä naapurikuntien kylistä aloittaen toimintansa itsenäisenä kuntana v. 1921.

- **Hovinmaa**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitannut K. Palmqvist ja piirtäneet Y. Alaranta ja J.A. Matilainen. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1938.
- **Ihalainen**, Pauli: Vanhakylä. Piirtäjä Pauli Ihalainen. Kartta. Kartassa Vanhankylän kansakoulun kuva ja tietoja kylän historiasta. P. Ihalainen, 1988.
- **Löytömäki** 1939. Kartta. Kouvola : Kouvolan kirjapaino, 1989.
- **Löytömäki** : kylä Karjalassa. Toim. Raimo Pystynen. Elimäki : Löytömäen V.P.K., 1981

- **Silviisii** Sipiläs : Vahvialan kirkonkylä : muisteleva kyläkirja menetetyistä kotikylästä. Toimittanut Antero Antin. Artjärvi : Sipilän kyläkirjatoimikunta, 2001.
- **Sipiläinen**, Pentti: Karppila : liite Tervajoki-karttaan. Kartta. 1987.
- **Sipiläinen**, Pentti: Tervajoki: Kartta. Liittyy Karppila-kyläkarttaan. 1986.
- **Sipiläinen**, Pentti: Vahvialan pitäjän Sipilän kylä 1939 : Viipurin lääni. Kartta. Liitteenä luettelo Sipilän kylän asukkaista ennen talvisotaa. 1987.
- **Sutela**, T.: Vahviala - sen synty ja vaiheet. Lappeenranta : Vahvialan osuuskassa, 1949.
- **Sutela**, T. : Vahvialan kunnan 10-vuotiskertomus : 1921-1931. Viipuri, 1933.
- **Tervajoki** : kylä, joki, meri. Toimittanut Hannu Koskelainen. Porvoon maalaiskunta : Tervajoki-seura, 1988.
- **Vahviala** : kotiseutua kuvina. Toim. Erkki Ihalainen, Heikki Mälkki, Raimo Pystynen. Espoo : Vahviala-seura, 1997.
- **Vahvialan** Tervajärvi : kyläkirja, muistelo- ja historian teos. Toimittanut Antero Antin. 1995.
- **Vahvialan** Vanhakylä : muistojulkaisu. Toimituskunta: Erkki Ihalainen ... et al. Espoo : E. Ihalainen, 1992.
- **Vahviala-päivät** Lappeenrannassa 30.6.-1.7.1973. Lappeenranta : Vahviala-seura, 1973.
- **Vahviala-päivät** Lappeenrannassa 28-29.6.1975. Lappeenranta : Vahviala-seura, 1975.

16.47. VALAMO

Valamo tunnetaan Laatokan luostarisaaarena, joten sen paikallishistoria on samalla osa laajempaa itäisen Suomen ja Karjalan kirkkohistoriaa.

- **Al'bom**_vidov Valaamskago Spaso-Preobraznskago monastyrâ i ego skitov. Kuvateos Valamon luostarista. 6. painos Odessa : E. I. Fesenko, 1915.
- **Ârovoj**, O. Â. & Smirnova, I.A.: Valaamskij monastyr' i pravoslavnaâ cerkov' v Finlândii 1880-1930-e gg. : iz istorii finnizacii pravoslavnoj knfessii. Valamon luostarin historia. Petrozavodsk : Karel'skij nausnyj centr, 1997.

- **Bagratid**, L. V.: Valaam : istorija i arhitektura, Spaso-Preobrazenski minastyr, Nikolski skit, Skit vseh svjatyh, Voskresenski i Gefsimanski skity, Ozerele malyh ostrovov : historia ja arkkitehtuuri, Vapahtajan kirkastuksen luostari, Pyhän Nikolain skiitta...Kääntänyt A.S. Juntunen. Petrozavodsk : Karelija, 1991.
- **Finlandia** 1927 : vuosikirja. Matkailutoimisto Finlandian julkaisema. Helsinki : Finlandia, 1928.
- **Finni**, Saara: Valamo : sinisen kukan saari. Kuvat: Igor Georgijevski ... et al. Helsinki : Tammi, 1990.
- **Hirvonen**, Sari: Valamon luostarin veljestö 1915-1939. Opinnäyte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1991.
- **Iffland**, H.: Valamo. Valokuvat H. Iffland. Esipuheen kirjoittanut Viljo Jääskeläinen. Suomen kauneudet. Helsinki: Otava, 1933.
- **Jeesuksen** Kristuksen kirkastumisen muistolle pyhitetty Valamon luostari. Sortavala, 1923.
- **Karpov**, Arvi: Kohti uutta Valamoa : muistoja vuosilta 1939-1941. Toim. Marianna Laurson. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1986.
- **Karpov**, Arvi: Kun Laatokan Valamon portit jälleen avautuivat. Helsinki: A. Karpov, 2001.
- **Karpov**, Arvi: Valamo syvimmällä sydämessäni. Lapsuuden muistoja luostarisaarilta 1931-1939. Toim. Marianna Laurson. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1985.
- **Kauppinen**, Timo & Heiskanen, Aino: Valamon saariston konvertointi -seminaari 17.-19.6.1995 Valamossa. Työministeriö. Työhallinnon julkaisu 117. Helsinki Tampere : Työministeriö, työympäristöosasto, 1995.
- **Kilpeläinen**, Hannu: Laatokan Valamon maallikot ja pyhissäkävijät : luostarin ja yhteiskunnan vuorovaikutussuhde. Opinnäyte. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1994.
- **Kilpeläinen**, Hannu: Valamo - karjalaisten luostari? : luostarin ja yhteiskunnan interaktio maailmansotien välisenä aikana. Väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2000.
- **Lampén**, Ernst: Suomea ristiin rastiin. Ruots. Härs och tvärs genom Finland (1917). Helsinki : Otava, 1917.
- **Lampén**, Ernst: Suomea samoilemassa : valikoima matkailupakinoita ja kulttuurikuvia. Helsinki: Otava, 1934.
- **Levias**, T. L.: Gosudarstvennyi istoriko-arhitekturnyi i prirodnyi muzei-zapovednik Valaam : putevoditel. Petrozavodsk : Karelija, 1989.

- **Luostarikilvoitus** : Valamon luostari. Toim. N. Varfolomejeff. Sortavala : Valamon luostari, 1932.
- **Michailow**, Pietari : Oi ihmeellinen saari, Valamo! Suom. Aari Surakka. Sortavala : Valamon luostari, 1937.
- **Muistoja** Valamosta. Toim. Irinja Nikkanen. Helsinki : Valamon ystävät, 1980.
- **Ohotina-Lind**, N. A.: Skazanie o Valaamskom monastyre. Drevnerusskie skazaniâ o dostopamâtnyh lûdâh, mestah i sobytiâh Tpm 4. Sankt-Peterburg : Glagol, 1996.
- **Nervander**, Emil Fredrik: Keisari Aleksanteri i:sen matkat Suomessa : vanhempien ja uudempien lähteiden sekä muistotietojen mukaan... 1906.
- **Nervander**, Emil Nestor. Öfver Punkaharju till Walamo : en reseskildring. Helsinki: G. W. Edlund, 1887.
- **Panteleimon** , arkkimandriitta: Vanha Valamo : Kristuksen kirkastumisen luostarin elämää 1900-luvun alussa = Old Valamo = Staryj Valaam. Oulu : Pohjoinen, 1987.
- **Polikarp**, pappismunkki: Valamon muinaismuistokokoelma (museo). Sortavala : Sortavalan kirjapainon osakeyhtiö, 1924.
- **Reznikov**, L. Ja.: Valaam raskryvaet tajny : istorikokraevedceskij ocerk. Petrozavodsk, 1975
- **Saiki**, Nikolai : Vanhan Valamon esilukija kertoo. Toim. Irinja Nikkanen. Helsinki : Valamon ystävät, 1981.
- **Salakka**, Eino: Valamon aikaan. 1. painos; Lapsuuteni vanha Valamo. Jyväskylä: Gummerus, 1980. Uusittu laitos; Hämeenlinna: Karisto, 1995.
- **Sandberg**, Börje & Viherjuuri, H.J.: Valamo. 2. painos. Helsinki : Otava, 1936.
- **Sbornik** o molitve lisusovoj : umnoe delanie, o molitve lisusovoj, sbornik poucenij svjatyh otcov i opytnych eja delatelej, izdanie Valaamskago monastyrja. Sortavala, 1936.
- **Smeljov**, Ivan: Vanhassa Valamossa. Suomentanut Marja-Leena Jaakkola. Alkuteos "Staryj Valaam" (1936). Helsinki, Porvoo, Juva : WSOY, 1990.
- **Sortavala** ympäristöineen Valamo : matkailuopas. Näköispainos Helsinki: Matkailuliitto, 1991. 1. painos Suomen Matkailijayhdistyksen Sortavalan osasto. Sortavala : Sortavalan kirjapainon osakeyhtiö, 1915.
- **Spiridonov**, A. M.& Ârovoj, O. A.: Valaam : ot apostola Andreâ do igumena Innokentiâ : (ocerki po istorii Valaamskago monastyrâ). Moskva : Prometej, 1991

- **Suhola**, J.: Askeesi ja sen ilmenemismuodot Valamossa. 2. painos 1989. 1. painos Sortavala : P. Sergein ja Hermanin veljeskunta, 1936.
- **Suomen** matkailijayhdistyksen vuosikirja 1925. Sisältää mm.: Valamo ja matkailijat / Esther Hjelt-Cajanus. Laatokan rannikko / Eliel Warttinen. Julkaistu myös ruotsiksi. Helsinki : Suomen matkailijayhdistys, 1925.
- **Te** menitte asumaan meren saareen... : tutkimuksia Valamon luostarista. Toimitus: Sari Hirvonen, Hannu Kilpeläinen, Leena Mäkelä. Heinävesi : Valamon luostarin kirjasto, 1994.
- **Valaam** Hristovoj Rusi. Moskva : Hrizostom, 2000.
- **Valaam** : Valaamski arhipelag. Sostaviteli V. B. Dorozhinski i K. V. Petuhov. Moskva : Sovetskaja Rossija, 1983.
- **Valaamskij** monastyr' i ego podvizniki : izdano izdeveniem Valaamskago monastyra. Izdanie tret'e, ispravlennoe i dopolnennoe. S.-Peterburg : Tipolitografiâ I. Generalova, 1903.
- **Valaamskoe** slovo o Valaamskom monastyre : istoriceskij ocerk. Sankt-Peterburg, 1991
- **Valamo**. Kuvateos; Myös ruots., ven., saks., engl. ja ransk. kuvateksti. Sortavala : Raamattutalo, 1930.
- **Valamo** : historiaa ja kuvia Laatokan luostarisaarilta. Toimituskunta: Niilo Kohonen, Iivar Kempainen, päätoim... et al. Helsinki : Valamo-seura, 1973.
- **Valamo** : lyhyt matkailuopas. Engl. Valamo : a Short Handbook for Travellers. The Finnish tourist association. Saks. Valamo : ein kurzgefasstes Reisehandbuch. Der Touristenverein in Finnland. Helsinki : Suomen matkailijayhdistys, 1926
- **Walamo** : opas ja kartta matkailijoita varten. Julkaisu luostarin johtokunta. Myös ruots., engl. ja saks. teksti . Turku, 1937.
- **Valamo** - Pietari : hengellisiä, aineellisia ja kulttuuriyhteyksiä Laatokan Valamon ja Pietarin välillä 1716-1917. Toimittanut arkkimandriitta Arseni. Heinävesi : Valamon luostari, 2003.
- **Valamon** juhlakirja : 800 vuotta luostariperinnettä Karjalassa. Heinävesi : Valamon luostari, 1977.
- **Vanhan** Valamon hiljaisuuden kuvat. Tekstin valinnut Elina Karjalainen. Valokuvat: Oleg Semenenko. Porvoo, Helsinki, Juva : WSOY, 1990.
- **Varfolomejeff**, N.: Valamon luostarin lastenkoti ja kansakoulu. Sortavala : Raamattutalon kirjapaino, 1931.

- **Zajcev**, Boris: Valaam. Venäjänkielinen. Tallinna : Strannik, 1936.

16.48. VALKJÄRVI

Valkjärven kunta sijaitsi Karjalan kannaksen keskiosassa ja se oli itsenäistynyt Muolaasta v. 1738.

- **Ajan** kuvia Valkjärveltä. Toimittaneet Hannes Sihvo & Eino Mairioniemi. Joensuu : Valkjärvi-säätiö, 1992.
- **Käki**, Toivo: Karjala-Kannaksen sortovuosien ruoskat : muistelmia Valkjärven pitäjän Veikkolan hovista sortovuosien ajoilta v. 1750-1900. Mikkeli, 1939.
- **Mielesjärveltä** Piisterinmäelle : Nirkkolan koulupiiri Valkjärvellä : Kahkaala, Nirkkola, Salo-Kosteala. Nirkkolan koulupiirin kyläkirjatoimikunta: Riitta Vanhanen ... et al. Keuruu : Nirkkolan koulupiirin kyläkirjatoimikunta, 2001.
- **Muistojemme** Järvenpää : koulupiiri Valkjärvellä : Koivula, Lemmettylä, Liikola, Rampala, Siparila ja Teppola, osa Veikkolaa sekä Halssin ja Ratsjärven talot. Kirjatoimikunta: Holttinen Onni ... et al. Keuruu : Kirjatoimikunta, 2001.
- **Muistojen** kujasilla Valkjärven Nousealassa. Toimitus: Tarja Raninen ... et al. Orivesi: Nousealan kylätoimikunta, 1995.
- **Orjansaari**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitanneet A. Lahdentaus ja H. Reis Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Partanen**, Jukka & Sivonen, Mika: Juuret Valkjärven Nousealassa. 1. osa Valkjärven Nousealan kylähistoriaa ; 2. osa A Nousealasta maailmalle, B Matkoja kotikylään. Orivesi: Nousealan kylätoimikunta, 1999.
- **Pasuri**. Yleisesikunnan topografikunta . Mitannut K. Palmqvist ja piirtäneet E. Kare ja H. Eskelin. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1936.
- **Punnusjärvi**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitanneet ja piirtäneet J.A. Matilainen ja A. Lahdentaus. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1934.
- **Salenius**, J. M.: Walkjärven pitäjän kertomus. 1870.
- **Valkjärven** Nurmijärvi : kylä kolmen järven kainalossa. Toimitus: Airi Alaja ... et al. Helsinki : Nurmijärven kyläkerho, 2000.
- **Valkjärvi** : pitäjä kohtaloitten Kannaksella. Toim. Unto Seppänen & Jussi Sihvo. Lahti : Valkjärven historiatoimikunta, 1953.

- **Valkjärvi** : pitäjä kohtaloitten Kannaksella 2 : kylä kylältä talo talolta. Sisältää mm. 14 koulupiirin kartat sekä vuoden 1939 tilanteen mukaiset asukasluettelot. Toijala : Valkjärven pitäjäseura, 1985.
- **Valkjärvi** : Vuokselan, Sakkolan, Muolaan ja Valkjärven kunnat. Kartta. Maanmittaushallituksen topografinen osasto. Vuosien 1890, 1891 & 1894 mittaus. Helsinki : Maanmittaushallitus, 1921.
- **Veikkolan** lahjoitusmaahovista Perheniemen kartanoon. Toimittanut Liisu Tuomala. Iitti : L. Tuomala, 1991.

16.49. VIROLAHTI

Violahti on tiettävästi Kymenlaakson vanhin seurakunta, johon kuului v:een 1887 saakka myös Miehikkälä. Nykyisin se on Suomen kaakkoisin kunta Suomenlahden rannikolla, joka tunnetaan mm. Vaalimaan raja-asemasta.

- **Aalberg**, A. F. : Lannistettu kotiseutu. Kotka : Paation ympäristön kalastajainseura, 1955.
- **Kuokka**, Petri: Virolahden pitäjän kartta 1939 [Kartta-aineisto]. Violahti : Violahti-seura , 1994.
- **Kuokka**, Teijo: Karttuvat vuodet neljäkymmentä vuotta Violahti-seuran vaiheita. Violahti : Violahti-seura, 1990.
- **Penttilä**, Lauri: Violahti sanoin ja kuvin : Virolahden osuusliikkeen 60-vuotisjulkaisu. Kuvat: Valokuvaamo Hytti & Esko Tikka. Lappeenranta : Virolahden osuusliike, 1963
- **Rainio**, Pertti: Orslahti, lapsuuteni laulu. Hamina : Humora bastions, 1996.
- **Raussi**, Eljas : Virolahden kansanelämää 1840-luvulla. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1966.
- **Tulkki**, Hannu: Violahti ja kirjallisuus : Violahti bibliofiilin näkökulmasta. Helsinki : Pääkaupunkiseudun violahtelaiset, 2002.
- **Vanhaa** Häppilää. Toimittaja: Annikki Tompuri. Vantaa : A. Tompuri, 1996.
- **Vanhala**, Elsa: Piirteitä Virolahden vanhimmasta historiasta. Opinnäyte. Helsinki : Helsingin yliopisto, 1919.
- **Vento**, Konrad: Virolahden 600-vuotisjuhla syyskuun 5 ja 6 p:nä 1936. Hamina, 1936.

- **Virolahden** Ala-Urpala. Toimittaneet Martti Saksa & Maija Äärimaa. Miehikkälä : Ala-Urpala-seura, 1984.
- **Virolahden** historia 1 : 1850-luvulle. Kirjoittanut Yrjö Kaukiainen. Virolahti : Virolahden kunta, 1970.
- **Virolahden** historia 2 : 1800-luvun puolivälistä Suomen itsenäistymiseen. Kirjoittanut Martti Favorin. Virolahti : Virolahden kunta, 1992.
- **Virolahden** historia 3 : Suomen itsenäisyyden vuosikymmenet vuoteen 1999. Kirjoittanut Martti Favorin. [Virolahti] : Virolahden kunta, 1999.
- **Virolahtea** vanhoissa valokuvissa. Julkaisija Virolahti-Seura. Virolahti : Virolahti-Seura, 1986.
- **Virolahti** suurenuslasin alla. Virolahti : Virolahden kunta, 1984.

16.50. VUOKSELA

Vuoksela aloitti virallisesti toimintansa itsenäisenä kunta v.1914, mutta monet sen toiminnoista säilyivät yhteisinä Sakkolan pitäjän kanssa aina v:een 1922 saakka. Sen ympäryskuntia olivat Valkjärvi, Sakkola, Räisälä, Vuoksenranta, Äyräpää ja Muolaa.

- **Karjalainen**, Simo: Vuoksela [Kartta-aineisto]. S. Karjalainen, 1975.
- **Elämää** Vuokselassa I. Toimittaja: Väinö Ryyppö. Kirjoittajat: Väinö Ryyppö et al. Espoo : Vuoksela-seura, 1992.
- **Elämää** Vuokselassa II. Toimittaja: Väinö Ryyppö. Kirjoittajat: Toivo Virkki et al. Espoo : Vuoksela-seura, 1994.
- **Elämää** Vuokselassa III. Toimittaja: Väinö Ryyppö. Kirjoittajat: Veikko Juvonen et al. Espoo : Vuoksela-seura, 1996.
- **Kähäri**, Matti: Vuoksela : nuoren kannakselaispitäjän vaiheita. 2. painos 1988 ja 3. painos 2003. 1. painos Lohja : Vuokselaisten pitäjäseura ry., 1955.
- **Rontu-Andersson**, Signe: Kotosii kolttosii : muistelmia Vuokselasta. Toimittanut: Lasse Rontu. Muhos : L. Rontu, 1992.
- **Vuoksela** kuvina. Toimittanut Väinö Ryyppö. Espoo : Vuoksela-seura, 1993.
- **Vuoksela** kuvina 2. Toimittanut Väinö Ryyppö. Espoo : Vuoksela-seura ,1997.
- **Vuokselan** kylät ja asukkaat : kirja Vuokselan asukkaista vuonna 1944 ja kuvaukset heidän asuinpaikoistaan. Toimittanut Veikko Juvonen. Hattula : Vuokselalaisten pitäjäseura, 1983.

- **Vuokselan** paikannimistö. Julkaisija: Vuoksela-seura ry. 1999.

16.51. VUOKSEN RANTA

Vuoksenranta kuului Antreaan v:sta 1721 ja erotettiin siitä v. 1924 itsenäiseksi kunnaksi, joten pääosa aluetta käsittelevistä tutkimuksista kuvaa Antrean ja Vuoksenrannan yhteisiä vaiheita.

- **Karjala**, sua ikävöin : vuoksenrantalaisten muistojen kirja. Toimittanut Tatu Vanhanen. Asikkala : Vuoksenrannan pitäjäseura, 1996.
- **Kemppi**, Erkki: Jäähyväiset ystäville, isäinmaalle. Klaukkala : Vuoksenrannan pitäjäseura, 1998.
- **Pullinen**, Antti: Vuoksen perintö : Vuoksen säätiö 50 vuotta. Riihimäki : Vuoksen säätiö, 1999.
- **Vuoksenrannan** mennyt maailma. Toimittanut Tatu Vanhanen. Asikkala : Vuoksenrannan pitäjäseura, 1993.
- **Vuoksenranta** : pitäjä Kannaksella. Toimituskunta Antti Miikkulainen...et al. 2. lisätty painos 2000. 1. painos Asikkala : Vuoksenrannan seura, 1981.
- **Vuoksenranta-kirjan** täydennysosa. Toimittanut Tatu Vanhanen. Eripainos. Asikkala : Vuoksenrannan seura, 2000.

16.52. VÄRTSILÄ

Värtsilä menetti huomattavan osan alueesta talvi- ja jatkosodan tuloksena syntyneen uuden itärajan myötä, mutta se on jatkanut toimintaan itsenäisenä kuntana Suomen puolella Uukuniemen ja Parikkalan tavoin. Värtsilän on kuitenkin tarkoitus liittyä pohjoiskarjalaiseen Tohmajärven kuntaan vuoden 2005 alussa.

- **Kasanen**, Toivo Ilmari: Värtsilä : muistelmia kylän ja kunnan vaiheista vuoteen 1945. Helsinki : Värtsilä-seura, 1981.
- **Kaukoranta**, Toivo: Piirteitä Värtsilän seudun asutuksesta ja teollisuudesta. Helsinki : Otava, 1935.
- **Matikainen**, Henna: Papista putlariin, patruunasta piikaan - Värtsilän rautatehtaan ympärille muodostuneen yhteisön kehitys Arpesta Wahlforssiin. Opinnyöte. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1997.

- **Olenius**, Merja: Niiralan rajanylityspaikan avautuminen henkilöliikenteelle: odotuksia ja kehitysmahdollisuuksia Värtsilässä. Opinnäyte. Joensuun yliopisto, Yhteiskuntapolitiikan ja filosofian laitos. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1990.
- **Paasi**, Anssi: On the Border of the Western and Eastern Worlds : the Emergence of the Utopia of the Värtsilä Community in Eastern Finland. Joensuu : Joensuun yliopisto, 1988.
- **Paasi**, Anssi: Territories, boundaries and consciousness : the changing geographies of the Finnish-Russian border. Foreword by W. R. Mead. Editor's introduction by P. J. Taylor. Chichester : John Wiley & Sons, 1995
- **Perinnealbumi**: Pohjois-Karjala 2 : Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Pyhäselkä, Rääkkylä, Tohmajärvi, Tuupovaara, Valtimo, Värtsilä. Vastaava toim.: Ismo Koponen. Toim.: Tapio Harrinlehto, Seppo Hämäläinen & Jussi Välimaa. Kuopio : Perinnetieto, 1984.
- **Rummukainen**, Otto: Värtsilä eilen ja tänään. 1984.

16.53. YLÄMAA

Ylämaa erotettiin Säkkijärvestä omaksi pitäjäksi v. 1921 ja se toimii edelleen itsenäisenä kuntana. Hallinnollisesti se kuului Kymmin kihlakuntaan Säkkijärven, Miehikkälän ja Virolahden tavoin. Sotien jälkeen v. 1946 Ylämaahan liitettiin Säkkijärven ja Vahvialan Suomen puolelle jääneitä alueita.

- **Aapro**, Sirkka: Historiikkejä Ylämaalta. Sis. Ylämaan kunta 40 vuotta ; Ylämaan seurakunta vuodet 1925-1975 ; Ylämaan kirkon historia vuosilta 1929-1979 ; Ylämaan metsänhoitoyhdistys 50 vuotta ; Keskustapuolueen Ylämaan kunnallisjärjestön historia 1955-1985 ; Ylämaa on kolkka Karjalaa. Historiikit tehty 1969-1985. Ylämaa : S. Aapro, 1993.
- **Aapro**, Sirkka & Autio, Erkki: Matkan varrelta : viisi kuvaelmaa historian täydennykseksi Ylämaan seurakunnan alkutaipaleelta. Ensiesitys 10.8.1997 Ylämaan elojuhlassa. Ylämaa, 1997.
- **Kuulumisia** Ylämaalta viime vuosisadan vaihteessa. Toim. Asko Pesonen. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino, 1983.
- **Puntanen**, Pia & Talka, Anu: Ylämaan historia. Ylämaa : Ylämaan kunta / Ylämaan seurakunta, 1999.

16.54. ÄYRÄPÄÄ

Äyräpäästä tuli itsenäinen kunta v. 1925 sen erottua Muolaan ja Vuoksenan pitäjistä ja se oli samalla nuorin Kannaksen uusista kunnista. Sitävastoin kihlakuntana Äyräpää oli tunnettu jo Pähkinäsaaren rauhan (1323) ajoista lähtien.

- **Kaksi** Kannaksen kylää : muistelmia Äyräpään Kaukilasta ja Rahkolasta. Toimikunta: Reino Mäkelä ... et al. 1957.
- **Karjalainen**, Simo: Äyräpää. [Kartta-aineisto]. Lappeenranta : Karjalan kirjapaino , 1990.
- **Kähönen**, Ester: Vanha Äyräpää 1 : vuoteen 1700. Helsinki : Entisen Äyräpään kihlakunnan historiatoimikunta, 1959.
- **Kähönen**, Ester: Vanha Äyräpää 2 : vuodet 1700-1870. Helsinki: Vanha Äyräpään seura, 1985.
- **Laisi**, Lauri: Äyräpääläinen : muistat sie viel : pakinoita Äyräpään kunnan vaiheilta 1972.
- **Paakkola** : kadonnut kylä. Toimittanut Antti Kaukinen. Levanto : Paakkola-seura, 2002.
- **Rautiainen**, Leo: Vuosalmen kylä vuonna 1939 [Kartta-aineisto]. Sisältää hakuluettelon Vuosalmen taloista ja asukkaista. 1991.
- **Salenius**, Johan Magnus: Historiallisia tietoja Äyräpään vanhasta kihlakunnasta. Helsinki : Hufvudstadsblad'in kirjap., 1872.
- **Salmenkaita**. Yleisesikunnan topografikunta. Mitannut K. Palmqvist ja piirtänyt T. Finnberg v. 1934. Kartta. Helsinki : Puolustusvoimat, 1940.
- **Vaari**, Saima & Vaari, Johannes: Vuosalmi : Kylä Vuoksen rannalla. 2. painos 1994. 1. painos Lahti : Vuosalmen historiatoimikunta, 1970.
- **Vanhan** Äyräpään kihlakunnan alue. [Kartta-aineisto], 1960.
- **Vuosalmi** aikakausien pyörteissä : matka eiliseen. Koonnut Uljas Kiuru. Lammi : Vuosalmen kylätoimikunta, 1996.
- **Äyräpää** : muistojen kotiseutu. Äyräpään pitäjäseura, 1997.
- **Äyräpääläisten** pitäjäseuran 30-vuotishistoriikki, 1949-1979. Lahti: Äyräpääläisten pitäjäseura, 1979.

16.55. VIIPURIN LÄÄNIN KUNTIEN NIMISTÖSTÄ

Nykyisen Venäjälle kuuluvasta luovutetun Karjalan alueesta on mukaan otettu seuraavat entisen Viipurin läänin kunnat ja ne nykyisen Suomen rajakunnat, jotka menettivät osan alueestaan ja jotka on perinteisesti luettu osaksi historiallista Karjalan Kannasta ja Laatokan Karjalaa. Vuosina 1948-1949 Neuvostoliitossa toteutetun nimenmuutoshankkeen seurauksena useimmille tuon alueen paikkakunnille luotiin uudet neuvostovenäläiset nimet ja tällöin syntyi tärkeä nimistöllinen jakolinja Hiitolan kohdalle, jossa kulki Karjalan tasavallan ja Leningradin alueen raja. Mukana ovat lisäksi vanhat ruotsinkieliset nimet kyseisille paikkakunnille. Alleiviivatut pitäjien nimet tarkoittavat nyky-Suomen alueella edelleen toimivia kuntia.

- **Viipuri** & Viipurin mlk (ruots. Wiborg / Viborg, ven. Vyborg)
- **Sortavala** & Sortavalan mlk (ruots. Sordavala, ven. Serdobol 1721-1917, nyk. Sortavala)
- **Käkisalmi** & Käkisalmen mlk (ruots. Kexholm, ven. Priozersk / Priojorsk 1948-)
- **Antrea** (ruots. S:t Andreea, ven. Kamennogorsk)
- **Harlu**
- **Heinjoki** (ven. Veštševo)
- **Hiitola** (ven. Kulikovo)
- **Impilahti** (ruots. Impilax)
- **Jaakkima** (ruots. Jakimvaara) ja **Lahdenpohja** (vanh. Lopotti)
- **Johannes** (ruots. S:t Johannes, ven. Sovetski)
- **Jääski** (ruots. Jääskis, ven. Lesogorski) ja **Enso** (ven. Svetogorsk)
- **Kanneljärvi** (ven. Pobeda)
- **Kaukola** (ven. Sevastjanovo)
- **Kirvu** (ruots. Kirvus, ven. Svobodnoje)
- **Kivennapa** (ruots. Kivinebb, ven. Pervomaiskoje)
- **Koivisto** & Koiviston mlk (ruots. Björkö, ven. Primorsk)
- **Korpiselkä**
- **Kuolemajärvi** (ven. Pionerskoje)
- **Kurkijoki** (ruots. Kronoborg)
- **Lavansaari** (ruots. Lövskär, ven. Ostrov Moštšnyi)
- **Lumivaara**
- **Metsäpirtti** (ven. Zaporožskoje)
- **Miehikkälä**
- **Muolaa** (ruots. Mola/Mohla, ven. Pravdino)
- **Nuijamaa** (on kuulunut Lappeenrantaan v:sta 1989)
- **Parikkala**
- **Pyhäjärvi vpl** (ven. Plodovoje)
- **Pälkjärvi**
- **Rautjärvi & Simpele** (Simpele liittyi Rautjärveen v. 1973)
- **Rautu** (ruots. Rautus, ven. Sosnovo)
- **Ruskeala**
- **Räisälä** (ven. Melnikovo)
- **Saari** (liittymässä Parikkalaan v:n 2005 alussa)
- **Sakkola** (ven. Gromovo)
- **Salmi** (ruots. Salmis)
- **Seiskari** (ruots. Seitskär, ven. aik. Ostrov Lesnoi, nyk. Ostrov Seskar)

- **Soanlahti** (ruots. Soanlax)
- **Suistamo**
- **Suojärvi**
- **Suursaari** (ruots. Hogland, ven. Ostrov Gogland)
- **Säkkijärvi** (ven. Kondratevo)
- **Terijoki** (ven. Zelenogorsk)
- **Tytärsaari** (ruots. Tyterskär, ven. Ostrov Bolšoi Tjuters)
- **Uukuniemi** (ruots. Uguniemi; liittymässä Parikkalaan v:n 2005 alussa)
- **Uusikirkko** (ruots. Nykyrka, ven. Poljany)
- **Vahviala** (ven. Jašino)
- **Valamo** (ven. Valaam)
- **Valkjärvi** (ven. Mitšurinskoje)
- **Violahti** (ruots. Vederlax)
- **Vuoksela**
- **Vuoksenranta** (ven. Ozjorskoje)
- **Värtsilä** (liittymässä Tohmajärven kuntaan v:n 2005 alussa)
- **Ylämaa**
- **Äyräpää** (ven. Baryševo).

Joensuussa maaliskuussa 2004 :

FM Olli-Matti Sopenen.

Joensuun yliopisto, Historian laitos.
